

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA,

AZ ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGTESTÜLETEKNEK DITLANUL KÜLDETIK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnok-titkárja, az országos tűzoltó-szövetség titkár-pénztárnoka.

A kiadóhivatal vezetője: **CLAIR ISTVÁN,** a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnok-pénztárnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-körút 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Szentkirály-utca 22., III. em., 34.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre **2 frt 40 kr.**, félévre 1 frt 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 frt 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.
MEGRENDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom: Tűzoltóság és rendőrség (Bárány N. Ernő). — *Hivatalos rész.* Orsz. t. o. szöve. választm. ül. jkvei. — Alcsuthi évi jelentés. — Fejér vármegyei t. o. szöve. — *Technikai rész.* «Első segély» 2 rajzzal (Kék Lajos). — *Testületek köréből.* A csáktornyai, síófoki, pászói ö. t.-testületek közgyűléseiről. — *Szűcs A.* török-szt.-miklósi ö. t.főpar. haláláról. — *Hírek.* — *Vegyesek.* — *Hírdetések.*

Tűzoltóság és rendőrség.

Legutóbb a német színház égése alkalmával a fővárosi tűzoltó-főparancsnok és a rendőrség főkapitánya között felmerült differencia különféle köröket különféleképpen foglalkoztatja. Nekünk elsősorban saját álláspontunk tűzoltói értelemben diktálja az eset felfogását, a mihez azután nézetünket el nem takargathatjuk.

Az incidens maga, midőn sajnálatos, hogy két oly faktor vezénylői között vette kezdetét, mely mindkettő hivatva van egymást a vész helyén ügy- és hatáskörükben kiegészítésképpen támogatni, mivel hogy alig képzelhető, hogy a modern tűzoltás bármely népies világvárosban, tehát Budapesten is, a rendőrség támogatása nélkül zavartalanul és tisztán működhessek, különösen nagyobb tüzeseteknél, a mikor a látványosság vonzó erejénél fogva a spectator benevolens annyi, mint a tiszavirág egy hajó körül, az incidens maga — mondjuk — nem foglalkoztatna bennünket továbbra, ha elvi szempontból és mivel hogy consequenciájában «nagy» jelentőségű gravaminává felfuvalkodott, provokálva nen látnók hozzászólásunkat.

A tényállás — hogy a rendőrség főkapitánya a tűzoltó-főparancsnoknak technikai működésében utasítást kívánt adni, mire ez utóbbi ezt nagyon is feleslegesnek találta, a miért azután nyilvánosan lekorholtatott egy a rendőr-főkapitány fölött álló magasabb személy által — elegendően mulatságos és talán a Kongo állam négerai között sem divik másképen. De ha közelebbről keressük az indító okokat, midőn az eddig a tűzoltóság működését felölelő 20 éven belül a chronika egy hasonló esetet nem registrál, sőt bárminemű a rendőrség ily irányban való célzatos fellépését nem ismer, hasonlatosságot találunk egy oly esetben, mely most már megfordított viszonyban áll, a mennyiben a tűzoltó-főparancsnok oly rendszabályokat kívánt alkal-

maztatni a rendőrséggel szemben, a melyek — enyhén nevezve — tulkapást involválának; igaz, hogy még csak a papíron.

Voltaképpen arról szólunk, hogy a fővárosi tűzoltó-parancsnokság a fölött tanácskozott, hogy mennyire üdvösnek mutatkoznék a fővárosi tűzrendészeti szabályrendeletet sub titulo: a kor igényeinek megfelelőleg az iránt megváltoztatni, hogy a rendőrség, valamint a katonaság, midőn a vész helyére megérkezik, tartozzék a tűzoltó-főparancsnoknál «alásan» jelentkezni és magát ennek feltétlenül alárendelni. Tehát nem coordináció, kiki a maga hatáskörében és saját szakmájában, hanem feltétlenül vak subordináció.

Ezen még más famosus kieszéléseket és egyéb ugy egyesek, valamint testületek és a polgárok személyes szabadsága ellen irányított merényletekkel telt elaboratum annak idején egynémely részeivel a napi sajtóban nyilvánosságra kerülvén, az érdeklődő körökben nagy visszatetszést szült; a valóság kedvéért pedig registrálnunk kell, hogy a concipialó elme állapota fölött, bizonyos tünetek miatt, erősen aggódtak.

Eddig biztos az, hogy az elaboratumnak nem lett semmi baja; de ama bizonyos érdeklődő körök a kegyesen szánt degradatiót nem felejtették el.

Valószínű, hogy az elhintett mag meghozta első gyümölcsét! A rendőrség főkapitánya elismerésül a tűzoltó-főparancsnok eme insinuatiónak, ezuttal annak tyukszemére tette át legelső támadó positióját.

Legyen ez azonban bár miképen, annyi bizonyos, hogy kár volt az ellentéteket ily eklatans módon a küzdőtérrre vinni.

Az eset megítélésében most már nem a felek esetleges személyes ingerültsége, hanem a tűzoltóság elvi álláspontja jöhet csak szóba. És mivel a személyes ingerültségét a főkapitánynak, mint természetes okokból eredőt csak supponáljuk, a tényleg és miként történt beleavatkozását a tűzoltás folyamába, ez az, mit elvi szempontból helyeselni nem fogunk, sőt a mi ellen egyenesen folszólalni kötelelességünk.

Eszünkben sincs védői lenni a fővárosi tűzoltó-testület főparancsnokának, kinek személyét az eset okozati összefüggésében látva, második helyen állónak tekintünk. Ez az ő dolga és ő maga magának, személyét

illetve, levonhat belőle annyi tanulságot, mint a mennyi tetszik.

De első helyen állónak tartjuk azt, hogy a tűzoltóság működésének integritása mások által hivatlatlan módon ne zavartassék.

Hogy pedig a rendőrség főkapitányának, lehet, hogy célzatos föllépése, komolyabb fölfogás jellegével birt, leginkább kitűnik abból, hogy a közel reá ülésezett közigazgatási bizottságban az esetet jelentésébe foglalta; azzal pedig, hogy fölfelé előterjesztését bizonyára is azon határozott szándékkal tette, miszerint a koordinált állapot — fölfogásunk szerint, — inyére nincsen, tehát annak megszüntetésére törekszik, a tűzoltóságra káros következtetéseket enged feltételezni.

Más országban, hol a közpályán szereplőknél pregnansabb a jogkör fölfogása és az az iránti érzék, mint nálunk, ily föllépés, mint a minőről szólunk, felháborodásba ejtette volna a sajtót, mely darabokra szét-szedte volna azt, ki másnak jogkörét hivatlatlanul csonkítani merészeli. Nálunk ugy látszik azt szívesen tűrik, mivel hogy a sajtó oly kicsinyes ügygyel, mint az a tűzoltás ügye neki, eddig sem kívánt foglalkozni s így az információ beszerzését sem tartja érdemesnek.

Nem állja helyét a rendőrfőkapitány azon megjegyzése sem, hogy a külföldön a rendőrség a tűzoltóság fölé van helyezve. Ott, a hol ez így volt, a természetes fölfogás meg a kérlelhetetlen következmények megmutatták a visszas helyzet tarthatatlanságát és kivéve a szervezés azon nemét, mely szerint a tűzoltóság közigazgatásilag a rendőrség osztályához soroztatott be — de ott is tűzoltói qualificatióval bíró saját szakembereinek kizárólagos vezénylete és felelősége alatt — sehol az ellenkezővel nem találkozunk. De ha mégis létezne, mint a hogy tudjuk hogy nem létezik, akkor is csak azt mondhatjuk, hogy nem helyes; legkevésbé pedig helyes az hogy mi saját egészséges fölfogásunk mellett a külföld beteges intézkedéseit majmoljuk, különösen akkor, ha tudjuk, hogy jót nem cselekszünk vele.

Kérjük tehát a főkapitány urat, szíveskedjék azzal az igazsággal megbarátkozni, hogy a jelenkor vivmányai közé tartozik az, hogy a szakszerinti osztályozások, jobban mint bármikor ezelőtt, a társadalom által respectáltatnak; sőt, hogy ezen elvnek minél szélesebb térfoglalása oly hatalmas törekvés, mely gátat nem tűr, sem nem ismer. Ha még az ablaktisztogatás is egyenruházott és felszerelt csapatok által végeztetik, akkor ne térjünk vissza az ókor bamba intézkedéseire, a mikor pl. a falu bírása még a bábasszony mestersége körül is kontárkodott.

Nyílt szándékkal kimondjuk véleményünket s habár e miatt bizonyos helyeken rég elkótyaveteltük a szeretetet és elismerést, melyre önzetlen munkálkodásunkkal és kitartásunkkal rászolgáltunk, mi vajmi keveset törődünk vele; ha csak lelkiismeretünkkel tisztában vagyunk, hogy t. i. szolgálatainkkal az ügynek használni akarunk.

A tűzoltás ügyére tehát feltétlenül károsnak tartjuk, hogy idegen elem, nem szakember, e concret esetben valószínűleg az államiság czége alatt, tisztán csak fenhatósági viszketegből a tűzoltás technikáját befolyásolhassa, vagy plane, hogy a tűzoltóság a rendőrség suprematiája alá soroztassék, ahogy azt a főkapitány ur — gondoljuk — contemplálja. Ez elvi szempontból reánk nézve felettebb fontos s a dolog természetében meg sem engedhető. A miért és nem értjük, sőt fölfogni nem bírjuk, hogy fölfelé történt jelentés tételének alapja tulajdonképen miből áll.

Az ő hatásköre ezen incidens alkalmával a működő tűzoltóság részéről sem meg nem sértetett — mivel hogy épen az ellenkezőt tapasztaltuk — sem pedig a rendőrségnek cooperáló működése a tűzoltóság közegei által soha befolyásolva nem lett. S ha erre vonatkozólag bármikor ezelőtt panaszok merülhettek fel, bizonyára nem a tűzoltóknál keresendő az okozat, kiknek munkálkodása elvonja figyelmüket más, mint saját ügyükről s mivel hogy a rendőri intézkedésekhez semmi közük.

Hogy pedig lehetséges volna, miszerint az ez ügyből felmerült ellentétek kiegyenlítése vagy bármily módon való eligazítása céljából okvetlenül bekövetkezendő tárgyalások alkalmával a szakszerű tűzoltás gyámság alá helyeztessék, a mi által az, mint szaktudás a megillető önállóságát veszítené, — nem szabad feltételeznünk, mivel hogy erre reá nem szorult.

Bizunk abban, hogy a főváros tanácsának lesz annyi erélye, hogy ezt a maga részéről a leghatározottabban visszautasítsa és igenis megfontolásra ajánljuk mindazoknak, kik e fölött döntenet hivatvák, hogy mit tesznek s vajjon hogy a kár nem lesz-e nagyobb, mint ama látszólagos haszon, mely pusztán abból áll, hogy pillanatra a fenhatóság impulsusából eredő érdek kielegítést nyerjen; mert feltétlenül megfogja magát boszulni és emlékeztetjük a hivatott köröket azon épületes botrányra, mely a bécsi «Ring»-színház égése alkalmával a közvélemény felháborodása mellett játszódott le, a mikor az «Alles ist gerettet» nevezetes rendőrségi jelentés a bécsi tűzoltóságot azon szégyenletes gyámság alól felmentette, mely addig önkéntelenül a rendőrség tartós beavatkozása folytán, nyilvános szereplése alkalmával állandóan reá nehezedett.

Bárány N. Ernő.

H i v a t a l o s r é s z.

Jegyzőkönyvi kivonat a magy. orsz. tűzoltó-szövetség közp. választmányának Budapesten 1890 évi január hó 5. és 6-án tartott üléséről.

(Folytatás és vége.)

15. *Schilder Emanuel* gráci lakos egy kézi gyógyszer-táskát, gyógy- és kötszerekkel ellátva terjesztett fel **József főherczeg Ő csása. és kir. Fenségehez**, ki azt felülbíralás és véleményezés céljából az országos t. ö. szöv. közp. választmányához küldte le.

a választmány a gyógyszer-táskát fölülvizsgálva, azt igen gyakorlati hasznunak találta, s már jutányos ára miatt is figyelemre kellett, hogy méltassa, minélfogva az önkéntes tűzoltó-testületeknek beszerzésre ajánlatba hozza.

16. *Szalay Ödön* kir. tan. Pozsony vármegyei tűzoltó-szöv. elnök tudatja a választmányynal, hogy az országos tűzrendészeti kormányrendelet intentiójának megfelelő «Tűzoltó Kátét» magyar s német nyelven már elkészítette, most még annak tót nyelvre való lefordításán fáradozik, s ha ezzel is készen van, befogja mutatni;

a választmány a bejelentést örömmel s elismeréssel veszi tudomásul.

17. Elnöklő gróf Cziráky Béla szöv. elnök szóbeli indítványára

elhatározta a közp. választmány, hogy a már létező vármegyei tűzoltó-szövetségeket felhívja, miszerint kísérik figyelemmel, hogy vármegyéik területén a tűzrendészet mennyiben lesz végrehajtva, alakulnak-e az önk. tűzoltó-testületek, s melyek azon községek, hol tűzoltó-testület alakítására semmi hajlandóság nem tapasztalható?

18. Mezey Mihály nagyváradi szöv. elnök szóbeli indítványára

felterjesztés intéztetik a nmélt. m. kir. belügyminiszter urhoz, miszerint odahatni méltóztatnék, hogy a tűzoltóságok alakulása bizonyos egyöntetű rendszer alapján engedtessek meg, mert a sok különféleségből ma-holnap ki sem ismerjük magunkat.

19. Titkár jelentése a szövetségi pénztár állásáról, a bevételi és kiadási tételek kimutatásának beterjesztése kapcsán a közp. választmány részéről tudomásul vétetik.

20. Ugyancsak titkár jelentése a szolgálati érmek mily mérvben történt kiosztásáról statisztikai adatokkal, tudomásul vétetett.

21. Bárány N. Ernő közp. választmányi tag szóbelileg előterjeszti azon kérdését, hogy miután ugy a vármegyék, mint a városok, községek s egyes tűzoltó-testületek határozottan — s nézete szerint igen helyesen — megkivánják, hogy a gyárosoknál megrendelt tűzoltó-szerek szakértők által, illetve előtt szabályszerű próba alá vétessenek, s erről hivatalos jogerejű bizonylat is állíttassék ki, vajjon ki tekintessék jogosítottnak ezen próbák felvételére?

a közp. választmány határozatilag kimondja, hogy midőn a maga részéről is igen üdvösnek tartja, ha az egyes gyárak termékei a megrendelők megnyugtatóására hivatalos próbák-nak vettessenek alá, ezen hivatalos és teljes jogerősséggel bíró hiteles próbák megejtésére, s ezekről jogerős bizonylat kiadására a fővárosi e nembeli gyárosok termékeit illetőleg a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságát, a soproni tűzoltószergyár termékeire nézve pedig a soproni önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságát bizza meg és hatalmazza fel.

A másnap, azaz január 6-ikán tartott központi választmányi ülésen tárgyalatott a szövetségi iroda ügyrendje s a tisztviselők szolgálati szabályzata megállapításának szükségessége volt,

mire nézve határozatilag kimondatott, hogy egy szűkebb körű bizottság küldessék ki az ügyrend kidolgozására, felkérve, hogy azt a lehetőséghez képest 3 hét alatt fejjeze be, s február havában tartandó ülés elé terjeszse.

Az ügyrend kidolgozására gróf Cziráky Béla szöv. elnök vezetése alatt Follmann A. alelnök, Szalay Ö., Kempelen I. és Mezey M. közp. választmányi tagok kérétek fel, kik ezen küldetést készséggel elvállalni hajlandóknak nyilatkoztak.

Ülés befejezte után a jelen voltak egy része a német színház romjainak megtekintése szempontjából a helyszínére ment.

Gorecky.

Jegyzőkönyvi kivonat a magy. országos tűzoltó-szövetség központi választmányának Budapesten 1890. évi február hó 23-án az új városháza közgyűlési társalgó termében tartott üléséről.

Elnök: Gróf Cziráky Béla szöv. elnök.

Jegyző: Gorecky Zsigmond szöv. titkár.

Jelen voltak: Follmann Alajos szöv. alelnök, Bárány N. Ernő, Simig Rezső, Teuffel Mihály és Lukács Gyula közp. választmányi rendes tagok. Kempelen Imre, Mezey Mihály, Hauser György és Rösch Frigyes vm. szöv. elnökök.

Elmaradásukat bejelentették: Szalay Ödön kir. tan. Pozsony vm. szöv. elnök, Bocskó Sámuel Hajdu vm. szöv. elnök, dr. Kék Lajos, Polcz Rezső, Schultz Lajos kp. vál. tagok és Putsch Tóbiás tátravidéki szöv. elnök.

1. Elnök megnyitván az ülést, mely megilletődés hangján emlékszik meg dr. Hauer Gyula elhunyt központi választ-

mányi tagról, kiváló érdemeiről, s a veszteségről, melyet gyászos elhunyt által a nemes tűzoltó-ügy szenvedett,

a központi választmány mély és őszinte fájdalomának jegyzőkönyvileg kifejezést, adva elhatározza, hogy az elhunyt derék bajtárs özvegyéhez részvét irat intéztessék.

2. Elnöklő gróf Cziráky Béla tudatja a választmány-nyal, hogy a január 6-iki ülésből kiküldött bizottság a kitzított határidőn belül elvégezte reabizott feladatát, elkészítve az orsz. tűzoltó-szöv. irodájának ügyrendjét, ez a mai ülés főtárgya, s midőn tudvalevőleg nyomtatásban minden választmányi tagnak idejekorán megküldetett, felteszi a kérdést, van-e a választmány tagjainak a tervezet ellen általánosságban kifogása vagy észrevétele?

Nem tétetvén észrevétel a bemutatott tervezet ellen, határozatilag kimondatik, hogy az általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatik.

Megkezdetvén a tervezetnek pontonként való részletes tárgyalása, némi fontosabb tételek közbeigatása, vagy a már létező pontok módosítása foganatosítván, az ügyrend egész teljességében megállapított (ugy, a mint az alább közölve is van).

3. Teuffel Mihály közp. választmányi tag, immár nagyon is elérkezettnek látná az időt, hogy a magas kormány az országos tűzoltó-szövetséget, anyagi támogatásban részesítene, indítványozza, hogy ez iránt egy kimerítően indokolt előterjesztés tétessék a nagymélt. belügyminiszter urhoz,

a közp. választmány, jöllehet már nem egy ízben tett kísérletet e részben, magáévá teszi az indítványt, s felterjesztést fog intézni a magas kormányhoz.

4. Jöllehet, megfelelő subventió nélkül a tervezetben s illetve most már elfogadott ügyrendben kifejezett óhajok a jelenlegi pénzügyi állapotok keretén belül meg nem való-síthatók,

mégis, hogy némi részben elég tétessék a követelményeknek, a megállapított költségvetés keretén belül a közp. választmány egy alkalmas irodahelyiségnek f. é. aug. havára leendő kibérlését, annak befizetését, egy irtok s egy szolgáló felfogadását határozta el, továbbá

megválasztotta titkárrá egyhangulag: Gorecky Zsigmond eddigi titkárt, pénztárossá: Tomcsányi Bélát a budapesti ö. tűzoltó-testület szakaszparancsnokát.

Az ellenőri tiszt gyakorlására Bárány N. Ernő főparancsnok közp. választmányi tag kérétt fel, ki azt készséggel el is fogadta.

5. Az ügyrendben említett pénzügyi tétet, mely a szövetség pénzeit és letéteit a jövőben kezelni fogná, kijelöltetett a választmány által,

még pedig az «Első hazai takarékpénztár», mely ezen szivességre a szövetség részéről annak idején felkérendő lesz.

6. Follmann Alajos szöv. alelnök indítványozza, hogy a szövetség alapszabályai a modern kívánalmaknak megfelelőleg átalakítsassanak, illetve módosítsassanak, s e célból kéri a választmányt, hogy valakit kebeléből bizza meg, s egy szűkebb körű bizottságot már most küldjön ki;

a központi választmány maga is teljesen átérzi a módosítás szükséges voltát, s ezért az indítványt egyhangulag elfogadja, az előmunkálatokra Teuffel Mihály közp. választmányi tagot felkéri, s ezen munkálat revisiójára egy az indítványozó alelnök, Bárány N. Ernő és Mezey Mihály közp. választmányi tagokból álló bizottságot küldte ki.

Teuffel Mihály közp. választmányi tag készséggel vállalta el a megbízást, s megígérte, hogy az alapszabályokat átdolgozván sokszorosítottatni fogja s elküldi a közp. választmány minden egyes tagjának, hogy azok észrevételeiket megtegyék, s így hozzá ismét visszazármasztassák hogy azután véglegesen egybeállítva az elaboratumot a szűkebb körű bizottságnak bemutatassa.

7. A budapesti Geitner és Rausch tűzoltószer-gyáros cég beadványában felhívja a közp. választmány figyelmét ama körülményre, hogy már eddig is számos vármegyében a szabad és nyilvános verseny mellőzésével önkényűleg történnek a tűzoltó-szerek beszerzése;

mire a választmány e tekintetben a kellő intézkedéseket megtenni határozta.

8. Tarnóczy Gusztáv beadványt intéz a közp. választ-

mányhoz, mely mellett egy veresbórból készült tűzoltó-sapkát mutat be, kérve annak fölülbírálását s ajánlását ;

a központi választmány a bőrsapkákat egyáltalában célszerűtlenségnek tartja, s így a bemutatott példányt sem ajánlhatja a tűzoltó testületeknek.

9. *Waldner Márk* gyöngyösi lakos kocsigyártó egy a színházak s nagyobb középületeknél falba illeszhető mentőzsák-készülék miniatűr mintáját terjeszti be fölülbírálás céljából,

a közp. választmány a mintát beható megvizsgálás és szakszerű fölülbírálás végett a budapesti önkéntes tűzoltó testület parancsnokságának adja ki.

10. Az elnökség által az időközben beérkezett vármegyei és városi tűzrendészeti szabályrendeletek felett elkészített s bemutatott véleményes jelentéseket

jóváhagyólag tudomásul veszi, azokhoz hozzájárul, s a nagymélt. m. kir. belügyminiszter urhoz leendő felterjesztéseket határozatilag kimondja.

11. A legközelebbi közp. választmányi ülés határidejének megállapítását a szükséghez képest

a közp. választmány az elnökség belátására bízván, az ülés ezzel véget ért.

Gorecky.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya 1890. évi február hó 23-án tartott ülésében a kiküldött bizottság által bemutatott tervezet alapján a következő **ügyrendet** állapította meg.

1. §. A szövetség Budapesten irodát tart, melynek czime: «A magyar országos tűzoltó-szövetség irodája.»

Az iroda alkalmas helyen, az elnök, illetőleg az alelnök által a költségvetésben megállapított bérösszegben, saját belátása szerint béreltetik ki.

Az irodahelyiségnek változtatása esetében arról, az iroda új helyiségének közelebről való meghatározása mellett, úgy a tűzoltó-testületek, mint az elnökség és a választmánynak tagjai, valamint a fővárosi tanács, és pedig előbbieket a szövetség hivatalos szaklapjában, esetleg egyébként hírlapilag, az utóbbi beadvány által értesítendők.

2. §. Akár a szövetséghez, akár annak választmányához vagy elnökéhez indított jelentések, megkeresések, pénz- vagy egyéb postai vagy magán uton továbbított küldemények az irodának teljes címére, a helyiség, városrész és házszám kitüntetésével irányítandók.

3. §. Az iroda célja, hogy a szövetségnek, vagy az egyes szövetségi tagoknak ügyletei a szövetségi közgyűlés vagy választmányi ülés, végül az elnökség határozataihoz képest pontosan elintéztessenek; továbbá, hogy a szövetséget illető összes okmányok, iratok, anya- és egyéb könyveket s eszközök állandóan megőriztessenek.

4. §. Az iroda személyzete: a titkár, a pénztáros, az ellenőr, az irnok és irodaszolga.

A titkár, a pénztáros és az ellenőr a szövetségi alapszabályok 13. §-a értelmében választatik, az irnok és irodaszolga pedig az elnökség által fogadtatik fel.

5. §. Az elnököt távollétében az alelnök helyettesíti. Mindkettőnek távollétében vagy akadályoztatása esetében az általuk e célra felkért választmányi tag teljesíti az elnöki teendőket.

Az iroda és annak személyzete az elnöknek vagy helyettesének felügyelete alatt áll és annak rendeleteit pontosan teljesíteni köteles.

6. §. Az elnök vagy helyettese kötelessége az irodát, pénztárt és a nyilvántartási könyveket esetről-esetre szigoruan ellenőrző vizsgálat alá veszi.

7. §. Minden kiadmány az elnök, illetőleg helyettesének és a titkárnak aláírásával látandó el.

8. §. Az irodai hivatalos órát az elnökség határozza meg. Az irodai személyzet köteles az irodában a legnagyobb rendet tartani, a reá bízott teendőket lelkiismeretes pontossággal és szorgalommal elintézni.

9. §. Az irodához érkező mindennemű küldemény kizárólag az elnök vagy helyettese által veendő át és bonthatandó fel.

A szövetség nevében szükséges bármi néven nevezendő megrendelések kizárólag az elnök vagy helyettese által eszközöltetnek.

10. §. A titkár köteles a beérkezett, az elnök, illetve helyettese által átvett s a beérkezési záradékkal ellátott ügydarabokat az iktatókönyvbe bevezetni és azokat az elnök vagy helyettesének utasításához képest elintézni.

Kötelessége továbbá a tag-testületek, valamint a szolgálati érme nyert tűzoltók anyakönyvét, nemkülönbön a vármegyei szövetségekről és az ujonnan alakult testületekről nyilvántartási könyveket vezetni; a vasuti jegyekhez és a szolgálati érmekhez kiszolgáltatandó igazolványokat az elnök vagy helyettesének utasítása szerint kiállítani.

Kötelessége végül a választmányi ülésekről jegyzőkönyvet vezetni.

11. §. A szövetség vagyonát képező pénzek és pénzürtékek, nemkülönbön az alapítványok vagy letétek a választmány által felkérendő, teljes hitelű pénzüntézetnél rendelkezésük szerint elkülönítve, helyezendők el.

A szövetségi pénztárt illető összegek, melyek a folyó kiadásokra nem szükségesek, beérkezésük után azonnal kamatozás végett, az előbb említett pénzüntézetnél elhelyezendők.

Folyó kiadásokra 50 frtnál nagyobb összeg a pénztárban nem tartható.

12. §. Az iroda összes értékeit, bevételeit és kiadásait a pénztáros vagyoni felelősség mellett kezeli. E célból a választmány által meghatározandó óvadék-összeget tesz le.

A pénztáros köteles az elnök, illetve helyettese által beutalt pénzüntézeteket vagy egyéb értékeket elismervény mellett átvenni, szabályszerűen elkönyvelve, a 11. §. rendelkezésének szigorú megtartása mellett elhelyezni, — a folyó kiadásokra fenntartott összeget pedig az iroda helyiségében zárt tartályban kezelni.

A szövetségi vagy alapítványi vagyon letétjegyei, betétkönyvei úgy a pénztáros óvadéka az elnök és ellenőr ellenzárói alatt őrizendők.

Köteles továbbá a szövetség bevételeiről és kiadásairól minden naptári év végén rendszeres számadást, és minden közgyűléshez a lefolyt időközről zárszámadást készíteni. Ezenkívül az elnök vagy helyettesének felhívására, valamint minden választmányi ülésre pénztári kimutatást beterjeszteni.

13. §. Az ellenőr a pénztáros által készítendő kimutatásokat és számadásokat számszerint megvizsgálja és az egyes tételek helyességéről magának meggyőződést szerez. Ezenkívül az időközönként megtartandó rovincsolásokban részt vesz s magának meggyőződést szerez, vajjon a szövetségnek pénztárkönyvei és elszámolási okmányai rendesen vezetettek és őriztetnek. Minden észlelt szabálytalanságról az elnöknek vagy helyettesének jelentést tesz.

14. §. A pénztárból csak az elnök vagy helyettesének utalványa mellett teljesíthető fizetés.

15. §. Az irnok kötelessége a részére kiosztott tisztázatokot helyesen, tisztán és kellő szorgalommal végezni, a kiadmányozást eszközölni, a szövetséget illető okiratokat, iratokat, könyveket stb. elkönyvelve irattározni és egyéb az elnök vagy helyettesének és a titkárnak utasítása szerinti irodai munkát teljesíteni.

16. §. Az irodaszolga kötelessége a szövetség részére érkezett leveleket a postáról elhozni, kézbesítéseket eszközölni, kiküldetésekben a nyert utasításhoz képest eljárni, az irodai helyiségeket rendben tartani és őrizni.

Az alcuthi önkéntes tűzoltó-szakasz évi jelentése.

Ő császári és királyi fensége **József főherceg ur**, legkegyelmeseb főparancsnokunk magas rendelete folytán, — van szerencsém a tekintetes központi választmánynak, fenti önkéntes tűzoltó-szakasz 1889. évi működéséről a következőkben jelentést tenni:

1. Tüzesetek.

A szakasz az elmúlt év folyamán 8 ízben volt kivonulva és pedig: június 2-án Száaron, június 13-án Tabajdon, július 1-én és 10-én Csákváron, július 31-én Száaron, aug. 21-én Alcsuthon, augusztus 26-án Alcsuthon, szeptember 24-én Alcsuthon.

Ezen tüzesetek közül 5 tetőtűz, 1 kazaltűz volt, 2 pedig kisebb melléképületen támadt.

Kiemelkedő helyet foglal el e sorozatban a július 31-iki

szári tűzvész, mely a község felét, mintegy 90 lakházat és 200 melléképületet hamvasztott el. — E tűzvész ismét egy intő példát szolgáltatott azon községeknek, a melyek egy jól szervert tűzoltó-csapat birását nélkülözik és tűzbiztonsági tekintetben még igen keveset vagy éppen semmit sem tettek. Ehhez járult az uralkodó nagy szárazság, az emberi erőket felülmuló szélvihar, a vízhiány s a lakosság teljes indolentiája.

E tényezőkkel dacolni, a tűzoltóságnak nem állhat erejében; ámbár az összes környékbeli tűzoltó-szakaszok, közöttük az alcuthi önkéntes tűzoltó- és pusztai tűzoltók, ó császári és királyi fensége József főherczeg ur személyes parancsnoksága alatt. fáradságot nem ismerő hévvel küzdöttek a dúló elem ellen.

II. Gyakorlatok.

Gyakorlat a nyár folyamán 14 tartatott, melyek főleg kocsimozdony-feckendő- és hydrophorral ütem- és gyors-szerelés be-begyakorlását czélozták, a fejérmegyei tűzoltó-szövetség által kiadott új gyakorlati szabályzat szerint. — Egyes gyakorlatokhoz a szerelők- és szivattyusokon kívül, kivételesen a mászók raja is bevonatott.

A mászók- és csövezetőkkel a mászófalazaton tartattak gyakorlatok a különféle létrákkal; ugyszintén kellő figyelem fordított a mentés különböző eseteiben szükséges jártasságra.

Az egész szakasszal pedig támadások intéztettek különféle obiectumokra és végre rend- és menetgyakorlatok tartattak.

E felsorolt gyakorlatokban részt vett az idei évben megalkult felcsuthi önkéntes tűzoltó szakasz is.

III. Iskola.

A téli hónapok alatt 13 ízben tartatott tanóra az egész szakasszal. — Ezek alkalmával előadások tartattak az előírt szabályzatokból, szakkönyvek- és szaklapokból; továbbá a tűzoltói szakismereteket terjesztő előadások.

IV. Gyermektűzoltók.

A serdülő korban lévő alcuthi fiukkal a tavasz folyamán több ízben tartatott gyakorlat.

V. Különfélek.

Hofhauser Ödön önkéntes tűzoltó parancsnok, másutt történt alkalmaztatása miatt Alcsuthról eltávozván; ó császári és királyi fensége, legkegyelmesebb főparancsnokunk által számfelüti pusztai tűzoltó-parancsnokká neveztetett ki. Helyébe alulirott, volt pusztai mászóvezető, lett legkegyelmesebben előléptetve.

A statisztikai adatokban lényeges változás ez évben nem történt.

Az ország különböző önkéntes tűzoltó egyleteinek megkeresése folytán; a szakasz birtokában lévő szabályzatok, ez évben is készséggel megküldettek az illetőknek.

Tiszteletteljes jelentésem után maradtam a tekintetes központi választmánynak

Alcsuth, 1890. február hó 15.

Láttam:

József főherczeg.

kész szolgálja
Ziegler Nándor,
ő. tűzoltó parancsnok.

A m. kir. belügyminiszter 1889. szeptember 9-én 54597/II. sz. a. kelt körrendelete a tűzoltó-szerek beszerzése körül követendő eljárás tárgyában.

Tudomásomra jutott, hogy az országnak némely községei az 53888/88. sz. tűzrendészeti kormányrendelet 8-ik §-ában felsorolt tűzoltószereket a 82502/88 sz. körrendeletben foglalt figyelmeztetés daczára nem közvetlenül magokhoz a hazai tűzoltószergyárokhoz intézett megrendelés folytán, hanem utazó ügynökök közvetítésével szerzik be; továbbá, hogy némely községi előljárásiak a megrendelt tűzoltószerekről kötelezvény helyett váltókat állítanak ki, melyek forgalomba hozatnak, mielőtt még maga a kérdéses tűzoltószér, melyről a váltó kiállítva van, a község által tényleg átvétetett volna.

A tűzoltószér beszerzésére kötelezett községeknek jól felfogott érdeke köteleességemmé teszi, hogy hivatali elődömnök idézett rendelete kapcsán és annak kiegészítéseként a magam részéről a következőkben rendelkezem.

A mi először is az ügynöki közvetítést illeti, arra semmi szükség nincs, miután az idézett rendeletben felsorolt gyáros cégek épen az ügynöki közvetítés kizárása esetén helyeznek kilátásba árkedvezményeket, minélfogva az ügynöki közvetítés nemcsak szükségtelen, de a megrendelő községekre anyagilag hátrányos is, miután ez esetben a különben a községeknek biztosított árkedvezményeszállékot az ügynöki jutalék emésztí fel. Magok a községek érdekében elrendelem azért, hogy az ügynöki közvetítés jövőre teljesen kizárassék, vagyis hogy a községeknek utasításul adassék, miszerint tűzoltószér-szükségletük beszerzésénél jövőben bármiféle ügynökkel alkudozásba való bocsátkozást szigoruan kerüljék, ellenkező esetben a községi előljárási felelősségre fog vonatni. A törvényhatóság feladatát pedig ez irányban az képezendi, hogy egyfelől a községi előljárási eljárását ellenőriztesse, másfelől az ügynöki közvetítések megakadályozásáról a legérellyesebben gondoskodjék, nagyobb mérvű visszaélés esetén pedig hozzám jelentést tegyen.

Miután továbbá az idézett körrendeletben az is jelezve volt, hogy a tűzoltószergyárosok alispánilag láttamozott, vagy alispáni hivatal utján tett tömeges megrendelés esetén a lehető legmesszebbmenő fizetési árkedvezményekre hajlandók, miután továbbá a tömeges megrendelés arra is több biztosítékot nyújt, hogy a tűzoltószér az előírt minőségű és kifogástalanabb leend: felette kívánatosnak tartom, hogy a községek szükséglete egyesítve s lehetőleg nyilvános pályázat utján szerzessék be. Mihez képest felhivom a törvényhatóságot, hogy a községeket a tűzoltószerek ily módon való beszerzésének előnyéről világosítsa fel, azon községekkel szemben pedig, melyek a törvényhatóság kitűzött, illetőleg kitűzendő záros határidő alatt az előírt tűzoltószereket beszerezni elmulasztják, ily irányban intézkedjék. A mi végül a panaszolt visszaélések legsúlyosabbakat, a községi előljárásiak által a községek nevében kibocsájtott váltók kérdését illeti, kijelentem, hogy a váltókötelezettség a községekre nézve terhes szerződést képezvén, a községi előljárásiak a községre nézve kötelező váltót csak abban az esetben bocsáthatna ki, vagy fogadhat el, ha erre a képviselőtestület által határozatilag feljogosították s a képviselőtestület ez iránti névszerinti szavazás mellett hozott igenlő határozata a törvényhatóság részéről is megerősített volt. Miután pedig a községi vagyon és háztartás hatósági felügyelet alatt áll, és így hitelbiztonsági tekintetből a községi költségvetésekkel eléggé biztosított jogügyletekre nézve a községekkel szemben váltóra szüksége nincs, szigoruan utasítom a törvényhatóságot, hogy a községek által netán kötendő ily nemű váltóügyletekhez jóváhagyásukkal ne járjanak s egyáltalában vagyonfelügyeleti jogukból kifolyó köteleességüknek ismerjék a községeket megóvni attól, hogy a váltóügyletekben többnyire járatlan községi előljárási egyes utazó ügynökök által tévutra vezetve, a községeket a reájok könnyen veszélyessé válható váltókötelezettségbe besodorják.

E czélból kellően nyilvánosságra hozandó, hogy a községi előljárásiak által törvényhatósági előleges jóváhagyás nélkül elfogadott váltók a községi pénztár terhére érvényesítenni nem fognak, sőt ezenkívül az illető előljárási fegyelmileg a legsúlyosabb felelősség alá fognak vonatni.

A mennyiben pedig egyes községek előljárási akár járatlanságból, akár ügynökök által tévutra vezetettvén a községek nevében jóhiszeműleg, de törvényszerű felhatalmazás nélkül már váltókat fogadtak volna el, ide vonatkozólag elrendelem, hogy ezen már elfogadott váltók a községi pénztár által csak az esetben fizetessenek ki, ha az értéküknek megfelelő tűzfecskendők tényleg kifogástalanul át is vétettek és ez az illető járás főszolgabirája által igazoltatik; ellenkező esetben a váltónak a községi pénztárból való kifizetése megtagadandó, a váltó nem a község nevében aláírt gyanánt kifogásolandó, a fizetési kötelezettség pedig annak jogtalan kiállítóira háritandó.

Elvárom a törvényhatóságtól, hogy a törvényhatóság területén lévő községek érdekében az alispán, illetőleg a főszolgabírák utján a legszigorubb felügyelettel lesz aziránt, hogy jelen rendeletem intézkedéseinek pontosan elégtétessék s nem ad alkalmat arra, hogy jelen rendeletem érvényesítése érdekében szigorubb eszközökhöz nyulni legyen kénytelen.

Gróf Teleky s. k.

Az önkéntes tűzoltó-testület tekintetes parancsnok-ságának!

Van szerencsénk bajtársi üdvözlettel értesíteni, miszerint várm. szövetségünk választmánya 1890. évi márczius hó 9-én delelőtt 10 órakor alulirt elnök lakasan: megyeter II. szám, első emelet (Bajzát-ház) ülést tart, miért is tisztelettel kérjük, hogy a testület képviselőit ide bejelentve lévő meghatalmazottját az ülésen való megjelenésre utasítani, vagy ha az akadályozva lenne, helyettesítéséről gondoskodni és az utóbbi körülményt ide előzetesen akár egy levelező-lapon is bejelenteni sziveskedjék.

Mínt hogy pedig a folyó évre esedékes országos tűzoltó-szövetségi tagilletményt az alapszabályok értelmében már január hóban befizetnünk kellett volna, másrészt pedig szövetségünk igazgatása ez évben már is költséget igényel, ugyanezért arra kérjük a tisztelt parancsnokságot, miszerint a folyó évre esedékes 6 frt tagsági díjat még az ülés előtt és pedig az ide mellékelt postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával megküldeni sziveskedjék. E lap használata akként történik, hogy azt a testület elnöke, vagy főparancsnoka, esetleg pénztárnoka, a «Befizetési lapon» aláírásra szánt helyen aláírja, azt a pénzzel és az «Elismervénnyel» együtt postára viszi, ott a postaközegek az elismervényt nyugta gyanánt aláírja és a feladónak megőrzés végett visszaadja, a «Befizetési lapot» pedig a postahivatal magánál tartja, a pénzüsszeg szövetségünk számláján javunkra iratlik és erről minket a postatakarékpénztár értesít. A pénzfeladás ezen módja mellett a feladó testületnek utalvány-lapot venni, sem arra postabélyeget illeszteni nem kell, s így a testület e pénzküldésnél II. krt, a szövetség pedig — miután külön nyugtat adunk már felesleges — szintén 5 krt és a nyugta-nyomatvány költségét takarítja meg.

Több oldalról kívánatosnak jeleztetett a pénztári kezelés, a gyakorlatok nyilvántartása és a felvételi törzskönyvnek egyöntetű módzatok szerint való vezetése, ez okból az ide vonatkozó minta-nyomatványokat elkészítvén, oly kérelemmel mellékeljük ide, miszerint azokat előzetesen megbirálni és az ülésen annak meghonosítására nézve majdan ehhez képest nyilatkozni méltóztassék. Ezen nyomatványokat, ha a pénztári állapot engedni fogja, ingyen bocsájtjuk majdan a tagtestületek rendelkezésére.

Ide mellékeljük egyszersmind a tárgysorozatot, nemkülönben a mult évről szóló elnöki jelentést is, sziveskedjék ez utóbbit különös figyelmére méltatni és működésünket az ülésen érdeme szerint elbirálni.

Melyek után maradtunk

Székes-Fehérvárott, 1890. február hó 22-én

kiváló tisztelettel

Vida Pál,
várm. szöv. titkár.

Kempelen Imre,
várm. szöv. elnök.

Tekintetes választmány!

Bizonyára még soká kellemes emlékezetben fog élni, vármegyénk tűzoltói viszonyaira nézve pedig végeredményben üdvös maradványokat fog maga után hagyni azon országos nevezetességű esemény, hogy a magyar orsz. tűzoltó-szövetség IX-ik közgyűlését és ezzel kapcsolatban az intézmény fejlődésére nagy horderővel bíró országos tűzoltószervekiállítását a mult 1889. év folyamán vármegyénk területén Székesfehérvár városában rendezte.

Azonban ép e fontos mozzanat volt okozója annak, hogy alulirt elnökség nem volt azon szerencsés helyzetben, miszerint a mult év folyamán tartott két ülésen kívül több ülésre is egybehívhatta volna a mélyen tisztelt választmányt, miután a jelzett közgyűlés és kiállítás rendezése körüli teendők szövetségünk más tényezőivel egyetemben az elnökség szerény működését is igénybe vették, mely körülmény szolgáljon mentségül arra nézve is, hogy a lefolyt évben a szövetség vezetésében nagyobb tevékenységet kifejteni képesek nem valánk.

Egyébiránt ezen mulasztások daczára is megnyugvással tekinthet vissza az igen tisztelt választmány mult évi szövetkezeti működésére, mert az 1889. márczius és július havi két ülésében — egyebek között — tárgyalt két főbb alkotása: az egységes gyakorló szabályzat létesítése és a személyi

felszerelés, valamint az egyenruha egyszerűsítése, tagadhatatlan valóságos ama czélok kettejének, melyek szövetségünk megalakításánál irányeszméül kitézettek, mely intézkedések, ha a testületi életben kellőleg meghonosulnak, az üdvös eredmény, melyet tőlük jogosan remélünk, tényleg bekövetkezendő és vármegyénk területén a tűzoltói intézmény komoly alapokon fejlődni, virágozni és terjedni fog.

Ezek előrebocsátása után áttérünk azon említésre méltó intézkedésekre, melyek az 1889. évi július hóban tartott választmányi ülés óta a szövetkezet vezetésében előfordultak.

Mindenekelőtt örömdetesesen kell konstatálnunk azon kedvező sikert, melyet szövetségünk a székesfehérvári kongresszus alkalmával aratott ama tényével, hogy a július hó 7-én tartott választmányi ülés határozata alapján, már az új előírás szerint egyszerűsített egyenruhában egy csapatba alakulva vettek részt tagtestületeink az egyes felvonulásokban, testületi megjelenésük által kifejezést adva a szövetség fennállásának egyrészt, buzdítólag hatva az egyöntetűség szép eszméjére nézve másrészt.

Az országos szövetség 20 évi fennállása óta első ízben történt e tömeges egyöntetű fellépése szövetségünknek az ország minden vidékéről összesereglett tűzoltó bajtársaink és vezérferfiainkra oly kellemes benyomást tőn, hogy annak minden oldalról való elismerését bő alkalmunk volt tapasztalni. De e külső sikernél sokkal örömdetesebb hatás nyilvánult ez által abban, hogy számtalan testület képviselői, buzdulva a példán, úgy a kongresszus napjaiban, mint azóta folyvást kérik szövetségi szabályainkat, melynek utasításai értelmében módosítják testületük szervezetét, egyes új testületek pedig már annak szellemében alakulnak.

E részben felemlítsük méltónak tartjuk Demko Belánszky Ferenc istvánföldi tűzoltó főparancsnok buzgalmát, ki a tulajdonképpen idegen ajku és nemzetiségű délvidéken, Torontál- és Temesvármegye területén a saját költségén német- és román nyelvre átfordított szabályaink szerint igyekszik kiváló ügybuzgalommal intézményünket terjeszteni és fejleszteni.

Ily eredményeket szült tehát szövetségünk mult évi működésének két kimagaslóbb része.

Fontos eseménynek kell jelezniünk a kongresszusi mozzanatok azon részét, hogy a vendégbajtársak a székesfehérvári központi testület hivatalos gyakorlatán kívül megtekintették a mohai Ágnes-forrás tűzoltó-testület falusi igényeknek szolgáló működési képességét is, melynek pompás eszközei, kielégítő gyakorlottsága és a tagok nagy számaránya meggyőződést nyújtottak arra nézve, hogy az intézmény vármegyénk területén falusi testületeinknél is gondos ápolásban részesül. Ez utóbbi tagtestületünkre nézve örömmel említhetjük fel azt is, miszerint annak kötelékébe a már létezett 5 községekbeli osztályához Isztimér, Balinka, Kuti, Guth-Tamás községekben alakult tűzoltó-csapatok is csatlakoztak, mely csapatok mindegyike a székesfehérvári kiállításon vásárolt mozdonyfecskendővel látta el el magát.

Szövetségünk tekintélyben is gyarapodott az által, hogy a vármegye alispánja szakközegéül tekintvén szövetségünket, a ráczkeresztúri tűzoltó-testület alapszabályainak jóváhagyásánál, nemkülönben a mai ülés tárgysorozatába felvett fontos tüzendészeti ügyben véleményadásra szólította fel szövetségünket, melynek kapcsán nem lesz érdektelen annak megemlítése sem, hogy úgy az alispán, mint a székesfehérvári járás főszolgabírája egyik tagtestületünk kötelékébe mint működő tűzoltó is belépett.

Ezenkívül Bezeredy Pál, mint a m. kir. földmivélsügyi miniszter meghatalmazottja, a szederfáknak selyemtermelés miatt tervezett csonkittatása tárgyában tüzendészeti szempontból kért részletes szakvéleményt, melyet az elnökség meg is adott. — Új testület mikénti szervezésére nézve is kértek az elnökségtől szakvéleményt, mely szintén megadtván, annak alapján az illető testület közel áll működésének megkezdéséhez.

Két helyre gyakorló-mestert is küldött az elnökség, és pedig a nagy-lángi tűzoltó-testület begyakorlására, azonkívül Füle község előjáróságának megkeresésére, hol a begyakorlás kellő eredménnyel történt meg.

Szövetségünk a lefolyt évben 7 tagtestülettel szaporodott, ezek közül a zámolyi a mult ülés óta lépett be és most

szövetségünk 25 tagtestületből áll, és pedig: Alcsuth, Adony, Alap, Ágnes-Forrás, Bicske, Bodajk, Csákvár, Ercsi, Felmayergyári, Feicsuth, Gyuró-Kuldó, Káp.-Nyék, Kálóz, Lovasberény, Moór, Martonvásár, Pázmánd, Sárosd, Sárbogárd, Sárkeresztur, Székesfehérvár, Vereb, Velenceze, Vaál, Zámoly.

A szövetségi pénztár állapotát illetőleg jelenthetjük, miszerint csak a nélkülözhetlen kiadásokra szorítkozván, a mult évi szervezkedési költséghiány kiegyenlítése után az 1889. évi bevételből . . . frt. . . kr. maradvány mutatkozott. Ennek kapcsán tisztelettel bejelentjük, miszerint az elnökség a vm. szövetség képviselőjében belépett a m. kir. postatakarékpénztár által létesített cheque-fogarlomba, mi által azon előny származik szövetségünkre, hogy annak összes pénzkészletét a postatakarékpénztár 2% kamatozás mellett kezeli, fizetési utalványozásainkat érvényesíti és tagtestületeink beküldendő tagsági díjaikat befizetési lapok alapján portómentesen terjeszthetik be, a mi esetenként 10 kr. megtakarítással járand.

Az elnökség résztvett a szövetség képviselőjében a magy. országos tűzoltó-szövetség 1890. jan. 5-én tartott ülésében, hol a vármegyei szövetségeket illetőleg azon határozat hozatott, miszerint azoknak kötelességükben állandó vármegyénk területén a tűzrendészeti kormányrendelet betartását ellenőrizni és az e részben mutatkozó bajokat a vármegye törvényhatósága útján orvosoltatni.

Erre vonatkozólag a szükséges adatok már hatósági uton beszerezve és a mai ülés tárgyalására előkészítve levén, szövetségünk — tán egyedül ez országban — immár azon kedvező helyzetben van, hogy maga előtt látva a vármegye összes községeinek tűzrendészeti képét, a vármegye alispánjának megtisztelő felhívása folytán, véleményének nyilvánítása és tüzetes javaslata által nagyban előmozdíthatja vármegyénk tűzrendészeti viszonyait, a mely ismét a legfontosabb feladataink egyike.

Az ügykezelési forgalmat illetőleg tisztelettel jelentjük, miszerint az 1889. év folyamán ígatóba érkezett 159 különböző ügy, melyek annak idején megfelelő elintézésben részesültek és hogy a gyakorló szabályokat, mint eddig is, portómentesen küldtük meg a kérvényezőknél.

Midőn jelentésünket a most elősoroltakban megtenni szerencsénk van, egyúttal szövetségünk üdvös működése érdekében azon kérelmet terjesztjük elő, miszerint tekintettel arra, hogy a kezdet nehézsége már leküzdve van, gyakorló szabályainkban pedig már bírjuk a helyes technikai haladás és komoly működés vezérfonalát, kegyeskedjék tehát az igen tisztelettel választmány minden egyes tagja gondolkodni és előterjeszteni ama teendők és módzatokra vonatkozó javaslatát, melyek czélszerűek lennének arra nézve, hogy az elnökség maga, mint általában a szövetség megfelelhessen azon nemes

hívásnak, melynek megvalósítására szervezkedett, vagyis hogy Fehérvármegye területén a tűzoltó intézmény komoly és állandó alapokon, élénk testületi élet mellett technikailag is szakavatott szellemben, alkalmas eszközökkel ellátva virágozzék.

Mely jelentésünk és kérelmünk után maradtunk a tekintetes választmányunk

alázatos szolgálja:

Vida Pál,
vm. szöv. titkár.

Kempelen Imre,
vm. szöv. elnök.

1/890.

Barsvármegye alispánjától.

Meghívó.

Barsvármegye önkéntes tűzoltó-testületeinek szövetsége Léván, a városház termében, 1890. évi márczius hó 8-ikán d. e. 9 órakor

alakuló közgyűlését

tartja, melyre midőn a tagtestületet meghívom, a közgyűlés tárgysorozatát bemutatom a mint következők:

1. A szövetség láttamozott alapszabályainak bemutatása.
2. A szövetségi ügyvezető elnöknek, alelnöknek, műszaki előadónak, jegyzőnek és pénztárosnak megválasztása.
3. A 12 tagú szövetségi választmányunk titkos szavazás által leendő megválasztása.
4. A vármegye tűzrendészeti szabályrendelete tervezetének tárgyalása.
5. A vármegye építési szabályrendelete tervezetének tárgyalása.
6. Egyéb folyó ügyek és indítványok.

A.-Maróthon, 1890. február 20.

Dombay,
alispán.

A nagy-pirithi, alsó-szopori, sámfalvi, löcsi, bethleni, vulkaporadányi, markoveczy, dunapentelei, Salamontfa és Gyülevis, Nagy-Barátfalu és hegyi, stefánföldi, surjáni, gyéri, horvát-neuzsinai, békési, tomaseváczy, gyöngyös-tarjani, gyöngyöspatai, faucsali, egyéki, oszrai, damonya és csernelházi, szécsányi, elisenhémí, deszki, zámolyi, pinnyei, kövezsdí, tetétleni, pinczehely-görbői, tótvásonyi, gyiróthi, rőtök-mussaji, felső-szopori önkéntes tűzoltó-testületek alapszabályai a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által f. év első negyedében meg erősítést nyertek.

A ságvári, harkányi, pinczehely-görbői, béga-szt. györgyi, oszrai és nagylángi önkéntes tűzoltó-testületek a magyar országos tűzoltó-szövetség kebelébe mint közvetlen tagok beléptek.

T e c h n i c a i r é s z .

Az «első segély».

«Egy falusi tűzoltó»-bajtársam közlőnyünk m. é. november havi számában «Utóhangok a sz.-fejérvári IX-ik t. o. nagygyűléssel kapcsolatos tűzoltószer-kiállításról» című cikkében sok igen épületes dolgot tár elénk s még annál több igazságot tárgyal leplezetlenül.

Teljesen igazat kell adnunk abbéli kijelentésének, miszerint mi falusi tűzoltók vérmes reményeket tápláltunk az iránt, hogy a kiállításon látni fogjuk a falusi fecskendő ideálját; hisz erre feljogosított bennünket az új tűzrendészeti kormányrendelet; s tökéletesen osztjuk abbéli nézetét is, hogy a kiállításon egy, de sőt több rendbeli csalóddal gazdagodva tértünk haza.

Ismétiem, hogy cikkének nagyobb részével egyetértve, azt aláírom; s midőn ezen «Utóhangokra» ez alkalmat megragadva soraimmal «Viszhangot» adok; teszem ezt édes öntudatban; hogy egyrészt az itt nálunk meghonosítani czélzott «falusi fecskendő ideál» bajtársam felhívása folytán ismeressem; másrészt, hogy egy magyar bajtárs és gyáros szabadalommal is felruházott találmányát a meg nem érdemelt támadás ellenében védelmezhessem.

Nehogy azonban a «Magna ingenia conveniunt» idézetel kifejezett ironicus kritika érje a bácskai tűzoltók falusi fecskendő ideálját vagy mint ezt annak létesítője a zombori tűzoltó-testület találoán elkeresztelte, az «első segélyt»; ki kell első sorban jelentenem: miszerint ezt mi fel nem találtuk, de igenis kiválólag a falusi tüzek oltásánál elsőrangú s nélkülözhetlen fecskendőnek találtuk. Sőt meg vagyok győződve, ha igen t. bajtársam testületénél s a többi falusi társtestületek kísérleteket teendek, úgy az általunk használt «első segély» mig a haladó korszellem jobbat, tökéletesebbet nem producál; ezt a falusi fecskendő ideáljának elfogadják.

Mielőtt azonban «első segélyemet» ismertetném, leírom annak történetét, miként vált nálunk e tekintetben az ige, az eszme testté: teszem ezt azért, hogy ebből beláthassa t. falusi tűzoltó-bajtársam, hogy bizony «Magna ingenia» nélkül is nem szükségképen következik, hogy valaki másnál jobbat ne alkothasson; s hogy ha Grether-Wittének vannak s voltak tömlőkapcsai, ebből az következzen, miszerint a Roth-féle kapocs plagium.

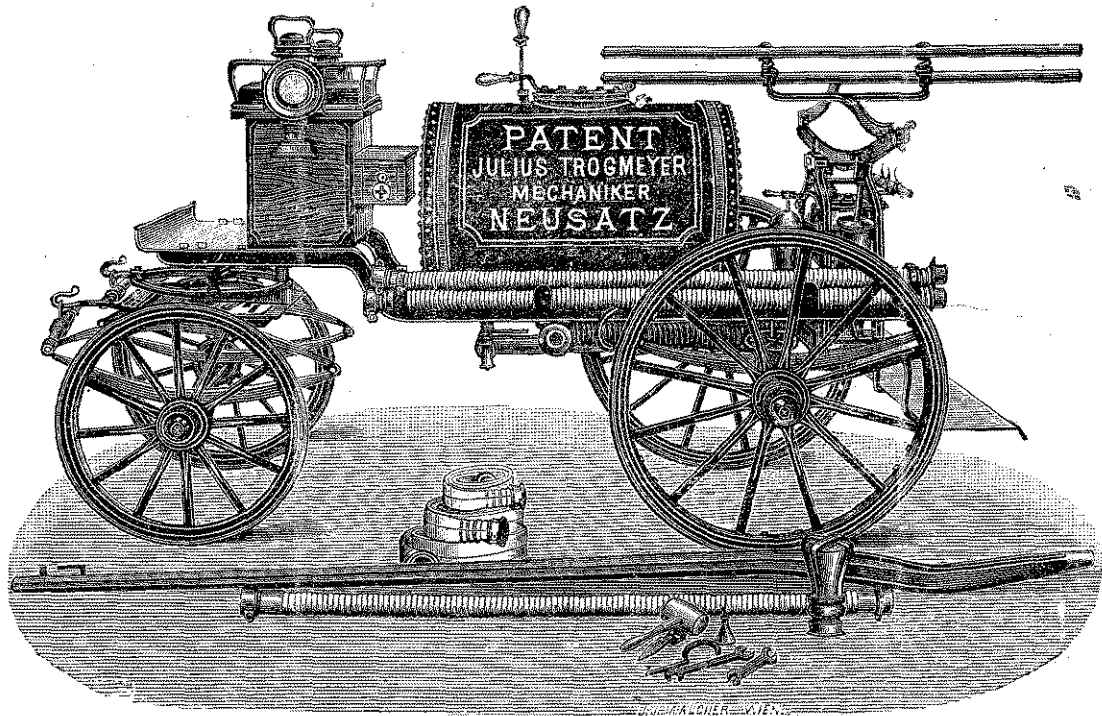
Am az első tekintet már meggyőz bennünket, hogy a Roth-féle kapcsón oly eredeti s lényeges kellékek találhatók, melyek a Grether-Witte-nál határozottan hiányoznak. De erről később.

Zombor város egy-két főutcáját kivéve külvarosainak épületei egyáltalán nádtetővel fedték, vagyis épen úgy, mint a legtöbb alföldi város parasztházakból áll, — azonkívül a várost minden irányban csupa kisebb-nagyobb szállás veszi körül.

Köztudomásu dolog az is, hogy bizony, ha a budapesti bajtársak tolétráját ide a Bácskába lehoznók, s azt felállítanók, — úgy annak legfelső fokán állva, legmagasabb hegyünkön is átdiskurálghatnánk a szomszéd völgybe. De aztán még ez a hegység sem követ, hanem sárka agyagot rejt magába, a melyből a német sógor értékes cserépet éget a budapesti háziurak számára. Szóval, nincs terméskő, nincs is jó út.

Elég gondot ad a megye-hatóságnak az az egy pár fő orszagut kővel való kiépítése, melyek a megyében a góczpontokat kötik össze.

Igy bizony megyénk székvárosában alacsony fekvésénél, talajának minőségénél fogva a mellékutczák és a szállásokkal közlekedő utak, a legkisebb esőzésre hosszabb ideig járhatatlannokká válnak.

Hasonlóan áll ez Bácskának minden községére. Ha már most ily körülmények között gyulad ki ott a külvarosban nagy szálláson az a nádtető, úgy mondanom sem kell, hogy bizony itt 10—20 másodperc is criticus határidő.

Gyárosaink által eddig előállított fecskendők mind complicált szerkezetű nehézkes művek; szívó nyomó szerkezetükkel rendszeren nem a saját vízkészletükre, hanem külön segédlemlere vannak utalva.

Többször megesik mint nem, hogy mire a fecskendő a vész helyére megérkezik, már azt a néhány hectoliter vizet a kutból az ott lakók vagy szomszédok elpocsékolták. Most tehát várjunk, míg egy vizes kocsi is megérkezik. — Nem is szólok azon czeremóniáról és időrablásról, mely igen sok complicált fecskendő szerelésével jár.

E kalamitások közepett jött a zombori önkéntes-tűzoltók érdemes alparancsnoka azon eszmére, hogy egy az egyleti tagok által construált fecskendőt állít fel. Az első kísérlet igen primitív szerkezetű (fotografiáját kívánatra szívesen beküldöm) s mégis már célravezetőbb volt a fent adott körülmények között bármely 1000—2000 frtos hydrofornál.

Ugyanis ez nem más, mint egy közönséges lajtos kocsi, melyen a lajt (vizes hordó) tövében, illetve végében egy Jauch-féle bakfecskendő van erősítve. A 4—6 hectoliteres hordó és ennek végében a nyomó-szívó szerkezetű gépezet derékszögben hajtott, a tehernek megfelelő erősségű sinen nyugszik. Mely készletben vagyis a hordó vízzel megtöltve könnyebb járatu bármely fecskendőnél. Ugy a szívó, valamint a nyomótömlők állandóan, de ügyesen elhelyezve, felszerelve tartatnak rajta. Miről persze csak közvetlen szemlélet után

nyerhetünk kellő fogalmat s adhatunk practicus voltáról alapos bírálatot. E lajtos fecskendő azon másodperczenben, a melyben a vész színhelyére megérkezett, rögtön actióba léphet, szerelése egyébből nem áll minthogy a kocsi egyik kezével a szívótömlő végét a vizes hordó szájába ereszti, másik kezével az egybe hajlított nyomó karokat szét illeszti.

E lajtos fecskendők számát a zomboriak egy-egy újabb szerkezetűvel gyarapították; s mindannyiszor tökéletesbitették. A legújabb példány már egész modern haladást igazol úgy külsőre mint szerkezetre való tekintettel.

Előnye most mar nemcsak az, hogy megérkezése pillanatában rögtön actióba lépni képes, s hogy 4—6 hectoliter vizet cél- és okszerűen a legveszedelmesebb pontra irányozva felhasználhat; de azonkívül még az is, hogy mihelyt a vizes hordó kiürült, szívótömlőjével akár egy más edényből, pl. kád-ból vagy akár a kutból emelheti a vizet. Sőt miután továbbá a lajt mögötti gépezet 5—6 másodpercznyi idő alatt a kocsi-ról lekapcsolható, úgy addig is, míg a lekapcsolt fecskendő esetleg az amugy is vízszegény kut tartalmát fogyasztja, a hordóval más távolabb helyről szállítható oda a víz.

Persze most már t. falusi tűzoltó bajtársam erre is azt fogja mondani, hogy ez nem más, mint Leipzig, Berlin, J. gyáros Löschtrainje.

Sőt, ha az a külföldi Löschtrain-gyáros meglátná a zombori «első segély» első példányát; hát azt mondaná, hogy ezek a magyar tűzoltók mégis barbárok, ezek a civilizált Németország, akarom mondani nyugat találmányát, nemcsak plagiálják, hanem még azonkívül simplicikálják is.

Pedig a Löschtrain és az «első segély» között édes nagy különbség van. És e differenciák az anyagiakban szegény, sokszor igen szegény, falusi tűzoltókra nézve lényeges dolgok.

Mert 1-szor is annak a németnek a Löschtrainje, míg a községbe megérkezik 1000—1200 frtba kerül; 2-szor az egy oly Brundusium, hogy nyáron a legjobb utak mellett is két stájer (sörházi) lónak munkát ad a huzásban; 3-szor oly complicált, mint akár az ő gőzmozdonya.

Ezzel szemben az általam leirt «első segély»-t, minden testület, ha csak valamire való iparos tagjai vannak, felállítani képes, még pedig a magas miniszteri rendeletnek és az országos szövetség határozatának megfelelőleg az egységes csavarral, 350—400 frtból.

Végezni vele ugyanazt a munkát, mint a berlini Löschtrainnel, s tartósságában is fog ezzel concurrálni.

Ilyen «első segélye» a zombori önkéntes tűzoltó-testületnek immár 4 darab van, s ezeknek practicuságáról itt mindenki közvetlen meggyőződést szerezhet.

E sorok írója az «első segélynek» első példányát fényképben a zombori bajtársak beleegyezésével a sz.-fehérvári

kiállításon be is mutatta; de célja volt azt a jelenkor tűzoltói mechanikájának méltó kiadásában természetben is megismertetni.

E célból ugyanis megrendeltem Trogmayer Gyula-ujvidéki tehetséges mechanikus s fecskendőgyárosnál testületem részére, egy a zombori «első segélyt» lehetőleg tökélettesbitett alakban reproducáló lajtos fecskendőt. Ez időben a nevezett gyáros azonban annyi express megrendeléseket kapott, hogy bár ambíciójának netovábbját e kiállításon való megjelenhetése képezte; munkájával készen nem lett.

Mióta gyártmányát átvettem, a melyre szabadalmat is nyert, igazolhatom, hogy a fejevári kiállítás rendezői s azon résztvett bajtársak sajnálhatják, miszerint ennek praeticuságáról közvetlenül meggyőződést szerezni alkalmunk nem lehetett.

Hogy némi halvány fogalmat szerezzenek a t. bajtársak annak szerkezetéről, szolgáljon ehhez az itt látható lenyomat, egyik annak oldal felét, a másik a kocsis végére alkalmazott szivattyú átnézetét tárja a szemlélő elé.

Trogmayer Gyula ujvidéki fecskendő gyáros ezen lajtos

mélységű kútból önmaga a lajtót, 95 másodperc alatt töltötte meg. A kerekek kellő magasságuak s beosztása oly czélszerű, hogy az a gyors menetelést és fordulást elősegíti.

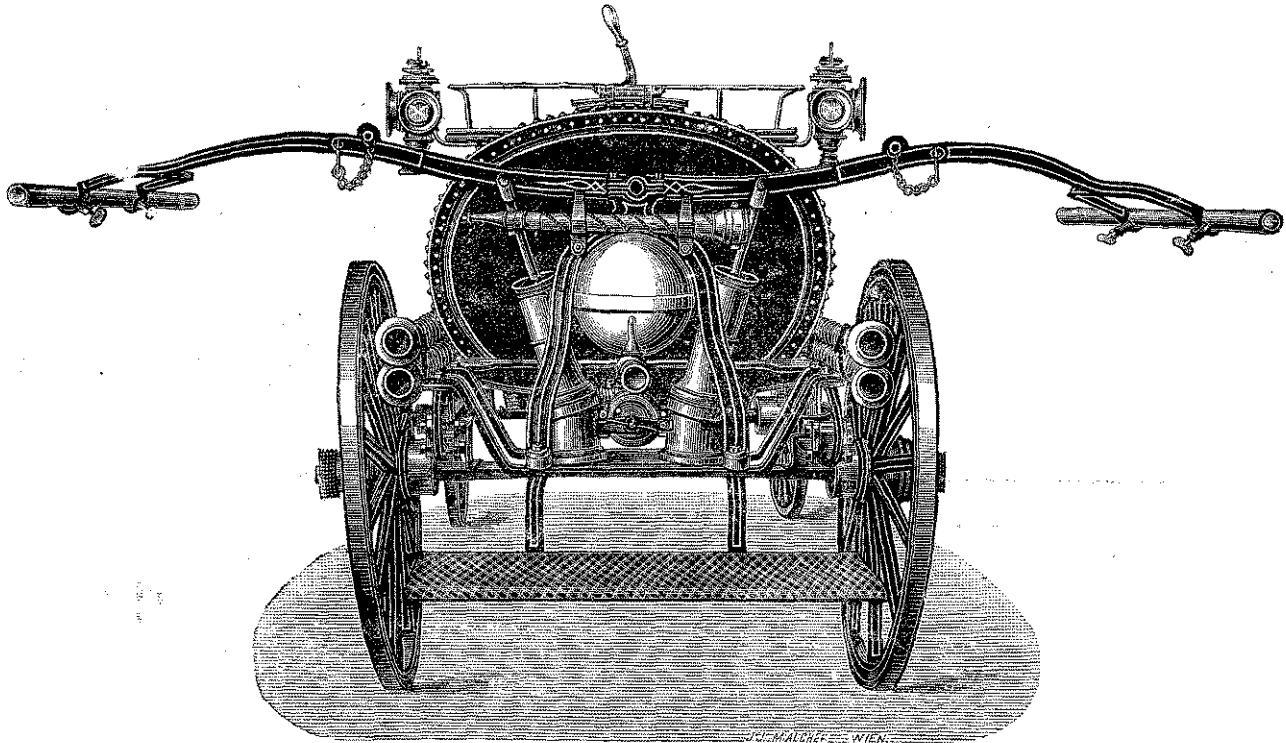
Mihelyt e fecskendővel a kocsis a vészhelyre megérkezett, azon pillanatban a lovakat abból kifogni képes, a mennyiben a rúd és hámfá egyszerűen kikapcsolható, de utközben ily baj ellen egy biztonsági rugó által van gondoskodva.

Practicus intézkedés továbbá a kocsin a rugók között alkalmazott s csavaron futó ama zár, a melylyel, ha a fecskendő actióban van, a rugók a hintálás ellen elzárhatók.

Van a fecskendőnek két szekrénye, egy a szerszámok részére, egy pedig a kocsis ülése háta mögött a gyógy- és kötőszerek számára.

Gépezete oly egyszerű, hogy a leglaikusabb tűzoltóra is reá bízható annak kezelése, tisztogatása.

A szelepek könnyen hozzáférhetők s a szelepszekrény egy fordítással azonnal kinyitható, s a szelepek ebből tengelyükkel együtt egy másodperc alatt kivethetők. Czélszerű ez már azért is, mert könnyen megeshetik, hogy a hordó (lajt) valmely vízmedenczéből töltetik meg s abba szemét,

fecskendőt kétféle kiadásban gyártja, az egyike 6 hectoliter irtartalommal 90 mm. átméretű hengerrel bír és ára 900 frt; a másik 4 hectoliter irtartalommal 80 mm. átméretű cylinderral bír s ára 780 frt. Hozzáértve a tömlő és szerszámokali felszerelést.

A könnyebb mozoghatás szempontjából utóbbi határozottan több előnnyel bír.

A mi azonban magát a lajtos fecskendőt, úgy tartóságát, kezelhetőségét és hordképességét illeti (mindig a fent adott körülmények között) azt határozottan bármily, eddig általam ismert más falusi fecskendő fölé kell helyeznem.

Előnye ennek nemcsak az, hogy ugyanazon erővel, mint bármely más fecskendő a vész helyére állítható, de még hogy 4—6 hectoliter vízzel rendelkezik; a producált sugár ereje, tömörsége és hossza versenyez a falusi fecskendőkével; és az erő kifejtésénél 4—5 ember elégséges.

Nagy előnye továbbá ennek az, hogy az erős vastag bádogg-hordó permanens s külön összeköttetésben áll a szivattyúval, s ezenkívül egy külön csap által a hordóból a víz csöbrökbe is kiereszthető. Ennek természetesen a rendeltetése az, ha netán a rövid kézen való oltásnak esete forog fenn, vagy ha tisztításnál eresztendő ki a víz.

Ha a lajt vize fogyatékán van, a nélkül, hogy a munkában zavar állna be, a kocsis oldalán elhelyezett szivó tömlőkkel is felszerelhető a szivattyú s azzal 8 méter mélységből egész könnyűséggel szivattyúzható.

Az általam rendelt példány 13 mm. szoporkával bír, s a megtartott próbán a sugártáv 29 méter volt, s az 5 méter

rongy vagy egyéb oly tárgy kerülhet, mely a szivó csövön a szelepszekrénybe is eljut s a szelepek körül ez által zavar áll be; ily esetenél a szelepszekrény felnyitása, szeleptengely kivétele s a szekrény kitisztítása egy-két másodperc műve.

E fecskendő ellen, kik azt a valóságban látták, csupán egyetlen kifogást voltak képesek felhozni; a mennyiben agályukat fejezték ki az iránt; hogy rossz utak esetében ennek vontatása nagy erőbe kerülhet. Erre azonban válaszom csak az lehet, hogy ha már az ut oly rossz, hogy a tovahaladás az én «első segélyemmel» nehéz tova jutni, ekkor bármely más fecskendő is megfeneklik s végre ily kivételes helyzettel szemben a kocsis úgy segít magán, hogy a lajtból az alul alkalmazott csap felnyitásával vízkészletét hajtás közben kit eresztí; de akkor aztán a fogat oly könnyűvé válik, minakár egy üres igás kocsis.

Röviden körvonaloztam az általam falusi tűzoltásra czélszerűnek ismert és ítelt fecskendőt. Ismétlem, hogy nem vonom kétségbe, miszerint ez nem más, mint a német löschtrain, amit a magyarban oltó kocsinak, oltó vonatnak is elneveztek; bár én a lajtos fecskendő megjelölést czélszerűbbnek tartom, csak hogy azokból amilyeneket én láttam, nem kérek falusi czélra.

De már most miért nem lehetne és szabadna ily esetben egyszerűsíteni, tökéletesíteni ezt egy magyar embernek?

Kérdem, miért ijesszük el a vállalkozó szellemet a jónak, hasznosnak, alkotásában tökéletesítésében?

«Falusi tűzoltó» bajtársam cikkében elismeri a «Rott»-féle kapocs nagy előnyeit; sőt csodálkozásának ad kifejezést,

hogy az országos congressus e tömlő kapocsokat a csavarok helyébe el vem fogadta. De másik szavával levágja azok egyik gyártóját a porba.

En akkor, midőn akár a Roth-éle tömlőkapcsot veszem a kezembe; akár a Trogmayer szabadalmazott lajtos fecskendője áll előttem, mint tűzoltó nem azt nézem és keresem, vajjon ennek nincs-e egy további feltalálója Berlinben, vagy Leipzigban, hanem jó-e? czélszerű-e ez? jobb-e? és ezélszerűbb-e az általam eddig ismerteknél? Ha igen, megveszem, ha tehetem.

Mint magyar ember beelégszem ennek tetejében azzal, ha a m. kormány a szabadalmat az illetőnek kiszolgáltatta.

A mi a Grether és Grether-Witte-féle kapcsok genesiséti, ezeket közelebről nem ismerem. Németországban nem jártam, az olasz, francia, svajcz és osztrák földön azokból csak egynehány helyen láttam, de azok nem domboru, hanem lapos oldalúak voltak. Láttam a Roth-félét is Krajna, Karinthia városaiban. Ezek között határozottan a Roth-félenek

adom az elsőbbséget már az első látásra is, mert az előbbieknél szemtanu voltam; midőn a kapcsok a legkisebb ütődésnek engedve, kikapcsolódtak. A Roth-féle szerkezetnél az elő nem fordulhat. Legujabban azonban a Grether-Witte-félek is domboru formában gyártatnak, melyek határozottan czélszerűebbek is.

Az pedig elvitázhatlan igazság, hogy ezek bármelyike inkább megfelel Bach stuttgarti professornak a tömlőkapcsolókra nézve felállított feltételeknek, mint a mi ódon egységes csavarunk; bár jeleznék azon bajtársak e lap hasábján részrehajtatlan bírálatukat, kik a csavar nélküli kapcsokat már használatba vették. Csak így lehet meghonosítani a jót és czélszerűt, nem pedig a congressuson való capacitalás és meg vagy leszavazás által. Kérjük tehát még egyszer a tárgyilagosságot.

Dr. Kék Lajos,
apatini főparancsnok.

Testületek köréből.

A csáktornyai önk. tűzoltó-testület évi rendes közgyűlése.

Felvétetett Csáktornyan, az önk. tűzoltó-testület 1890. jan. 5-én tartott évi közgyűléséről.

Elnök: *Sárosi László*. Jegyző: *Alszegehy*.

1. *Sárosi* elnök üdvözli a megjelent pártoló és működő tagokat, a közgyűlést az alapszabályok 6. §-a értelmében határozatképesnek és megnyitottnak nyilvánítja.

Mielőtt jelentését megtenné, indítványozza, hogy testületünk parancsnokát és jegyzőjét ért súlyos csapás fölött a közgyűlés legmelegebb részvétét fejezze ki.

Elnök jelenti, hogy a választmány a folyó ügyek elintézése céljából a múlt évben 4 ülést tartott, melynek nevezetesebb tárgyai voltak:

a) A felvételi okmány bemutatása, melynek erejével a csáktornyai önk. tűzoltó-testület a magyar országos tűzoltó-szövetség tagtestületei sorába 1889-ik évtől kezdő kötelezőséggel felvettnek nyilvánítottak;

b) bemutatott a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztárába befizetett 3 frt évi tagsági díjról kiállított nyugtató.

c) Az 1889. évben alakult meg a zalavármegyei önk. tűzoltó-szövetség Zala-Egerszeg székhelyvel, mely szövetség tagtestületi sorába testületünk is belépett; az alakuló gyűlésen testületünket *Szeivert Antal* parancsnok képviselte. A felvételi igazolvány az irattárba helyeztetett;

d) aug. 17-iki gyűlésen megválasztotta a Székesfehérvárott tartott országos tűzoltó-szövetség közgyűlésére teljes hatalmu képviselőül *Szeivert Antal* parancsnokot. Az említett képviselőn kívül testületünk 6 taggal és zászlóval jelent meg a nevezett közgyűlésen, mely tűzoltói szerek országos kiállításával is egybe volt kötve.

A választmányunk mig egyrészt törekvése volt az egybetartási kapcsot az országos és megyei szervezetekkel fentartani, másrészt iparkodott testületünk belső fejlődését gyámolítani vagy esetleg az utjába eső akadályokat elhárítani; de van egy főakadály és ez a közönség egy részének közönye, melyet megtörni, a választmány és mindazon polgártársak köteleességévé tartozik, kik a humanismus zászlaját magasan lengető testületünk nemes intenióit megérteni tudják és akarják. Nem szandékozom itt a tűzoltó-testület nemes hivatását ecsetelni, mert erre itt t. közgyűlés szükség nincs. Önök mint a testület tagjai és megjelenésükkel is bizonyosságát adták, hogy annak teljes tudatában vannak. Csak arra akarok rámutatni: 1. hogy városunkban még elég tűzoltói szolgálatra képes egyén létezik, kik nemcsak, hogy működő tagok nem akarnak lenni, de a legtöbb esetben még arra sem hajlandók, hogy évi néhány frttal a pártoló tagok sorait gyarapítsák. Jól jegyzi meg Tűzoltó-Közlönyünk: «nem lehet fölösleges tisztai állásokat szervezni!» — Másodszor konstatálni akarom, hogy a működő tűzoltóság zömét az iparosok szolgáltatják; övék az érdem és elismerés; ők

a munkálkodó kezek. Engedje meg a t. közgyűlés, hogy e helyből külön üdvözölhessem testületünk működő tagjait, kiknek önfeláldozó segélye jól szervezett s iskolázott órsorai biztosítása arra nézve, hogy mult évtizedek szerzeményei s jövő tizedek reményei meg ne semmisüljenek. Üdvözöllek titeket tűzoltó-társak, egy magasztos elv képviselői, kik a legiszonyubb földi ellenség, a romboló tűz-elem lángjaival csatázva, az élet és halál vallpontján álltok minden pillanatban, de ezért még nem hátráltak: a vész idején szemetek csak egy tárgyat lát, szívetek csak egy célt keres: az emésztő tüzet és a veszélyben forgó embertársat. És a ki társai üdvéért vészbe rohanni kész, a ki Isten után önmagában bizni s öneréjében megállani képes, az kivivta magának a legdiszesebb czímet, az emberi méltóságot. Fogadják ismételve üdvözletem!

Általános éljenzéssel tudomásul vétetett.

2. Parancsnok jelenti, hogy a testületnek 1889. év végével összesen 48 tagja volt, évközben kilépett 3, s belépett 3, elhalt 1; s a rendfentartó osztály ezen kívül 13 tagot számlál.

A lefolyt évben összesen 14 gyakorlatot tartott, urnapján diszgyakorlatot. A gyűlések száma 14, melyből közgyűlés 5, választmányi ülés 3 és segély-testületi ülés 6. — Tüzészet 3 fordult elő. — A testület képviselve volt Zala-Egerszegben 1889. apr. hó 22-én tartott zalamegyei önk. tűzoltó-szövetség alakuló gyűlésén; testületünk tagja lett a szövetségnek. Képviselve volt testületünk Székes-Fehérvárott 1889. évi aug. hó 19—22-én tartott IX. országos tűzoltó-szövetség közgyűlésén is. Ezen közgyűlésben testületünk az országos tűzoltó-szövetség segély egye-ületének szintén tagja lett és pedig 50 taggal. Az alapszabályok értelmében köteles a testület egyszersmindenkorra minden tag után 20 krt. s évenként minden tag után 10 krt tagsági díj czímen fizetni.

Tudomásul vétetett.

3. A számadások fölülvizsgálására kiküldött bizottság jelenti, hogy a testület számadásait rendben és helyesen kezeltnek találta s indítványozza a pénztárnoknak a felmentvény megadását.

Az évi számadások helyeslőleg tudomásul vétetnek a felmentvény megadatik s a közgyűlés Deák József ügybuzgó pénztárosának köszönetet szavaz. A tagsági-díj-hátralékosok névjegyzéke testületünk ügyvédjének határozottatott átadatni azon kérelemmel: miszerint ebbeli működésének eredménye: a választmányunk f. é. márczius 1-én terjessze be.

4. *Köffer* pénztáros bemutatja a segélyző-egylet fölülvizsgált évi számadását, melyekből kitünik, hogy az egylet 1889. decz. 31-én 2184 frt 28 kr. alapvagyonnal rendelkezett mely összeg a helybeli takarékpénztárban van gyümölcsözőleg elhelyezve. Tagjait a mult évben 60 frt erejéig segélyezte.

Tudomásul vétetett s *Köffer* pénztárnoknak a közgyűlés köszönetet szavaz.

5. Elnök bemutatja a testület tűzoltóiszereiről felvett leltárt, melynek összes értéke 6157 frt 86 krt tesz ki.

Tudomásul vétetett. Egy példány *Pruszácz* szertárosnak átadatni s egy példány az irattárba helyeztetni határoztatik.

6. Olvastatik *Zakál Henrik* testületi alelnök levele, melyben alelnöki tisztsége alól való felmentését kéri.

A közgyűlés *Zakál Henrik* volt alelnöknek a testület érdekében kifejtett buzgó működésért köszönetét nyilvánítja, alelnöki tisztsége alól felmenti s így a megüresedett alelnöki állásra egyhangulag *Morandini Bálint* testületünk tevékeny tagját választá meg.

7. Elnök bemutatja az 1890-ik évre előirányzott költségvetést, mely elfogadtatott.

8. A testület által minden évben rendezett táncmulatagot a közgyűlés folyó évben is megtartani határozza s erre f. hó 18-át tűzi ki. Belépti-díj 1 frt. A tiszta jövedelem a testület alapvagyonához csatoltatik. A rendező bizottságba bevalasztattak: Sárosi, Cvetkovics, Morandini, Krampacs, Masztnak, Hanzsel, Köffer, Adelman, Ditrich, Klein, Novák, Csák, Bors, Reizer, Gregl.

9. A testület általános óhajának megfelelőleg, tűzoltó-lelkészszé városunk közszeretben lévő hittanára, Varga Vida választatott meg.

10. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Pálya Mihály és Bencsák Ferencz tagok kértettek fel.

Kmf.

Sárosi László
elnök.

Alszegehy Alajos
jegyző.

Bencsák Ferencz.

Pálya Mihály.

A siófoki önk. tűzoltó-testület rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyve.

Felvétetett Siófokon az önkéntes tűzoltó-testületnek 1890. január hó 26-án d. u. 3 órakor a község tanácstermében tartott rendes évi közgyűlésén.

1. Főtiszt *Rosos István*, mint elnök konstatálja a gyűlés határozatképességét és azt megnyitottnak nyilvánítja.

Üdvözlí a jelenlevőket s köszönetet szavaž, a község képviselő-testületének, hogy az önkéntes tűzoltó-testületnek, tűzoltói szerek beszerzésére ezen évben megszavazott 1000 frtot.

2. Felhívja azután elnök *Gerber Sándor* segédtitstet, hogy a parancsnokságnak az 1889. évről szóló jelentését olvasná elő.

Elnök felszólalása után segédtitstet felállva, olvassa a parancsnokságnak a következő évi jelentését:

Tekintetes közgyűlés!

Egyleti alapszabályaink értelmében kötelessége a parancsnokságnak évi működését jelentésbe foglalva, a tekintetes közgyűlés elé terjeszteni.

Mielőtt azonban a tett intézkedések és a tényleges működés eredményének felsorolásába kezdenénk, legyen szabad megemlitenünk azon eseményeket is, melyek testületünkkel szoros kapcsolatban vannak.

Legcsekélyebb a mit a parancsnokság tehet, hogy magasztos és szeretett védnökünkéről *Fözsef Föherczeg ő cs. és kir. Fenségéről* ez alkalommal néhány sorban megemlékezik.

Feleslegesnek tartjuk azonban mindazon jótéteményeket itt elősorolni, melyeket ő cs. és kir. Fensége a hazai tűzoltósággal gyakorolt, itt csak annyit jelentünk ki, hogy midőn ő cs. és kir. Fensége f. évi május hó 12-én, ezen nevezetes napon *Fözsef Föherczeg ő Fensége* és *Clotild Föherczegnő ő Fensége* boldog házasságuk 25 éves jubileumát, s ezzel együtt leányok: *Margit Föherczeg ő cs. és kir. Fenségének Thurn-Taxis herczeg ő Fenségével* történt eljegyzését ünnepelte, a testület parancsnoksága nevében: *Karlberger Gyula* főpar. és *Gerber Sándor* segédtitstet föliratilag üdvözölte ő Fenségét, ki azt táviratilag kegyelmesen fogadta.

F. évi szeptember hó 26-án nevezetes napja volt testületünknek; ugyanis e nap éjjelén volt testületünknek fennállása (1883. október 1.) óta a 2000-ik éjjeli őrsége, mely alkalommal a rendes őrségen kívül a testület parancsnoksága képzett diszorséget.

Emlékezetes nap volt reánk nézve az V. éves szolgálati

érmek kiosztása is; az idén újból hat működő-tag kapott V. éves szolgálati érmet.

Az éremkiosztás az őrtanya előtt történt, a választmány és a parancsnokság jelenlétében.

A megjelent működő-tagok teljes díszben, a szivattyuk előtt sorfalat képeztek; azután szeretett elnökünk főtiszt. *Rosos István* plébános tartott hosszan tartó velős beszédet a működő-tagoknak, buzdítva őket kitartásra és egyetértésre, mire főparancsnok tűzte fel az illetők mellére az érmeket.

Öt éves szolgálati érmet kaptak:

Szmatona Fözsef I. mászópar., *Fodor Lajos* szertáros, *Szabó Sándor*, *Tolnay Gábor* őrparancsnokok, továbbá *Tóth Fözsef* és *Nagy János* szivattyúsok.

Az idei székesfehérvári magyar országos tűzoltó-közgyűlésen is képviseltettük magunkat 10 taggal, s itt volt szerencsénk tapasztalni, hogy testületünk igen jó hírnévnek örvend.

Ezen évben testületünknek vendégei is voltak; többek között az odaadakozásairól is ismeretes *Várady Ferencz* német-sághi főesperes és pápai kamarás, ki is a testület működő-tagjainak a helybeli templomban misét mondott és testületünk vezetése fölött általánosságban teljes meglegedését fejezte ki.

A megtörtént tüzesetek alkalmával szerzett tapasztalatok arra indították a testület parancsnokságát, hogy egyéj szükséges szerek beszerzése végett ismét a községhez forduljon.

Lehetetlen ez alkalommal is nem elismeréssel szólnunk a község képviselő-testületéről, *Antal Fözsef*, községünk érdemes bírója és mint testületünk legtevékenyebb választmányi tagjáról, kinek a legnagyobb érdeme volt abban, hogy a község újból megszavazott 1000 forintot tűzoltói szerekre.

A fenti összegből a következő tárgyak szereztettek be.

Egy 100 mm. hb. lemozdonyítható, rézhengerrel és nyomó-szívó-szerkezettel bíró szivattyu *Walser Ferencz* budapesti gyárostól, mely «kitűnőnek» bizonyult.

Egy kétemeletes mászóház, építve *Sey Ferencz* székesfehérvári építész által, ehhez gyakorlatra 2 darab. egykaru mászó-létra.

Egy a helybeli iparosok által készített nagy szerkocsi, mely dicséretére válik készítőinek, mivel oly jól és oly célszerűen lett kiállítva, hogy becsületére válnék bármelyik városi gyárosnak is.

Most már testületünk úgy fel van szerelve, hogy kevés nagy városi ö. t.-testületnek van olyan szép szertára és annyi szerelvénye, mint minékünk, mert eltekintve a számos szerelvényektől, a testület szertárában van: két nagy szivattyu rézhengerrel és nyomó-szívó-szerkezettel, egy nagy szivattyu nyomó-oldallal, és egy targoncza-fecskendő, összesen négy szivattyu.

Parancsnoksági és választmányi gyűlés tartatott ez évben 13; a tagok ez időszerinti létszáma 49, és éjjeli őrség volt ezen esztendőben 365, tehát az év mindenik szakán keresztül, melyen a működő tagok kiváló pontossággal jelentek meg, s az éjjeli őrség körüli teendőket lelkiismeretesen teljesítették is.

A mi a tagok kiképzését illeti, a testület parancsnoksága nyílt sisakkal ki meri mondani, hogy minden lehető megtett a tagok kiképzésére nézve, s melynek eredményét majd a nyáron, több vidéki testület előtt be is fogja mutatni.

De a működő-tagok nemcsak rendes gyakorlat alkalmával, hanem tüzeseteknél is tanujelét adták képességüknek.

Az első helybeni nagyobb tűzünk, — ezen esztendőben, — április hó 21-én d. e. 11 órakor az ugynevezett «ujson» támadt.

Egy hosszú nádfedelű ház gyuladt ki, s a tűz csakhamar átkapott a szomszédos házra is.

A tűzoltók még jól oda sem értek, mikor a két ház már egészen lángban állott; s a tűz a nagy szélvészen már már diadalmaskodni látszott felettünk, mivel átcsapott az átellenes sorra is, ámde a tűzoltók nem vesztették el bátorságukat, megkettőztetett erővel támadták meg a tüzet.

A hőség óriási volt. Alig lehetett kibírni; olyannyira, hogy a működő legénység kénytelen volt egy darabig saját magát fecskendezni, hogy meg ne gyuladjanak; de még

sem hátráltak, pedig többen kaptak kisebb-nagyobb égési sebeket.

S mi lett önfeláldozásuknak az eredménye?

Az, hogy a tűz szépen el lett oltva, a két háztetőn kívül mi sem égett el, mert a legénységnek sikerült a házakat a beégéstől megmenteni, mert ha ezek beégnék, akkor halál is történt volna, mivel az egyik ház szobájából, melynek az ajtaja zárva volt, egy 10 éves gyermeket kimentettek.

Május hó 29-én d. u. 3 órakor az 1/4 órányira fekvő «Siófok pusztáról» tüzet jeleztek, de a tűzjelentés a tűzoltókat már utban találta, mivel már előbb észrevették a tüzet.

Egy hosszú nádfedelű istálló gyuladt ki, a mellette levő nagy trágya-halmazzal együtt; de mielőtt a tűz tovább terjedhetett volna, az I. számú nagy hydrophorral a megjelent tűzoltóknak sikerült azt 1 1/2 órai munka után teljesen eloltani.

Ezen tűz után a veszprémi káptalantól, kinek tulajdonát a fentnevezett pusztá képezi, szerelvények beszerzésére kaptunk 50 forintot.

Junius hó 8-án d. e. 10 órakor Kis György szük udvarában egy nagy szalmakazal gyuladt ki, de a gyorsan megjelent tűzoltóság a tüzet oly sikerrel eloltotta, hogy az égő kazalnak több, mint fele megmaradt.

Junius hó 16-án, éjtél után 2 órakor, az éjjeli őrség tüzet vett észre a tőlünk 1/4 órányira fekvő Kiliti faluban, hova minden előzetes meghívás nélkül, Gerber Henrik osztályparancsnok 10 tűzoltóval le is ment, és az I. számú nagy hydrophorral oly sikerrel működött, hogy dacára az akkor uralkodó nagy szélvésznak, sikerült a már lángokban álló két házat, még a beégéstől is megmenteni, miért is a Kiliti község képviselő-testülete, halás köszönetét fejezte ki a parancsnokságnak.

Julius hó 29-én d. u. 2 órakor Szabó Mihály udvarában egy szalmakazal gyuladt ki, mely könnyen veszedelmessé válhatott volna, ha az épen gyakorlatra kivonulni akaró legénység gyorsan a tűz színhelyén nem terem, és a tüzet sikeresen el nem oltja.

Augusztus hó 18-án d. e. 11 órakor Vidavics Jánosnál egy nyitott padlású istállóban, az alom-szalma gyuladt ki, de mielőtt a tűz elharapódzhatott volna, sikerült azt a gyorsan kivonuló legénységnek eloltani.

Ezek után pedig köszönetet mond a parancsnokság Siófok nagyközség derék polgárainak azon rendkívüli tevékenységeért, melylyel bennünket tűz alkalmával segítenek.

Mindezen dolgokat tartottuk szükségesnek a tekintetes közgyűlésnek tudomására adni, s midőn ekként a parancsnokság kötelemeinek eleget tett; sajnálattal adja tudomásul a tek. közgyűlésnek, hogy testületünk egy régi buzgó tagja: Kardos Ferencz alparancsnok, állásáról lemondott, őt eddigi szolgálatainak elismerésül tiszteletbeli alparancsnoknak ajánlja, az alapszabályok 34. §-a értelmében beadja lemondását, s az eddigi tapasztaltak után, nyugodt lelkiismerettel ki meri mondani: hogy a siófoki önkéntes tűzoltó-testület, mely nemcsak a helységünk, hanem távol fekvő községek tűzbiztonsága fölött is őrködik, «nem volt, hanem lesz!»

3. A parancsnoksági jelentés felolvasása után, Horváth Kálmán egyleti pénztáros nyújtott a testület anyagi viszonyairól részletes kimutatást, mely szerint a testület bevétele volt az 1889. évben 1275 ft 81 kr, a kiadás pedig 1260 ft. 51 krt. tett ki.

Ezen részletes kimutatás tudomásul vétele után, pénztárosnak eddigi tevékenységeért elismerés szavaztatott, s részére a felmentvény megadatott.

4. A pénztári kimutatás felolvasása után következett a napirend 4-ik pontja, a választás; s minthogy senki sem akart élni az alapszabályok 34. §-ának 5-ik pontjában előirt jogával, elnök által a szavazás nyilvánosan rendeltetett el.

Egyhangulag megválasztottak:

Elnöknek: főtiszt. Rosos István plébános,

alelnöknek: Lövinger Ignác.

Választmányi tagokul: Antal Főzsef, Kiss Fános, Falusy György, Kiss Főzsef, Freund Mór, Palocsay Gyula, Muth Adám, Fodor Főzsef, Noficszer Károly, Pintér István, Szürszabó Főzsef, Szabó Mihály, Farkas Fános, Baluka Főzsef és testületi orvosnak Dr. Ney Főzsef.

Ezután a parancsnokság megválasztása, következett, mely szintén egyhangulag történt, és pedig:

Főpar.: Karlberger Gyula, alpar.: Gerber Henrik osztálypar.: Szmatona Főzsef, I. mászópar.: Arvay István, II. mászópar.: Antal Főzsef, I. szivattyupar.: Id. Kálmán István, II. szivattyupar.: Nagy Sándor, szivattyumester: Bagó Főzsef, szertáros: Fodor Lajos, segédtsizt: Gerber Sándor, pénztáros: Horváth Kálmán.

5. A parancsnokság indítványa folytán, tiszteletbeli alparancsnoknak megválasztott: Kardos Ferencz.

6. Elnök előterjeszti a választmányak azon indítványát, hogy miután a pártoló tagok nem fizetik pontosan díjjaikat, megkülönböztetve is ezután a község viseli a testület terheit, tehát a pártoló tagok nem fizetik pontosan díjjaikat, megkülönböztetve is ezután a község viseli a testület terheit, tehát a pártoló tagok egyszerűen töröltessenek.

Határoztatott, hogy miután az alapszabályok értelmében a letelt 3 év utolsó negyedében írásban nem nyújtották be a pártoló tagok lemondásukat, «tehát fizetési kötelezettségük újabb 3 évre terjed».

Ennélfogva a pártoló tagsági fizetések tentartatnak, de a díjak félévenként szedessenek, azaz, könnyebbség végett, a pártolótagok tagsági díjjaikat két részletben is fizethetik.

7. Elnök indítványára felhatalmaztatott a választmány, hogy azon működő tagoktól, kik még ruhafizetéseikkel hátralékban vannak, a hátralékokat hajtsa be, azonban mindazon szorgalmas, de szegénysorsu működő tagok, kik fizetni nem tudnak, töröltessenek.

8. A számvizsgáló-bizottságba, elnök előterjesztése folytán, közfelkiáltással megválasztottak: Freund Mór, Antal Főzsef, Muth Adám választmányi tagok, és Gerber Sándor titkár.

9. Jegyzőkönyv-hitelesítőül egyhangulag megválasztottak: Kiss Fános és Falusy György.

Minthogy ezután több indítvány nem tétetett, elnök által a gyűlés bezárattott.

Siófok, 1890. január hó 26-án.

Rosos István,
elnök.

Gerber Sándor,
titkár.

Jegyzőkönyv-hitelesítők:

Kiss János

Falusy György

A pásztói önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának 1889. évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Ismét egy év tünt le működésünk történetében, s így ismét kötelességünknek tartjuk a lefolyt évi működésünkről szóló jelentésünket a t. közgyűlésnek előterjeszteni, azon tiszteletteljes kérésünk kapcsán, miszerint azt tudomásul venni szíveskedjenek.

Testületünk fennállása óta mindenkor készségesen munkálkodott városunk lakosai javára, mindenkor önzetlenül, minden jutalomravágyás nélkül őrködött polgártársai vagyona fölött s a mennyiben a bős elemekkel harcz sokkal nehezebb az emberek harczánál, bajtársaink sokszor életök veszélyeztetésével is iparkodtak e nehéz harczban győztesekké lenni s embertársaik vagyonát a tűz maralékától megóvni.

S hála a gondviselésnek városunk a lefolyt évben, épen kellő éberségünk folytán a nagyobb tüzeztől meg is volt óva s csupán nyolcz esetben voltak kisebbszerű tűzesetek, melyeknek legnagyobbika 1889. évi augusztus 22-én éjjeli 11 órakor volt, a midőn a zsinór-utcában 2 lakház zsupteteje leégett; három esetben egy-egy lakház teteje teljesen, egy esetben félig lett a tűz martaléka; egy esetben istálló, egyszer egy fa-félszerben cser égett meg s egy izben egy boglya szalma gyult ki, mely tűz azonban bajtársaink ébersége folytán csirájában elfojtatott.

Meggyőződhetik tehát a t. közgyűlés, ha figyelembe veszi az előző években Pásztón annyiszor diühöngő tűzvészeket, hogy a mennyire jobban terjed a testületünk iránti rokonszenv, annyiban fogynak a tűzesetek, mert egyrészt a tűzoltóság ébersége s szakavatott működése nem enged a tűznek nagy mérveket ölteni, másrészt polgártársaink vállvetett munkássága segíti a tűzoltóságnak az elemek gyors megfékezését.

Mennyivel iszonyatosabb állapot uralkodott városunkban csak ezelőtt néhány évvel is, midőn polgártársaink tűzvész esetén kihívólag odakiáltották a tűzoltókat, hogy oltsa a

tüzet, mert fizetést kap érte s nem segítettek a tűzoltóságnak semmit, de még nevétek s kigunyolták a szegény izzadó tűzoltókat; mert az önkéntes tűzoltóság nemes intézményét még nem ismerték s az egészet adóemelésre irányuló nyűgnek tekintették, s mint ilyent, utálták; — míg végre megismerkedtek az önkéntes tűzoltóság emberbaráti nemes feladatával s belátva, hogy az önkéntes tűzoltó nem pénzért, de emberbaráti szeretetből áldozza fel embertársa vagyonának megmentése végett idejét, munkáját, ruháját, egészségét sőt könnyen életét is, — most már vállvetett erővel segítkeznek a tűzoltóságnak s a tűzoltóságban többé nem nyűgöt, hanem a legtisztább emberbaráti szereteten alapuló intézményt látják s mint ilyent tisztelik.

Épen ennek köszönhetjük, hogy öt éves fennállásunk után ugy erőben, mint vagyonban szaporodunk, mert felszereléseinket mindig jobban és jobban tökéletesbbitjük s működő tagjaink száma folyton növekszik. Igy a testület vagyona a részint szertárunkban elhelyezett, részint működő tagjaink közt szétosztott tűzoltási felszerelési eszközökben, ez idő szerint kitesz 1644 frt 20 krt; működő tagjaink száma pedig 82, alapítóké 35, pártolóké 19 és 1 tiszteletbeli tag.

Pénztári állásunk, habár alapító és pártoló tagjaink száma nem egészen a várakozásnak megfelelő, szintén kedvezőnek mondható, mert a lefolyt évben bevételünk volt 335 frt 76 kr, kiadásunk 137 frt 87 kr s így a pénztárban készpénzmaradvány 197 frt 89 kr; azonkívül a testületnek kint lévő követeléseai kitesznek 41 frtot s így testületünk összes vagyonának értéke ez idő szerint 1883 frt 09 kr; mely vagyon szaporításához hozzá járult városunk igen tisztelt képviselő-testülete 100 frttal s az 1889. évi június 30-án rendezett tavaszi mulatság tiszta jövedelme volt 50 frt 78 kr.

E számadási adatok ugy az összes pénztárnoki számadások a parancsnokság részéről kiküldött számvizsgáló bizottság ugy testületünk t. választmánya által is. alapos vizsgálat után, helyeseknek találtattak s *Halama Fános* pénztárnok urnak tevékeny működéséért jegyzőkönyvi köszönet nyilváníttása mellett, a felmentvény megadása indítványoztatik.

Testületünk, mint az országos tűzoltó-szövetség tagja, 1889. évi augusztus hó 11-én, öt éves fennállásának emlékére ünnepélyt rendezett, mely alkalommal 25 működő tagtársunk az öt éves szolgálati érdemmel lett kitüntetve s tekintetes *Isaák Gyula* hatvani főszolgabíró ur, mint az 1889 évi június 20-án megtartott rendkívüli közgyűlésen egyhangulag megválasztott tiszteletbeli főparancsnok, a magát kitüntetett tűzoltók jutalmazására 25 frtot adott át a parancsnokságnak, mely összeg, nehogy bajtársainkban az irigységet egyesek kitüntetése által felköltse, a parancsnokság által ez évben tartandó összgyakorlatok utáni bajtársi összejövetelek költségeire fordítani határozottatott, hogy ez által bajtársaink között az összetartás megszilárdíttassék.

Testületünk a lefolyt évben is a nagyheti és urnapi templomi ájtatosságokon, továbbá márczius 15-én mint szabadságharcunk megkezdésének évfordulóján és f. évi január 30-án, mint boldog-emlékezetű *Rudolf trónörökösünk* váratlan halálának évfordulóján rendezett templomi ünnepélyeken is testületileg vett részt, ez által is jelezni akarván, hogy működésében az Istenben való hit és bizalom és a haza iránti szeretet vezérli.

Testületünk a lefolyt évben is ápril 1-től október 31-ig naponkint két-két működő taggal, éjjeli őrseget tartott s fennállása óta éjjeli őrsegeinek száma 866 s így ez évben fogja megérni testületünk az ezredik éjjeli őrseget, ha azt a Mindenható is megengedi.

A lefolyt évben, miután testületünk célja városunkban és esetleg környékén is a tűzoltás, április 22-én Taron is résztvett egy nagyobb mérvű tűz oltásánál, mely alkalommal, habár néhány tari lakos, tulságos ital élvezete folytán benne keltett nagy izgatottságában, bajtársaink buzgó működését rossz szemmel nézte, a tari tűzoltóság t. parancsnoksága által, testületünk az ott kifejtett önzetlen segítségéért, elismerésben s köszönetnyilvánításban részesítettett.

Városunkban a lefolyt évben, miként már említők, csak nyolcz kisebbszerű tüzeset volt, melyek közül nappal volt négy, éjjel három; továbbá legtöbb tüzeset volt május havában, a mennyiben akkor három fordult elő; továbbá február, márczius, június, augusztus és október hónapokban egy-egy,

míg január, április, július, szeptember, november és december hónapokban egy tüzeset sem fordult elő. A lefolyt évben ápril 1-től október 31-ig minden második vasárnap nyári gyakorlatok, a téli időszakban pedig havonkint egyszer iskolák tartattak a tűzoltás sokféle szabályainak és módozatainak ismertetéséről, s működő tagjaink, habár a gyakorlatokon és iskolában való megjelenés tekintetében nem fejtettek ki kellő buzgalmat, a tüzeseteknél azért kellő figyelem mellett a rendszeres tűzoltásban meglehetősen szakavatottságot tanusítottak.

A parancsnokság értekezletei a lefolyt évben öt ízben intézkedett a testület belügyeiről s ezeken többi közt határozattá emelte az országos tűzoltó-szövetség által a fiumei VIII-ik országos közgyűlésen ervényre emelt egységes rangjelzést.

Azonkívül tartatott egy rendes évi, egy rendkívüli és egy disz-gyűlés s végre három választmányi gyűlés, melyeken összesen 37 határozat hozatott s mindegyike végre is hajtatott.

1889. évi augusztus hó 21-én tartatott meg Székes-Fehérvárott a IX ik országos tűzoltó szövetségi közgyűlés, melyre testületünk, mint az országos tűzoltó-szövetség tagja, szintén hivatalos volt, de miután testületünk pénztára ezen gyűlésre kiküldendett képviselők költségeit fedezni nem volt képes, s miután a gyűlésen, saját költségen leendő megjelenésre egy bajtársunk sem jelentkezett, testületünk ez országos közgyűlésen képviselve nem volt.

Ezekben volt szerencsénk 1889. évi jelentésünket a közgyűlés elé terjeszteni, s midőn azt befejezzük, azon szilárd reményünknek adunk kifejezést, hogy a t. közgyűlés szerény működésünkkel, melylyel mindenkor testületünk javára iparkodunk szolgálni, mint a lefolyt években, ugy most is megvan elégedve, s mi teljes lelki megnyugvással s önérzetesen bocsájtjuk jelentésünket a t. közgyűlés igazságos bírálata alá.

Fogadja tehát t. közgyűlés a belénk eddig helyezett osztatlan bizalmaért köszönetünket, s mi tiszta szívből kívánjuk, hogy a pásztói önkéntes tűzoltó-testület minden tagja, testület működése igénybe vétele nélkül, sokáig éljen!

Kelt Pásztón, 1890. február hó 9-én.

Oláh Gábor,
főparancsnok.

Kreith Gyula,
I. segédtsizt és jegyző.

Tisztelt szerkesztő és bajtárs ur! Jelen levelemet azon czélból vagyok bátor beküldeni, hogy azt becses lapjának legközelebbi számában közzétenni méltóztassék. Városunk lakosságát egy épen oly szomorú, mint megdöbbentő esemény foglalkoztatja: *Szűcs Antal* ur, önkéntes tűzoltó-testületünknek 11 éven át fáradhatatlan és lelkiismeretes főparancsnoka f. hó 18-ára viradóra szívzselhűdés következtében varatlanul elhunyt! Reggeli 7 óraker már erről folyt a beszéd mindenütt, habár sokan hihetetlennek tartották, hogy azzal a férfi kora delén álló emberrel — ki még csak előtte való este is jó kedélyhangulattal vett részt egy társas vacsorán — ily gyorsan végezhesen a halál. Fájdalommal győződött meg azonban mindenki a szomorú esemény valóságáról! A középületekre azonnal kitűzték a gyászlobogókat, az intelligencia pedig tömegesen sietett felkeresni a mély bánatba merült özvegyet s gyermekeit, hogy az őszinte részvét szavai által fájdalmaikat elviselhetőbbé tegyék s hogy még egyszer és utoljára láthassák boldogult volt főparancsnokunknak immár kihült tetemeit, kinek gyászos ravalatához tűzoltó-testületünknek tagjai kettésével felváltva diszörségre vezényeltettek.

A megboldogult egyike volt társadalmi életünk legtevékenyebb tagjainak, melynek illusztrálására szolgál az, hogy tűzoltó-testületünknek 1874-ik évben történt megalakulásától 1879-ig alparancsnoka, ez időtől pedig főparancsnoka, városunk képviselő-testületének tagja, takarékpénztári igazgató-tanácsos és kasinónknak évek hosszú sora óta tisztviselője volt. És mindezen tisztségekben ritka ügybuzgalom és fáradhatatlan tevékenység jellemezték; mint családapa pedig példányszerű volt. Szóval őt nemcsak családja, de a társadalom is méltán gyászolja, mert közhasznu, igaz polgárt vesztettünk benne!

F. hó 20-án ment végbe a temetés a közönségnek oly imponáns részvétele mellett, melyhez hasonlóra városunkban alig emlékeznek. Képvisele voltak a szomszédos mező-túri, madarasi s a fegyverneki önkéntes tűzoltó-testületek is; különösen a fegyvernekiek igen szép számmal saját, gyászba burkolt zászlójuk alatt jelentek meg. A helybeli tűzoltó-testület tagjai *Sziics István* alparancsnok vezénylete alatt vonultak ki. Gyászszal a zászlón, gyászszal a karon és gyászszal — a szivekben s a többi tűzoltó-testületek képviselőivel együtt az oltár két oldalán foglaltak állást.

A gyászbeszédet nagytiszteletű *Vaday Ferencz* ref. lelkész ur tartotta, ki egyszersmind elnöke is tűzoltó-testületünknek. A beszéd végeztével — mely alatt szem alig maradt szárazon — megindult a menet ki a temetőbe. Elöl

a gyászkocsi, ellepve a gyászoló család koszoruitól, majd egy másik kocsin a rokonok, a helybeli tűzoltó-testület s a nagyismerettségű család tisztelői által emlékül adott koszorúk tömege, végre pedig a fogatok s a néptömeg hosszú sorai. A sirnál egy bucsubeszéd elhangzása után átadatott a halott — honnan származott — az anyaföldnek. Béke és jó emlékezet neki!

Adja Isten, hogy azon nagy veszteség, mely testületünket szeretett főparancsnokunk halálával érte, ne legyen pótolhatatlan, de sőt feltalálva az elhunytak méltó utódját: egyesületünk ügyei továbbra is virágzóak legyenek!

Ezek után maradtam a tekintetes szerkesztő urnak, Török-Szent-Miklóson, 1889 február 24-én, bajtársi üdvözléssel *Tóth Albert*, tűzoltó-testületi titkar.

H i r e k.

— **Tűzoltó tisztképző tanfolyam.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület nem elégedvén meg azzal, hogy évenként bizonyos számú vidéki önkéntes tűzoltó-társtestületet begyakorol, már két hónapja munkálkodik ama felvetett eszmén és javaslaton, melynek célja: itt a fővárosban úgy helybeliek, mint vidéki bajtársak részére tűzoltó tisztképző tanfolyamot felállítani; — az erre vonatkozó konkrét javaslat, mint indítvány, a legközelebbi közgyűlésen, mely f. évi márczius hó 30-án tartatik, — tárgyalás alapját is képezendi, a mennyiben a szükséges költségek miatt napirendre tűzetik, s ehhez pedig a közgyűlésnek is hozzászólása van.

— **Közgyűlés.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlését f. évi márczius hó 30-án (vasárnap) délután 3 órakor tartja a IV. ker. reáliskola egyik tantermében.

— **A budapesti önkéntes tűzoltó-testület tánczvigalma.** Folyó évi február 12-én tartotta a budapesti önkéntes tűzoltó-testület jótékonycélú tánczvigalmát a főv. VI. VII. ker. Casinó diszes termében, mely a nagy közönség által tekintve az influenzás időt s a múlt évi országos gyász miatt akkor elmaradt vigalmak helyett ez idén sűrűbben rendezett bálók egész raját, elég szépen volt látogatva, még pedig igen distingnált társaság képében; 40 pár tánczolta az első négyest, s a jelenvolt hölgyeknek absolute nem volt okuk panasza, mert a férfiak fiatalja, de még az öregje is kitett magáért, jártak széles jókedvvel viradattig. Sajnálattal ezuttal első alkalommal nélkülöznünk kellett *Folmann Alajos* orsz. szöv. alelnök és tisztb. főparancsnokunk jelenlétét, kit mint *Weigmann József* Zellerin gyári önk. tűzoltófőparancsnokot betegségük otthonmaradásra kényszerített. Jelen voltak a kedélyes tánczmulatságon *Szeghő István* kir. táblai bíró pártoló tag. *Horn Ede* az «Azienda» biztosító társaság vezértitkárja, *Tarnóczy Gusztáv* orsz. képv. *dr. Kresz Géza* mentőegyesületi igazgató, *Bochosa Henrik* fők. és *Rupp József* alp. Erzsébetfalvaról. *Rösch Jenő* jutegyi ö. t. főparancsnok, *Janicsek Andor* fők. tűzfelügyelő, *Pusch Henrik* Zellerin gyári ö. t. alparancsnok és számos vendég. A mi az anyagi eredményt illeti, mely a «budapesti mentőegyesület» és saját «vigalmi alapunk» között oszlik meg aránylag csekélynek mondható, mert hiába sok a kiadás, fokozottak az igények,

a családapák pedig, különösen a farsang vége felé, finanziaális végkimerülésben szenvednek.

— **A tiz főszolgabírónak.** E folyó hó 2-án — távollétem alatt — a «Zemplén» hivatalos részében 2. eln. szám alatt oly körendelet tétetett közzé, a melyet kénytelen vagyok némi tekintetben helyreigazítani. Ugyis a községek előbb-utóbb kötelezendők lévén tűzoltószerek beszerzésére: a tekintetes főszolgabíró urakkal már én is tudattam, hogy ez a községeknek addig is — míg arra köteleztetnének — megengedhető, de úgy a nagyméltóságú ministerium rendeletének, mint a t. vármegye határozatának értelmében, kizárólag csak hazai gyárból. A fent érintett 2. eln. számú körendelet szerint azonban ilyen gyanánt kizárólag Tarnóczy Gusztáv van megnevezve, a mi által a szabad verseny a hazai gyárak közt is kizáratnék, holott azok arra okot nem adtak, a fentebbi rendelet akként értendő, hogy a községek kizárólag hazai gyárból szerezzék be tűzoltó-szereiket. Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1890. évi január hó 20-án. *Matolay Etele* s. k., alispán.

— **1000-ik órség.** A mezőtúri önkéntes tűzoltó-testület, melynek lelkes és ügybuzgó főparancsnoka *dr. Ádám Sándor*, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kebelében joghallgatós korában nyerte kiképeztetését, f. é. január 5-ikén ünnepelte ezredik éji órségét, mely nevezetes esemény emlékeztetéské tétéle céljából az nap estéjén saját alaptőkéje gyarapítására zártkörű tánczmulatságot rendezett, mely — mint értesülünk — az influenzás világ daczára szépen sikerült. — *Gratulálunk. Szerk.*

— **Gyászhir.** A váci önkéntes tűzoltó-testületet ismét érzékeny csapas érte, egyik buzgó bajnoka *Inrey István* szivattyóosztályparancsnok folyó hó 12-én, élete 48-ik és tűzoltói szolgálatának 10-ik évében elhunyt.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testületet, mely a bajtársak fájdalmában osztozik, *Hermán Ödön* oszt. parancsnok képviselte a 14-én délután tűzoltói pompával végbement temetésén. Béke az elhunyt bajtárs porai felett!

— T. olvasóinkat figyelmeztetjük a mai számunkban megjelent «Thursfield»-féle «gyorsgőzszivattyú» hirdetésére, minthogy egy ily gyorsgőzszivattyú állítólag kevesebbe kerül, mint a lenyobbb kézierőre szerkesztett szivattyú.

V e g y e s e k.

A tűzrendészeti dolgok Zemplén vármegyében.

A múlt évben kiadott kormányrendeletek következtében. Zemplén vármegyében a tűzoltó-csapatok szervezése és minden községnek kellő tűzoltó-szerrel leendő felszerelése iránti intézkedések erős folyamatban vannak. Az eddigi eredményként felemlíthetjük, hogy a már meglévő önkéntes tűzoltó-testületek közös szövetségé alakultak. A szövetség elnöke: *Dokus Gyula* ujhelyi főparancsnok. Egységes tűzrendészeti szabályrendeletek alkotása, egyöntetű szervezkedés, felszerelés és a testületi szellem ébrentartása a szervezetkezés főcéljai. Az ujhelyi járás községeinek, ugyszintén Ujhely városnak tűzrendészeti szabályrendeletei a február 26-iki megyei közgyűlésen jóváhagyattak, illetőleg megerősítették; ugyszintén helybenhagyattak a szerencsi és nagy-mihályi járások községeinek vízfecskendők szállítása iránt *Walser* és *Tarnóczy* gépgyárosokkal kötött szerződéseik. A szövetség, illetőleg ennek javaslatára a vármegye szabad versenyt kívánván biztosítani a hazai tűzoltó-gépgyárosoknak: a vármegyei köz-

gyűlés napján, melyen a szövetség is választmányi ülését tartotta, három hazai cég kiállított produktumait szemlélték meg, *Matolay Etele* alispán, több járási főszolgabíró, *Dokus Gyula* szövetségi elnök, tűzoltók, érdeklődők és szakértők. Egyiránt tetszetős és célirányos fecskendőket, u. m. «nagyfalusi», «kisfalusi»- és «targoncza fecskendőket» állítottak ki *Walser*, *Geittner* és *Rausch*, valamint *Tarnóczy Gusztáv*. Birálatba ezuttal nem bocsájtkoztak. Próbákat sem tartottak, hanem a *Geittner* és *Rausch* és a *Walser*-féle fecskendők annyiban találtattak előnyösebbnek, hogy alapzatuk rézből való. A szabad versenyt kívánván azonban, mint említettük, úgy a vármegye, mint a szövetség biztosítani: mind a három céget ajánlatuk beadására határozta el fölívni. Természetesen a legjutányosabb, a szabályoknak legmegfelelőbb és legalkalmasabb gépeket szállítók ajánlatai részesülendnek a legnagyobb előnyben; arra nézve azonban, hogy a községek mely gyárból szerezzék tűzoltó-szereiket, köteleztetni nem fognak.

A

SZIVATTYÚ

ÉS

ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 ív.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vízszállítás és szállítás módjait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület II. szivattyús szakasziparancsnoka.

Ara 1 frt 50 kr. vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr

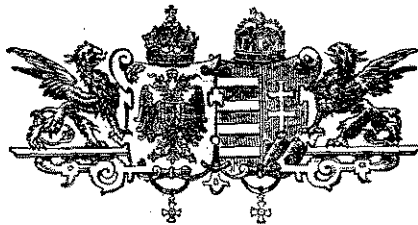
Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések ezen lap kiadóhivatalánál:

(VIII. ker., Szentkirályi-utca 22. sz. III. em., 32. ajtó, Budapest) eszközölhetők.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószere, szivattyú- és kútgyára, harang- és ércöntődéje

Seltenhofer Frigyes Fiai

Sopronban

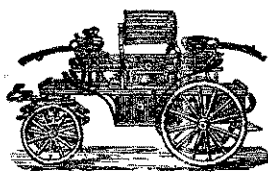
ajánlják legjobb szerkezetű

fecskendők és **tűzoltó-szerelket**

valamint kitűnő hangú **harangokat** s vasszerkezetű **harangállványokat**

Előnyös feltételek!

Öt évi kezesség!

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

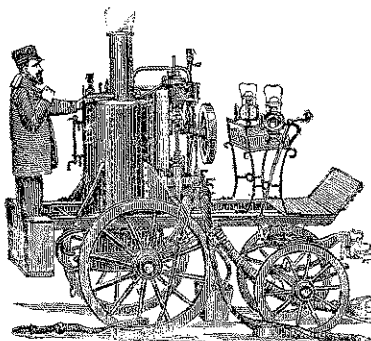

Mint kitűnő felszerelési tárgy
még a legkisebb tűzoltó-egyleteknek is
ajánlhatók a
kicsiny könnyű gyors-gőz-fecskendők.

(Thursfield szabadalma.)

Kitűnő előnyök. Meglehető munkaképesség. 30 embernyi kezelőlegénységet nélkülöz. A szivattyúzókkal való bajlódást feleslegessé teszi. Kezeléséhez csak egy ember szükséges. Minden lakus 3 óra alatt megismerheti szerkezetét. Helyettesíti a legjobb nagy kézfecskendőt; kevesebbe kerül mint utóbbi. Concessio-mentes. A kazán teljes biztonságot nyújt; jól tartja a gőzt. Biztos önműködő kazántáplálás. — Könnyen üzemeltethető. A gőznyomás vízhiány esetén könnyen szabályozható stb. A kazán

i. nagyság együttes vaskoszával kb. 900 kiló nehéz.

Percezenkénti vízszállítás 400 liternél több.

tíze pillanat alatt elnyomható. Nem igényel külön szénkocsit, mert nagy könnyűsége lehetővé teszi a szükséges felszerelés, legénység és 6 órára való szén (= 30 kiló) szállítását is. Azonnali készenlét 7—8 perc alatt még a leghidegebb szertárakban is, mert a szivattyú-mű befagyása teljesen ki van zárva; a csupán 35 liter vízzel töltött kazán, egy kis petroleumlámpa által éjjelnappal melegen tartatik. A Bécs városi, valamint sok környékbéli tűzoltóság parancsnokságai előtt megejtett hivatalos

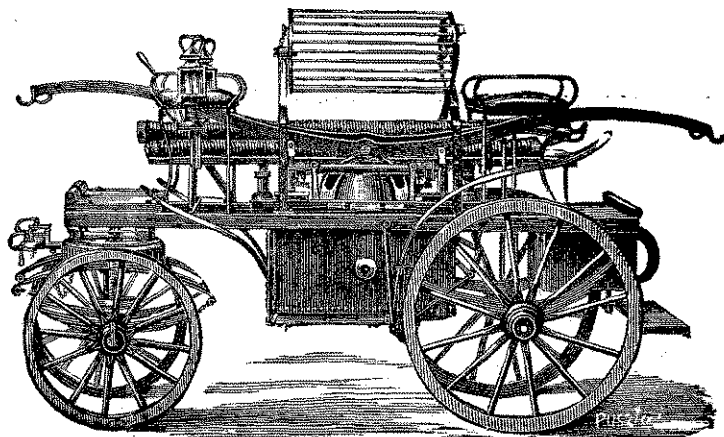
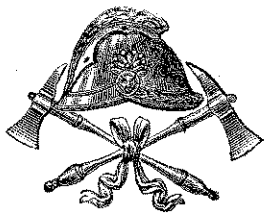
próbák alkalmával feltűnően s általában jónak bizonyult. Minden szerdán délután 3 órakor nyilvános próba tartatik. — Kívánatra bármely napon is. Szilárd szerkezetért teljes és jogerős garantiát nyújt a gyáros:

W. E. THURSFIELD, M. JUST. C. E.,

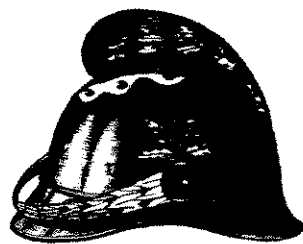
több csász. és kir. kizár. kiváltság tulajdonosa, a cs. és kir. hadsereg és tengerészet, valamint sok hatóság és intézet szállítója, a legfelsőbb egészségügyi hatóság által elrendelt: Thursfield-féle gőz-desinfektációs készülék feltalálója és gyártója, mely készülékből 500 darabnál több használatban van.

Bécs, IV. Bezirk, Victorgasse Nr. 22.

**5 évi
jótállás!**

**10 évi
részletfizetés mellett!**

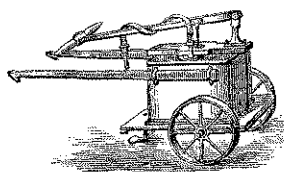

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magyar kormány ^{82502/II.}/_{888.} számú rendeletével ajánlt.

tűzoltószer-, fecskendő- és szivattyú-gyára

BUDAPEST, V. kerület.

Gyárhelyiség: Kálmán-utca 16. sz.
Szerelőműhely: Klotild-utca 17. sz.
Irodahelyiség: Váci-körút 78. sz.

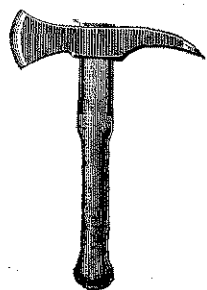
Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előirt méretekkel biró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott

központi szelepszáró kengyeles tüzi fecskendőit,

minden mellékszerelevényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben künőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak

**kizárólag a magyar egységes csavarral
ellátva.**

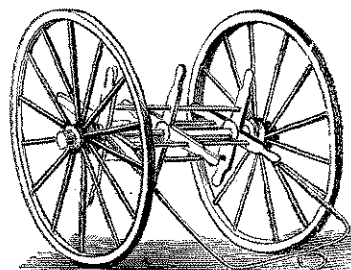

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

KIZÁRÓLAG HAZAI GYÁRTMÁNY.

**5 évi
jótállás!**

**10 évi
részletfizetés mellett!**

Nemkülönben ajánlhatom kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőimet.

A nem magyar egységes csavarral biró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

BUDAPEST-BÉCS-BELGRÁD.

A
HADI ÉREMHEZ.A
HADI ÉREMHEZ.

TILLER MÓR ÉS TESTVÉRE

csász. és kir. és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, a Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETE

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánltatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. — Ajánl továbbá: tűzoltó-parancsnoki felszerelést, diszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat posztóból, valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

➔ Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. Vivőeszközök, érmek és rendjelek. ➔

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. — Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyczim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Alapított 1858. = Ő cs. és kir. Fensége József főhg. udvari szállítója.

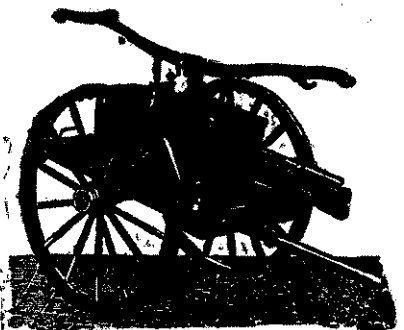
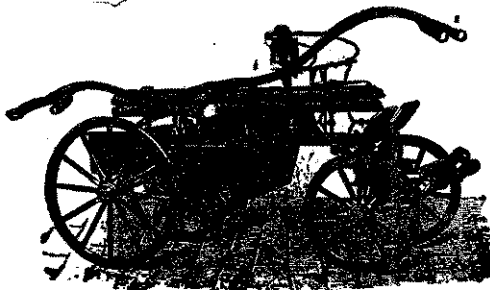
WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerok gyára,

harang- és ércöntődéje

Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 66. sz.

Szállít a nagymélt. m. kir. belügy-
miniszterium tűzrendészeti magas
kormányrendelete alapján összeállított,
és az előirt szerelvényekkel felszerelt

községi egységes vészvonatokat

továbbá nagyobb községek és a szervezendő tűzörségek részére kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízhordókocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzörségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő vízszállító könyökdarab beküldése kéretik.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 7000 darabnál több van használatban.

A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért, versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.

GEITTNER és RAUSCH

központi üzlet

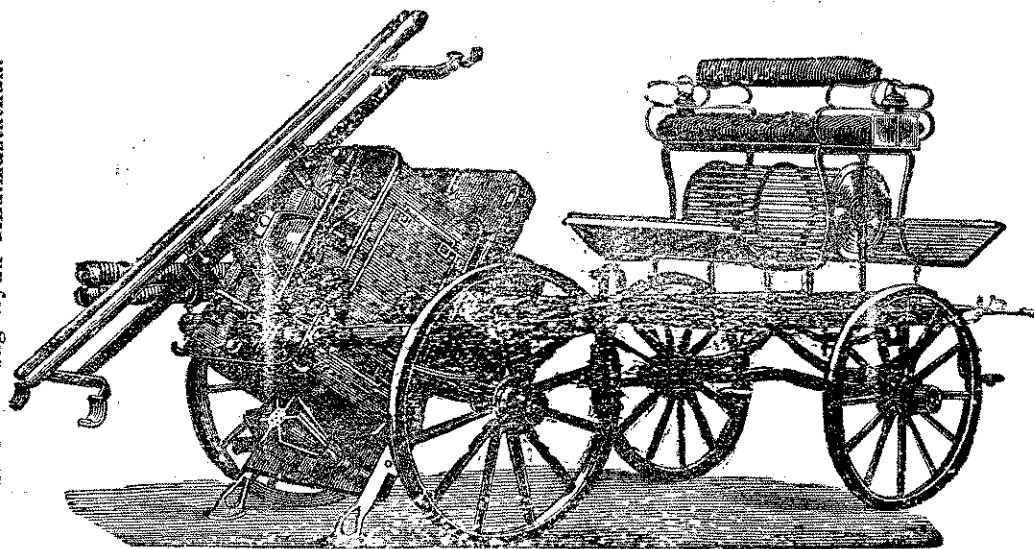
Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 8. szám.

Tűzoltószergyár

Budapest, V. ker., Nádor-utca 46. sz.

A volt országos központi tűzoltóiroda tulajdonosai, a magy. kir. belügy-miniszterium által 52.971/1873 és 6840/II. 1889 sz. a. ajánlva.

Fecskendőknek csak ércszelepek s becsi. szolt ércdugattyúk alkalmaztatnak.

Fecskendőknek saját új találmányainkat, fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyúknak, ugymint: tűzoltósági mozdony, személyszállító-kocsik, taliga és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű mézga (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkben, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab. tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

Mászó- és mentőszerek, tololétrák, mindennemű mászó- és párkánylétrák a legkitűnőbb fanelekből.

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó kocsik, tömlőszállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszták és legénység számára; sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még fecskendezésre is alkalmas kutakat kiválóan szilárdan készítünk.

A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, színházaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan felszerelésére.

Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű érmeikkel kitüntetve.

Kedvező fizetési feltételek.

III Ö t é v i j ó t á l l á s . VII

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA,

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGTESTÜLETEKNEK DIFTALANUL KÜLDETIK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnok-titkára, az országos tűzoltó-szövetség titkár-pénztárnoka.

A kiadóhivatal vezetője: **CLAIR ISTVÁN,** a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnok-pénztárnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-körút 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII. Szentkirály-utca 22., III. em., 34.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre **2 frt 40 kr.**, félévre 1 frt 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 frt 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.
MEGRENDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom: A budapesti ö. t.-testület 1889. évi jelentése. — *Hivatalos rész.* Fejér vm. t. o. szöv. választmányi ülése. — *Általános rész.* Kun-Majsa község tűzrendészeti szabályrendelete. — *Testületek köréből.* A csornai ö. t.-testület közgyűlése. — A kolozsvári ö. t.-testület közgyűlése. — A csenei ö. t.-testület közgyűlése. — *Technical rész.* Waldner Márk állandóan alkalmazott mentőkészüléke. — *Hírek.* — *Tűzesetek.* — *Hirdetések.*

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése 1889. évről.

Tisztelt közgyűlés!

Szabadság, egyenlőség, testvériség» szép és dicső jelszavak, melyek korszakunk zászlajára írják; ezek hatására alatt fejlődnek a közjóra irányuló intézmények, melyek közelebb hozzák az embert embertársához, áthidalva a rend- és rangkülönbséget, mi az 50-es években kiegyenlíthetetlen akadályt képezett arra nézve, hogy humanisticus intézmények jöjjenek létre. Hála a felvilágosodás szellemének, ma már ezen jóval túl vagyunk, s karöltve haladunk a nemes cél felé: segíteni egymásnak amiben kell és lehet. A hármasszó minden egyesének meg van a maga nagy értéke sok jelentős dologra nézve, s így az önkéntes tűzoltó-intézményt illetőleg is; a «szabadság» biztosítja a társulás lehetőségét a közjóra; az «egyenlőség» nagy elve az, mi a társulásnak szint és erőt kölcsönöz, mely lehetővé teszi, hogy az intézmény erkölcsi és anyagi támogatással élhessen, s végül a «testvériség» ama magasztos eszmének megvalósulását jelentené, hogy az ember embertársát ha születés és lelki rokonság nem is fűzik egybe, — testvérenek tekinti s akként szereti, azon intézmény keretében élve, mely hivatva van a legnagyobb elleneséget is testvérenek tekinteni akkor, ha élete veszélyben forog és felebarátja segélyére, erős karjára van szüksége; de azért mondtuk jelentené, s nem egész határozottsággal, hogy jelenti is, mert tudjuk, látjuk és nap-nap mellett sajnos tapasztaljuk, hogy a nemes intézmény harcrosai a testvérek simboluma helyett az ellenségeket mutatják, s ugyanazon intézmény fiait másüvé kerülve, nem hogy dédelgetnék az anyát, hanem vakmerően ellene fordulnak s vérét venni nem áttallanak.

A 60-as évek második felére vezethető tulajdonképpen vissza édes hazánkban az önkéntes tűzoltó-intézmény meghonosulása, akkor látott napvilágot a buda-

pesti önkéntes tűzoltó-testület is támogatva nagynevű és befolyásos emberek által, 1870. évi január hó 9-ikén tartotta a testület első éji őrszolgálatát a Ferencz József-rakpart és Eskütér sarkán birt helyiségében; — szép emlékü idők! akkor se hitte volna senki, hogy a 20 éves jubileum nem azok közt a falak közt lesz megtartható! A fájdalom és méltó bosszankodás érzetével tekinthetünk jelenlegi helyünkre, hol a közszolgálat a közjó érdekében éjjeleink mellett egészségünket is kockára tesszük.

Az sem vigasztalás, hogy immár segítve lesz ezen a bajon, mert annak a segítségnek ára, még pedig elég nagy anyagi ára van, s e mellett hiányzik mellőle az erkölcsi elismerés, melynek ellenkezőjére testületünk még eddig okot nem szolgáltatott. Kéréssel, meggyőző indokok felsorolásával fordultunk az illetékes fórumokhoz, nem nyertünk meghallgatást, kénytelenek valánk anyagi nagy áldozat árán is biztosítani testületünk működő tagjainak egészségét, és tűrhetőbbé tenni az amugy is terhes szolgálatot.

Tisztelt közgyűlés! Minden egyes működő tagja testületünknek teljes tudatával bír a szolgálat terhes és valóban nem kellemes voltának, mert jóllehet fiatal erőkből állanak, s ezek indvaleműleg többet képesek elviselni, még is alig volt talán egy is közülünk, kité nem bántott volna az, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek ilyen őrszobája van, mint a jelenlegi, s bizonyára a parancsnokság volt a legelső, ki ezen állapoton megbotránkozott, — nem is késett tenni róla eleinte úgy, hogy az pénzbe ne került volna, ma kénytelen volt a testület pénztárát terhelni, de a szégyenteljes állapotot tovább nem tűrhette, tűrni nem akarta!

Beszéljünk-e azokról az állapotokról, melyet annak a körülménynek köszönhetünk, hogy testületünk a fővárosi tűzoltósággal hadi lábbon állani, kelleetlenül bár kénytelen? azt hisszük, a tisztelt közgyűlés jól tudja a dolgokat, ismeri az indító okokat is, nem kívánunk azok bővebb fejtegetésébe bocsátkozni, de arról biztosítja a parancsnokság a tisztelt közgyűlést, hogy a testület szerzett és megérdemelt jogaiból egy hajszálnyit sem sok, annyit sem enged, s midőn felkéri a t. köz-

gyűlést, hogy a tényleges állapotot ne tartsa olyannak, mint amely állandóságra tehetne szert, mert az jogtalanságon és ellenszenvből eredő tulkapasokon alapszik, kell hogy ez teljes mérvben orvoslást nyerjen, amint már is egyes kérdésekben jogaink teljes biztosítást nyertek közös hatóságunk a t. fővárosi tanács részéről, ennek bölcsessége nem fogja megengedni, hogy mi azokban, mikben jogalapon állunk, bárhonnét rövidséget szenvedjünk.

Ne hallgassanak tehát a t. bajtársak semmiféle mende-mondára, mert ezek nem az igazság, hanem a ravaszság kútforrásából származók és nem világosságot árasztanak az ügyek megismerése körül, hanem mély sötétségbe borítják a hallgatók látkörét, kik amugy is hajlandóbbak a rosszabbat feltételezni és hinni, mert látják és tapasztalják, hogy tényleg bizonyos kellemetlenségek állanak fenn s vannak napirenden, melyek még teljes megoldást nem nyertek, de a legrövidebb idő alatt helyes megoldásra jutni fognak.

A parancsnokság nyugodt lelkiismerettel elmondhatja magáról, hogy a lefolyt 1889-ik évben nem hagyott figyelmen kívül semmit, mi a testületünket akár közletről, akár távolról érdekelte, s igyekezett a legjobb szándéka és meggyőződése szerint a dolgokat és ügyeket úgy intézni, a hogy a testület érdekei kívánták s ennél fogva reá tér a lefolyt év eseményeinek elősorolásába.

Jelentésünket az 1889-ik év első napjával, az uj évvel kezdve tudatjuk, hogy testületünk tiszteletbeli főparancsnokai iránti ragaszkodásunknak kifejezést adandó hódoló táviratot intéztünk **József Főherczeg Ő császári és kir. Fensége**hez, a magyar országos tűzoltó-szövetség védnökéhez Fiuméba, ki azt legkegyelmesebben elfogadva, köszönő s viszont jó kívánatokat tartalmazó táviratban válaszolt; ugyancsak sürgöny útján gratuláltunk **Gróf Cziráky Béla** szöv. elnök urnak Székes-Fehérvárra, — a szövetségi alelnök s tiszteletbeli főparancsnokunk **Follmann Alajos** urhoz pedig küldöttség ment a testület jó kívánságait tolmácsolandó. Ugyanezen küldöttség járt **Ribáry József** miniszteri tanácsos urnál, **Ráth Károly** főpolgármester, **Kamermayer Károly** polgármester, **Gerlóczy Károly** alpolgármester s **Horváth János**, valamint **Dr. Nagy Lajos** főv. tanácsnok uraknál, mindenütt kitüntető szívélyességgel fogadtatva.

Hódoló feliratott intézett testületünk **József Főherczeg Ő cs. és kir. Fensége**hez és Fenséges neje **Clotild főherczegnőhöz** azon alkalomból, hogy május hó 12-én ünnepelték boldog házasságuk 25 éves jubileumát, — mely feliratunk legkegyelmesebben történt elfogadásáról táviratilag értesítettünk.

Testületünk működő tagjai kebeléből alakult tánczvigalmi bizottság a február havára tervezett jótékony-célú bált teljesen felhagyni határozta — jöllehet arra minden előkészület meg volt téve, ama országos gyász folytán, mely reánk borult ifju trónörökösünk **Rudolf főherczeg Ő cs. és kir. Fensége** 1889. évi január 30-ikán történt hirtelen halála következtében.

Bizonyos foku ünnepélyességgel tartotta meg azonban testületünk a márczius 9-ikére eset 7000-dik éji őréséget, mely számottevő napon ősi szokás szerint, a parancsnokság tagjai a főparancsnok vezénylete alatt tartották az éji őrszolgálatot, mialatt számosan

keresték fel testületünket **Follmann Alajos** tb. főparancsnokon kívül régi jó barátjai és tisztelői; — a legénység is majdnem teljes számban felvonult ez alkalomra, sajnos azonban, helyszüke miatt kénytelen volt künt táborozni. — Márczius 11-én társas vacsora fejezte be a 7000-dik őréséget ünnepségét, melyen ugy a magas kormány részéről, mint a főváros notabilitásából számosan vettek részt s tiszteltek meg bennünket jelenlétükkel, az ünnepély lélekemelő volt s maradandó emlékü mindazok lelkében, kik a humanisticus önkéntes tűzoltó ügyet becsülik és szeretik, mert ismerik s felfogják annak értékét és horderejét.

Egyébként testületünk minden irányban igyekezett feladata és hivatása magaslatára emelkedni s a mellett, hogy szem előtt tartotta a szolgálat követelményeit, s a testület létérdekeit, mit az által is bebizonyított, hogy a fővárosi tűzoltóparancsnokság előterjesztését a fővárosi tűzrendészeti szabályrendelet módosítása tárgyában kritika alá vette s ellenünk irányzott tendenciáit megérdemelt kiméletlenséggel támadta meg s hivatalos uton is megtette azokra érdemleges észrevételeit s ma is éber figyelemmel kíséri annak netaláni tárgyalását; s minden eszközzel gyarapította a működő tagok szellemi és gyakorlati képzését, eleget tett a nagy társadalom irányábani tartozásainak is azzal a készséggel, melyet mindenki irányában tanusítani szoktunk, kik hozzánk bármi tekintetben tanácsért, felvilágosításért vagy támogatásért fordulnak.

A lefolyt 1889-ik évben testületünk a saját költségére gyakorló mestereket küldött ki 5 vidéki és 1 budapesti önkéntes tűzoltó-testülethez, u. m. **Kaposvárra** az ottani ö. t. testület folytatólagos begyakorlására **Groszmann Sándor** szakaszparancsnokot, a **kókai** és **topolyai** ö. t. testületek begyakorlására **dr. Szily József** osztályparancsnokot, a **bács-i** önk. tűzoltó-testület begyakorlására **Szidanits Ferencz** szakaszparancsnokot, **Szt.-Endrère** az ottani ö. t. testülethez **Kálmán Géza** szakaszparancsnokot s végül a budapesti **Mauthner-féle** börgyár önk. tűzoltóságának beoktatására **Hevesi Zsigmond** szakaszparancsnokot, kik mindannyian az illető testületek, osztatlan megelégedésére végezték feladatukat s hasznos szolgálatokat teljesítettek a közjó érdekében, s ezáltal a testületünk elismerésére is számot tarthatnak.

A lefolyt 1889. év márczius havában tartott évi rendes közgyűlés kiemelkedő mozzanata volt, hogy a jelen volt összes testületi tagok egyhangulag és közlelkedéssel fogadták el a parancsnokság előterjesztését s emelték érvényre, illetve határozattá, miszerint testületünk, az «országos tűzoltó segélyalap»-ra annak létesülése esetén saját segélyalapjából 3000 frt alapítványt ajándékoz. Másrészt ugyanazon közgyűlésen a következő kitüntetésekkel illetve jutalmak és elismerések lettek kihirdetve, u. m.

Schwert Frigyes csővezető 5 arany és diszokmány elismerésében részesült; **Haluska János** örparancsnok 4 arany és diszokmány, **Zárda Antal** mászó 3 arany és diszokmány, **Kovács János** örparancsnok 2 arany s diszokmány, és **Klein József** szivattyus 1 arany és diszokmány jutalmában részesültek, **Holes József** örparancsnok, **Szmetena István** csővezető, **Balogh Dezső** örparancsnok és **Mihina János** szivattyus elismerő

diszokmányt kaptak, mint kik a szorgalmasok s ügybuzgók sorai közt a legkitünőbbeknek találtattak.

A tényleges szolgálat teréről elfoglaltsága miatt elvonult *Oszetzky Lajos* osztályparancsnokot a közgyűlés hosszú időn át teljesített kiváló szolgálatai és érdemei elismerésül tiszteletbeli osztályparancsnokká választotta meg.

A közgyűlésen üresedésben hagyott 3-ik mászó szakaszparancsnoki állásra a parancsnokság *Szidanits Ferencz*, a testület kebelébe tényleges szolgálatra visszalépett őrp. parancsnok tiszteletbeli osztályparancsnokot helyettesítette.

A varasdi önkéntes tűzoltó-testület 1889. évi június hó 28—30-án tartotta 25 éves fennállási jubileumát, mely alkalomra szívélyes hangú meghívással tisztelte meg testületünket, nem pusztán udvariasságból, hanem úgy a testületi testvéries szellem ápolása, mint a magyar nemzetnek, Horvátország irányában tanúsított barátsága s igazelműsége bizonyására képviseltetni kívántuk magunkat, s kiküldtük *Hevesi, Szidanits* és *Tomcsányi* szakaszparancsnokokat, kik ott kiváló előzékeny fogadtatásban részesültek, s meglátstott az ottani társtestületen, hogy szívesen vették a barátság eme látható jelét.

A július hó 21-én Tolnavármegye *Paks* mezővárosában dühöngött óriási tűzvész alkalmából, mely alkalommal 300-nál több épület esett a vész áldozatává, kiküldettek *Hevesi* és *Szidanits* szakaszparancsnokok, kik ott szomorú tapasztalatokat szereztek a tűzrendészeti állapotokat illetőleg, mikről siettünk a magas kormányhoz kimerítő jelentéssel szolgálni.

Nevezetes volt az 1889-iki év a *Székes-Fehérvárott* augusztus hó 18—22-én tartott IX-ik országos tűzoltó közgyűlés és kapcsolatos tűzoltószer-kiállítás szempontjából, mely alkalomra testületünk méltó képviseltetése szempontjából a legénység köréből két szakasz 16—16 emberrel és néhány kivételével, a teljes parancsnoksággal történt kiküldetés. A közgyűlés testületünk főparancsnokát *Bárány N. Ernőt* és *Kajlín* s *Mihály* mérnököt beválasztotta az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya rendes tagjai sorába. Ez alkalmat felhasználta testületünk arra is, hogy gróf *Cziráky Béla* orsz. szövetségi elnök urnak a tiszteletbeli főparancsnoki diszokmányt a főparancsnokkal élén, egy küldöttség átnyujtsa, mit a nemes gróf a tőle megszokott leereszkedés és kitiintető szívélyességgel fogadott, biztosítván testületünket további jóakarata és pártfogásáról.

A tűzoltószer-kiállítás meglepően sikerült, s bő anyagot nyújtott a szakszerű tanulmányozásra és tapasztalatok szerzésére, látható volt itt a *Geittner* és *Rausch* budapesti gyáronál kettős hydrophorunk helyébe beszerzett 120 mm-es négykerékű mozdonyszivattyúnk, mely úgy külső csinra, valamint szerkezete solid voltára nézve ritkította párját az e nembeli tűzoltószeresek között; elmondhatjuk ezen fecskendőről a német színházi tűznél tett tapasztalatunk alapján, hogy működésben is a legkitünőbbnek bizonyult, a miért a gyárost őszinte elismerésünk illeti meg.

Az 1889-ik év folyamán Párisban világkiállítás rendeztetett, ez alkalomból ugyancsak augusztus hó végén nemzetközi tűzoltó-congressus tartatott, melyre testületünk helyzetéből kifolyó kötelességének ismerte

kebeléből egy képviselőt küldeni ki az említett congressusra és a világkiállítás tanulmányozására, s miután főparancsnokunk a francia nyelvet teljesen bírja, ő szemeltetett ki képviselőre, ki ott a leghizelgőbb módon lón fogadva, s egyuttal a francia és algiri országos tűzoltó-szövetség tiszteletbeli tagjává választatott meg, mi bizonyára testületünkre is fényt hárit.

Mint nevezetes mozzanatot jelentjük be a t. közgyűlésnek, hogy a török birodalom Császára Ó Felsége részéről testületünk főparancsnoka *Bárány N. Ernő* a III-mad osztályu, *Herman Ödön* osztály parancsnok a IV. osztályu Medjidie renddel lettek kitiintetve.

Meg kell, hogy emlékezzünk az 1889. évi december hó 20-iki német színház égéséről, mely az évnek legnevezetesebb tüzesete volt, s mint a t. közgyűlés tudja, délutáni 3 óra tájban ütött ki a nézőtérén, s daczára az erőfeszítéseknek, megmenthető nem volt, egész belseje teljesen kiégett s reggelre már csak négy korommal s üszökkel telt fal meredt az ég felé, s a rettegett tűzfészek felvette a néhai nevet, eme tüzesetnél testületünk 45 taggal volt képviselve és az új mozdonyfecskendőnk ez alkalommal tette le a tűzpróbát, még pedig dícséretére legyen mondva: fényesen.

Az ezen tüzesetnél való működésünk a t. fővárosi tanács részéről is méltatva lón, a mennyiben ülésből kelt határozattal a fővárosi tűzoltósággal együttesen igen meleg hangú dícséretben és elismerésben részesült.

A bajtársak irányabani kegyeletnek is elég tétett az által; ha hogy valamely fővárosi társtestület működő tagja elhalálozott; az esetben végtisztességén testületünk is képviseltette magát; halottak emléke napján pedig testületileg kivonultunk néhai *Wagner Ferencz* bajtársunk sirjához, melyre díszes koszorut helyeztünk, mialatt *Flóris Áron* őrp. emlékbeszédet tartott.

A külföldi és magyarországi szaklapok valamennyiét járattuk, saját lapunkat a «Tűzoltó-Közlönyt» pedig a lefolyt évben is 12 számban jelentettük meg, felvéve azokba mindazt, mit a közlemények folytán szükségesnek és érdemesnek tartottunk s úgy tagjainknak, mint az országos tűzoltó-szövetség tagtestületeinek díjtalanul megküldtük. Az őrszobára a lefolyt évben is a «*Budapesti Hírlap*» napilapot járattuk.

Szakkönyveket és műveket a melyek a könyvpiacra kerültek, megszereztük, s ma már testületünk könyvtára 302 példányt számlál.

A testületi levéltár rendezését a régiebb időkre visszamenőleg, *Clair István* szakaszparancsnok pénztárnokra bizta a parancsnokság, ki ebbeli tisztének közmegelekedésre meg is felelt, miért elismerésünket ez uton is nyilvánítjuk.

Attérve most már a testület belműködésére van szerencsénk a t. közgyűlésnek jelenteni,

hogy az 1889-iki tél folyamán a tornaórák, melyeket *Szidanits Ferencz* szak. par. vezetett rendszeren tartattak s kielégítő látogatottságnak örvendtek szint-ugy a vasárnap délutánkénti elméleti előadások és felolvasások, mely célra a t. fővárosi tanács a belvárosi reáliskola egyik termét készséggel engedte át, s melyért ezuttal is köszönetet szavazunk, szintén rendszeren lettek tartva, s ezeken legnagyobb buzgalmat *dr. Szily József* osztályparancsnok fejtett ki, legtöbb

előadást ő tartva meg s oktatva elméletileg is a legénységet, melyért csak elismerést érdemel, rajta kívül *Szidanits Ferencz* tb. osztályparancsnok tartott felolvasást.

Az őrségek pontosan lettek a kellemetlen hely daczára is megtartva, a gyakorlatok igen szép látogatottságnak örvendtek.

Parancsnoksági ülés 1889. év folyamán összesen 27 tartatott, ebből 23 rendes, 2 rendkívüli és 2 bizottsági, a jegyzőkönyvi tételek száma 408-ra rugott.

Beérkezett és részben hivatalból indított 350 iktatott ügydarab, melynek mindannyia érdemleges elintézését nyert.

Szolgálati érdemeket kaptak *Szidanits Ferencz*, *Kuthy Imre*, *Jobbágy Károly*, *Schwert Frigyes*, *Zsigmond József* és *Máthé János V. éves* szolgálatuk után.

A pártoló tagok sorából 1889. év folyamán kiléptek: *Breuer Szilárd*, *Weisz Náthán* és *Löwy Gusztáv*; töröltettek: *Markusovszky Béla* és *Pusch Henrik*.

Őrparancsnoki vizsgát tettek az 1889. év folyamán; *Balogh Dezső*, *Flóris Aron*, *Kiss Gyula*, *Schwert Frigyes*, *Hevesi Jakab* és *Ruff József* elméleti és gyakorlati, minek alapján minősítették is, továbbá az időközben elhalt *Eberling Agost*, továbbá *Peck István* az elméleti részéből.

Vagyoni állapotunkat, a zárszámadási és leltári dolgokat illetőleg, utalunk a számvizsgáló bizottság jelentéseire.

Álljanak itt továbbá a szolgálatra vonatkozó statisztikai adatok, melyek érdekes képét tárják elő testületünk belső és külre ható életének.

Az elmúlt 1889. év január 1-től deczemher hó 31-ig a testületnek 164 működő tagja volt, ezek közül kilépett 60, kizáratott 3, s így deczember 31-én a tényleges létszám 101 tag volt.

Ezen 101 működő tag közül van 20 évi szolgálá-

lati idővel 2 tag, 18 évi szolg. idővel 2, 17 évvel 1, 16 évvel 1, 15 évvel 2, 13 évvel 1, 12 évvel 4, 11 évvel 4, 10 évvel 2, 9 évvel 5, 8 évvel 1, 7 évvel 6, 6 évvel 3, 5 évvel 8, 4 évvel 5, 3 évvel 14, 2 évvel 22, 1 évvel 1, 1 éven alul 17 tag.

Polgári foglalkozásra nézve: hivatalnok 12, orvos 4, mérnök 2, tanár 4, orvosnövendék 5, gyáros 1 és iparos 73.

Őrség tartatott 365, mely őrségeken összesen 136 parancsnok és 3287 tag jelent meg, s így átlag naponként 9 ember.

Gyakorlat volt 32, melyeken részt vett 117 parancsnok és 1327 tag, a gyakorlatok feloszlottak 6 vizsga- és 26 rendes közgyakorlatra, ezeken minősítettett 6 őrparancsnok, 4 csővezető, 15 mászó és 7 szivattyus.

Felolvasás tartatott a téli idő folyamán 11, mely felolvasásokon összesen 347 tag jelent meg.

Tűzeseteknél testületünk képviselve volt 71 izben, és pedig 26 esetben szerekkel, 45 esetben szerek nélkül s csupán csak tagok által; a tűzesetek hónaponként következőleg oszlottak meg: január hóban 5 tűzeset, februárban 6, márcziusban 4, áprilisban 5, májusban 5, júniusban 7, júliusban 14, augusztusban 3, szeptemberben 1, októberben 3, novemberben és deczemberben 5, összesen 71 tűzeset.

A fegyelem a testület tagjainál igen kielégítő volt, amennyiben az egész éven át csak 3 kizárás, 1 lefokozás, 1 felfüggesztés és 1 megdorgálás fordult elő.

Ezekben adva tiszteletteljes jelentésünket, kérjük a t. közgyűlést, miszerint azt tudomásul venni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 28.

A parancsnokság:

Bárány N. Ernő s. k.
főparancsnok.

Gorecky Zsigmond,
titkár.

H i v a t a l o s r é s z .

Országos Tűzoltó-Szövetség.

11.1890. éln. sz.

Felhívás.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1890. évi február hó 23-ik napján tartott ülésében hozott határozattal, úgy a szövetségi, valamint a választmány és elnökség ügyeinek gyorsabb és biztosabb elintézése szempontjából tűzoltó-szövetségi iroda alakított, melynek részére ugyanazon ülésen a kezelési ügyrend is megállapított. Ennélfogva tehát, midőn tisztelettel jeleneném egyrészt, hogy az országos tűzoltó-szövetség központi irodájának helyisége folyó évi május hó 1-től kezdve Budapest VIII. kerület Üllői-ut 22. szám alatt fog lenni, tisztelettel felhívom a taggyuletek parancsnokságait, illetve elnökeit, miszerint a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez vagy választmányához intézendő beadványait, vagy megkereséseiket, nemkülönben a segélyezés iránti kérvényeket e czim alatt: «*A magyar országos tűzoltó-szövetség központi irodájának*» küldeni sziveskedjenek. És ezt annyival inkább tegyék, mert ha helytelen czimezés folytán levelük vagy küldeményük nem jutna rendeltetési helyére, az ebből származó hátrány vagy kár az általuk képviselt testületekre fogna háramolni.

Hazaifui tisztelettel
Follmann Alajos
szöv. alelnök.

803.809. sz.

Fejérvármegye alispánjától.

A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség tekintetes Elnökségének.

Helyben.

A tűzrendészeti kormányrendelet 8. §-a minden legalább 50 házból álló községnek köteleességévé tette a következő tűzoltó-szereknek a beszerzését:

1. Egy szívó fecskendőt legalább 10 cm. átmérőjű széles henger és 60 m. tömlővel.
2. Egy vízfordó kocsit 3 hl. hordó és káddal.
3. Két tűzlétrát.
4. Két csákányt.
5. Két tűzhorgot.
6. Két fejszét.
7. Négy vasvillát.
8. Két lámpást.

Oly czélból, miszerint meggyőződést szerezhessek magamnak arra nézve:

vajjon a községek a hivatolt kormányrendeletnek eleget tettek-e, ezek által a jelenleg meglévő tűzoltó-szerekről minden járásra nézve külön-külön egy kimutatást állítottam össze, a mely kimutatásokat a tekintetes Elnökséghez oly megkereséssel van szerencsém áttenni, miszerint azokat átvizsgálván, minden egyes községre nézve tüzetesen megjelteni sziveskedjék azon tűzoltó-szereket, a melyek azok által beszerzendők, esetleg átigazítandók lesznek.

Székesfehérvárott, 1890. évi február 15.

Sárközy Aurél,
Fejérvármegye alispánja.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Székesfehérvárott 1890. évi márczius hó 9-én tartott üléséről.

Jelen voltak: Gróf Cziráky Béla orsz. szöv. elnök, Kempelen Imre várm. szöv. elnök, Böröndy Béla szöv. pénztárnok, továbbá a székesfehérvári, velencei, kápolnás-nyéki, bicskei, kálozi, sárosdi, pázmandi és lovasberényi tagtestületek képviselői, és végül Vida Pál titkár mint jegyzőkönyvvezető. — Meg nem jelenthetésüket igazolták: az alcsuthi, adonyi, csákvári, ráczkereszturi és verebi tagtestületek.

1. Kempelen Imre elnök az ülés határozatképességét konstatálván, a megjelentek üdvözlése után azt megnyitotta. Ezután tárgyalás alá vétetett az elnökség jelentése, a szövetségnek 1889. július hóban tartott választmányi ülése óta történt tevékenységéről.

A tagtestületeknek már eleve írásban megküldött eme elnöki jelentést a választmány helyeslőleg tudomásul vette és az elnökségnek a jelentésből kitűnt munkásságáért elismerését és köszönetét nyilvánította.

2. Böröndy Béla szövetségi pénztárnok bemutatta a szövetség 1889. évi pénztári forgalmáról szóló jelentését, melyhez csatolt számadásokból kitűnik, hogy a szövetségnek 26 tagtestülete után volt 158 frt. bevétele, melyből ugyanezen 26 tagtestület után az országos szövetség pénztárába tagilletmény fejében beszolgáltattott 78 frtot, az 1888. évben volt szervezési költséghiány fedezésére átszámított 39 frt. 86 kr., 1889. évi kezelési költségekre fordított 18 frt. 48 kr és így összes kiadás volt 136 frt 34 kr., mely a 158 frt. bevételből levonván, 1890. évre pénztári maradvány van 19 frt. 66 kr. készpénz.

Ezen pénztári számadást Meszleny Benedek velencei, Lorberer György kálozi és Jenisch Ádám sárosdi parancsnokokból álló küldöttség nyomban átvizsgálván azt teljesen rendben találta, miért is az elnökség és pénztárnok részére ezen számadásra nézve a felmentvény megadatni határozatott.

3. Kempelen Imre elnök bejelenti, miszerint a szövetség pénzkezelésének szigorítása és czélszerűsítése szempontjából a választmány utólagos jóváhagyása reményében csatlakozott a szövetség nevében a magyar kir. postatakarék-pentár által létesített «cheque» forgalomhoz, mely által a pénztári kezelés biztonsága mellett még a tagtestületekre is némi postaköltség megtakarítás háramlik.

Miután a változt rendszer hasznos voltáról a választmány meggyőződést szerzett, az elnökség ezen eljárását helyeselve magáévá tette. Miután pedig szövetségi titkár előadásából a választmány azon örvendetes értesülést vette, hogy az ezen «cheque» forgalomba való részvételhez megkívántató 100 fit. törzsösszeget Kempelen Imre elnök ur sajátjából tette le a szövetség javára, elnök urnak ezen áldozatkészségeért a választmány köszönetét jegyzőkönyvileg kifejezni határozta.

4. Tárgyaltatott az elnökségnek az egyöntetű belszolgálat, az ügykezelés, pénztári számadás, a törzskönyv és az orsz. segélyalapra való befizetések nyilvántartására vonatkozólag előterjesztett minta-nyomatványok meghonosítására irányuló javaslata.

Miután a választmány a bemutatott nyomatvány-mintákat egyöntetű használatra alkalmasnak találta, ennél fogva azoknak a szövetség tagtestületeinél leendő használatát az alapszabályok 8-ik §. 2-ik pontja alapján elrendelte annál is inkább, miután az elnökség a szükséges nyomatványokat nem a testületek, hanem a szövetségi pénztár terhére fogja kiszolgáltatni.

5. Tekintettel azon örvendetes körülményre, hogy a vármegye törvényhatósága mind sürűbben fordul tűzrendészeti ügyekben vélemény nyilvánítás végett az elnökséghez, miért is felette kívánatosnak mutatkozik, hogy az elnökség az egyes tagtestületek körletében előforduló tűznetek mikénti bekövetkezése és lefolyása, valamint egyéb következményei felől saját szakfőfőitől nyerjen hiteles értesülést, ennél fogva ezen javaslatot terjeszti az elnökség elő, hogy a tagtestületek parancsnokai ezen tűzesetekről rövid, de tájékoztató jelentést terjesztessenek be az elnökséghez.

Ezen javaslat helyeseltetvén, elfogadottnak; mihez képest határozatilag utasítottak a tagtestületek, hogy az elnökség által kiadandó mintázat szerint működési körletükön előforduló tűzesetekről az elnökséghez jelentést beterjeszteni az alapszabályok 8. §-a alapján kötelességüknek ismerjék.

6. Olvastatott Fejérvármegye alispánjának f. évi 803. számú megkeresése, melyben az általa Fejérvármegye összes községeinek tűzoltászati eszközeiről beszerzett hivatalos kimutatások áttétele mellett a tűzrendészeti kormányrendelet 8-ik §-ára való tekintettel szakértői véleményt kér arra nézve, hogy az egyes községek el vannak-e látva a törvényesen követelt minőségű tűzoltószerrel és ha nem, mely községekben minő eszközök beszerzését vagy módosítását tartja a szövetség szükségesnek.

Tekintettel arra, hogy a közölt kimutatásokban fontosabb adatok szakértelem hiányával bejegyzetteknek lenni látszanak, mert azokban technikailag lehetetlen feljegyzések is foglaltatnak; tekintve továbbá, hogy a szövetség egyik fő létcélja épen a vármegye törvényhatóságának tűzrendészeti ügyekben minél biztosabb és szakszerűbb utmutatásokat nyújtani, ső e részben neki határozott segéd közege lenni; ennél fogva erkölcsi köteleméből folyólag határozatilag kimondja a választmány, miszerint a vármegye alispánjának idézett megkeresése értelmében szerkesztendő kimutatásokat a vármegye összes községeire nézve saját szakfőfőitől készítetteti el. Mihez képest az elnökség által elkészítendő külön kimutatások és hivatolt alispáni megkeresésnek másolatban leendő kiadása mellett felhivatni rendeltetnek a szövetségi tagtestületek főparancsnokai, illetve ezek helyettesei, hogy az elnökség által megnevezendő községekben és hozzájuk tartozó pusztakon a létező tűzoltósági szereket szakértőileg és lelkiismeretes pontossággal írják össze, a netáni hiányokat az illető rovatokba jegyezzék be és általában akként járjanak el, hogy a kezeik közt meglevő «gyakorló szabályaink» kézikönyvének 101—111-ik terjedő lapjain foglalt tűzrendészeti kormányrendelet, különösen pedig a 106-ik lapon olvasható 8. §. határozmányainak mennyiben felel meg az illető község tűzoltó-eszköz készlete és mik volnának általa pótlandók.

Az eredmény az ügy sürgősségére való tekintettel, lehetőleg márczius hó végéig, legkésőbb április 15-ig az elnökséghez annál inkább beterjesztendő lenne, miután ez által a vármegye tűzbiztonsági viszonyainak fejlődésére fontos hatósági intézkedések czéloztatnak, melyeknek a májusi megyei gyűlésen leendő tárgyalás után, még a tűzveszélyesebb nyári időszak bekövetkezése előtt érvény fog szereztetni, mely hatósági intézkedésben előzőleg az elnökségnek is fontos és sok időt igénylő feladat jut.

Addig is, míg ezen munkálatok beérkeznek, a vármegye alispánja a választmány illetén intézkedéséről tudomásvétel végett értesítettet rendeltetett.

7. Jenisch Ádám parancsnok, a sárosdi testület képviselőjébe bejelenti, hogy ők tévedésből az országos tűzoltó-szövetség elnökségének is beküldték az 1889. év folyamán a 6 frt tagsági díjat, s miután ekként a lefolyt évre kétszer is fizettek tagsági díjat, kéri, hogy ezen tartozatlanul fizetett 6 frt az országos szövetség elnökségétől visszakeressék és az a folyó 1890. évi tagsági díj fedezésére fordítsassék.

Mely bejelentés tudomásul vétetvén, az elnökség ily értelmű eljárásra utasítottat.

8. Tárgyalás alá vétetett Lorberer György kálozi főparancsnoknak írásban is indokolt indítványa, mely szerint javaslatba hozta, hogy az elnökség a szövetséghez tartozó testületeket évenként legalább egyszer személyesen megvizsgálja vagy külön meghatalmazottja által megvizsgáltsassa oly célból, hogy meggyőződés szerzettessék az illető testületek belétele, gyakorlottsága, felszerelése szolgálati viszonyai fegyelmességére, ügykezelésére és általában mindazon körülményekre nézve, melyek a testület helyes és egyöntetű működésére — a helyi viszonyok mérlegelése mellett — megkívántatnak. Ez évi vizsgálatok mig egyrésztől közvetlen tájékoztatóul szolgálnának az ügyvezető elnökségnek és alkalmat nyújtanának a netáni bajok és hiányok orvoslására, addig másrésztől felvillanyozólag hatna a netán szunnyadó testületi életre és az élénkebb tevékenység kifejlődése által a tagok működési kedve fokozódván, mindezek végeredményeikben az intézmény virágzására és terjedésére vezetnének.

Ezen indítványhoz gróf Cziráky Béla országos szövetségi elnök is hozzájárulván, azt azon pótindítvánnyal toldja meg, hogy mindezen üdvös sikerek biztosabb elérése végett a választmányi ülések ezután ne csupán Székesfehérváron, hanem más testületek székhelyén is tartassanak, mely alkalmakkor a központi ülésekhez képest, a legcsekélyebb ünnepegyesség kizárásával, az ottani testület technikai képességéről és belviszonyainak állapotáról tanúságot szolgáltatni köteles legyen, mi által a testületi képviselők esetleg ismereteiket gyarapíthatják vagy a netáni hiányokat pótolhatják. A legközelebbi választmányi ülés helyéül gróf Cziráky Béla Lovasberény községét helyezi kilátásba, a végleges kijelölésnek később leendő megállapítása mellett.

E kétrendbeli indítványt a választmány közhelyesléssel egyhangulag elfogadta, melynélfogva az alapszabályok 8. §. 2. pontja alapján határozatilag kimondatott, hogy az elnökség jogosítva van évente legalább egyszer, esetleg többször is, személyesen vagy külön meghatalmazottja által a tagtestületeket az indítvány szellemében megvizsgálni az észlelt szabálytalanság lehető elosztatását elrendelni és tapasztalatairól a választmánynak jelentést tenni.

Felhatalmaztatott továbbá az elnökség arra nézve is, hogy jövőre választmányi ülést a lovasberényi vagy más jelentkező testület székhelyére is tűzhet ki.

Egyéb indítvány nem tétetvén, az ülés befejeztetett. Kmft.

Hogy ezen másolat a szövetség irattárában 22,190. sz. a. őrzött eredetivel egyez, hivatalosan bizonyítja:

Vida Pál,
a vármegyei szöv. titkára.

Kizáratás A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület folyó hó 20-án tartott rendes parancsnoksági ülésének határozatából: *Molnár Dániel* mászó, *Bátyler Kálmán* szivattyús és *Szentesi Károly* szivattyús több rendbeli szolgálat- és őrségmulasztás miatt a testület kebeléből kizáratott.

A b.-gyarmati önk. tűzoltó testület *Bulovszky Mihály* szivattyúst helytelen magaviselete miatt, a szolgálati szabályok 39. §-a alapján, tagjai sorából kizárta. Kelt a b.-gyarmati önk. tűzoltó-testület parancsnokságának 1889. évi január 18-án tartott ülésében. *Hábor Sándor* h. parancsnok, *ifj. Elfer Ede* segédtsit.

Általános rész.

Kun-Majsa község tűzrendészeti szabályrendelete.

Első fejezet.

1. §. A szabályrendelet célja.

Mint hogy a tűzrendészet a helyi közigazgatás egyik legfontosabb ága, tekintettel a nagym. kir. belügyminiszteriumnak 1888. évi augusztus hó 12-ikén 53,888/II. szám alatt kibocsátott körrendeletére, a köztulajdon megmentése, a tűzveszteségek kitörésének megakadályozása, úgy a tűzoltás körüli teendők hatósági rendezése céljából a jelen szabályrendelet — az 1886. évi XXII. t.-cz. 21. §. a) pontja, továbbá 27. és 28. §-ainak szem előtt tartásával — meghozatott.

2. §. Megelőző tűzrendészet.

Hatósági teendők.

A tűzrendészet kezelésével a községi főbíró és I. jegyző bízatik meg, kiknek kötelességük:

a) kellő mennyiségű vízkészletről gondoskodni, nevezetesen ebből kifolyólag a meglévő községi és tizedkutak tisztán és jókarban tartása, nem különben a község azon helyei, a hol vízhiányt észlelnék, oly kutak építése iránt intézkedni, melyek tűz esetén könnyen hozzáférhetőek legyenek;

b) főügyelnek a községnél készletben levő tűzoltószerek jókarban tartására, továbbá

c) a községi bíró és jegyző együttesen a körülményekhez képest többször, de legkevesebb kétszer egy évben általános tűzvizsgálatot tartanak; a tűzveszélyes bajok elhárítását szükség esetében az illetőnek költségére elrendelik s eszközlik a háztulajdonosok által tartani kötelezett oltószerek, vízkészlet megléte s jókarban tartását, a kémények tiszta voltát illető fölülvizsgálatot s általában a lakosságot illető, a 3. §-ban megszabott teendők fölött ellenőrködnek;

d) végre kötelesek úgy hivatalos, valamint társadalmi uton oda hatni, hogy a községben mielőbb önkéntes tűzoltó-testület létesüljön s a mennyiben ez lehetséges nem volna, intézkedni — jelen szabályrendelet jóváhagyásától számított legkésőbb egy év alatt, a község 20—40 éves lakói sorából — községi (köteles) tűzoltóság szervezése és életbeléptetése iránt.

3. §. A lakosság teendői.

A könnyen hozzáférhető vízkészlet, megfelelő tűzoltószerek készletben tartása és egyéb megelőző óvintézkedések legfontosabb tényezői lévén a tűzveszteségek megakadályozásának erre vonatkozólag a következők rendeltetnek:

1. Köteles minden háztulajdonos és bérlő lakásán vizet — legkevesebb I hl. ürméretű faedényben — folytonosan, de legkivált nyáron készen tartani.

2. Tűzvész esetén a telkén fekvő vizet a tűzoltástól senki meg nem vonhatja.

3. Köteles minden háztulajdonos jelen szabályrendelet jóváhagyásától számított legkésőbb 2 hónap alatt egy vedret, egy létrát, egy csákyát, egy fejszét, egy vasvillát és egy szabadban használható kézi lámpát beszerezni s azokat a tűzszemle alkalmával a helyhatóság kiküldötteinnek bemutatni.

4. Kéménytelen házakban nagy szelek alkalmával tűzelní tiltatik.

5. Nyílt tűzhelyeken a tűz esténként eloltandó s a parázs alkalmas edénnyel betakarandó.

6. Oly kovácsműhelyekben, melyeknek kéményein a sziporkák kirepednek, szikrafogó alkalmazása nélkül a mesterség gyakorlása tiltatik.

7. Pálínkfőzés, vaj- és zsírolvasztás oly épületekben és helyeken, melyek az ily foglaltságokkal járó veszély ellen nem biztosak, tiltatik.

8. A községhez 100 ölnél közelebb sertést pörkölni, kendert és lent tűz által szárítani, tilos.

9. Pörnyét és hamut padláson vagy nyílt helyen tartani tiltatik, e célból minden háznál emésztő godór ásandó, mely koronkint víz hozzáadásával nedvesen tartandó.

10. Szalmás gabonát, kendert, lent és bármely gyulékony tárgyat tornácson és konyhaajtóhoz közel, valamint tűzelőfát a konyhában vagy tűzhelyek szomszédságában és padláson összerakni tiltatik.

11. Szerűkőn, padláson, pajtában, félszerben, istállóban és gyulékony anyagokat tartalmazó más helyeken dohányozni tiltatik.

12. Tűznek vagy gyertyának zárt lámpás nélkül szabadba való vitele, valamint az istállóban gyertyának vagy mécsnek zárt lámpa nélkül való égetése és használása tiltatik.

13. Neveletlen gyermekeket gondviselő nélkül magukra hagyni tiltatik.

14. Mindenki köteles a gyufát oly helyen őrizni, hogy a gyermekek hozzá ne férjenek.

15. Szerűn, padláson, félszerben s gyulékony anyagokat tartalmazó más helyen gyufát használni s azt oly egyéneknek, kik szalmával vagy más gyulékony anyagokkal bánnak, magukkal hordani, tiltatik.

4. §. Tűzoltóság szervezése.

Kun-Majsa község területén lakó minden férfi — 20 éves korától 40 éves koráig bezárólag — az alakítandó önkéntes tűzoltó-testület javára a községi pénztárnál évenként a következő díjakat fizetni köteles:

a) Vagyontalan iparos, a ki kizárólag iparral foglalkozik, 25 krt.

b) Iparos, a ki ipara mellett gazdászattal is foglalkozik s földbirtokosok és háztulajdonosok, 50 krt.

c) Magánhivatalnok és köztisztviselők I frtot.

d) Kereskedők, italmérők — a kik könnyen gyuló anyagokkal kereskednek, gőzmalom-, fateleptulajdonosok — és magánzók I frt 50 kr.

A 40 éves koruknak meghaladása után pedig — ha egyuttal ház- vagy földbirtosok is — az a), b), c) és d) alatt megállapított díjaknak felét, állásuk szerinr, kötelesek fizetni.

A díj minden évben január havában befizetendő.

A díj a hátralékosoktól közigazgatási uton behajtandó.

5. §. A díjfizetés alól kivétnek:

a) Az önkéntes tűzoltó-testületben tényleg működő tagok.

b) Azok, a kik szolgálattételre testi fogyatkozás miatt alkalmatlanok, ha alkalmatlan voltak a községi orvos által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal igazolják.

6. §. A fizetendő díjak beszédésével a község pénztári hivatal bizatik meg s ez vezeti a nyilvántartást is s a beszédett díjakat havonkint szabályszerű nyugta mellett az alakítandó önkéntes tűzoltó-testület pénztárában átszámolja.

7. §. A befolyandó díjak fele részben tűzoltószerek és gépek beszerzésére, fele részben pedig a toronyban föllá-

tandó tűzörök fizetésére és a tüzek alkalmával vagy egyébkor is magukat kitüntető vagy szerencsétlenül járt tűzoltók vagy családjaik jutalmazására, illetve segélyezésére fordítandók.

8. §. Az önkéntes tűzoltó testület köteles leend ezen díjak mikénti fölhasználásáról részletes kimutatásait és számadásait minden év végével a községi képviselőtestület elé fölvizsgálás végett beterjeszteni s a szükségeltető szerek beszerzésének megállapítása, a kiadások utalványozása tekintetében a képviselőtestület által kiküldendő 3-tagu bizottsággal egyetértve eljárni.

9. §. Azon esetre, ha a tűzoltóeszközök és gépek kellő mennyiségben beszerezve lesznek, a jelen szabályrendelet 4. §-a a), b), c), d) pontjaiban megállapított díjtételek a kiadások arányához képest leszállíthatók vagy teljesen megszüntethetők.

10. §. Jelen szabályrendelet azon évben lép életbe, a melyben törvényhatóságilag jóváhagyatik.

Kelt Kiskun-Majsa város képviselőtestületének 1889. évi július hó 8-dikán tartott rendkívüli közgyűléséből.

Tervezte és közli:
Gyulai János, jegyző.

Testületek köréből.

A csornai önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése és közgyűlése.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1882. évi április hó 5-én a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által jóváhagyott alapszabályok értelmében megalakult Csorna mezővárosi önkéntes tűzoltó-testületnek a nyolczadik lefolyt évről van szerencsém a t. közgyűlésnek jelentésemet a következőkben előterjeszteni.

A lefolyt 1889. évben tevékenységünket illetőleg örömmel constatálhatom, hogy kötelességünknek eleget tettünk, miután a mult év bebizonyította, hogy testületünk mindig jobban fejlődik és életképes, iparkodtunk eleget tenni kötelességünknek. — Ügyünk szem előtt tartásával, nehéz föladataink megoldására tevékenységünket és áldozatkészségünket följajánlván, a testület részére hasznosítani óhajtottuk.

Kedves kötelességemnek a mélyen t. közgyűlés tudatni, hogy az új év alkalmával tekintetes *Hajas Gyula* járási főszolgabíró urat működő testületünk tiszteletbeli főparancsnokául választotta, miről neki az okmányt egy bizottság át is szolgáltatta, mely alkalommal örömmel hallottuk tőle, hogy mily buzgón oda fog hatni létünk támogatására. — Nyomasztó azonban és a csapatban majd csaknem elkeseredést okozott, hogy az, kitől főnálló alapszabályaink erednek, ki bennünket a lefolyt évben a megsemmisüléstől mentett meg s a reánk irányított valótlanságért fényes elégtételt eszközölt ki részünkre, szóval az ügyünk mellett mindig egész odaadással harczoló szeretett elnökünk nagyságos és főtisztelendő *Lakner Ambro* premontrei kanonok ur lemondott. — Örömmel közölhetem azonban, hogy az elnöki állásra az 1890. évi január 12-én megtartott választmányi gyűlés főtisztelendő *Poller Endre* városi plébános urat ki már előbb is mint az egylet alelnöke működött, kérte föl, heiyébe pedig az alelnökségre tekintetes *Vadász Bánk* városi jegyző urat jelölte ki, kik a jelöltséget el is fogadták. A jelen közgyűlés fogadja a csapat részéről is őszinte köszönetemet, hogy ezen két urnak kijelölését megerősíteni méltóztatott. Nem hagyhatom még megemlítés nélkül, miszerint *Gancz József* ur, az egylet buzgó jegyzője, állásától sokszoros teendői miatt szintén szabadulni óhajtott, azonban a választmány kérésére hivatalát továbbra is megtartotta, kérvén a választmányt, hogy melléje egy másodjegyző is választassék. Ezen kérelmet a választmány méltányolván, másodjegyzőül *Fadgyas Gerő* segédjegyzőt, a működő-csapat segédjegyzőt jelölte ki. *Láffer József* testületi pénztárnok ur, ki már 8 év óta kezeli az egylet vagyonát, a meglevő szereinkért *Székényhoffer* uraknak sommás számla kimutatás szerint 3312 frt 60 krt. fizetett ki, nem számítva ide a kisebb és időközökben teljesített fizetéseket: p. o. tömlőkötőkért 6 frt

46 kr.. szerkocsinkért, mely helyben készült, 31 frt 40 kr. szertári butorokért 23 frt 10 kr. Testületünk törekvése az, hogy a vidéki tüzeknél is minél gyorsabban megjelenhessünk, miért a volt mozdonyfecskendőnk *Lemossy Szilárd* csornai gépgyáros ur által négy kerékre átalakítottuk, még pedig úgy, hogy azért ezentul is lemozdonyozható, de ha nem kívánatik, ugy a kereken hagyva is használható. Az első kerek fölött, az ülés alatt, melyen hat ember fér el, tömlőrső van. Czélszerűségénél fogva örömmel mondhatom, hogy kedves egy szer, a csapat valóságos kedvét találja benne. Ezért fizetett 160 frt 40 krt.

Szellemi fejlődésünkre utalva, 102 darab könyvet szereztünk 27 frt 79 krért szertári vagyonunk tehát 3568 frt 75 kr. értéket képvisel, készpénzben pedig jelenleg 160 frttal rendelkezik az egylet, mely összeggel most már a csapat által gyűjtött és a testület által a szerek kifizetésére kölcsön vett 676 frt 86 kr. segélyalapi tartozást törekedik törleszteni.

Fogadja ezen fáradozásáért az illető pénztárnok ur a testület nevében őszinte köszönetemet. Ezzel összefoglalva van szerencsém a mélyen tisztelt közgyűlésnek tudomására juttatni, hogy az 1882—1885-ig belépett 36 alapító tagon kívül 1889. évről ismét 97 pártoló tagja van a testületnek míg öt teljes éven keresztül évi 2 frt díjjal.

A működő-csapat 1889-ben 78 tagból állott, kik közül többszöri kötelességmulasztás végett 3 tag, u. m. ifj. Schvertner József, Greiner György és Kronfeld Sámuel kizárattott, egy tag pedig, t. i. Rác Józset, elköltözés folytán kilépett.

A működőcsapat működését illetőleg önömmel jelenthetem, hogy az év folyamán a gondviselés szeretett városunkat megkímélte; fordult elő ugyan két tüzeset, melyeknél bajtársaim elég buzgó odaadással működtek, egyik esetben sem öltött a vész nagyobb mérveket és jelentékeny kárt sem okozott. Az első tüzeset Fraszt Károly házánál a nagy-utcán volt, mely két egymásutáni napon kétszer kigyuladt, a tető lebontatott s a tűz tovább nem terjedhetett. A második eset pedig Köteles József és Kocsis József közös házuknál volt szintén a nagy-utcán, a hol a tűz tovább terjedésének meggátolásában az összes tűzoltók buzgó közreműködés mellett az oroszlanrész Németh Mihály önk. tűzoltót illeti, a ki buzgósága miatt nagyobb égési sebeket szenvedett csizmán át, miért is csizmája 2 forinttal kárpótoltatott.

Színházi őrséget teljesítettünk 20-szor, gyakorlatot pedig 10-szer, és pedig 4-szer ütem szerinti iskola, és 6-szor sommás vizzeli gyakorlatot, a tél folyamán pedig 2-szer fölolvással egybekötött magyarázat tartatott. Ezek után edes kötelességemnek tartom tisztársaim nevében is az összes működő csapatnak a bajtársi szellem figyelemmel tartására mutató buzgó eljárásukért és a gyakorlatokon volt példás összetartásukért s megjelenésükért hálás köszönetemet nyilvánítni. Főlemlitem még továbbá, hogy a magas kor-

mány által kibocsátott tűzrendészeti szabályok alapján a tűzoltó — hivatása teljesítésében — hatósági közegnek van elismerve s a hatósági közeget megillető ortalomban részesül; ezek szerint várhatjuk tehát, hogy a működőcsapat létszáma ezentul mindinkább növekedni fog. Azonban hogy ezt annál biztosabbra vehessük, üdvös kötelességet teljesítenie mindaz, a ki ez irányban buzdító tevékenységet vállalna magára.

Visszapillantva a most előadottakra, bátran állithatom, miszerint tehetségünkhöz mérten mindent elkövettünk testületünk érdekében, a mit csak elkövetni lehetett.

Még is tekintettel arra, hogy működő bajtársaim közt többen már 7–8 évet szolgáltak, mely idő alatt már többször voltak kénytelenek egyenruhát készíttetni, azért azon jóakaratu kérésemet nyilvánítom a mélyen t. közgyűlés előtt, legyen szives azon 7–8 évet szolgáló önk. tűzoltóknak, kik maguk készíttetni éppen nem képesek és az együletet ezért folyamodással megkeresendik, egy a tűzoltó-szövetség által ajánlott nyári zubbonyt és csinvat vászon nadrágot ajándékozni legalább akkorra, midőn a szövetségi elnök ur tavaszi körutját teendi a testületek megvizsgálására.

Ezzel befejezve évi jelentésemet, kívánom, hogy mindazokat, kik a tűzoltóság ügye érdekében fáradoznak és anyagi áldozatokat is hoznak, a hasznos czélu intézményt fölkarolandó, a mindénható Isten sokáig éltesse.

Csornán, 1890 január 18-án.

Pulmann János,
főparancsnok.

Jegyzőkönyv, felvétellett Csornán, 1890 január 19-én az önk. tűzoltó-testület közgyűlésén.

Jelen volt a tagok kétharmada.

Elnök az egybegyülteket üdvözölvén, az ülést határozatképesnek nyilvánítva, jelen jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri *Schvertner József, Lampert János, Fadgyas Gerő,* és *Hancz Péter* tag urakat.

1. Elnök a jelenlevő főparancsnok urat felhívja évi jelentésének felolvasására. Főparancsnok ezt megtéven, jelentése helyeslőleg tudomásul vétetett.

2. Elnök a pénztári évi jelentés fölolvását kéri. Ez felolvastatván, tudomásul vétetett.

3. Elnök számvizsgálók választását kéri, hogy a meg-ejtett felülvizsgálat után pénztárnok felmentést kapjon. Számvizsgálókka választattak: *Pulman János* és *Berger Ignacz* urak.

4. Elnök sajnálattal jelenti, hogy a testület eddigi elnöke főt. és nagys. *Lakner Ambró* premont. kanonok ur, betegeskedés végett eddigi tisztjéről visszavonhatatlanul leköszönvén, a f. hó 12-én tartott és jelen közgyűlést előkészíteni hivatott volt választmányi ülésen, jelenleg elnökölő alelnök: főt. *Poller Endre* plebános ur elnöknek, alelnöknek pedig *Vadász Bánk* ur kandikáltattak. A választmányi kandidatioja élénk helyesléssel fogadtatott.

5. Elnök jelenti, hogy a főt érintett választmányi ülésen *Gantz József* testületi jegyző tisztjétől leköszönvén, sok kérés után és csakis azon feltétellel volt rábírható állásának további viselésére, hogy tekintettel sokoldalú elfoglaltságára neki egy másodjegyző választása által segédkez nyujtassék, mely másodjegyzői tisztségre *Fadgyas Gerő* ur kandidáltatott a választmány által. Kérde, hogy jóvahagyatik-e a választmány ezen intézkedése.

Fadgyas Gerő ur nagy lelkesültséggel másodjegyzővé választatott.

6. Elnök, hivatkozván az érintett választmányi ülés felolvasott jegyzőkönyvének I pontja C bekezdésére, kérde, kívánja-e a közgyűlés azt, hogy a testület belépjen az országos tűzoltó-segély alap kötelékébe, — s ha igen — mikor és mikép történjék. A közgyűlés a belépést elvben elfogadta, de csak akkor, ha a testület saját segélyalapjának ügyei teljesen rendezettek lesznek.

7. Elnök felveti a kérdést, hogy miképen öhajtja a testület a működőcsapat segélyalapjának tőkét, mely felszerelések és egyéb testületi kiadások fedezésére ideiglenesen felhasználott, a működőcsapatnak visszatéríteni? Határozatott, hogy a most befolyandó tagsági díjakból; de hogy mily arányban? ezen kérdés hosszas vitára adván alkalmat, a testület ezen ügyben a döntő határozati jogot a választmányra bizta.

8. Elnök hivatkozva a fenti jegyzőkönyv X. pontjára, tudatja, hogy a működőcsapat tekintetes *Hajas Gyula* főszolgabíró urat tiszteletbeli főparancsnokául választotta és ezen kítüntetést a kítüntetett el is fogadta. Helyeslőleg tudomásul vétetett.

9. Miután a volt elnök ur leköszönése és egy választmányi tagnak, *Rácz József* urnak eltávozása által 2 választmányi tagsági hely üresedésbe jött, elnök kéri ezeknek beöltését választás után. *Schvertner József* és *Vizler János* urak választattak választmányi tagoknak.

10. Elnök ur hivatkozva a pénztári jelentés azon tételére, hogy főt. *dr. Kuncz Adolf* prelátnak 30 frtot, a takarékpénztár igazgatósága pedig 20 frtot adományoztak a testületnek, kérde, hogy mily módon adjon a testület köszönetének kifejezést? Jegyzőkönyvi köszönet, jegyzőkönyvi kivonattal, melyek elküldésére jegyző felkérte.

11. Elnök ur hosszabb és szép beszédben kifejezést ad azon kívánságának, a melyet, azt hiszi a testület is magáévá tesz, hogy főt. *Lakner Ambró* prém. kanonok urnak és volt elnöknek a testület jegyzőkönyvileg köszönetét fejezze ki azon szellemi, erkölcsi és anyagi támogatásért és buzgó közreműködésért, melyet az egyület két izbeni megteremtése közben kifejtett, továbbá a most legujabban ajándékozott és még készülőfélben levő lajtkocsiért is. Miután volt elnök ur gyógyítás végett távol van, és köldöttségileg a testület köszönete ki nem fejezhető, jegyzőkönyvi kivonatnak szerkesztése es utána küldése határozatott.

12. Főparancsnok ur indítványára, hogy a jelen közgyűlés jegyzőkönyvének másolata küldessék be a központi sajkközlönynek, elfogadtatott és a másolás és beküldés főparancsnok urra biztatott.

13. Alelnök ur egy szép beszédben megköszönvén a benne helyezett bizalmat, áttér a volt és jelenlegi elnök éltetésével azon indítványára, hogy főparancsnok urnak buzgóságáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék. Elnök helyesléssel elfogadtatott.

Elnök kérde nincs-e valami indítványa valakinek. Mivel szólásra senki nem jelentkezett, elnök a gyűlést bezáratta. K. m. f.

Gantz József s. k.
jegyző.

Poller Endre s. k.
elnök.

Ezen jegyzőkönyv általunk hitelesítettett: *Fadgyas Gerő* s. k. *Schvertner József* s. k. *Hancz Péter* s. k. *Lampert János* s. k.

A kolozsvári önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

Az önkéntes tűzoltóknál a rendes közgyűlés ünnepszámba megy. Alkotmányos jogaiikat van szép alkalmuk ilyenkor gyakorolni.

Hetekkel készülnek reá, kapacitálnak, korteskednek, mig végre a várt napon teljes díszben vonulnak fel a közgyűlési terembe. Idei közgyűlésüket ma tartották a városház tanácstermében. 142 egyenruhás tűzoltó vonult fel a gyűlésterembe, hol rajtuk kívül a testület tiszteletbeli és pártoló tagja és a választmány polgári ruhában teljes számban együtt volt. Ott voltak továbbá a testület karjelvényes tagjai, s a segélycsapatok képviselői. A tanító-képzőintézeti tűzoltóság szintén nagy számban jelent meg, hogy gyakorlati tapasztalatokat szerezzen a testületi élet mozgalmi körül.

A terem zsufolásig megtelt a jelenvoltakkal. Az impozáns gyűlést a testület munkás alelnöke *Dorgó Albert* kitan. közjegyző a tagokhoz intézett gyöngyörű buzdító beszéddel nyitotta meg, melyre a jelen voltak lelkesen éljeneztek.

A választmány gondosan kidolgozott évi jelentését *dr. Szentkirályi Kálmán* testületi titkár olvasta fel. A választmány sokoldalú és lelkes munkásságát s a vagyoni állapotot minden irányban felölölő jelentést éljenzés mellett vette tudomásul s a munkás választmánynak köszönetet szavazott.

Utána *Polcz Rezső* főparancsnok, a testület e fáradhatatlan, körültekintő, kiváló, első szakfőria olvasta fel a parancsnokság évi jelentését. A parancsnokság 10 gyűlés tartott. 157 jegyzőkönyvi határozatot hozott, 304 ügydarabot vett iktatóra és intézett el. Mindennap este 6–7-ig parancsnoksági hivatalos órát tartott, melyen fölvaltva jelen volt egy

osztályparancsnok és 1 segédtszt. Ilyenkor tartották a gyakorlatokat is. Azonkívül a főparancsnok minden 12—2 óráig rendes hivatalos órát tartott, melyen a városi fizetéses tűzoltók napi jelentéseit, s a különböző keblbi megkereséseket intézte és látta el.

A jelentés föltárja az időközben fölmerült személyi változásokat, beszámol azok neveiről, kik 15 év után aranyérmét, 10 évi után ezüstérmét, 5 évi működés után pedig bronzérmét fognak az országos központi szövetségtől nyerni.

A testület testületileg jelen volt *Tauffer Ferencz, Mörizs Mihály, dr. Eltes Károly, Balázs Mihály* testületi tagok, s egy dohánygyári tűzoltó temetésén.

A parancsnokság tervbe vette helyiségének kibővítését a tanya mellett levő üres tér bekerítésével. Az istállók meg fognak nagyobbítani, s a város fogatait ide áthelyezi. Tervbe van véve a telphon felállítása is, mely a tűztöltésnél, gyors kivonulás tekintetében elkerülhetetlen. Ezután az osztály es tiszti vizsgákról szól a jelentés. Társ-testületekkel szóval es írásban, elméletileg és gyakorlati utmutatással sűrűn érintkezett a testület.

József főherczeg Ő Fenségét ezüst menyekzője alkalmából a testület feliratilag üdvözölte, melyet Ő Fensége távirat útján köszönt meg.

Az országos tűzoltó-szövetség Sz.-Fehérváron tartott közgyűlésén a testületet 3 tag képviselte. *Polcz Rezső* főparancsnok az országos központi választmányba be lett választva. A testület mindent elkövetett, hogy az 1891-iki szövetségi gyűlést Kolozsvárra hozza. E szövetségi gyűléssel eltekintve a műszaki szempontoktól, különösen Kolozsvár közönsége nyerne rendkívüli sokat. Az országos szövetségen a hangulat is különösen egyenesen Kolozsvár felé irányult.

Tüzrendészeti viszonyaink a testületben gondos figyelem tárgyat képeztek. Szóval es írásban a hatóság figyelmét ez iránt napról-napra felhívta.

Az osztályparancsnokok és osztályok, úgy a gyakorlatok mint a tűznél derekasan megfeleltek. Több rendbeli a városra kiható feladatokat oldottak meg munka alatt. A város összes felvétele es térképezése es a rendfentartó kar-felvényesek szabályzata tüzetes kidolgozása van hátra.

Az osztálygyakorlatokon kívül a testület több menet-es öszgyakorlatot tartott. Az öszgyakorlatok különböző épületeken, s a kellő gyakorlottság elsajátítása tekintetéből a helyszínén zárt borítékban átvett feladat megoldása képezte. Elméleti előadásokat is tartott a parancsnokság több ízben es meg fog is tartani, a tél folyamán órségeket több helyen tartott.

Kiváló figyelmet fordított a színházi órségre, a hová csak vizsgázott egyéneket bocsátott, s minden módot elkövetett arra, hogy tűzbiztonság tekintetében a színházat kellő intézkedések megtételével rabirja.

A testület cirkuszi es báli órséget is teljesített.

Mátyás király emléktáblájának leleplezése alkalmával a testület testületileg működött közre.

A testület elhasznált tololétrája helyett egy Magirus-féle 22 méter magas tololétrát rendelt meg. Szerkocsija atalakitását olyképen tervezte, hogy azzal a tűz színhelyéhez vizet is lehessen szállítani. Ezenkívül többrendbeli, egyéni es más szerelvényeket rendelt meg. Kolozsmegyének a köz-segek szivattyúinak beszerzéséhez szakértői véleményt adott.

A lefolyt év alatt fedéltűz volt 7, pajtatűz 2, szénas szamatűz 4, szobatűz 2, pinczetűz 2, kéménygyulás 18, vakárma 17. A város területén kívüli falvakban kiűtött tűz-veszekhez is kivonult a testület. A testület tagjai mellett a városi fizetéses tűzoltóság a kolozsmonostori tűzoltó-testület, a képezdei, dohánygyári es kórházi segédcsoport elismerést érdemlő teljes odaadással működött közre.

A parancsnoksági jelentés elismeréssel emelte ki a városi tűzoltók működését, kiemelvén *Vaszy Zsigmond* szertárnoknak, úgy a kiképzés, mint a tűzoltás közül kifejtett kiváló munkasságát. A közgyűlés lelkesedéssel hallgatta a szépen kidolgozott jelentést es a parancsnokság összes tagjainak elismerését nyilvánította.

Ezután megállapították a jövő évi költségelőirányzat. — Számvizsgálókul kiküldettek *Petrán János, Ditrői Főzsef, Hory Béla, Ajtay K. Albert*.

Az alapszabályok olyan módosítása elhatározott, hogy nem egy, hanem három évre történjenek.

Ezután a választások következtek. Egyhangulag megválasztottak: Elnök: *Sigmond Akos*, tiszteletbeli főparancsnok; alelnök: *dr. Groisz Gusztáv es Dorgó Albert*; ügyész: *Deáky Albert*; titkár: *dr. Szentkirályi Kálmán*; jegyző: *Farkas Gyula*; pénztáros: *Széky Miklós*. Parancsnoksági tagoknak: Főparancsnok: *Polcz Rezső*; mászó o. p.: *Bartha Gergely*; szivattyús o. p.: *Szülli Arpád*; vizszerző o. p.: *Eöry Ernő*; rendfentartó o. p.: *H. Veress Károly*; zenekari o. p.: *Philippi Gyula*; orvosok: *Mihály László, dr. Nappendruck Kálmán, dr. Mátusowcsky, dr. Veres Lajos*; mérnökök: *Pákay Lajos, Roschmer Károly*. A segédtszti állásokra való szavazásoknál nagy hullámlások voltak. A választók több partra szakadtak, s a nagy számu képzett intelligens fiatalok minden tagját szerették volna e szép állásokra megválasztani. Főparancsnoki segédtszti lett: *Kuskó István*; szivattyús osztályparancsnoki: *dr. Ferencz Akos*; vizszerző o. p.: *Körösy József*; rendfentartó o. p.: *Balázs Ferencz*; zenekari o. p.: *Farkas Gyula*; műszaki szertárnok: *Vary Zsigmond*; zenekari szertárnok: *Grau József*.

A választások megejtése után az előcsarnokba vonult az egész tűzoltóság, kihozták a testületi lobogót, a zenekar a himnuszt játszta, s a parancsnokság tagja, az összes tűzoltók előtt ünnepélyesen tették le a fogadalmat. Erre a gyűlést vezető alelnöknek kezét adtak.

Elnök buzdító szép beszédet tartott a tagokhoz, s ezzel a közgyűlés véget ért s a tagok zeneszóval a laktanyára vonultak vissza.

Kolozsvártt, 1890. február 23-án.

Farkas Gyula,

A csenei önk. tűzoltó-testület közgyűlése.

Jegyzőkönyv, felvétel Csenén, az önk. tűzoltó-testület 1890. évi február hó 23-án tartott rendes évi közgyűlésén.

Popovichich Sándor elnöklő főparancsnok üdvözölvén a jelenlevőket, a közgyűlést az alapsz. 24. §. értelmében határozatképesnek es megnyitottnak nyilvánítja, ezek után előadja évi jelentését.

A lefolyt év megalakulásunk első évében tartottunk 11 választmányi ülést, 9 diszkivonulást, 5 ízben temetkezésre es 3 ízben különféle ünnepélyes alkalomra, gyakorlatokat tartottunk 18-at es pedig 5 szivattyu es mászó, azután 13 menet es testfordulatit. A behördás es cséplés idejé alatt tartottunk 51 órjáratot, melyek által az évente előforduló gyujtogatást megátoltuk, es így már is községtünknek megbecsülhetlen hasznót hajtottunk, miután egyetlenegy tüzesetről sem adhatunk jelentést. Továbbá tartottunk 4 kürtjelzési es 2 elméleti oktatást, november es december havában pedig minden csütörtökön szolgálati iskolázást oltási műveletek magyarázásával. Ügydarab elintéztetett 11 es a közhatóságokhoz 6 beadvány nyujtatott be. A testületnek a mult év végén 39 pártoló, 41 segélyző, es 55 működő tagja volt.

Bevételek: Tagsági díjakból es egy multság eredményéből 201 frt 93 kr. Kiadások: Szerelvények beszerzésére, es egyéb különféle szükségletekre 195 frt 2 kr. Pénztári maradvány 6 frt 91 kr.

A pártoló es segélyző tagokból hátralékban maradt az év végével 10 tag 21 frt 50 krajczárnyi díjakkal.

Kéri jelentését tudomásul venni. Tudomásul vétetett.

Rothsching Fános pénztárnok állásáról leköszön, mely leköszönés a közgyűlés részéről elégséges indokok hiányában el nem fogadtatván, elnöklő főparancsnok kitarásra buzdító szavaira újból maradásra hartározta magát, mit a közgyűlés nagy meglepedéssel fogadott.

Továbbá következik a lefolyt évben elhalálozott pártoló es választmányi tagnak, Hahn József helyébe egy új választmányi tag megválasztása, mire közfelkiáltással Hahn Alajos választatott meg.

Elnöklő főparancsnok bemutatja az 1890. évre előirányzott költségvetést.

Pénztári maradvány 1889. évről ... 6 frt 91 kr

Bevétel tagsági díjak után ... 157 » 50 »

Összesen o. é. 164 frt 41 kr

Kiadások függő tartozásaink kiegyen-

lítésére ... 191 frt 15 kr

Újbóli beszerzésekre ... 40 » 85 »

Várható hiányzat ... 67 » 59 »

A hiányzat további pártoló és segélyző tagok gyűjtése által lenne fedezendő, és egyszersmind anyagi támogatásra Szerb és Horvát Csene községek kérvényileg megkeresendők, mely indítvány egyhangulag elfogadtatott.

A tárgysorozat kimerítve lévén, elnöklő főparancsnok a közgyűlést befejezettnek nyilvánítja, és a szép számmal megjelent tagoknak a humanisztikus intézmény iránt tanusított ügybuzgalomért és lelkesedésért köszönetet mond.

Végül Dittrich József pártoló tag meleg szavakkal ecsetelte a lefolyt év sikerült alkotásait, miután csekély áldozatok mellett községeink minden anyagi támogatásaik nélkül létesített és szerveztetett ezen életerős közhasznú testület, melynek célirányos jótékony áldását már a múlt évben élveztük is, hogy e fáradhatatlan munkában a legnagyobb elismerést

érdemli testületünk főparancsnoka, az minden kétséget kizár, miért is kívánom, hogy vezérő előrelátó gondoskodása. ernyedetlen munkássága még sokáig testületünk fejlődésére és felvirágozására fentartassék. Erre az ülés lelkesült hangulatban és éljenzések között feloszlott.

Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetnek Richter és Tyirin pártoló tag urak.

K. m. f.

Popovchich Sándor m. p.
elnöklő főparancsnok

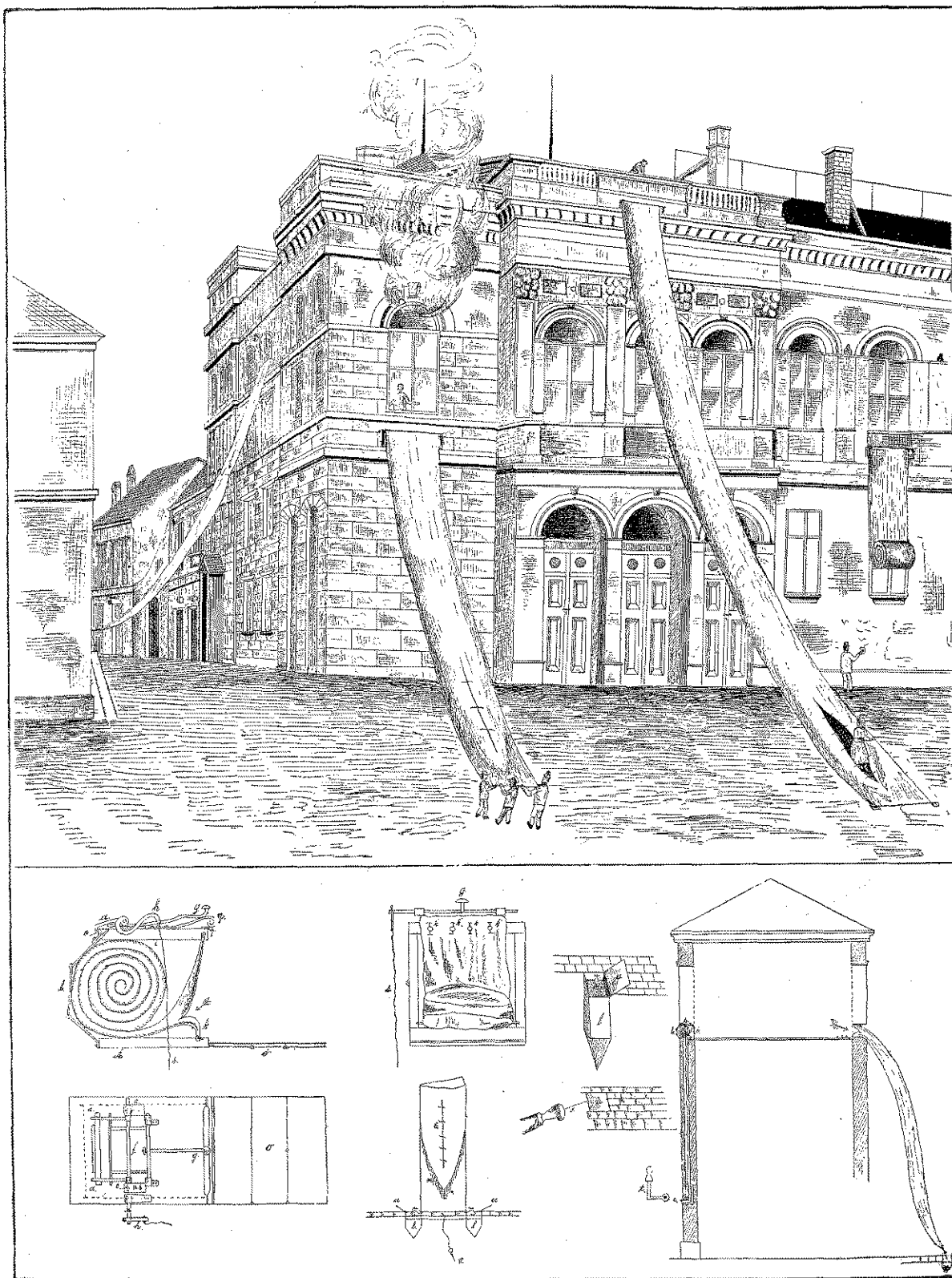
Plachy István m. p.
titkár

Hitelesítjük:

Richter Lajos m. p.
pártoló tag

Oresztia Tyirin m. p.
pártoló tag

T e c h n i c a i r é s z.

„ÁLLANDÓAN ALKALMAZOTT MENTŐKÉSZÜLÉK.”

Waldner Márk «Állandóan alkalmazott mentőkészüléke»

(ugynevezett mentőzsák.)

Egyrészt az általánosan használatban levő egyszerű mentőzsákok tökéletlen volta, melyeknek kezeléséhez ennek daczára legalább hat ember szükséges; másrészt a szigorú övszabályok daczára gyakrabban fellépő nagyobb tüzesetek, melyeknek leginkább színházak, gőzmalmok és kórházak esnek áldozatul, bírták gyöngyösi tűzoltótársunkat arra a gondolatra, hogy gondoskodjék egy olyan mentőkészülékről, mely a mellett, hogy állandóan állhasson az életében és vagyonában veszélyeztetett közönség rendelkezésére, a kezelés egyszerűsége által is előnyössé váljék.

Hány emberélet esik áldozatául a fékevesztett pusztító elemnek, mely rombolva, pusztítva. Őrületes gyorsasággal terjed tova? Ki gondol ilyenkor a vagyon megmentésére, mikor az van veszélyben, a mi a legdrágább, az élet? Ott hagyja sok év verejtékkel szerzett gyümölcsét, mitsem gondolva a jövővel. Csak rettegéssel gondolhatunk ama veszélyekre, melyeknek azok vannak kitéve, kik egy nagyobb egő épületből akarnak menekülni, hol százan meg százan tudolnak ugyanazon kijárat felé. A félelem növeli a zavart, s még a rendezett segélynyújtást is lehetetlenné teszi. Az ezen zavar, valamint a mentő közegeknek késői megjelenése által okozott szerencsétlenségeken van hivatva segíteni Waldner Márknak állandóan alkalmazott mentőzsákja.

A készülék előnyös tulajdonságai legjobban annak leírásából fognak kitűnni, annyit azonban már most is megjegyezhetünk, hogy kezeléséhez külső segély nem szükséges s míg az egyszerű mentőzsáknál a földre esésnél a megmentett súlyos sérüléseket szenvedhet, addig itt a zsák legalsó részén a megmentett tárgy vagy egyén kiemelése céljából nyílás van hagyva, valamint azt is, hogy céljának megfelelően, nagyobb épületeknél nem egy, hanem több ilyen készüléket kell majd alkalmazni.

De térjünk át a készülék leírására.

A készülék egy ládában, mely p. o. az ablak alatt van elhelyezve, (a) van elhelyezve. E ládának utcafelé levő oldalát egy három zsinóros ajtó (b) zárja el, melynek felső

szélén egy sarok vaslemez (c) van megerősítve, ebbe két kampó (d—d) kapaszkodik, melyek az (e—e) csapágyakban forgó tengelyre (f) vannak illesztve vagy a (h) kar által hozható forgó mozgásba, a mi által a kampók a sarokvas lemezt elbocsátják, az ajtó pedig súlyánál fogva lecsúszik.

E ládában van a mentőzsák, (i) melynek felső szája egy vasrudhoz (k) van erősítve. Az ajtó kinyitása után a zsák lehull, legombolyodik. A zsák megerősítésére az utcza kövezete közé erősített czölöpök (l) szolgálnak, oly módon, hogy a zsák végén levő sasok (m) a czölöpökbe vert karikákba (n) helyeztetnek. A befelé néző vagyis a szoba vagy (színház) folyosó oldalán a láda, mely az egész falvastagságot betölti, szintén ajtóval (o) zárul.

Veszély esetén a menekülő egy billentyű lenyomásával (g) lebocsáthatja a zsákot, csak ezután nyitja ki a belső ajtót (o). Ezután belebukik a zsákba és lecsuszik. Ha a mentőzsákot az utcán levők kívánják lebocsátani, akkor csak a (p) zsinórt kell megrántaniok, mire az ajtó kinyílik, a zsák pedig gyorsan legombolyodik.

Ezek után még megjegyzendő, hogy a mentőzsák ráerősített zsinórok (lépcsők) által mint kötélhágcsó is használatba vehető, mi különösen akkor is czélszerű, ha egy személy minden idegen segély hiányában egyedül volna kénytelen menekülésről gondoskodni, mely esetben ez uton azonban többen is menekülhetnek. A menekülés módja következő ez esetben: Az első menekülő legombolja a felső négy vasgombra a mentőzsákot, a hágcsón lemegy, lent a zsákot a földben levő czölöpön megerősíti, a többiek pedig ezután akadálytalanul menekülhetnek.

E száraz technikai leírás legjobban bizonyítja a készülék czélszerűségét és hízagpótló voltát.

Használat után a mentőzsákot az épület belsejében lehet felhuzni, összegöngyöliteni a ládába visszazárni.

A székesfehérvári kiállításon a készülék I. rangú kitüntetésben részesült, azóta a készülék feltalálója megszerezte a szabadalmi jogot Európa és Amerika legtöbb országára.

Azzal a reménnyel kecsegtetjük magunkat, hogy e találmány nemcsak a külföld elismerését, hanem jelentős voltánál fogva hazai hatóságaink figyelmét és pártfogását is ki fogja érdemelni.

Feleki Kiss Lajos.

H i r e k.

— **József főherczeg 6 cs. és kir. Fensége** márczius hó 19-iki legmagasabb névünnepe alkalmából a budapesti önkéntes tűzoltó-testület, melynek 6 Fensége tiszteletbeli főparancsnoka, hódoló tisztelettel gratulált, mit 6 Fensége elismeréssel fogadott, s arra táviratilag válaszolni kegyeskedett.

— **Ö Fenségének** legmagasabb névünnepe alkalmából a *liptó-tarnóczi ö. t. testület* is feliratilag gratulált, mire 6 Fensége a következő kegyes hangu táviratban válaszolt: «Szívem mélyéből köszönöm jó kívánataikat; aldja meg a jó Isten kedves tűzoltóim üdvös működését.»

— **A budapesti önkéntes tűzoltó-testület** évi rendes közgyűlését f. évi márczius hó 30-ika délután 3 órára tűzte ki a belvárosi realiskola helyiségeiben, melynek napirendje következőleg állapított meg:

1. *Elnöki megnyitó beszéd.* 2. *Közgyűlési jegyző választása.* 3. *Jegyzőkönyvhitelesítő bizottság választása* (2 rendes 2 póttag). 4. *Az évi jelentés felolvasása.* 5. *A számvizsgáló bizottság jelentései.* 6. *Az 1890. évi költségvetés tárgyalása.* 7. *Indítványok.* 8. *A parancsnokság kiegészítése.* 9. *Számvizsgáló bizottság választása* (3 rendes 3 póttag). 10. *Futalmak és elismerések kihirdetése.*

A közgyűlés azonban annak folytán, hogy az alapszabályokban megkívántató szavazatképesség hiányzott, megtartható nem volt, s tekintettel a közbeneső husvétii ünnepekre, ápril hó 13-ikára tűzetett ki.

T Ű z e s e t e k.

Kecskemét th. város belterületén és a hozzá tartozó pusztákon 1889. évben történt tüzesetek kimutatása.

A közelebb lefolyt 1889. évben városunk belterületén s a hozzá tartozó pusztákon összesen 19 tüzeset fordult elő,

és pedig: január, márczius, június, augusztus és szeptember hónapokban egy-egy, november hóban 2, február, április, május és július hónapokban három-három tüzeset.

Tizedek szerint a következőkép oszlanak meg, ugymint: a II., V., VII., VIII., IX., és XI. tizedekben egy-egy; továbbá: Alpáron, Ágasegyházán, Borbáson, Kőncsögön, Kőrösi hegy-

ben, Nyírben, Szarkásban, Szentkirályon, városföldjén szintén egy-egy végre Ballószegben és Monostoron két-két tüzeset.

Minőség szerint volt: 16 tető-tűz, 2 kazalégés, és 1 kéménytűz. A 19. tüzesetnél összesen 24 fél károsodott meg.

Az összes kár értéke tesz 18,111 frt. 98 krt., a biztosított összeg 23 esetben 19 730 frt. 90 krt. tett, melylyel szemben a biztosító társulatok által 11,052 frt. 25 kr. kártérítés fizetett. Egy esetben az elégett tárgyak biztosítva nem voltak. A tüzesetek keletkezése 13 esetben ismeretlen, 1 esetben rosszakaratban gyújtás, 5 esetben pedig a kémény részben hiányos építése, részben annak faszervezetétől támadt.

A városi tűzoltóság a lefolyt évben 7 tüzesethez vonult ki, a többi tüzeseten a város külső pusztai területén esvén, oda ki ném vonulhatott.

A városi tűzoltóság létszáma az elmúlt évben 40 főből állott, egészségi állapota jó, magaviselete pedig folyton szabályszerű volt.

Szinnyai Imre t.o. parancsnok.

Az újpesti önkéntes tűzoltó-parancsnokság évi jelentése az 1889. évben előfordult tüzesetekről.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Tisztelettel vagyok bátor tekintetességedet megkeresni, midőn a mult évi tüzesetekről ezen kimutatást beküldöm, hogy azt becses lapjának legközelebbi számában közzé tenni ne terheltelessék.

1889. januártól deczember hó végéig előfordult nyolcz kéménytűz, nyolcz háztetőtűz és két fakamratűz.

Junius hóban egy fényképészeti műterem égett le, hol a melléképületet sikerült a tűzoltóknak megmenteni.

Junius 24-én szikvizgyári kémény által a háztető kigyuladt, az önk. tűzoltók 2 szivattyúval hamarosan megjelentek és a gyárhoz hozzá épített többi épületet megmentették.

Augusztus 24-én pinczetűz, hol bor és több szesz volt, hamar eloltatott.

Augusztus 25-én Egyedy Ignác szeszgyárában egy szeszraktár meggyuladt, hol tót munkások voltak alkai-

mazva, a gyári kéményből a szikrák áthullottak a zsindelely tetőre, úgy, hogy 7 □-méternyi a tető égett, a többi részét, mely nagy veszélyben forgott, a tűzoltóknak sikerült megmenteni. Augusztus 26-án Fürst kereskedőnél pinczetűz, mely egy fiu gondatlansága által ütött ki, mire a tűzoltók megérkeztek már két szesz hordó lángba volt, nyolcz hordó = 40 hlt. és még több égő anyagot légelzárás és erélyes munka által sikerült megmenteni.

Szeptember 4-én egy asztalosnál a deszkaszárítás következtében tűz ütött ki, a melléképületeket az önk. tűzoltók 2 szivattyúval a fonógyári tűzoltók közreműködésével megmentették.

Szeptember 4-én este 10 órakor Rákospalotán volt tűz, nagy szélvész dühöngött, leégett 3 ház, 6 szalmaboglya. Schóber Károly főparancsnok az újpesti önk. tűzoltókkal és 2 szivattyúval, Stiber parancsnok a fonógyári tűzoltókkal 1 szivattyúval. Négy órai erélyes munka után, hol az egész falu nagy veszélyben forgott, sikerült a tüzet lokalizálni, miért R.-Palota községe, úgy az újpesti mint a fonógyári tűzoltóknak a tett fáradozásukért köszönetet szayazott.

Szeptember 18-án egy gyógyszeráros tulajdonát képező illatszert- és szappangyár padlásán tűz támadt, hol több szappan s más égő anyag volt felhalmozva, mit a tűzoltók többnyire megmentettek, nagy munkába került a mellette levő szeszgyárat és a gyógyszerárépületet megmenteni.

Október 4-én Káposztás-Megyeren a hajógyári kémény által a tető meggyuladt, mit az újpesti önk. tűzoltóknak sikerült eloltani.

November 2-án egy szalmakazal égett el, 23-án műhely-tűz egy asztalosnál, 25-én szobatűz.

Összesen 30 tüzeset fordult elő.

Kelt Újpesten, 1890. márcz. hó 30-án.

Maradtunk bajtársi üdvözlettel

Busfy István
jegyző.

Schober Károly
az újpesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoka.

STERNBERG ÁRMIN hangszer-ipartelepe

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

STERNBERG ÁRMIN

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz.

Saját készítményű mindennemű vonós-, verős-, fa- és réz-fúvó-hangszerék s azok kellékei és hozzátalói.

Mindennemű hangszerék és zenélő művek javítása és kihangolása szakszertű pontossággal eszközölködtek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 36.

Krause Waldemár:

Kézi könyv

fegyelmezett tűzoltó-testületek alakítására és begyakorlására.

Ezen mű magyar nyelvben még csak egy példányban létezik s ára **1 frt 20 kr.**

Német nyelvben ára 1 forint.

Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Jótállás és legolcsóbb árak.

E. C. FLADER, Sorgenthal u. p. Pressnitz, Csehország

tűzoltószergyára, alapított 1860-ban, mely 1872 óta 10.000-nél több darabot szállított, ajánlja mindennemű tűzfeckendőit, vízszállítóit és kerti feckendőit a legjobb és legkönnyebben hozzáférhető szelepszervezettel, saját gyártmányu

elsőrendű
kendertömlőit,
legújabb és legolcsóbb szerkezetű
10 - 24 magasságu

gépezetes
tolólétraít,
tűzoltói
szerelvényeit,

utcai locsoló-kocsiait, mindenféle czebra alkalmas szárny- és dugattyus szivattyúit, melyekből sok ezer van használatban. — Árjegyzékek és költségvetések ingyen küldetnek.

Jótállás és legolcsóbb árak.

A

SZIVATTYÚ

ÉS

ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 iv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módozatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület II. szivattyús szakaszparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr. vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr

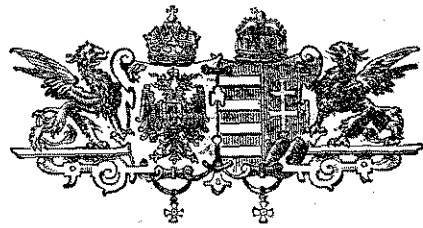
Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések ezen lap kiadóhivatalánál:

(Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 22. szám III. em., 34. ajtó) eszközölhetők.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószere, szivattyú- és kutyára, harang- és érczöntődéje

Seltenhofer Frigyes Fiai

Sopronban

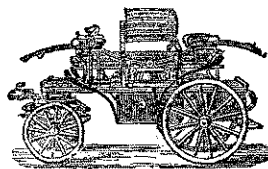
ajánlják legjobb szerkezetű

fecskendők és **tűzoltó-szerelket**

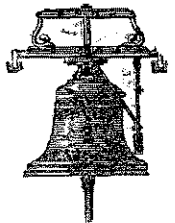
valamint kitűnő hangú **harangokat** s vasszerkezetű **harangállványokat**

Előnyös feltételek!

Öt évi kezesség!

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Mint kitűnő felszerelési tárgy

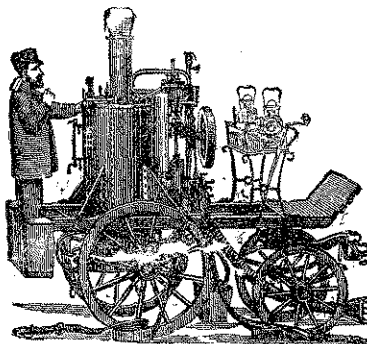
még a legkisebb tűzoltó-egyleteknek is ajánlhatók a

kicsiny könnyű gyors-gőz-fecskendők.

(Thursfield szabadalma.)

Kitűnő előnyök. Meglepő munkaképesség. 30 emberről kezelőlegénységet nélkülöz. A szivattyúzókkal való bajlódást feleslegessé teszi. Kezeléséhez csak egy ember szükséges. Minden laikus 3 óra alatt megismerheti szerkezetét. Helyettesíti a legjobb nagy kézifecskendőt; kevesebbe kerül mint utóbbi. Concessio-mentes. A kazán teljes biztonságot nyújt; jól tartja a gőzt. Biztos önműködő kazántáplálás. — Könnyen tisztítható. A gőznyomás vízhiány esetén könnyen szabályozható stb. A kazán

1. nagyság együvéssé vaskocsival kb. 900 kiló nehéz.

Percekenkénti vízszállítás 400 liternél több.

tüze pillanat alatt elnyomható. Nem igényel külön szénkocsit, mert nagy könnyűsége lehetővé teszi a szükséges felszerelés legénység és 6 órára való szén (= 30 kiló) szállítását is. Azonnali készenlét 7—8 perc alatt még a leghidegebb szertárakban is, mert a szivattyú-mű befagyása teljesen ki van zárva; a csupán 35 liter vízzel töltött kazán, egy kis petróleumlámpa által éjjelnappal melegen tartatik. A Bécs városi, valamint sok környéki tűzoltóság parancsnokságai előtt megejtett hivatalos

próbák alkalmával feltűnően s általában jónak bizonyult. Minden szerdán délután 3 órakor nyilvános próba tartatik. — Kívánatra bármely napon is. Szilárd szerkezetért teljes és jogerős garantiát nyújt a gyáros:

W. E. THURSFIELD, M. INST. C. E.,

több csász. és kir. kizár. kiváltság tulajdonosa, a cs. és kir. hadsereg és tengerészet, valamint sok hatóság és intézet szállítója, a legfelsőbb egészségügyi hatóság által elrendelt Thursfield-féle gőz-desinfektációs készülék feltalálója és gyártója, mely készülékből 500 darabnál több használatban van.

Bécs, IV. Bezirk, Victorgasse Nr. 22.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA,

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGTESTÜLETEKNEK DIJTALANUL KÜLDETIK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRANY N. ERNŐ,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-titkárja, az országos tűzoltó-szövetség titkár-pénztárnoka.

A kiadóhivatal vezetője: **CLAIR ISTVÁN**, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-pénztárnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, muzeum-körút 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

Szentivány-utca 22., III. em., 34.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség közelébe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 frt 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendők.
MEGRENDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamatikák a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom. Tűzoltó tisztképző tanfolyam. — *Hivatalos rész.* Az «Országos Tűzoltó-Segélyegylet» alapszabályai. — *Általános rész.* Hol a tisztesség? — Erőny N. Ernőtől. — *Testületek köréből.* A budapesti ö. t. testület évi közgyűlése. — A székelyhídi ö. t. test. évi jelentése. — *Hírek.* — *Tűvesetek.* — *Hírdetések.*

Tűzoltó tisztképző tanfolyam.

Csak valljuk be őszintén: a vidék mindig bizonyos elfogultsággal s némi idegenkedéssel tekinti a fővárost s az itt létező intézményeket, miknek hasznos voltát kész elismerni, de egyoldalulag ítélvén meg bizonyos fokú irigység szállja meg, hogy miért éppen a fővárosnak s fővárosiaknak van meg minden előnyük és kényelmük, holott a vidéken lakó milliók emberi igényeinek is meg van a jogosultsága.

Tökéletesen úgy van, a hogy gondolják, de miután a világ rendjében elfogadott helyzet az, hogy minden államnak a legnagyobbak, úgy mint a legparányibbnak meg van a maga központja: a saját fővárosa, melyet büszkeséggel szívének nevez, melyre minden fényt és czifraságot felrak, hogy maga is örömét lelje benne s az idegennek is büszkén mutogathassa; nálunk sem lehet kivétel ebben a tekintetben, s higgye el a vidék olyannak, ki nem az egész életét a fővárosban töltte: hogy van a fővárosnak annyi kellemetlen oldala mennyi öröm és boldogságnak részese éppen a vidék a mennyivel nagyobbak itt a képzelt előnyök, ép oly sokban nagyobbak is az élet s a társadalmi helyzet pozitív kötelmei és előfeltételei.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület nehéz kötelmei teljesítése között még abban sem találhat megnyugvást, hogy legalább a vidéki társtestületek tekinténének arra barátsággal és bizalommal, s adnának erkölcsi elismerést, sőt egynehányat kivéve — összebeszélés nélkül — egyhangulag a saját helyzetükre vonatkozóan rózsaszinben tüntetik fel a főváros önkéntes tűzoltó-testületének állapotát, s annyira latba esik előlük az állami és fővárosi segély illetve anyagi támogatás, hogy ugyszólván elmosódik mellette mindama jeles és készséges szolgálat, melylyel ugy maga az intézmény fenntartása, mint a vidékkel szemben tanuskodó eljárása kedvezőbb ítéletre érdemesitené.

Eltekintve attól, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület a fővárosba feljövő fiatal generáció egyedüli és kizárólagos szakiskolája, bizonyára figyelemre méltó ténye volt mindenkor ennek a testületnek, hogy a vidékre készséggel küldött és küld gyakorló mestereket, kiket az elszállásolás és élelmezéstől eltekintve teljesen díjtalanul bocsát rendelkezésre.

Most meg éppen azon fáradozik a parancsnokság, hogy már ez idén életbe léptesse az önkéntes tűzoltó tisztképző tanfolyamot, nem kimél sem időt sem fáradságot, nem tekint a költségekre, mik ennek folytán támadnak, erős, elhatározott s feltett szándéka ez uton is teljesíteni nemes és önzetlen hivatását, melyből csak a közérdekre háramlik előny és haszon.

A tanfolyamot úgy kívánná contemplálni, hogy az minden tekintetben előnyös legyen, úgy annak látogatása, mint pedig a felveendő tananyag czélszerű kihasználása szempontjából; mert már eleve is tisztába van azzal, hogy rövid időre szabható csak a tanfolyam, de ezalatt nem szaktudós, hanem lehetőleg gyakorlatilag képzett s általános fogalmak alapjával bíró tiszteket kívánná nevelni.

Hiába bármily tökéletes tankönyvek álljanak is rendelkezésre, ha a gyakorlati oktatás hiányzik, szobatudósok maradnak azok; kik legalább annyi fáradságot is vesznek, hogy a tankönyveket olvasgatják: azok pedig, kik ezt sem teszik: a felületesség színvonalán fölülemelkedni nem tudnak.

Most, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet már majdnem teljes két éve, miszerint kibocsátva lett, még inkább átérzi a budapesti önkéntes tűzoltó-testület abbéli köteleességét, hogy a magas rendelet helyes keresztülvitelét szerény tehetségéhez mérten elősegítse, s ezáltal még az irigységet is elnémulásra kényszerítse, mely kész örömmel ragad meg minden eszközt és alkalmat a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kivívott reputációjának kisebbitésére.

Annyi kétségtelen, hogy a tűzoltó tisztképző tanfolyamot a legjobb szándéktól vezéreltetve létesíteni fogja a testület, már most csak az a kérdés: mennyire talál az eszme maga lelkes fogadtatásra az ország legkülönbözőbb vidékein? mert ha csak oly mérvű lesz az ez iránti lelkesedés, minőre a tűzrendészeti kormány-

rendelet, s illetve annak keresztülvitele talált, no úgy nem ringathatjuk magunkat valami kedvező reményben, mert amint a legtöbb helyen a kormányrendelet keresztülvitele illetve végrehajtásának szükségességét át nem érzik, igazabban: átérezni nem akarják, úgy még kevésbé lehet azt feltételezni, miszerint valami tulnyomó számban akadjanak, kik költséget és fáradságot nem kimélve egy a tűzoltói szakképzettség elsajátítását célzó tanfolyamban részt venni akarnának.

Erre azt mondhatnák, hisz ez már halotti ének; nem az, hanem megalkuvás a keserű tapasztalatok alapján a jövővel, mire nézve áztatni magunkat nem akarunk. Ha az ellenkezőt fogjuk tapasztalni, csak nekünk fog igazi örömeinkre szolgálni. Adja az ég, hogy így legyen!

Soraim szerény tendenciája az: felhívni a szakkörök és érdeklődők figyelmét nemes intenciókból eredő szándékunkra, s előkészíteni azokat, kikben a résztvevésre megvan a jóakarát, hogy már jó eleve tudják s körülményeik s viszonyaikat a lehetőséghez képest úgy formálják, hogy a tényleges részvételben mi se gátolja őket? kész programmal ma még nem szolgálhatok, illetve a tervezett tanfolyam legapróbbra kidolgozott alaptervezetéről ma még nem beszélhetek, cikkem szűk kerete meg sem engedné, csak általánosságban kívánom vázolni a legszükségesebbeket.

Az indító okokat illetőleg felhozhatom: a tűzrendészeti kormányrendeletet, mely megköveteli, hogy immár kivétel nélkül az egész országban mindenütt tűzoltóság létesíttessék, legyen az önkéntes, kötelezett, vagy pedig fizetett; a szakbeli kiképzés hiányos volta, mely a vidéken egész természetesen túlnyomó mérvben fenáll, alkalom arra, hogy a kik komolyan veszik a tűzrendészet szükséges voltát, részesülhessenek az arra irányuló elméleti és gyakorlati kiképzésben.

A tanfolyam időpontját és tartamát illetőleg: a július vagy augusztus hó van kombinációba véve, körülbelül 3 heti időtartammal, mely idő alatt délelőtt elméleti, délután gyakorlati, esti órákban ismét elméleti oktatásban részesíttetnének a tanfolyamban résztvevők. Az év két nyári hónapja közül kell szükségképpen választanunk, mert azok az általános szünet ideje, rövidebb időt 3 hétnél contemplálni a helyes kiképzés szem előtt tartása mellett alig lehet, jobb lenne, ha több időt lehetne reá fordítani, de a részt-

vevőkre háramló költséggel szükségképpen számolnunk kellett.

A tanterv maga két főrészt oszlik: elméleti- és gyakorlatira. Az elméletből annyit, mennyi a gyakorlat alapjához szükségképpen megkívántatik, a gyakorlatból lehetőleg mindent nyújtani eltökélt szándékunk még pedig különös figyelemre méltatásával a vidéki viszonyoknak.

Költséget, fáradságot nem kimélünk, se nem sajnálunk; rajtunk ne muljék a terv legczélszerűbb s leghelyesebb keresztülvitele, a vidéki testületek s illetve bajtársak ügyszeretétől függ tehát egyedül, hogy az ige testté legyen.

A résztvenni akaró bajtársakat ne tartsa vissza az a hiedelem, hogy a tanfolyamban való résztvevés talán valami nagy s elviselhetetlen költséggel járna, mert a fővárosban éppen a fentjelzett időkből egész légiója van a hónapos szobáknak, szállodákra olyankor nincs utalva az ember; az élelmezés a helyi ismerettel bírók utmutatása nyomán az otthoninál semmivel sem drágább; a zónás világban az uti költség már figyelembe sem jöhet; a taneszközök díjtalanul rendelkezésre állanak; szóval csak jóakarát s némi ügyszeretet kell hozzá, hogy bárki résztvegyen.

Hogy a szakkörök a budapesti önkéntes tűzoltó-testület nemes intencióját kellően fogják méltányolni, s hogy a magas kormány is figyelemmel kísérendi ebbeli működésünket, azt hiszem ez iránt kétség fenn nem foroghat, egyedül azon fordul meg tehát az egész terv: lesz-e a vidéki bajtársakban elegendő akarat, jó szándék és ügybuzgóság a résztvevést illetőleg?

Mi csak őszinte lélekkel ajánlhatjuk a bajtársaknak és érdeklődőknek, hogy ragadják meg a kínálkozó alkalmat igazi lelkesedéssel, jelentkezzenek mennél számosabban, hiszen saját, illetve városuk vagy községük érdeke esik latba, mert azon már jóval túl vagyunk, hogy a tűzrendészet és tűzbiztonság csak ott van helyes alapokra fektetve, hol rendszeresen képzett és szakértő kezek által vezetett tűzoltóság létezik.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület s illetve annak parancsnoksága a tisztképző tanfolyam létesítése által ismét egy újabb terhet ró magára, de szíves készséggel viseli ezt, ha látni fogja annak erkölcsi eredményét. Ennél egyebet nem kíván, ennyire — azt hisszük — joggal számíthat.

Gorecky.

H i v a t a l o s r é s z .

1523 eln. szám. *Magyar Királyi Belügyminiszter.*

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének

Budapesten.

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége folyó hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározásával, *Csányi Főzsef* és *Beck Ferencz* alcuthi önkéntes tűzoltóknak, két ember életének saját életük veszélyeztetésével eszközölt megmentéseért az *ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Hivatkozással mult évi 655. szám alatt kelt előterjesztésre, felkérem az elnökséget, miszerint ezen legfelsőbb kegyelmi ténnyről nevezettek oly hozzáadással szíveskedjék értesíteni, hogy az illető rendjelek utólagosan fognak részükre megküldetni.

Budapesten, 1890. április 19-én. A miniszter helyett:

Lukács György államtitkár.

Az önkéntes tűzoltó-testület tekintetes parancsnokságának.

Az országos tűzoltó-segélyalapnak a nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszterium rendeletének megfelelően kibővített alapszabályának egy példánya betekintés és tudomásvétel végett azon kérelemmel küldetik meg, hogy netáni észrevételeiket a vételtől számítandó 30 nap alatt a magyar országos tűzoltó-szövetség központi irodájának (VIII. üllői-ut 22. sz. a.) annyival inkább beküldjék, mert ezen idő elteltével a módosított alapszabályok a nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszteriumhoz megerősítés végett felterjesztetni fognak.

Kelt Budapesten, 1890. évi április hó 10 én.

Az orsz. tűzoltó-segélyalap elnöksége.

Follmann Alajos,
elnök.

Az országos tűzoltó-szövetség tekintetes elnökségének

Budapesten.

Hivatalos tisztelettel jelentem, miszerint a barsvármegyei önkéntes tűzoltó-testületek szövetségének alapszabályai a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 1889. évi 47196. szám alatt jóváhagyatván, a bars megyei önkéntes tűzoltó-szövetség folyó hó 8-án Léván tartott közgyűlésén végleg megalakult.

Ezen szövetkezet vezetésével megbizattak: elnök: báró Révay Simon, alelnök: Chabada József, műszaki előadó: Lukáts Gyula, pénztárnok: Bittó Károly. Választmányi tagok 12: dr. Belicza Pál, Beltsák László, báró Friesennhof Gergely, Rabina József, Klobusitzky János, Lesenyi Ferencz, Pazár Károly, Schröder Károly, Székely György, Truszka Antal, Udvardy Gusztáv és Valarsky Ferencz önkéntes tűzoltó-főparancsnokok.

A barsvármegyei önkéntes tűzoltó-szövetség tagtestületei a következők: 1. Aranyos-Maróth, 2. Baros-Szent-Kereszt, 3. Bartos-Lehotka, 4. Felső-Hámor, 5. Garam-Szóllós, 6. Geletnek, 7. Kőrmöczbánya, 8. Kis-Tapolcsány, 9. Léva, 10. Lutilla, 11. Nagy-Ugrócz, 12. Nagy-Lócsa, 13. Ó-Bars, 14. Oslány, 15. Tajna, 16. Ujbánya, 17. Zsarnócza, 18. Zelisz, Garam-Mikola.

Ezen tűzoltó-testületek a barsvármegyei önkéntes tűzoltó-szövetség alapszabályai értelmében mai nappal az országos tűzoltó-szövetség tagtestületei sorába lépnek.

A megyei tűzoltó-szövetség alapszabályainak sokszorosítása elrendeltetett. Ezen szabályok egy példánya a tekintetes elnökségnek meg fog küldetni.

A leveleket kérjük a következő cím alatt:

Bars megyei önkéntes tűzoltó-szövetség t. elnökségének.
Budapest.

Muzeum-körut 11. szám.

Kelt Budapesten, 1890 márczius hó 17-én.

Lukáts Gyula,
műszaki előadó.

br. Révay Simon,
megyei szöv. elnök.

Az „Országos Tűzoltó-Segélyalap” alapszabályai.

1. §.

Az alap célja.

A magyarországi tűzoltószövetséghez tartozó tagtestületek azon működő tagjainak, kik szolgálatközben tűzvésznél, vagy egyéb szolgálati kirendelés folytán: milyen árvíz, házomlás, földrengés, explosio stb. betegségbe estek vagy megsebesülést szenvedtek vagy szolgálat következtében gyakorlatoknál megsebesültek, valamint ama tűzoltók segélyre szoruló hátrahagyottjainak, kik működésükben mint tűzoltók életüket veszítették, segélyezést nyújtani.

2. §.

Segélyezési igényjogosultság.

A magyar korona országai minden szervezett önkéntes tűzoltó-testülete, mely belépését az országos szövetségbe a központi választmányhoz bejelentette és ezen szövetség szabályainak és határozatainak magát aláveti, működő tagjai számára segélyezésre igényt tarthat, ha a díjakat a szabályok értelmében pontosan befizeti.

3. §.

Az alap eszközei.

a) Minden egyes tűzoltó-testület minden egyes tagjáért belépti díj 20 krt és egyelőre mint évi díj 10 krt fizet, — utóbbi a közgyűlés által egészen 20 krig emelhető s addig meg nem szüntethető, míg a tartalékalap legalább 100,000 forintra fel nem szaporodott.

b) A mennyiben elérhető: a bécsi «császári jubileum alap» Magyarországra szánt része ezen alapba folya.

c) Ha lehetséges, ugy a 10,000 forintnyi alapítvány kamatai, mely az «Első Magyar Általános Biztosító Társa-

ság» által a Felső uralkodó pár ezüst menyegzője alkalmából alapított és jelenleg az igazgatóság előterjesztésére a magas belügyi miniszterium által magyarországi szerencsétlenül járt tűzoltók között szétosztattak, ezen alap javára fordíttassanak.

d) Alapítványok és hagyományok.

e) A biztosító társaságok részéről várható hozzájárulások és állami segély.

f) Azon összegek, melyekkel egyes tűzoltó-testületek vagy magánosok a segély-alap alapításához egyszer's mindenkorra hozzájárulnak.

4. §.

Asz alap igazgatása.

Az alap igazgatását végzi:

a) Az alap testületeinek közgyűlése.

b) A igazgató-választmány.

Az alap tagtestületei évenként legkésőbb május havában rendes közgyűlésre hívandók össze. Ezen közgyűlés hivatva van:

1. Az igazgató-választmány évi jelentését tárgyalni.

2. Az igazgató-választmány által beterjesztendő, a közönséges naptári év végével lezárandó évi zárszámadást a közgyűlés által kiküldendő 3 tagú számvizsgáló bizottság által átvizsgálni és ennek alapján az igazgatóválasztmánynak a felmentvényt megadni.

3. Az igazgató-választmány választandó tagjait választani.

4. Az igazgató-választmány által előterjesztendő vagy az alap tagtestületei által esetleg beadandó indítványok felett határozni.

5. A tartalék-alap mikénti elhelyezése iránt intézkedni.

A tagtestületek kötelesek esetleges indítványukat a közgyűlésre kitűzött napot megelőzőleg legalább 14 nappal az igazgató választmánynak írásban bejelenteni.

Ha az alap tagtestületei harmadrésze egy rendkívüli közgyűlés megtartását írásban kívánják, ugy köteles az igazgató választmány elnöke ezen rendkívüli közgyűlést legkésőbb 14 nap alatt összehívni.

A közgyűlés határozatképes, ha legalább 15 tagtestület képviselve van. Ha a közgyűlés határozatképessége el nem éretett, köteles az igazgató választmány 14 nap alatt újabb közgyűlést összehívni, mely tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

Az igazgató választmány elnöke a mindenkori országos szövetségi választmány alelnöke.

Az igazgató választmány elnöke képviseli az alapot hatóságok és harmadik személyek irányában.

Oly tűzoltó-testületek, melyek a 3. §. a) pontja alatt meghatározott belépti és évi díjakat legalább 150 tag után fizetnek és a segélyalap alapításához a 3. § f) pontja szerint legalább 200 forinttal hozzájárultak, egy-egy tagot választanak az igazgató választmányba.

Oly magánszemélyek, kik a 3. § c) pontja szerint a segélyalaphoz legalább 300 forinttal hozzájárultak és az összeget tényleg befizették, szintén tagjai az igazgató választmánynak.

A segélyalap tagtestületei rendes közgyűlésükben a budapesti önkéntes tűzoltó-testületek tagjai közül egyet, a vidéki testületekből pedig két tagot választ az igazgató választmányba.

Az igazgató választmány tagjainak működése 2 évre terjed, mely idő letelte után azonban újból választhatók.

Az alap tisztikarát 1 titkár, 1 pénztárnok és egy irnok képezi s ezek az országos tűzoltó-szövetség mindenkori titkárja pénztárnoka és irnokából alakul.

A tisztikar kötelességei az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya által 1890. évi február hó 23-án tartott ülésében megállapított ügyrendben vannak körülírva.

Az igazgató választmány tagjait mindenkor az elnök hívja össze.

Az igazgató választmány köteles legalább évnegyedenként egyszer ülést tartani és a szükséges mellékletekkel felszerelt segélyezés iránti kérvényeket a megállapított ügyrend alapján elintézni; — kétséges esetekben a szükséges nyomozások megejtendők s a bizonylatok beszerzendők.

Az igazgató választmány ülése határozatképes, mihelyt az elnökön kívül 4 (négy) tag jelen van.

Minden év végén az igazgató választmány beható jelentést tesz a szövetség központi választmányának, indítványokat tesz élethossziglani segélyezésekre, bemutatja a számadást és felhívja a központi választmány figyelmét minden feltűnőbb jelenségre és tapasztalatra. Sürgős esetekben jogosítva van öt választmányi tag írásban beadott s aláírt kérvényére pedig köteles az elnök az igazgató választmány tagjait rendkívüli üléseire egybehívni.

Az igazgató választmány köteles ügyrendet kidolgoznia és ezt a legközelebbi közgyűlésnek tudomásvétel végett bemutatni.

Az igazgató választmány határozata ellen a közgyűléshez felebbezésnek van helye.

5. §.

Az alapba való befizetések és a pénzkezelés.

A tagtestületeknek befizetései a tagok hiteles névsorának csatolásával legkésőbb minden év február közepéig közvetlenül az országos segélyalap igazgató választmányához történik. Tagtestületek, melyek a befizetéseket márczius végéig nem teljesítették, elvesztik a segélyre való jogosultságokat április elejétől mindaddig, míg kötelezettségüknek újból eleget nem tesznek.

Az évi tagsági díj lefizetése után belépő tagokért a folyó évre nem teljesítendő fizetés, ennek dacára segélyezésre jogosultak; — a tagok létszámának csökkenésével azonban a már egyszer befizetett díjak nem lesznek visszaadva.

Ujjonnan belépő testületek a folyó évi díj lefizetésének napjától segélyre jogosultak.

Jelen alapszabályok 3. §. c) pontjai értelmében befizetett pénzek, valamint a tartalékalap kamatai a folyó számlába veendő fel és az évi kiadások fedezésére szolgálnak.

Az évi számadás többlete, amennyiben az 500 o. é. forinton felül rug, valamint az esetleges ajándékok és hagyományok a tartalékalaphoz csatolandók, melyhez csak a közgyűlés határozata folytán lehet nyulni.

A pénztárnok az igazgató választmány felelős ellenőrzése alatt áll, és a pénztár állapotához mért jótállást köteles nyújtani, a számadásokat vezeti, a pénzt beszedi, kifizetéseket elnöki utalványozás alapján teljesít és a fáradságáért megfelelő díjban részesül, melyet a közgyűlés állapít meg. Minden rendelkezésre álló pénz kamatozóan elhelyezendő egy az igazgató választmány által kijelölt pénztintézetnél. Segélyalapbeli pénzek visszavonására az igazgató választmány elnökétől írásbeli utalvány szükséges és arról a pénztintézet értesítendő. A segélyalapra összegyűlt pénzek vagy értékpapírokért az igazgató választmány a pénztárnokkal egyetemben felelős.

6. §.

Segélyezések nyújtása.

a) Ha szolgálatban előfordult baleset, vagy annak teljesítése folytán létrejött betegség következtében haláleset, vagy ezen okok egyike folytán teljes munkaképtelenség állt be, úgy a családi viszonyokhoz mérten egy évi járadék egészen 200 forintig, vagy egyszer s mindenkorra adandó segélyezés 1000 forintig fog kiutalványoztatni és pedig halál esetén a jogosított örökösöknek.

b) Szolgálatban történt mulandó megsebesülések és betegségek esetén, ha az illető 10 napnál hosszabb ideig kereset-

képtelen, akkor a gyógyítási költségen kívül 20 heti időtartamig bezárólag naponta 50 kr 1 frt-ig kárpótlást és pedig a beleset napjától számítva kap.

c) Ha hosszabb ideig tart a munkaképtelenség, mint 20 hét, akkor a családi viszonyok tekintetbevételével még egy ízbeni segélyezés egészen 200 forintig teljesíthető.

Ha a segély-alap igénybevételének esete felmerül, akkor az illető testület 20 nap alatt tartozik jelentést tenni az igazgató választmány elnökségéhez. A segély iránti folyamodványhoz mindig melléklendő a balesetnek egy a parancsnokság által kiállított részletes és hiteles leírása, ép így az orvosi bizonyítvány is, mely által különösen kimutatandó, hogy a sérülés vagy a betegség szolgálat következtében állt be, végre községi bizonyítvány különösen a folyamodó vagyoni állapotának feltüntetésére; ezenkívül az igazgató választmány fel van jogosítva kétes esetekben közelebbi kutatásokat s nyomozásokat a nyilvános hatóságok útján is megejteni.

7. §.

A segélyezési kötelezettség életbe lép, mihelyt a segély-alap közgyűlése az alapszabályokat elfogadta, illetve a nagyméltóságú m. kir. belügyi miniszter ur azokat jóváhagyta, és az első díj befizettetett.

8. §.

Jelen alapszabályok megváltoztatása csak a közgyűlésen és csak a képviselt szavazatok $\frac{2}{3}$ -da által eszközölhető, mire nézve a változtatás tervezete 30 nappal előbb közzendő.

9. §.

Az alap feloszlását a közgyűlés mondhatja ki, mihelyt az eszközök annak sikeres továbbterjesztésére nincsenek többé biztosítva, vagy ha $\frac{5}{6}$ -da a kiküldötteknek a közgyűlésen a feloszlásra szavazna. A meglévő vagyon azon tűzoltó-testületek között osztatik fel, melyek a feloszlás idejében a segély-alapnak tagjai. A feloszlás az utolsó 5 (öt) évben teljesített befizetések arányában történik.

A vagyonnak hováfordítása tárgyában hozandó közgyűlési határozat foganatosítás előtt a m. kir. belügyi miniszter urhoz felterjesztendő.

10. §.

Azon esetre, ha az alap jelen alapszabályokban meghatározott cél és eljárástól eltérne, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, aláveti magát a m. kir. belügyminiszterium által 1875. évi május 2-án 1508. eln. sz. alatt kiadott szabályrendelet IX. pontjában kimondott joghatályoknak, t. i. ha az alapszabályokban meghatározott cél és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, a kir. kormány által, a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy a tagesyletek vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik és a felfüggesztés után elrendelendő szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, avagy esetleg alapszabályainak lehető legpontosabb megtartására különbeni feloszlítás terhe alatt köteleztetik.

Kelt Székes-Fehérvárott, 1889 augusztus hó 21-ikén az «országos tűzoltó-segélyalap» tagtestületei igazolt képviselői által tartott közgyűlésből.

Follmann Alajos,
tűzoltó szöv. alelnök,
mint közgyűlési elnök.

Általános rész.

Hol a tisztesség?

(Csevegés a «Tűzrendészeti Lapok» 8. számában a budapesti önk. tűzoltó-testület közgyűlésének lefolyásáról nyomtatásba vett gyorsírási férczelmény valódi értéke fölött.)

Egy híres francia tudós az emberről azt mondotta, hogy «l'homme est un animal qui crache»; magyarul: az ember állat, mely köpni tud. Ezen francia szellemességgel odamondott gorombaság bizonyára tapasztalásán alapulhatott, felismerte szerinte az állatvilághoz tartozó, de abból kimagasló lényben, mely embernek hívja magát, azt, hogy adandó pillanatban, egyes ténykedéseiben mégis állat, mely azonban a többi állatfaj között abban különbözik, hogy köpni is tud.

Darvin, a híres angol tudós, már positivebb alakot talált, a midőn tanát az ember leszármazásáról, a majomfajra alapította meg; szerinte is elvitázhatatlan az, hogy az ember állat, mely évezredek át a jelenlegi válfajra, az emberre, nemesbítette magát.

Ezen tan következtetni engedí azt, hogy az emberben, mint nemesbített állatban, nemesbítése és az ezzel kapcsolatos művelődése legmagasabb fokának daczára, még sem veszett ki az állati érzés bizonyos neme, melynek tulajdonságait művelődésünk nyelve ravaszsnak, alattomoságnak, durvaságnak, hamisságnak sat. nevez, hol az ezekkel ellentétben álló nemes érzésből eredt cselekvéseink tényezőit jóindulatnak, nemeslelkűségnek, egyenesszivűségnek és még több más nemes tulajdonságnak nevez el.

Meglehet, hogy a mindnyájunkban több-kevesebb mérvben szunnyadozó nemes és gonosz tulajdonságokból a «Tűzrendészeti Lapok» gyorsat firkászónál, ki a 8. számban a budapesti önk. tűzoltó-testület közgyűlése fölött tudósítását oly «gyorsan» firkantotta, hogy a javát kifelejtve, csak a rosszat vette fel, a válfajozás több ezer éves procesussa még meg nem engedte tiszta kidomborodásra jutni az «emberi» nemesebb érzéseket, melyek által saját lényünk éppen az állattól különbözik és a jelen esetben a symptomák után ítélve, nem csodálkozunk az illető válfajos lény ténykedésén. Sőt fölfedezni véljük gyarlóságát a nemesbítésén azon igazán szembetűnő jelenség által, hogy gyorsan firkantott tudósítása nem való, nem hű reprodukciója az ott a közgyűlésen történtek és mondottaknak.

Midőn ezt adatokkal bebizonyítani tudjuk, azt kérdezzük, vajjon hol a tisztesség?

De mind ebből megerősítve látjuk Darwin tanának helyességét; mivel ez esetünkben először is az ugy nevezhető nemesbítést, illetve annak gyarló voltát; másodsor pedig a mondott szavak gyorsírási repetitioiban in puncto majm... (pardon! ez sajtóhiba. Szedő! kérem vigyázzon!) tehát in puncto utánzás — annak hiányát constatáljuk.

Különben térjünk át kellő komolysággal és minden tréfa mellőzésével a dolog velejére.

Ha végig olvassuk ama gyorsírási férczelményt, mely szintén komoly tendenciának szánt szaklapban jelent meg és ily formában, lényegesen torzított alakban, csak azért csempésztetett oda belé, mivel hogy a lap lüktető életerét tápláló «valóságos» szerkesztője, Breuer Szilárd ugyanakkor a fővárostól távol lévén, a lap szerkesztését kénytelen volt «se dice» szerkesztőtársának Markusovszky Bélának átengedni, a legelső impressio úgy a viszonyok ismerőjére, valamint azokra is, kik a fővárosi két társtestület közötti, de nem az önk. tűzoltó-testület sem hibájából sem kezdeményezéséből eredő surlódásokat nem ismerik, csak az lehet, hogy a gyorsírási, ki tulajdonképen senki más, mint a közgyűlésen a lap képviselőjében személyesen megjelent és a közgyűlés elnökétől jelenlétére engedélyt nyert Markusovszky Béla ur, a tudósítást tendenciósus szándékból rosszakaratu irányban vette fel.

A tudósítás sem teljes, sem hű. Sőt a kezeink között lévő írásban adott bizonyítékok arra jogosítanak fel bennünket, hogy a tendenciósus voltához a tudósításnak még a «hazug» praedikatumot is illeszszük, a mennyiben oly mon-

datokat tartalmaz, melyek egyesek által elő sem adattak, tehát légből kapvák. Ebben rejlik a ravaszság.

Ezen tudósítás gonosz szándékkal óvatosan kerül el-
liteni mindazt, mit az akkor mondottak között szebb és
valóságos szintben tüntetné fel a tárgyalásokat, mint a hogy
ez tudósítva lett. De nem csodálkozunk rajta. Hol az elv-
hűség oly szilárd talajra van fektetve, mint Markusovszky
Béla ténykedésében az eddig mutatkozott, nem kellene
komolynak venni az ilyen kísérletet, a mely által testületünk
reputációján csorbát ejteni kíván az, ki ennek a testületnek
köszöni életpályáját, melybe annak idején a sok jóakaró
bajtárs révén belegurult, — még azt sem tudta, hogy miként
esett meg.

Soká tünődöttünk azon, vajjon érdemesítsük-e felemlítésre
ezen ügyet. Hisz egyéb oldalról is elveztünk megtamadá-
sokat, testületünket és egyeseket illetve. Hallgattunk, mert
komoly számba nem vettük azt, mit epés májak és agyarkadó
beteges elmék rosszat szántak nekünk. Ebben pedig hibáz-
tunk éppen hallgatásunk által. Lelkiismeretünk azonban
megnyugtat bennünket és biztosíthatjuk mindazokat, kik az
íránt érdeklődnek, hogy az érzésünk igen természetes tiszta
nyugodtságunk kifolyása. Mindazonáltal nem birtunk elient-
állani azon kívánságunknak, hogy ezen famosus tudósítás
folytán egyet-mást ne szóljunk hozzá, ezzel megismertetvén
egy további nemét azon áskálódásoknak és gonoszságoknak,
melyeknek célpontja vagyunk, úgy saját magunk emberei
részéről, valamint mások részéről is.

Mindenki tudja, ki vagy közpályán vagy a társadalom-
ban bármely téren exponált helyen fordul meg, hogy min-
denhol vannak egyes belső bajok, belső viszonyok, amelyek
orvoslást igényelnek, néha azonban a legjobb igyekezet sem
bir azoknak véget vetni, mivel az idő nem kedvez az intéz-
kedéseknek. Így a budapesti önk. tűzoltó-testületben is
lehetnek — mások szerint — részben oly viszonyok, a
melyek orvoslásán az igyekezet megtevé kötelességét, melyek
koronkint felmerülnek, de elenyészenek is. De hogy a pa-
rancsnokság kötelességmulasztással vádoltathassék, azt kereken
tagadva leghatározottabban visszautasítjuk azoknak, kik elég
tiszteletlen magaviseletükkel ugyszólván a conspirationak
fegyverül szolgáltak.

Mi ismerjük a rugókat és nem kívánunk ezuttal belőle
magyarázatni. A közgyűlési elnök pártatlan — jól értsd:
pártoskodás nélküli — magatartása és ama vallott elve, mely
a szólásszabadságot a legvégsőbb határig — alkotmányos
jognál fogva is, megtűr, megóvta egyeseket azon megrend-
szabályozástól, mely jogosan reájuk fért volna.

Hogy viszonyainkból konkrét adatról is megemlékezzünk.
hadd álljon itt felemlítve azon társviszony, mely qua vad-
házasság — házastársunknál jelenleg uralkodó türehtelen
szellemével fogva Isten ostoraként — bennünket a városi
tűzoltó-testülettel összkapcsolatban tart és mióta a jelenlegi
főparancsnok aerája kezdetét vette, a testületünk csak kárára,
hátrányára, sőt mindenben való megakadályozására szolgál.
Ez pedig minden bajunknak kutforrása, mert visszaható erővel
bir úgy ténykedésünkre, valamint igyekezetünkre. Mert nem
férrias tettek, nem az ügy iránti magasabb felfogás, hanem
gyermekes szeszély, boszu és szűkkeblűség — nem mondjuk
azt, hogy madárelműség — az, mi által a szándékos harc
ellenünk folytattatik. Már most tessék ilyen kardinalis bajjal
szemben lelkesültséget, kitartást, rendet, fegyelmet, egyáltalán
a működés sikerét biztosítani, midőn az önkéntes csapatokat
csak a lelkesültség és a kitartás bírhatja tettekre.

Ha tehát a városi tűzoltó-parancsnokság egyik embere
lapreporteri álarcz alatt, színlelve békét és megadást torz-
pofáján, azon szándékkal jön közibünk, hogy esetleg ellessen
olyasmit, a mivel azután kárörvendő szemmel a nagy dobot
verheti, tudva, hogy vannak saját fészkeben is oly viszonyok
és oly ügyek, melyek szellőztetése vizsontszolgálatul igen
jól bele illenének ezen csevegés keretébe — de mikről egyelőre
nem kívánunk beszélni, mert igen darabos nagy ágyukkal
kellene felvonulnunk a harc színhelyére — az ily eljárás any-
nyival inkább jellembe vágó, mivel a célzás szándékát el árulta.

Hogy Markusovszky Béla ur ismert egyenes szivü jó akaratával (kérem! ki nevet itt?) szivességet kívánt tenni testületünknek, azt még a vak is látni fogja sötét éjnek szakán és mivel elvűségét «a czél szentesíti az eszközt» ismert jelige szivet nemesítő és lelket emelő hatása alá rendelte, (a kik nem ismerik e valóban nemes gondolatból eredt jeligét azoknak azon felvilágosítással szolgálunk, hogy az a jelen korszak által olyannyira kedvelt jezsuiták mondata, mit azt hisszük, hogy Markusovszky ur nem fogja czélzasanak venni) eljárása ép annyira kárhozható, mint hogy kárhozható azoké, kik mint saját kebelbeli embereink epesen, de népszerűsítést gyakorlandó, a testületet pellengérré vinni nem átalották. Am gondolják meg ők is, mily kedves szolgálatot tettek ők saját maguknak személyenkint, mert a megjutalmazásuk ott rejlik még az idő jövőjében, valamint, hogy mily kiválóan fontos szolgálatot tettek ők a testületnek, melyre bélyeget sütni céljuk vala. Ezuttal eszünkbe jutnak a szentírás azon szavai, a mikor a haldokló isten-ember kinzói fölött is úgy fohászokodott, hogy: «én Istenem, bocsáss meg nekik, nem tudják, hogy mit tesznek!» Egyet azonban, valószínűleg a leginkább keresett, a legbiztosabban értek el; azt t. i. hogy a nyomdafesték büvös színével ott diszeleg nevük és azt elolvashatták. Ezért csakugyan érdemes volt saját önmaga ellen a tisztesség mellőzésével fegyverhez nyulni.

Hogy a tudósítás egyes reproductioival foglalkozunk, azt egyelőre nem tartjuk szükségesnek; a hazug állításokra valószínűleg vissza kell tértünk már a kezeink között lévő nyilatkozatok alapján is. De a városi tűzoltóparancsnokság egyes személyei — tisztelet a kivételnek — egyebekben is már annyira compromittálva vannak, hogy kár volt Markusovszky uramnak egy további esettel szaporítani a ferde álláspontok lajstromát. Minden tisztességes ember ítéletére bizzuk pedig azt, hogy mily eljárásnak kvalifikálja az ismereteket.

Vagy tán virtus az, ha valaki a tétlenség üde levegőjében, egy évek kilencz-tized részében a szó szoros értelme szerint munka nélkül, hivatalos magasabb conceptió tökéletes hiányában, csak abban leli kellemes szórakoztató foglalkozását, hogy testületünk ellen, kinek mozgó ereje önzetlen odaadás és csakis az, áskálódjék? Ebben nem látunk sem szellemességet, sem erkölcsöt; a magasabb diplomatikai képesség — melynek tudatában véli magát Markusovszky ur — ez éppenséggel ludtalpon jár. A tett oly durva ügyetlenség, hogy kocsisunknak gratulálnánk, Markusovszky urat csak sajnálhatjuk.

Mintha hallanám számtalan bajtárs által kérdezni, voltaképen kicsoda az a Markusovszky Béla ur? Hogy kicsodája az a Markusovszky ur? Megmondom. Saját szavai szerint ez országban a «legnagyobb» tűzoltó. Ezen «szelleműs» megjegyzésével maga fölött mondotta el azon ítéletet, melyben minden egyéb tűzoltói tulajdonsága foglaltatik. A természetnek «nagysága» tán egyedüli képessége tűzoltói szakmánkban.

Tudtunkkal nem lesz ennél sokkal több. A kik pedig el nem hiszik, kísérjenek el bennünket visszafelé a múltba. Midőn oda belépünk, ott találjuk magunkat szemben testületünk 1883. évi tisztújító közgyűlésével, mely Markusovszky Béla akkori III. osztályu mászó szakaszparancsnokot egyszerűen elejtette, mert tűzoltói ténykedésében nem bízott. Megrendült vala a bizalom és ennek folytán tisztte való megválasztásra nem érdemesített. Már pedig keserű vala az aranysujtásnak lerakása, mire az altisztí fokra leszálla. Azonban ha sehol sem, de testületünkben a tagok zöme valóságos «vox populi, vox dei»; eltántoríthatatlan meggyőződéssel, mert finom érzéssel tisztjei iránt, tudja az a sokaság, hogy kit válasszon magának «tűzoltó»-tisztnek. Meglehet, hogy azóta Markusovszky ur akkorát nőtt szakmájában, mint a mekkorát természetben, az könnyen meglehet; csak az sajtáságos elöttünk, hogy mi erről daczára annak, hogy tátott fülekkel hallgatjuk a történetendőköt, még ez ideig erről nem hallottunk semmit. Azt azonban tudjuk, hogy főparancsnokának bizalmatlanságát már kiérdemelte valamikor . . . amikor . . . hogy is volt csak . . . ; de hát erről más alkalommal.

Mi tehát igen jól ismerjük Markusovszky Béla urat, kiben sok szép, de pályatévészett, ha tán nem egészen élettevészett tulajdonság mellett, a fondorkodás, körmönfont észjárás szülte köpönyegforgatás mestersége igen hű szatelitáját találja. Hogy «minden szentnek magafelé hajlik a keze», azt igen természetesnek találjuk; de mégis ha végig lapozgatjuk a «Tűzoltó Közlöny» azon 2 évét, a mikor a lap Markusovszky ur «elfelejthetetlen» lapvezérsége alatt állott, gondolkozóba ejti elméletét a józan eszű embernek azon tény, hogy akkortájt, még az «önkéntesek» táborában, mennyire szidalmazta, hogy rántotta le a városi tűzoltóságot, az önkéntesek elvei, azok önzetlen nemes érzületei mellett lán-golóan sikra szállván. Most valóban nem tudjuk, hogy elvűség volt-e az, avagy komédia?

Kérem, igenis! Azt mi is tudjuk, hogy az akkor kevesebb fizetéssel és több fáradsággal járt, mint most. Csakhogy a rokonszenvet, a bajtársi nemesebb érzést, azt, a renegatus, magával vihette volna az idegen táborba, megtartván az emlékek köszönetből és hátából, azt, a mivel annak tartozik, ha már zászlónk alatt «obsitos»-sá vált.

Végül még csak kevés mondanivalónk van.

Nekünk ugyan szemünkre vetették azt, hogy a városi testület ellen fordultunk. Legyenek corrigálva a nézetek — mint ahogy már igyekeztük corrigálni — nem mi fordultunk ellene; soha eszünkben sem volt. Mi csak a látható, akaratjeljes és félre magyarázhatatlan tiprás ellen, azon szántszándékos elnyomás ellen szólottunk fel, kötelességből, gyáván nem türve az arculcsapást azoktól, kik, igaz, hogy saját hatóságuk hatalmas pártfogása alatt — ez Magyarországon a jelenkor legnemesebb tendenciája — velünk az igazságtalanságot megismertették. Erre nem voltunk elkészülve. Utóbbi időben a viszonyok látszólagosan valamivel javultak ugyan, de csak külső mázként, addig, amíg a szeszély azt engedte. Hogy a tendencia az előbbi irányban mély gyökeret vert es csak a személyek pusztulásával szünhetik meg, erre újabb bizonyítékunk a jelen esetben van. Különb jellemeztük az eljárást és reméljük, hogy a vizontszolgálat által Markusovszky Béla ur meg lesz hatva. Ha azonban folytatását kívánatosnak tartja, mi folytatni fogjuk — nem lesz az az ő javára, arról biztosíthatjuk továbbra is.

Es eszünkbe jut egy nemes barátunk e napokban hozzánk intézett levele, amelyben jó tanácsot ad nekünk arra nézve, hogy tulajdonképen miért harcolunk egymás ellen midőn ellenkezőleg a fővárosban vállvetve egymás mellett kellene állanunk ügyünk céljáért, nemesebb inspiratióból is; — hisz a fővárosnak első tűzoltótestületének missioja is van. Megköszöntük szivből a jó tanácsot, tudjuk, hogy igen nemesszivü férfitől jön, magunk is ugyanazt valljuk — de családunk folytonos; miért is kételkednünk kell már abban is, vajjon az ellentábor bizonyos férfui között a koponya alkotasa rendes-e? Egyről azonban biztosítottuk kedves bajtársunkat, hogy midőn az önkéntesek testülete éppen a tisztí tanfolyam szervezetével foglalkozik és az idővel a szaktanfolyamhoz felettébb szükséges qua muzeum felállítandó szerek és felszerelések ismerettárát alapítja meg, hogy ennek számára kívánatosnak fogja tartani néhány urnak koponyáját valamikorra beszerezni. Tanulmányozásnak frenologiai szempontból, a tűzoltói érények mikénti fejlődésére vagy mi oknál fogva történt visszafejlődésére, igen jól fognak oda illeni; kellő felirattal és magyarázattal ellátva. Ezt elérendő, megtételnek majd a szükséges lépések az illetők családbeliekénél.

A «Tűzrendészeti Lapok» tiszteletreméltó «valóságos» szerkesztőjének Breuer Szilárd urnak, kit tetőtől-talpig egyenes szivü és egyenes gondolkozásu embernek ismerünk, sajnálkozásunkat fejezzük ki az iránt, hogy lapja tudtán kívül reporterje által compromittáltatott.

Egyelőre, azt hisszük, végeztünk. Ilyen szellem képviselője, mint a hogy igyekeztünk stigmatizálólárola az álarcot leszedni, nem érdemes, hogy egy önkéntes tűzoltónak még csak a saruit is megoldja. Nekünk pedig az a vigasztalásunk, hogy «a darázs is csak a jó gyümölcsön rágódik!»

Bárány N. Ernő.

Testületek köréből.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlése.

Az első ízben 1890. évi márczius hó 30-ikára kitűzött évi rendes közgyűlés az alapszabályok kívánta $\frac{2}{3}$ -ad szavazat hiánya folytán megtartható nem volt, ezért a parancsnokság április hó 13-ikára újból egybehívta a közgyűlést, mely most már tekintet nélkül a szavazásra jogosított tagok megjelenése számarányára megtartatott.

Az évi rendes közgyűlés a belvárosi realiskola egyik földszinti tantermében lett megtartva délutáni 3 órakor.

Az elnöki széket *Bárany N. Ernő* a testület főparancsnoka foglalta el, rövid visszapillantással a lefolyt 1889-ik évre, tartalmaz s végül higgadtág és komolyságra intő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést.

Közgyűlési jegyzővé közfelkiáltással *Gorecky Zsigmond* testületi titkár választatott meg, ki helyét elfoglalván a parancsnokság terjedelmes jelentését olvasta fel az 1889. évről, — az évi jelentés magában foglalta a lefolyt év nevezetesebb eseményeit, s végül kimerítő statisztikai adatokat sorolt fel.

A közgyűlési jegyzőkönyvhitelítő bizottságába rendes tagokká: *Köhler István* szivattyúmeister és *Németh István* csővezető, póttagokká: *Fobbágy Károly* és *Kovács Fános* őrparancsnokok választottak meg.

Az évi jelentés felolvasása után, midőn az elnök megette a kérdést van-e valakinek általánosságban megjegyezni valója? *Kovács Fános* őrparancsnok kért szót s a következőket hozta fel:

Miért nem lett a működő tagok névsora a közgyűlés alkalmára sokszorosítva és kiosztva? Miért nem lett az évi jelentés kinyomatva és a tagok közt kiosztva? Miért nem jelennek meg a téli időben tartatni szokott felolvasások és elméleti előadások a parancsnokság tagjai? Miért nem készült meg el a testület szolgálati szabályzatának módosítása s végül: a tűzoltószerek miért nem lesznek egy idő óta tisztogatva?

Utána *Holes Fózsef* őrparancsnok kér szót s nem interpellatióként, hanem inkább kérelem alakjában emelt szót az iránt,

hogy a parancsnoksági ülések jegyzőkönyveinek a tagokat érdeklő része kivonatilag az őrszobára kifüggesztessék, — egyúttal intézkedést kér a szertári hivatalos órák pontos betartása illetve kedvezőbb időpontra helyezése iránt.

Miután elnök megmagyarázza, hogy sem a tagok névsorának sokszorosítása, sem az évi jelentésnek kinyomatása alapszabályokban gyökerező kötelezettséget nem ró a parancsnokságra, a felolvasások és elméleti előadások való megjelenése a tisztéknek buzdítás szempontjából kívánatos, de nem lehet kötelező; szolgálati szabályzataink vannak, tehát míg a módosított ki nem bocsátatik, addig az kötelező erővel fennáll, egyébiránt a módosítás befejezéséből alig hiányzik már valami; a szerek tisztogatásának bizonyos idő óta történt abban maradása a fővárosi tűzoltó-parancsnokság kieszközölt tanácsi határozaton alapuló intézkedése volt, dacára hogy e tekintetben pár hónap hiján 20 éves gyakorlat megváltoztatására elfogadható indok fenn nem forgott, a testületünk parancsnoksága ennek megváltoztatását, illetve az elébbi állapot visszahelyezését a tek. főv. tanácsnál kérelmezte, a határozat megérkezéig tehát hozzá sem nyulhatott a szerkekhez, nehogy praecedens alkosson, a szelepeket azonban rendesen tisztítottatta, s a kerékagyakat kenette; a jegyzőkönyvi kivonatok helyett a parancsnokság a legénységet érdeklő dolgokat heti parancs alakjában a gyakorlatok alkalmával kívánna felolvasatni, a szertári órák alkalmasabb időpontra való helyezése ellen mi észrevétele sincsen.

Ezen felvilágosító elnöki kijelentések után a közgyűlés elhatározta,

hogy a működő tagok névsorának egy hiteles példánya a közgyűlés céljára elegendő;

az évi jelentés a közgyűlés előtt 8 nappal a «Tűzoltó-Közlöny»-ben kinyomatandó és a tagoknak megküldendő;

a szolgálati szabályzat módosítása 3 hó leforgása alatt elkészítendő illetve befejezendő és kinyomatandó;

a jegyzőkönyvi kivonatok az őrszobára kifüggesztendők; a szertári hivatalos órák esti 8—9 óra helyett 9—10 órára teendők át.

A többiekre nézve az elnök válasza a közgyűlés által tudomásul vétetett.

Felolvastatván a számvizsgáló bizottság jelentései a pénztár és szertárvizsgálat eredményéről, kapcsolatosan felolvasatott az 1889. évi zárszámadás a folyópénztár és egyes alapok 1889. évi zárszámadásai és a vagyommérleg, — mindezek alapján

a közgyűlés *Clair István* pénztárnoknak és *Hevesi Zsigmond* szertárnoknak a felmentvényt köszönetnyilvánítás mellett megadja, egyúttal köszönetet szavaz az egész parancsnokságnak a lefolyt évbeni működéséért.

Tárgyalásra kerülvén az 1890-ik évi költségelirányzat, az minden tételeiben megvitattatván a közgyűlés által jóváhagyólag elfogadtatott.

Az indítványok tételénél kimondta a közgyűlés az alapszabályok módosításának szükségességét, s erre nézve a legénység kebeléből a parancsnoksággal alakítandó vegyes bizottságba 5 tagot választott meg, névszerint: *Holes Fózsef*, *Fobbágy Károly*, *Kovács Fános* őrparancsnokokat, *Szmetena István* csővezetőt és *Szeretnek Nándor* mászót.

Közlelkedéssel és ellenvetés nélkül elfogadta a közgyűlés a parancsnokság indítványát a *tűzoltó-tisztképső tanfolyam* létesítése iránt, s ennek költségeire nézve a parancsnokságnak nyílt hitelt engedélyezett.

A parancsnokság kiegészítésére kerülvén a sor, megválasztottak:

főparancsnoki helyettesé: *Dr. Szily Fózsef* oszt. parancsnok,

ezen választás folytán üresedésbe jött

szivattyus osztályparancsnoki állásra *Szidanits Ferenc* h. III. mászó szak. par.

ennek helyére III-ik mászóparancsnokká: *Gorecky Zsigmond* I. szivattyú szak. parancsnok,

ennek helyére I-ső szivattyus szakaszparancsnokká: *Kálmán Géza* II. sziv. szak. par.

II-ik szivattyus szakaszparancsnokokká: *Tomcsányi Béla* III. sziv. sz. par.

III. szivattyus szakaszparancsnokká: *Christe Loránd* szolgálatvezető.

Az 1890. évi számvizsgáló bizottságba megválasztottak, rendes tagoknak: *Tabak Lajos*, *Fobbágy Károly* és *Kuthy Imre* őrparancsnokok, póttagoknak: *Steiner Sámuel* mászó, *Haluska Fános* és *Holes Fózsef* őrparancsnokok.

Végül felolvasa jegyző a jutalmazottak és dicséretre érdemesítették névsorát s elnök az illetőknek az elismerést tartalmazó okmányokat kézbesítette buzdító szavak kíséretében; a jutalmazás és dicséret következőknek jutott osztályrészül: 5 aranyat és dicsérv okmányt kapott: *Kuthy Imre* őrparancsnok, négy aranyat és okmányt: *Branovits Dezső* mászó — 3 aranyat és okmányt: *Zárda Antal* csővezető, — 2 aranyat és okmányt: *Klein Fózsef* mászó, — 1 aranyat és okmányt: *Mikó Sándor* vizsg. szivattyus, — dicsérv okmányokat kaptak: *Holes Fózsef* őrparancsnok, — *Német István* csővezető és *Fankó Károly* vizsg. szivattyus.

Ezzel a lélekemelő momentummal ért véget esti $\frac{1}{2}$ 10 órakor a közgyűlés.

G.

A székelyhidi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának 1889. évi jelentése.

Tekintetes közgyűlés!

A lefolyt 1889. évben fölmerült nevezetesebb mozzanatokról, a testület érdekében kifejtett tevékenységről a parancsnokság nevében van szerencsénk a következőket jelenteni:

A múlt évben rendkívüli közgyűlés nem volt; parancsnoksági gyűlés tartatott öt. A nevezetesebb határozatokat a következőkben említjük föl:

2-ik szám alatt a korcsolya és csónakegylet fizetési kötelezettsége évi 12 frtban állapított meg, s egyszersmind kimondatott, hogy ezen összeg a jégpályán szolgálatot tel-

jesítő fizetéses tűzoltóknak adatik oly esetben, midőn egész évi szolgálatuk pontos és kifogástalan.

3-ik szám alatt a vízszállítás nagy fontosságú ügye nyert megoldást főparancsnok ur azon indítványának határozattá emelésével, hogy a város szállítható kapitányvizes hordókkal láttassék el. Ez ügyben indítvány terjesztetett be a képviselő-testülethez, a hol kedvezően intéztetett el. Erre jelentésünk folyamán még visszatérünk.

4-ik szám alatt a megyei szövetség tűzrendészeti javaslata — mely hivatva van a vármegye hason munkálatának alapját képezni — tárgyalatott és észrevételekkel ellátva beküldetett.

5-ik szám alatt kimondatott, hogy kapitányvizes hordók petroleumos hordók alkalmaztassanak, s intézkedés történt, hogy ez kapható legyen.

6-ik számú végzéssel elrendeltetett, hogy a kapitányvizes hordók szállítására a parancsnokság terve szerint, s a testület költségén két vízszállító kocsi készíttessék.

9. sz. alatt a testület 10 éves fenállásának évfordulója megünnepelteni határozatott

a 10 sz. végzés során a X éves szolgálati érem viselésére 19. és az V éves szolg. éremre 4 önk. tűzoltó jogosultsága állapított meg.

11. szám alatt elvben elfogadva lett, hogy a testületi tagok használatára tornaszerek fognak beszereztetni; ezen határozat foganatosítására azonban alkalmasabb idő fog bevártni.

12 sz. alatt a testület 10 éves fenállásának maradandó emlékére segélyalap létesítése határozatott el 260 frt tőkével, mely azonban a 14. számú végzéssel 300 frtra emeltetett föl.

15. sz. alatt a székesfehérvári országos gyűlésen testületünk képviselével Fándly József alparancsnok bizatott meg.

16. sz. a. egy nyári táncvizigalom tartása ment határozatba, s a 17. sz. végzéssel ennek tiszta jövedelme 33 frt 54. kr beutaltatott.

18. sz. alatt a jubileum programja lett megállapítva.

19. sz. végzés során pedig Fándly József alparancsnok megbízott a testület történetének megírásával s egyszerűsmind ezen mű 600 példányban kinyomatni és szétosztatni rendeltetett.

Végre 20. szám alatt a megyei szövetségi gyűlésen testületünk képviselével Penkert Mihály, Fándly és dr. Garán János testületi tagok bizattak meg.

*

1889. évben gyakorlat volt 15; szakvizsga 1; temetés 1; tüzeset 2.

Téli időben az őrtanyán elméleti oktatás tartatik; sajnos, hogy az iskolát sokan nem látogatják, mely körülmény oka annak is, hogy a szakvizgára jelentkezni sem mernek, minélfogva üresedés esetén vizsgázott tiszték és altiszték nem állanak rendelkezésre, s így a megválasztottak csak azután tesznek vizsgát. A nyári gyakorlatok már inkább látogatnának bár fokozottabb buzgalom e téren sem volna felesleges.

Szakvizsga egy izben tartatott.

Sajnálattal jelentjük, hogy a halál a mult 1889 évben sem kímélte meg sorainkat. Egy hü bajtárs nincs ma közöttünk, kinél a kürt hívogató szava mindig szívesen teljesített parancs volt; ki a határ legszélső pontjától is készséggel sietett a gyakorlat vagy a vész helyére, midőn a jól ismert kürtjelzést meghallotta. Ma már 6 láb mély földréteg választja el őt, hova sem a gyülekező barátságos hívása, sem a tűzjelzés riasztó zengése nem jut el többé! — Üveges József szivattyus csapatbeli bajtársunkat 1889 május 11-én — tehát azon napon, melyen testületünk és ezzel ő is 10 éves tűzoltói jubileumát megtarthatta volna — temettük el őszinte részvétellel, mint a hü tűzoltók mintaképét, kit zászlójától csak a halál birt elválasztani!

*

A lefolyt évben következő tüzesetek fordultak elő:

1. Január 9-én reggel 7 órakor, Nagyvárad utcán Mayer Lajos 221 számú beltelkén, egy asztalos-műhely belülről kigyuladt. A gyaluforgácsal tölt padlás és erről a nádtető azonnal lángba borult. A sűrű köd miatt a tűz nem látszott, minélfogva az őrtanyán is későn adtak hírt. Az égő épülettől

egy lépésnyire — Ruttkay Albert tulajdonát képező nádas cselédlak is lángba borult.

A vész helyére elsöben a fuszakasz érkezett fecskendőjével, később egy pár ló kerülvén egymásután 2 gépet hozott. A nagy hidegben lefagyott szelepek miatt csak nehezen lehetett a gépeket működésbe hozni, midőn azonban e nehézség legyőzetett három szivattyu fél óráig működött pihenés nélkül, míg a tűz elnyomható volt. A megfagyott tömlőkben jelentékeny kár esett. A tűzoltóság is sokat szenvedett összefagyott ruházatában, többen meg is betegültek. Az oltásban 3 géppel 35 tűzoltó vett részt. Az elégett tárgyak értéke biztosítva lévén részben megtérült.

2. Május 16-án déli 12 órakor a Kiskerekiben dülő tűz folytán testületünk segélyre hivatott föl. A 3. számú szivattyu és 8 tűzoltó Penkert Mihály főparancsnokkal vonult ki. Négy ház teljesen leégve, s az ötödik ház födele elbontva találtatott, miért is működésünk a tűzhalmaz eloltására szoritkozott. Dicsérettel kell megemlékeznünk Kiskereki község lakosságáról, mely fáradhatatlanul hordta a vizet, úgy hogy szivattyunk folyvást működhetett, dacára annak, hogy a vizet a község alsó részéből kellett a dombra fölhozni.

A lefolyt évben testületileg részt vett testünk február 5-én azon meghatógyászünnepevényen, mely néhai Rudolf trónörökösért a ref. templomban tartatott.

Hasonlóan zászlóval és ezuttal zenekarával vonult ki márczius 15-én, és résztvett a ref. templomban lefolyt nemzeti ünnepevényen.

*

Az 1889-ik évben érte meg testületünk fenállásának, életének 10-ik évét. Mindnyájan, kiket testületünkhöz az igaz ragaszkodás szála fűznek, megilletődéssel gondolunk e napra. Örömnép volt e nap reánk nézve, a kik megértük szent ügyünk diadalát. Hiszen mi láttuk kisdéd csemete korában; mi óvtuk, hogy a közlöny fagya el ne hervassza, alattomos vakondok életgyökeréhez ne jusson; most már erős sudárrá izmosult, jogunk van büszke lenni rá!

Bizonyára a legelvetemültebb rúszakarat sem foghatja reánk, hogy parádézunk. Ime ez alkalommal is a május 11-re eső alakulási évforduló ünnepevelyt elhalasztottuk augusztus hóra, hogy a zászlószentelési évfordulóval együtt tartassék meg.

1889. augusztus 11-én, mint a jubileumi ünnepevely kitűzött napján már a kora reggeli órákban élénk mozgalom volt észlelhető. A testület zenekara vidám zeneszóval járta be a város főbb utcáit. Utána gyülekező fuvatott és reggeli 7 órakor már benépesült az őrtanya udvara. 8 órakor zászlója alatt kivonult testületünk Pataky Ferencz ur piacztéri 4-ik számú háza elé készített emelvényhez, mely zászlókkal díszítve és a meghívottak részére ülőhelyekkel volt körülveve. Székelyhid város összes hivatalai, testületei — a fürdő, szőlőszeti társulat és kisdédövögyelet kivételével — részint testületileg, részint képviselőik által megjelentek, résztveendő testületünk örömeiben. Képviselve voltak még a nagyvárad, diószegi és szalacsi társtestületek is. A figyelmeztető kürtjel után Pataky Ferencz testületi ügyvéd ur lépett az emelvényre és szépen átmondolt beszédben — mely emlékbészéd levéltárunk egyik gyöngyét képezi — emlékezett meg egyletünk 10 éves multjáról. A lelkes beszéd elhangzása után újból fölhasant a kürt s a zászló elővitetvén, arra Fándly Józsefné urnó egy díszes crém színű szalagot ajándékozott az évforduló emlékére. A szalag jelmondata a következő: «Büszke lehetsz multadra, jóvöd Isten keze óvja!» s a szalagvégeken az évforduló napja van jelezve.

Ezután Mezey Mihály megyei szövetségünk elnöke a tűzoltó-ügy buzgó apostola szólott lelkes szavakban a parancsnokhoz és 19 önk. tűzoltónak a X, 4 tűzoltónak pedig az V éves szolgálati érmet feltűzte.

Ezalatt a közönség között Fándly József alparancsnok által szerkesztett «Tíz év a székelyhidi önk. tűzoltó-testület életéből» című füzet osztatott ki. — Ezután 7 ujoncz tette le a fogadalmat, melynek végeztével a kürtös imához jelzett, mely alatt a közönség is fedetlen fővel állott. Végre a működő század összes szerelvényeivel a szövetségi elnök előtt a diószegi társtestület zenekarának indulója mellett díszmenetben elvonult, s az őrtanyán eloszlott.

Félóra mulva a nagyerdőre történt kivonulás, hol már

akkor hatalmas bográcsok gőzölgő illata biztatta szép jövővel a békétlenkedő éhes gyomrokat; addig is azonban a testület táborig korcsmája az «Utolsó két garas» élénk látogatottságnak örvendett, mértvén ott jó és olcsó jégbehűtött árpalé. Délben 163 terítékű ebédet adott vendégeinek testületünk, s az árnyas fák alatt elnyúló hosszú asztalok megteltek a legize-sebb ételekkel. A legőszintébb örömmel és köszönetünk fejezése mellett emlékezünk meg e helyen dr. Horváth Józsefné, Penkert Mihályné, Fándly Józsefné és Garán Mária urhöl-gyekről, kik a segítségül vett derék magyar menyecskékkel, a főzés nagy feladatát magukra vállalni, s azt általános meg-elegedésre teljesíteni szívesek voltak. Hasonlóan köszönettel említjük meg, hogy Toronkó Károly ur 50 kiló hust volt szíves az ebédre ajándékozni.

Délután 3 óraker kezdődött a tánczvigalom. Ettől kezdve valóságos népvándorlás indult meg az erdőre, úgy hogy megközelítő becslés szerint 300 pár tánczolt a térs helyiségben. Este 11 óraker kürtök zengése jelezte a vigalom befejezését, s ezzel testületünk jubileumi ünnepélye véget ért.

*

Az országos tűzoltó-szövetség IX-ik közgyűlése 1889. augusztus 20—22-ik napján Székesfehérvárott tartatott meg. Mióta testületünk fenáll, alig mult el alkalom, hol testületünk képviselve nem lett volna, de nagyobb tanulságok sehol sem vártak reánk, mint épen e helyen.

Egy ideált találtunk itt megtestesülve, egy álmoképet láttunk itt alakot öltve. Láttuk a Dunántult, mint a tűzoltói intézmény ígértföldét. Láttuk a főispánt, alispánt, szolgabi-rókat, a városok tisztviselőit és minden számottevő embert, mint aktiv tűzoltót, láttuk a fehérmegyei szövetséget 400 emberrel kivonulva kitűnő gyakorlatot adni, láttuk a vidék tűzoltóságát Mohán, otthonában kitűnően felszerelve, begya-korolva: láttuk mindezt és hazagondolva úgy elszorult szívünk, hol vagyunk mi még? hiszen nálunk még a legszerényebb irnok is fentebb hordja orrát, sem hogy a tűzoltói minőséget képzelt méltóságával egyezőnek tartaná!

Ott egyetlen főszolgabíró, mint megrovásra méltó példát emlegettek, hogy járása 10 községből még négyben nincs tűzoltótestület. Boldog Isten! ha mi nálunk megfordítva, azon főszolgabíró a kinek 10 községből 4-ben van tűzoltó-testület fölérdemkeresztetni akarnák, hát aligha volna kit; ha pedig azt a tisztviselőt akarnák jutalmazni, a kinek tulnyomólag saját érdeme az említett testületek alakulása, akkor azt az érdemkeresztgyártást ez idő szerint bátran be is lehetne szüntetni! Igaza volt azon tűzoltó bajtársunknak, ki Székes-fehérvárott az ország tűzoltóinak színe előtt azt mondta: «Nem nekünk tűzoltóknak, hanem az ország civil intéző köreinek kellett volna idejönni, hogy megdöbbenve mulasz-tásaik nagyságán, s meghatva az itteni fényes példa által, a tűzoltóság ügyét otthonukban juttatná virágzásra!»

A székesfehérvári közgyűlés tűzoltószér-kiállításal volt egybekötve. E gazdag kiállítás szemlélhetővé tette a gép-ivar ide vonatkozó legujabb vívmányait. Valóban ott tanul-hattunk, tanultunk eleget. Küldötteink egy ujszerkezetű tömlő-kapocs beszerzését ajánlván, egy szivattyunkat már el is láttuk azzal. Sajnos, hogy testületünk iparos tagjai nem érzik szükségét annak, hogy ismereteiket az ily kiállítások láto-gatása által bővítsék. E helyen megjelenni sem vállalkozott közülök senki.

*

Mult évi jelentésünben jeleztük, hogy az országos tűz-oltói segélyalapba testületünk be nem lépett, miután az ily országos intézményeknél szokásos és szükséges formaságok miatt gyors, méltányos segélyadást lehetők nem láttunk, de a jó eszmét el nem ejtve saját testületünk keretében elha-tároztuk egy segélyalap létesítését. Miként jelentésünk beve-zető részében előadtuk, testületünk 10-ik életéve alkalmából 300 frtot helyeztünk el e czimen alapítványul, melynek ka-matai megbetegedő tűzoltóink esetleg családjaik segélyezésére fognak fordíttatni, Ezen segélyalap tőkéje időről-időre növel-tetni fog, sőt növekedett már is Lestyán Adorján ur 25 frt adományával, melyet a testületi jubileum alkalmával néh. neje, boldog emlékü zászlóanyánk neve alatt adott, s mely összeget a segélyalaphoz csatoltuk.

Megyei szövetségünk folyó évi szeptember 15-én tartotta Nagyváradon évi rendes közgyűlését. Az elismerésnek szép ünnepe volt ezen gyűléshez csatolva. Nagyvárad város elis-merésének adott igen szép kifejezést azon diszes őrtanya átadásával, melyet kedvelt tűzoltótestületének épített. A nagyváradai parancsnokság elismerését fejezte ki, midőn a zászlóanya és polgármester arczképeit gyűléstermében elhe-lyezte, végre a nagyváradai önk. tűzoltótestület elismerte főparancsnoka elvülhetlen érdemeit, midőn meglepetésül annak arczképét elkészítette, gyűléstermében szinte elhelyezé. Bár ezen tények nem közvetlenül érintenek bennünket, szíve-sen jeleztük, mint a kiháló félben levő hála és elismerés szép jelét.

Hasonló örvendetes meglepetés vár a mai napon testü-letünkre. Boldog emlékezetű zászlóanyánk arczképét Lestyán Adorján ur diszes kivitelben elkészítetvén, testületünknek ajándékozta. Ezen becses emlék ünnepélyes átvétele a mai közgyűlés folyamán fog megtörténni.

*

Jelentésünk bevezetésében utaltunk azon nagyfontos-ságu reformra, mely hivatva van a tűzoltás terén, ha nem is korszakot alkotni, de egy országosan általános nehézségen, bajon segíteni. A vizszállítás könnyebbitése, a vízkészlet folytonossága ez! melyik gyakorlati, igazi tűzoltó ne töpren-gett volna már e tárgy fölött? E nagyfontosságú kérdés véleményünk szerint a lehetőségig meg van oldva önkéntes tűzoltótestületünk által föltaált mód, a szállítható kapitány-vizes kordók rendszere által. E rendszer, mely parancsnoksági gyűlésünk által 3/889. szám alatt a képviselő-testületnek ajánlván, e hatóság által pedig elfogadva és életbeléptetve lett, — abban áll, hogy a szabályrendeletileg minden háznál tartani kötelezett kapitányviz ezután 2—3 hl. ürtartalmu beaknázott hordókban tartandó; tűz esetén a vész által láto-gatott utcában az utra kigördítendő. Ezen hordók alkalmas szállító kocsik által a vész helyére vitetvén, tartalmuk felhasz-nálása után a tulajdonoshoz visszaszállíttatnak. Előnyei közül csak kettőt hozunk föl: míg az eddig szokásos vizes hordókat kiüresítés után elszállítani, vagy időveszteséggel sokszor távol eső vízbő helyen megtölteni, s újból a vész helyére vontatni kellett, addig a mi rendszerünk értelmében a már töltve levő hordókat szállítjuk a vésszel csaknem szomszédos közel helyekről, a megtöltéssel semmi időt nem vesztegetünk, 2-or saját találmányu vizszállító kocsinkon a teher egyenlően lévén megosztva a lovak bámulatos könnyűséggel visznek 6 hl. vizet, míg a régi vizeskocsin a teher a hátsó tengelyen fekvődvén, a fogatot nagyon elcsigázza. A mult nyáron telje-sített kisebb mérvű összehasonlító kísérlet alkalmával 6 ló 5 negyed óra alatt régi rendszerű vizes hordókkal 13 hl. vizet hozott, míg ellenben 2 ló 1 vizszállító kocsin a mozgósítható kapitányvizes hordókkal ugyanazon idő alatt 36 hl vizet képes volt hozni, mit a levéltárunkban elhelyezett hatósági okmányok igazolnak.

*

Székelyhid város közönsége a lefolyt évben is hű maradt hozzánk és támogatta szíves adományaival intézményünket.

E helyen hozzuk, említésbe, miszerint Hamvay Ferencz szerkesztő és kiadó ur az «Érmelléki Hiradó» című lapot október 1-ig az őrtanya részére díjmentesen küldeni szíves volt.

Van szerencsénk tisztelettel indítványozni, miszerint az összes adakozóknak a közgyűlés köszönetét kifejezni és tudomásukra hozni szíveskedjék.

Testületünk szerelvényeit a lefolyt évben 2 vizszállító kocsival 250 frt, két kád 14 frt és 6 db. Roth-féle tömlő-kapocscsal 43 frt 62 kr. értékben gyarapítottuk. Ezzel testü-letünk vagyoni értéke lett szerelvényekben 3518 frt 34 kr., segélyalap 325 frt, pénztári maradvány 163 frt 76 kr., össze-sen 4007 frt 10 kr., mely egészen tehermentes.

Testületi zenekarunk a mult évben újból folytatta kiké-peztetését, mely huzamosb időig szünetelt karmester hiá-nyában. A város közönsége fölkerésünk folytán szíves kész-séggel ajánlta föl támogatását, s adományaival lehetővé tette a kiadások fedezését anélkül, hogy a testület e czimen bár-mivel is megterhelve lenne. Miután az év, melyre adományok megajánlattak, folyó év ápril 1-én jár le, a szíves adakozók felsorolása a jövő évi jelentés keretében fog megtörténni.

Testületünk tagjainak statisztikáját a következőkben adjuk:

1888 december 31-én volt: alapító 4, pártoló 41, működő 127, 1889 december 31-én pedig van: alapító 5, pártoló 41, működő 129.

Ezek szerint az alapító tagok száma szaporodott egygyel, pártolóké változatlan, működők száma szaporodott kettővel.

Az előadottakban 1889 évi jelentésünket előterjesztvén, tisztelettel kérjük az abban foglalt s a jótékony adományokért kifejezendő köszönetre vonatkozó indítvány elfogadását, egyéb részeiben pedig szíves tudomásul vételét.

Székelyhid, 1890. január 22.

Fándly József,
alparancsnok.

Penkert Mihály,
főparancsnok.

H i r e k.

A budapesti önkéntes mentőegyesület következő szivélyes sorokkal adózott a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek azon alkalomból, hogy az ideai tánczvigalom jövedelméből a bizottság 50 forintot adott át a társtestület pénztárának.

«Van szerencsénk mellékelve megküldeni a «Budapesti önkéntes tűzoltó-testület» által f. évi február 12-én rendezett bál tiszta jövedelméből adományozott 50 frtról szóló nyugtát.

Fogadja a derék testület adományaért meleg köszönetünket, mely reánk nézve annál becsesebb, miután oly testülettől érkezett, mely hivatásánál fogva leginkább van abban a helyzetben, hogy a mentőegyesület működését méltányolni tudja.

Midőn ezennel annak az óhajlásunknak adunk kifejezést, hogy a közös működés közben a két testület tagjai között mindenkor nyilvánult jó egyetértés soha meg ne zavartassék, maradunk tisztelettel

Budapesten, 1890. márczius hó 7-én.

a mentő-egyesület igazgatósága **Dr. Kresz Géza** s. k.
a. igazgató.

— **Gyászhir.** A b. gyarmati önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága fájdalomtelt szívvvel jelenti ernyedetlen buzgalmu mászó-osztályparancsnoka *ifj. Horváth Gábor* f. évi ápril hó 4-én történt gyászos elhunytát. Béke lengjen porai felett!

— **Adakozás.** *Stahlík Ferdinánd* zsupaneki önkéntes tűzoltó részére ujabban a következők adakoztak: *Tarnóczy Gusztáv* Budapestről 10 frtot, a *székesfehérvári önkéntes tűzoltó-testület* 5 frtot, a *kisbábóti* 1 frtot, a *budapesti* 10 frtot, a *nagylányi a nagy-atádi* 12 frtot, a *karánsebesi* 5 frtot, a *török-szent-miklósi* 2 frtot, összesen 55 frt, melyet hozzáadva a multkor közölt kimutatott 119 frt 87 kr összeghez, a befolyt adományok összege kitesz 174 frt 87 krt.

A triezsti általános biztosító-társaság. (*Assicurazioni Generali*) folyó évi április hó 29-én Triestben tartott 58-ik közgyűlésén heterjesz-

tette az 1889. évi mérlegét. A közgyűlésnek tett jelentésekből értesülünk, hogy az életbiztosítási ágban a díjtartalék 2.046,093 frt 42 krral szaporodott és 1889. december 31-dikén 26.634,162 frt 01 krra emelkedett, míg az 1889-ben ujonnan kötött biztosítások összege 16.225,817 frt 85 krra rugott, miáltal az 1889. december 31-dikén érvényben levő biztosítások tőkeösszege 116.904,648 frt 39 krra felszaporodott. Az elemi biztosítási ágazatokban a díjtartalék 2.194.541 frt 21 krt tesz ki, míg az 1889. december 31-dikén a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények összege 23.544,053 frt 22 krra rug. Az értékpapírok árfolyam-ingadozásának fedezésére szolgáló tartalékalap 253,855 frt 74 krral szaporodott és 1889. december 31-dikén 1.190,453 frt 60 krra emelkedett, noha a kisorsolandó értékpapírok csakis névértékükkel lettek a mérlegbe felvéve. A tőkesített nyereségtartalék elérte az alapszabályszerinti magasságot 2.625,000 frttal, míg az ingatlanok tartalékalapja 1.289,480 frt 92 krra emeltetett. Az 1889-ben kifejezett károk összege: 10.114,555 frt 47 kr. A társaság alapítása óta egész 1889. december 31-dikéig 227 371,940 frt 22 krnyi tekintélyes összeget fizetett ki károk fejében. Ezen összegből 139,041 kár- esetet 42.396,621 frt 32 krnyi kártérítéssel hazánkra esik. Az összes biztosítási alapok 2.388,389 frt 32 krról 40.758,238 frt 42 krra emeltettek és a legjobb értékekben vannak elhelyezve. Tiszta nyereség fejében 653,438 frt 48 kr. lón kimutatva, miből minden egyes részvényre 106 arany forintnyi = 265 franknyi jutalek esik. Mint ismeretes, az Assicurazioni Generali életbiztosított feleinek érdekében már évek előtt elhatározta és alapszabályainak 43. §-a értelmében keresztül is vitte, hogy az életbiztosítási ág díjtartaléka a B) mérleg szerint egészen külön kezelittek és külön számoltatik el, és, hogy az alaptőke és a nyereségtartalékok felét kizárólagosan az életbiztosítottak javára külön lekötötte. 1889-ben nevezett intézet az életbiztosítási tárczája érdekében még egy igen nevezetes és fontos lépést tett előre, a mennyiben kijelentette, hogy az életbiztosítási ág különös érdekében a jégbiztosítást üzletköréből kizárja és azt mint a baleset ellen való biztosításnál tette, egy külön e célra szolgáló intézetnek átengedi. Ez által a triezsti általános biztosító-társaság üzletfelei még is azon helyzetben vannak, hogy összes biztosításait a nevezett intézet ügynökei által helyezhetik el jól és megbízhatóan, mert a mint baleset ellen való biztosításokat az «Első o. általános baleset ellen biztosító-társaság» által intézteti el, ép úgy utalja a jégbiztosításokat a szintén általa támogatott «Magyar jég- és viszontbiztosító részvény-társasághoz» elintézés végett. Minthogy, mint ismeretes, ezen két intézet mindegyike egy-egy teljesen befizetett millióra rugó alaptőke és az Assicurazioni Generali jól kipróbált ügynöki hálózata felett rendelkezik és azonkívül az anyaintézet szolid elvei szerint kormányoztatik, nevezett két társaság is azon kellemes helyzetben van, hogy biztosítási ágaikban a legmeszszerebbre terjedő biztosítékokat képesek nyújtani.

T ű z e s e t e k.

Színházi tűzvések statisztikája. Shaw kapitány, a londoni tűzoltóság parancsnoka, minden évben nagy gonddal szerzi össze adatait a színházakban támadt tüzesetekről. Statisztikája szerint 1889-ben 28 tüzeset történt, melyek közül 13 eset az épület teljes megsemmisítésével végződött. Az érdekes adatok a következők.

Januárius 21-én Saint-Paul minnesotai (északamerikai) városban porrá égett az egy millió frank költséggel épült opera; ember nem volt benne.

Januárius 26-án a budapesti operában támadt tűz, épp akkor, mikor a zenekar a «Rajna kincse» bevezetőjét kezdte volna játszani; a nézőtér teli volt, de nem történt semmi baj, mert azonnal kéznél volt a segítség.

Februárius 8-án este leégett az aldershoti színház. A tűz egy negyedórával az előadás előtt támadt. A nézőtéren még csak kevesen voltak és mindenki kimenekülhetett. Ha a baj pár perczzel később történik, mikor a színház tele van, a szerencsétlenség biztos, mert a színház folyosói szűkek, ajtóik kicsinyek voltak. Az épület tönkre ment.

Februárius 26-án pár perczzel az előadás vége előtt meggyult a cirkusz. Emberben nem esett kár, de az indián komédiás társaság lovai mind bennétek.

Februárius 28-án Leicesterben reggel hét órákor leégett a rosszul épült Varietés színház.

Márczius 23-án Maryport cumberlandi város színházában

tüzet kiáltottak, a mire óriás riadalom keletkezett, a közönség gázolni kezdte egymást, számosan megsebesültek, de senki nem halt meg.

Ugyaneznap a sheffildi Albert-Hallban hasonló eset történt. Az ok az volt, hogy egy néző égő pipát dugott a zsebébe és ruhái egyszerre lobbot vetettek.

Márczius 25-én tűzlárma a bécsi Carl-színházban.

Április 22-én délután öt óra felé a melbornei Bijou-színház leégett.

Junius 6-án egy lancashirei színházat emésztett meg a tűz reggel három órákor.

Junius 11-én a londoni Empire-Theaterban előadás alatt meggyuladt a színpadon egy diszlet. A függőnyt azonnal leeresztették és eloltották a tüzet. Riadalom nem volt.

Ugyaneznap a prágai német színházban páni rettegés támadt és számosan megsérültek a tolongásban.

Junius 23-án a berlini opera színpadán tűz támadt. A közönség látta a lángokat, de nyugodtan viselte magát. Az előadás meg se szakadt. Egy ember megsebesült.

Junius 27-én a londoni Alhambrában tánczosnó túlszoknyája lobbot vetett. A ballet tagjai rendetlen futással indultak kifele. A közönség is riadni kezdett, de a karmester ráfujatta Offenbach egy darabját, mire minden megcsendesedett.

Julius 31-én Vitebszk orosz város színházába beleütött a mennykő; az épület porrá égett.

Augusztus 29-én a liverpooli Court-Theater függőnye meggyuladt, de semmi baj nem történt.

Szeptember 10-én nappal a hastingsi színházban támadt tűz, de csakhamar elfojtották.

Szeptember 12-én a párisi nagy iparcsarnokban egy elektromos lámpa meggyújtott egy leplet, a melyet azonban rögtön sikerült letépni és eloltani.

Szeptember 24-én leégett a matovai színház; két ember odaveszett.

Szeptemberben még két színház égett le Olaszországban; a sancarlinoi és a montetabiori; részletek nincsenek.

Október 1-én egy délafrikai város, Johannesburg színházát emésztette meg a tűz.

Október 31-én a stalybridgei (cheshirei) színházat.

November 18-án berceloni üres színházat.

November 22-én előadás alatt kigyuladt a londoni Royalty-Theater, de csakhamar végét vetették a veszedelemnek.

December 10-én riadalom támadt a johnstowni (pensylvániai) operában; tizenöt halott, nyolczvan sebesült.

December 20-án fényes nappal leégett a budapesti német színház; két tűzoltó megsérült.

1889 folyamán tehát teljesen leégett 15 színház, a halottak száma 19, a sebesülteké 91. Ez nagyon örvendetes csökkenés ez áldozatok számát illetőleg, mert 1886-ban 17 színházégés alkalmával 108, 1887-ben 17 színházégés alkalmával 238, 1888-ban 22 színházégés alkalmával 125 ember veszett el.

V e g y e s e k.

Kimutatás a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által a «budapesti önkéntes mentő-egyesület» és saját «vigalmi alapja» javára 1890. évi február hó 12-én rendezett tánczvizalom alkalmával részben jegyek megváltása czimén teljesített fölülfizetésekről:

József főherczeg ö. cs. és kir. Fensége 10 frt. Az első magyar általános biztosító-társaság 20 frt, Tarnóczy Gusztáv 20 frt, Geitner és Rausch 15 frt, Az «Adria,» a «Phoenix,» a «Foncière,» a «Magyar Francia,» az «Assicurazioni Generali» biztosító társaságok, Walsler Fencz, Rosenthal H., Schlesinger Pál, Egyedi Lajos, Goldberger M. fiai, Vuck M. és fiai, Schmiedt Adolf és társa, Jute-gyár, «Hungária könyvnyomda» egyenkint 10 frtot; Molnárók és sütők malma 9 frt 50 krt; Bárány N. Ernő, Weigmann József, Pusch Henrik, Ullmann Lajos Ferencz, Léway Henrik, Fischer Sándor, Baumann József, Thék Endre, Haggemacher Henrik, Egyesült gőzmalom, Neuschloss Ödön és Marczell, Neuschloss Károly és fia, «Erasébet gőzmalom-társaság,» Első magyar gyapjúmosó és biz. részv.-társaság, «Pannonia» gőzmalom-társaság, Pesti henger malom-társaság, Kann és Heller, «Anker» életbiztosító-társaság, Bécsi biztosító-társaság, Petroleum iparrészvény társaság, Oeül-féle vasöntöde, Topits József és fia, Eisele József, Egger B. és társa, Kölber testvérek kocsigyára, Wörner-féle gépgyár, Lustig és Beck, Guthjahr és Müller, Schlick-féle vasöntöde, Magyar pamutipar részv. társaság, Kollerich Pál, Gschwindt-féle szeszgyár, «Gizella» gőzmalom, «Concordia» gőzmalom, Hedrich és Strauss királymalom, «Flóra»-gyár, Hutter József szappangyár, Krausz Mayer és fiai szeszgyár, «Ganz és Tsa» vasúti kocsigyár, Ganz és Tsa központ, Első magyar részv.-serfőzöde, Jordán V. börgyár, Grünwald és Tsa szeszgyár, Holaspach A és fiai, «Lujza»-malom, Deutschländer és Cohner, Lafranko István, «Victória»-gőzmalom, Budapesti gőzmalom-részv.-társaság, Haenecke, egyenkint 5 frtot; Magyar lesszámitoló bank, Graepel Hugó gépgyár, Schmiedt és Tsa parkettgyár, Machlup H. fiai börgyár, Berg Adolf és Tsa olajgyár, Dreher Antal sörfőzöde, Tóth László, egyenkint 4 frt 50 krt; Prágai gépgyár-részv.-társaság, Herz Armin fia egyenkint 4 frtot; Weiss-féle conseruagyár, Devecis Mihály, Teltsch fakereskedés, Landauer, Ganz és Tsa villanyos osztály, Spitzer Gerzson, Herisch Ottó, Láng S. gépgyár, Lafrankó Fános, Ujpesti hajógyár, Osztrák-magyar államvasut, Salgótarjáni kőszénbánya-részv.-társ. Strobenz testvérek, Clayton és Schutlevorth, Riegler papírgyár, Budapesti központi tejcsarnok, kőbányai gőztéglagyár, Grossmann és Rauschenbach, Linzer Károly és fia, Grünwald és Tsa, Schön és Klein gyufagyár, Rózsa L. K. illatszergyár, Röck István, Gregersen G., Bochesa Henrik, Ternajgó Caesár egyenkint 3 frtot; Olajgyár-részvénytársaság, Réesz Testvérek, Soretz szappangyár, Madary Gábor, Devecis Gyula, Hajógyár, Adler Móricz, Fischer Ignác, Oszetzky Lajos, Assim bey török főconsul egyenkint 2 frtot; Maklár Gyula és Schotola Ernő egyenkint 1 frt 50 krt; Lenkey Antal és Bicskey Elek egyenkint 1 frtot; Lukács Gyula 50 krt, összesen 607 frt 50 kr.

A tánczvizalom összes bevétele kitétt 661 frt 79 krt, a kiadás pedig 580 frt 82 krt, ily formán a tiszta jövedelem 80 frt 97 krra, azaz nyolczvan frt 97 krra rugott, mely összegből 50 frt a budapesti önkéntes mentő-egyesületnek

adatott át, — 30 frt 97 kr. pedig a vigalmat rendezett testület vigalmi-alapjára vételeztetett be.

A vigalmi bizottság kedves kötelességet teljesít, midőn a felülfizetésekért e helyen, midőn azokat nyilvánosan nyugtázza, meleg köszönetet szavaz.

H i r d e t é s e k.

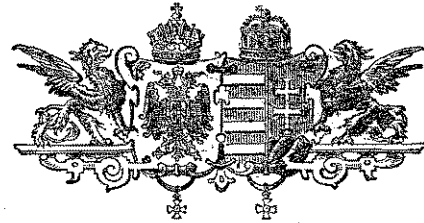

H I R D E T É S E K

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebbi tűzoltószer, szivattyú- és kútgyára, harang- és érczöntődje

Seltenhofer Frigyes Fiai

Sopronban

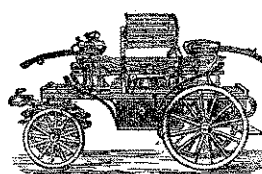
ajánlják legjobb szerkezetű

fecskendőket és tűzoltó-szerelket

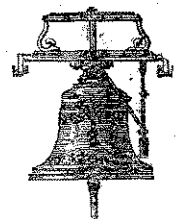
valamint kitűnő hangú **harangokat** s vasszerkezetű **harangállványokat**

Előnyös feltételek!

Öt évi kezesség!

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

VIDÉKI TÜZOLTÓ-EGYLETEK FIGYELMÉBE!

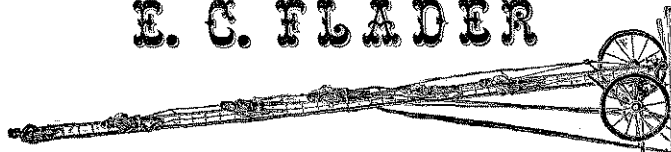
Használt
sisakok, mentőkötelek,
kürtök stb.
olcsón kaphatók

LOUIS GUTERMAN

tűzoltószerek gyárosánál.
Bécs, II., Lichtenauergasse 14.

Jótállás és legolcsóbb árak.

E. C. FLADER

Sorgenthal u. p. Pressnitz, Csehország

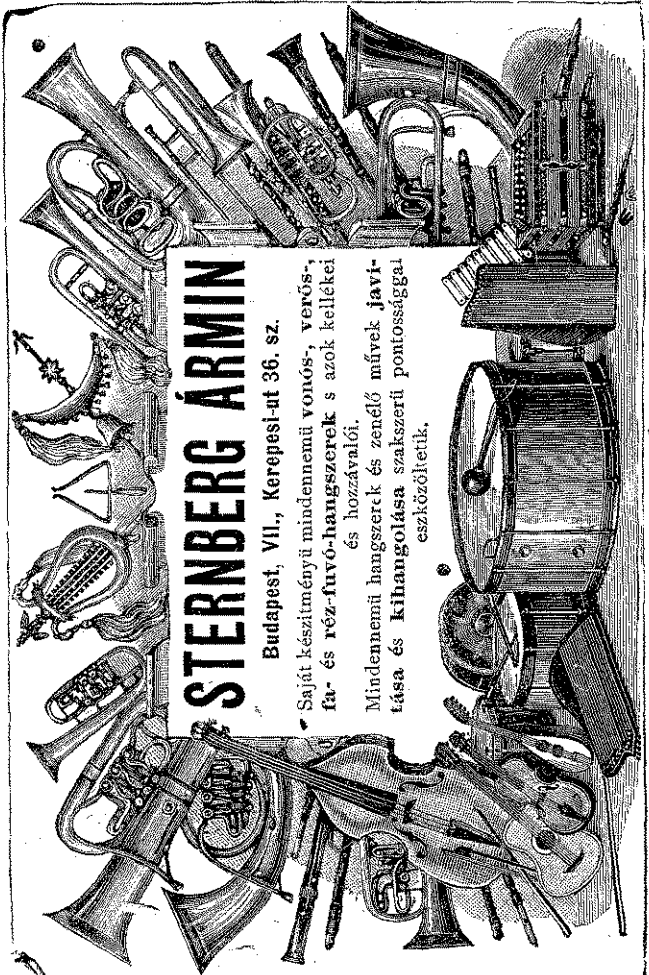
tűzoltószergyára, alapított 1860-ban, mely 1872 óta 10.000-nél több darabot szállított, ajánlja mindennemű tűzfeckendőt, vízszállítóit és kerti feckendőt a legjobb és legkönnyebben hozzáférhető szelepszervezettel, saját gyártmányú elsőrendű kender-tömlőt, legújabb és legolcsóbb szerkezetű 10-24 magasságu gépezetes tololétraít, tűzoltói szerelvényeit, utcai locsoló-kocsiait, mindenféle célra alkalmas szárny- és dugattyús szivattyúit, melyekből sok ezer van használatban.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen küldetnek.

Jótállás és legolcsóbb árak.

STERNBERG ARMIN hangszer-ipartelepe

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

STERNBERG ARMIN

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz.

Saját készítményű mindennemű vonós-, verős-, fa- és réz-fúvó-hangszerék s azok kellekai és hozzávalói.

Mindennemű hangszerék és zenélő művek javítása és kiharangolása szakkerü pontossággal eszközölkentik.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 36.

Mint kitünő felszerelési tárgy

még a legkisebb tűzoltó-egyleteknek is ajánlhatók a

kicsiny könnyű gyors-gőz-feckendők.

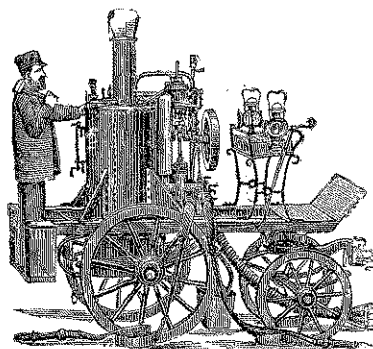
(Thursfield szabadalma.)

I. nagyság perczenkénti

400 liter vízszállítás.

9^m szoporkájú 2 sugár-
csóvel.

38-40 méter vízszintes
lőktávolság.

Szilárd szerkezetért teljes és jogerős garantiát nyújt a gyáros:

GÉPEK á 6 HP

8 méter szívóképesség.

Stájerországban egy nyilvános próba alkalmával 50 m. nyomótömlővel elért eredmény 36 méter vizsugár volt. 2 nagy víztartó 8000 liter tartalommal, megtöltetett 32 perczen belül.

Teljesen felszerelt négykerékűnek ára:

1750 frt.

Arjegyzékek bérmentve.

W. E. Thursfield, M. Inst. C. E.,

több csász. és kir. kizár. kiváltság tulajdonosa, a cs. és kir. hadsereg és tengerészet, valamint sok hatóság és intézet szállítója, a legfelsőbb egészségügyi hatóság által elrendelt Thursfield-féle gőz-desinfectio készülék feltalálója és gyártója, mely készülékből 500 darabnál több használatban van.

Bécs, IV. Bezirk, Victorgasse Nr. 22.

ASSICURAZIONI GENERALI 1889. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL.

Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghez [1889.]

KIADÁS.

A tétel neve	Üzlet Vagyon Összes						A tétel neve	Üzlet Vagyon Összes					
	Bevételek							Kiadások					
	frt.	k.	frt.	k.	frt.	k.		frt.	k.	frt.	k.	frt.	k.
1. Díjtartalék a múlt évről: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	1961062.50				2123220.40	2123220.40	1. Visszbiztosítási díjak: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	2678174.04				3330493.91	3330493.91
2. Tartalék oly károokra, melyek 1888. decz 31-én még függőben vo ak: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	862945.31				610636.36	610636.36	2. Károk: a) tüzbiztosítás, kifz. károoszegek tart. még ki nem fiz. károokra b) szállítm. bizt. kifz. károoszegek tart. még ki nem fiz. károokra c) jégbiztosítás, kifz. károoszegek tart. még ki nem fiz. károokra	frt 2,424,227.60 " 350,538.80 " 288,555.29 frt 1,994,554.07 " 1,950.91	2774766.40			1996504.96	5715308.06
3. Díjak a törleksek levonásával: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	6804602.14				10725241.61	10725241.61	3. Díjtartalék 1889. decz. 31-én még f. biztosításokra: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	1997213.51				2194541.21	2194541.21
4. Kötvényilletékek: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	255481.74				353945.82	353945.82	d) Jutalékok: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	124714.94				1027724.25	1027724.25
5. Tőke elhelyezések jövedelme: a) Értékekre adott előlegek kamatai b) Állam- és más értékpapírok kamatai és oszt. c) Kamatok váltóösszámításból, folyó-számlától és ágió	1922.05				295716.71	295716.71	e) Általános kezelési költségek: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	72612.76				690940.63	690940.63
6. Nyeresség különféle értékesítések folytán	37003.65				37003.65	37003.65	d) Adók és illetékek: a) tüzbiztosítás b) szállítmánybiztosítás c) jégbiztosítás	465218.24				215392.01	215392.01
7. Az állam- és egyéb értékpapírok többlettértéke az 1889. decz. 31-iki árfolyam szerint számítva	240526.04				240526.04	240526.04	7. Az ellátási pénztár kamatai	102652.98				16569.45	16569.45
8. Az állam- és egyéb értékpapírok többlettértéke az 1889. decz. 31-iki árfolyam szerint számítva	240526.04				240526.04	240526.04	8. Kétes követelések leírása	17026.33				17026.33	17026.33
A tüzbiztosítási ágba befoglalvák a tükörűveg biztosításban elért eredmények.	61051.83				295716.71	295716.71	Nyeresség összesen	38694.12			529651.51	578345.67	
Összesen	13818094.19				673247.36	14488341.45					13818094.19	673247.36	14488341.45

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. [1889.]

A tétel neve	Üzlet Vagyon Összes						A tétel neve	Üzlet Vagyon Összes					
	Bevételek							Kiadások					
	frt.	k.	frt.	k.	frt.	k.		frt.	k.	frt.	k.	frt.	k.
1. Díjtartalék a múlt évről le: visszbiztosítások	2458064.59				23986902.02	23986902.02	1. Visszbiztosítási díjak	188664.11				188664.11	188664.11
2. Tartalék 1888. decz. 31-én függőben levő károokra	601166.57				312879.08	312879.08	2. Fizetések esedékes biztosítókért: a) halálesetre szóló biztosításokért b) eléülésre szóló biztosításokért c) járadékokért	1816419.89				365366.10	365366.10
3. Díjbevételek: a) Halálesetre szóló biztosításokra b) eléülésre szóló biztosításokra c) évjáradékra szóló biztosításokra	4094970.06				4836089.36	4836089.36	Levonva visszbiztosítások fejében	435942.71				133342.79	133342.79
4. Kötvénydíjak	586666.05				63514.71	63514.71	3. Kötvények-visszavásárlások	137462.83				8156.50	8156.50
5. Díjtartalék átadott visszbiztosításokra	14424.23				700332.35	700332.35	Levonva a kiegészítési részleteket	2389685.45				442135.49	442135.49
6. Elhelyezett tőkék jövedelme: a) Jelzálog követelések kamatai b) Értékekre adott előlegek kamatai c) Állam- és más értékpapírok kamatai d) Folyó számlák kamatai e) Az ingatlanok tiszta jövedelme f) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	79401.93				140891.86	140891.86	4. Díj évkötségtár: a) Haláles. szóló bizt. az 1890. évi szám-) b) Eléülésre ") c) Járadékbiztosítás	40269.0				23070.0	23070.0
Összesen	1253453.87				230820.09	230820.09	Összesen	2349415.65			419135.49	2763551.14	2763551.14
miből is levonva a tartalék rendes jutalékát marad	102453.78				102453.78	102453.78	Levonva a kiegészítési részleteket	2349415.65			2349415.65	2763551.14	2763551.14
7. Nyeresség különféle értékesítések folytán	31432.25				31432.25	31432.25	Nettó-tartalék	3100732.18				3615217	3615217
8. Az állam- és egyéb értékpapírok többlettértéke az 1889. decz. 31-iki árfolyam szerint számítva	13328.87				13328.87	13328.87	5. Orvosi tiszteletdíj	5126529.68				17971.29	17971.29
Összesen	3092426.330				250661.73	3349088.06	6. Jutalékok	1295225.54				319523.46	319523.46
							7. Költségek az év folyamán kifz.	27431487.40				27431487.40	27431487.40
							8. Adó és bélyeg	27811010.86				1176848.85	1176848.85
							9. Kamatok a nyeresémeny, biztos. javára					36684162.01	36684162.01
							10. Leírás kétes követelésekre					44507.78	44507.78
							Nyeresség összesen				27099.64	27099.64	
											167479.19	167479.19	
											220329.36	220329.36	
											387302.5	387302.5	
											3092426.330	27566117.31	31199226.63

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1889. deczember 31-én.

TEHER

A tétel neve	A.		B.		Összesen		A tétel neve	A.		B.		Összesen	
	frt.	k.	frt.	k.	frt.	k.		frt.	k.	frt.	k.	frt.	k.
1. A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	1837500		1837500		3675000		1. Alaptőke	2625000		2625000		5250000	
2. Ingatlan birtok: a) városi telkek b) földbirtokok (gazdasági leltárral) c) 1889. deczember 31. még el nem adatott gazdasági termények a társaság földbirtokaiból	4664303.18		2672866.16		7337169.34		2. Tökésített nyereség-tartalék	1312500		1312500		2625000	
3. a) Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire b) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkék vételára	108259.02		2545668.27		2654927.29		3. Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	654626.07		335827.53		1190453.60	
4. Kamatozó jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra a jelzálog osztályba tartozók kivételével a) folyó 1,408,649.35 frt b) hátralékos 6,392.47 frt.	1415041.82		1415041.82		2830083.64		4. Ingatlan tartalék	40000		40000		80000	
5. Kölcsönök letéteményezett állam- és más értékpapírokra.	29870.11		22820		52690.11		5. Tartalék alap kétes követelések fedezésére	2194541.21		2194541.21		2194541.21	
6. Állam- és más értékpapírok	4389543.04		17377163.33		21766726.37		6. Díjtartalék még érvényben levő biztosításokra az A mérlegben	26684162.01		26684162.01		26684162.01	
7. Váltak a társaságban	556139		301466.78		857605.78		7. Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett károokra: a) A mérlegben b) B mérlegben	641043		419135.49		1060178.49	
8. Előlegek a jelzálogosztálynak (alapsz. I. cz. e) pont)	633150.46		847779.78		1480930.24		8. Osztalékalap az életbiztosításban) II. A tábl. frt 352,990,83 nyereségmenyvel biztosítottak javára) 13 és 13 A tábl. frt 81,431,56	370401.33		434422.19		804823.52	
9. Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	317868.52		39908.91		357777.43		Jelzáloghiteltelek	682834.43		33112.90		715947.33	
10. Készpénz készlet a triestzi és velencei igazgatóságok pénztárában	72320.84		17587.04		89907.88		Egyenleg a visszbiztosítók számláján	18139.99		8717.28		26912.27	
11. Maradvány a visszbiztosítók számlájából	599280.70		32879.54		638160.24		Egyenleg az intézet főkönyveinek számláján	382248.75		52195.85		434444.60	
12. Maradvány az intézet főkönyveinek számlájából	1044724.49		177451.53		1222176.02		a) Hiteltelek különböző címeken	598986.01		474477.60		1073463.61	
13. Maradvány az A mérleg folyó számlájából	594978.13		94973.13		689951.26		b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	594978.13		594978.13		1189956.26	
14. Adósság különböző címek alatt	392900.27		300813.26		693713.53		A B mérleg folyó számlájának egyenlege	5648.92		4977.50		10626.42	
15. Adósság jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal	599365.01		474477.60		1073842.61		Gidoni alapítvány	3000		3000		6000	
16. Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	3000		3000		6000		Girard alapítvány	340354.69		313089.70		653444.39	
17. Letét Goldschmidt alapítvány	700332.35		700332.35		1400664.70		Felosztható nyereség						
18. Díjtartalék átadott élet-visszbiztosításokra													
19. Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, cég- táblák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban													
20. Előlegezett jutalékok és szervezési költségek													
Összesen	10464318.43		34167115.61		44631429.04								
Az 1890. deczember 31-én a jövő évekre érvénybe maradó díjkötelezettségek értéke													
							A jövő években lejárandó tüzbiztosítás, díjak						frt 28,544,053.22

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA,

AZ ORSZAGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A SZÖVETSEGI TAGTESTÜLETEKNEK DITALANUL KULDETIK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancnok-titkárja, az országos tűzoltó-szövetség titkárja.

A kiadóhivatal vezetője: **CLAIR ISTVÁN,** a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancnok-pénztárnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-körut 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Szentkirály-utca 22., III. em., 34.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre **2 frt 40 kr.**, félévre 1 frt 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 frt 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendők.
MEGRENDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamatiók a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom: A «Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület» által kitűzött pályadíjak. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész.* A miskolci önkéntes tűzoltó-testület fizetéses tűzoltóinak nyugdíjazásáról szóló szabályzata. — *Testületek köréből.* — *Hírek.* — *Tűzesetek.* — *Nyílt tér.* — *Hírdetések.*

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület által kitűzött pályadíjak.

Évek előtt foglalkoztunk már s hosszasan dissertáltunk a felett, hogy nem közömbös dolog a tűzoltó-intézményre nézve az elméleti képzettség, s hogy jó magunk nem a vizet prédikáltuk s amellet bort ittunk, igazolva van az által, hogy nálunk súlyt fektetünk az elméleti oktatásra, s hogy a képesítés rendszere is elméleti és gyakorlatira van szétosztva, illetve e kettő képezi az alapfeltételét a működő tagok rangbeli emelkedésének és minősítésének.

Többé-kevésbé el van fogadva s be van hozva a kiképzésnek eme rendszere édes hazánk több nagyobb s kisebb önkéntes tűzoltó-testületénél, de elenyésző csekélység ez a már eddig is létező tűzoltóságok számarányához mérve, semhogy erről kedvező képet alkotnunk lehetne.

Alig képzelhető, hogy léteznék a tűzoltó-ügygyel komolyan foglalkozó férfiak közt, ki tagadásba venné az elméleti kiképzés szükséges voltát; lehet, hogy egyik-másik abból többet vagy kevesebbet tart, elégségesnek, de mint alapfeltétel mindegyiknek szemében értékkel bír.

Mi azt tartjuk: a tűzoltó-legénységnek szüksége van bizonyos fokig az elméleti kiképzésre is, mennyivel inkább elengedhetetlen feltételnek kell tartanunk ezt a testületek vezetésére hivatott tisztikarnál melynek elméleti és gyakorlati jártassága a tűzoltói szakmában ama szilárd alap, a min teljes biztonsággal megállhatnak maguk a testületek; mely ki-tagadhatná, hogy csak azok tudnak helyes irányban vezetni, kik teljes ismeretével bírnak az elméleti és gyakorlati alapfeltételek és kelékeknek.

A folyó év augusztus havában tartandó országos tűzoltószaktanfolyam eszméjének tárgyalása közben a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága igen időszerűnek vélte az elméleti kiképzés és szakszerű ki-művelés fejlesztése eszméjével is foglalkozni, s midőn látja azt, hogy hazánk tűzoltó-szakirodalma még nem-

csak kimerítve nincsen, de ugyszólván a kezdetnek is a kezdetén állunk, igazi lelkesedéssel a humanisticus ügy iránt, elhatározta, hogy szakirodalmunk cultiválásának s ezzel az elméleti kiképzés és önképzés lehetőségének előmozdítása szempontjából három egymást követő évben pályadíjakat tűz ki.

Hisszük, hogy célirányosan s helyesen járt el a parancsnokság akkor, midőn elhatározta, miszerint a pályázat lehetőségét nem köti meg az által, hogy előre megszabott tárgyak vagy tételek kidolgozását írja elő, hanem sokkal inkább több és jobb eredményt vár attól, ha hogy az illető hazánkbeli bajtársak vagy érdeklődők egészen szabad akarattal és tetszésük szerint választják maguknak a tárgyat vagy tételt, annak irányát, formáját és terjedelmét; mert így senki sincs megszorítva a tárgy vagy irány tekintetében, sőt kedvező alkalmat nyílik egy-egy már talán régebb idő óta érlelődő eszméje, tárgya vagy gondolata körvonalozása és kidomborításához.

A testületünk parancsnoksága ez által, hogy ezekre pályadíjakat tűz ki, kétségtelenül újabb jelét adja a humanisticus tűzoltó-ügy iránti meleg és igaz érdeklődésének, de korántsem kell azt gondolni, hogy eme elhatározásában talán a feltűnés vágya volt az indító. Tette és teszi ezt a parancsnokság és a testület, mert ismeri feladatát, tudja kötelességét.

Am itt nyújtatik az alkalom, szabad tere van biztosítva minden bajtársnak és érdeklődőnek édes hazánk legtávolabb vidékéről is, mutassák meg, hogy szívükön fekszik a nemes tűzoltó-intézmény felvirágoztatása, hogy nem várunk mindent fölülről vagy a nagy társadalomtól, hanem teszünk ki-ki legjobb akarata és képességéhez mérten, mert sokszor az egyszerű tárgy vagy tétel rövid, de velős kidolgozása nagyobb értékkel bírhat magára az ügyünkre nézve, mint kötetekre terjedő akadémius mű.

Tág tér, szabad kéz, korlátlan mozgás lévén a pályázatban biztosítva, azon reménységünknek adunk kifejezést, hogy a parancsnokság bíráló bizottságának összes munkaképessége és ideje absorbeálva lesz a beérkező pályamunkák sokasága következtében; ezt kívánók is igaz szívvel, mert csak így valósulhat meg a jó szándék, ellenkezőleg kárba vész.

Melléletek: A «Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület» parancsnokságának felhívása az «Országos tűzoltói szaktanfolyam», valamint hírdetése «pályadíjas szakmunkák» iránt.

De foglalkozunk most egy kissé tüzetesen magával a pályázati feltételekkel és a pályadíjakkal:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága elhatározta, hogy egymást követő három éven át tűzoltó-szaktanulmányokra vagy a tűzoltói szakma keretébe tartozó tárgy vagy tétel feldolgozására pályázatot hirdet: a tárgy, tétel, irány és a művek s munkák terjedelme tekintetében semmiféle kikötést nem tesz, korlátokat s feltételeket nem szab; pályázhat jelenleg az egy éven belül nyomtatásban megjelent, vagy kéziratban 1890. évi december 31-ikéig a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához benyújtandó szakmű vagy irodalmi termék; három pályadíj fog a legjobbaknak talált munkák vagy szakirodalmi termékek szerzőinek kiadni, az első díj 25 körmőczy arany, a második díj 15, és a harmadik 5 arany; a harmadik díj t. i. az 5 arany esetleg egy idegen nyelven irt becses szakmű szabad magyar fordításának is oda ítéltetik. A pályázat eredményes volta esetén a legjobb, tehát az első díjat nyert pályamű az illető szerzőtől külön egyezkedés mellett a budapesti önkéntes tűzoltó-testület tulajdonába menne át, s annak költségén nyomtatnák ki.

Ugy véljük: a pályázat feltételei a lehető legkedvezőbbek, a kitűzött határidő teljes fél év ezuttal, jövőre már irányadóul szolgálhat s a nagyobb művekre készülőknél marad elég idejük; különben, a ki komolyan foglalkozik valamely témával s ha még elég szabad idővel is rendelkezik, az fél év alatt is fog hasznosat és elfogadhatót producálni; a pályadíjak maguk, ha nem is fényesek, elvégre még sem annyira csekélyek, hogy figyelmet nem érdemelnének, s ha még azon meggyőződés is hozzájárul, hogy nem pusztán és kizárólag a pályadíj elnyerése, annak több vagy kevesebb volta az irányadó, hanem az a nemes intentió, mely a humanismust szolgálja derék és dicső dolognak tartja, s a kitűzött pályázatot csak célirányos alkalomnak tekinti, úgy bizalommal nézhetünk az eredmény elé, az meddő nem lehet.

Ha a budapesti önkéntes tűzoltó-testület akadémiakusan kívánta volna megoldani a pályázat kérdését, s nem az lebegett volna szemei előtt, hogy nyujtassék

alkalom a vidéknek a korlátlan résztvevésre, adassék hely annak, hogy a szakmába vágó egyes kérdések a vidéki viszonyok szigorú szem előtt tartása és mérlegelésével esetleg még népszerű stílusban is oldassanak meg, úgy itt a magunk szűk körére szoríthatna volna azt, s még esetleg a tárgyakat, tételeket és kérdéseket is megszabta, előírta volna; nem így tett, azt hisszük, igen helyesen cselekedett.

Nincs tehát egyéb hátra, minthogy ezt a pályázatot a szélrőzsa minden irányában létező kedves bajtársaink s az ügyeink iránt érdeklődő egyéniségek becses figyelmébe ajánljuk, őket az abban való tényleges részvételre buzdítsuk, s egyszersmind kapcsolatosan rámutassunk újból a folyó év augusztus havában tartandó tűzoltó-szaktanfolyamra, melynek célja tisztetek és altisztetek kiképzése, s mely alkalom felhasználása, az abban való tényleges részvétel csak még sikeresebbé alakíthatja a kitűzött pályázat eredményes voltát, a mennyiben az irti s munkálkodni szándékozónak alkalma lesz itt a még bizonyos irányban hiányzó ismereteit gyarapítani, esetleg már előre kijelölt s talán meg is kezdett témájuk kidomborítása tekintetében tanulmányokat tehetni, kutatásokat, kísérleteket eszközölni, szóval mindazt felhasználni, mik szükségesek ahhoz, hogy valaki szakképzett tűzoltó legyen s egyébkénti intelligenciáját és képzettségét e téren is a közjó érdekében szóval, tettel, de írásban is értékesíthesse.

Mi sem okozna nagyobb és őszintébb örömet a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának, mintha az általa legjobb akarattal inaugurált pályázat eredményes lenne, s egyelőre, midőn mindenkinek becses figyelmébe ajánljuk a létesítendő szaktanfolyamot, engedjék meg, miszerint szívükre kössük mindazoknak, kik a tollforgatásra magukban képességet és hajlamot éreznek: ne hagyják jó eszméiket parlagon heverni, tegyék azokat papírra, ezzel hasznos szolgálatot tesznek embertársaiknak, a nagy társadalomnak, de még a nemzetgazdaságnak is; korunk pedig nem annyira háladatlan még, hogy az ilyenmű szolgálatokért elismeréssel ne adóznék.

Munkára fel!

Gorecky.

H i v a t a l o s r é s z .

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya által Budapestén 1890. évi június hó 22-én a IV. ker. régi városháza II. em. 38. sz. alatti termében tartandó ülésének napirendje:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. A f. évi január hó 5. és 6-án, valamint folytatólag február 23-án tartott közp. választm. ülések jegyzőkönyveinek felolvasása és hitelesítése.
3. Az elnökség jelentése a VIII. ker. Üllői-ut 22. sz. alatti házban f. évi május hó 1-én megnyitott szövetségi irodáról s annak berendezése és szervezéséről.
4. Az elnökség jelentése a nagymélt. belügyminiszter ur által kiutalt subventióról.
5. Az elnökség jelentése az időközben leérkezett vármegyei és városi tűzrendészeti szab. rendeletek véleményezéséről, s ugyancsak a tűzrendészet körébe vágó egyéb leiratokról.
6. Jelentés az országos tűzoltó-segélyalap átmódosított alapszabályai ügyében.
7. Az elnökség előterjesztései választmányi határozatot igénylő beadványok tárgyában.

8. Titkár jelentései.
9. Pénztárnok jelentései.
10. Időközben netalán beérkező indítványok, esetleg az ülésen szóbelileg teendő indítványok és előterjesztések tárgyalása.
11. A jövő évben Sopronban tartandó X-ik országos közgyűlésre irányuló előterjesztések.
12. A legközelebbi közp. választmányi ülés határidejének kitűzése.

Kelt Budapestén, 1890. évi május hó 27-én.

Follmann Alajos
alelnök.

Gorecky Zsigmond
titkár.

Jegyzőkönyv.

Felvettük Sopronban 1890. évi április hó 13-án a sopron-megyei önk. tűzoltó-testületek-szövetkezetének választmányi üléséről.

Jelenlévők: Rösch Frigyes elnök, Kund Frigyes pénztáros, Ermes József a nagymartoni önkéntes tűzoltó-egylet elnöke, Kirnar József f.-szt.-miklósi-, Bueble József nemeskéri-Magyar Elek rusti-, Szabó Gyula kismartoni-, Füzy István,

beledi-, Szép Gáspár német-lövői főparancsnokok mint választmányi tagok.

Elnök ur az ülést megnyitva a f. évi január hó 9-én bekövetkezett Dr. Hauer Gyula szövetkezeti jegyző elhunytá folytán, a megboldogultról forrón megemlékezvén, emlékét felállással és jegyzőkönyvileg megörökíteni indítványozta, mi azonnal meg is történt.

Ezek után tudomására hozza a választmánynak, hogy Dr. Hauer Gyula elhunytá alkalmával a soproni tűzoltó-testület részéről kiadott gyászjelentést, ugyancsak még január hó 9-én adta postára, azonban a helybeli posta által Győr felé csak január 10-én este továbbították, úgy hogy a gyászjelentést a Győr felé lévő tűzoltó-testületek csak a temetés napján vették, miért is azon részt nem vehettek. Előadja továbbá, hogy a szövetkezet nevében az elhunyt koporsójára koszorút nem tett, miután erre nézve felhatalmazása nem volt, de ezt szövetkezeti pénztárunk állása sem engedte meg; tekintve azonban a felejthetetlen bajtársnak a tűzoltósági ügy körüli érdemeit, tudomására hozza a szövetkezet választmányának, miszerint a soproni tűzoltóság tisztikara utolsó tisztii ülésén elhatározta, hogy Dr. Hauer Gyula bajtársuk emlékét megörökíteni, siremléket emeltet, melynek költségei tűzoltó körökben leendő gyűjtés által szereztetnének be mely alkalommal a szövetkezet tagjai is hálájukat leróvhatják.

Az eddigi jegyző elhalálozása folytán Kund Frigyes pénztáros a mai jegyzőkönyv vezetésére és a jegyzői teendőknek a megtartandó közgyűlésig való teljesítésére felkérte.

Olvastatott Vető István a kapuvári önkéntes tűzoltó-testület főparancsnokának levele, melyben választmányi tiszteről lemond.

Sajnálattal vétetett tudomásul.

Elnök ur jelenti, hogy a múlt évi november hó 17-én tartott választmányi ülésben a községi köteles tűzoltóság felállítása iránt hozott határozatot foganatosította.

Tudomásul szolgál.

Felolvastatott nagyságos Simon Ödön kir. tanácsos és sopronmegyei alispán urnak a tűzoltóságok alakítására, szervezésére és a jelentések tételére vonatkozó múlt évi december hó 4-ével keltezett s a szolgabiroóságokhoz intézett körrendelete.

Örvendetes tudomásul szolgál.

Elnök ur előterjeszti s felolvastatott az általa a vásárosfalvi községi köteles tűzoltóság alapszabályai tárgyában a sopronmegyei alispáni hivatalba beterjesztett véleménye.

Helyeslőleg tudomásul szolgál.

Elnök ur felolvassa az országos segélyegyletbe való belépésre vonatkozó általa szerkesztett körözüvény tervezetét.

A választmány méltányolja az intézmény czélszerű voltát; mindazonáltal a köteles belépést kimondani nem ajánlja, mivel tűzoltó-testületeink közül sokan vagyoni szempontból ennek meg nem felelhetnének; de czélszerűségénél fogva a körözüvény kinyomtatni és a tagtestületnek megküldetni határozatott.

Elnöki jelentés szerint a szövetkezetnek 61 egylet tagja és pedig járasonként: Sopron 8, Nagymarton 4, Kismarton 17, Csepregyh 8, Kapuvár 11, Csorna 11, Felső-Pulya 2; ezek közül 6 testület, ugymint Sopron, Kismarton, Darufalva, Csorna, Nagy-Czenk, Petőházi cukorgyár és Endréd küldték be statisztikai adataikat, miglen a többi tagoktól e részbeni jelentés nem érkezett be.

Tudomásul szolgál és a testületek körözüvényileg szólítandók fel a statisztikai adatoknak április hó 30-ig leendő beterjesztésére.

Elnök ur indítványt terjeszt elő, mely szerint az egyöntetűség tekintetéből czélszerű lenne, hogy az összes tűzoltók egyforma ruházattal láttassanak el, s utal továbbá arra, hogy több testületnél a tisztek száma, a legénység számához arányitva, nagyon is sok, s végre, hogy a szövetkezet részéről kiadott gyakorlati szabályzat nem mindenütt tartatik be.

Tekintettel arra, hogy sok testület vagyonika lamításokkal küzd és az egyöntetű ruházat beszerzése, miután az költséggel jár, kötelezőleg nem fogadtatik el, azonban a fumei és székesfehérvári országos szövetkezeti gyűlés e tekintetbeni határozatának keresztülvitele czélszerűnek ismertetik el. A tisztikar létszámának a legénység számarányához való viszonyítása tekintetében a szövetkezet által kiadott gyakorlati szabályzat szoros betartása szükségesnek találtatván, elnök ur felkérte, hogy e tekintetben intézkedjék.

Elnök ur azon szóbeli jelentése, hogy ő és Schneider Frigyes a soproni önkéntes tűzoltó-testület gyakorló mestere készek a jelentkező tűzoltó-tagokat elméletileg és gyakorlatilag kiképezni.

Örvendetes tudomásul szolgál.

Ezután tárgyalás alá vétetett az elnöki szemlék iránti indítvány

Tekintettel arra, hogy ezen szemlék egyrészt csak nyáron és akkor is csak vasárnap s ünnepnapokon volnának megtarthatók, másrészt pedig az idő rövidsége miatt egy egyén által nem volnának elvégezhetőek s végre mivel ezen szemlék költséggel is járnak, a szövetkezeti pénztár pedig jelenlegi állásánál fogva ily költséggel nem terhelhető, elnök ur felkérte, miszerint e tárgyban a jövő közgyűlésen oly érteimű indítványt terjeszzen elő, hogy a szemlék járasonként a közgyűlés vagy választmány kiküldöttei által jelentéstétel kötelezettsége mellett teljesíttessenek és esetről esetre egyes testületek az elnök által is megszemléltessenek.

Kund Frigyes szövetkezeti pénztáros jelentése.

Tudomásul vétetik; miután a jelentésből kitűnik, hogy több testülettag hátralékban van, azok hátralékaiknak e hó végéig leendő beküldetésére felszólítandók s a mennyiben kötelezettségüknek eleget nem tennének, a behajtás iránt a szolgabiroói hivatalok keresendők meg.

Ugy az elnöki, valamint a pénztárnoki jelentésből kitűnik, hogy a szövetkezetnek jelenleg 61 tagja van, s így a mi szövetkezetünk, a tagok számát tekintve, legnagyobb az országban, mégis tekintettel arra, hogy az utóbbi időben megyénkben sok új tűzoltó-testület alakult s ezek belépéseket még nem jelentették be, az alispáni hivatal felkérendő, hogy a testületek körrendeletileg a szövetkezetbe való belépésre felszólíttassanak.

Elnök urnak a f. évi január hó 5. és 6., úgy február hó 23-án tartott országos szövetkezeti választmányi ülésről tett jelentése.

Tudomásul vétetett.

A Nagymartonban tartandó szövetkezeti közgyűlés határnapjául június hó 15-ike állapotott meg.

K. m. f.

Rösch Frigyes s. k.,
elnök.

Kund Frigyes s. k.,
ideigl. jegyző.

Általános rész.

Szabályzat

a miskolci önkéntes tűzoltó-testület fizetéses tűzoltóinak nyugdíjazásáról, s azok özvegyei és árváinak ellátásáról,

I. Fejezet.

A nyugdíjalap létesítése, czélja s részletei.

1. §.

A miskolci tűzoltó-testület fizetéses-tűzoltóinak, valamint azok özvegyei s árvái sorsának biztosítása céljából, nyugdíjalapot létesít, melyből az ezen szabályzatban megállapított feircetek szerint, a rendszeresített s fizetéssel ellátott tűzoltók nyugdíjban s azok özvegyei és árvái ellátásban, illetve nevelési árakban részesülnek.

2. §.

A nyugdíjintézetnek feltétlenül és kötelezőleg tagja, illetve részese a testület parancsnoksága által felfogadott, s jövőben felfogadandó valamennyi rendszeres fizetéssel javadalmazott tűzoltója, a szolgálatba lépés napjától.

3. §.

A nyugdíjalapot a következő járulékok alkotják:

1. Azon 838 frt 70 kr. készpénz s 1000 frt névértékű 5⁰/₀-os papíráradékkötvény, melyet a tűzoltó-testület eddig «fizetéses tűzoltók segélyalapja» czimén gyűjtött s alkotott.
2. Az önkéntes tűzoltó-testületnek 1890 jan. 1-től 15 éven át évenként 100 frt adománya.

3. Azon 5⁰/₀, melyet a jelenleg testületi szolgálatban állók a nyugdíjintézet életbeléptekor, a jövőre alkalmazandók pedig, szolgálatba lépések alkalmával, évi rendes fizetésük után (a mellékjárulékot ide nem értve) beléptidij ezimen a nyugdíjalaphoz egyszer s mindenkorra járulni kötelesek.

4. Azon 3⁰/₀, melyet évi fizetések után kordij címén egyszer s mindenkorra fizetni kötelesek, azok, kik midőn a nyugdíjintézetbe léptek, életök a 32-ik évét már betöltötték.

5. Azon 2⁰/₀, melyet a tagok az évi rendes fizetésük után, az intézetbe lépésüktől kezdve évi járulék gyanánt évenként fizetnek.

6. Azon összeg, mely az országos tűzoltó-szövetség kebelében alakult, vagy valamely biztosító-társaság részéről az önkéntes tűzoltó-testület által legkevesebb 5 évig biztosított tagjaiért baleset esetén a testületnek kifizet.

7. Az intézet tagjaira kivonandó bírság-pénzek.

8. Netaláni alapítványok, segélyezések.

4. §.

A 3. §. 1-8. pontja értelmében befolyt összegek az intézet alapítóját képezvén, nyugdíjazásra, özvegyi ellátásra, nevelési járulékokra s temetési költségekre nem fordíthatók.

Ezen célokra csak az évenkénti kamatjövedelem 5⁰/₀-a, 10 év letelte után azonban az egész kamatjövedelem s a 3. §. 5-ik pontja értelmében befolyt évi járuléknak 5⁰/₀-a vehető igénybe.

5. §.

A 3. §. 3. és 4. pontjában említett járulékok, a tagok fizetéséből az intézetbe lépéstől számítva legfeljebb 36 havi egyenlő részletekben vonatnak le a tűzoltó-testület pénztárnoka által, az 5 pontban említett évi járulék pedig havonként szintén egyenlő részletekben vonatnak le a rendes fizetésből.

II. Fejezet.

A nyugdíjalap kezelése.

6. §.

A nyugdíjintézet a tűzoltó-testület felügyelő-bizottságának ellenőrzése alatt áll, ügyeit pedig a testület parancsnoksága mint «kezelő bizottság» intézi, és ülésein a fizetéssel ellátott tűzoltók főfelügyelője vagy ennek helyettese mindenkor jelen lehet.

7. §.

A tanácskozási rend, a szavazás s határozathozatal sat. illetőleg az önkéntes tűzoltó-testület alapszabályainak 20-ik §.-sában körülírt s erre vonatkozó utasításai érvényesek.

8. §.

A nyugdíjintézet tárgyában félevenként, de a körülményekhez képest az elnök-főparancsnok belátása szerint (esetleg 3 parancsnoksági tag vagy a nyugdíjintézet tagjai $\frac{1}{3}$ -ának írásbeli kérelmére) többször is tarthatók ülések.

A parancsnokság határozata ellen a kézhez adástól számított 15 nap alatt a testület felügyelő-bizottságához történik felelőbevitel.

Az ülésekről külön jegyzőkönyvek vezetendők s ezek a parancsnoksági ülésekben hitelesítettnek.

9. §.

A parancsnokság az intézet vagyontól felelősség terhe alatt kezeli. A nyugdíjazás s ellátásért vagy a befizetett pénzek visszaadásáért folyamodók kérvényeit elintézi, az e célra megszavazott s a kezelés körül felmerülhető egyéb kiadásokat utalványozza. A gyámok és gondnokoknak az árvák nevelésére (31. §.) kifizetett összegek miként lett felhasználását ellenőrzi.

A felügyelő-bizottság a pénztárt félevenként megvizsgálja; s az eredményről a zárszámadás előterjesztése mellett az évi közgyűléshez jelentést tesz.

10. §.

A pénztárnok a kezelést illetőleg a testület alapszabályainak 24. §. utasítása értelmében jár el.

11. §.

Azon kérdés eldöntésére, hogy van-e valakinek ellátási vagy részeltetési igénye? hogy ezen igény mennyiben és meddig bír érvénnyel, minden bírósági s más közhatósági eljárás kizárásával egyedül a nyugdíjazás elrendelésére s megállapítására hivatott testületi hatóság illetékes.

III. Fejezet.

Nyugdíjazási szabályok.

12. §.

A nyugdíjazásnak van helye:

A nyugdíjintézet életbeléptetését követő 10 évi szolgálat után:

a) ha a testület szolgálatában álló egyén elaggulás, betegség, testi vagy szellemi fogyatkozás miatt állására teljesen képtelen s a szolgálatától felmentetik, vagy ha ezen indokból a felmentést maga kéri, mely esetben elsőfokulag a parancsnokság, másodfokulag hivatalból akár történt felelőbevitel, akár nem, a testület felügyelő-bizottsága végérvényesen határoz. A szolgálatképtelenség a parancsnokság által meghívott egyik városi főorvos s a testület orvosának együttesen kiállított bizonyítványával igazolandó;

b) ha a testület szolgálatában álló egyén a szabályszerűleg beszámítható 35 évi szolgálati idő vagy 55 éves életkor betöltése után nyugdíjaztatását maga kéri.

Utóbbi esetben azonban csak akkor, ha az illető egyén a nyugdíjjegyetnek legalább 20 éven át fizető tagja volt.

13. §.

Ha az intézet életbeléptésétől számított első öt év alatt a testület szolgálatában álló egyén, minden kétséget kizárólag, a szolgálatban történt baleset következtében lett szolgálatképtelenné: ez esetben az illető egyénnek, illetőleg örökösének végkielégítésre van igénye, de csak azon összegre nézve, melyet a biztosító-társaság az ilyen baleset következtében a tűzoltó-testületnek kifizet.

Az intézet életbeléptését követő öt év után pedig az ilyen baleset következtében, az illető egyén, habár szolgálati tiz év nem terjed is, tekintetik, mintha már az intézet létesítése óta terjedt volna, s mint ilyen, a legutóbb élvezett rendes fizetése után — kivételesen — husz százalékkal számított nyugdíjban részesül.

14. §.

A nyugdíjazás vagy ellátás mérvének alapját a beszámítható szolgálati idő és a legutóbb élvezett rendes évi (mellékjárulék nélkül) fizetés képezi.

Ha a szolgálatképtelenség 10 évi szolgálat után szolgálatban szenvedett baleset következtében állott be a szolgálati évekhez még két év számítatik.

15. §.

A szolgálati idő 1890. év január első napjától számítatik.

16. §.

A nyugdíjjogosultság az ezen szabályrendeletben körülírt feltételek alatt a nyugdíj életbeléptése napjától számított 10 év elteltével nyílik meg s veszi kezdetét.

E tiz év eltelté előtt a tagok bár meddig szolgáltak is, a 12. §. esetét kivéve nyugdíjban nem részesülnek s csak az általuk tényleg befizetett összeget kamat nélkül kapják vissza.

17. §.

A szolgálatnak megszakítás nélkülnek kell lennie.

A megszakítás előtti szolgálati idő nyugdíjazás vagy ellátás alapjául nem szolgálhat s kivételt csak azon eset képezhet, ha a nyugdíjazott vagy befizetett pénzét visszakapott egyén ismét tényleges szolgálatba lép, habár időközben más szolgálatba ment is át, ezen esetben a testület szolgálatában előbb eltöltött szolgálati idő beszámítandó, tartozik azonban a ki befizetett pénzét a 22. §. értelmében visszakapta, azt s annak 5⁰/₀ kamatait 2 év alatt havi részletekben az intézet pénztárába befizetni.

A nyugdíjazott állapotban eltöltött idő a szolgálati évek meghatározásánál számba nem vehető.

E végből télen és nyáron át, hetenkint többször tartattak iskolai- és gyakorlati előadások, de különösen minden vasárnap délután felváltva a mászó- és szivattyús osztályllyal, még minden harmadik vasárnap öszzgyakorlatok tartattak.

Ezen gyakorlatok következtében 35 tűzoltó tette le a szakvizsgákat és pedig hárman őrparancsnoki, tizenketten mászó- és huszan szivattyús bizonyítványt nyertek, részint jó, részint kielégítő osztályzattal.

Kötelességeink közzé a rendes tűzoltáson kívül tartozik az éjjeli és színházi őrség,

Az éjjeli őrséget a fizetett legénységen kívül egy önkéntes őrparancsnok vezetése mellett két önkéntesből álló őrség teljesítette. A színházi őrségre egy őrparancsnok vezetése alatt 4 tűzoltó lett vezényelve és a január 1-től ápril 30-ig és szeptember 28-tól december 31-ig terjedő szini idény alatt 215 őrség lett megtartva. Itt megjegyezzük, miszerint a színházépület kijáratainak, felszereléseinek teljes megismertetése céljából, a mult évben is egy öszzgyakorlat tartatott a színház belsejében.

Azonkívül a mult évben 22 czirkusz-őrség tartatott, mely némi jövedelmet is hozott a segélyalapnak.

Diszkivonulás a lefolyt évben tartatott márczius 15-én és augusztus 2-án a honvédsirokhoz, továbbá az augusztus 25-én rendezett Kossuth-ünnepélyen. Ugy a diszkivonulások, mint az öszzgyakorlatokra való kivonulások rendszeren a testületi zenekar közreműködésével történtek.

A bajtársi egyetértés megszilárdítása végett több ízben társas összejövetelt rendeztünk s ezek mindig kitünően sikerültek; azonkívül több buzgó tagtársunk fáradozása mellett, a nagyerdei pavillonban nyári táncestély is tartatott, mely azonban csak csekély hasznot hajtott.

A testület kebelében alakult zenekar mindinkább tért hódít magának s a mellett, hogy ugy az egyes testületi mulatságokon, mint kivonulásokon a tagokat összhangzatos játékaival felvidítja, ugyszólván minden nyilvános ünnepségnél majdnem nélkülözhetetlen tényezővé vált; szívesen vétetik igénybe díjfizetés mellett, temetéseknel, továbbá a Szikszay-féle jégpályán az egész jégidény alatt működött vasárnaponként. Közreműködött továbbá a h-hadházi önk. tűzoltó-testület által november 30-án tartott bálon, tényleges kiadásainak megtérítése mellett és néhány színelőadáson.

Az országos tűzoltó-szövetség mult év augusztus 20—22. napjain Székesfehérváron tartott közgyűlésen, mely tűzoltószerek kiállításával volt összekötve, testületünket *Bocskó Sámuel* főparancsnok ur képviselte. Ezen gyűlésen, illetve az azzal egybekötve rendezett ünnepélyeken több bajtársunk vett részt.

A mult évben kibocsátott tűzrendészeti kormányrendelet következtében Hajdumegyében is rohamosan alakultak a tűzoltó-testületek, ugy, hogy az országos szövetség felhívására, a megyei szövetség megalakítása vált szükségessé. A kezdeményezés részünkről történt. Testületünk felhívására 10 vidéki testület képviselője jelent meg a november 3-án tartott alakuló gyűlésen, hol az alakulás egyhangulag kimondatott és *Bocskó Sámuel* főparancsnok a hajdumegyeyi szövetség ideiglenes elnökévé választatott meg.

Végre jelentjük, miszerint a mult év folyamán tartott 12 rendes parancsnoksági gyűlésen 173 jegyzőkönyvbe tartozó ügy lett elintézve.

Ezek ama fontosabb mozzanatok, melyeket a testület belviszonyairól, ügyforgalmáról és személyi ügyeiről önkkel közölni kötelességünk volt, immár áttérünk jelentésünk második részére t. i. a pénz- és vagyonkezelésre.

Szertárnokunk által részletesen összeállított az évi leltár szerint a testületnek 11528 frt 40 krra rugó, felszerelésekben álló vagyoná volt december hó végével. Eme végösszeget összehasonlítva az 1888-ik évivel, mely 10434 frt 81 krt tüntetett ki, 1093 frt 59 kr. vagyonemelkedés mutatkozik, melyet azonban jóval magasabbnak kell vennünk, ha tekintetbe vesszük, miszerint régi felszereléseinkből a mult évben is 3% kopás czímen le lett írva.

Itt részletesen fel nem sorolható számos aprólékos tárgyakon kívül, a mult évben beszerzett felszerelésekből kiemelendő a Walsér Ferencz gyárában készült és 800 frtba került, viszonyainknak inkább megfelelő szerkocsi, továbbá egy 300 frtos vizszállító kocsi, mely felszerelések értéke nagyobb részben ki is lett fizetve.

Miután az előttünk fekvő leltár, mely *Tikos Imre* testületi mérnök, *Biró József* és *Lampenföld Mihály* leltárvizsgálók által felülvizsgáltatott s az általuk betérjesztett jelentés szerint teljesen rendben levőnek találtatott, ennél fogva *Schaitl Márton* szertárnok részére a felmentvényt megadni, továbbá a bizottság jelentése szerint elhasznált vagy tüz eseteknél elveszett következő tárgyaknak u. m. 20 fm. közönséges kendertömlő, 40 fm. mézgázott kendertömlő, 8 db kendereder, 10 db vászonnadrág, 3 db nyírsósíp, 5 nyírsósípszinór, 1 kéthangu síp, 5 kéthangu síp, sípszinór, 6 mászókötel, 2 csőkötelnek, a leltárból való kitörlését elrendelni sziveskedjék.

Beterjesztjük továbbá a számvizsgáló-bizottság által megvizsgált és teljesen rendben talált pénztári számadásokat, melyek 4668 frt 30 kr. bevétellel szemben 4663 frt 59 kr. kiadást tüntetnek fel, ugy, hogy a jövő évre 4 frt 71 kr. maradvány-többség mutatkozik.

A mult évben befolyt 100 frtnyi adományhoz következő társulatok járultak u. m.: az «István» gőzmalom-társulat 40 frt, Debreczeni takarékpénztár 30 frt, Légszeszgyár és Iparbank 10—10 frttal, Alföldi takarékpénztár és Iparegy. takarékpénztár és hitelintézet egyenkint 5—5 frttal.

Jövedelmeinkhez kell számítanunk még a város által természetben adott 8 m. öl tüzfát, számos ingyen nyomtatványainkat, kocsisunk fizetését, valamint 4 ló tartását.

Segélyalapunk, mely 1888. év végével 397 frt 48 kr. volt, a mult év végével 1557 frt 06 krra szaporodott. Ezen alap emelkedett a *Steinfeld Ignác*s örökösei által adományozott 100 frttal, színházi jegyek elárúsításából befolyt 41 frt 92 krral, ez alap kamatai és a lovarda őrségért fizetett 48 frt 16 krral, továbbá birságok és tűzoltó-szak-könyvekből bevett 7 frttal.

Ezen alapból ápolattunk 27 frt 50 kr. költséggel egy a testület szolgálatában lábtörést szenvedett bajtársunkat, továbbá temetési költségre köitöttünk 10 frtot, ugy, hogy a segélyalpból mult évben összesen 37 frt 50 kr. kiadásunk volt.

A 48 frt 44 krnyi zászlóalap, mely közgyűlési határozattal a zene-alaphoz lett csatolva, az év végén 5 frt 77 kr. maradványt tüntet ki. Az év folyamán *Urbányi Ferencz* ezen alapnak 10 frtot adományozott, takarékpénztári kamatai 1 frt 85 krra rugtak. Ez alapból beszereztetett a meglevő hangszerekhez 54 frt 52 kr. értékű új hangszerek s ennek folytán a tőke majdnem egészen beruházásokra lett fordítva.

A zenekar egyéb jövedelmei és kiadásairól pénztárnok ur külön részletes számadása a jelentéshez csatolva van.

Külön alapunk, mely csak kamataival emelkedett, az év végén 3 frt 12 kr tett ki.

Ezek után kérjük *Tikos István* pénztárnok urat, a számvizsgálók jelentése alapján, a mult évi felelősség terhe alól felmenteni.

Végre betérjesztjük még ez évi költségelőirányzatunkat, mely szerint 634 frt 71 kr. remélhető bevétellel szemben 4637 frt kiadás mutatkozik. A hiány mindenestre a várostól nyerendő évi segélyösszezből lesz fedezendő, mindazonáltal mindenkor a szigorú takarékossgot kell szem előtt tartanunk. Kérjük ezen költségelőirányzatunkat helyben hagyni.

Megköszönve irántunk a tefolyt évben is tanusított bizalmukat, kérjük jelentésünket tudomásul venni és a parancsnokság részére is a felmentvényt megadni.

Debreczen, 1890. ápril hó 13-án.

A parancsnokság nevében :

Bocskó Sámuel,
főparancsnok,

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten, 1890. ápril hó 26. napján a Budapest főváros kültelki önkéntes tűzoltó-testület létesítése céljából egybehívott alakuló közgyűlésen.

Ideiglenes elnök: *Komócsy Lajos*, jegyző: *Dr. Csillag Szilárd*.

1. Elnök az alakuló közgyűlésre megjelent tagokat meleg hangon üdvözölvén lelkes szavakkal ecseteli az alakítandó testület nemes és közhasznu célját; s midőn saját részéről lelkesen üdvözli azon nagy arányban kifejtett mozgalmat, mely a kültelki önkéntes tűzoltó-testület létesítésére irányul, örömmel

konstatálja, hogy a Budapest főváros kültelki önkéntes tűzoltó-testület szervezése lelkes érdeklődéssel és meleg rokonszenvvel találkozott.

Ezek után az elnök az alakuló közgyűlésen megjelenteknek bemutatja Lukáts Gyula urat, az országos tűzoltó-szövetkezett központi választmány rendes tagját, a bars megyei tűzoltó-szövetkezet műszaki előadóját és a garam-szent-keresztzi tűzoltó-szövetkezet járási főparancsnokát, mint, aki ezen következményeiben nagy horderejű mozgalom megindítója és buzgó előkészítője volt, s fölkéri, hogy a most létesítendő testület célját mint általánosan elismert szaktekintély a gyakorlati szükségesség szempontjából ismertesse.

Lukáts Gyula ur engedve az elnöki fölhívásnak az alakuló közgyűlésen megjelentek előtt fölolvassa a közönséghez intézett fölhívását és szakszerű előadással közli nézeteit a Budapest főváros kültelki önkéntes tűzoltó-testület életbeléptetésére, szervezésére, létesülésére vonatkozólag és ez alapon ajánlja a kültelki önkéntes tűzoltó-testület szervezését.

Az elnök az előadottaknak rövid összefoglalása után fölhívja az értekezletet, hogy az önkéntes tűzoltó-testület megalakulásának kérdésében határozatot hozzon, mire az alakuló közgyűlésen megjelentek ennek szükséges voltát egyértelműleg hangsúlyozván ezen önkéntes tűzoltó-testület szervezését határozatilag kimondja.

Az elnök a «Budapest főváros kültelki önkéntes tűzoltó-testület» szervezése tekintetében hozott határozatot kihirdeti.

Az elnök a testületi alapszabályok megalkotása, illetve elfogadása céljából fölmutatja a Lukáts Gyula ur által ezen testület részére szerkesztett alapszabályokat, s felhívja az alakuló közgyűlésen jelenlévőket azoknak fölolvassása, tanulmány tárgyává tétele és elfogadása iránti határozathozatalra;

az értekezlet ezen alapszabálytervezetnek azonnali fölolvassását és tárgyalását határozatilag kimondja, és ennek megtörténte után ezen alapszabályokat a közgyűlés az eredeti szövege szerint elfogadja.

Elnök a határozat kihirdetése után a «Budapest fővárosi kültelki önkéntes tűzoltó-testület» megalakulnak kijelenti.

Az elnök az alakuló közgyűlést az elfogadott alapszabályokban megjelölt tisztviselők megválasztására fölhívja, de a testületi választmány megválasztását egy később összehívandó oly közgyűlésen tartja kívánatosnak eszközölni, melyen a tagok már nagyobb és oly számban fognak megjelenni,

hogy a 40 tagban megállapított választmány tényleg megalakítható legyen,

mire a közgyűlés a testület tisztikarát közfelkiáltással a következőképen választotta meg.

Elnök: *Fektor Ferencz*, alelnök: *Komócsy Lajos*, titkár: *Fókuty Miklos*, főparancsnok: *Lukáts Gyula*, mérnök: *Mutschbacher Alajos*, ügyész: *Dr. Csillag Szilárd*, orvos: *Dr. Uhrík Gyula*, pénztárnok: *Mészáros Fános*.

A testületi választmány megalakítása következő közgyűlésnek határozottatott föntartatni.

Lukáts Gyula főparancsnok előterjesztésére a közgyűlés *Scerboussky Szaniszló* fővárosi főparancsnok urnak a testület irányában tanusított pártoló ténykedéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Lukáts Gyula bejelenti, hogy a Budapesti önkéntes tűzoltó-testület is megigérte pártolását s az erre vonatkozó jegyzőkönyvet tudomásul vétel végett megküldötte, a mely felolvastván, tudomásul vétetett, s egyben *Bárany N. Ernő* urnak mint a testület elnökének jegyzőkönyvi köszönet mondatott.

Lukáts Gyula fölhívja a testületi közgyűlést, hogy az országos tűzoltó-szövetségbe lépjen be, egyhangulag elhatározzatik.

Lukáts Gyula a testület számára általa szerkesztett gyakorlati és szolgálati szabályzat tervezetét bemutatja, de azokat teljesen és szerves egészszé egybeállítva csak a következő közgyűlésen fogja bemutatni, tudomásul vétetik.

Elnök a közgyűlés által elfogadott alapszabályokat 3 példányban a n. méltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz leendő fölterjesztése iránti határozatra kéri föl a közgyűlést, helybenhagyólag elfogadtatik.

Elnök a megjelent tagok részvétel iránti köszönetének kifejezése mellett indítványozza, miszerint a közgyűlés Lukáts Gyula ur rendkívüli buzgó fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon, mi egyhangulag helyeseltetvén, a közgyűlést berekesztettnek jelentette ki.

Kmf.

Komócsy Lajos,
egyl. alelnök.

Dr. Csillag Szilárd,
jegyző.

Lukáts Gyula,
főparancsnok.

H i r e k.

— Lélekemelő ünnepély színhelye volt az alcuthi főhercegi kastély udvara áldozó-csütörtök napján. Ekkor tűzte fel sajátkezüleg Magyarországon a legnépszerűbb és hódolatteljes tisztelettel általánosan szeretett **József Főherczeg Ő cs. és kir. Fensége** egy alcuthi önkéntes tűzoltó mellére **Királyunk Ő Felsége** által adományozott érdemkeresztet.

E szép jelenet szemtanúi voltak, az egész *Fenséges főhercegi családon* kívül, még Steiner Fülöp székesfejevári megyés püspök, Holdházy apátkanonok ur és egy nagy intelligens elemekből álló közönség.

Az ünnepélyt megelőző, a főhercegi kastély templomában megtartott isteni tisztelet után, az alcuthi önkéntes és pusztai tűzoltók zászlóikkal a kastély udvarán felvonulva, annak homlokzata előtt kettős sorban állást foglaltak. A tűzoltó-egyenruhában megjelenő főherczeg, fogadva a parancsnok katonás jelentését, az arcvonal előtt megállva beszédet intézett tűzoltóihoz. Mindenkor sajnálatos marad, hogy ezen beszéd nem akadt gyorsíróra, ki azt szóról-szóra feljegyezze, melynek minden szava élénk tanúságot tesz a legnépszerűbb főherczeg nemes és emberbaráti szeretettől áthatott gondolkodásáról. De a mennyire emlékeztetből lehetséges, iparkodunk e szép szavakat visszaadni, hogy feledésbe ne menjenek. Ő Fensége körülbelül így szólt:

Vitéz tűzoltóim! Azt az emberbaráti szeretetből eredő célt, mely minket egy szép és nemes feladat teljesítésére egyesített, hogy egy emésztő elemmel megküzdve, felebarátaink vagyont annak pusztításaitól megmentsük, derék tűzoltóim mindenkor szem előtt tartották. Örömmel és büszkeséggel ismerem el azt, hogy vitéz tűzoltóim ez irányban nemes

emberbaráti kötelességüknek mindenkor a legnagyobb lelkesedéssel megfelelték; mert nem kondult meg még soha az alcuthi templom tornyának nagy harangja, hogy annak hívó szavára, vitéz tűzoltóim az utolsó emberig meg ne jelentek volna a vész színhelyére.

Igy történt ez a múlt év nyarán, midőn egy napon a torony hangjának kongása, egy közel fekvő községben tűzveszedelmet jelzett. Mint egy ember voltunk talpon mindannyian, hogy szerencsétlen embertársainknak segínyt nyújtsunk, hogy a dúló fergetegben féket vesztett elemnek útját álljuk és Száar községet a végpusztulástól megmentsük. Őt tűzoltó-testület egyesült erejével és Isten segédelmével sikerült akkor egy szép és virágzó község harmadrészét a végenyészettől megmentenünk. Ekkor történt, hogy egy már lángtengerben álló lakó épületből, melynek már padláslépcsőzete is tüzet fogott Beck Ferencz és Csányi János önkéntes derék tűzoltóim saját életük kockáztatásával, az égő épület padlására szorult két ember életét megmentették. Ő Felsége apostoli királyunk, ki mint a legjobb atya, szeretettel gondoskodik alattvalóinak mindegyikéről, ez önfeláldozó bátorságért derék két tűzoltómat az ezüst érdemkeresztrel tüntette ki és így férfisan megérdemelt kitüntetésben részesítette. Csányi János derék tűzoltóm ma már nincs körünkben; ennek az érdemkereszt megküldetik. Midőn pedig a jelenlévő Beck Ferencz ő. tűzoltó mászónak a királyi kegy nyilvánulásának eme jelvényét átadnám, teszem azt azon forró óhajással, hogy apostoli Királyunk Ő Felségét, a Mindenható az emberi kor legvégső határáig éltesse. Eljen!

Ez utóbbi és lelkesítő hévvel kimondott szavakat a

közönség kalaplevéve hallgatta végig, miközben Ő Fensége az arcvonal elé kilépő tűzoltónak mellére tűzte az ezüst érdemkeresztet és vele kezét fogván még egyszer megdicsérte őt önfeláldozó tettéért.

Ezután a 110 főből álló tűzoltó-csapat diszmenetben elvonult Ő Fensége előtt és az alcsuthi kastély tagas udvara ismét csendes lett, mint volt azelőtt. Megszűnt a zaj és zszibongás, hogy ismét helyet adjon egy csendes boldog családi élet zavartalan nyugalmának.

— **Bárány N. Ernő** a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka és lapunk felelős szerkesztője f. évi június hó 7-ikén tölti be önkéntes tűzoltói szolgálatának 20-ik évét. 1870. évi június hó 7-ikén lépett be, mint ujoncz a testület működő tagjai sorába, a midőn annak első főparancsnoka és alapítója *gróf Széchenyi Ödön* kezébe tette le a fogadalmat, s azóta folyton a testület tevékeny és ügybuzgó harcosai közé tartozott. A testület parancsnoksága és legénysége ezen nevezetes mozzanatot ünnepélylyé kívánja emelni s szeretett főparancsnokát ovátiókban részesítendő június 7-ikén esti 9 órakor lesz a kibővített s nagy áldozatok arán teljesen ujonnan berendezett órszoba felavatása és további rendeltetésének átadása, továbbá a főparancsnok életnagyságu arcképének ünnepélyes leleplezése. 8-án délután 5 órakor gyakorlat s. ez alkalommal a főparancsnoknak egy diszes emléktárgy átnyújtása, este pedig társasvacsora. Az ünnepségekre úgy a helybeli összes tűzoltó-társtestületek, mint pedig a vidéki társtestületek szívélyesen meghívotnak.

— **A tabi önk. tűzoltó-testület zászlaja.** A «Grazer Tagespost»-ból olvassuk a következő ujdonságot: «Haas Fülöp és fiai» czég kirakatát naponkint nagy néptömeg hullámozza körül, a kirakatban néhány nap óta egy remek művű tűzoltó zászló van közszemlére kitéve. Ezen pompás zászlót *bárá Weissenbach Iván* ur, tabi nagybirtokos áldozatkészsége fogja a tabi tűzoltók részére juttatni, miután nejét, a nagy népszerűségnek örvendő, köztiszteletben és szeretetben álló *bárá Seckendorf Oszkár* ur leányát: *Seckendorf Franciska* férjezett *Weissenbach Ivánné báróné* Ő méltóságát választotta meg nevezett tűzoltó-testület általános felkiáltással nagy lelkesedés mellett zászlóanyává. A zászló gazdag arany és selyem-hímzései a gráci állami ipariskola hímző tanítónőjének, Magyarország szülöttének, *Lorencz* kisasszonyának sajátkezü munkája, a hímzetmintákat a nagylelkű ajándékozó terve és utasítása után *Theyer L.* tanár hírneves műrajzoló készítette. Bizonyára ez az első tűzoltó-zászló, mely úgy motívumainak, mint fantasztikus izlésű mintázatainak egybehangzó harmoniája és művészi kivitele a legmagasabb műigényeknek is minden tekintetben megfelel. A zászló első oldala biborvörös vastag selyem tafota, «*önkéntes tűzoltó-testület Tabou 1887.*» vastag aranybetűs feliraton kívül az elmaradhatlan, de rendkívüli izléssel csoportosított tűzoltó-jelvény van hímözve, körítve Somogyvármegye czimerével szőlőlugas vesszővel és két kék szőlőfürttel. A zászló másik oldalának alapja fehér selyem, ezt művészi kivitelben Magyarország czimere díszíti, a czimer fölött a szent korona van hímözve a leggondosabb és minden részleteiben a legpontosabb kivitelben. A czimer és korona keretéül babér és tölgyfalevelekből font koszoru szolgál, közepén «*Ö. T.*» betűkkel. Hogy az «*Ö. T.*» betűk a babér és tölgylevél-koszoru közé van füzve, annak némi jelentősége is van. A tabi önk. tűzoltó-testület ugyanis 3 év alatt 47 tüzesetben tüntette ki magát, s a zászlót ajándékozó főur mintegy elismerését kívánta ezzel a derék testületnek gyöngéden kifejezni. A tölgylevél ugyanis az erő symboluma, a babérlevél pedig a győzelem jelvénye, az *Ö. T.* megkoszoruzásával a tűzoltók erélyes kitartása van feltüntetve, s azon győzelmei megkoszoruzva, melyeket a bösz elemek fölött annyiszor kivivott magának. Az egész kivitelben különösen kiemelendő a végzetetlen ügyes csoportosítás, a heraldikai hűség s a gondosan megválasztott színvegyülek, melyben a vörös-fehér-zöld-jut leginkább érvényre. Nincs benne semmi fölösleges és nem is hiányzik róla semmi. Egészen kiválik az eddig készült sablonszerű tűzoltó-zászlóktól, minden tekintetben mintaszerű, a mi a közreműködött kitünő erők gondos és szakszerű művészetének eredménye. A tabi önk. tűzoltó-testület valóban büszke örömmel fogadhatja működésének megfelelő gyönyörű zászlóját.

T Ű Z E S E T E K .

Bécsben május hó 27-én esti 10 órakor a gazdasági kiállítás területén tűz támadt. A cukor-termékenyek kiállítási pavillonja gyulladt ki, mely háromnegyed óra alatt a szélcsend és eső daczára ugyszólván egészen lángokban állott, felemészte a benne felhalmozva volt nagymennyiségű gépeket, készülékeket és kiállított tárgyakat az összes berendezéssel együtt. Attól lehetett tartani, hogy a közelben álló s tudvalevőleg a kiállítások alkalmával készített nem éppen tűzálló épületek is áldozatul esnek, ezeknek megmentése nagy erőfeszítések arán sikerült csak. A zavar és félelem ugyszólván mindenkit téltlenségre kárhoztatott, a mennyiben oltószerek és víz nem igen állott rendelkezésre, a bécsi városi tűzoltóság pedig csak egy félóra mulva jelent meg a tűz színhelyén. Tulajdonképen a zuhogó esőnek és szélcsendnek lehet köszönni jórészt, hogy a tűz tova nem terjedt, mert a tűz maga olyan arányokat öltött, hogy az ég boltozatját veresre festette, s Bécs városából úgy látszott, mintha az egész kiállítás lángokban állana. Nagy volt az elkeseredés a kiállítók között a tűzoltóság késedelmes megjelenése felett, úgy, hogy a francia kiállítók kijelentették, hogy a kiállításra szánt tárgyaikat ki sem csomogoltatják. A tűzoltóság bár késedelmesen jelent is meg, de annál derekasabban látott munkájához, úgy, hogy az épület egy részét megmentenie sikerült; a kár azonban így is igen nagy lett. Az épület különben 300,000 fitra biztosítva volt.

Nyilt tér.

Nyilatkozat.

A «Tűzoltó-Közlöny» 1890. évi 4-ik számában megjelent «Hol a tisztesség?» című általam irt cikkben mondott szavak «... már annyira kompromittálva vannak» folytán *Saczerbóvszky Szaniszló* tűzoltó főparancsnok ur részéről magyarázat megadása végett megjelent két képviselője előtt nyilatkozom, hogy ezen szavakkal nevezett urat sem polgári, sem mint fővárosi tisztviselő tűzoltói ténykedésében, becsületét sérteni nem volt, sem nem lehetett számdékom. A kiküldötték kérelmére kinyilatkozatom, hogy ezen nyilatkozatom a «Tűzoltó-Közlöny» legközelebbi számában szövszerinti szövegeben meg fog jelenni.

Budapest, 1890. évi május hó 26-án.

Bárány N. Ernő

önk. tűzoltó-főparancsnok.

Dedovich.

Vimmer Antal.

Nyilatkozat.

A «Tűzoltó-Közlöny» 1890. évi 4. számában megjelent «Hol a tisztesség?» általam irt cikkben a városi parancsnokság egyes személyeiről mondott szavak «... is már annyira kompromittálva vannak» folytán *Janicsék Andor* tűzoltó felügyelő ur felkért két képviselője által magyarázatot kívánván, ezennel nevezett urak előtt készségesen nyilatkozom az iránt, hogy Janicsék Andor ur sem polgári, sem mint városi tisztviselő ebben tűzoltói működésében, sem becsületét érinteni nem volt és nem is lehetett számdékom.

Budapest, 1890. május hó 26-án.

Bárány N. Ernő

önk. tűzoltó főparancsnok.

Előttünk:

Bendik István szds.

Orosz János.

Nyilatkozat.

Alólírott ezennel kijelentem, hogy *Markusóvszky Béla* urat, kit korrekt és tisztességes embernek tartok, f. évi április havi «Tűzoltó Közlöny»-ben megjelent cikkemmel sérteni nem volt számdékom.

Budapest, 1890. május hó 27-én.

Bárány N. Ernő

önk. tűzoltó főparancsnok.

Előttünk:

Dr. Janicsék József.

Markovich Incze.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG. BUDAPESTEN.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- ÉS JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK.

Harmincketedik évi zárszámla 1889. január 1 től december 31-ig

BEVÉTELEK.

VAGYON.

Mérleg számla 1889. december 31-én.

TEHER.

KIADÁSOK.		Harmincketedik évi zárszámla 1889. január 1 től december 31-ig		BEVÉTELEK.		VAGYON.		Mérleg számla 1889. december 31-én.		TEHER.		
		forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr	
I. Tűzbiztosítás.				1888. évi nyeresémény-számla: maradvány		1500	74					
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után	1600938	47		I. Tűzbiztosítás.				Elhelyezett tőkepenz: az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál, az országos központi takarékpénztárnál és a magyar lezámitoló- és pénzváltóbanknál		1149771	19	
Függőben maradt károk tartaléka	101241	20		Az 1888. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		1825621	37	2.000.000,— m. kir. 5 száz. papírradéka á 98.35				
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	343146	04		360.114,447 forint 66 krnyi kötött biztosítások után valamint a folyó évben lejárt díjrészekből befolyt díjak				1.967,000 frt - kr				
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	123211	45		levonva: törlesztett díjak 486,085.46				2.400,000 m. 4 száz. földterhermentesítési kötvények á 88.25 =		2.411,000	frt - kr	
Postabérek	45836	31		vizontbiztosítási díjak 440,236.93				189,500,— m. vasuti 4 és fél százalékos kölcsönkötvények á 113.75 =		215,556	frt 23 kr	
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	330023	80		lejárt visszabiztosítási díjrésztelék		2512708	64	275.000 Lira olasz alapítványi kötvények á 93.— =		163,215	frt - kr	
Behajthatlan követelések leírása	4030	19		Az 1888. évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért		95587	99	Pesti Lloyd társ. kötvények és egyéb értékpapírok árfolyam szerint		386,028	frt - kr	
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	1774443	86	4322821	32	II. Szállítmány biztosítás.		4435918	Pasti Lloyd társ. kötvények és egyéb értékpapírok árfolyam szeri		307,495	frt - kr	
				Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával		22908	76	a tisztviselő nyugdíjalap értékpapirjai árfoly. szer.				
Függőben maradt károk tartaléka	112554	12		Az 1888. évről áthozott díjtartalék		22,861,794	frt 22 kr	a fenti értékpapírok után az év végig esedékes kamatok		57,520	frt 16 kr	
Szerzési költségek	9954	67		22.861,794 frt 22 kr kötött biztosítások utáni díjak		132,78	66	Leszámitolt, visszeszámitolt és egyéb váltók A társaság háza Budapest		506248	64	
A szállítvány-biztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	19979	36		30.715,34		32,425	73	Különféle adóok :		1210000		
A következő évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával	10879	12	176625	64	III. Jégbiztosítás.		13133	54	a) Pénzkészlet és maradványok a képviselősekéknél	769451	89	
				Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával		47,777,066	forint 80 krnyi kötött biztosítások utáni díjak	1583597	30	b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél Jégbiztosítási osztály folyó számlán	305125	72
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosítások utáni bevételek levonása után	230926	75		IV. Egyéb bevételek.				Központi pénzkészlet		294648	36	
Behajthatlan követelések leírása	3407	89	1625168	89	Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapírok és idegen pénznemek után		347764	81	A következő években lejárt díjváltók és díjkötelezvények összege	2050	90	
1889. évi nyeresémény	458797	16	6583413		Társasági házak tiszta jövedelme		60727	92				
										9470	0911	

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK

Huszonhetedik évi zárszámla 1889. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

VAGYON.

Mérleg-számla 1890. december 31.

TEHER.

KIADÁSOK.		Huszonhetedik évi zárszámla 1889. január 1-től december 31-ig.		BEVÉTELEK.		VAGYON.		Mérleg-számla 1890. december 31.		TEHER.	
		forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr
Törlesztett kötvények díja		111509	19	A múlt évből áthozott díjtartalék		18414368	14	Értékpapírok		12,734,011	frt 39 kr
Visszaváltott kötvényekért	171854	56		Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után		319417	41	2,954,100 frtnyi m. földhitl. 5 száz. záloglev. 100 frtjával		2954100	
Halálesetek után kifizetett károsseg	701631	02		az előbbi években kiállított kötvények után		2216387	67	896,000 frtnyi m. földhitelint, 4 1/2 százalékos záloglevelek 100 forintjával		896000	9
Lejárt kiházasítási tőkéért	442738	11		a biztosított tőke emelésére forrított nyeresémények		18173	78	2,202,600 frtnyi magy. földh. 4 százalékos záloglevelek 90 frt 75 krjával		2189065	59
Kiházasítási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítés	114021	46		Múlt évi függőben maradt károk tartaléka				12,360 frtnyi m. földhitelint, 5 százalékos érc értékű záloglevelek 119 forintjával		14708	40
Függőben levő károk tartaléka	136301	50		illetékek				995,000 arany frtnyi magyar vasuti beruházási kölcs. 4 1/2 százalékos elsőbbs. kötvények 114 frt 50 krjával		1189275	
Egyradékokért	15674	87		Kamatjövdelem				297,900 frtnyi budapesti kö uti vaspálya-társasági 4 1/2 százalékos részlet kötvények 97 forintjával		288963	
Vizontbiztosítási díjak	50615	79						2,174,800 frtnyi magyar északkeleti vasuti 5 százalékos ezüst elsőbbs. kötvények 100 forintjával		2134800	
Bélyegekért	40523	05						527,500 frtnyi Budapest fővárosi 5 százalékos kölcsönkötvények 99 forint 75 krjával		536156	25
irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, uti-és egyéb költségek	88928	91						1,000,000 frtnyi m. 4 százalékos földterherm. kötvények 88 forint 25 krjával		1412000	
Tiszti fizetések	57075	28						500 forintnyi pesti m. kereskedelmi bank 6 százalékos záloglevelek 100 forintjával		500	
Jövedelmi adóért	11505	87						Beszercebánya-brézovai és piski-vajdahunyadi vasuti elsőbbségi kötvény		1163070	26
Orvosi díjakért	16442	58						12,344 Lire 87 c. olasz 6 százalékos járadék és kamatai 1889-ben esedékes kamat és elszám. pénzküldemény		6372	98
Szerzési és díjbehajrási költségek	15472	83						Jelzőlog-kölcsönök		230570	18
Behajthatlan tartozások leírása	14619	32	2127914	33				Kötvény-kölcsönök		21272	78
Díjtartalék ez év végén			14466695	20				Vizontbiztosítási kötvény-kölcsönök		1833514	
1888 évi nyeresémény			299212	44				A központ tartozása folyó számlán		19574	63
								Vezér- és főügynökségek s mások tartozásai		41624	36
										2994	4 37
										15538940	96

Budapest, 1889. december hó 31-én.

Pecz Vilmos, életbiztosítási osztályfőnök. **Harkányi Frigyes**, **Lévay Henrik**, **Ormódy Vilmos**, **Tornyay Schosberger Zsigmond**, **Ullmann Károly Pál**, **Gr. Zichy Nándor**, **Jeney Lajos**, aligazgató. mint a közp. könyvelés főnöke.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találjuk.

Budapest, 1890. március hó 15-én.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Gróf Batthyányi Géza, **Jekelfalussy Lajos**, **László Zsigmond**, **Szittányi Izidor**

Kaczvinsky János, életbiztosítási könyvivő

18. §.

Az évi nyugdíj 10 évi beszámítható szolgálat után a legutóbb élvezett évi rendes fizetés 15 százalékban állapíttatik meg, melyhez minden további teljes év után a rendes évi fizetés 2 százalékkal járul mindaddig, míg a nyugdíj az évi rendes fizetés magasságának 65 száztóliját el nem éri.

Teljes szolgálatképtelenség esetén azonban 10 évi szolgálat után a nyugdíj a rendes fizetésnek $27\frac{1}{2}\%$, mely minden szolgálatban teljesen betöltött évben $1\frac{1}{2}\%$ -kal emelkedik mindaddig, míg a nyugdíj a legutóbb élvezett fizetésnek 65 száztóliját el nem éri.

A rendes fizetés 65 száztólijánál magasabb nyugdíjban senkisésem részesülhet.

19. §.

A már kiszabott s folyóvá tett nyugdíj kiszolgáltatása ideiglenesen felfüggesztetik:

a) ha a nyugdíjazott valamely tűzoltó-testületnél lépne ismét szolgálatba, azon idő tartalmára s azon összeg erejéig, a melylyel újabb alkalmaztatásának javadalma az intézeti nyugdíjjal együtt nagyobb, a testület azon javadalmazásánál, a melynek alapján az intézeti nyugdíjazás történt;

b) ha a nyugdíjazott egyén valamely nem becstelenítő bűntény vagy vétség miatt szabadságvesztéssel büntetettik, a szabadságbüntetés tartamára, kivételnek csak az esetben van helye, ha az illető családdal bir.

A nyugdíj kiszolgáltatása végkép megszűnik:

a) ha a nyugdíjazott meghal;

b) ha becstelenítő büntett vagy abban való részesség miatt bünfenyítő uton elítéltetik;

c) ha magyar állampolgár lenni megszűnik.

20. §.

Nyugdíjra való igényét elveszti:

a) a ki a parancsnokság által a szolgálati szabályzatban előírt okok miatt szolgálatvesztéssel büntetettik;

b) a ki a szolgálatból önként kilépett vagy azt elhagyja;

c) a ki valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetik.

21. §.

Ha tömegesebb nyugdíjazások, ellátások, nevelési pótlékok és visszafizetések folytán a tényleg rendelkezésre álló kamat és évi járulékok a szabályszerű összegeket teljesen nem fedeznék s a testület a fizetésről nem gondoskodnék, a már kiszabott s folyóvá tett, vagy folyóvá teendő nyugdíjak, özvegyek és árvák ellátásai s a nevelési pótlékok a fedezett hiány megszűntéig aránylagosan leszállítandók. Visszapótlásnak a fedezett hiány megszűntével sincsen helye.

IV. Fejezet.

A befizetett összegek visszaadása.

22. §.

Azon intézeti tag, kire nézve a 12. §-ban felsorolt nyugdíjazási feltételek a nyugdíjképesség elérése előtt, t. i. az intézet életbeléptetését követő 10 éven belül, vagy akkor állanak be, midőn beszámítható 10 szolgálati évvel még nem bir, vagy ha a 20. §. a) és c) pontja alatt fölemlített eset 10 évi szolgálat előtt vagy után következnek is be, azon összegből, a mit beléptekor a 3. §. 3. és 5. pontja értelmében befizetett 10 évi szolgálat után, az egész tőkét kamat nélkül, ha szolgálata még 10 évre terjedt volna, annak felét kapja vissza.

A 20. §. b) pontja esetében azonban semmiféle visszafizetés vagy kárpótlásnak helye nincsen. Ily esetekben, valamint akkor is, ha az ily intézeti tag gyermek, özvegy, törvényesen leszármazó szülők vagy nagyszülők, testvér vagy annak gyermeke hátrahagyása nélkül hal el, a befizetett összeg az intézet tulajdona marad.

Ellenkező esetben a fentebbieknek az intézeti tag végakarata szerint, vagy ilyen végakarata nem léteben a törvényes öröklés sorrendje szerint a befizetett összeg kamat nélkül kiadandó.

V. Fejezet.

Az özvegyek ellátása.

23. §.

A jelen szabályrendelet értelmében nyugdíjra jogosított vagy már nyugdíjazott egyének özvegyei ideértve a 13. §-ban jogosítottak özvegyeit is, rendszerint ellátásra tarthatnak igényt, ha az özvegy az elhunyttal a tényleges szolgálat ideje alatt vagy még az előtt lépett házasságra s vele halála napjáig együtt élt.

24. §.

Az özvegynek ellátásra nincs igénye:

a) ha a férj halála az intézet életbeléptetését követő 10 éven belül következett be; az általános szabály alól csak a 13. §. eseteiben van kivételnek helye;

b) ha a házasság kötésekor a férj a testület szolgálatában állott ugyan, de már életének 45. évét túlhaladta;

c) ha az özvegy erkölcsstelen életet folytat.

25. §.

Az özvegyet ellátásképen, azon összeg egyharmada illeti, a mely a férjet az elhalálozás alkalmával nyugdíjképen illette volna, vagy a melyet nyugdíjképen élvezett.

Ezen ellátási összeg azonban az esetleges nevelési járulékokon kívül 150 frtot meg nem haladhat.

26. §.

Az ellátásra igénynyel bíró özvegyet, valamint a teljesen elárvult kiskorú gyermekeket is a férj vagy atya halála alkalmával temetési járulékok illetik, mely az özvegynek még a 24. §. eseteiben is kiszolgáltatandó. E járulék a tényleges szolgálatban elhaltak után a legutóbb élvezett fizetés egyhavi összegében, a nyugdíjban elhaltak után a nyugdíj két havi összegében állapíttatik meg.

27. §.

Az özvegy az özvegyi ellátásból nemcsak saját gyermekeit, hanem férjének előbbi házasságából hátramaradott gyermekeit is eltartani köteles.

28. §.

Az özvegyi ellátás életfogytig tart, megszűnik azonban ideiglenesen:

ha az özvegy bármely nem becstelenítő bűntény vagy vétség miatt szabadságbüntetésre ítéltetik, a szabadságbüntetés tartamára, véglegesen pedig megszűnik:

a) ha az özvegy ismét férjhez megy;

b) ha az özvegy a magyar állampolgárság kötelékéből kilép;

c) ha meghal;

d) ha becstelenítő bűntény vagy abban való bűnrészesség miatt bünfenyítő uton jogerejüleg elítéltetik.

VI. Fejezet.

Az árvák ellátása.

29. §.

Az önkéntes tűzoltó-testület szolgálatában volt nyugdíj-képes, vagy nyugdíjas állapotban elhunyt egyén törvényes kiskorú gyermekei a következő szakaszok értelmében nevelési járulékokban részesülnek.

30. §.

Az özvegyi ellátáson kívül nevelési járulékot kap az özvegy, ha férje halálakor legalább három még édes vagy mostoha anyag ellátásban álló gyermeke van.

Nevelési járulékot kapnak továbbá tekintet nélkül számukra a szabályszerű kort még el nem ért teljesen szü-
lőtlen árvák.

31. §.

Nevelési járulékkal az anya esetleg a gyám vagy gondnok rendelkezik, az ezen alap kezelésére hivatott parancsnokság ellenőrzése mellett (9 §.). Nevelési járulék fiugyermekek részére 14 éves, leánygyermekek részére 16 éves koruk betöltéséig adatik.

32. §.

A nevelési járulék az atyátlan árvák számára fejeaként egynegyedét teszi az anyát megillető ellátásnak. A járulékok összege az özvegyi ellátás összegét meg nem haladhatja, habár az árvák száma hatnál több volna is.

A teljesen szülő nélküli árvák az előbbi szakaszban meghatározott koruk eléréséig évenként 24 frt negyedévenként utólagosan fizetendő nevelési járuléokban részesülnek.

33. §.

A nevelési járulék megszűnik:

- a) ha az árva a szabályszerű kort eléri vagy meghal;
- b) ha az árva magyar állampolgár lenni megszűnik;
- c) ha az árva javító-intézetbe kerül.

34. §.

Ha az árva állami közhatósági vagy köz- és magánintézeti ingyenes ellátásban, vagy valamely a testület által kieszközölt a nevelési járulékot meghaladó közintézeti segélyben részesül, az esetben a reá eső nevelési járulék az intézet által tőkésítendő s az árváknak éltök 24-ik évének betöltésekor esetleg hamarabb bekövetkező férjhezmenetelük, illetve házasságuk esetében kamatostul kiadandó.

35. §.

Az özvegyi ellátásnak bármilyen okból való megszüntetése vagy felfüggesztése a nevelési járulék kiszolgáltatását sem nem szünteti, sem fel nem függeszti.

VII. Fejezet.

A szabályrendelet módosítása s az intézet feloszlása.

36. §.

A szabályzatnak a tagok által kívánt módosítása iránti

javaslat írásban a parancsnoksághoz nyújtandó be, mely azt véleményével ellátva a testület felügyelő-bizottságához, innen a testület közgyűléséhez terjeszti fel.

37. §.

Ha a nyugdíjintézet fentartásának szükséges volta bármely oknál fogva megszűnik, annak megszüntetése, valamint az alapnak mely célra leendő fordítása iránt a testület parancsnoksága javaslatára a tűzoltó-testület közgyűlése határoz.

VIII. Fejezet.

A szabályrendelet életbelépése.

38. §.

A nyugdíjintézet jelen alapszabályai az önkéntes tűzoltó-testület közgyűlésének jóváhagyása után azonnal életbe lép.

Kelt Miskolczon, a önkéntes tűzoltó-testület 1890. év január hó 26. napján tartott közgyűléséből.

Búthy Lajos
titkár.

Horváth Lajos
elnök.

A Sopron-vármegyei tűzoltó-seövetség f. évi június hó 22-én tartja Nagymartonban évi közgyűlését, valamint ez alkalommal ünnepli a nagymartoni önkéntes tűzoltó-testület fennállásának 15-ik évét, melyet bizonyos ünnepekkel köt egybe.

A tabi önkéntes tűzoltó-testület f. évi június hó 22-én zászlófelavatási ünnepélyt rendez, melyet báró Weissenbach Iván ur ajándékozott a testületnek, zászlóanya az ajándékozónéje báró Scheckendorf Francziska urhölgy lesz. Az ünnepély nagy fényvel lesz megtartva.

Testületek köréből.

A kalocsai önk. tűzoltó-testület főparancsnoki jelentése

az 1889. évről, felolvasatott az 1890. évi közgyűlésen.

Az 1889-ik év tűzoltósági tekintetekben az igen mozgalmas és eseményekben gazdagok közé számítható. Ugyanis 13 esetben fuvatott riadó, de szerencsére a város belterületén, a tűzoltóság gyors megjelenése következtében, egy-egy háznál több sohasem esett áldozatul. Volt pedig három kéménytűz, egy kamra, egy pincze, egy sátor és két tetőtűz, melyek egyike szegény bajtársunk Dobos Ferenczet érte, hol a testületi ruhából is bennégett néhány darab.

Nagyobb károkat okoztak a vidéki tüzek, és pedig Bátya községben, hol hat bajtársunk öt órán át segített a leoltásban. Február 1-én nyolcz ház égett el. Julius 17-én Szabély Antal ur námai bérletén mintegy 1800 csomó gabona és valamennyi szalma. Augusztus 29-én Háj János ur kis-drágszéli bérletén 4 nagy kazal szalma, polyva és csépeletlen árpa. Augusztus 30-án Gajári Ödön ur öreg-csertői birtokán egy 30 öles istálló, sok gazdasági eszköz és felszerelés, és végre szeptember 2-án dr. Tarajossy Sándor ur karczagi birtokán az összes szalma és polyva. E tüzesetek oly gyors egymásutánban következtek, hogy a tűzoltóság egyik esetről a másikig alig volt képes a szereket megtisztogatni, tömlőket kiszáritani és az esett hibákat kijavítani. Igen sajnós és kevés felebaráti szeretetről tanuskodik azon körülmény, hogy a tüzeseteknél nem jöttek segítségre a szomszéd szállások lakói, hogy pedig vizet hordtak volna, melyben e vidéken nyáron mindig szükség van az ugyan senkinek eszébe nem jutott. E tekintetben a csertői tűznél esett kivétel, a mennyiben néhány szomszéd csak mégis eljött segíteni. Pedig ha meggondolnák kedves polgártársaink, hogy bármelyikök is hasonló bajba kerülhet: jól fog-e nekik ekkor esni, ha szomszédjaik összetett kézzel nézik, miként pusztul el az ő veritékkel szerzett vagyonuk? Azért vegyék

szívükre a dolgot és segítsenek veszélyben levő felebarátjaikon, mert a tűzoltóság lelkiismeretesen teljesíti ugyan kötelességét, de emberfeleletti attól sem lehet követelni, főleg a szállásokon, hova az egész testület ki sem vonulhat.

Márczius 29-én egész csendben tartotta testületünk a 6000-ik órséget.

Az 1888. évben kiadott kormányrendelet valahára elismerte azt, hogy a tűzoltóság nemcsak hasznos, hanem szükséges intézmény is. Ennek következtében az ország majdnem minden megyéjében a törvényhatóság kezébe vette az ügyet, megalakította a községi önkéntes vagy kényszer-tűzoltóságokat, kezükre járt a tűzoltószerek beszerzésénél, sőt szegényebb községeknek, melyek önerejükkel a szereket beszerezni nem bírták, saját hitelét adta kölcsön s gondoskodik arról, hogy a község a szerek árát erejéhez képest részletekben törleszthesse. Pestvármegye is megküldötte minden város- és községének a kormányrendeletet s reá parancsolt a községekre, hogy ahhoz alkalmazkodjanak, alkossanak tűzrendészeti szabályokat s tűzoltóságokat. Akadt is néhány község, mely buzgalommal hozzálátott és megtett mindent, mi elő volt írva, de a melyek nem tettek semmit, az is jó volt, nem kereste senki.

Kalocsa városa ebben is jó példával járt elül és iparkodott az amugy is jól felszerelt és szervezett tűzoltóságát egy könnyebb, az itteni vágányhoz alkalmazott s minden útviszonyok közt szállítható szivattyúval ellátni, melylyel a vidéki és szállási tüzeseteknél gyorsan megjelenhetik és hatásosan működhetik. E szivattyú Geittner és Rausch cégénél még 1889 márczius havában megrendeltetett.

E beszerzéssel a város a szállások biztonságát is fokozta, mert a tűzoltó-testületnek átadott régi hengeralmi szivattyú a testület által teljesen jó karba hozva kiadatott Szakmár-szállásra, honnan bármely felső szálláson támadó tűznél.

gyorsan s a városi tűzoltóságnál egy órával is hamarabb megjelenhet. Dicséretet érdemel városunk érdemesbirájának buzditása folytán Drágszélszállás lakossága is, kik saját szállásuk számára 650 frt árban egy igen erős és jó szerkezetű szivattyút vásároltak és annak szakszerű kezelése és a tűzoltás körüli elméleti tudni való beoktatására nézve az önkéntes tűzoltótestületet kérték fel, mit mi a legszivesebben teljesítünk is. Kalocsa város tehát eleget tett a kormány, valamint a vármegye rendeletének, úgy Foktó, Dusnok és Miske községe is Úszodon és Fajszon már régebben megalakultak a tűzoltóságok, de a solti középjárás egyéb községeiben birhatnak ugyan vízi puskával, de hogy tűzoltó-csapattal rendelkeznek, arról tudomásunk nincs.

Ugyan 1889. évben vezettük be egyletünknel a tömlő csavarok helyett a Grether-Vitte-féle tömlő kapcsokat, hogy ezek egyszerű kezelés gyorsaság és megbízhatóság tekintetében, mennyire felül állanak a régi csavaros rendszeren, azt már nem szükséges himnuszokkal dicsérnünk és ajánlanunk, mert ezt már minden csövezető és szivattyus bajtársunk saját tapasztalatából tudja és bizonyítani kész. A Tűzoltó-Közlöny valamely számában Reményi bajtárs ur ugyan azt állítja róluk, hogy a csövezető lábszárát az oldalt kilövelő sugár jól lelocsolja. Ez ellen határozottan tiltakoznunk kell, mert mi állíthatjuk, miszerint azóta, mióta e kapcsos rendszert alkalmazzuk, kerültetett el ezen lelocsolása a csövezetőnek.

Még 1888. év őszén *Krenedics Ferencz* volt váci önkéntes tűzoltó-testületi főparancsnok kezdeményezése folytán a vármegyei ház nagytermében tartott értekezleten megalakult a pestvármegyei tűzoltó-szövetség is, hogy a vármegyében fejlessze a tűzoltó-ügyet. Ezen szövetségnek biztosabb alapot és tekintélyt adandó, az akkori és egyetlen közgyűlés megválasztotta elnökül a vármegye alispánját, nagyságos *Földváry Mihály* urat. Megválasztotta azonfelül a jegyzőt s pénztárnokot is; megalkotta alapszabályait, melyeknek felterjesztése, jóváhagyásának kiközlése, egy a további teendők intézésére nézve a nagyságos elnök urat kérte meg. Az alapszabályok még 1889. év első hónapjaiban jóváhagyást nyertek. Ott azonban megállott a pestvármegyei tűzoltó-szövetség, mert azóta sem tagdíjat nem követeltek, sem gyűlésre nem hívtak, szóval azonkívül semmi sem történt és így a pestvármegyei tűzoltó-szövetség valószínűleg csendesesen, minden feltűnés nélkül, szépen elalszik.

Ugyancsak 1889. augusztus havában Székes-Fehérvárott megtartott az országos tűzoltó-szövetség nagygyűlése is, hova egyletünk képviselőre *Kassay István* bajtársunk küldetett ki. A mint képviselőnk jelenti, de a lapokból is köz tudomásra jutott, a közgyűlés rendkívül zajos volt, sok meglepő dolgok kerültek szőnyegre s nagy elkeseredéssel vitatott meg több tárgy. Valószínűleg ennek volt kifolyása az is, hogy az eddigi országos szövetség választmányából több igen érdemes tag kihagyatott, hogy miként jutottam én azon kitüntetéshez, hogy e választmányba beválasztattam, nem is gyanítom, de hogy nem kerestem, azt merem állítani, sőt nehezemre esett, midőn értesültem, miszerint *Szeidel Lajos* székesfehérvári főparancsnok, a tűzoltóság ismert lekes bajnoka és az akkori gyűlésnek, ugyszólva házigazdája — kihagyatott. E gyűlésen is, mint valamennyi előzőkön, kísérték ott állott a tűzoltóságok tengeri kigyója, az egységes csavar. Ez azon rész, melyben ugylátszik haladni nem akarunk, mert habár elismerte a bíráló bizottság, hogy úgy a Grether-Vitte, valamint Roth Ernő hazánkfia által feltalált tömlőkapcsolatok czélszerűek, mégis egységesnek el nem fogadta egyiket sem, hanem csak megengedte, miszerint azok használtassanak, de csak úgy, hogy egy összekötő darabot tartozik minden testület tartani, hová az egységes csavaru tömlők beilleszthetők legyenek. Sőt a választmány megelőzőleg azon hibába esett, miszerint az egységes, illetőleg hatos számú tömlők használatát ajánlotta a kormányrendelet következtében felállítandó falusi tűzoltóságok számára is. Ez nézetem szerint azért volt téves, mivel a falusi tűzoltóságok valamennyije vagy épen semmi, vagy nagyon kevés pénzzel rendelkezik, tehát nem vásárolhatnak oly erős gépeket, melyek a hatos tömlőben foglalt sokkal nagyobb víztömeget képesek legyenek oly erővel továbbítani, a mennyi egy sugár jó hatásához megkiváncsoltatik; továbbá minden folyó méter tömlő 15—20 krral drágább is, ha még hozzá vesszük, hogy e csavarok, az

általam falusiaknak czélszerűbbnek talált négyes számú tömlőkhöz képest páronként 1 frttal drágábbak, úgy a teljes felszerelése egy falusi tűzoltóságnak 50—100 frttal, a nélkül, hogy czélszerűség tekintetében szükségese lenne, megdrágítható, ez pedig, ha nem is nagy összeg, mégis ott, hol pénz nincs, nagyon figyelembe veendő körülmény.

Ugyane közgyűlésén megállapították az országos tűzoltó-segélyalaphoz alapszabályai. Testületünk már 1888-ik évi közgyűlés meghagyásából csatlakozott a segélyalaphoz 60 működő taggal, de mivel az eddig véglegesen megalakulva nem volt, befizetést nem teljesítettünk. Hanem mivel az országos szövetségi választmány folyó év február 26-iki ülésén a pénzkézeltés, a szükséges személyzet- és ellenőrkérdésről gondoskodott, az alapszabályok pedig jóváhagyás végett felterjesztettek, még ez évben valószínűleg megkezdjük a befizetéseket.

A szolgálati érdemmel már kitüntetett azon bajtársaink, kik magasabb fokozatra érdemesültek, valamint azok is, kik az öt évi szolgálat után őket megillető érdemeket még nem kapták meg, főleg pedig kedves Bencs bátyánk, ki szerénysége miatt az első és jól megérdemelt kitüntettek névsorából kimaradt; talán hanyagsággal vádolnak azért, hogy a múlt évben számukra az érdemeket meg nem szereztem. Nem akarom a dolgot szépitni, mert az év elején megvolt a hozzá való pénz, de minthogy a szolgálati idő pontos megállapítására kiküldött bizottság előtt mindig újabb és újabb kétségek merültek fel, melyek kiigazításával elértünk azon időhöz, hol felszerelésinkben támadt hiányok pótlását továbbra nem halaszthattuk, az érdemekre szánt pénzt is tömlők, tömlő-kapcsok és ruházatra költöttük el. Mivel pedig az érdemek hitelbe nem adják, elodáztam a dolgot a jövő évre, Megkérem tehát a t. bajtársakat, hogy engedjék meg, miszerint a szolgálati érdem kiosztását folyó év Péter és Pál napjára, midőn testületünk fennállásának 18. évét betölti, halaszthassuk.

Testületünknek van ma 85 egyenruházott önkéntes tagja és két fizetett szolgálja. Ez utóbbiak 24 óránként felváltva állandóan az őrtaonyán vannak. 1889. évben a működő csapatba felvételre 17, ugyanez idő alatt kilépett 13 bajtárs. Sajnálattal jelentem, hogy Kovács István bajtársunk 17-ik szolgálati évében meghalt, kinek temetésére az egész testület egyenruhában jelent meg a végtisztesség megadására.

Az év végén volt 15 alapító tagunk 700 frt befizetett tőkével s örömmel jelenthetem, miszerint ez évben nagyságos és főtisztelendő *Bende József* apátkanonok ur, ki minden nemes czélnak hű pártolója, az alapító sorába lépett és az 50 frtnyi alapító tagdíjat be is fizette.

Örömmel jelenthetem végül, hogy a pártoló tagok száma is jóval gyarapodott, úgy, hogy ma már 126-an vannak, kik évenként 2—6 frt tagdíjjal járulnak a testület szükségletei fedezéséhez. A 15 új tag megszerzésének érdeme *Nagy Fános* buzgó szertárnok bajtársunkat illeti, miért is neki itt fáradozásaiért köszönetet mondunk.

Folyó év farsangján rendezett tűzoltóbál, bár nem sokan voltak benne s a régi ugynevezett sűrűbál jellegét sajnos, már régen levetkezte, mégis anyagi oldalát tekintve, elég jól sikerült, a mennyiben 113 frt 75 kr tiszta jövedelmet eredményezett.

1889-ik évben tartott 4 parancsnoksági ülés és 12 szergyakorlat.

Vagyoniállapotunk december 31-én következő volt:

1. Az 1888. évi pénztár maradványa	224 frt 79 kr.
2. Rendes bevételek	727 » 68 »
3. Renkivüli bevételek	493 » 74 »
Bevételi egész összeg	1446 frt 21 kr.
Kiadások levonása után	1333 » 05 »
Maradvány	113 frt 16 kr.
A rendkivüli 493 frt 74 kr. bevételből szabályszerűen 10 ⁰ / ₀ a segélyalaphoz csatolandó	49 frt 37 kr.
Mint rendelkezésre álló pénzmaradvány 1889. évre átvitetik	63 frt 79 kr.
A segélyalap volt 1889. év elején	358 » 49 »
Szaporodott a fenti ⁰ / ₀ -kal	49 » 37 »
Bevételi összeg	407 frt 87 kr.
Bold. Kovács Istvánnak kiutalványoztatott	14 » — »
1890. évi számlára átvitetik	393 frt 88 kr.

Ebből láthatják t. bajtársaim, hogy bár szerény körben mozgunk, mégis hála Istennek van mindenünk, csak adóságunk nincs.

A mult közgyűlésből kiküldött számvizsgáló urak a számadásokat megvizsgálták s nemcsak a felmentvényt megadhatni, hanem a pénztárak pontos és szép kezeléseért *Modor Ador* pénztárnok részére dicséret elismerés kifejezését is véleményezik.

Nem mulaszthatom el ez alkalommal a város tisztelt előjáróságának, a két takarékpénztári s egyéb intézetek és mindazon magánszemélyeknek, kik a testületet nemcsak anyagi, hanem szellemi támogatásban is részesítették, a testület köszönetét kinyilvánítani, kérve a jövőbeni támogatást is.

Végül tisztelt legrégebb bajtársaim, kikkel Isten segítségével a 18 évi szolgálatunk alatt együtt megvénültünk, kívánom, hogy úgy mint eddig, ezentul is a testület legtekintélyesebb s legmegbízhatóbb magvát képviseljék, de mivel a lelelkesebb ember is idővel ép úgy elviselődik, mint akármely kitűnő szerszám, azért megkérem, hogy fiatalabb bajtársainkban iparkodjanak a testületi szellemet ápolni, hogy mikorára mi csakugyan egészen elkopunk, helyettünk már meglegyen az a tömör test, mely testületünket újabb 18 éven át oly jól és lankadatlanul fenntartsa, mint azt önök tették.

Simig Rezső,
főparancsnok.

A miskolczi önkéntes tűzoltó-testület.

Azt hiszem nem lesz érdektelen e lapok t. olvasói előtt, ha a miskolczi önkéntes tűzoltó-testületről, mely több mint másfél évtizede buzgó és bátor öre a pusztító elemekkel szemben a vagyoni és személybiztonságnak, röviden megemlékezünk.

A miskolczi önkéntes tűzoltó-testület, a tűzoltó-intézmény rendszeresítése idejében alakult, s mint ilyen egyike a legrégebb, de a beosztást és rendezettséget illetőleg a legrendszerezesebb tűzoltó-testületnek. Az előbbi vagyis az alakulás és a fennállás, az «önkéntes» jelleg alatt napjainkig a tagok lelkes összetartásának és a mentés magasztos munkája iránti érdeklődésének tulajdonítandó. A mi pedig a testület anyagi oldalát a valóban gazdagon, okszerűleg, de egyszersmind mintaszerűen berendezett szertárat és felszerelvényeket illeti, az a város közönsége, s a kiválóbb férfiak áldozatkészségének érdemtáblájára irandó fel.

Nem is lehet az másképen ott, hol egy *Horváth Lajos* országgyűlési képviselő áll mint elnök a testület élén, s teljesíti a vezetést, mindenkit egyaránt lekötöz s a testület céljainak megnyerő modorban. És ha az elnök mellé sorozzuk még a város polgármesterét *Soltész Nagy Kálmánt*, kinek mint a testület volt főparancsnokának ugyszólván második énje a tűzoltó-testület, akkor nem lesz nehéz belátnunk, a virágzás és fejlődés fokenkénti emelkedését. Ez érdeklődésnek látható jele, hogy a testület fenntartásához Miskolcz városa évenként költségvetésileg megállapított több mint 6000 frtot áldoz; az érdeklődés kifolyása, hogy a város jobbjai, mint *Kun József* tekintélyes alapítványokat tesznek a testület céljaira, s az élők mint *Kun Kálmán*, *Soltész Nagy Kálmán* a szertár gyarapításához szükségelt legújabb szerkezetű nagy mászólétra beszerzési költségei fedezetére 200—200 forintot adományoztak.

Ily érdeklődés mellett a testület nagyon természetes szép vagyona tett szert, úgy hogy ma már mintegy 20.000 frt értékkel rendelkezik.

De a testület által elért vívmányok történetében nem ez minden. A testületnek humánus törekvését, s a vezetők fenkölt gondolkozását a fizetéses tűzoltó-intézmény tagjaival szemben, szépen jelzi a fizetéses tűzoltók segélyalapjának létesítése.

Ez alap, mely a testület ez idő szerinti főparancsnoka, lelke, *Szombati József* kezdeményezésére létesült s a testület szolgálatában elaggott, vagy munkaképtelenné lett fizetéses tűzoltók segélyezését mondotta ki követendő irányelvül, csekély befizetés mellett tisztességes jövőt biztosít tagjainak s mint ilyen nem csak uttörő, de áldást hozó intézmény is.

A segélyegylet alapszabályai már megerősítették, s követendő például állanak a társtestületek előtt.

A működés azonban még ezzel sem ér véget, mert a testület lelkes és valóban ügybuzgó főparancsnoka *Szombati József* talál más módot is, melylyel a tűzoltó-intézményt terjessze és fejlesztésének szolgáljon. Így Borsod vármegye területén a községi tűzoltó-intézmény létesítése érdekében fáradozik, majd a begyakorlásra alkalmas kézi könyvet állít össze, hogy könnyebben felfoghatóvá és megérthetőbbé tegye a tűzoltás körül szükséges teendőket és elővigyázatot. S tevékenységének van sikere! mert, hogy a miskolczi önkéntes tűzoltó-testület. ma 98 tagot számlál 13 fizetéses és 18 gyermek-tűzoltóval rendelkezik s a mi fő, a fejlődés azon fokán áll, hogy tisztének példásan felelhet meg, ez kétségtelenül a derék főparancsnok érdeme, ki időt fáradságot nem kimélve törekszik oda, hogy második gyermekét mindinkább emelje, annak életéből mind többet mutathasson fel olyat, a mi példaadásul szolgálhat.

Ez érdemeknek kívánt a testület hódolni, midőn ez év január havában tartott közgyűlésén általános lelkesedés mellett választotta meg a főparancsnoki állásra s ugyancsak ez érdemnek volt szószólója, midőn a volt főparancsnokot *Soltész Nagy Kálmánt* tiszteletbeli főparancsnoki címmel tüntette ki, az elismerés jeléül gyönyörű kivitelű diszoklevéllel lepte meg.

Sok ilyen testületet és buzgó férfiakat a hazának!

N.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület² parancsnokságának jelentése a XIII. évi rendes közgyűlésre.

Tisztelt közgyűlés!

Megfelelve alapszabályaink 19. §-ában reánk rótt kötelességünknek, volt szerencsénk önöket testületünk immár XIII. dík évi rendes közgyűlésére meghívni.

A jelentésünk folyamán felsorolandó némely kiválóbb eseményeken kívül, testületünk élete általában csendesen folyt le a mult évben.

A bajtársi jó viszony és egyetértés fentartása a mult évben is kiváló gondoskodásunk tárgyát képezte és az eredmény teljesen kielégítő, a mennyiben testületi életünk zavartalanul és a kitűzött feladatnak megfelelőleg folyt le. A tagok létszáma apadt, azonban ezen apadás a testület munkaerejét alig érezhetőleg csökkentette, a mennyiben, a kilépett tűzoltók a «rendfentartó» szakaszhoz tartoztak.

Vagyoni állapotunk, gondos kezelés mellett, folytoni javulást mutat.

Pénztárunk helyzete rendes és mint jelentésünk folyamán meg fognak győződhetni, némi maradvánnyal zárhattuk a mult évben is számadásainkat, s e mellett pénzbeli kötelezettségeinknek mindenkor pontosan megfeleltünk.

Ime ezeket röviden előre bocsátva, áttérünk jelentésünk részleteire.

A tagok létszáma volt I tiszteletbeli, 74 alapító, III pártoló és 148 működő.

Összehasonlítva azt az előző évvel, az alapító-tagok száma hárommal és pedig *Benyács Emil*, *Knoll Rudolf* és *Rickl Géza* urak, a pártoló-tagok száma csak kettővel növekedett, míg a működő-tagok létszáma 161-ről 148-ra szállott alá, daczára annak, hogy a mult év folyamán 53 új tag avatattott fel.

Hosszabb szolgálatért csak két tagtársunk lett kiténtetve és pedig *Fábián István* szakaszparancsnok a 10 éves, és *Major János* rendfentartó az 5 éves szolgálati éremmel; míg fegyelmetlenség és folytonos szolgálatmulasztásért 3 egyént a testületből ki kellett zárunk.

Sajnálattal kell jelentenünk, miszerint a mult év folyamán *Steinfeld Ignác*, *Schwarz Máté* és *Weisz János* alapító-tag, továbbá *Folk Dániel* rendfentartó elhalálozott.

Tűzjelzésre kivonultunk 25-ször és pedig 9 tető-, 6 kémény-, 4 szoba-, 1 kazal-, 1 bolthelyiség-tűzhöz, 4-szer pedig vaklámára és így a mult évi 21 tűzesethez viszonyítva 4-szer több esetenél vétett segélyünk igénybe. Nagyobb arányokat egy tűzeset sem öltött a mult évben.

Mint fentebb kimutattuk, a testületbe való belépés a mult évben is oly tömeges volt, hogy a gyakorló-mesteri állást továbbra is fenn kellett tartanunk, az új tagok gyakorlati és elméleti kiképezése céljából.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZAGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGTESTÜLETEKNEK DIJTALANUL KÜLDETİK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnok-útkárja, az országos tűzoltó-szövetség útkárja.

A kiadóhivatal vezetője: **CLAIR ISTVÁN**, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnok-pénztárnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-körút 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Szentkirály-utca 22., III. em., 34.

ELŐFIZETESI AR:

Helyben és vidéken egész évre **2 frt 40 kr.**, félévre 1 frt 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 frt 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendők.
MEGREDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamációk a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom: Tűzoltósági felügyelők intézménye. — *Hivatalos rész.* Jegyzőkönyvi kivonat a jun. 22-iki kp. vál. ülésről. — Jegyzőkönyv a fejezővárm. szöv. jun. 8-iki üléséről. — *Általános rész.* Az országos tűzoltó-szaktanfolyamra vonatkozó közlemények (felhívás, tanórák, tananyag és tanerők beosztása). — Pályázat szakművekre. — Bárány N. E. 20 éves jubileuma. — Gyöngyös város tűzrend. szabályzata. — *Technikai rész.* Próbák a Stolcz-féle füstálarazzal és a Miller-féle extincneurókkal. — Waldner M. mentőtömlőjével megajtott próba. — *Testületek köréből.* — *Hírek.* — *Tűzesetek.* — *Vegyesek.* — *Nyit tér.* — *Hírdetések.*

Tűzoltósági felügyelők intézménye.

A «Tűzrendészeti Lapok» f. é. 13. számában a bajor Pfalz járásában fenálló tűzoltó-inspectorok intézményét ismerteti, sőt az eljárásra vonatkozó szabályokat is közli, s ezt azon kívánságával zárja be, hogy vajha a tűzoltósági felügyelők intézménye, mint a melytől tűzrendészetünk rendezését *egyedül és kizárólagosan* várhatjuk, minél előbb nálunk is létesülne!

Hogy a tűzoltósági felügyelők intézménye nálunk is igen czélszerű és kívánatos volna, abban azt hiszem mindnyájan egyetértünk. Hogy ez intézmény előbb utóbb életbe is fog lépni, azt reméljük. De hogy céljának, különösen abban a formában, mint a bajor Pfalz járásában divik, tényleg megfelelné, nagyon kérdéses, sőt majdnem bizonyossággal mondhatjuk, hogy az elérni kívánt eredménytől nagyon is távol maradna.

Távol maradna pedig nemcsak a mi specialis hazai tűzoltó és egyéb viszonyaink miatt, de azt hiszem, nem felel meg céljának a bajor Pfalzban sem.

Mielőtt tehát az itt divó a tűzoltósági felügyelői intézményt előnyeivel, de egyszersmind összes hibáival is átültetnők hazai földünkbe, czélszerűnek tartom az egész intézményt bonczkés alá venni, hogy megnézhessük, mi benne a jó, és mi benne a rossz.

A közlött szabályzatban első sorban feltűnő az, hogy míg igen helyesen és részletezve adja elő, miként teljesítse a felügyelő teendőit, felülvizsgáláskor milyen sorrendet tartson, s mily töviről-hegyire menjen végig minden a tűzoltóság körébe vágó dolgon, addig az ehhez fűzött magyarázatban azt mondja, hogy mivel az inspekció reggel 6 órakor kezdődik és átlag egy órán át tart, a községek egymástóli távolsága szerint naponként 6—8 község is felülvizsgálható.

Hogy ilyen felülvizsgálásban köszönet nincsen, azt mindenki átláthatja; mert egy rövid óra édes kevés arra, hogy egy tűzoltó-testületet működésében csak fölületesen is megitélhessünk, annál kevésbé maradhat idő még az észlelték beható megbeszélésére is. E nélkül pedig az egész marad vakparádé, mely csak arra való, hogy port hintsünk vele a világ szemébe, és elmondhassuk, hogy ime ezt, még ezt tettük a tűzoltó intézmény érdekében.

Hogy ilyen intézmény ott létezik, hol az egész világ tűzoltóságát lenézve elbizakodottan maguknak vindikálják az elsőséget, azt legalább is mulatságosnak tartom, s mindenesetre arra mutat, hogy ott sincs minden úgy, a hogy kürtölik. Ily nagymérvű felületesség nehezen egyeztethető össze a hirhedett u. n. német alapossággal.

Nálunk ugyan nem kellene attól tartani, hogy a tűzoltósági felügyelő naponta 6—8 községet felülvizsgálna, mert nálunk egy diszgyakorlat bankettel jár mindenkor együtt, s ha a fölülvizsgálat egy óra alatt meg is történnék, az áldomás bizonyosan tovább tartana.

Ez utóbbiból pedig a tűzoltóságot megitélni nem lehet, mert itt mindenik megállja a sarat.

A tűzoltósági felügyelő intézménynek bevallott célja az, hogy a körébe eső tűzoltóságokat időnként fölkeresve, meggyőződjék azoknak tényleges állapotáról, haladottságáról vagy elmaradottságáról; tapasztalt hiányaira rámutasson, azoknak elkerülésére őket serkentse, és a javítás módozatairól fölvilágosítsa. Viszont előnyös tulajdonságaikat megérdemelt elismerésben részesítse és ez által úgy őket, mint a többi társtestületeket helyes működésre buzdítsa.

Hogy e sok követelménynek megfelelhessen, erre nézve a legkevesebb, a mit a felügyelőtől kívánni lehet az, hogy egy teljesen *szakképzett tűzoltó* legyen, mert e nélkül egy tűzoltóságot helyesen megbírálni nem tudna.

Nem lehet tehát se alispán, se szolgabíró, se semmiféle más megyei hatalmasság, ki állásánál fogva bírhat ugyan a megkívántató tekintélyvel, de a tapasztalat szerint annál kevesebb tűzoltói szakértelemmel szoktak felruházva lenni.

A tűzoltósági felügyelő legyen tehát első sorban egy szakképzett tűzoltó.

A második követelmény, hogy kellő *tekintélylyel* birjon ugy lefelé, mind fölfelé. Hogy miért birjon lefelé tekintélylyel, azt a mi tűzoltóságunknak, hol a parancsnoki állások betöltésénél kevés kivétellel csak a társadalmi állásra nem pedig a szakképzettségre tekintenek, fölösleges fejtegetni.

De, hogy fölfelé birjon tekintélylyel, azt okvetlenül meg kell kívánni, mert enélkül, bármily lelkiismeretességgel járjon is el, feladatának nem tud megfelelni, mert nincs, a ki intézkedéseinek, előterjesztéseinek érvényt szerezzen.

Harmadik követelmény, hogy gondjai alá bizott tűzoltóságok felülvizsgálatára *elegendő idővel* is rendelkezzen, és ne legyen kénytelen egész körutját kutyafuttában végezni.

Legyen tehát egy ugy vagyoniilag, mint társadalomilag független ember, a ki idejével szabadon rendelkezik s a kinél nem tesz különbséget, hogy pár órával tovább tartózkodik-e valahol vagy nem. Vagy pedig, ha ilyen nem lenne, a tűzoltósági felügyelők kellő díjazásban részesüljenek pl. a megyei alapból; mert józan elmével azt gondolni, hogy egy az életfentartási gondokkal elfoglalt egyén, kinek ugyszólván alig marad ideje arra, hogy saját községe tűzoltóságának szakítson időt, még egy egész megyét vegyen a nyakába, és a szebbnél szebb paragrafusokban megkivánt követelményeknek szó szerint meg is felelhessen, absurdum. Ilyen intézkedés mellett ez ugyan a mi alvó tűzoltó ügyünkön egy cseppet sem lenditene, mert abban a boldogító hitben élünk, mint eddigelé is élünk, hogy az irásnak elég van téve.

Van azonban még egy nagy hibája a közlött szabályzatoknak.

Ugyanis a felülvizsgálat ideje mindenkor előre tudatva lesz, hogy a tűzoltóságoknak idejük legyen elkészülni a felügyelő méltó fogadtatására; tehát eleve gondoskodhassanak az esetleges hiányok foltoztatásáról.

S a nagyképi felügyelő, kinek egy rövidke óra alatt mindent kellene látni, a fától nem látja az erdőt, vagyis rendesen nem lát semmit. Minden ragyog, tündöklök, tehát rendben van minden.

Ha azonban a felügyelő kitette a lábát, visszazökken minden a régi kerékvágásba, mert hisz egy évig ugy se háborgatják őket.

Minek tenni valamit, minek dolgozni, minek tanulni, hiszen megmutatták, hogy tudnak valamit, még a felügyelő meg is dicsérte őket. Az esetlegesen talált apró hibák, no azok nem számitanak, nem is érdemesek az említésre.

Pedig az ilyenkor található apróbb hibákon nem szabadna oly könnyedén átcusználni, mert a hivatalos vizsgálatkor felmerülő apró hibák akkor, a midőn felügyelet nincs, már nem apró hibák lesznek többé, hanem végzetes eredményeket szülő bűnök. Ne akkor vizsgáljunk tehát, midőn az bejelentve, előre tudva, van, hanem akkor, midőn az illetők *nem is gyanítják*; mert a hölgy az utczai kirakatban fátyol alatt hamarosan nézve kendőzött, praeperált arczával ragyogó szépségnek látszhatik, de nézzük meg otthon reggel pongyolájában s megütdöve tapasztaljuk, hogy egy ránczos képű, bibircsós banyával van dolgunk.

Legyenek tehát tűzoltósági felügyelők, de kívánjuk meg, hogy azok első sorban és mindenekfölött kellő szakértelemmel birjanak; legyen továbbá kellő tekintélyük ugy le mint fölfelé, birjanak kellő idővel és erős akarattal, hogy vizsgálataikat ne kutyafuttában, de az ügy érdeméhez és a kitűzött célhoz képest igazán behatóan végezzék, mert munkájuk után csak így lesz, és máskép semmi esetre sem köszönet.

És itt tulajdonképen tárggyammal végeztem volna, a mennyiben a tűzoltósági felügyelőktől megkivánandókról megemlékeztem.

Sajnos, a tűzoltóügy hazánkban még mindig csak gyermekkorát éli, s hogy ez 20 év után még mindig csak így van, annak nézetem szerint legfőképen egy oka van, s ez az, hogy *hazánkban a szakszerű kiképzésre eddig gondot egyáltalán nem fordítottak*.

Egyre-másra alakultak a tűzoltó-testületek, megkezdtek működésüket azzal, hogy cifra ruhába bujtak, nagy garral mutogatták magukat a világnak, de tanulni nem akartak nemcsak a multban, de még a jelenben sem. A tűzoltók legnagyobb része, kezdve a főparancsnoktól az ujdonsült szivattyusig, azt hiszi magáról, hogyha nniformisba bujt, már akkor kész tűzoltó; s ezt nem is lehet csodálni olyan korban, midőn azt tartják, «hogy a ruha teszi az embert», tehát az uniformis teszi a tűzoltót is.

Olyan főparancsnok mellett, ki maga sem tud semmit, szintén csak képzetlen tisztikar lehet.

Egy képzetlen tisztikar legénységét tanítani nem képes, és így bármily szigorú fellépése legyen is különben, a legénység előtt kellő tekintélylyel nem birhat; ez pedig fegyelmetlenségre vezethet csak.

A tudatlan köztűzoltó is meglátja tisztjén, hogy az se sokat konyit tárgyához, s adott esetben pl. tűznél hiába is rendelkezik vele, tesz a maga legjobb belátása szerint, tehát nem a felsőbb parancs szerint, mert azt nem tanulta meg respektálni.

A hány fej, annyiképen gondolkozik, a hány kéz, annyifelé húz.

Már most kérdem, józan észszel lehet-e azt kívánni a nagy közönségtől, hogy egy tudatlan, gyakorlatlan és fegyelmetlen hordát (pardon ez őszinte szóért), melynek észszerütlen, helytelen és így igen sokszor káros működését lépten-nyomon maga előtt látja, anyagilag és erkölcsileg támogasson?

Lehet-e máskép, minthogy a józanabb elem e rendszertelenség támogatásától visszalép.

A *szakképzés*, az tehát az *egyedüli*, a mely poshadó tűzoltó ügyünket új életre fakaszthatja.

Erre fektessük a fősúlyt mi tűzoltók, mert ez az alapköve egész tűzoltói ténykedésünknek. Ha ez nincs meg, a *tűzoltó* nevet csak *bitoroljuk*, a pártolást pedig meg nem érdemeljük.

A tűzoltóságok szervezésénél eddig a főhiba az volt, hogy a szakképzést teljesen figyelmen kívül hagyták. Természetesen az állam is, midőn ismert kormányrendeletével lendíteni akart a pangó tűzoltó ügyön, csak oda törekedett, hogy minél több tűzoltóság létesüljön, de hogy az a tűzoltóság köteles legyen valamit tudni is, arra már nem terjedt ki figyelme.

A kiképzésre irányuljon tehát minden törekvésünk; tudnunk kell, tehát akarjunk is tanulni, mert különben kötelességeinknek meg nem felelhetünk.

Az országos tűzoltó-szövetség választmányának,

mint egész tűzoltóságunk képviselőjének, lene hivatása felhívni e körülményre a kormány figyelmét, s minden erejével oda hatni, hogy a kiképzés lehetővé váljék.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága e tekintetben eddig is megtette kötelességét, küldvén évente néhány gyakorló mestert vidékre, de feladata magaslatára igazán csak most emelkedett, midőn egy 2 hétig tartó országos tűzoltói szaktanfolyamot rendez, alkalmat adván ezzel a vidék tűzoltóságainak, hogy kiküldvén kebelükből egyeseket, a kellő kiképeztetésben részesüljenek, és itt szerzett ismereteikkel gazdagítsák az otthon maradtakat.

Kívánatos volna, hogy e tanfolyamra minél nagyobb számmal jelenkezzenek, hogy a végzendő fáradsággal

az elért eredmény arányban legyen. De különösen kívánatos, hogy e tanfolyamon első sorban az egyes tűzoltóságok tisztjei vegyenek részt, vagyis ezek használják föl az alkalmat ismereteik bővítésére, mert a mint láthatjuk, a tisztok tudása a fegyelemnek, a rendszerességnek, szóval minden jónak alapját képezi.

Ha lesz azután elegendő kiképzett tisztünk az ország minden részében, ám szervezzük a megyei tűzoltósági felügyelői intézményt, de ne essünk ismét azon hibába, melyet a tűzoltóságok alakításánál is elkövettünk, hogy t. i. az ügy élére oly embereket állítunk, kik maguk is semmit, vagy csak nagyon keveset tudnak.

Dr. Szily József,
a budapesti önk. tűzoltó-testület
főparancsnoki helyettese.

Hivatalos rész.

Ö Császári és apostoli királyi felsége *Stankován* községnek, az ott f. é. márcz 16-án dühöngött tüzvész által károsult lakosai segélyezésére 400 frtot, — *Fászó-Mindszent* községe t. é. márcz 29-én tüzvész által sujtott lakosai részére 300 frt segélyösszeget méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

Ö felsége a *büdöskúti* és *völgyfalui* önkéntes tűzoltó-egyesületek részére egyenkint 80 frtot segélyképpen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

36281/V—10.

Magyar királyi belügyminiszter.

Körrendelet.

Tapasztaltatván, hogy a hazai gyárczégektől a községek (városok) vagy ezek helyett a törvényhatóságok által megrendelt tűzoltó fecskendők és egyéb tűzoltó-eszközök és szerek kedvezményes szállítására vonatkozólag, a hazai vasutvonalakon már a mult év óta fennálló díjkezdmények felől, daczára a m. évi június hó 16-án 38218 sz. a. kibocsátott itteni körrendeletben foglaltatnak, számos közigazgatási hatóság még ma sem bir kellő tudomással: az idézett itteni körrendeletben foglaltak ismétlése mellett, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ural egyetértőleg újból figyelmeztetem a törvényhatóságot, hogy a tűzoltó-fecskendőkre és egyéb tűzoltószerekre, a mennyiben ezek hazai gyárakból szereztenek be és törvényhatóságok vagy községek (városok) czime alatt kerülnek szállításra, továbbá ha azoknak rendeltetése a czimzett törvényhatósági vagy községi (városi) hatóság által kiállított és az illető fuvarlevélhez csatolandó bizonyítvánnyal igazoltatik, a hazai vasutakon, kivéve a déli vasutat, melynek vonatkozó mérsékelt díjtételei nem szállíthatók le — a gazdasági gépekre alkalmazott mérsékelt díjszámítás érvényesítetik, melynek értelmében 5000 klgrmon alóli mennyiség feladásánál a II. osztály díjtétele, fuvarlevelenként legalább 5000 klgrm. feladása esetén az A) osztály tétele, kocsinként és fuvarlevelenként legalább 10,000 klgrm. feladásánál vagy a viteldijnak ezen súlyért való fizetésénél pedig a B) osztály díjtétele alkalmaztatik.

Midőn a törvényhatóságot, a fennálló kedvezmény nyilvánossá tétele érdekében, a szükséges intézkedésekre ezennel újból felhívom; egyszersmind arra is figyelmeztetni kívánom a törvényhatóságot, hogy oly esetekben, midőn szállításra kerülő és a fennebb jelzett rendelkezéssel bíró tűzoltó-eszközökre vagy szerekre esetleg nem a többször említett kedvezmény alapján esedékes, hanem ennél magasabb viteldij alkalmaztatik, a tulfizetett összeg visszatérítése iránt közvetlenül az illető vasut igazgatóságához forduljanak.

Budapesten, 1890. évi június hó 13 án.

A miniszter helyett:

Lukács György
államtitkár.

43916/V—10.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének Budapesten.

Az önkéntes tűzoltóságok által beszerzendő tűzoltó-fecskendők és egyéb tűzoltó eszközök kedvezményes vasuti szállítása iránt, f. évi február hó 25-én 93. sz. a. tett előterjesztésére, az érdekelt egyesületeknek szives tudósíttatása végett, ezennel értesitem az elnökséget, hogy az önkéntes tűzoltó-testületek által beszerzendő és czimükre feladott tűzoltó-fecskendők és egyéb tűzoltó-eszközök a hazai vasutak vonalain, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi június hó 23-án 34199. sz. a. ide intézett átirata szerint, intézkedése következtében, ugyanazon kedvezményes módzatok alapján fognak szállíttatni, melyek a községek, illetve a vármegyék által beszerzett hasonló czikkekre alkalmaztatnak.

Budapesten, 1890. évi június hó 27-én.

A miniszter meghagyásából:

Jekelfalusy
miniszteri tanácsos.

Tudomásul.

Jóllehet már egy ízben közhírrététett, miszerint a magyar országos tűzoltó, szövetség irodája f. évi május hó 1-étől fogva **VIII. ker. üllői-ut 22 sz.** alatti házban van, — mégis tapasztalható, hogy a t. önkéntes tűzoltó-testületek a pénzérték, levél és egyéb küldeményeiket nem ezen, hanem a legkülönbözőbb czimeken küldik; van szerencsém tehát ismételve a t. tagtestületek becses figyelmébe ajánlani, hogy küldeményeiket helyesen czimezve irányítsák az országos tűzoltószövetséghez, mert a nem helyesen történt czimezés folytán beállható tévedések vagy veszteségekért a felelősség az illető testületet egyedül terheli.

Budapest, 1890. június 23.

Follmann Alajos
alelnök.

Figyelmeztetés.

Daczára hogy az országos tűzoltó-szövetség alapszabályai határozottan kötelezik a szövetséghez közvetve vagy közvetlenül tartozó tűzoltó-testületeket, hogy évi tagsági díjaikat minden év január hava végéig befizetni tartoznak, mégis túlnyomó a száma azon testületeknek, melyek ugy a folyó, mint még előbbi évekről is hátralékos tagsági díjaikat be nem küldték.

A folyó évi június hó 22-én tartott központi választmányi ülés e vizás helyzet orvoslása szempontjából oly értelmű határozatot hozott, hogy a hátralékban lévő tagtestületek nevei ezen hivatalos közlöny hasábjain felsoroltasának, s így a nyilvánosság elé kerüljenek.

Mielőtt azonban az elnökség eme felhatalmazással élne, ezennel figyelmezteti mindama testületeket, melyek tagdíjjal hátralékban vannak, hogy *ugy a folyó, mint pedig netalán hátralékos tartozásait legkésőbb f. évi augusztus hó 31-ig* annál is inkább beküldjék (czim: Budapest. VIII. ker., üllői-ut 22. sz.) mert ellenkező esetben kénytelen lesz az elnökség a névsort közölni.

Szalay, Kempelen és Mezey kp. választm. tagok mint kik már ez irányban munkálkodtak is, bizattak meg.

8. *Teuffel Mihály* közp. vál. tag bejelenti, hogy az orsz. tűzoltó-szövetség alapszabályai módosításával hosszan s még jelenleg is tartó betegsége miatt nem készülhetett el; amint egészsége helyreáll, siet már megkezdett munkáját befejezni, mely bejelentés a közp. választmány részéről tudomásul vétetik.

9. Miután a «*Tűzoltó Közlöny*» az országos tűzoltó-szövetség ügyeit a «*Hivatalos rész*» rovatában mindenkor készséggel s díjtalanul reproducálja s így a szövetség hivatalos organumának tekintendő, s így ajánlatos volna, hogy a törvényhatóságok, a Közlönyt rendszeren s díjtalanul megkapva, az abban előforduló közérdekű dolgokat olvasnák,

elhatározta a közp. választmány, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testületet megkeresi, miszerint a «*Tűzoltó-Közlönyt*» ezentul a törvényhatóságoknak díjtalanul megküldeni sziveskedjék.

10. Elnöklő alelnök bejelenti, hogy az országos tűzoltó-segélyalapra vonatkozó s a magas ministeriumtól észrevételezve leérkezett alapszabályok ezek értelmében kiigazítva, az érdekelt tűzoltó-testületekkel közöltettek s midőn azok ellen észrevétel nem történt, illetve a testületek által tudomásul vétettek, fel lettek terjesztve újból a nagyméltóságú belügyminister urhoz magas megerősítés végett,

mely bejelentés a kp. választmány részéről jóváhagyólag tudomásul vétetik, valamint ama bejelentés is, hogy az alapra eddig beérkezett pénzek az első hazai takarékpénztárban vannak elhelyezve.

11. A tűzoltó-szereknek a gazdasági gépekhez hasonló árban való kedvezményes szállításáról szóló magas ministeri leirat,

tudomásul, vétetvén a hazai gyárosokkal közöltetni rendeltetett, s Tarnóczy G. e tárgyban beadványa figyelmen kívül hagyott.

12. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület beadványa az idei nyár folyamán augusztus hó 4-étől 17-ikéig s illetve 19-ikéig bezárólag tartandó országos tűzoltó-szaktanfolyam tárgyában,

jóváhagyólag tudomásul vétetett s pártoló javaslattal a nagyméltóságú m. kir. belügyminister urhoz felterjesztetni határozottatott.

13. A kolozsvári ö. t. testület előterjesztése a tanítóképezdei hallgatók kiképzése tárgyában az intézeti igazgató által a magas ministeriumhoz tett s a tényállásnak meg nem felelő előterjesztésére,

a nagymélt. m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz felterjesztetni határozottatott.

14. *König Sándor* újbányai önk. tűzoltó részére az Első m. ált. bizt. társaság által tett jubileum alapból kiutalványozott 40 frt, annak fel nem vétele folytán elévült;

elhatározatják, hogy az utalvány megújítása iránt a nevezett bizt. társulat igazgatósága megkerestessék.

15. *Tomcsányi Béla* szöv. pénztárnok bemutatván magát, felolvassa a szövetségi pénztár állásáról készített kimutatást, mely a közp. választmány részéről tudomásul vétetett.

16. *Follmann Alajos* alelnök bejelenti, hogy f. é. július hó 1-től augusztus hó 12-ikéig, szabadságideje tartamára a fővárosból távol lesz, kéri helyettesítését,

mire a közp. választmány a jelzett időre az orsz. tűzoltó-szöv. alelnöki teendők helyettesítésével *Bárany N. Ernő* budapesti ö. t. főparancsnokot, mint az orsz. t. o. szöv. közp. választmánya rendes tagját bizta meg, illetve kérte fel.

17. *Teuffel Gyula* kp. vál. tag ajánlja, hogy az imént felolvasott pénztári mérleg a «*Tűzoltó-Közlöny*»-ben nyilvánosságra hozassék,

mi elfogadtatik és a közzététel elhatároztatik.

18. *Lukács Gyula* kp. vál. tag írásbeli indítványa, hogy a választmányi ülések ezentul nyilvánosak legyenek,

némi vita után elfogadtatik oly kikötéssel, hogy az csak a helyszükéhez mérten s csakis a hírlapok tudósítói és a tűzoltók részére tétessék nyilvánossá, s amikor a választmány annak szükségét látja az ülést zárttá alakíthassa át.

19. A jövő év nyarán Sopronban tartandó X-ik országos tűzoltó-szövetségi közgyűlés ügyében *Rösch Frigyes* Sopron vm. t. o. szöv. elnök s kp. vál. tag levele felolvastatván,

az abban jelzett előintézkedések jóváhagyólag tudomásul vétetett, s elhatároztatott, hogy e tárgyban a jövő ülés bővebben foglalkozni fog.

20. A legközelebbi közp. választmányi ülés határidejének kitűzése az elnökség hatáskörébe utaltatván, az ülés d. u. 2 órakor véget ért.

Gorecky.

Az országos tűzoltó segély alap alapszabályai a m. kir. belügyminister ur által f. évi 44,227. sz. alatt, a bemutatási záradékkal elláttattak.

A libetbányai, peresztég-szécsényi, kistatai, dengelegi, poklostelkei, szekulaji, kis-iklodi, vizszilvási, magyar-derzsei, kisjenői, moóri, tötöri, felső-töki, czoptelkei, szükeréki, dob-rafalvi, tornallyai, nagy-csüri, somogy-kilitii, karavukovai, nemesvölgyi, egyházas-keszői, szilágytői, kérii, nyalkai, szurdok-szalona és kis-krisztolczi, tótszállás és gorbó-numcseli, onoki, ördöngös-füzesi, boncz-nyiresi, tótfalusi, szarvaskendi, némai, mikolai, peéri, gödöllői, magyar-köblösi, hesdái, ormányi, péterházi, alsó-töoki, szamosujvár-németi, girolti, kecsed szilvási, széki, nagy-iklodi, lozszárdi, szentpéteri, keresztési, szerb-bókai, esztényi, igriczei, kecsedi, nagy-lócsai, oszvalyi, nagy-kamondi, német-bencseki, oláh-vásárhelyi, román-bencseki, csatári, vörösmarti nyimi, perkoszovai, gyöngyös-oroszii, csabrendeki, hajdu-sámsoni, pomogyi, strodai, zemenyei, csórai önkéntes tűzoltó-testületek alapszabályai a nagyméltóságú m. kir. belügyminister ur által megerősítették.

Jegyzőkönyv,

felvétellett a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Lovasberényben 1890. évi június hó 8-án tartott üléséről.

Jelen voltak: az alulírt elnök és titkáron kívül az alcsuthi, adonyi, alapi, bicskei, bodajki, csákvári, lovasberényi, kálozi, mohai ágnes-forrási, sárosdi, sárbogárdi, székesfehérvári, vaáli, velencei és verebi tagtestületek képviselői, és számos hallgatóság. A vármegye törvényhatóságának képviselőjében megjelent Sárközy Aurél Fejérvármegye alispánja is. Elmaradásukat igazolták a Felmayer gyári, moóri és nagy-lángi tagtestületek, nem voltak képviselve s elmaradásukat sem igazolták a martonvásári, kápolnás-nyéki, zámolyi, ercsi, felcsuthi, gyuró-kuldői, pázmandi, sárkereszturi és ráczkereszturi tagtestületek.

Az ülést megelőzőleg a lovasberényi tagtestület — megfelelve a folyó 1890. évi márczius hó 9-én tartott választmányi ülés 8. számú határozatának — technikai kiképeztetése, felszerelése, tűz- és őrszolgálati kötelezettségének mikénti teljesítése, a testület vezetése, fenntartása s egyéb ügyeinek kezelési módzatai felől beható próbákkal s ismertetéssel kitűnő bizonyítékot nyújtván, közvetlen tapasztalásból meggyőződést szerzett a választmány: miszerint a szövetségi szabályzatok s időközben hozott kötelező határozatok e testületnél betartatnak

A székesfehérvári országos tűzoltó-szer-kiállításn első ízben bemutatott Törzsök-féle támasz-létra szerelési módzatai szintén helyesnek találtatott. Vizsgálat alá vétetett Hirtling Pál székesfehérvári (tolnai-utca 10. sz.) lakos kovácmester által a sz.-fehérvári orsz. tűzoltó-szer-kiállításn kiállított s itt is bemutatott szerkocsija, mely a tűzrendészeti kormányrendelet 8-ik §-ában előírt összes eszközökkel felszerelve van, és egy új szerkezetű vasaljzattal bíró vizes lajtja, mely tárgyak mindegyike a kiállításn elsőrendű kitüntetésben részesült. — A választmány tagjai e szerkocsit és lajtot kitűnő minőségűnek és célszerűnek véleményezték

A lovasberényi tagtestület szervezetének illetéknép történt alapos megvizsgálása után Kempelen Imre elnök a vál. ülés határozatképességét konstatálván, mindennek előtt a választmány köszönetét nyilvánítja gróf Cziráky Béla országos tűzoltó-szöv. elnök s lovasberényi főparancsnoknak ugy megjelenése mint a testület működéséről nyújtott részletes felvilágosításért. — Üdvözlét s köszönetét fejezi ki elnök Sárközy Aurél alispán irányában is, ki a szövetség működése iránti meleg érdeklődésének jeléül az ülésen szintén részt venni sziveskedett.

1. szám. A szövetkezeti ügyeket illetőleg jelenti elnök: hogy az egyes testületek megvizsgálása iránt részére kiadott utasításnak eddigelé fontos magán ügyei miatt nem tehetett eleget, azonban alkalmas időben még ez évben néhány testületet mindenestre megvizsgálni fog. Jelenti továbbá, hogy az aicsuthi tagtestület két tagja sikeres tűzoltói működésükért királyi kitüntetésben részesültek s az elnökséghez érkezett jelvényeket kézbesítés végett az illető testületnek küldötte meg, mely azt tényleg már foganatosította. A tagtestületek gyarapodását illetőleg jelenti elnök, hogy a márczius 9-iki ülés óta belépett a nagy-lángi és czezei önk. tűzoltó-testület, melyekkel a taglétszám 28-ra szaporodott.

Az előterjesztett elnöki jelentések örvendetes tudomásul vétettek.

2. szám. Tárgyaltatott Hirtling Pál sz.-fehérvári (tolnai-utca 10. sz.) lakos kovácmester kérvénye, melyben az ülés kezdete előtt megvizsgált szerkocsi és lajt eladására nézve a választmány támogatását kéri.

Minthogy a választmány az eladásra ajánlott szerkocsi és lajt kitünő minősége és célszerűségéről meggyőződést szerzett, szerkocsi 220 frtnyi és a lajt 235 frtnyi árát pedig — tekintve azok kiváló csínját, szilárdságát és költséges új szerkezetét — mérsékeltnak találta, ugyanezért a jelzett tárgyak megvételére nemcsak a tagtestületek figyel ét hívja fel, hanem egyszersmind azok megvételére nézve a szomszédos községek előljáróit buzdítani is kéri annál is inkább, miután nevezett iparos ezen tárgyaival a kiállításon — hol elsőrendű kitüntetéssel jutalmaztatott — a hazai tűzoltó-ipar fejlesztését és versenyképességét előmozdítani törekedett, mely dicséretes buzgalmaért méltán várhatja az érdekeltek anyagi támogatását. Megjegyeztetik: hogy az illető iparos hasonló vagy másnemű szerkocsit és lajt külön megrendelésre is készít.

3. szám. Tárgyalás alá vétettek a testületi kiküldöttek által helyszíni szemlélet alapján felvett és beterjesztett tűzrendészeti kimutatások a vármegye összes községeinek tűzoltó eszközeiről.

Beható eszmecsere és egyéb kiegészítő javaslatok alapján felhatalmaztatott az elnökség, hogy a kimutatások és ezeket kísérő jelentésekben küldötteink által tett megjegyzések figyelembe vétele mellett egy kimerítő javaslatot terjesszen a vármegye alispánja elé, hogy az a vármegye területén levő községekben észlelt hiányok megszüntetése végett általa is célba vett hivatalos lépéseket hatósági uton mielőbb megtehesse. A Batta községnél észlelt eltérő adatok helyesbítésére az adonyi testület képviselője bizatott meg. Ezuttal határozólag kimondja a választmány, hogy a mely községek régi fecskendői át nem alakíthatók, vagy ha azok szívós szerkezettel bírnak is, de nem a magyar egységes-csavarral vannak ellátva, ezekhez haladék nélkül az egységes-átméretű «áttéti darab» szerzendő be. Nem veendő figyelembe az egyes községeknek azon előadása, hogy önkéntes tűzoltó-testület vagy köteles tűzoltóság szervezése céloztatik, miután tapasztalás szerint számtalan községben ez évek óta csupán ígéret vagy szándék alakjában létezik, a nélkül, hogy akár önkéntes vagy köteles tűzoltóság szervezésének valamely kétségtelen jelei mutatkoznának. Kivételt képez természetesen oly község, hol a szervezés láthatólag folyamatban van. Tehát minden ily bizonytalan viszonyok közt levő községben a köteles tűzoltóság szervezése, ezek begyakorlása s szolgálatuk megkezdése azonnal

elrendelőnek véleményeztetett; és pedig nem elégedvén meg azzal, hogy a szolgálatra kötelezettek összeiratnak, hanem a rendszeres tanulási és őrszolgálati kötelezettségek is életbe léptetendők lennének.

Nem fogadhatja el a választmány a lajt beszerzése alóli felmentés okául azt, ha a községben patak létezik, mert gyakori esetben a távolabbi tüzeknél lajt igénybevétele nélkülözhetetlen. Ép így nem lehet kifogás a szívó szerkezetű fecskendő beszerzési kötelezettségre nézve az, hogy a községben kevés vagy mély kutak léteznek, mert míg egyrészt a szívó szerkezetű fecskendő szívó tömlőjét a lajtba téve kiszámíthatatlanul előnyösebb eredményt lehet elérni mint a közönséges fecskendő fáradtságos töltögetésével, addig másrészt, a szívó fecskendők középfajával már 7—8 méter mélységből (erősebbel mélyebbről is) lehet sikeresen szivattyuzva elegendő távolságra vezetni a vizet. Egyébként pedig alkalmas kutak hiányában közmunkaerővel könnyen vízfogók létesíthetők, melyekből felváltott lajtközlekedéssel folytonos vízszállítás eszközölhető.

Elengedhetlen feltételül jelzi a választmány azt is, hogy a község tűzoltó-eszközei egy alkalmas ponton, fődött helyiségben egyesítve helyeztessenek el, melynek ellenkezője szintén nem egy községben észleltetett. Szívó szerkezettel nem bír, de jó karban levő fecskendőknek szívókkal leendő helyettesítésére nézve ajánlja a választmány a csere uton való beszerzést, melyre hazai gyáraink szintén vállalkoznak.

Több községben a lajt nem felelvén meg a kívánt nagyságnak és rossz karban találtattak, tehát ezek ujjakkal cserélendők, nemkülönben a fecskendők és egyéb eszközök is rossz karban találtatván, azok jobb karba helyezésére és gondozására a községek utasíttatni véleményeztetnek. Sárbogárd községére nézve felhivatni határozatott a vármegye alispánjának figyelme oly irányban, hogy ott a szükséges felszerelésekkel rendelkező, de egyébként némely okok miatt feloszló félben levő önkéntes tűzoltó-testület ténykedésének megújítása iránt hivatalosan intézkedjék. (Tűzrendészeti kormányrendelet 17. esetleg 22. §.) Addig is, míg az itt vázolt intézkedések végrehajthatnak, a községek előljáróságai utasítandók lennének a tűzveszélyes aratási időszak közeledte miatt haladék nélkül meg kétszerezett éjjeli tűzország kirendelésére, mely mozgó őrség felváltott sorrendben az ifjabb polgárságból lenne beosztandó.

Mindezen megállapodások az alispán elé terjesztendő jelentésbe belefoglalni határozatott.

4. szám. Tárgyaltatott Tiringer Lajos sárbogárdi főparancsnok indítványa, mely szerint a községek fogat tulajdonosait hatósági uton arra szoríttatni javasolja, hogy azok előre meghatározott sorrendben az illetőre esendő napon, fogatát kizárólag tűzbiztonsági célra otthon tartani s vész kiütés esetén a tűzoltóeszközök rögtöni szállítására köteleztessék. E kötelezettségről a község házánál mindenki által szemlélhetőleg pontos nyilvántartás vezetessék és annak betartását a község bírása vagy jegyzője gyakran ellenőrizze.

Ez indítvány helyeslőleg fogadtatván, ily értelmű intézkedés végett a vármegye alispánja szintén megkerestetni határozatott.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés befejeztetett.

Kelt mint fent.

Kempelen Imre, s. k.
elnök.

Vida Pál, s. k.
titkár.

Általános rész.

Felhívás.

Hazánk tűzoltó-intézményének fejlesztése, mennél szélesebb körben leendő kiterjesztése és modern alapokra fektetése céljából kedves köteleességet vélt teljesíteni a budapesti önkéntes tűzoltó-testület, midőn utalással a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 1888. évi 53888. sz. a. kelt magas körrendeletével kibocsátott tűzrendészeti kormányrendeletre s illetve az abban foglalt nemes intenciók megvalósítását szerény tehetségéhez mérten elősegíteni kívánva, **országos tűzoltói szaktanfolyam** létesítését elhatározta. A cél,

mit ezen elhatározásával kitűzött, nem más, minthogy bárkinek s bárhonnét, ki a tűzoltó-üggyel komolyan foglalkozni kíván, módot és alkalmat nyujtsion lehetőleg rövid idő alatt s kevés költséggel elsajátíthatni mindazt, mi az illetőt a tűzoltói szakmára képesíti, tisztí vagy altisztí szolgálatra minősíti s mások kiképzésére és az önképzésre megfelelő állapot ad.

Ezennel felhívja tehát a budapesti önkéntes tűzoltó-testület a vidéki társtestületeket, városok, nagy- és kisközségeket, az ösezes bajtársakat és a humanisticus tűzoltóügy

íránt érdeklődőket, hogy az idei nyáron, augusztus havában Budapesten tartandó országos tűzoltói szaktanfolyamra mennél számosabban jelentkezzenek, s a nemes ügy érdekében fáradságot és időt nem kímélve használják fel a kedvező alkalmat a szakmában leendő kiképzetésükre!

Áttérve ezek után magára a tanfolyam részleteire és feltételeire, van szerencsénk tájékozásul a következőket előadni.

Cím: Országos tűzoltói szaktanfolyam

A tanfolyam ideje: Kezdődik 1890. évi augusztus hó 4-ikén és tart augusztus 17-ikéig bezárólag.

Képesítő vizsgák: Tartatnak augusztus hó 18. és 19-ikén ugy az elméleti, mint a gyakorlati részből.

Bizonyítványok: 1. Látogatási igazolvány. Ebben lesz tüntetve, hogy augusztus 4-től 17-ig tartott tanfolyamot az illető a megállapított tanterv szerint miként látogatta. (Ez azonban minősítést még nem képez.) — 2. Képesítő bizonyítvány. Melyben az egész tanterv, ugy az elméleti, mint a gyakorlati befoglalatik, s a letett vizsga eredményéhez mérten az illető tisztí vagy altisztí minősítést nyer.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

Jelentkezési határidő: 1890. évi július hó 20-ika. A jelentkezés a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához intézendő. Az illető jelentkeztettek már augusztus 3-ikán Budapestre érkezniök s a parancsnokságnál (IV. Duna-utca 1. sz. II. emelet) személyesen bemutatkozniök kell. (Aug. 3-án egy később közzeendő helyen ismerkedési est fog tartatni.)

Jelentkezhetik bárki, ki az ügygyel komolyan foglalkozni kíván; ha város, község vagy testület részéről hivatalosan küldetik ki, szükséges, hogy erről igazolványt mutasson be. Ha az illető jelentkező már tényleg tűzoltó, kívánatos, hogy egyenruháját magával hozza. Az egyenruhával nem bírók a testületünk szertárából fognak ilyenellátatni.

A tanfolyam megszakítás nélkül végig hallgatandó, mert csak így van értelme az abban való részvételnek. Ugy az elméleti előadások, mint pedig a gyakorlatok szorgalmasan látogatandók.

A kik a tanfolyamot végig hallgatják, de szakvizsgát nem kívánnak tenni, azok látogatási igazolványt kapnak. Ellenben azok, a kik az elméleti és gyakorlati szakvizsgát is leteszik, a látogatási igazolványon felül képesítő bizonyítványt is kapnak.

Tandíjat senki sem fizet, sem pedig beiratási díjat, szóval a tanfolyam teljesen díjmentes; az eszközök díjtalanul rendelkezésre állanak.

Módjában lesz a tanfolyam hallgatóinak szakszerű tapasztalatokat gyűjthetni, már meglevő tapasztalataikat gazdagítani, tűzoltószerszűgyárakat látogatni, próbák és kísérleteken megjelenni, a színházak berendezéseit és szerkezeteit tanulmányozhatni, szóval minden rendelkezésre álló eszközt és módot czélszerűen felhasználni.

A tanfolyam hallgatói éji őrség szolgálatra is be fognak osztatni, az elforduló tüzesetekhez pedig kivonulnak, hogy az activ szolgálatot és tűztámadásokat is tanulmányozhassák.

Végül elhatározta a parancsnokság, hogy kevésbé tehetős, esetleg vagyontalan község vagy testület által kiküldött tanfolyam hallgatók közül 20-at díjtalan csoportos elszállásolás kedvezményében fog a testületünk költségén részesíteni; az eme kedvezményben részesülni óhajtok 1. é. július hó 15-ikéig tartoznak jelentkezni.

A tanterv a következő:

I. Elméleti rész: 1. Szervezés, szabályzat 2. Tűzrendszet. 3. Egyenruha és személyes felszerelés. 4. Tűzoltószerek. 5. Vizszerzés. 6. Tűzjelzés. 7. Tűzoltás és védelem (Taktika). 8. Első segély baleseteknél.

II. Gyakorlati rész: 1. Rendgyakorlatok. 2. Szerek gyakorlati ismertetése. 3. Szivattyu-szerelés. 4. Mászó- és mentőgyakorlatok. 5. Jelképes tűztámadás és védelem.

Tanórák: délelőtt 3 óra elméleti előadás (kezdeté reggel 7 órakor), 1 óra ismétlés és megbeszélés; délután 3 óra gyakorlat a gyakorló-téren (kezdeté délután 4 órakor).

Kelt Budapesten, 1890. május hó.

A «Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület» parancsnoksága.

Pályázat.

A tűzoltás elméleti alapjának, a kiképzés és önképzés módja lehetőségének fejlesztése szempontjából, nemkülönben szakirodalmunk életre ébresztését tűzve ki célul, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakművekre, a tűzoltószakmába vágó irodalmi termékekre ezennel pályázatot hirdet, illetve három egymásután következő évre pályadíjat tűz ki.

A pályázat feltételei a következők:

1. Pályázhat jelenleg az egy éven belül nyomtatásban megjelent vagy kéziratban benyújtandó bármely irányu vagy terjedelmű szakmunka vagy irodalmi termék.

2. A pályamunkák vagy dolgozatok tárgya, iránya vagy terjedelme ezuttal kinek-kinek szabad választására és tetszésére bízatik, ebben a parancsnokság korlátokat nem szab.

3. Az alább felsorolandó pályadíjak közül az első, a legjobbnak talált mű szerzőjének fog oda ítéltetni, s a testület fentartja magának a jogot azt megszerezni és saját költségén kinyomatni.

4. A 3-ik díj esetleg egy idegen nyelven irt becses szakmunka szabad magyar fordításának is odaitéltetik.

5. A pályamunkák benyújtási határideje *1890. évi december hó 31-ike*, mely záros határidő alatt azok a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához küldendők be. A beküldött pályamunka mellé a szerző nevét tartalmazó jellegével ellátott zárt boríték csatolandó, mely a bírálatt megíjtése és a díj odaitélése után lesz csak felbontva.

6. A pályázó munkák egy a testület parancsnoksága kebeléből delegálandó bíraló bizottsághoz fognak utaltatni, mely azokat záros határidő alatt fölülbíralni s annak eredményét a parancsnokság plenumának bejelenteni tartozik.

Pályadíjak:

Az első legjobbnak talált szakmunka vagy irodalmi termék *25 körmőcsi aranynyal* díjaztatik; a második helyre érdemesített mű vagy irodalmi termék *15 arany díjat* nyer; végül a harmadik díj, vagyis *5 arany* a harmadsorban legjobbnak talált mű vagy esetleg fordítás szerzőjének fog odaítéltetni.

Kelt Budapesten, 1890. évi május hó.

A «Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület» parancsnoksága.

J u b i l e u m.

Bárány N. Ernő budapesti önkéntes tűzoltó-főparancsnok 20 éves tűzoltói szolgálatának jubiläumja általános érdeklődés és részvétel közt folyt le f. évi június hó 7-ikén és 8-ikán.

A testület alapítója és első főparancsnokától *gr. Széchenyi Ödön* pasától érkezett s alább egész terjedelmében közölt meleg hangu sorok, az ország legkülönbözőbb részeiből érkezett táviratok és üdvözlő levelek egész halmaza, a közel vidéki és helybeli tűzoltó-testületek megjelenése, a jubilans kezése alatt álló budapesti önkéntes tűzoltó-testület figyelmes ténykedése, minden hivatva volt az ünnepség fényét és jelentőségét emelni, nem azért, hogy az emberi hiúságnak elég tetessék, hanem, hogy a humanismus önzetlen szolgálatában egy huzamban eltöltött 20 év jelentősége demonstrálva legyen, s annak megérdemelt fontosság tulajdoníttassék.

Bárány N. Ernő 1870-ik évi június hó 7-ikén lépett a budapesti önkéntes tűzoltó-testület harcosai sorába, a jelzett napon tette le a fogadalmat *gróf Széchenyi Ödön* nagynevű alapítónk és első főparancsnokunk kezébe, s azon időtől fogva mai napig hűségesen, kitartással és ügybuzgósággal tartotta meg a fogadalmat, tudja akik a helyzetet ismerik, hogy nem mindig rózsás viszonyok és állapotok közepette.

Legkevesebb, amit a budapesti önkéntes tűzoltó-testület tehetett az volt, hogy a jubiláris napot bizonyos tekintetben ünneppé emelte, annak jelentőségét kölcsönzött éppen a főparancsnoka iránti szeretet és odaadás látható demonstrálásával.

Emelte az ünnepély jelentőségét ama körülmény is, hogy az átalakított, kibővített és áldozatok árán újá teremtett órszoba éppen június 7-én adatott át újból rendelteté-

sének, mely ünnepélyes aktus a szeretett főparancsnok életnagyságu arczképének leleplezésével lón egybekötve.

Már esti 8 óraker oly nagy számban gyülekeztek a meghívott vendégek és tűzoltó bajtársak az őrtanyán, hogy a jóval kibővített helyiség sem volt képes befogadni valamennyiöket. Az ünnepély fényét és jelentőségét emelték ottlétükkel *Follmann Alajos* orsz. tűzoltó szöv. alelnök s a testület tb. főparancsnoka, *Szeghő István* kir. táblai bíró a testület pártoló tagja, *Fanicsek Andor*, *Breuer Szilárd* és *Markusovszky Béla* fővárosi tűzoltó tiszték, *Weigmann József* a Zellerin gy. ö. t. főpar. *Ehrlich Manó* gyári ö. t. főpar. *Rupp József* erzsébetfalvi alp. *Bendik* m. kir. honvéd százados, volt testületi tag, a testület tisztikara és számos érdeklődő. A rendelt őrség beosztásának eszközlése alatt *Hevesi* szakparancsnok mint segédtsízt küldetett ki a jubiláló főparancsnokért. ki kocsin megérkezve fogadta a katonás tisztelgést s vette az őrsparancsnok szokásos jelentését. Ezután *Gorecky* titkár intézett az ünnepelhez rövid alkalmi beszédet, mialatt a jól sikerült életnagyságu arczképről a lepel lehullt; a főparancsnok meghatva válaszolt, visszapillantást vetett az elmúlt időre, mások itéletére bizta, hogy az alatt megfelelt-e fogadalmának, s akkor végezte, hogy mindig feltétlen hive és ügybuzgó munkása marad a budapesti tűzoltó-testületnek. (Eljenzés.) Beszédjét azzal fejezte be, hogy az ujabban áta-akitott őrszobát, melyben az őrsparancsnokkal együtt immár 12-én tarthatnak rendes éjjeli őrséget, átadja rendeltetésének s az ég áldását kívánja további működésünkre.

Az ünnepély ezen része elvégződván, a vendégek nagyobb része felvonult a II.-ik emeleten lévő parancsnoki irodai helyiségekbe. hol vidám beszélgetés és poharazás között együtt töltötték a jubilanssal és a parancsnoksággal az időt késő éjfélig, mialatt lent az őrtanyán a főparancsnok is koczintott a legénységgel, kik vállakra emelték és éltették.

Másnap azaz 8-án délután — bár éppen nem juniushoz illő borzongós időben — kivonult az önkéntes tűzoltóság szereivel együtt a gyakorló térre, hová lassankint a következő tűzoltóságok szakaszszal képviselve jelentek meg: a soroksáriak *Mauks Elek* főparancsnokkal élükön, az erzsébetfalviak *Bochesa Henrik* főparancsnok és *Suda Fános* elnökkel élükön, a budapesti Zellerin M. gyári önkéntesek *Weigmann József* főparancsnokkal, a jute-gyári önkéntesek *Rösch Jenő* főparancsnokkal, a Geittner és Rausch gyári önkéntesek *Köhler F.* főparancsnokkal, *Mauthner-féle* gyári önkéntesek, *Fanicsek*, *Breuer* és *Markusovszky* fővárosi tiszték, *Rupp József* erzsébetfalvi alp., *Luhn R.* Zellerin gy. par. stb. stb. 5 óraker megérkezett a főparancsnok s üdvözölván a tiszteletére megjelenteket, vette a vezénylő parancsnok szabályszerű jelentését, mire a gyakorlat megkezdésére adott utasítást; volt szivattyu-iskola-szerelés, és mászás gyorszerelés, miket rendgyakorlatok bemutatása előzött meg; a gyakorlat utolsó része, vagyis a jelképes tüztámadás előtt a testületi legénység a gyakorló téren lévő kis pavillon előtt háromszöget formált, a vendégek is összegyülekeztek, mire a középen álló és tisztjeitől körülvevett főparancsnok elé lépve *Svidanits F.* sziv. oszt. parancsnok a jubilanshoz üdvözlő beszédet intézett, mialatt, a parancsnokság és a legénység szeretete és ragaszkodása látható jelét, egy művészi kivitelű ezüst babékoszort nyújtott át neki az összes jelen voltak harsány éljenzések között. *Bárány N. Ernő* főparancsnok meglepetve a kitüntetés és szeretet ilyenénkép való nyilvánulása felett, elérékenyedve köszönte meg a megemlékezést, melyet ha még meg nem érdemelt volna ezután szándékozik kiérdemelni, — élteti a testület tisztikarát és derék legénységét.

Ezután fogadta főparancsnok az összes jelenvolt vendégek és bajtársak üdvözlőjeit, mire a jelképes tüztámadás következett, melynek befejeztével a testületi legénység és a többi jelen volt tűzoltó szakaszok, disz menetben vonultak el a főparancsnok előtt.

Az egyre kellemetlenebbé váló időjárás nem engedte meg a szabadban való tartózkodást, miért is kiki sietett haza, hogy a szélvihartól kapott portól magát megszabadítsa, s hogy az esti 8 órára kitűzött társas vacsorára a Vigadó emeleti helyiségeiben megjelenjék.

Esti $\frac{1}{2}$ óraker már együtt volt a jubilans és kedves neje, a vendég bajtársak s ezek nejeiből, hírlapírók, orvosok és tűzoltókból álló társaság, mely ugyszólván családias szí-

nezet mellett töltötte el idejét késő éjfélig, mialatt odakint ugyancsak zuhogott a hideg zápor, mintha soha elállani nem akarna. — Az első felkészítőt *Bárány N. Ernő* főparancsnok mondotta **József főherceg** ő cs. és kir. fenségére, mint szöv. fővédnök és tisztb. főparancsnokra, melyet az állva hallgató társaság háromszoros éljene kísért.

Szeghő István kir. táblai bíró *gróf Csirák Béla* orsz. t. o. szöv. elnököt éltette, *Suda Fános* erzsébetfalvi ö. t. elnök *Follmann Alajos* szöv. alelnök egészségéért üritett poharat. — Ezek után ismét *Bárány* főparancsnok kért szót, s rövid, de tartalmas történelmi visszapillantással a testület megalapítóját és első főparancsnokát *gróf Széchenyi Ödön* pasát a szultán ő Felsege hadsegédét és a konstantinápolyi tűzoltó-ezred főparancsnokát éltette. — *Gorecky* titkár az ünnepelt főparancsnokra emelt poharat, később a fővárosi sajtóra s annak jelenlevő munkatársai egészségére üritette a poharat. — A legénység nevében *Holes József* őrp. éltette *Bárány* főparancsnokot. — A hírlapírók nevében magvas beszéddel *dr. Kovács Dénes* hírlapíró válaszolt. — *Mauks Elek* soroksári főparancsnok a hölgyeket éltette, — míg *Bárány* főparancsnok egy lendületes beszédben ama legőszintébb örömeinek adott kifejezést, hogy az önkéntes tűzoltó-testület a fővárosi tűzoltó-testülettel ez alkalomból teljesen és minden fenntartás nélkül kibékült, s éltette a fővárosi tűzoltóság tisztikarát és legénységét. — *Rösch Jenő* gyári ö. t. főparancsnok a gyári tűzoltóságoknak a budapesti önkéntes tűzoltó-testületekhez való szívélyes viszonyát tartalmas beszédben fejtegette, s éltette az önkéntes tűzoltó-testületet. — *Hermán Ödön* oszt. par. az orvosokra üritett poharat, mely beszédre *dr. Gerber Béla* testületi orvos adott választ.

A társasvacsora tartama alatt felolvastatott *gróf Széchenyi Ödön* levele és az érkezett nagyszámu táviratok s írásbeli üdvözlések. — A nemes gróf levele következőleg hangzik:

«Igen tisztelt Főparancsnok Ur!

Kedves bajtárs!

Feljegyzéseim és értesülesem után tudom, hogy e hó 7-én lesz husz éve annak, hogy Ön kedves bajtárs, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület tagjává lón. Többeket azok közül, kik akkoriban felhívásomra őszintén lelkesülő, erős akarattal, ezen nehéz pályán engemet követtek, az idő elszóltott tevékenységük mezejéről, mások idejekorán nyugalmasabb foglalkozásokra szoritkoztak; — főparancsnok ur, mint példányszerű bajtárs, törhetlen kitarással, önzéstelen odaadással, a legkitünőbb fokig fejlesztvén szakismereteit, erélyét, a közjónak szolgálatában, a polgártársak életének, vagyónának védelmében elévülhetlen érdemeket szerzett. — Az említett napon megnyugvással s nemes önértettel tekinthet vissza az átküzdött pályára, mert kitünő szolgálatának tartalma: a méltán megérdemelt közelismerés, tisztelet és hű bajtársainak szeretete lón. — Engedje a Mindenható, hogy tövises pályánk kellemetlenségeit, a szent cél iránt való lankadatlan lelkesedése egyensúlyozván, a haza s embertársai javára, a bajtársának utánzandó, példaadó vezérként, az emberi kor legvégső határáig, tartós jó egészséggel működ-hessék, s az életben a boldogság áldásaival bővelkedjék.

Ha majd azon emlékezetes napon főparancsnok ur a kedves bajtársak buzgó üdvözlőjeit fogadja s lelkes körben ünneplik, úgy képzelje, hogy gondolataimmal és szivbeli büszkén örvendező érzelmeimmel körükben vagyok, mert igen boldognak érzem magam, valahányszor azok tövises pályákon szerzett valódi érdemeket elismerő érzelmeiket tanusítandó, vezériüket legbensőbb szeretettel környezik; — kérem tehát, gondoljon igen tisztelt főparancsnok ur akkor reám is és ne feledjenek a kedves bajtársak se; én Önt igen tisztelt főparancsnok ur s őket mindannyijokat hű bajtársi vonzalmamról, az általam szeretve tisztelt testületük érdemteljes működése iránt mélyen érzett hő kívánataim felől a legünnepélyesebben mindenkorra biztosítom.

A legszívélyesebb üdvözléssel, meleg kézzsoritással, kiváló tiszteletem kifejezése mellett maradok a tekintetes főparancsnok urnak

készséges bajtársa

gróf Széchenyi Ödön pasa,

a szultán ő Felsegének tábornok-hadsegéde, osztály-tábornok; a török császári tűzoltó-ezred és a császári tengerész-testőr tűzoltó-hadosztály főparancsnoka.

— **Halálesetek.** *Báró Bánhidy Béla* a magyar országos tűzoltó-szövetségnek volt elnöke, mint a napilapokból értesültünk, elhunyt, a központi választmány, mely néhány napra a haláleset után (jun. 22-én) tartotta ülését, mely megilletődése és részvétének jegyzőkönyvileg is kifejezést adott. *Béke lengjen porai felett.* — *A debreczeni* önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága bánatos szívvel jelenti *Schaitl Márton* szertárnok f. é. június 11-én történt elhunytát — *Sztárek Ferencz* nyiregyházi önk. tűzoltó-főparancsnok, és a m. orsz. tűzoltó-szövetség közp. választmánya tagjának neje, mint részvétellel értesültünk, f. é. június hó 20-án elhunyt. *Béke legyen vele!* Derék bajtársunk pedig leljen vigasztalást a mi részvétünkben is. (Szerk.)

— **Siófokról** jelentik, hogy f. évi június hó 2-án *báró Hornig Károly* veszprémi megyéspüspök bérmálás végett oda érkezett, mely alkalomra az ottani önkéntes tűzoltó-testület diszszakasza is kivonult; a tisztelgő küldöttségek közt volt a tűzoltóság is. *Karlberger Gyula* főparancsnok, *Gerber H. Árvay J.* és *Gerber S.* tisztek jelentek meg, a püspök előtt, ki az üdvözlő szavakra a testület alapító tagjai sorába lépni nyilatkozott. A püspök ott tartózkodása ideje alatt lakása előtt éjjel-nappal diszorséget allított a tűzoltóság.

— **2000-dik éjjeli őrségét** tartotta f. é. június hó 15-én a *siófoki* önkéntes tűzoltó testület, mely alkalommal diszgyakorlatot és táncmulatsággal egybekötött szépen sikerült ünnepélyt rendezett.

— **Az új-arad-zsigmondházi zászlószentelés** augusztusról szeptember hó 6., 7. és 8-ára lőn elhalasztva, mint azt olvasóink a «testületek köréből» című részben közétett körlevél szövegéből láthatják. A fényesnek és érdekesnek ígérkező zászlószentelés, melyre az ottani testület 87 önkéntes tűzoltó-társtestületet hívott meg, s azon számos fiúmei is ígérkezett megjelenni, a felmerült s igen méltánylandó akadályok folytán marad szeptemberre, mely azt hiszem, mindenkire nézve csak kellemes lehet, mert tudjuk az augusztusi közgyűlésekből, hogy mit kell a hőség folytán kiállanunk. Azt hisszük, a kinek szándékában volt a vendégszerető testületet azon ünnepélye alkalmából felkeresni, a jelzett időben sem fog elmaradni.

— **Lukáts Gyula** a fővárosban VII. ker. Róna-utca 2315. sz. alatt ez év elején üzembe állított tűzoltó-gépgyárát beszüntette.

— **A csallóköz-somorjai** önkéntes tűzoltó-testület f. évi június hó 22-én nagyobb szabású ünnepélyt rendezett, mely alkalommal a testület működő tagjai között a XV. évi szolgálati érmek kiosztva; az ünnepély, mely diszgyakorlattal vette kezdetét, kedélyes táncmulatsággal végződött.

— **A budapesti Geitner és Rausch tűzoltószergyárát** kitüntetés érte, a mennyiben az országos iparegyesület versenyképességért, az egyesületi *ezüst érmet* ítélte oda.

— **Az országos tűzoltó-szaktanfolyamra** legnagyobb részt a vidékről összesen mintegy 50-en jelentkeztek, s így, habár az érdeklődés nem tekinthető valami nagy arányúnak, mégis kielégítőnek mondható. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága minden tőle telhetőt megtett arra nézve, hogy a tanfolyam sikerét biztosítsa, végleg felosztotta a tananyagot, megállapította az órarendet, kiosztotta az előadók szerepét. A díjtalan csoportos elszállásolás céljára a IV. ker. (belváros) *Ferencz József-rakpart* 23-ik számú ház II. emeletén egy jelenleg üresen álló 5 szobás lakást vett bérbe augusztus hóra, melyet laktanya módra rendeztet be a *Drózsza* és *Tsa* vasbutorgyáros céggel. A szálás szükségleteihez *Bárány* főparancsnok és *Hérmán* osztályparancsnok díjtalanul engednek át használatra butordarabokat s egyéb felszereléseket.

Az elméleti előadások céljaira a t. fővárosi tanács, mely a humanistikus intézményeket mindenkor szívesen támogatja, a belvárosi Lipót-utca polgári iskola egyik tantermét engedte át a tanfolyam idejére, mely szíveségért illő, hogy itt is köszönetet mondjunk. A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur *gyulafalvi Bulyovszky Aladár* min. titkár urat küldte ki min. biztosul.

— **A csurgói önkéntes tűzoltó-testület** átalakított őrtanyája felavatása alkalmával f. évi július hó 20-án ünnepélyt rendezett, melynek sorrendje főbb vonásokban a következő volt: délelőtt 9 órakor diszgyűlés az őrtanyán, 10 órakor

Isteni tisztelet. d. u. 3 órakor gyakorlat a György téren a) ütemszerinti iskola-szerelés; b) gyors szerelés; c) jelképes tűztámadás, 4 órakor nagy népiünnepély; esti 9 órakor tűzijáték, $\frac{1}{2}$ 10 órakor zártkörű táncmulatság.

— **Özv. Báró Bánhidy Béláné** következő sorokban válaszolt a hozzá, férje halála alkalmából a közp. választmány részéről intézett részvétiratra.

«Nem könnyű feladat nekem a tekintetes központi választmány 326. szám alatt hozzám intézett becses soraira válaszolni, nem könnyű feladat azért, mert megboldogult férjem ily szép szavakban foglalt dicsőítése és megtisztelő emlékére gyenge erőm alig elegendők arra, hogy egy ily példátlan gyöngéd figyelmet kellőleg megköszönni képes volnék.

A tekintetes Szövetség ugyan már hivatásánál fogva a legszebb és legnemesebb feladatott tűzte ki magának: a vész által fenyegetett emberi élet és vagyon megmentésére való törekvés által, de az én beteg szívem iránt még is a legnemesebben járt el akkor, midőn e sorokban szíves részvétüket fejezték ki és midőn férjem emlékét ily magasztosan megörökíteni méltóztattak.

Engedje tehát a magyar országos tűzoltó-szövetségnek tekintetes központi választmánya, miszerint ezuttal keblem legmélyéből eredő háladatos köszönetemet nyilvánosan kimondhassam és pedig kérésem azon kifejezésével, hogy azt elfogadni kegyeskedjenek.

Mély tiszteletem nyilvánítása mellett maradtam

Szarvas, 1890 július 20.

Özv. Báró Bánhidy Béláné
Náway Irma.

— **Testületek begyakorlása.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület, daczára az általa rendezett országos szaktanfolyamnak, még ezenfelül ez idén is küldött ki saját kebeléből gyakorló-mestereket. És pedig a *resiczabányai* önkéntes tűzoltó-testület begyakorlására *Szidanits Ferencz* szivattyus osztályparancsnokot, a *trencsényi* önkéntes tűzoltó-testülethez *Tomcsányi Béla* II. ik szivattyus szakaszparancsnokot. Vett értesülést szerint az illetők az ottani testületek legnagyobb meglegedésére végzik feladatukat. Az elméleti és gyakorlati oktatás kurzusa az illető testületeknél f. év. július hó 1-étől végéig tart. Augusztus hó elejével *Szidanits* oszt. par. *Süsmegre* van kiküldve, az ottani önkéntes tűzoltó-testület beoktatására.

— **A lipótló-olicsnokói** önkéntes tűzoltó-testület *Gorecky Zsigmond* szövetségi titkárát f. év. június havában disztagjává választotta meg, s az erről kiállított szép okmányt már meg is küldte a kitüntetettnek.

— **Tűzoltóság a Margitszigeten.** Ugy értesülünk, hogy **József főherczeg** Ő csász. és kir. Fensége a tulajdonát képező földi paradicsomot: a Margitszigetet, hol már ma igen sok épület van, szintén ellátja önkéntes tűzoltósággal, melynek parancsnoka *Magyar N.* udvari főkertész lesz.

— **A m. kir. államvasutak budapesti gépgyárának önkéntes tűzoltó-testülete** folyó évi július 13-án igen sikerült ünnepélyt rendezett a szolgálati érmek kiosztása ötletéből; az ünnepség délután 4 órakor vette kezdetét, 5 órakor *Lőrinczy G.* buzdító beszéd kíséretében tűzte fel a jogosultaknak a szolgálati érmeket, mire azután a mulatság kezdődött, mely reggelig eltartott.

— **A zsupaneki önkéntes tűzoltó-testület** f. évi július hó 13-án az V. éves szolgálati érmek kiosztása alkalmából táncz, ének, társasjátékok, díjlövészet, tréfás versenyek, tombola és tűzijátékkal egybekötött nagy ünnepélyt rendezett. Reggel 4 órakor volt az ébresztő, 5 és 8 óra között tartatott meg a látványos tűzoltó-gyakorlat, 9 órakor istenitisztelet, mely után a tűzoltóság sorakozva a járási főszolgabíró kezéből s annak alkalmi beszéde kíséretében kapta a szolgálati érmeket; az ünnepély többi része élénk érdeklődés és részvét mellett programmszerűleg folyt le.

— **Az egeresi kör önkéntes tűzoltó-testülete** (Kolozsvár mellett) saját alaptőkéje javára f. évi július hó 6-án a «Jegenye» gyógyfürdő helyiségeiben zártkörű táncmulatságot rendezett, melynek sikerén *Dr. Kramer Tivadar*, a testület ügybuzgó elnöke, *Fekete Bogdán* főparancsnok és a parancsnokság többi tagjai buzgólkodtak.

— **Halálesetek.** *Báró Bánhidy Béla* a magyar országos tűzoltó-szövetségnek volt elnöke, mint a napilapokból értesültünk, elhunyt, a központi választmány, mely néhány napra a haláleset után (jun. 22-én) tartotta ülését, mely megilletődése és részvétének jegyzőkönyvileg is kifejezést adott. *Béke lengjen porai felett.* — *A debreczeni* önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága bánatos szívvvel jelenti *Schail Márton* szertárnok f. é. június 11-én történt elhunytát — *Sztárek Ferencz* nyiregyházi önk. tűzoltó-főparancsnok, és a m. orsz. tűzoltó-szövetség közp. választmánya tagjának neje, mint részvétellel értesültünk, f. é. június hó 20-án elhunyt. *Béke legyen vele!* Derék bajtársunk pedig leljen vigasztalást a mi részvétünkben is. (Szerk.)

— **Siófokról** jelentik, hogy f. évi június hó 2-án *báró Hornig Károly* veszprémi megyéspüspök bérnyomás végett oda érkezett, mely alkalomra az ottani önkéntes tűzoltó-testület diszszakasza is kivonult; a tisztelgő küldöttségek közt volt a tűzoltóság is. *Karlberger Gyula* főparancsnok, *Gerber H. Árvay J.* és *Gerber S.* tisztek jelentek meg, a püspök előtt, ki az üdvözlő szavakra a testület alapító tagjai sorába lépni nyilatkozott. A püspök ott tartózkodása ideje alatt lakása előtt éjjel-nappal diszórseget állított a tűzoltóság.

— **2000-dik éjjeli őrseget** tartotta f. é. június hó 15-én a *siófoki* önkéntes tűzoltó-testület, mely alkalommal diszgyakorlatot és táncmulatsággal egybekötött szépen sikerült ünnepélyt rendezett.

— **Az új-arad-zsigmondházi zászlószentelés** augusztusról szeptember hó 6., 7. és 8-ára lón elhalasztva, mint azt olvasóink a «testületek köréből» című részben közétett körlevél szövegéből láthatják. A fényesnek és érdekesnek ígérkező zászlószentelés, melyre az ottani testület 87 önkéntes tűzoltó-társat hívott meg, s azon számos fiúmei is ígérkezett megjelenni, a felmerült s igen méltánylandó akadályok folytán marad szeptemberre, mely azt hiszem, mindenkire nézve csak kellemes lehet, mert tudjuk az augusztusi közgyűlésekből, hogy mit kell a hőség folytán kiállanunk. Azt hisszük, a kinek szándékában volt a vendégszerető testületet azon ünnepélye alkalmából felkeresni, a jelzett időben sem fog elmaradni.

— **Lukáts Gyula** a fővárosban VII. ker. Róna-utca 2315. sz. alatt ez év elején üzembe állított tűzoltó-gépgyárát beszüntette.

— **A csallóköz-somorjai** önkéntes tűzoltó-testület f. évi június hó 22-én nagyobb szabású ünnepélyt rendezett, mely alkalommal a testület működő tagjai között a XV. évi szolgálati érmek lettek kiosztva; az ünnepély, mely diszgyakorlattal vette kezdetét, kedélyes tánczvizsgálommal végződött.

— **A budapesti Geittner és Rausch tűzoltószergyárát** kitüntetés érte, a mennyiben az országos iparegyesület versenyképességért, az egyesületi *ezüst érmet* ítélte oda.

— **Az országos tűzoltó-szaktanfolyamra** legnagyobb részt a vidékről összesen mintegy 50-en jelentkeztek, s így, habár az érdeklődés nem tekinthető valami nagy aránynak, mégis kielégítőnek mondható. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága minden tőle telhetőt megtett arra nézve, hogy a tanfolyam sikerét biztosítsa, végleg felosztotta a tananyagot, megállapította az órarendet, kiosztotta az előadók szerepét. A díjtalan csoportos elszállásolás céljára a IV. ker. (belváros) *Ferencz József-rakpart* 23-ik számú ház II. emeletén egy jelenleg üresen álló 5 szobás lakást vett bérbé augusztus hóra, melyet laktanya módra rendeztet be a *Drózsza* és *Tsa vasbutorgyáros* céggel. A szálás szükségleteihez *Bárany* főparancsnok és *Hérmán* osztályparancsnok díjtalanul engednek át használatra butordarabokat s egyéb felszereléseket.

Az elméleti előadások céljaira a t. fővárosi tanács, mely a humanistikus intézményeket mindenkor szívesen támogatja, a belvárosi Lipót-utca polgári iskola egyik tantermét engedte át a tanfolyam idejére, mely szívességért illő, hogy itt is köszönetet mondjunk. A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur *gyulafalvi Bulyovszky Aladár* min. titkár urat küldte ki min. biztosul.

— **A csurgói önkéntes tűzoltó-testület** átalakított őrtanyája felavatása alkalmával f. évi július hó 20-án ünnepélyt rendezett, melynek sorrendje főbb vonásokban a következő volt: délelőtt 9 órakor diszgyűlés az őrtanyán, 10 órakor

Isteni tisztelet. d. u. 3 órakor gyakorlat a György téren a) ütemszerinti iskola-szerelés; b) gyors szerelés; c) jelképes tűztámadás, 4 órakor nagy népünnepély; esti 9 órakor tűzijáték, 1/2 10 órakor zártkörű tánczvizgalom.

— **Özv. Báró Bánhidy Béláné** következő sorokban válaszolt a hozzá, férje halála alkalmából a közp. választmány részéről intézett részvétírátra.

«Nem könnyű feladat nekem a tekintetes központi választmány 326. szám alatt hozzám intézett becses soraira válaszolni, nem könnyű feladat azért, mert megboldogult férjem ily szép szavakban foglalt dicsőítése és megtisztelő emlékére gyenge erőim alig elegendők arra, hogy egy ily példátlan gyöngéd figyelmet kellőleg megköszönni képes volnék.

A tekintetes Szövetség ugyan már hivatásánál fogva a legszebb és legnemesebb feladatott tűzte ki magának: a vész által fenyegetett emberi élet és vagyon megmentésére való törekvés által, de az én beteg szívem iránt még is a legnemesebben járt el akkor, midőn e sorokban szíves részvétüket fejezték ki és midőn férjem emlékét ily magasztosan megörökíteni méltóztattak.

Engedje tehát a magyar országos tűzoltó-szövetségnek tekintetes központi választmánya, miszerint ezuttal keblem legmélyéből eredő háladatos köszönetemet nyilvánosan kimondhassam és pedig kérésem azon kifejezésével, hogy azt elfogadni kegyeskedjenek.

Mély tiszteletem nyilvánítása mellett maradtam
Szarvas, 1890 július 20.

Özv. Báró Bánhidy Béláné
Návay Irma.

— **Testületek begyakorlása.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület, daczára az általa rendezett országos szaktanfolyamnak, még ezenfelül ez idén is küldött ki saját kebeléből gyakorló-mestereket. És pedig a *resicsabányai* önkéntes tűzoltó-testület begyakorlására *Szidanits Ferencz* szivattyus osztályparancsnokot, a *trencsényi* önkéntes tűzoltó-testülethez *Tomcsányi Béla* II. ik szivattyus szakaszparancsnokot. Vett értesülés szerint az illetők az ottani testületek legnagyobb meglegedésére végzik feladatukat. Az elméleti és gyakorlati oktatás kurzusa az illető testületeknél f. év. július hó 1. étől végéig tart. Augusztus hó elejével *Szidanits* oszt. par. *Sümege*re van kiküldve, az ottani önkéntes tűzoltó-testület beoktatására.

— **A lipóti-olicsnokói** önkéntes tűzoltó-testület *Gorecky Zsigmond* szövetségi titkárát f. év. június havában dístagjává választotta meg, s az erről kiállított szép okmányt már meg is küldte a kitüntetettnek.

— **Tűzoltóság a Margitszigeten.** Ugy értesülünk, hogy **József főherceg** Ó csász. és kir. Fensége a tulajdonát képező földi paradicsomot: a Margitszigetet, hol már ma igen sok épület van, szintén ellátja önkéntes tűzoltósággal, melynek parancsnoka *Magyar N.* udvari főkertész lesz.

— **A m. kir. államvasutak budapesti gépgyárának önkéntes tűzoltó-testülete** folyó évi július 13-án igen sikerült ünnepélyt rendezett a szolgálati érmek kiosztása ötletéből; az ünnepség délután 4 órakor vette kezdetét, 5 órakor *Lőrinczy G.* buzdító beszéd kíséretében tűzte fel a jogosultaknak a szolgálati érmeiket, mire azután a mulatság kezdődött, mely reggelig eltartott.

— **A zsupaneki önkéntes tűzoltó-testület** f. évi július hó 13-án az V. éves szolgálati érmek kiosztása alkalmából táncz, ének, társasjátékok, díjlövészet, tréfás versenyek, tombola és tűzijátékkal egybekötött nagy ünnepélyt rendezett. Reggel 4 órakor volt az ébresztő, 5 és 8 óra között tartott meg a látványos tűzoltó-gyakorlat, 9 órakor istenítisztelet, mely után a tűzoltóság sorakozva a járási főszolgabíró kezéből s annak alkalmi beszédje kíséretében kapta a szolgálati érmeiket; az ünnepély többi része élénk érdeklődés és részvétel mellett programmszerűleg folyt le.

— **Az egeresi kör önkéntes tűzoltó-testülete** (Kolozsvár mellett) saját alaptökéje javára f. évi július hó 6-án a «Jegenye» gyógyfürdő helyiségeiben zártkörű tánczvizgalmat rendezett, melynek sikerén *Dr. Kramer Tivadar*, a testület ügybuzgó elnöke, *Fekete Bogdán* főparancsnok és a parancsnokság többi tagjai buzgólkodtak.

T Ū z e s e t e k.

Gödöllőn április havában szerveződött. tűzoltó-testületünk, mely szerencsés volt Kálmán Géza urat, budapesti önk. tűzoltó szakaszparancsnokot, oktatóul megnyerhetni, a napokban máris kiállotta a tűzpróbát.

Ugyanis június 29-én délután, alig hogy 45 tagból álló csapatunk a gyakorlótérre ért, *Kapcsy Vilmos* főszolgabíró ur *Bartal* község egy sürgönyét küldte ki, a melyben a községi előljáróság nagy tűzvést jelent és segítséget kér.

Erre *Brüll Lajos* segédtsízt vezénylete alatt rögtön 15 tűzoltót, egy kürtöst és egy fecskendőket küldtem ki, kik a különben majd 1½ óráig tartó utat egy óra alatt megtették; a helyszínére érve, kellő gyorsasággal a szivattyút működésbe hozták és mintegy 2 óráig tartó folytonos működésük után öt házat teljesen eloltattak és a tűz továbbterjedését egyáltalában megakadályozták.

A tűz továbbterjedésének ily gyorsan történt megakadályozásában az érdem egy része báró Podmanitzky Géza és Schossberger Henrik urakat illeti, a mennyiben összes igáikat és vízfordólajtaikat, sőt utóbb nevezett a gőzgépel működő vízvezetékét felajánlva, segítséget nyújtottak; s így daczára az ott lakóknak, mondható szívtelenségre valló magaviseletükkel szemben, a mennyiben minden segítséget, sőt még a szivattyuzást is megtagadták, ily nagymérvű szélvész melletti tüzet, mely 18 lakóházat és ehhez tartozó melléképületeket hamvasztott el, ily könnyű szerrel annak továbbterjedését megakadályozni, sőt teljesen eloltani képesek voltunk.

Legénységünk, kik azzal lettek kitüntetve, hogy fáradságuk jutalmául Diamant Antal földbirtokos ur által megvendégeltettek, esti 11 órakor a szivattyuval együtt a legnagyobb rendben, és a fáradság legkisebb jele nélkül megérkezve, nálam az ōrszobán jelentkeztek.

Galle Antal, önk. tűzoltó alparancsnok.

Gyöngyösön f. é. július hó 11-én esti 10 óra tájban óriási vihar keletkezett, mely alkalommal a villám becsapott Csobolyó Pál Solymos-utczai hentes házába, hol a padláson felhalmozott hentes-árak a keletkezett tűznek kitűnő táplálékot nyújtottak, úgy, hogy rövid idő alatt a szomszédos két házzal együtt a lángok martalékává lett, a vész fékezésére a helybeli önkéntes tűzoltó-testületen kívül odaérkezett a szomszédos *Solymos* kis község önkéntes tűzoltó-csapatja is, Stern J. főparancsnok vezénylete alatt, ki a szerekbe saját lovait fogatta be s derekasan hozzáláttak a munkához, úgy hogy összetett erővel a tüzet a három házra lokalizálni sikerült. Ugyanez időben Gyöngyös-Tarjánban is leégett egy ház, U. Rhéde mellett pedig egy szalma-kazalt gyújtott fel a villám.

Erzsébetfalván, illetve a közvetlen szomszédságában lévő *Csepel-sziget* déli oldalán fekvő Deminger-féle náddal és deszkákkal fedett s kátránnyal bevont nagy jégverem f. é. június hó 11-én este kigyuladt, mire az erzsébetfalvi önkéntes tűzoltóság *Bochesa Henrik* főparancsnok vezénylete alatt 20 emberrel Dellinger és Kuhejda parancsnokkal, egy mozdonyfecskendő s teljesen felszerelt szerkocsival kivonult s 2 órai megfeszített működés után a tüzet eloltotta; ugyancsak

a tűz láttára a soroksári önkéntes tűzoltóság is kivonult egy szivattyúval *Mauks Elek* főparancsnok vezénylete alatt, de működésükre szerencsére szükség nem volt. — Június 17-én kora reggel 3 órakor pedig a gubacsi Dunapart közelében egy tűzi fával megrakott nagy teherhajó ismeretlen okból kigyuladt, a kormányos felől oldalon s néhány perc alatt a fának egy része lángokban állt. Az erzsébetfalvi önkéntes tűzoltó-testület *Bochesa H.* főparancsnok vezénylete alatt csakhamar ott termett s a tüzet két oldalról támadta meg, a támadás egyik oldalról csónak segélyével történt, az égő fahasábok csákányok segélyével dobattak a Dunába, s így 3 órai megfeszített munka mellett sikerült a tüzet lokalizálni, s a hajót, valamint a tűzifa nagy részét megmenteni. (S. P.)

Az abaujmezei Felső-Mislye község, mely 200 lakóházból és számos melléképületből állt, ma nem egyéb romhalmazzal, váratlan pusztulása 1000 embert tett hajléktalan koldussá; A község a tűz áldozata lett. Június hó 16-án délután ¼ órakor a község alatt elhaladt vonat gőzmozdonyának szikráját a szél egy háztetőre vitte, mely meggyuladva, a lángok a dühöngő szélvész által néhány perc alatt az egész községre elterjedtek. A zsadányi tűzoltók, a boódi és zsadányi csendőrök csakhamar megjelentek a veszedelem színhelyén, de segíteniök vajmi keveset lehetett. Csak a lakházakba rekedt emberek megmentésére szoritkozhattak; a miben hősiesség példát mutatott a boódi csendőr-őrsvezető, ki maga is csaknem áldozatul esett. A templom földig leégett, a harangok elolvadtak. Az udvaron összeégtek a házi állatok és az aprójószág. A kertekből minden vetemény, a gyümölcsfákkal együtt kiégett s igen sok földig égett lakháznak még a szenes maradványait is elsöpörte a szél. A 200 épületből mindössze 7 maradt meg. Egy ember összeégett, de még többen nem voltak föltalálhatók s így valószínű, hogy még több ember vesztette életét a szörnyű lángtengerben. A községben az idén már a második tüzeset volt. Mult hó 13-án 11 lakóház és több melléképület lett a lángok martalékává. A tüzeset által tönkrement 1000 ember.

Rozsnyón szintén nagyobb mérveket öltött tüzeset volt, mely számos lakházat és melléképületet pusztított el, a kár igen nagy, sok volt azonban biztositva, s örömmel halljuk, hogy az Első m. ált. biztositó-társaság a biztositási összegeket a leggyorsabban kifizette.

Jánosházáról irták a lapok, hogy ott is igen nagy tűzvész pusztított, melynek sok lakház és mellék-épület esett áldozatul. A tűzoltók itt is minden erejüket megfeszítve dolgoztak, de a nagy szélvész majdnem meghiusította önfeláldozó munkáját.

Óriási tűzvész Konstantinápolyban. Mint a napilapokból olvastuk, Konstantinápolyban ismét óriási tűzvész dühöngött, melynek egy nagy és szépen épült kormánypalota s mintegy 600 lakház lón áldozatává; a *Gróf Széchényi Ö.* pasa vezénylete alatt kivonult tűzoltó-erzdek óriási erőfeszítéssel dolgoztak, minthogy azonban a török fővárosban a tűzoltóságok kerületenként decentralizálva nincsenek, nem képesek kellő időben és gyorsasággal megjelenni, mert mindannyinak a központi laktanyából kell indulnia a legtöbbször igen nagy távolságokra. Nagy erőfeszítések árán sikerült végre a tüzet lokalizálni, még így is közel 3000 ember lett hajléktalanná.

V e g y e s e k.

Czáfolat. A «Tüzrendészeti Lapok» f. évi 13-iki számában az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának június 22-én tartott üléséről közölt *eredeti tudósítására* ráfér egy kis czáfolat.

A közlemény X. Y. aláírással jelent meg, pedig Lukáts úr, ha jónak látta, hogy neve a sorokban ritkított betűkkel összesen 9-szer előforduljon, már akkor mint annak szerzője 10-edszer is aláírhatta volna; most azonban jobb így, mert az ülésben előfordultakról s hozott határozatokról nem őt, hanem X. Y.-ot illeti a felelősség.

De vegyük sorra a dolgokat, mint az eredeti tudósítás mondja: «Lukáts Gy. az utolsó kettős ülések jegyzőkönyvei hiányos voltát kifogásolta s kéri a jegyzőkönyvek pontosabb vezetését, a mennyiben az ő általa tett s jegyzőkönyvbe vétetni rendelt három rendbeli indítványa nem található benne; kifogásolja egyúttal, hogy a jegyzőkönyvek megnyirbálva, elnöki aláírás és hitelesítés nélkül jelennek meg. Mezey és Boczkó a «Tűzoltó-Közlönyt»-nem tekintik hivatalos lapnak, s így a közleményt sem hivatalosnak. Teuffel és dr. Kék ezzel szemben hivatkoznak a lap címére s javasolják, miszerint a jegyzőkönyvek csak hitelesítés után közöltessenek, mi el is fogadtatott.»

A mi a jegyzőkönyvek helyes vezetését illeti, tartozom magamnak azzal a kijelentéssel, hogy ezt Lukáts urtól nem fogom tanulni; ama nevezetes 3 rendbeli indítványa nem rendeltetett jegyzőkönyvbe vétetni, hanem az mondatott róluk, hogy azokat lesz alkalma az alapszabályok módosítása tárgyalásánál feleleveníteni; — a mi pedig a jegyzőkönyvek megnyirbálását és elnöki aláírás és hitelesítése nélkül való megjelenésüket illeti, e tekintetben kifejezésre juttattam az ülés folyama alatt abbeli nézetemet, hogy a *jegyzőkönyv kivonat* alakjában közölt tudósítás a titkár aláírásával szokott mindenütt megjelenni, a megnyirbálást illetőleg az áll, hogy a mi a közérdekre nem tartozik, azt nem közli; a felsoroltakhoz azonban hitelesség tekintetében kifogás nem fért soha, s így azért mindenkor felelősséget vállalok; hitelesítésük után közölni jegyzőkönyvet, annyi volna, mint az ülés lefolyásáról néha fél évig értesítés nélkül hagyni az érdeklődőket; — jegyzőkönyvet pedig még aznap hitelesítés alá bocsátani nem lehet, másnapig pedig nem fog itt maradni a választmány a jkönyv kedvéért. Az sem felel meg a valóságnak, hogy Mezey és Boczkó közp. választmányi tag urak olyképp nyilatkoztak volna, hogy a «Tűzoltó-Közlöny»-t nem tekintik hivatalos lapnak; ilyet nem is mondhattak, mert ez a közgyűlési határozattal lón kimondva, hanem igenis azt mondták, hogy elvégre is a budapesti önkéntes tűzoltó-testület mint laptulajdonos szívességből és díjtalanul bocsátja az országos tűzoltó-szövetség rendelkezésére a Közlönyt, tehát annak irányt a választmány nem szabhat. Végül pedig nem áll az, mintha kimondatott volna határozatilag, hogy a vál. ülések jkönyvei ezentul csak hitelesítésük után közöltessenek.

Alapos félreértésnek viseli nyomát a tudósítás ama része, mely azt mondja, hogy «ugyancsak Follmann indítványozza, miszerint a miniszterium utján kieszközöltessék, hogy az eddigelé a tagtestületek által fizetett szövetkezeti tagdíjak közigazgatási uton a községektől hajtassanak be», ilyen értelem s minden alap nélküli indítványt a szövetség alelnöke nem tehetett, nem is tett, mert abban absolute nincs semmi ratió, hogy a tűzoltóságok tagdíjai a községekre háríttassanak át; arról igenis volt szó, hogy a tagdíjak egyáltalában törültesenek, s hogy az országos tűzoltó-szövetség költségeit a magas miniszterium fedezze, az összes tűzoltóságokat a szövetséghez való tartozásra kényszerítse.

A milyen szellemet nélkülözö ép annyira malitiosus ama megjegyzés, hogy «Teuffel és Lukáts a 2000 forintra vonatkozó leirat felolvasását kéri; minthogy azonban az az irodában felejtetett, nem volt felolvasható». Mert az alelnök ur annak amugy is csak néhány sorból álló tartalmát élőszóval elmondotta, tehát ha az a leirat felolvastatott volna is, többet nem tudott volna meg senki belőle.

A vármegyei tűzrendészeti szabályrendeleteknek 4-ik példányban való bekívánása s annak az országos tűzoltó-szövetséghez való beküldése sem azért kéretik a magas

miniszteriumtól, hogy a választmány a miniszter urat *ellenőrizhesse*, hogy mennyibe vette figyelembe véleményezését, hanem, hogy lássa és tudomása legyen róla, hogy az egyes vármegyék és törvényhatóságok szabályrendeletei miként s mily alakban nyertek megerősítést.

A miniszter ur nem fog *felhívatni*, hogy ott, a hol még nincs, a vármegyei szövetség mielőbbi szervezését rendelje el, s hogy az alkotandó szabályrendeletek a vármegyei szövetségeknek adassanak ki előbb véleményezés céljából; — mert a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urhoz ily értelemben még a múlt év végén *feltejtetés* intéztetett.

A Geitner és Rausch czég nem az iránt adott be folyamodványt, hogy valamefnyí hazai tűzoltó-szer-gyáros egyformán ajánltassék, s nem is a miniszteriumhoz adott be, hanem a közp. választmányhoz, még pedig az iránt, hogy a gyárosok az esetben, ha ajánlatról van szó, betűrendben soroltassanak fel, hogy ne essék rajtuk sérelem.

A székesfehérvári közgyűlés alkalmából a pénztári zár-számadásnak a helybeli főparancsnok ur, mint a fölülvizsgálatot eszközölő aláírásának hiányát nem olyképp okoltam meg, hogy az meg nem szerezhető volt, hanem, hogy a vizsgálatot eszközölő főparancsnok ur, a rendezés teendőivel annyira el volt foglalva, hogy midőn a fölülvizsgálat eredményét a közgyűlésnek bejelentette volna, teendői már nyomban elszólították, s így a záradékokat alá nem írhatta.

Lukáts Gy. kifogásolja a választmányi ülések alkalmával a kapus és szolgának adni szokott borralalót, 6 frtot, — pedig ha komolyan fontolóra vesszük, hogy a terem-szolganak rendesen a vásár- és ünnepnapja vétetnek el, a szolgálatokért, miket az ülésből kifolyólag úgy a terem-szolga mint a kapus már az ülés előtt és után, valamint az alatt végeznek, s tekintve, hogy épen most január 5-én és 6-án is, tehát két napon egymásután volt ülés, a terem fűtéséért s egyéb járulékaikért mit sem fizettünk, vajjon ki találja soknak, hogy egy év alatt 2—3-szor fejenként 3—3 frtot kapnak; megtehetnék, hogy semmit sem adnánk, tessék elhatározni; de ilyesmivel kár port hinteni a világ szemébe.

Ezek után legyen szabad azt a kérdést intézmem: mi ér többet: a megnyirbált s elnöki aláírás és hitelesítés nélkül megjelenő jegyzőkönyvi kivonat, vagy az ilyen eredeti tudósítás?

Gorecky.

Statisztika. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága legutóbb elhatározta, hogy nemcsak az év végén, a közgyűlés alkalmára, hanem ezentul minden óról statisztikát tesz közzé, melyből a testület működése, ugy a parancsnokság, mint a legénység szolgálatiténykedése nyilván legyen.

Ezuttal a *junius* havi statisztikával kezdjük.

1890. év *junius* havában a testület működő tagjainak létszáma összesen 110 fő volt. Ebből parancsnok és tisztviselő 17, őrpáncsnok 13, csövezető 14, mászó 23 és szivattyus 43.

Felvetetett 8 tag, kilépett 3.

Gyakorlat 4 izben tartatott, és pedig 3 közgyakorlat és 1 díszgyakorlat, ez utóbbi *Bárany N. Ernő* testületi főparancsnok 20 éves tényleges tűzoltói jubileuma alkalmából; ezen gyakorlatokon összesen jelenvolt 19 parancsnok és 155 ember, s így átlag egy-egy gyakorlaton 5 parancsnok és 40 tag.

Tűzeseteknél képviselve volt a testület 8 izben u. m. 11-én kétszer, 12, 14, 18, 19, 21 és 24-én. Ezen tűzesetekhez az éjjeli őrség szerekkel 5 izben vonult ki s 3 izben állott tényleges működésben.

Az éjjeli őrségek a tagok által szorgalmasan voltak látogatva, átlag 11 emberrel, s a hó tartalma alatt 4 izben lettek fölülvizsgálva.

A parancsnokság 4 ülést tartott, melyen 36 jkvi tételt intézett el.

A *junius* végével lezárt első félévben tartatott összesen 16 parancsnoksági ülés, melyeken 266 jegyzőkönyvi tétel nyert elintéztést.

H i r e k.

— **József főherczeg** ő császári és királyi Fensége leányának **Margit főherczegnő** ő cs. és kir. Fenségének **Thurn és Taxis Albert** herczeg ő Fenségével f. évi július hó 15-én ős Buda várában a kir. várpalota Szt.-Zsigmond-kápolnájában végbement fényes esküvője alkalmából kivonult a budapesti önkéntes tűzoltó-testület két szakasza 58 emberrel **Bárány N. Ernő** főpar. vezénylete alatt, a Geittner és Rausch gyári önkéntes tűzoltók egy szakasza 16 emberrel **Köhler F.** főpar. vezetése alatt. Kivonultak még a Ganz és társa vasöntőde, ó-budai hajógyári és Goldberger-gyári önkéntes tűzoltók, **Ruh Géza** ó-budai hajógyári főpar. stb. s az önkéntes tűzoltó-testület tisztikara. Az összes jelen volt tűzoltók száma a későn nyert engedély és értesítés valamint a hétköznap daczára kettő híján 100-ra rugott. A kivonult tűzoltók egymástól 3 lépésnyi távolságra a szt. György-tértől a Zsigmond kápolnáig jobb oldalt sorfalat képeztek, s a fenséges és magas násznépnek a főherczegi palotából a kápolnába történt felvonulása alkalmából a tisztikar a balszarnyon fogvalva állást, tisztelgett, mit ő Fensége látható meglelégedéssel fogadni kegyeskedett.

Az ünnepély fényes és magasztos volta minden jelenlévőt elragadott, mert a legmagyarabb főherczeg fenséges leányának daliás vőlegényével való egybekelését igazi magyar érzelmek között magyarország szívében, a magyar herczeg-primás által s tisztán magyar nyelven ünnepelte s ünnepeltette meg. A magyar nép velük érzett, velük ünnepelt, s mi magyar tűzoltók lelkünk mélyéből éltetjük Fenséges védnökünket.

— **József főherczeg** ő csász. és kir. fenségét f. évi június hó 10-ikén katonai szemlére Kassára utaztában a *léptő-tarnócsi vasutállomáson* az odavaló önkéntes tűzoltó-testület üdvözölte. A **Puchy György** főparancsnok vezénylete alatt kivonult tűzoltóság diszszakasznak volt felállítva a pályaudvarban, s midőn ő Fensége a különben is legmagasabb védnöksége alatt álló figyelmes tűzoltóságot megpillantotta, kiszállt az udvari kocsiából s a nagyközönség éljenriadalmi közötth vette át a jelentést, mire **Unger Ede** a tűzoltó-testület fáradhatatlan jegyzője beszédet intézett ő Fenségéhez, melynek végén a legmagasabb uralkodóházat s a legnépszerűbb Főherczegét éltette. ő Fensége szívélyes szavakban mondott köszönetet és meglelégedést a figyelem felett, s élénken tudakozódott az egyesület viszonyai, a polgárok érzülete és a testület tagjai létszámáról, mire nézve a beszédet tartó jegyző és a főparancsnok, valamint **Krmesky János** alparancsnok részéről a magyarosodás tekintetében is megnyugtató választ kapván, az említett vezénylőkkel kezdet szorított s a vonatra szállva, 12 percnyi késedelemmel, a jelen voltak éljenzései között tovább utazott.

— **Baross Gábor** kereskedelemügyi m. kir. miniszter dr. **Schnierer Gyula** miniszteri tanácsos kíséretében megtekintette **Walser Ferencz** budapesti tűzoltószersz. gyárát, mely alkalommal közel másfél órai ott időzés alatt a legapróbbra megsemlélt mindent, s különös érdekléssel szemlélte a készülő tűzoltó-szivattyukat s egyéb tűzoltó-szereket, meglepte, hogy minden alkatrész ott helyben készül, kellemesen hatott reá, hogy régi munkások vannak, s hogy a nagyszámu munkások legtöbbje bírja a magyar nyelvet, megtekintette **Walser** harangöntődjét is, mely hazánk legnagyobb ilyenmü magán-öntődjéje, mik után meglelégedésének és elismerésének adva kifejezést, a gyárból látható meglelégedéssel távozott.

— **Tűzoltó-szövetségi gyűlés Lovasberényben.** A fehérmezei tűzoltó-szövetség első vidéki gyűlését Lovasberényben határozta megtartani, mely június 8-án vasárnap folyt le **Kempelen Imre** szöv. elnök elnöklété, gróf **Czirák Béla** fő- és **Sárközi Aurél** alispán, nemkülönben 24 megyebeli tűzoltó-testület megbizottjának részvétele mellett. Ülés előtt gróf **Czirák Béla** mint lovasberényi főparancsnok a korábbi választmányi ülés határozatához képest behatóan ismertette a lovasberényi egylet mikénti működését, ügykezelésének különböző módozatait és technikai képességet. Az ezután tartott népes ülés behatóan foglalkozott a **Vida Pál**

szöv. titkár által ismertetett tűzrendészeti szemlék eredményeivel, melynek alapján egy kimerítő javaslat fog az alispánhoz beterjesztetni. A tanácskozásban élénk részt vett **Sárközy** alispán is mint érdekelt hatósági főtisztviselő, *ki ez ügyben e minőségben fog hivatalosan eljárni a további teendőkre nézve.* A választmány megvételre ajánlani határozta **Hirtling Pál** székesfehérvári iparos által a mult évi országos kiállításon készült szerkocsik és lajtokat, melyeket előzőleg a megjelentek alaposan megvizsgáltak, miután **Hirtling** kiszállította tárgyait Lovasberénybe. Ülés után a hasznos tapasztalatokat gyűjtött tűzoltók a délutáni órákban haza utaztak, megmutatva, hogy parádé és vigalom nélkül is tudnak lelkesedni a komoly feladat iránt, minek bizonyítéka, hogy a gyűlés részleteinek ismerete mellett csupán 4 testület maradt képviselőlenül. A jövő ülés helye még bizonytalan, de az is hasonló egyszerűség mellett fog megtartatni, a mi csak dicséretére válik az intéző férfiaknak, mely szerint önként számúzik kebelükből a már-már végzetessé vált sok ünnepséget.

— **Vármegyei tűzoltó-szövetségek közgyűlései.** A **Sopron** vármegyei tűzoltó-szövetség **Rösch Frigyes** elnöklété alatt f. é. június hó 22-én Nagymartonban; a **Győr** vármegyei tűzoltó-szövetség pedig **Hauzer György** elnöklété alatt f. é. június hó 29-én Öttevényben tartották évi rendes közgyűléseiket. Mindkét helyen és alkalommal nagyobb szabású ünnepségek, gyakorlatok, szolgálati érmek kiosztása, multságok stb. is rendeztetek. Szóval egybe volt kötve a hasznos a kellemessel.

— **A soroksári önkéntes tűzoltó-testület** f. évi június hó 29-én tiszteletbeli elnöke **Laporte János** arczképének leleplezése és működő tagjainak V. éves szolgálati érmeikkel való kitüntetése alkalmából ünnepélyt rendezett, melyre a budapesti és környékbeli önkéntes tűzoltó-testületek, valamint a fővárosi önkéntes tűzoltó-testület hivatalosak voltak. A lélekemelő és kedélyes ünnepélynek az időjárás is kedvezett, derült, mosolygó volt az ég s a nap alapos meleget árasztott a főtérre melyen az ünnepély jórésze lefolyt, hol az ünnepelt, valamint a meghívott vendégekrésze csinos lomsátor volt rögtönözve. A délután 3 órakor megérkezett vendég-tűzoltókat, kik a helyi érdekű vasuton jöttek meg a fővárosból és Erzsébet-falváról, a templom-téren zenezóval fogadta az ottani önk. tűzoltóság parancsnoksága **Mauks Elek** főparancsnok vezénylete alatt; innét a menet a község házára vonult, hol a tanács-teremben vette kezdetét az ünnepély, a testület tiszteletbeli elnöke **Laporte János** arczképének leleplezésével; — **Mauks E.** főparancsnok lelkes szavakkal üdvözölte a testület körül érdeket szerzett tisztb. elnököt, miközben a lepel az arczképről a jelen voltak harsány éljenéi közt lehullott. Az ünnepelt meghatva válaszolt, kijelenté, hogy a testületet, mely őt ennyire megbecsüli, mindig egész erejével támogatni fogja. Ennek végeztével az ünnepelt tiszteletbeli elnök a szabad téren felállított sátor előtt sorakozott önkéntes tűzoltóknak személyesen tűzte fel szépbeszéd kíséretében az V. éves szolgálati érmeiket. Mosta diszgyakorlat következett, az iskolaszerelés, gyors-szerelés, mászó- és rendgyakorlatok a testületi működő-tagok által **Mauks** főparancsnok vezénylete alatt a legnagyobb tökélyvel és pontossággal végeztettek; a jelképes tűztámadásnál, mely szintén kitünően sikerült, a **Grether** és **Witte**-féle tömlőkapcsolók gyors használhatósága és alkalmazásakeltett általános feltűnést. A jelen volt szakértők elismerésüket fejezték ki a főparancsnoknak a sikerült gyakorlat felett. A gyakorlat befejezte után a helybeli és vendég tűzoltók a tűzoltó-zenekar hangjai mellett a polgári kör helyiségeibe vonultak fel társas vacsorára, — hol a társaság vigan együtt mulatott éjjelig; felköszöntőkben persze nem volt hiány. A fővárosi tűzoltóságot **Markusovszky Béla** képviselte, az erzsébetfalvi ö. t. testület részéről **Bochesa Henrik** főparancsnok volt jelen; Budapestről **Köhler F.**, mint a Geittner és Rausch gyári önk. tűzoltóság főparancsnoka, **Ehrlich M.** ö. t. főparancsnok, a Zellerin gyári önk. tűzoltóság is képviselve volt, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület részéről pedig **Hérmán Ödön** oszt. par. és **Tomcsányi Béla** szakaszparancsnok s egy szakaszlegénység.

mával észrevett tüzek, mielőtt azok még nagyobb mérvet ölthetnének, elolthatók, mi által igen sokszor nagy szerencsétlenségek kerültek el. Egyik legfőbb előnyük abban van, hogy egy ember könnyen kezelheti.

Az extincteuröknek sok válfaját volt alkalma a szaköröknek látni, de a legtöbbnek fő hibája az, hogy az oltóanyagjuk gyorsan romlásnak indul, illetve elveszti hatóerejét. A Miller-féle legújabb kézi fecskendőnek meg éppen az is a főelőnye, hogy az oltóanyaga évek múltán is tökéletesen működik.

Ezen önműködő kézfecskendő hosszukás henger alakú edény, melynek szerkezete igen ügyesen van egybeállítva, kulcsinre nézve is igen tetszetős, úgy, hogy bármely szobának is díszére válik.

Négyféle nagyságban készül, az I-ső számú 3 liter, az I. b) számú 5 liter, a II. számú 8 liter, a III. számú 25 liter vizet képes befogadni.

Az I. és I. b) alak (1. ábra) csupán csak a nagyságban különböznek egymástól, szerkezetük azonban egyforma, és pedig henger alakú edény, melynek felső részén egy lemezből készült kosár van elhelyezve; alja dróthálóval van elzárva s keresztpánttal bír, mely felett ólomgolyó fekszik; — a felső végén egy csavaros fedlappal bíró töltő-nyílás és egy szoporkában végződő kifolyási nyílás van. — Ezek a kis szerkezetű önműködő kézfecskendők *The Handy* nevet viselnek.

A velük való kísérlet következőleg ejtett meg: a felső részén lévő rézdugó lecsavartatott, a fenéken lévő sodronykosárból az ólomgolyó kiöntetett, — a hozzávaló töltényből a csomagban lévő por bele öntetett, az egész készülék közönséges tiszta vízzel lón megtöltve, bele helyeztetett a vegyi folyadékot tartalmazó vékony falazatu üvegcsé, melynek föléje az előbb kivett ólomgolyó tétetett be, a fedő lapot képező dugó reácsavartatott s az egész szerkezet használatra készen állt. — Meggyújtván 2 nagy kosárnyi szalmával és fadarabokkal vegyes gyaluforgács, mely 2 perczig égve teljesen lángra lobbant, — ekkor Köhler F. gyárigazgató a kis készüléket kezébe véve alját a földhöz ütötte, midőn a benne lévő üvegcsét az ólomgolyó összezúzta s a vegyi folyadék keveredése a porral telített vízzel feszerőt idézett elő, s a kilövelő sugár nem egészen egy perc alatt a rögtönző tüzet eloltotta.

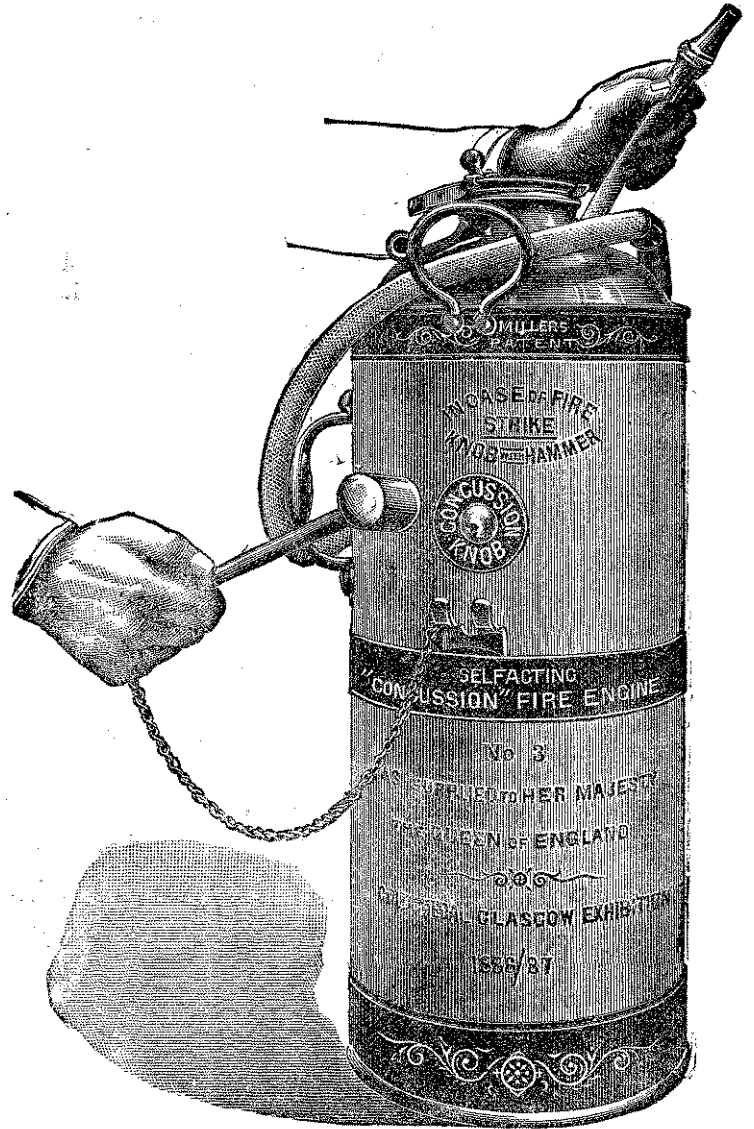
A II-ik számú (2-ik ábra) az előbbiektől már szerkezetre és nagyságra is különböző önműködő kézfecskendő, mely *The Concussion* nevet visel, a henger oldalán a felső végéhez közel fogantyúval is el van látva, s oldalfalán egy gomb látható körirattal (concussion knob), alatta lánczon függő vaskalapács van, kifolyási csöve pedig már egy darabka gummitömlővel is bír, melyen a szoporka van. — Ez a szerkezet megtöltése után többé nem ütendő aljával a földhöz, asztalhoz, vagy valamely tárgyhoz, hanem miután a vegyi folyadékot tartalmazó üvegcsé a henger felső nyílása alatt lévő sodronyhálóban, mely egy szöggel áll összekötésben, marad, — itt csak a kalapácsot megragadva a gombra kell vele ütni s ez által bent az üveg eltörését előidézni.

Az ezen készülékkel megejtett kísérlet olyan eredményt mutatott, hogy négy kosár forgács és aprófa, mely 2 perczig lánggal égett 32 másodperc alatt teljesen el lett oltva.

A III-ik számú (3. ábra) Miller-féle önműködő kézfecskendő már 25 liter űrtartalmánál fogva alkalmas kissé nagyobb mérvet öltött belső tüzek eloltására is; — ennek az edénynek az előbbiektől elütőleg fedője egy gummitömlővel bíró fémlap, mely egy a nyíláson keresztbe fektetett fémrudacska által az edénynyílás belső lapjához szorítottatik, s így a fedőlap annál jobban zár, mennél nagyobb az edényben előidézett feszerő. — Ezen a szerkezeten is az oldalán látható (concussion knob) körirattal ellátott gombra a kalapácsal intézett ütés által idéztetik elő a működés; — ennek már van egy méternyi gummitömlője is.

A kísérlet céljára két puha fából készült nagyobb méretű láda lón felhasználva, melyek szalmával, papírral, forgácsal s apró fadarabokkal töltettek meg s felgyújtattak; — midőn már az objectumok hatalmas lángban égtek, úgy, hogy 10 lépésnyire a hőségtől közelükben megmaradni nem lehetett, Köhler a már kész III. számú önműködő kézfecskendőt a gombra irányzott kalapácsütéssel actióba hozta s

egyedül hordozva körül, a tüzet másfél perc alatt eloltotta, úgy, hogy az többé nem lángolt, s ott, hová a folyadék eljutott, többé még nem is izzott. Míg a vele egy időben két ember által actióba helyezett kézi-puttony-fecskendő a másik objectumon nem végzett, s az extincteur ennek segélyére sietett.

Az ilykép megejtett kísérletek után a III-mas számú extincteur még egyszer megtöltetvén, a készülékben előidézett feszerő folytán támadó vizsugár magassági és vízszintes méretei számítottak ki, mely szerint a vízszintes sugártáv 2—5 m.-mes szoporkával 15—20 méterre rugott, magasságban mintegy 7—9 méterre vitt fel.

A jelenlevők mindannyian meglegedésüknek adtak kifejezést az elért siker felett.

A Miller Wm-féle önműködő kézi-fecskendőből, mely a glasgow-i kiállításon arany érmet nyert, több ezer van már használatban. Az árak sem valami tulságos, mert az I-ső számú 12 frtba s ennek egy tölténye 70 krba, — az I. b) számú 20 frtba, tölténye 80 krba; — a II-ik számúé (*The Concussion*) drbja 40 forintba, tölténye 1 frt 25 krba; — a III. számúé drbja 90 frtba s egy töltény 2 frt 40 krba kerül.

G.

A Waldner Márk-féle szabadalmazott állandó mentőkészülékének próbája.

A Waldner Márk gyöngyösi lakos által feltalált s lapunk ez idei 3-iki számában leírt s képletilag is bemutatott állandó mentőkészülékének gyakorlati próbája f. évi július hó 14-én tartatott meg a népszínházon.

Nevezett a fővárosi tanácshoz folyamodván, engedélyt nyert arra nézve, hogy mentőkészülékét természetes nagyságában a népszínház egyik II-ik emeleti ablakában elhelyezhesse, s azzal meghívott érdekeltek és szakértők előtt kísérleteket ejthessen meg.

A jelzett napon esti 7 órakor megjelentek a népszínház

öltözője felőli téren a főv. m. kir. államrendőrség részéről: *Pekáry* főkapitányi helyettes, *Magyary* főkapitánysági titkár, a főv. tan. részéről *Kövér K.* tan. jegyző és *Bachár* tollnok, a főv. tűzoltóság részéről *Fanicsek*, *Breuer* és *Markusovszky* tisztek, a gyári önkéntes tűzoltóságok részéről: *Weigmann* Zellerin-gyári, *Lőrinczy* m. á. vasuti, *Ehrlichgyari*, *Hofer* o. m. á. vasuti főparancsnok, a *Jute*-gyári és *Goldberger*-gyári ö. t. parancsnokok, a budapesti ö. t. testület részéről: *Bárány* főpar., dr. *Szily* főp., *Hermán* o. par., *Hevesi*, *Gorecky*, *Kálmán* és *Christe* szakasz-parancsnokok, *Köhler* sziv. mester, végül egy szakasz fővárosi tűzoltó, kik a próbánál segédkeztek.

A készülék a népszínház öltözőjének egyik másodemeleti ablakába volt elhelyezve. A szekrényben kereszt-vasrudon elhelyezett mentőtömlő a gomb megnyomása által kinyílt a szekrényből gombolyogva a földre lezuhant, hol a lent lévő tűzoltók által a végén megragadva, adott jelre a fent lévő tűzoltók, de polgári ruhában lévők is lábbal lefelé a tömlőben leereszkedtek. Kísérlet tétetett olyképp is, hogy a készülék egy lelógó zsinór meghuzása által nyitattott ki, mely szintén

sikerült; azután pedig a leereszkedés, tehát önmentés olyan módozata kíséreltetett meg, hogy a legombolyodott tömlő alsó végei karikák segítségével a földre vert vaskampókba alkalmaztatott, s így kifeszített állapotban történt a leereszkedés.

Általában a megejtett kísérletek eléggé alkalmasnak mutatták a készüléket, vannak azonban még hiányai, miket segíteni kell, de segíteni lehet is, s talán ha ezek a körülmények gátlólag nem hatnak, bizonyára még kielégítőbb leendett volna; de pl. már az is egyik lényeges akadály volt a próba helyes megítélésében, hogy a mentőtömlő kissé szűk, főleg pedig rövid volt, a falba illesztett szekrény kiszögellései az illető leereszkedni szándékozók nagy mérvben akadályozta, annak gyors és sikeres keresztülvitelében.

Egyébként azonban a rajta megejtendő s éppen így a tapasztalatok folytán észrevehető kisebb hiányok javítása után bizonyára igen czélszerűen lesz színházakon s nagyobb középületeken alkalmazható.

Testületek köréből.

Az aradvárosi önkéntes tűzoltókar parancsnokságának évi jelentése az 1890. évi rendes közgyűléshez.

Tiszteit közgyűlés!

Az «Aradvárosi önkéntes tűzoltókar» 1889. évi működéséről szóló jelentésünket van szerencsénk a következőkben előterjeszteni, mellékelvén jelentésünkhöz a kar vagyoni állását feltüntető kimutatást, a pénztár forgalmi kimutatását és végül a tiszteletbeli, alapító és működő tagok névsorát.

A kar ügyeinek elintézése végett tartatott egy választó közgyűlés, továbbá a parancsnoksági üléshez utalt ügyek 7 parancsnoksági ülésben nyertek elintéztést. Az ügyforgalom száma 99 volt.

Tűzorségi szolgálatot teljesítettek a kar működő tagjai a színházban január hóban 35-öt, márczius hóban 37-et és május hóban 6-ot összesen 78-at.

Városunk területén a lefolyt évben 15 tüzeset fordult elő, melyek közül 4 tető, 1 bolti és 1 szalmatűz, összesen 6 tüzeset oltásánál vettek részt a működő tagok, s tekintve azt, hogy a tűz továbbterjedése a fent elsorolt esetekben mindenkor meggátoltatott — sikerrel.

Részvett testületileg a kar az elmúlt év folyamán nagyérdemű főorvosunk dr. Darányi János és volt buzgó működő bajtársunk Zsivkovits István, továbbá Jiraszek Ferencz, Kuntzl János, Monti János, Szathmáry János, Traytler Antal és id. Tones Ferencz pártoló tagok temetésén, még pedig főorvosunk és Zsivkovits István bajtársunk temetésén teljes számmal, a többieknél pedig mindenkor a megfelelő számban.

Képviselte magát a kar az 1889. évi augusztus hó 21-én és következő napjain Székesfehérvárt megtartott országos szövetségi közgyűlésen Schor Albert tiszteletbeli főparancsnok által. A tűzoltószerek-kiállítással kapcsolatos szövetségi közgyűlésen jelen voltak még karunk tagjai közül Stankovits Milós és Buzáky Gyula osztályparancsnokok, Doleschál János, Rózsa Géza csővezetők, — utóbbi ugyis mint kiállító — és Schrodt Lajos szivattyús.

A működő tagok fegyelmi magaviselete az elmúlt évben javult s leszámítva a csekély számu büntetési eseteket kifogástalan és dicséretes volt. 2 tag részesült intézésben, 2 tag írásbeli feddésben és egy-egy esetben alkalmaztatott a másod- és harmadfoku büntetés: a felfüggesztés, illetve a kizárás.

A működő tagok létszáma 1888. év végén 83 volt, felvétetett az év folyamán 6, ellenben töröltetett elhalálozás folytán 2, önkénytes kilépés folytán 7, kitiltás folytán 1, összesen 9, s így a működők létszáma az év végén 79 volt.

A szolgálatvezető osztályparancsnok által a beterveztett s a tagok működését magában foglaló táblázatos kimutatás Markovits Ágoston, Mestyán József, Román Vilmos, Szibig Ede, Takáts Benő, Weil Alajos csővezetőket; Gyomay Mihály, Welts János, Dengl János, Kópe Imre, Krikorka János, Mina Pál, Porczán Lajos, Recsky Antal, Ruzs Sándor, Spitz Ignác, Willand Károly tűzoltókat, mint kiválóan pontos és legszor-

galmasabbakat jelöli meg, kiket az 1890. évi február hó 9-én megtartott parancsnoksági ülés az osztályparancsnok óhajának megfelelőleg 6/1890. sz. a. hozott határozatával dicséret és elismerésben részesített, s erről nevezettek írásban értesítette is.

A működő tagok az elmúlt évben a kiképezés tervezetének megfelelő számban megtartott gyakorlatokon nyerték kiképezetetésüket, amennyiben az a kiképezésben fontos szerepet játszó mászó torony nélkül lehetséges volt. Azonban ma már reménye van a parancsnokságnak, hogy Arad szab. kir. város közönségének áldozatkészsége e hiányon is minél előbb segíteni fog, a mennyiben a volt őrtanyának áthelyezésével aziránt támasztott igényeink is előreláthatólag — a város tek. tanácsának jóakaró támogatásával — rövid idő alatt kielégítést nyerendnek.

Ezek után van szerencsénk a számvizsgáló-bizottság által megvizsgált és helyesnek talált 1889. évi zármérleget és vagyonkimutatást egész terjedelmében bemutatni.

Beterjesztett számadásaink főbb tételei tanúsága szerint tagdíj-számlánk 15 frttal több bevételt tüntet fel a múlt évinél, ellenben oktatásdíj-számlánk 15 frttal, rendkívüli bevételeink számlája pedig 701 frt 01 krral kevesebb bevételt mutat fel a múlt évinél. Rendkívüli bevételeink ezen nagyfoku apadását azon körülmény magyarázza meg egyrészt, hogy a lefolyt évben a régibb gyakorlatról eltekintve nem gyűjtött a kar semmi czélra adományokat a közönség körében; másrészt pedig az — s ezt sajnálattal kell megemlítenünk — hogy ugy társulatok, mint magánosok által a karnak nyújtott segélyek ez évben nagyrészt elmaradtak.

Kiadásaink körülbelől majdnem egyenlők a múlt évvel. A mennyiben, ha valamely czimen sikerült némi megtakarítást elérni, az más czimen használtatott fel.

Tagdíj leírásunk a múlt évben összesen csak 9 frttal, a hátralékosok azonban 134 frttal szerepelnek. Minthogy ezen összegnek behajthatását reménylenünk lehet, nem irattak le a tagdíjszámláról, hanem elő lettek vezetve a jövő évre.

Vagyonunk leltára sem tüntet fel csak 103 frt 99 kr szaporulatot. A fentebb felsoroltak természetes következménye lévén, további magyarázatra nem szorul s így csak annak felemlítésére szorítkozunk.

A tagok létszáma 1889. december 31-én 6 alapító, 79 működő, 9 nem működő tiszteletbeli parancsnok és 208 pártoló; összesen 302 tag.

A midőn a lefolyt évi működésünkről jelentésünket a feleltiekben beterveztjük, kérjük az abban foglaltak tudomásul vételét, egyben a kar vezetőinek és a vagyon kezelőinek a felmentést megadni.

Aradon, 1890. április 13-án

a parancsnokság nevében:

Péterffy Antal, s. k.
főparancsnok.

Zöldy Jenő, s. k.
titkár.

BEOSZTÁSA

az 1890. év aug. hó 4-től 19-ig tartandó

I. országos tűzoltó-szaktanfolyam

elméleti és gyakorlati tantárgyainak, anyaga és előadóinak.

Sorszám	T a n t á r g y	A tantárgy részletes felosztása	Előadó	A napok, melyeken az órái vannak
				aug. hó
1.	Szervezés	alakulás, alapszabályok, szolgálati szabályok, adminisztráció, szolgálati teendők	GORECKY	4. 5. 6. 9. 10. 13. 16.
2.	Tűzrendészet	statisztika, óvintézkedések, kormányrendelet, egyéb tűzrend. rendeletek	GORECKY	6. 13. 16.
		építkezés	BÁRÁNY	7.
3.	Egyenruha	egyenruha, személyes felszerelés és rangjelzés	KÁLMÁN	4. 11.
4.	Tűzoltó-szerek	a szivattyu alapszerkezete és működése	Dr. SZILY	4. 5.
		szivattyuszerkek, újabb szerkezetek összehasonlítása és elbírálása	KÁJLINGER.	15. 16.
		különbé szivattyuszerkezetek, azok minősége és kipróbálása	KÖHLER	6. 7. 12. 14.
		mászó- és mentőszerek.	KÁLMÁN	5. 8.
		a szivattyuk működési zavarai, « « gondozása	HEVESI	13.
5.	Vízszerezés	Folyam, vízvezeték, kutak, medenczék stb.	KÁLMÁN	9. 11. 12.
6.	Tűzjelzés	Riadó, kürt, kéthangu jelző, síp, sürgöny és telefon.	KÖHLER	6. 16.
7.	Tűzoltás és védelem (taktika)	A tüzek minősége s támadása	BÁRÁNY	9. 12. 14.
		Csővezetés, mentés	Dr. SZILY	13. 15.
8.	Első segély	Első segély baleseteknél (gyakorlatilag is bemutatva)	Dr. GERBER	8. 15.
Gyakorlati rész.				
1.	Rendgyakorlatok		Hevesi..... Groszmann...	4. 6. 8. 9. 11. 12. 14. 15.
2.	Szerek gyakorl. ismertetése		Dr. Szily..... Hérmán.....	4. 11. 6. 13.
3.	Szivattyuszerelés		Dr. Szily..... Kálmán..... Christe.....	5. 7. 16. 4. 6. 13. 7. 9.
4.	Mászó-gyakorlatok		Hérmán..... Hevesi..... Gorecky.....	5. 7. 14. 5. 12. 15. 8. 11.
5.	Támadás.		Bárány, dr. Szily, Hérmán, Groszm. Hevesi, Gorecky, Kálmán, Christe	8. 9. 12. 13. 14. 15. 16.

Előadási napokban délelőtt az elméleti órák befejeztével 10—11-ig ismétlőóra, esetleg valamely fontos középület megtekintése. — A közbeneső vasárnapokon később meghatározandó dolgok. — 18- és 19-én képesítő vizsgák.

T e c h n i c a i r é s z.

Kísérletek a Stolcz-féle füstálarcczal és a Miller-féle szab. önműködő kézifecskendővel.

A budapesti Geittner és Rausch-gyár, mely ugy a fentnevezett füstálarcczak, mint pedig a szab. önműködő kézi fecskendőnek Magyarországon egyedüli bizományosa, már

junius 22-én, midőn az országos tűzoltószövetség központi választmánya ülést tartott, ennek bejelentette s bemutatni akarta mindkettőt, a hirtelen támadt erős zápor azonban elmosta az érdekesnek

kinálkozó kísérleteket.

Folyton változó időjárás akadályt képezett a próbák megejtésére, miglen július hó 10-ikén a kun-utcai tűzoltógyakorló-téren megtartható volt, még pedig dicséretet érdemlő eredménnyel.

Jelen voltak a kísérletnél: *Németh Ignác* kaposvári polgármester s az ottani ö. t. testület elnöke, — *Saxlehner Andor*, *Wuits L.* m. kir. államvasuti mérnök, — *Mogyoróssy mérnök*, a Heidelberg cégétől, — a hengermalom mérnöke, — képviselve volt az o. m. államvasutak igazgatósága is. — *Weigmann József*, a Zellerin-gyári ö. t. testület főparancsnoka, — *Lőrinczy G.* a m. kir. államv. ö. t. főparancsnoka, — *Oszetsky L.* a Ganz-gyár részéről, *Rausch Károly* pedig a bemutató gyár képviselőjében. — A fővárosi tűzoltóság részéről: *Fanicsek A.*, *Breuer Sz.* és *Markusovszky B.* tisztek, — az önkéntes tűzoltóság részéről: *Bárdny N. Ernő* főparancsnok, *dr. Szily József* főpar. h., *Hermán Ö.* oszt. par., *Hevesi, Gorecky* és *Christe* szakaszparancsnokok, végül *Köhler I.* szivattyumester, a Geittner és Rausch-gyár igazgatója, ki az egyes kísérleteket ügyes kézzel és szakavatottsággal rendezte s bemutatta.

Első sorban is a *Stolcz*-féle füstálarccz gyakorlati bemutatása ejtetett meg.

Jóllehet a kérdésben forgó füstálarccz már egy ízben lapunkban kimerítően leírva volt, még sem felesleges, hogy annak szerkezetéről legalább főbb vonásokban újra megemlékezzünk.

Szerkezeti elve az, hogy a füsttel telt légtől elzárt arcczhoz egy bevezető tömlőn át friss levegő hajtatik az álarccz alá, honnét a szabadon hagyott szemnyíláson át oly erővel áramlik ki, hogy az álarccztól a füstöt elszorítja, szem, orr és száj előtt mindig friss levegő marad.

A *Stolcz*-féle füstálarccz vékony sárgaréz lemezből készül és csupán az ember arcját borítja el, melyhez a körülmentén alkalmazott gummicsovok légmentesen szorítják, —

nyílás csak a szemek előtt van rajta, mely finom sodronyhálóval van bevonva.

Az álarccz a fejre két szij segítségével csatoltatik, az oldalszij pedig az álarcczot az arczhoz szorítja. — A légbevezetés az álarccz két oldalán történik fémcsovokhoz erősített vékony gummitömlőkön át, melynek vége egy szivattyúhoz van erősítve.

Ezt a magában véve igen egyszerű szerkezetet, mely megengedi, hogy az illető csövezető saját sisakját is fején tarthassa, — tette fel arczára *Németh István* önk. tűzoltócsövezető, s midőn a gyakorló-téren felállított s üvegablakkal ellátott fabódé — a melléje helyezett vastakarék-tűzhelyben felhalmozott forrás, szalma, rongy, fáklya-

darabok, 1 kiló kénpor meggyújtásából eredett pokoli füsttel a közlekedő csövön át — alaposan megtellett, hasoncsuszva bemászott abba s felállva, ott maradt benne 8 perczen át, mi alatt a kérdésekre választ, a szájjához alkalmazott sippal pedig jeleket adott.

Mindenkit meglepett az eredmény annál is inkább, mert az eddigi ilyenmü szerkezetek monstrozus alakjuk, nehéz anyagjuk, czélszerűtlen kezelésük folytán nem bizonyultak alkalmasoknak arra, hogy imminens veszély esetéin gyorsan és czélszerűen használhatassanak a tűzoltóságok által. — Ez a szerkezet egyszerűsége, könnyűsége és biztos használhatósága által tűnik fel leginkább, elannyira, hogy nagyobb városok tűzoltóságainál, ott, a hol több szivattyú áll rendelkezésre, alig volna szabad ezen füstálarccznak hiányoznia.

Most a *Miller Wm*-féle önműködő kézifecskendő gyakorlati bemutatására került a sor.

Mielőtt a próba eredményéről szólnánk, szükségesnek tartjuk a szóbanforgó kézifecskendőket főbb vonásokban ismertetni.

A *Miller*-féle önműködő kézifecskendő tulajdonképen az extinteurök neméhez tartozik, mely extinteurök tudvalevőleg vegyi oltóanyagokkal töltetnek meg s illetve ezeknek a hennük lévő vízzel való keveredésének előidézése folytán létesül az a feszerő, mely az oltó folyadékot a készülékekből kihajtja. — És éppen az által, hogy kézi erő közrehatása nélkül adnak hatásos sugarat, igen czélszerűen használhatók belső helyiségekben, minők: szoba, raktár, istálló, bolt, gyárak stb. ehhez hasonló helyeken, hol a keletkezése alkal-

Üdvözlő és szerencsét kívánó táviratok s levelek érkeztek többek között az *apatini* ö. t. testülettől (*Nem bárány, de oroszán erőt igényelt kitarásodért fogadd igaz bajtári üdvözlőnket.* Dr. Kék), a *brassói*, a *báttaszéki*, a *possonyi*, a *szt.-endrei*, a *fiumei*, a *váczi*, az *esztergom-megyei*, a *débreceeni*, a *selmeczbányai*, a *gödöllői*, a *bács-i*, a *lipto-tarnóczyi*, a *kaloocsi*, a *budapest-Zellerin-gyári*, az *ujpesti* önkéntes tűzoltó-testületektől. — *Várady Ferencz, Martinengó Nándor, Marschalkó Gyula, Simig Rezső, Schusztar K. Lajos, Walsér Ferencz* Gölniczbányáról és *Rausch Károly* Bécsből, — ezeken kívül még igen számos magánjellegű sürgöny és levelek.

Gyöngyös város tűzrendészeti szabályzata.

I. rész.

Általános intézkedések.

1. §. Gyöngyös város területén a tűzrendészetet a hatóság a rendőrkapitány útján gyakorolja.

2. §. A tűzoltó-parancsnok közbenjöttével, időközönként, egy éven át azonban legkevesebb négyszer tűzvizsgálatot tart és az annak eredményéről fölveendő jegyzőkönyv egy eredeti példányát a tűzoltó-parancsnoknak átadja.

3. §. A tornyot tűzörrel és tűzjelző vörös színű zászló- és lámpával, valamint tűzicsengtyűvel ellátatja, s a tűzjelzést a harangok félreveretésével a tűz tartama alatt folytonosan eszközölteti.

4. §. A tűzvész színhelyén a személy- és vagyons-biztonság fölötti felügyeletet teljesíti, a tűzoltás technikai vezetése azonban a tűzoltó-parancsnokot illeti.

II. rész.

Különös intézkedések.

5. §. A város területén levő minden ház tulajdonosa avagy képviselője köteles udvarán és pedig a város belterületén legkevesebb 6 (hat), a város külrészeiben legalább 3 (három), hectoliter tartalmú edényben vizet, — továbbá a ház arányához mért 1 drb erős mászó és legkevesebb 1 drb tetőlétrát, 1 drb tűzcsapót, valamint a város belterületén legkevesebb 4 drb; a külrészekben 2 drb vedret, illetőleg rocskát állandó készletben és jó karban tartani.

6. §. A gyárak nagyobb fecskendő, közintézetek tulajdonosai, avagy képviselői pedig egy drb puttony vagy artgoncza-fecskendő tartására is köteleztetnek.

7. §. Tűzvész esetén telken fekvő vizét, továbbá kútja és egyéb tűzoltó-szerelvényei használatát senki sem tagadhatja meg.

8. §. Kötelességévé tétetik minden lakosnak a tudomására jutott minden olyan cselekményt avagy mulasztást, a hatóság tudomására hozni, a mely tűzvést okozott, avagy okozhatott volna. Hasonlóképp kötelessége minden lakosnak az általa észrevett tűzveszélyt avagy már kitört tüzesetet azonnal köztudomásra hozni, a más községben kitört tűzveszélyt pedig a lehetőséghez képest, azon község előljároságának, saját helyi hatóságának azonban multhatatlanul nyomban bejelenteni, végül a tűzveszély színhelyén a tűzoltás érdekében kiadott helyhatósági rendeletet teljesíteni.

9. §. Tűzvész esetén mindenki tartozik mindennemű iga-

vonó állatját és fogatát a helyi hatóság, avagy a tűzoltóparancsnokság fölhívására azok rendelkezésére alá bocsátani.

10. §. A község igavonó állatokkal bíró lakosai, kivételes esetekben a hatóság felhívására, kötelesek igavonó állatjaikat fölváltott sorrendben hatósiágilag előre meghatározott díjért felszerszámozottan 24 óraidőtartamra a kijelölendő helyen folyton készletben tartani, esetleg küldöncz-szolgáltatásokat is teljesíteni.

11. §. A tűzvezélyes hely szomszédjai és a szélirányban fekvő házak tulajdonosi vagy kezelői kötelesek házuk padlásának ablakait és egyéb nyílásait elzárni és a házfödél gerinczét a készletökben lévő szikracsapóval elfoglalni vagy elfoglaltatni.

12. §. A város egész területén szoba-fegyverek (fobel) kivételével megtiltatik a lövés. valamit megtiltatik a lőfegyvert oly egyénnek adni át, ki az arra szükséges jártassággal nem bír.

13. §. Robbanó vagy könnyen gyuló anyagokat nagyobb mennyiségben házában, üzletében vagy raktárában senki sem tarthat, hanem tartozik azt tűzmentes pinczébe vagy a városon kívül elhelyezni. Az ily anyagok készítői és az azok eladásával foglalkozó kereskedőknek tiltatik üzletükben a pincze helyiségen kívül 25 klg-nál többet tartani.

14. §. A város belterületén minden tűzveszélyes cselekmény u. m. cséplés, (babcséplés kivételével) nyomtatás, továbbá szerék, kazlak, csürök és félszerek körüli és padláson való szivarozás, pipázás és födetlen égő gyertyávali járkálás valamint nyári időben sertés-pörzsölés tilos.

Ezzel kapcsolatban a tulajdonosok által szerüük és kazlaik a készlet arányához mért víz-készlettel és egyéb oltó felszerelvényekkel látandók el.

15. §. Szalma, és takarmány, nemüek a téli (október, november, deczember, január, február, márczius) hónapokban 2 havi, — a nyári (április, május, június, július, augusztus, szeptember) hónapokban 1 havi szükségletre elegendő mennyiségben tarthatók a város belterületén lévő épületek padjain.

Szalma, széna s egyéb takarmány-nemüeket boglyák vagy kazlakban a város belterületén tartani, egyáltalán tilos.

16. §. Megtiltatik hamunak padláson való elhelyezésük és a szemétre vagy udvarra való kiöntésük.

III. rész.

Büntető eljárás.

17. §. Jelen rendeletbe ütköző cselekmények és mulasztások kihágást képeznek, a mennyiben tettük megtorlása magasabb minősítés által a büntető bíróságok vagy hatóságok illetékességi körébe nem tartoznak, a kihágás az 1880. évi 38547. sz. nméltóságú m. kir. igazságügyminiszteriumi rendelettel megállapított hatóság által, az abban körülírt eljárás szerint és módon fognak Gyöngyös város tűzoltó-alap javára egy frtól 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, — fizetési képesség esetén, — minden 10 frt után egy napi elzárással büntettetni.

Cyöngyösön, 1890 évi. június 9-én tartott rendkívüli képviselőtestületi közgyűlésből.

Kiadta:

Baltás Ferencz,
főjegyző.

Balogh Gyula,
polgármester.

Országos tűzoltó-szaktanfolyam.

A tanórák és tanerők beosztása.

I. Elmélet (délelőtt).

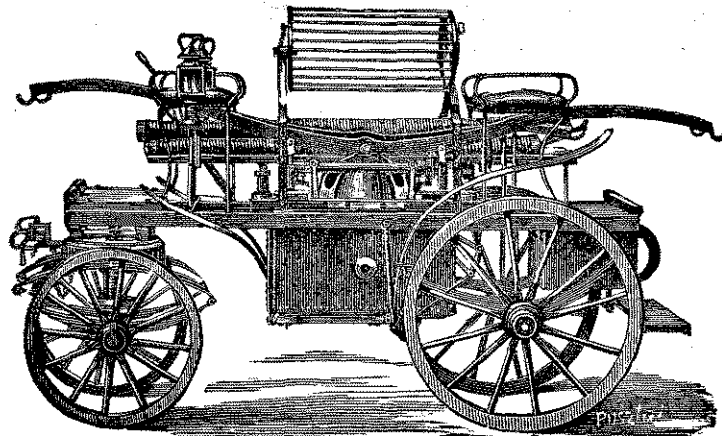
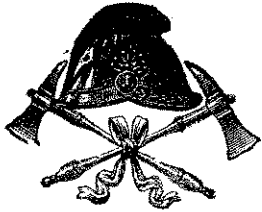
1890. évi aug. hó		7—8	8—9	9—10
4.	hétfő	szervezés GORECKY	szerek Dr. SZILY	egyenruha KÁLMÁN.
5.	kedd	szerek Dr. SZILY	szervezés GORECKY	szerek KÁLMÁN
6.	szerda	tűzrendészet GORECKY	jelzés KÖHLER	szerek KÖHLER
7.	csütörtök	szerek KÖHLER	szerek KÖHLER	tűzrendészet BÁRÁNY
8.	péntek	szerek KÁLMÁN	szerek KÁLMÁN	első segély Dr. GERBER
9.	szombat	tűzoltás BÁRÁNY	szervezés GORECKY	vizszerzés KÁLMÁN
11.	hétfő	szervezés GORECKY	vizszerzés KÁLMÁN	egyenruha KÁLMÁN
12.	kedd	szerek KÖHLER	tűzoltás BÁRÁNY	vizszerzés KÁLMÁN
13.	szerda	tűzoltás Dr. SZILY	tűzrendészet GORECKY	szerek HEVESI
14.	csütörtök	szerek KÖHLER	szerek KÖHLER	tűzoltás BÁRÁNY
15.	péntek (ünnepe)	tűzoltás Dr. SZILY	szerek KAJLINGER	első segély Dr. GERBER
16.	szombat	szerek KAJLINGER	tűzrendészet GORECKY	jelzés KÖHLER
10.	vasárnap	Mentők. Extincteur, füstálarez próbák stb.		
17.	vasárnap	Éjjeli gyakorlat.		

II. Gyakorlat (délután).

1890. évi aug. hó		5—6	6—7	4—5
4.	hétfő	rendgyakorlatok HEVESI	szerek ismertetése Dr. SZILY	szivattyuszerelés KÁLMÁN
5.	kedd	szivattyuszerelés Dr. SZILY	mászógyakorlat HERMÁN	mászógyakorlat HEVESI
6.	szerda	rendgyakorlatok HEVESI	szerek ismertetése HERMÁN	szivattyuszerelés KÁLMÁN
7.	csütörtök	szivattyuszerelés Dr. SZILY	szivattyuszerelés CHRISTE	mászógyakorlat HERMÁN
8.	péntek	rendgyakorlatok HEVESI	mászógyakorlat GORECKY	támadás BÁRÁNY, HERMÁN, CHRISTE
9.	szombat	rendgyakorlatok HEVESI	szivattyuszerelés CHRISTE	támadás Dr. SZILY, HERMÁN, GORECKY
11.	hétfő	rendgyakorlatok GROSZMANN	szerekismertetése Dr. SZILY	mászógyakorlat GORECKY
12.	kedd	rendgyakorlatok GROSZMANN	mászógyakorlat HEVESI	támadás BÁRÁNY, HERMÁN, GORECKY
13.	szerda	szerek ismertetése HERMÁN	szivattyuszerelés KÁLMÁN	támadás Dr. SZILY, HEVESI, CHRISTE
14.	csütörtök	rendgyakorlatok GROSZMANN	mászógyakorlat HERMÁN	támadás Dr. SZILY, HEVESI, CHRISTE
15.	péntek	rendgyakorlatok GROSZMANN	mászógyakorlat HEVESI	támadás BÁRÁNY, HERMÁN, GORECKY
16.	szombat	szivattyuszerelés Dr. SZILY	t á m a d á s HERMÁN, HEVESI, GORECKY és CHRISTE	

Képesítő vizsgák, 18-án (hétfőn) és 19-én (kedden) d. e. 7—10-ig és d. u. 3—5-ig.

**5 évi
jótállás!**

**10 évi
részletfizetés mellett!**

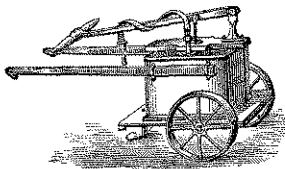

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magyar kormány ^{82502/II.}/₈₈₈ számú rendeletével ajánlt

gép-, tűzoltó-szer-, fecskendő-gyára és

Ércz-öntődéje

Gyárhelyiség:

Külső Váci-ut 1527.

BUDAPESTEN

RAKTÁRAK:

Váci-körut 78. és
Klotild-utca 17.sz.

Iroda: V., Váci-körut 78. sz.

Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előirt méretekkel bíró,

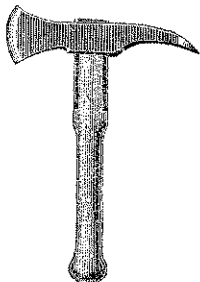
Tarnóczy szabadalmával ellátott

központi szelepszáró kengyeles tüzi fecskendőt,

minden mellékszereivényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kiténőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak

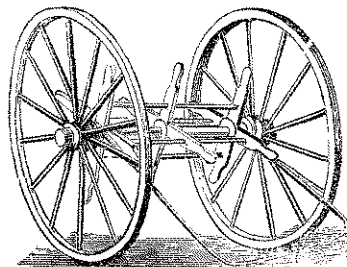
**kizárólag a magyar egységes csavarral
ellátva.**

Szervezendő tűzoltó testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

KIZÁRÓLAG HAZAI GYÁRTMÁNY.

**5 évi
jótállás!**

**10 évi
részletfizetés mellett!**

Nemkülönben ajánlhatom kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőimet.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért, versenyképességért és nagyban termelésért kitüntette.

GEITNER és RAUSCH

központi üzlet

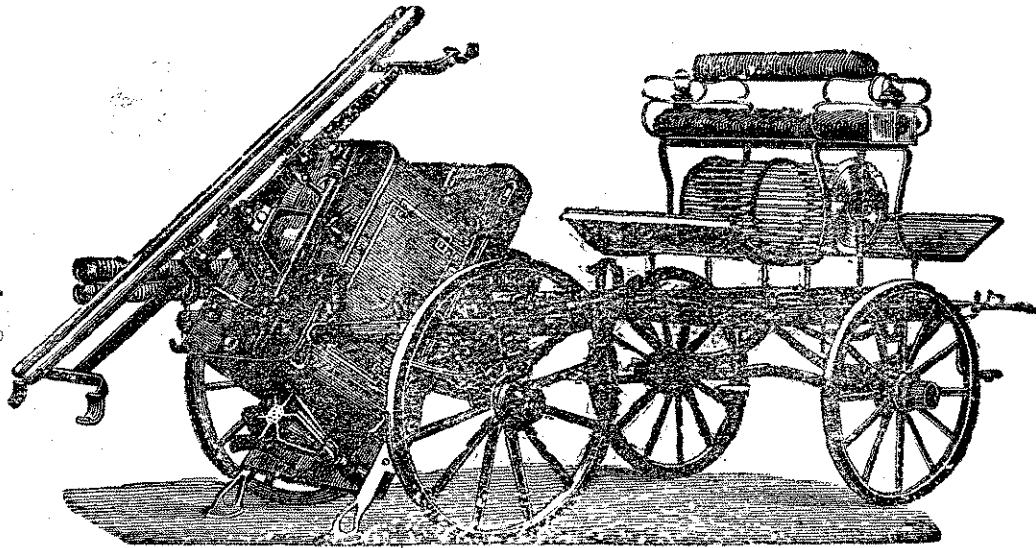
Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 8. szám.

Tűzoltószergyár

Budapest, V. ker., Nádor-utca 46. sz.

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügy-miniszterium által 52.971/1873 és 6840/II. 1889 sz. a. ajánlva.

Fecskeendőknek csak ércszelepek s becsi. szolt. rezdugattyúk alkalmaztatnak.

Fecskeendőknek saját új találmányainkat, fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyúknak, ugymlnt: tűzoltósági mozdony, személyszállító-kocsi, taliga és bakfecskeendőknek; — legjobb minőségű mézga (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskeendőkben, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab. tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó- és párkánylétrák a legkitűnőbb faemekből.

☛ Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlőszállító tárgoncák. ☛

Hözönséges és diszfelszerelések, tiszték és legénység számára; sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még fecskeendezésre is alkalmas kutakat kiválóan szilárdan készítünk.

A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, színházaknak ajánkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan felszerelésére.

☛ Kedvező fizetési feltételek. ☛

☛ III Öt évi jótállás. III ☛

Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű érmeikkel kitüntette.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA,

AZ ORSZAGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A SZÖVETSEGI TAGTESTÜLETEKNEK DÍJTALANUL KÜLDETIK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-titkárja, az országos tűzoltó-szövetség titkárja.

A kiadóhivatal vezetője: **CLAIR ISTVÁN,** a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-pénztárnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-közut 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Szentkirály-utca 22., III. em., 34.

ELŐFIZETESI AR:

Helyben és vidéken egész évre **2 forint 40 kr.**, félévre 1 forint 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 forint 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendők.
MEGRENDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom: Az első országos szaktanfolyam. — *Hivatalos rész.* A sorron vármegyei tűzoltó-szövetség közgy. jkve. — Elnöki jelentése. — A Győr várm. tűzoltó-szöv. közgyűlése. — *Általános rész.* Az első tanfolyam. — Levél a szerkesztőséghez. — *Testületek köréből.* A salgótarjáni ö. t. testület. — *Hírek.* — *Tűzsetek.* — *Hírdetések.*

Az első országos szaktanfolyam.

Régi óhajunk teljesezésbe ment. A kezdet nehézségein túl volnánk. Az eredménynyel meg lehetünk elégedve. Az első országos tűzoltó-szaktanfolyam olyan hiányt pótol, melyet érdemes volt figyelemre méltatni, melynek inaugurálása újabb és tágabb tért nyitott a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek.

Mérlegelni azt, hogy a tanfolyamot rendezett testület s illetve annak tisztikara miképen felelt meg kitűzött feladatának, s mily sikerrel oldotta meg azt, nem tarthatjuk reánk, de senki önmaga felett ítélő-bíró a nyilvánossággal szemben nem is lehet.

Annyi bizonyos, hogy a szaktanfolyam megtartására sehonnét sem kényszerítőleg utasítva, sem pedig figyelemzetőleg ösztönözve nem lettünk, minden kül-befolyástól szabadon, saját akaratából határozott ebben a parancsnokság, s örömmel fogadta ennek bejelentését a testület közgyűlése, s szívvel-lélekkel járult hozzá, hogy a felmerülő költségek sajátunkból fedeztesenek.

Amint az ige testté lön, siettünk erről a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya útján jelentést tenni a magas kir. kormányhoz, hol szándékunkat oly kérelem kapcsán terjesztettük elő, hogy teljesítendő munkánk ellenőrzésére s a szabályszerűen megajtendő vizsgák alapján kiadandó képesítési bizonyítványok jogerejűsítésére miniszteri biztos delegáltassék, ki mindent lásson, mindent ellenőrizzen.

Lépésünk nem volt hiábavaló. A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya kész örömmel fogadta a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szándékáról tett jelentését, s azt melegen pártolva terjesztette fel a magas kormányhoz. Hála *Gróf Szapáry Gyula* kormányelnök belügyminiszter ur ő excellentiája bölcseségének, ki a nemes intencióból eredő szándékot szívesen véve, a tűzrendészeti kormányrendelettel hozva kapcsolatba,

tűdvösnek találta s a törvényhatóságoknak figyelmébe ajánlotta, egyszersemind, hogy munkálkodásunk eredményének nyomatékot adjon, a belügyminiszterium kebeléből *gyulafalvai Bulyovszky Aladár* min. titkár urat küldte ki miniszteri biztosul.

Nem fogja rossz néven venni a kiküldött kormánybiztos ur, ha mi itt a nyilvánosság előtt ugy emlékezünk meg róla, mint ki feladatát azzal a lelkiismeretességgel, fáradságot nem ismerő buzgalommal, teljes odaadás és önzetlenséggel oldotta meg, mikről ő maga csak mint igazi férfihoz illő kötelességekről emlékezett meg, de milyenhez legyen szabad őszintén szólnunk, mi szoktatva nem lettünk, s így e tekintetben elkényeztetve sem vagyunk.

Kétszeresen jól esett tehát látnunk s tapasztalunk azt, hogy *Bulyovszky* miniszteri biztos ur egy napon sem mulasztotta volna el a tanfolyamot meglátogatni, sőt annak gyakorlati részén mindvégig jelen volt; ugy gondoljuk, a testület tisztikara megtette az önként magára vállalt kötelességét, de legfényesebb bizonyítékát eme hiedelmünk valódiságának még is ama nemeslelkű tény képezi, hogy a kormánybiztos ur az elbucszás estéjén kijelentette, hogy tőlünk végleg megválni nem akar, s ezért 100 frtot téve le, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület alapító tagjai sorába lépett.

Daczára, hogy a szaktanfolyam ideje korán urbi et orbi közölve lett, s azzal a napi sajtó is mint figyelemre méltó dologgal kimerítően foglalkozott, mégis a tanfolyamra való jelentkezés nem öltött akkora mérvet, minőt mi szerettünk volna, pedig egy-kettő híján 50-en voltak azok, kik az ország legkülönbözőbb vidékeiről jelentkeztek, de midőn a feljövetelre került a sor, 32 érkezett meg belőlük, időközben még különböző okokból egyik-másik távozott, ugy hogy végre is 27-en voltak, kik mindvégig kitarottak.

Valóban dicsérőleg kell megemlékeznünk a megmaradt hallgatókról, hogy mindannyian kiváló pontossággal jelentek meg a naponkint reggeli 7 órától 10—11 óráig tartott elméleti és délután 5 órától 8—9 óráig tartott gyakorlatokon, s ügybuzgalommal s kitartással hallgatták végig az egész cursust.

Az előadó tisztikar is azon volt, hogy lehetőleg

városokban mint vidéken az állam és községek részéről oly támogatás és figyelemben részesüljön, mint az az 1888. évi augusztus hó 12-én kelt magas rendeletben jelezve van; a szövetkezetben a segélyezés különös kötelessége megállapítható és ellenőrizhető, ha e tekintetben a megyei tűzrendőri szabályrendelet nem intézkedik. A szövetkezetek által lehetővé tétetik, hogy az egyes tagegyletek szakközlönyt kapjanak, melynek révén a tűzoltóügy haladásáról megismerkedhetnek, a tűzoltóélet legfontosabb mozzanatairól értesülnek, sőt saját kívánságaiknak és nézeteiknek kifejezést adhatnak; különösen pedig célja a szövetkezetnek, hogy a szervezés és tűzoltói gyakorlatokban, valamint az egyenruházat és tiszti jelvények használatában egyöntetűséget hozzon létre; a szövetkezet azonban a tagtestületek közreműködése nélkül semmit, de a tagok támogatása mellett, mindent érhet el. Közös működés által a munka lényegesen egyszerűsíthető: így például azt találom, hogy leltár csak egyszer terjesztendő be a szövetkezeti elnökséghez, és pedig a szövetkezetbe való belépés alkalmával; ennek utána pedig évenként egy rövid jelentés teendő a parancsnokságban történt esetleges változásról, az új beszerzések és a pénzkezelésről; az ekkép kézhez vett adatok alapján azután az elnökség jelentése elkészíthető. Ezek értelmében tehát következő indítványt teszem:

a) minden egylet a szövetségbe való belépés alkalmával leltárát előterjeszteni tartozik;

b) minden egyes egylet évenként, és pedig február hó végéig, az elmúlt évről jelentést (az évi jelentés rövid kivonatát) beterjeszteni tartozik. Ezen jelentésbe felveendő a tagok száma, fontosabb új beszerzések, az egylet évi bevétele és kiadása.

Áttérve a szövetség állásának részleteire, mindenekelőtt örömmel kell constataálnom, hogy megyei szövetkezetünknek 63 tagja van; ezenkívül várható, hogy még több testület rövid idő alatt be fog lépni.

Könnyebb áttekintés végett a legfontosabb adatok, szolgabírói járásokként állítottak össze, és pedig.

1. Soproni járás. 37 községből, 39000 lélekkel, bele nem számítva Sopron városát 24000 lakossal és Rust sz. kir. várost. Nagy-Czenk, Kis-Czenk, Klimpa, Kópháza, Lozs és Somfalva községekben van önkéntes tűzoltó-egylet, melyek a szövetkezet kötelekébe tartoznak, míg a Kövesd, Hegykő, Peresztég és Pinye községekben levő önkéntes tűzoltó-testületek, mind ez ideig, távol maradtak. Alig hihető, hogy daczára a magas rendeletnek, Molnár főszolgabíró ur járásában, ki a tűzoltóügy iránt melegen érdeklődik, még 10 község van 1100—2700 lakossal u. m. Ágfalva, Német-Keresztur, Harka, Kabold, Rákos, Lakompak, Megyes, Nyék, Bánfalva, hol még eddig önkéntes tűzoltóság nincsen; a járási főszolgabíró ur szóbeli értesítése szerint a tűzoltóság alakítása azonban folyamatban van.

Javulást igényelnek a tűzoltósági ügy viszonyai Kópházán, mert nincsen kellő egyetértés a községi előljáróság és a tűzoltóság között, különben nem volna elgondolható, hogy a községi előljáróság a fecskendőházban mészgödrt rendez be, még akkor sem gondolható ez, hogy ha esetleg a fecskendőnek nincs is valami különös értéke.

Szintén ismételve felemlítendő Lakompak, miután az ottani tűzoltó-testület már évekkel ezelőtt megszűnt lenni, és még maig sem adatott felvilágosítás, kérdjük, mi történt Ő Felsege a királynak pénzbeli adományával; ha ez szerek vételére használtatott, ugy ezeknek meg kell lenni.

Sopron és Rust sz. kir. városokat, hozzászámítva a soproni járásbeli önkéntes tűzoltó-testületeknek összesen 442 működő tagja van, és mindannyi beküldte a statisztikai adatokat. A mondott tűzoltó-testületeknek 11 fecskendője van szívó szerkezetre, 6 fecskendő nyomó szerkezetre, 1 targonca-fecskendő, 2 puttonfecskendő és 11 mankófecskendő. Különös elismerést érdemel a Nagy-Czenkről, Lozsról és Somfalváról beküldött jelentés.

2. A kismartoni járásban 27 községgel és mintegy 33000 lélekkel a tűzoltóügy leginkább fejlődve van mi különösen Szabó Gyula főparancsnok ur fáradhatlan működésének köszönhető, kit fáradozásaiiban Faludi Lőrincz főszolgabíró ur kiválóan támogatott. Ezen járás összes községeiben alakítottak önkéntes tűzoltó-testületek, ugy hogy, miután a 4 kismartoni község külön-külön már tűzoltósággal bír, ezen járásban összesen 24 önkéntes tűzoltóság létezik. Ezek közül Kismarton, Búdóskut,

Czínfalva, Darázsfalva, Fehéregyház, Feketeváros, Kis-Höflány, N.-Höflány, Okka, Oszlop, Szarazvám, Széleskut, Szt.-Margit, L.-Ujfalu, Vimpác, Völgyfalu és Zárány a megyei szövetkezet kötelekébe tartoznak, míg az 1889. évre a lorettói, lajta-pordányi, vulka-pordányi, stotzingi, szt.-györgyi, sércki és szarvkői egyletek sem tagsági díjat nem fizettek, sem pedig eddig még nem nyilatkoztak.

Az ezen járásból a szövetséghez tartozó testületek állománya 709 tűzoltó és 192 tisztból áll; ezek 15 szívó- és 23 nyomó fecskendő fellett rendelkeznek. Mint különös örvendetes tény megemlítendő, miszerint ezen járás 22 községében (Kismarton egy községben véve) az összes háztulajdonos, veder, lajtorja és kampóval van ellátva; kívánatos volna azonban még, miszerint azon egyletek, melyek ez ideig szívó fecskendővel még nem bírnak, ilyen mielőbb beszerezzenek. A szövetkezet kötelekébe nem tartozó egyletek között Lajta-Pordány is van, mely előbb a szövetségnek már tagja volt; a községek némelyike pedig olyannyira szegény, hogy ezektől járulék nem is várható; a többi testületek azonban ne felejtsek el, miszerint az egyesülés erőssé tesz.

3. A nagymartoni járásból, melynek 18 községe 18000 lélekkel van, 4 tűzoltó-testület, u. m. a nagymartoni, lajta-szt-miklósi, darufalvi és pecsenyédi, tartozik a szövetséghez mintegy 200 működő taggal. Savanyukut elvált Pecsényédttől és Nádasdban most van alakuló félben; ez utóbbi két testület még nem lépett a szövetkezetbe. Ottova, Tormafalu, Ujtelek, Siklós, Rétfalu és Márcz községekben mindez ideig tűzoltó-testület nincsen; abból magyarázható meg Márcz község (1582 lélekkel) azon jellemző eljárása, mely daczára az 1888. évi augusztus hó 12-én kelt magas rendeletnek, az «Oedenburger Zeitung» folyó évi május 11-iki számában következőkép talál kifejezést: «A főszolgabíró urnak felhívása folytan tűzoltóság alakítása iránt tartatott tanácskozás, és hozatott következő határozat. A községben felhívás teendő közzé, miszerint mindazok, kik tűzoltói szolgálatot teljesíteni akarnak, jelentkezzenek a községi bírónál; a jelentkezők azután Holl János községi kisbíró parancsnoksága alá állítva, a község költségén egyforma sapkát kapnak megkülönböztetésül. Testületet alakítani a község nem kíván, mire való is most egyszerre tűzoltó-testület, mikor a község már ily hosszú idő óta is ilyen nélkül fennállhatott; ha tűzvész esetén szél támad, a tűzoltók sem használhatnak; ha pedig nincs szél, a paraszok maguk is tudnak oltani, mert találkozik elég hősiés ember, ki azt jobban végzi, mint a tűzoltók; végre pedig a község oly szegény, hogy tűzoltó-testületet fentartani nem képes».

Valóban szegényetesebben a tűzoltói intézményt nem ítélni el, s ez oly község képviselő-testületében történik, melynek minden egyes tagja már tanuja volt egy borzasztó tűzveszély romboló erejének, oly községben, melynek egy hitelt érdemlő ferfiu állítása szerint egy jóra való fecskendője nincsen, s melynek lakosai még azt sem tudják, hogy a tömlők mire valók.

Ez ellenében mily más képet nyújt Darufalva községe, melynek tűzoltósága teljesen és kitünően szerkesztett jelentése szerint nem csak jól van felszerelve és oltószerekkel ellátva, hanem már kitünő szolgálatot is teljesített.

4. A felső-pulyai járás 38 községgel és 29600 lélekkel, csak 2 községgel van a szövetkezetben képviselve, és pedig Nagy-Barom és Felső-Pulya, a kis-baromi és locsmándi tűzoltó-testületek kilátásba helyezték belépésüket. Ezen járásban a tűzoltói ügy legfejletlenebb, mert a 38 községből még 34-ben alakítandó a többször hivatkozott magas rendelet értelmében tűzoltóság; az említett két testületre vonatkozó adatok — jelentés hiányában — nem terjeszthetők elő.

5. A csapregi járásnak 46 községből 14 tartozik a szövetkezethez, melyek 8 tűzoltó-testületet képeznek, u. m. az I. répczevidéki tűzoltó-testület 6 községe, Chernelháza és Damonya községek, mely utóbbi két község szintén egy testületet képez, továbbá Csepreg, Bükk, Iván, Lövé, Nemeskér és Ság községek. Kimagasló példaképen áll előttünk az I. répczevidéki tűzoltó-testület, mely egyszerűsége mellett 1200 frt 63 krnyi vagyonnal bír, s a legkedvezőbb helyzetben van, annyival is inkább, miután Simunyak ur hagyatékából évenként 100 frtnyi évi járulékot, ugyszintén néhai Rupprecht János — ezen egylet alapítójának — örökösétől szintén 100 frtnyi évi járulékot huz.

semmi sem. Az új alapszabályok kidolgozására egy 7 tagból álló bizottság küldetett ki, illetve választott meg a főszolgabíró ur elnöklété alatt.

Mi azt reméljük, hogy a vármegyei szövetség most már, miután a tűzoltó-ügy már ennyire terjedt, nem fogja, mint vélem, csupa féltékenységből azt véleményezni mint 1886-ban, hanem pártolólág fogja felterjeszteni alapszabályainkat jóváhagyás végett a nm. belügyminiszteriumhoz; mert már nagyon is sok és szükséges tárgy vár elintézésre. Különben is Pozsonymegyének van már a malaczkai járásban tűzoltósági járási szövetsége. (Csak volt valamikor *Szerk*).

Nálunk is mérvadó azon közmondás, hogy «segíts magadon és az Isten is megsegít», csak hogy nagyon nehéz ezen az uton is a haladás, mert új meg új akadály vettetik a haladni akarók lábai elé. Pedig kár, mert a vidéken is vannak egyének, kik a tűzoltó-ügyet szívükön hordják, mert a szükség is ösztönözi egyrészt őket, nemcsak a városiak, kik ezen kizárólagos jogot csak maguknak tulajdonítják. A f. é. június hó 15-én tartott értekezleten, miután az 1886. évben megválasztott járási felügyelő eltávozott, a felügyelői állás, mely tiszteletbeli állás, újonnan választás útján betöltetett, mely működését meg is kezdte már, a mennyiben az egész járást beutazta és a szivattyukat megvizsgálta és az erről szóló jelentést a főszolgabíró urnak be is terjesztette, hogy onnan az alispáni hivatalnak áttétessék.

Miután olvastam, hogy az «országos tűzoltó-segélyalap»

alapszabályai a nm. belügyminiszterium által jóváhagyattak, az ügy érdekében is ajánlatosnak tartom, minden fennálló tűzoltó-testületet a belépésre felhívni, hogy ezen a téren is egyessítve lennénk, nem pedig csak az érdekelt egynehány testületet, mint a hogy megtörtént az alapszabályok módosításánál; mert mindeddig még igen kevés testület tudja azt, hogy egyáltalában létezik vagy létesítettik ezen intézmény.

A járási szövetségek útján el lehet érni azt is, hogy minden testület tagja leendő úgy a járási, mint a megyei és annak folytán az országos szövetségnek és az országos tűzoltó-segélyalapnak is.

Végre nagyon helyén valónak találnám, ha a budapesti önkéntes tűzoltó-testület a tűzoltó-tanfolyam alatt felhasználta anyagáról egy tüzetes tankönyvet, a kürtjelzésekkel ellátva, minél előbb kiadna, ezáltal nemcsak szegény szakirodalmunkat bővítené és egy nagy hézagot betöltene, hanem, a mi a fő, az országban az egyöntetű eljárást elősegíthetné.

En azt vélem, hogy hazánkban egy testület sem fog találkozni, mely ezen jó szaktankönyvet meg nem hozatná.

Kérem ezen indítványaimat a tek. országos tűzoltó-szövetségnek megfontolásra ajánlani, miután nagyon örülnék, ha ezen az uton is egyesült erővel és egyetértéssel *előre* haladhatnánk.

Kiváló tisztelettel

Ecker Sándor

a somorjai önk. tűzoltó-század főparancsnoka és a csallóközi jár. tűzoltó-ági felügyelője.

Testületek köréből.

A salgó-tarjani önkéntes tűzoltó-testület köréből.

A salgó-tarjani önk. tűzoltó-testület, mely 5 év óta áll fenn, évi rendes közgyűlését f. év június hó 30-án tartotta meg a község háza diszes nagy termében, az alapítók, pártolók és működő tagok majdnem teljes jelenlétében. Az elnöki széklet *Plachy József* alelnök úr foglalta el bejelentvén, hogy *Szilárdy Ödön* úr, a testület elnöke, betegsége miatt meg nem jelenhetett.

Közgyűlés megnyitása után olvastatott az elnöki évi jelentés, mely a testület minden tagját kellemes oldalról érintvén, örömmel vette tudomásul, hogy rövid 5 év alatt mily vagyonnal rendelkezik. Az, ki a tűzoltó-testületek fejlődése iránt érdeklődéssel viseltetik, örömmel pillant testületünk beléletébe s elismeréssel nyilatkozik, hogy az a testület, mely 5 évvel ezelőtt egy régi szerkezetű ütött-kopott fecskendőn s 15 méter tömlőn kívül mi vagyonnal sem birt, ma már 2 drb. négykerékű, rugonyokra alkalmazott szívó és nyomó szerkezetű kocsifecskendő, 1 hydrophor, egy kétkerekű fecskendő, két vizlajt, egy szerkocsi, egy tömlőorsó 600 méter tömlővel, egy támrudas háromrétű dugólétra, 4 tetőlétra, 1 javított Stolze-féle füstálarcz 50 méter légvezető-tömlővel, 3 horoglétra, 10 nagyobb, tíz kisebb csáklya, 39 darab veder s minden a tűzoltáshoz szükséges szerelvényekkel rendelkezik, melyek e célra épített diszes szertárban vannak elhelyezve s két fizetéses tűzoltó által gondozva. A szerelvényeket Geitner és Rausch budapesti cégtől szereztük be — ujabban egy kétkerekű mozdony-fecskendőnek teljes felszereléssel, 200 méter gummi bélélt imprágnált tömlőnek és egy négykerékű lófogásra alkalmazott nagy szerkocsinak beszerzése határozottatott el és foganatosítottat a választmány által, ugyancsak e megbízható gyárosoknál — s bátran állítjuk, hogy a szerelvények nemcsak technikai kivitelük, de kivált gyakorlati használhatóságuk által a kritikán felül állnak, jól kipróbált, erős szerkezetű s mégis könnyű tárgyak s nem lehet attól tartani, hogy szükség idején a szolgálatot felmondják. Említett szerelvények a dicséretet és bizalmat egyiránt méltán megérdemlő égből előnyös kótések mellett, jutányos áron engedtetett át testületünknek.

Testületünk jelenleg 20 alapító, 89 pártoló és 59 működő tagot számlál beosztás szerint: 10 mászó, 39 szivattyús, 10 vízszállító; a működő tagok legnagyobb része iparos-osztályból áll, kik hivatásukat megértve, kötelemüknek kifogástalanul megfelelnek. Testületünk fennállása óta 26 tüzesetnél — részben a községben, részben pedig a községen kívül — vett

részt. Gyakorlatot 81 tartott, jelenleg havonként két gyakorlatot tart. Tűzoltási köre 19 község és 17 pusztára terjed ki, a tűzoltási körben létező lakosok száma 20.718. Testületünk fennállásának biztosítása céljából — felsőbb hatóságilag is engedélyezze — f. évben már tűzvédelmi rovatot ki, melyből évenként 700 frt. jövedelem remélhető. Ezen jövedelem 40% szerelvények beszerzésére, 60% a testületi segélyalap javára fog fordíttatni.

Testületünk elnöke *Szilárdy Ödön* úr, nagybirtokos, ki rendíthetetlenül áll a testület élén s nem kímélve fáradságot, költséget, folyton a testület felvirágzásán munkálkodik. *Wessnerbach Fános* főparancsnok, a testület szellemi kapocsa testület lélekkel tűzoltó s daczára annak, hogy haragjának humorral teit szikráit néha-néha pattogtatja, a testület osztatlan szeretét bírja. Tiszteletbeli főparancsnok *Pap Fános* községi jegyző, ki elbujva aktái közé, folyton munkálkodik a testület számadásain s vagyoni-gyarapításán, alparancsnok *Barella Henrik*, ki éjjel-nappal a testület izmosodására törekszik. Osztályparancsnok *Kovács Antal*, szakaszparancsnokok: *Huszár Antal*, *Huszár Ignác*, segédtsz: *Szlovák István*, *Pap Zsigmond*, szertárnok: *Horvát Imre*, pénztárnok: *Schleicher Emil*, ellenőr: *Löllbach Gusztáv*, orvos: *Lövinger Rezső*, őrtiszt: *Jancsik Gyula*.

Hogy testületünk a leirt állapotnak örvend, ezt derék választmányának, de leginkább S-Tarján nagyközség nemeskeblü képviselő-testületének köszönheti, mely ismerve a testület által kitűzött célt, azt úgy erkölcsileg mint anyagilag támogatja s nem szünik a testület vagyonát évről-évre gyarapítani; a testületet évenként 400 frt. segélyben részesíti, fizeti felfogadott 2 tűzoltót 260 frtjával. A salgótarjani kőszénbánya részv. társulat, *Gerber Frigyes* igazgató úr befolyása, valamint *Borbély Lajos* vezérigazgató úr indítványa folytán a Rimamurányi salgótarjani vasmű részv. társulat által több ízben segélyezettett.

S-Tarján nagyközség sajtósági talajviszonyánál fogva csakis némely helyeken rendelkezik vízzel s hogy vízkészlete legyen egy 25.000 liter vizet tartalmazó kutat építettett s f. évben még két ily kutat épített.

A testület gyakran magasabb vendégek látogatásában is részesül, így legközelebb *gróf Dégenfeld Lajos* ur, Nógrád-vármegye főispánja tisztelte meg látogatásával, ki is a szertárt megtekintette s a látottak felett elismerésének adott kifejezést s ezt Nógrád-vármegye közgyűlésén is hangoztatta.

Köszönet támogatóinknak, erő, kitartás működőinknek s e téren minden testvéreinknek.

Egy működő tag.

H i r e k.

Az összes hazai önkéntes tűzoltó-testületekhez.

Tisztelt bajtársak!

Szivattyu-mesterünk Schwarz József úr, aki testületünknel 13 éven át szakadatlanul a legjobb eredménnyel szolgálatban áll, f. é. június 27-én éjjeli tüzesetnél meghülés folytán nehéz betegségbe esett és baja orvosi vélemény szerint csak a karlsbadi fürdők használata által gyógyítható

Ezen beteg bajtársunk azonban nehéz sorscsapások folytán egészen vagyontalan és négy kiskorú gyermeket, nyomorék feleségét és egy öreg, mindkét szemére vak anyját csekély jövedelméből fentartja. Szegény bajtársunk már több négy hétnél fekvő beteg és betegsége emberbaráti szolgálatunkban eredt — ennek folytán kötelességünk őt és családját anyagilag oly módon pártolni, hogy egészségét mielőbb visszanyerje, családjá pedig az alatt a legnagyobb inségtől ment legyen.

Mivel azonban segélyező-alapunk oly csekély, hogy ezen kiadásokat nem eszközölhetjük, felkérjük összes bajtársainkat, hogy bármi csekély adománnyal, mely az alulírott parancsnoksághoz beküldendő — járuljanak beteg bajtársunk és családjának segélyezésére.

Maradtunk honfiai és bajtársi üdvözléssel

a karánsebesi önkéntes tűzoltó-parancsnokság,

Füszfás Ignác.
főparancsnok.Dombay Albert.
titkár.

— **Gróf Széchenyi Ödön** pasa, a konstantinápolyi tűzoltó-ezredek főparancsnoka és hadosztály-tábornok a Szultán ő Felségétől legutóbb ismét két igen magas rendjellel lón kitüntetve, melyhez a magyar tűzoltóság szívből gratulál.

— **Gróf Széchenyi Ödön** pasa, a magyarországi tűzoltóság megalapítója, az uj-aradi tűzoltó-ünnepre való meghívásra a következő meleg hangon irt levelet küldte a rendező-bizottság elnökének, *Capdebó Ferencz* uj-aradi főszolgabíró urnak:

Konstantinápoly, 1890. jul. 25-én.

Igen tisztelt bizottsági Elnök Ur!

Az «egyesült uj-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet»-nek f. év július 9. és 19-éről kelt hozzám intézett irata kiválóan megörvendeztetett. Testületi szellem, bajtársi, őszinte szeretet s a szent ügy iránti lelkesültség sugárik annak lendületes, virágduos soraiból.

Nem volt életemnek nagyobb vágya, mint imádott hazánk tűzoltó-intézményének virágzása; hála az égnek, hogy e hő vágyam teljesülését megéltem. Szívem mélyéből kívánom, hogy a bajtársi összetartás és szeretet melege ezen virágzó lét gyérülését mindenkorra megakadályozza s azt mindenha fokozza.

A személyem irányában, a magasztos cél érdekében kifejtett törekvéseimért, uj arad-zsigmondházi kedves bajtársaim által kifejezett elismerés csak részben illet meg, mert az eredmény úgy lón elérhetővé, hogy már kezdetben önzetlen, fáradhatlan bajtársak közreműködésének segélyével a legyőzhetetlen látszó nehézségek fölött diadalmaskodtunk s hogy a serdülő intézmény *József főherceg ő Fenségének*, a magyar tűzoltói intézmény fenkölt, dicső pártfogójának magas kegye s az országos «Tűzoltó-Szövetség» irányadó, érdemduos tényezőinek ernyedetlen, szorgos, átható, üdvös intézkedései s az összes magyar tűzoltó bajtársak testvéries összetartó, lelkes közreműködése következtében az mindenkorra biztosítva lón.

Az egyesült uj-arad-zsigmondházi igen tisztelt önkéntes tűzoltó-egyesületnek tizenhárom éves fennállása fényesen bizonyítja, hogy kebelében a szent ige testé lón.

Nagy örömmel értesültem, hogy jövő hó 9. 10. és 11-ére kitűzött, de szeptember 6., 7. és 8-ára elhalasztott, az «Egyesült Uj-Arad-Zsigmondházi Önkéntes Tűzoltó-egylet» igen tisztelt tagjai által mindig méltóan képviselt tűzoltói erények diszesz jelvényének: az egyletisz di-zászlónak felszentelési ünnepnapjai lesznek.

Végtelenül sajnálom, hogy ezen magasztos ünnepélyen szakadatlan szolgálati elfoglaltatásom miatt, az igen tisztelt

egylet szives meghívását igénybe véve, személyesen jelen nem lehetek, igen meghatott, hogy az egyletnek engemet rendkívül megtisztelő elhatározása folytán a zászló egy arany szegének beverési tisztességére kiszemeltettem. Ezennel kifejezem legmélyebben érzett hálámot ezen kitüntetésért.

Nagyságos bizottsági Elnök Ur! Teljes tisztelettel felkérem, hogy ezen ténykedésnél engemet helyettesíteni sziveskedjék. Azon arany-szeg hő imámat jelképezze, hogy a Mindenható áldja és tartsa meg az uj-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet eme dicső ünnepének igen tisztelt elnökét, az uj-arad-zsigmondházi előjáróságot, az egylet főparancsnokát s az egylet tagjait, az én kedves bajtársaimat!

Ama szép napokon és azon tul is szívem legmelegebb érzelmei a távotl áthatolva, körükben lesznek s körükben maradnak éltem végeig!

Fogadja nagyságos elnök ur mély tiszteletemnek és szives eljárásaiért előlegezett meleg köszönetemnek kifejezését, méltóztassék tekintetes Hartmann községi bíró urnak kiváló tiszteletemet, — nemkülönböztetetes Ternajgó Caesár főparancsnok urnak, — az egylet derék tagjainak, az én kedves bajtársaimnak s valamennyi az ünnepélyre megjelenendő tűzoltó, igen tisztelt bajtársaknak szívbéli üdvözlétemet és bajtársi kézszorításomat átszarmaztatni.

Maradok a nagyságos elnök urnak
tisztelet hiva

Gróf Széchenyi Ödön pasa,

a szultán császári ő felségének tábornok-hadsege, altábornagy, a török császári tűzoltóezred és a tengerész testőr-tűzoltóhadosztály főparancsnoka.

— **A várpalotai önkéntes tűzoltó-testület** folyó hó 20-ikán. szt. István napján, ünnepelte meg 10 éves fennállását, melylyel együtt megtartotta zászló-szentelését, az V. és X. éves szolgálati érmeknek kiosztását és egyuttal a testület érdemduos elnökének *Steiner Adám* plébánosnak 25 éves papi jubileumát. Szerencsésebben alig lehetett volna napot megválasztani arra nézve, hogy egy város társadalma és annak önkéntes tűzoltó-testülete hosszú időre emlékezetes ünnepélyt rendezzenek, melyen magasztos érzet tölti el a magyar honpolgárok lelkiületét szt. István első koronás magyar királyunk emlékezetén, melyen a humanismus katonái: az önkéntes tűzoltók zászlójukat felszentelik, melyen a testület 10 évi fennállását ünneplik, s ennek emlékezetére a kitartó szolgálat látható jeléül szolgálati érmeket osztanak ki, s mindezeknek koronája gyanánt ünneplik azt a férfit, ki az ottani társadalomban általános kedveltségnek örvend, ki a jónak és szépek mindenkor lelkes támogatója, ki már egyszer nekünk Fiumében a VIII-ik országos tűzoltó-közgyűlés alkalmával, éppen most három éve, szt. István napján az Isten szabad ege alatt oly lelkesítő beszédet mondott, *Steiner Adámot*, várpalota r. k. plébánosát az önkéntes tűzoltó-testület érdemduos elnökét. — Üdv neki!

— **Begyakorlások.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület az általa áldozatok árán rendezett országos szaktanfolyamon fölül még az ország különböző vidékeire kebeléből és a saját költségére gyakorló-mestereket is küldött ki; így *Szidanits Ferencz* oszt. parancsnokot *Sümege*re küldte ki az ottani önkéntes tűzoltó-testület begyakorlására, *Tomcsányi Béla* szakaszparancsnokot, ki a trencsényi önkéntes tűzoltó-testületen kívül a *Prusskán* és *Nagy Bittsén* lévő ö. t. testületeket is beoktatta, *Orosházára* küldte ki az ottani önkéntes tűzoltó-testület megkeresése folytán, végül *Christe Loránd* szakaszparancsnokot a *máté-szalkai* önkéntes tűzoltó-testület begyakorlására küldte ki.

— **Az uj arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-testület** zászló-szentelési ünnepélye, mely f. évi szeptember hó 6., 7. és 8-ikára halasztott el, igen fényesnek és látogatottnak ígérkezik, s bizonyára mindenben kellemes emléket fog hagyni az ott tartózkodás, tudjuk, hogy a vendégszeretnek nagy mestere, Ternajgó Caesár bajtársunk áll a rendezőség élén, s ez e tekintetben biztos garantiát nyújthat mindenkinek.

— **Somogy vármegyében** is alakulóban van a vármegyei tűzoltó-szövetség. A mozgalom élén *Németh Ignác*

kaposvári polgármester, az ottani önkéntes tűzoltó-testület elnöke áll, kinek általánosságban ismert erélye és ügybuzgalma a szövetség létesülését előre is biztosítja.

— **Vármegyei szövetségi közgyűlés.** Moson vármegye tűzoltó-szövetsége folyó évi szeptember hó 7-én (vasárnap) tartja negyedik rendes közgyűlését Mosonban, következő napirenddel: Reggel a vendégek fogadása és üdvözlése a városháza előtt; 9¹/₄ órákor sorakozás a kápolna-téren; 9¹/₂ órákor isteni tisztelet; 10¹/₂ órákor közgyűlés a városháza nagytermében; 11¹/₂ órákor támadási gyakorlat; 12¹/₂ órákor társasbéd. Délután népiünnepély a vásártéri ligetben.

— **A budapesti m. kir. operaházon** támadási gyakorlatot a fővárosi tűzoltóság augusztus 5-én tartott még pedig a gőzfecskendővel és a nagy tololétrával. A gőzszivaty-

tyú két sugárral szereltett a színházon állandóan elhelyezett vas-csövezetéken át a színpad feletti tetőzetre.

— **Az ujbpesti önkéntes tűzoltó-testület** 1890. évi szeptember hó 8-ikán tartja 20 éves fennállási ünnepélyét, mely alkalomból diszgyakorlattal és táncvizsgálommal egybekötött alapítási ünnepélyt rendez. Részt vesznek a diszgyakorlatban az ujbpesti jute-gyári és Wolfner-gyári tűzoltóságok. A diszgyakorlat a külső vácsi uton lévő Schoenichen-féle hajógyár területén és épületein megy végbe délelőtti 10 órákor; 11 órákor a Wolfner-féle bőrgyárban tartatik a folytatólagos gyakorlat gőzfecskendővel. Délben társas-ebéd a Colosseumban. Délután 3 órákor az összes tűzoltó-testületek zeneszóval a rákos-palotai erdőbe vonulnak ki, hol a táncvizsgálom tartatik. A befolyó jövedelem a testületi tagok felszerelésére fordittatik.

T Ū z e s e t e k .

A legközelebbi multban, s főleg e hónapban ország-szerte dühöngött óriási tűzvészek megdöbbentő pusztításai nemcsak a tűzrendészettel és a tűzoltói ügygyel foglalkozó szakembereket és intézményeket, hanem a napi sajtót is élénken foglalkoztatja, s méltó felháborodást tanúsító cikkekben hangoztatja azt, mit ha nem is mindannyian, de bizonyára legtöbben tudunk, hogy az 1888 évben 53888 sz. alatt kibocsátott tűzrendészeti kormányrendeletben foglaltató üdvös rendelkezések ime még mindig papíron vannak, s félső, hogy sokáig csak ott lesznek láthatók. Érdekesnek tartjuk szösz szerint közölni a «Pesti Hírlap» f. hó 27-iki számának vezércikkét, mely arról szól hogy:

Tűz mindenfelé.

A régi orvosi iskolának sarkalatos tétele volt, hogy a mely bajokon nem segítenek a gyógyszerek, azokat jóvá teszi a vas, vagyis a kés; a melyeken ez nem segít, azokat kigyógyítja a tűz, azaz az izzóvá tett vas. Mi pedig azt mondjuk, hogy a mi vagyont és értéket tönkre nem tesz Magyarországon az időjárás szeszélye, azt elpusztítja a víz; a mit pedig szét nem rombol és maga alá nem temet az áradat, azt elhamvasztja a tűz.

Szomorú, de igaz: a polgáriassult Európában Magyarország a nagy árvíz- és tűzrézskatasztrófák legsujtottabb országa. Tavasszal folyamaink és folyóink szabálytalansága, nyáron a nomád eredetűkre valló építkezési mód és a tűzrendészeti szabályoknak vétkes elhanyagolása idézik föl kérelhetetlen következetességgel a csapások egész sorát. Alig van folyómenti városunk vagy községünk, mely a gyászos emlékü 1838-iki év óta romboló árvíz által ne sujtatott volna, de nincs száma azon városainknak és falvainknak, melyeket többé-kevésbé el nem hamvasztott volna az utolsó félszázadban a «vörös kakas.» Rengeteg értékek esnek évenként áldozatul hazánkban a tűzvészeknek és szívfacsaró nyomor borul minduntalan városokra és falvakra.

Most is egyik tűzvész-katasztrófa hira a másikat kergeti. Dunán túl és Tiszán innen, közel a Kárpátokhoz és messze lent a délibábos alföld síkságán rettenetes tüzek pusztítottak a közelebbi mult, valamint a legutóbbi napokban. Alig hogy a jótékony társadalom megkezde az adakozást a moóri, a devecseri stb. tűzkárosultak javára, a táviró Tokaj és Szt.-Hubert elhamvadását jelenti. Ötven, hatvan, nyolczvan háznak és melléképületnek leégése oly mindennapi esemény, hogy a hírlapolvasó szeme szinte közömbösen és fásultan síklik rajta végig. Legalább is egy városnak kell teljesen vagy háromnegyed részben elpusztulnia, hogy nálunk egy tűzvész még pillanatnyi szenzációt ébreszsen.

Olvassuk mindennap világrészünk legelterjedtebb hírlapjait, de ehhez fogható nagy és gyakori tűzvészek hireivel sehol sem találkozunk. Csakugyan az Magyarország szomorú specialitása, hogy évenként három-négy nagyobb város és falu pusztul el tűzvész következtében. Bizonyára külföldön is fordulnak elő nagyobb tüzesetek. De azok rendszerint gyár- és raktáregések, a melyek majdnem mindannyiszor lokalizálva maradnak. Csak «messze Ázsia felé», Oroszországban és a faházak rengeteg labirintjében, Konstantinápolyban, gyako-

riak oly tűzvészek, melyek sok száz épületet hamvasztanak el néhány óra alatt.

Évek sora óta nem először foglalkozunk e helyen ezen magyarországi csapással. De nem emlékezünk rá, hogy az évről-évre ismétlődő katasztrófák hosszú sorának következménye más hatósági intézkedésben nyilvánult volna, mint egy belügyminiszteri rendeletben, mely minden valószínűség szerint ép ugy papíron marad, mint sok egyéb rendelet.

Mindaddig természetesen, míg a magyar városokban és falvakban a leggyakrabban használt építési anyag a vályog marad, s a tetők zindelylyel, zsuppal és náddal lesznek fedve: hasonló duló tűzvészek bekövetkezését a leggondosabb elővigyázat sem fogja megakadályozhatni. Egy lóporos hordóba eső szikra alig veszedelmesebb, mint egy gondatlanul eldobott gyufa, vagy egy, a kezdetleges építésű kéményből kiragadt gyújtóparány e környezetben. Bizonyára a szegénység egyik hatalmas tényezője ezen építkezési modornak, mely nem sokkal áll fölötte annak, melyet Stanley talált elő a legszűkebb Afrikában. De tudja másrésztől mindenki, ki népünket ismeri, hogy ujtásokra még akkor is nehezen vehető rá, ha módja volna hozzá. Megbocsáthatatlan azért, hogy nem egy nagyobb városunkban is a hatóság még mindig eltűri a házaknak könnyen gyuló anyaggal való betetőzését.

Mindazáltal ki kell jelentenünk, — mert szerfölött jellemző eseteket hallottunk — hogy a tűzvészek korántsem volnának oly gyakoriak nálunk, ha a hatóságok eleget tennének az, ugy hiszszük, két év előtt kiadott belügyminiszteri rendeletnek. Erről azonban — megint a magyar közigazgatás élheteretlenségéről szól az ének — a legtöbb helyen szó sincsen. A tűzrendőri szabályok pontos betartását senki sem ellenőrzi.

Szerte vigan folyik a cséplés a lakóházak udvarán. A «baksis», a magyar közigazgatásban oly nagy szerepet játszó baksis, megszerzi a szükséges engedélyt, vagy jobban mondva a bünös elnézést a gyulékony takarmánynak fölhalmozására mezővárosok és falvak közepén. Tűzoltó-szerek a kellő mennyiségben és minőségben ugyan hány magyarországi községben vannak? Sokszor olvashattuk, hogy vezető tömlők hiányában az oltók működése meg volt akadályozva, noha víz elég volt a közelben.

Mindezen bajoknak javítását alig várhatjuk mástól, mint a közigazgatás államosításától, mely Magyarországon azonban csak ugy válhatik majdan be, ha nemcsak a közigazgatási princípiumok, hanem az erkölcsök is megváltoznak. Mert nem elég, hogy létezzenek jó törvények és üdvös rendeletek. Gondoskodni kell azon lelkiismeretes végrehajtásról is s pedig ugy, hogy a szigorú felelősségre vonás damoklesi kardja folyton ott lebegjen a köztisztviselők feje fölött.

Eperjes, Nagy Károly és Toroczko leégése óta szünetelni látszott a pusztító tűz-elem, de mintha pihenéséért kárpótlást követelne, oly mérvű rombolást vitt végre ez évben s főleg az augusztus hónapban. Olyformán, mintha megirigyelni látszanék a nálunk honoló bős elem a keletmetropolisában: Konstantinápolyban otthonos társát, mely csak legutóbb emésztett fel mintegy 2000 épületet; jóformán utána indult a jó példának s ha már egy csomóban 2000

épületet nincs módjában elhamvasztani, megkísérli helyenkint összeszedve kikerekíteni ezt a különben igen szép számot.

Fájdalom kívés híján sikerült is ezt megcselekednie. — Hirre hír jött, hogy *Moór* mezőváros, *Püspök-Hatvan*, *Fánosháza*, *Rozsnyó*, erre *Tokaj*, a borok királyának városa, majd *Kaba*, ezután *Szt. Hubert*, *Kis* és *Nagy-Sáró*, *Fobbaháza*, *Kaposvár*, *Balogfalva*, *Mező-Csáth*, *Csepreg*, *Vaszar*, *Visslás*, s még igen számos nagy és kis város, község és falu pusztult el egészben vagy nagyobb részben.

A fejevármegyei **Moór** nagyközségről azt tudjuk, hogy ott f. évi aug. 5-én tűz ütött ki, melynek mintegy 120 lakóház és melléképület esett áldozatul, sőt emberéletet is követelt, másnap délután ismét 40 épület pusztult el a tűz által.

A tüzet vigyázatlanság okozta, 103 lakóház és 120 melléképület pusztult el; — 4 asszony s egy gyermek, valamint igen sok állat lőn a tűz áldozatává. Mintegy 140 család vált hajléktalanná. A környékbeli összes tűzoltó-testületek az égő város segélyére siettek, de víz hiányában a dühöngő orkán folytán nem szabhattak gátat a bős elemnek. A kár 150,000 frtra rug.

Püspök-Hatvan, pestvármegyei község, aug. 4-én éjjel gyuladt ki, s a nagy szél következtében s a nagy szárazság es hőség folytán, s annak következtében, hogy a gabona, széna és szalma-asztagokat ugyszólván mindenki a házában tartja, csakhamar 180 lakóházat pusztított el az egész behordott terméssel együtt. Csaknem az egész község koldusbotra jutott.

Felcsuth, fejevármegyei községben, *Andrássy Gyula* szerűjén két nagy szalmakazal gyuladt ki a gőzcséplőtől, — a felcsuthi önkéntes tűzoltók csakhamar munkához fogtak, s husz perc alatt megérkezett **József főherczeg** ő cs. és kir. fensége is az alcuthi önkéntes tűzoltóság élén, s kilencz órai kemény munka után lokalizálták a tüzet.

Boros-Bocsárd, alsó-fehérvármegyei községben, aug. 2-án vitt nagy rombolásokat végbe a tűz, mely reggel ütött ki s délre 58 lakóházat tett hamuvá. 6 gyermek lelte halálát a lángokban, kiket a takarmány behordásával kint foglalkozó szülők bezártak. A kár körülbelül 60,000 forintra tehető — biztosítva csak két ház volt.

Pilis-Csabán augusztus 7-én éjjel egy péknél keletkezett tűz, a nagy szélvihar folytán a bécsi utczában 60 ház égett le az összes behordott terméssel együtt.

Bize, somogyvármegyei községben aug. 5-én mintegy 71 épület és 40 asztag gabona lett a lángok martaléka. A kárt 55,000 forintra becsülik.

Mácsa, pestvármegyei község, augusztus 7-én éjjel majdnem leégett, — 80 ház pusztult el a melléképületekkel és az aratás eredményével együtt.

Tokaj városa augusztus 25-én gyuladt ki s a borzasztó szélvész következtében oly rohamosan terjedt, hogy 70 ház kivételével az egész város romhalmazzá lőn. Templomok, iskolák, a városháza, vendéglők s számos középület esett a vész áldozatául; — 450 épület leégését constatálták 4 templommal együtt. A tűz egy vatatelepen ütött volna ki hír szerint, s 20—30 ház égett egyszerre. A helybeli és a közel vidékekről segélyre siető tűzoltóságok majdnem tehetetlenül állottak a vésszel szemben, minthogy igen nagy, mondhatni teljes híjával voltak az oltó-anyagnak: a víznek, már pedig e nélkül s még hozzá dühöngő szélvészben, segítség a lehetetlenséggel határos. Ezer családnál több maradt hajléktalan s a nyomornak kitéve; — az elhamvadt házak nagy része biztosítva volt s még így is meghaladja a vész által okozott kár a fél milliót.

Kaba, Hajdu vármegye nagyközsége a tokaji vésznapon szintén majdnem porrá égett. Aug. 25-én ütött ki a tűz a délelőtti órákban a tanító házában, mely csakhamar az egész házat lángba borította, az égő tető a házba, visszarohtant tanító és cselédjére zuhant, s mindkettő ott veszett. A roppant szélvész folytán a tűz rohamosan terjedt, úgy, hogy 40 ház égett le a behordott terméssel együtt, s ha a debreczeni és környékbeli önkéntes tűzoltók külön-vonaton meg nem érkeznek, az egész község elpusztulhatott volna, ezek önfeláldozó s megfeszített munkájának köszönhető, hogy a pusztító elem lokalizálva lett. A kár mintegy 50,000 forint. Érdekes a megjegyzésre, hogy míg a tűz javában pusztított, addig a község utcáin dobosok jártak föl és alá, tudtára adván mindenkinek, hogy «dohányozni tilos» és hogy a «kapitány-víz» a tartalék-dézsákban minden ház előtt készen legyen (Si non e vero . . . szerk).

Korniss gróf tűzoltó-főparancsnok oltás közben sérülést szenvedett.

Kaposvárt, Somogyvármegye székhelyén, aug. 21-én szintén nagyobb arányt öltött tüzeset volt, mely 22 ház pusztulását követelte, ennél tovább azonban a kivonult önkéntes tűzoltók terjedni nem engedték, hanem az uralgó szélvihar ellenére megfeszített erővel lokalizálták.

Szent-Hubert község aug. 26-án a község házában támadt tűz következtében majdnem egészen elhamvadt.

Kis és Nagy-Sáró községekben aug. 20-án a tűz 68 házat és igen számos melléképületet hamvasztott el, sőt a vésznek 3 emberélet is áldozatul esett; Nagy-Sárón a templom, iskola és plébánia is leégtek. A kár és a nyomor igen nagy.

A Konstantinápolyban f. évi július hó 15-én dühöngött óriási tűzvész egy szemtanu igen érdekesen, azonban tűzoltói szakszempontról kevés értékkel közli egy müncheni újsággal, *Meglátszik* rajta, hogy tollforgató ember írta, még pedig közvetlenül szerzett impressiók alatt, de inkább az olvasni szerető közönségnek mint a tűzoltónak, ki lelki szemei előtt nem annyira a tűzvésznek az aranyszarv vizein tova sikló csónakból szemlélt borzasztó szépségét, hanem inkább a tűzvész magát, s annak a tőzoltóság által történt megtámadását szeretné lelki szemei előtt elvonultatni. Végül hivatalos adatokat közöl magáról a tüzeset mérvéről, s ez már mint reánk is inkább tartozó álljon szintén itt. A jelzett tűzvész ugyanis elpusztított 172 lakóházat 387 raktárt, 6 török templomot, 1 török szemináriumot, 1 mansoleumot, 1 iskolát, 2 csendőr-laktanyát, eltekintve az óriási faraktároktól, melyekben csak maga az elpusztult faanyag értéke 135,000 török fontot teszen ki. Szerencsére a tűz világos nappal támadt, úgy hogy ennek folytán csak igen kevés emberáldozatot követelt. Az anyagi kár óriási; biztosítva csak igen kevés dolog volt, úgy, hogy ezek jutottak koldusbotra.

Jótállás és legolcsóbb árak.

E. C. FLADER, Sorgenthal u. p. Pressnitz, Csehország

tűzoltószergyára, alapított 1800-ban, mely 1872 óta 10 000-nél több darabot szállított, ajánlja mindennemű tűzfeckendőt, vízszállítóit és kertí feckendőt a legjobb és legkönnyebben hozzáférhető szelepszerezettel, saját gyártmányu

elsőrendű
kendőtömlőt,

legújabb és legolcsóbb szerkezetű
10—24 magasságu

gépezetes
tolólétraít,
tűzoltói
szerelvényeit,

utcai locsoló-kocsiait, mindenféle czéha alkalmas szárny- és dugattyus szivattyuit, melyekből sok ezer van használatban. — Árjegyzékek és költségvetések ingyen küldetnek.

Jótállás és legolcsóbb árak.

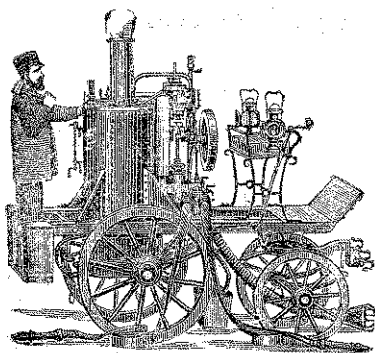
VIDÉKI TÜZOLTÓ-EGYLETEK FIGYELMÉBE!

Használt
sisakok, mentőkötelek,
kürtök stb.
olcsón kaphatók

LOUIS GUTERMAN

tűzoltószerkegyárosánál.

Bécs, II., Lichtenauergasse 14.

Kitünő bizonyítványok.

Elismerő-nyilatkozatok:

Tiapol B. Prága kir. főváros tűzoltósági igazgatója.

Gróf Wratistlaw tűzoltó-főparancsnok Dirnában.

Wodak polgármester Jaromérben.

Az önkéntes tűzoltó-testület Melkben, Alsó-Ausztriában.

A pardubitz-i önkéntes tűzoltó-testület által 1890. évi július hó 3-án az átvétel alkalmával megejtett próbáról felvett jegyzőkönyv záradéka így hangzik:

«Tekintve ezen gőszivattyu rendkívül egyszerű s e mellett megbízható szerkezetét, másrészt a mai napon megejtett kísérleti próba kitünő eredményét, a pardubitz-i önkéntes tűzoltó-testület ezen gőszivattyu-tbárkinék a lejobban ajánlhatja». — Aláírások.

A bécsi mentő-egyesület gőszivattyu személyzete által a simmeringi vasuti kocsigyárban 1890. évi június 9-én megejtett nyilvános próbájáról felvett jegyzőkönyvben a következőket mondja: «valamennyi alulírott simmeringi tűzoltó a legjobb ajánlattal nyilatkozik a Thursfield-féle gőszivattyu működése és munkaképessége felett.»

Thursfield Wm. E. M. Just. C. E.

Bécs, IV., Victor-utca 22.

Ujból javított

könnyű, egyszerű

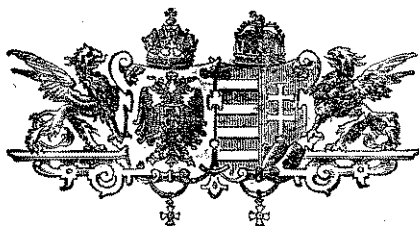
gyors-

gőzfecskendő

Thursfield szabadalma.

I. nagyság ára: 1750 frt.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebbi tűzoltószere, szivattyú- és kútyára, harang- és érczöntője

Seltenhofer Frigyes Fiai

Sopronban

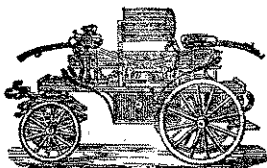
ajánlják legjobb szerkezetű

fecskendőket és tűzoltó-szerelket

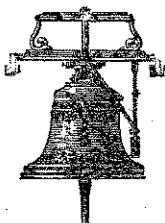
valamint kitünő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat

Előnyös feltételek!

Öt évi kezesség!

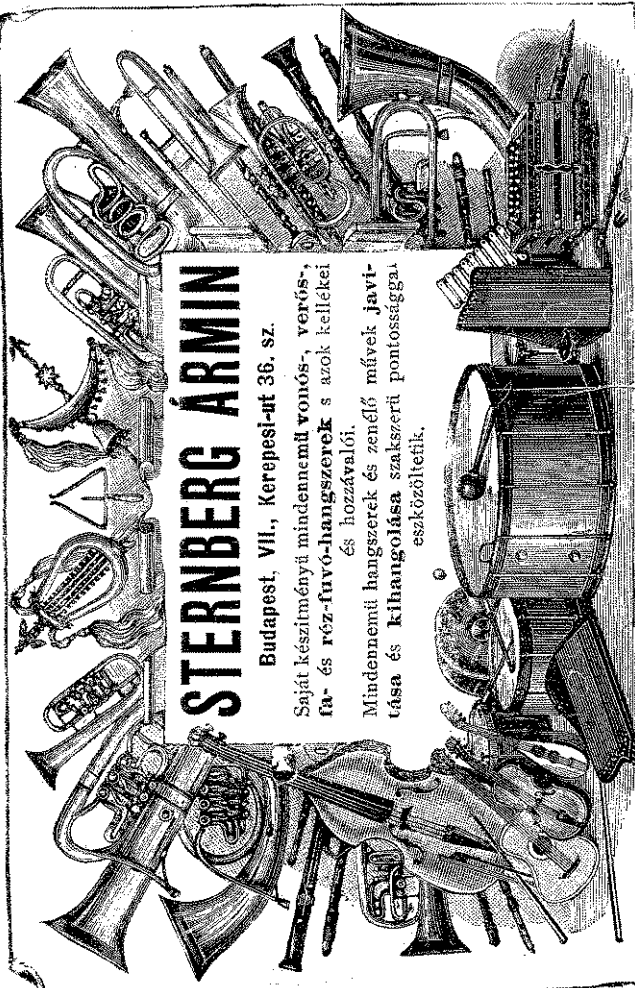

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

STERNBERG ÁRMIN hangszer-ipartelepe

Harmónikáról külön árjegyzék kérendő.

STERNBERG ÁRMIN

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz.

Saját készítményű mindennemű vonós-, verős-, fa- és réz-fúvó-hangszernek s azok keltékei és hozzávalói. Mindennemű hangszerek és zenélő művek javítása és kihangolása szakzerű pontossággal eszközöltetik.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 36.

Ezen járásból a szövetkezethez tartozó testületek — Nemeskér kivételével — mindannyian beküldötték jelentésüket jelenlegi állapotukról és a statisztikai adatokat, melyekből a tömlők értékes gyarapodása észlelhető.

6. A kapuvári járásban van 36 község 41000 lakossal; ezek közül 20 községben van a szövetkezethez tartozó 14 testület, u. m. Beled, Csapod, Dénesfa, Hővej, Keczől, Kisfalud, Himod, Mihályi, Páli községek egy-egy testülettel; Agyagos és Szergény, Edve, Vadosfa és Zsebeháza, Kapuvár és Gartha, Fertő-Szt.-Miklós és Szerdahely, Petőházi gyár, Enréd és Süttör községek szintén egy-egy testülettel; vannak még több községben tűzoltó-testületek, melyek azonban a szövetkezethez nem tartoznak.

A hőveji önkéntes tűzoltó-testület a község részéről nem részesül kellő támogatásban, miért is kívánatos volna, ha a hatóság ezen községnek a többször hivatkozott magas rendelet 17. §-át kellő nyomatékka emlékeztetőbe hozná, hogy ezen tűzoltóság fenttartható legyen. A dénesfalvi testület főparancsnokának jelentése szerint azon testületnek van 3 fecskendője és más szükséges oltószerek, és 240 méter nyomó tömlő; ezen testület egyáltalán kitűnően van szervezve. A petőházi gyári ügy agyagosszergényi testület részéről a statisztikai adatok beérkeztek.

7. A csornai járásnak van 29 községe 32500 lakossal. 11 községben, és pedig Csorna, Egyed, Farád, Jobbaháza, Némethi, Pottyond, Szany, Szill, Szil-Sárkány, Tamási és Vágh községekben van önkéntes tűzoltóság, s így ezen járásból, miután Némethi és Pottyond községek szövetkezve egy testületet képeznek, 10 testület tagja a szövetkezethez.

Csorna, Farád, Tamási és Vágh statisztikai adataikat beküldötték, a többi nem; ez alkalommal megjegyzendő, hogy a nyomó tömlőket illetőleg nem elegendő a darabszám feljegyzése, mert az egyes darabok hosszúsága különböző.

Más községekben mennyire haladott a tűzoltói ügy, jelentést tévő előtt ismeretlen.

Az egyenruha egyformaságát illetőleg az 1889. évi november hó 17-én és 1890. évi április hó 13-án tartott választmányi ülésekben mint kívánatos fogadtatott el, miszerint az 1891. évi augusztus havában Sopronban megtartandó országos tűzoltó közgyűlésig egyforma nyári egyenruha volna beszerzendő és pedig kék és fehér csikós vászonzubony és vitorlavászon nadrág.

A tiszti jelvényeket illetőleg teljesen czélszerűnek mutatkozik a fumei országos közgyűlésen megállapított szervezési szabályzatban elfogadott jelvényeket általánosan alkalmazásba hozni. Nagy haladásnak volna tekinthető, ha a tisztek száma lehetőleg korlátozható; így például alparancsnok mindig a rang idősebb osztályparancsnok lehetne; hasonlólag teljesen elegendő volna egy szertárnok, szükség esetén ez más tiszt által volna helyettesíthető; a szakaszparancsnok és helyetteseik alkalmazása csakis a legénység számától függ, miért is egy osztályban 20 emberen felül kellene lenni, ha egy helyettes parancsnok alkalmaztatik. A rendfentartó csapatnál elnök és helyettes van. Miként a folyó évi április hó 26. án tartott választmányi ülésen elismertett, a szövetséghez tartozó összes testületeknek megvizsgálása egy nyáron át teljesen lehetetlen; ennek ellenében azonban kívánatos, miszerint a szövetkezeti elnöknek kötelességévé tétessék, miszerint vizsgálatot mindanyiszor tartson, a hánszor azt egyik vagy másik testület bizonyos okoknál fogva kívánja, vagy pedig észlelt kirívó hiányok azt szükségessé teszik. A szövetkezet további fejlődésével a járási felügyelők intézményének felállítása önként fog bekövetkezni.

A szerencsétlenül járt tűzoltók gyámolítására felállítandó segélypénztárt illetőleg jelenthetem, miszerint a soproni testület 200 frttal mint alapító lép be, és évenként 150 tűzoltó után fogja a tagsági díjat fizetni, fogja pedig tenni azt azon okból, hogy joga legyen saját kebeléből az igazgató-választmányba egy tagot küldeni. A kismartoni testület már is teljesíti a befizetéseket; belépésre pedig a szövetségi elnökségnél jelentkezett Darufalva, Dénesfa, Nagy-Höflány, Petőházi gyár és Vimpác.

A Kapuvárott megtartott megyei tűzoltó-közgyűlés alkalmával a segélyalap javára gyűjtött 20 frt még a szövetségi elnök kezénél van, mivel ez nem érezte magát feljogo-

sítva ezen összeget a segélypénztár végleges megalakulása előtt kezeiből kiadni.

A szervezési szabályzatot illetőleg van szerencsém jelenteni, miszerint még 33 magyar és 696 német példány van készletben; a Kapuvárott Mihályi számára megrendelt példányokból 135 darab, és a Kirner ur által megrendelt 200 darabból 130 darab lett visszaszolgáltatva.

Már mult évi október havában, még mielőtt Mihályiból a példányok visszaküldettek, Csepreg megrendelésének eleget nem tudtunk tenni, s új kiadás eszközése vált szükségessé, mi a magyar kiadást illetőleg rövid idő alatt meg fog történni. Ezen új kiadásból a képek kihagyandók volnának, ugyszintén szükséges volna talán annak átnézése.

Ezzel jelentésemet bezárva a tűzoltói-ügy felvirágzását kívánom.

Rösch Fr.

A Győr városi és megyei tűzoltó-szövetség évi közgyűlését Ötvenyven f. év június 29-én tartotta.

A közgyűlés napja a szövetséghez tartozó testületek s a résztvevő közönség legnagyobb érdeklődése mellett folyt le.

A tűzoltóság legnagyobb része a reggel 5 órakor Győrből elindult vonattal érkezett meg Ötvenyire, hol az ötvenyeni és kunszigeti testület zenekarával fogadta az érkezőket.

Az ünnepélyes bevonulás után a feldisített nagy vendéglő helyiségeiben várta be a tűzoltóság a 9 órai időt, melyben az isteni tiszteletvette kezdetét. Az isteni tisztelet után következett a közgyűlés.

Szövetségi elnök: *Hauzer György*, győri főparancsnok.

Tárgysorozat volt:

1. Igazoló-bizottság választása.
2. A jegyzőkönyv-hitelesítők választása.
3. Elnöki jelentés.
4. A számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Az 1891-ik évi költség előirányzat megállapítása.
6. Statisztikai jelentés a szövetséghez tartozó testületekről.

7. A választmány javaslata az alapszabályok módosítása tárgyában.

8. A szövets. pénztárnok javaslata a hátralékos tagsági díjak behajtása tárgyában.

9. Hauzer György szöv. elnök indítványa az alapszab. 4. §. a) pontja tárgyában.

10. Szabó Elek szöv. alelnök javaslata a rangjelzés módosítása tárgyában.

11. A tanfolyam idejének megállapítása.

12. A jövő közgyűlés helyének megállapítása.

Különösen figyelmet érdemlő pontjai voltak a 3., 9 és 10.

Az elnöki jelentés megemlékezik a választmánynak a lefolyt évben kifejtett működéséről s kimerítő jelentésében feltárja testületi életünk kiválóbb mozzanatait. A jelentés főbb pontjai:

1. A választmány szükségesnek látta, hogy hivatását betöltse, oly gyakorlati szabályokat kidolgozni, mely szerint minden egyes tagtestület gyakorlatait egyöntetűen vezethesse; mely czélból ugyanis bizottságot küldött czélszerű gyakorlati szabályzat kidolgozása végett. A kidolgozott gyakorlati szabályzat a következő választmányi ülésen el lett fogadva és minden a megyei területen megalakult és még alakulásban levő testületnek posta díjmentesen egy példányban elküldetett, később pedig több testület kívánságára, több példányban kiadott.

2. Választmányi elnök indítványa, hogy javaslat dolgoztassék ki a rangjelzés egyszerűsítése tárgyában, miután a fennálló rangjelzés, költséges volta miatt, nem vihető keresztül. Ennek kidolgozására Szabó Elek szövetségi alelnök kéretett fel s ezen módosítás tárgyalása szintén a mai közgyűlés egyik tárgyául kitűzetett.

3. A harmadik választmányi ülés ez év június 8-án tartott, melyen az alapszabályok módosítása tárgyalatott, továbbá a statisztikai ívek beosztása véglegesen megállapítatott, ugy a közgyűlés megtartásának határnapja és tűzoltó-tanfolyam létesítése határozatott el.

4. A kiküldött statisztikai ívek közül beérkezett 38, be nem küldetett 23.

5. A beküldött statisztikai adatok szerint 38 testületben : 2508 működő, 339 alapító, 1733 pártólotag, továbbá 39 szívószerkezettel ellátott és 35 szívószerkezet nélküli fecskendő, 2364 méter tömlő egységes csavarral, 671 méter tömlő egységes csavar nélkül, 15 szerkocsi, 32 lajtos kocsi, 194 létra, 357 vízfordó kanna, 44 ponyva és a 859 egyéb szer van. Az alaptőke 4951 frt 0.8 kr., és a segélyalap 7635 frt 43 kr.

A fennebb említett és létesítendő tanfolyamra jelentkezett összesen 11 testület 72 taggal.

Az itt elősoroltak szerint, ámbár nem egész híven, de mégis megközelítőleg kimutatattik megyénkben a tűzoltó-testületek és ezek üdvös működése iránti érdeklődés, mi a kellő ügybuzgalom mellett mindenestre még sokkal erősebben fog fejlődni.

Az elnöki javaslat hatósági jelleggel óhajtja felruházni a tűzoltó-szövetség választmányát, mely szerint jogában álljon nevezett választmánynak tűzoltói ügyekben mint hatósági közeg szerepelni. Pl. ha valamely a tűzoltó-testületek nem felelnének meg köteleességüknek, vagy testület éppen nem volna valahol, a választmánynak joga legyen oly intézkedéseket tenni, melyek biztosítanak az illető községben egy tűzoltó-testületnek sikeres működését, esetleg fennállását. Megjegyzendő: a választmány ilyenmő dolgokbani határozatáról értesitené a megyei hatóságot.

Az elnök ezen indítványát a közgyűlés egyhangulag elfogadta,

A rangjelzésről szóló javaslatot is magáévé tette a közgyűlés. Ennek tartalma: Az országos tűzoltó-szövetséghez, a megyei tűzoltó-szövetség közgyűléséből indítvány teendő arra nézve, hogy az 1887. évben Fiumeban tartott közgyűlésen elfogadott rangjelzés, mely különösen a szövetség tulajdoni részét képező falusi tűzoltó-testületeknél, azok viszonyai s a csekély létszámnál fogva, gyakorlatiasnak nem látszik, hatályon kívül helyeztessék s helyette a következő rangjelzési mód fogadtassék el.

Az országos tűzoltó-szövetségi elnök és alelnök rangjelzése — az eddigi.

Főparancsnok: posztó galléron 3 arany rózsza, a gallérzsinórzat mellett arany sújtás, rézzel borított és körített s cserlombokkal diszitett taréju, cserlombos rohamszíjjal ellátott fekete borsisak.

Alparancsnok: a főparancsnokéhoz hasonló sisak, posztó-galléron három arany rózsza; osztály-parancsnok: rézzel borított és körített taréju keresztpántos sisak, posztó-galléron 2 arany rózsza.

Csapattisztek, segéd-tisztek, szertárnok stb., osztály-parancsnoki sisak keresztpántok nélkül, posztó-galléron egy arany rózsza.

Cső- és rajvezetők: fekete borsisak, posztó-galléron egy ezüst rózsza; a váll-zsinór stb. a régi rangjelzési mód szerint.

A javaslat végül így fejeződik be: Miután felette szükséges, hogy az országos tűzoltó-szövetség által hozott határozatok a tagtestületekre kötelezők legyenek s általuk keresztül vitessenek, egyidejűleg indítványozandó, miszerint az alapszabályokba azon intézkedés, hogy a mely tagtestület az országos tűzoltó-szövetség által a rangjelzést stb. illetőleg hozott határozatokat magáévé nem teszi s a megállapított rangjelzéstől eltérő rangjelzést létesít és léptet életbe, a szövetség kebeléből kizáratik, pótlólag azonban felvétessék.

A közgyűlés egyéb tárgyairól is néhány szót.

Az alapszabályok stiláris javításon mentek keresztül.

A tanfolyam megtartásának ideje érdekes vitatkozás után szeptember hónapra tétetett.

A jövő közgyűlés Győr-Szent-Mártonban fog tartatni.

Ezek után a közgyűlés, az elnök indítványára azon határozatát mondja ki, hogy József főherczeg ő Fenségénél, a tűzoltó intézmény magas pártfogójánál, az elnök vezetése alatt küldöttségileg fog tisztelegni.

A lelkesedés örömhángján fejezi ki hódolatát a magas vendég előtt a megyebeli tűzoltóság.

Végül az elnök, mielőtt az ülést bezártnak nyilvánítaná, a jelenvoltnak lelkes szavakkal a további kitartásra buzdítja.

Közgyűlés után társas-ebéd következett. Az ebéd alatt nem maradtak el a felköszöntők. Elsőt mondotta Hauzer György elnök a királyra, azután Pammer szent iváni főparancsnok József főherczeg ő Fenségére; mondattak továbbá Földvári Elemér országgyűlési képviselőre, Hauzer György elnökre, a tűzoltó-testületekre és sok másra.

A jó kedv mellett lefolyt ebéd után ismét következett a komoly rész: az öttevényi és kunszigeti tűzoltó-testületek tartottak gyakorlatot.

Ezen derék testületek működéséről csak dicsérőleg nyilatkozhatunk. Ügyesség, jártasság, határozottság a dolgokban mit ekkor tapasztaltunk, azon meggyőződésre engedett bennünket jutni, hogy igazán, e két derék testület, minden szerénysége mellett, kivirta magának a méltó «tűzoltó» nevet s az igazi elismerést. Kiemelendő jó tulajdonai közé tartozik végre a két testületnek a higgadtság. Nem kapkodnak munka közben, mindig oly meggondolva cselekesznek, hogy meglepik a szemlélőt. Gyönyörűség volt nézni a versenyzők rohamát. A gyakorlat bevégezésével több tűzoltó lett szolgálati éremmel kitüntetve.

Ezek után visszaíndult a mintegy 300 főből álló csapat a vendéglőbe, hol a nap öröme táncz következett.

Igy mult el a közgyűlés napja. A megye tűzoltói jó emlékekkel megrakodva, lelkesedéssel betelve hagyhatták el Öttevény községét.

Általános rész.

Az első tanfolyam.

Kétségtelen, hogy mindazok, kik némi érzékkel bírnak a humanisticus tűzoltó-intézmény iránt, vagy éppen maguk is annak harcosai sorába tartoznak élénk, érdeklődéssel néznek eléje a budapesti önkéntes tűzoltó-testület ama elhatározásának, hogy Budapesten folyó év augusztus havában mintegy 16—17 napra terjedő országos tűzoltó-szaktanfolyamot tart, melynek hallgatására illetve az abban való részvételre minden komolyan érdeklődőnek szabad utat és hozzáférhetést engedett.

Jó eleve közhírré tette a tanfolyam tartásának idejét, annak módozatait, a kötelmeket, mik azzal járnak és a kedvezményeket miket a tanfolyamot tartó testület egyeseknek s az összességnek biztosít. Szétment a híre országszerte, de még külön-külön is igyekezett a közfigyelmet reá felhívni a testület az által, hogy a «Tűzoltó Közlöny» jun. és jul. számát, melyben a tanfolyam tüzetes leírása, illetve a részletes felhívás foglaltatott, minden alispán és polgármesteri hivatalnak külön megküldötte.

Az országos tűzoltó-szövetség központi választmányához pedig a június 22-én tartott ülés alkalmára erről jelentést,

illetve kérvényt mutatott be, melyhez a nagyméltóságú m. kir. belügyi Miniszter úrhoz intézett felterjesztés volt csatolva, a jó szándék kegyes figyelemre méltatása és miniszteri biztos kiküldése iránt.

A központi választmány helyes érzékkel oldotta meg a kérdést, amennyiben örömmel üdvözölte a budapesti önkéntes tűzoltó-testület ebbeli tevékenységét s az ország tűzrendészetének fejlesztésére ebben üdvös dolgot látott, s mint ilyent a legmelegebb pártolással és ajánlattal terjesztette fel a magas kormányhoz, hol mint tudjuk, szintén kedvező fogadtatásra talált s ő nagyméltósága a miniszterelnök és belügyminiszter úr a törvényhatóságoknak körrendeletileg ajánlotta figyelmébe, a központi választmánynyal pedig tudatta, hogy a tanfolyamhoz miniszteri biztosul *gyulafalvai Bulyovszky Aladár* b. ü. miniszteri titkár urat küldte ki.

Ha csak egy héttel előbb megy ki ez a figyelemre méltó körrendelet, ugy bizonyára sok vármegye és város sietett volna már most felhasználni a kínálkozó kedvező alkalmat, így azonban intézkednie már nem lehetett, de a jövő évben tartandó szaktanfolyamra kiküldetések eszközlésének szándékát már most jelentette a magas kormányfőnek.

A jelentkezettek száma felrugott összesen 42-re, de

amikor a tényleges megjelenésre került a sor, akkor már csak 34-re olvadtak le, ebből is különböző körülmények folytán 5 eltávozott, kettő későn jelentkezett, úgy, hogy tulajdonképen csak 27 olyan hallgató maradt, kik mindvégig a legnagyobb pontossággal kitartottak.

Nem mondható nagy számnak, de szem előtt kell tartanunk, hogy az első ilyen kísérlet, mely mindig bizonyos nehézségekkel van egybekötve; lássuk azonban, kik voltak jelen a tanfolyamon, ezek közé számítva azokat is, kik időközben eltávoztak:

Kovács János (Husztról), *Deáky Kálmán*, *Molnár József*, *Gáspár János* és *Bakány József* (Csákvárról), *Gálffy Adám* (Székely-Keresztúrról), *Koch József* (Nyitráról), *Jvanics Gyula* (Rév-Komáromból), *Deusch Jakab* (Simontornyáról), *Nagy József* (Erzsébetvárosról), *Bencze Sándor* (Bölcskéről), *iff. Bathó Endre* (Jászberényből), *Bartal Mór* (Nagy-Megyerről), *Mardula József* (Budapestről), *Izsáki Péter* (Topolyáról), *Zombori Albert* (Magyar-Láposról), *Szidanits Ferő* (Budapestről), *Novák János* (Esztergom-Bajnáról), *Szondi Károly* (Kecskemétről), *Paterts János* és *Weiss Sámuel* (Gödöllőről), *Gróf József*, *Ungár Sándor* és *Felinek János* (Budapestről), *Kenyeres Benedek* (Török-Szt-Miklósról), *Spits Imre* (Erzsébetfalváról), *Ferenczy János* (Szatmárról), *Róder Imre* (Vecsésről), *Stanulovits László* (Aradról), *Virágos Sándor* (Szentésről), *Tompák István* (Terezoóczról, Slavonia), *Farkas Gyula* (Szigetvárról) s későn jelentkeztek tehát a tanfolyamra felvétők nem voltak, a hátralevő időt azonban hallgatták *Richter Ferencz* (Nagy-Szombatról) és *Ritt Alajos* (Aradról).

Augusztus 3-án (vasárnap) jelentkeztek személyesen a hallgatók a testület parancsnoksági irodájában, hol a törzskönyvbe beírták s anyakönyvi adataik felvételtek, a továbbiakra nézve pedig kitanítva lettek. Este 8 órakor a vasutczai «Mikádó» című vendéglő kert-helyiségeiben összegyűlt a parancsnokság teljes számban, mely a megjelent kormánybiztost *Bulyovszky* min. titkár urat fogadta, jelen voltak néhanyan a budapesti társtestületektől, köztük Weigmann és Ehrlich főparancsnokok s a tanfolyam hallgatók teljes számban. Az ismerkedési est kedélyes hangulatban folyt le, mondanunk sem kell, hogy felköszöntések is voltak, *Bárdny* főparancsnok mint quasi házi gazda a kiküldött kormánybiztos egészségére emelte a poharat, viszont a kormánybiztos a hallgatókhoz intézve szavait, szorgalomra és kitartásra buzdította őket, a hallgatók sorából *Ferenczy* szatmári főparancsnok és *Deáky* csákvári segédtsit szölköztak.

A tanfolyam-hallgatók nagy része, szám szerint 20-an, a csoportos szállást vették igénybe, mely célra a budapesti önkéntes tűzoltó-testület a *Ferencz-József* rakpart 23-ik számú ház II-ik emeletén (sajátszerű véletlen: a boldogult *Kempelen* f. o. főparancsnok volt lakása) 5 szobából álló lakást bérelt ki s rendeztette be laktanya módjára, tisztán és elég kényelmesen; ide a még meglévő vezeték bekapcsolásával a fővárosi tűzoltó-főparancsnok úr a villamos tűzjelző-csengétyűt állította be szivességből, minek folytán az ott elszállásolt hallgatók, majdnem minden azon idő alatt előfordult tüzesethez feliasztva lettek s így kivonulhattak.

Augusztus 4-ikén (hétfőn) reggel 7 órakor a fővárosi tanács szives készségéből átengedett IV. ker. Lipót-utczai polgári iskola egyik II-ik emeleti termében kezdetét vette az elméleti előadás, melyet *Bulyovszky* miniszteri biztos úr nyitott meg igen zamatos, buzdító beszéddel, ki után még *Bárdny* főparancsnok szölközt, mire a soron lévő előadó megkezdte a tárgyából az elméleti előadást, a kormánybiztos minden egyes parancsnok, illetve előadó előadását meghallgatta, vagyis az elméleti előadásokra is igen gyakran ellátogatott, megtekintette a főparancsnok és titkár kísértében a díjtalan szállást is, mely igen megnyerte tetszését s e felett megelégedését többször nyilvánította.

Az uralgó nagy hőség folytán a délutáni gyakorlatok kezdete 4 órától 5-re tétetett át, s így már az első gyakorlat is a Kun-utczai mászóháznál és gyakorló-téren délután 5 órakor vette kezdetét, melyhez a közös szálláson lévő 2 parancsnok vezényelte alatt az őrtanyáról a mozdony-szivattyú és szerkocsin vonultak ki. A kormánybiztos úr itt is megjelent, sőt valamennyi gyakorlaton, úgyszólván elejétől végig a legbámulatra méltóbb kitartással jelen volt. Az első óra a rendgyakorlatoké volt, mely csakhamar jól ment, úgy, hogy

a kezdettel mindenki meg lehetett elégedve, azután a szerek gyakorlati ismertetéséből és a szivattyú iskola-szereléséből tartatott egy-egy óra, mire az idő beesteledvén a gyakorlatvéget ért s a bevonulás szabályszerűen megtörtént.

Megjegyzendő, hogy az egyöntetűség kedvéért, néhány kivételével, valamennyi tanfolyam-hallgató a testület szertárából kapott nyárizubbonyt, nadrágokat és a szükséges személyes felszerelvényeket.

Gyakorlati tapasztalatok szerzése szempontjából az is elrendeltetett, hogy a tanfolyam hallgatók közül esténként 4-en éjjeli őrségre lettek egész szabályszerűen beosztva.

Mondják, hogy érdekes előadásokban nem volt hiány, hogy, ami lehetséges volt, szemléltetőleg lett előadva, így például Köhler szivattyú-mester az előadásaira egész arzenált vitetett fel a régi és újabb szivattyú-szerkezetekből, tömlők-ből, csavarokból, kapcsokból stb. úgy, hogy mindenki kézzel foghatólag láthatta azt, a mi magyarázva lett. Dr. Gerber gyakorlatilag mutatta be a kötéseket és sebek kezelését. Hérmán a nagy toló-létra miniatűr-példányát mutatta be. A gyakorló téren pedig mindaz gyakorlatilag ismertetve és oktatva lett, mi az elméleti órákban előadatott.

Az elméleti és gyakorlati előadások 4-ikétől—9-ikéig bezárólag a beosztás szerint megszakítás nélkül folytak. 10-ikén (vasárnap) pihenő engedélyeztetett, délután pedig a tanfolyam hallgatók egy része, a kormánybiztos és a parancsnokság Gödöllőre rándult ki, hol az ottani önkéntes tűzoltók erdei táncvigalmat tartottak volna, ha az eső el nem mosta volna.

Aug. 11-én (hétfőn) reggel 7 órakor már ismét kezdetét vette az elméleti előadás s délután a gyakorlat, mely naponkint a legpontosabban betartatott szombat estig.

Aug. 12-én d. e. 11 órakor az elméleti előadás után átmentek a tanfolyam-hallgatók dr. Szily f. o. helyett, és *Hevesi* szak-parancsnok vezetése alatt a budai *Ganz* és *Tsaféle* vasöntő és villamos gépek gyártelepére, hol az igazgatóság és *Oszetsky* Lajos testületünk tb. oszt. parancsnoka fogadták és kalauzolták az egész gyártelepen, megmutatva a berendezéseket és tűzrend, óvintézkedéseket. Különös szeszélye a véletlennek, hogy éppen ebben a gyárban égett le aug. 19-én a két emeletes igazgatósági épület tetőzete a padláson felhalmozott nagy mennyiségű iratok és papírneműek meggyulása folytán. A tüzesethez, mely délután 4 órakor történt a tanfolyam-hallgatók nagyobb része is kivonult.

Aug. 13-án *Köhler* a szivattyúk kipróbálását tárgyazó előadásának gyakorlatilag leendő bemutatása céljából az V. ker. Nádor-utczai f. o. vízvezeteki telepen tartotta meg azt, melyen *Kájlinger* f. o. és testületi gépész-mérnök is tevékeny részt vett. Az igen tanulságos előadást befejezete után a *Geitner* és *Rausch-féle* gyár-telepet tekintették meg.

Aug. 16-án a tanfolyam-hallgatók *Hérmán* oszt. par. és *Hevesi* szak. par. vezetése mellett *Walser Ferencz* VII., *Rottenbiller-utczai* tűzoltó-szer gyárát és harangöntődjét tekintették meg, hol igen szíves fogadtatásban részesültek.

Ugyancsak 16-án d. e. tekintették meg a IX., ker. Soroksári-uton lévő «Király»-malmot, melynek tűzrendészeti berendezése példászerű s mindenkit meglepett.

Aug. 17-én (vasárnap) reggel 8 órakor a tanfolyam-hallgatók a m. kir. operaház berendezését tekintették meg, hol *Szilágyi* főmérnök *Breuer* f. o. segédtsit és *Keller* főgépész kalauzolták őket szives előzékenységgel.

Ugyancsak 17-én délután tartatott meg a Kun-utczai mászóháznál a testület tagjai és a tanfolyam-hallgatókkal vegyes nagy záró-gyakorlat, melyet nagy számu hölgy- és úri közönség nézett végig, élénk érdeklődéssel. Be lón mutatva ez alkalommal a *Stolcze-féle* füst-álarcz gyakorlati próbája, a melynek segélyével *Németh* őparancsnok a legpenetralisabb füstben mintegy 19 percet töltött, anélkül, hogy legcsekélyebb baja esett volna. A *Miller-féle* extincteurókkal való kísérletek is igen fényesen sikerültek; a 30 literes önműködő fecskendővel *Köhler* szivattyú-mester 20 másodperc alatt nagyarányú tüzet oltott el, míg ugyanolyan a két ember által kezelt kézi szivattyúval csak 3 perc alatt sikerült eloltani. Délután 1/26 órakor érkezett a helyszínére a budapesti önkéntes mentő-egyesület egy mentő kocsija 3 egyesületi taggal és *Burián* intézővel, kik a tanfolyam-hallgatókon igen sikerült kötéseket és mentési-gyakorlatokat végeztek, a jelen-

lévő közönség osztatlan elismerése mellett. A mentő-egyesület megjelent tagjai és *dr. Kress Géza* igazgató úrnak illő, hogy e helyen is kifejezzük szívélyes köszönetünket.

Ezután a tanfolyam-hallgatók *Bulyovszky* kormánybiztossal és az előadó parancsnoksági tisztekkel élükön az összes szerekkel együtt fénykép-felvétellel örökítették meg az I. ső országos szaktanfolyamot, mely igen szépen sikerült.

Erre kezdetét vette a tulajdonképeni gyakorlat, melyet *Bárány* főparancsnok vezetett; volt szivattyú-iskola és gyors-szerelés 3 szivattyúval (2 mozdony- és egy kocsi-fecskendővel), melyben a tanfolyam-hallgatók és a testület tagjai vegyes beosztásban vettek részt; volt iskola-mászás III. emeletre, három ablakban 9 létrával és II. emeletre 2 ablakban 2 létrával, azután gyorsmászás; továbbá ugrás az ugró-ponyvába I. II. III. emeletből; mentőtömlő gyakorlatot; a nagy műszerkezeti tolotétra iskola szerelése; párkánylétra szerelés, kötélben való leereszkedés a III. emeletről, drezdai módon, mire besötétedett fáklyák lettek gyújtva s ezek, valamint az ez alkalomra használatba vett, különben is ismert magnesium-fáklyák fényével tartatott meg a jelképes tűz-támadás, mely igen érdekes látványt nyújtott. Ez alkalommal a párkánylétra szerelésével majdnem végzetesre válható baj történt, ugyanis a bevégzett szerelés után Németh őrp. mint csővezető kiszállt a párkány-létrán a tetőzetre s utána *Jakovovits* mászó lépett ki mint beosztott segédcsővezető, ki az akkor már felhuzott sugárcsővet jobb kezében tartva a párkánylétra első fokára hágott, mely véletlenségből kitört alatta s fél testével a levegőben függött egyedül balkézrel tartva fenn magát; a közelállókát rémület szállta meg, de szerencsére, nevezett nem veszítette el lélekjelenlétét, erős akarattal felkúszott a létrára anélkül, hogy a sugárcsővet kezéből kiengedte volna, s egész hideg vérrrel ment fel a tetőzetre, mintha misem történt volna; a nagy közönség tapsal jutalmazta meg ezt a bravourt. A gyakorlat befejeztével sorakoztatván a legénységet, főparancsnok ott a helyszínén megdicsérte bátor magatartásáért s kinevezte csővezetővé.

Másnap, azaz 18-án. valamint 19-én reggeli 7 órától d. u. I. óráig tartott az elméleti szakvizsga a kormánybiztos elnöklété alatt, melyre 27-en jelentkeztek a tanfolyam-hallgatók. Általánosságban igen szabatos feleleteket adtak a hallgatók, s beigazolták azt, hogy nem hiába való dolog volt a fáradság, mi kiképeztetésükre lett fordítva. Második napon *Schultz Lajos* balasa-gyarmati ö. t. főparancsnok és közp. választmányi tag is végig hallgatta az elméleti vizsgát, valamint a délután tartott gyakorlati vizsgát is végig nézte. Gyakran jelen volt az elméleti és gyakorlati előadásokon *Rupp József* erzsébetfalvi ö. t. alparancsnok is, ki a vizsgákat is végig hallgatta meleg érdeklődéssel.

Aug. 19-én esti 1/2 órakor ért véget a gyakorlati vizsga, melynek befejezte után *Bulyovszky* kormánybiztos úr elnöklété alatt összeült az előadó tisztikar s a vizsga eredményét komolyan mérlegelve a minősítéseket mondotta ki; ennek eredményéhez képest kitűnően képesített tisztekké lettek: *ifj. Bathó Endre* és *Ferenczy Fános*; tisztí képesítést nyertek: *Deáky Kálmán*, *Gálly Adám*, *Ivanics Gyula*, *Nagy József*, *Bartal Mór*, *Róder Imre* és *Tompák István*; kitűnően képesített altisztekké lettek: *Bakány József*, *Koch József*, *Bencze Sándor*, *Szidanits Jenő* és *Kenyeres Benedek*, a többiek. u. m. *Kovács Fános*, *Molnár József*, *Gáspár Fános*, *Deutsch Jakab*, *Zombori Albert*, *Novák Fános*, *Szondi Károly*, *Paterts Fános*, *Weisz Sámuel*, és *Spitz Imre* altiszti képesítésben részesítettek. Kettő ismétlésre utasítottak.

A látogatási igazolvány a vizsga eredményének kihirdetése után nyomban kézbesítették a tanfolyam-hallgatóknak, míg a képesítési bizonyítványok később lettek minden egyes részére megküldve. Ez alkalommal *Bulyovszky* kormánybiztos bucsú-beszédet intézett a hallgatókhoz s szíves emlékkébe ajánlotta az együtt töltött kedves napokat, mire a hallgatók lelkes éljenzéssel válaszoltak. *Bárány* főparancsnok az előadó tisztikar nevében szólt hozzájuk s további önképzésre buzdította őket, majd hálás köszönetét fejezte ki úgy a maga, mint tisztársai részéről a magas kormány kiküldöttje, *Bulyovszky Aladar* miniszteri biztos úrnak, kit rövid együttlétünk alatt megtanultunk tisztelni, nagyrabecsülni és szeretni. A tanfolyam-hallgatók nevében *Ferenczy* és *Deáky* szólottak s köszönetüket fejezték ki a velük való fáradságokért.

Esti 10 óra után az előadó tisztikar, a kormánybiztossal élén s a tanfolyam-hallgatók egy része a «Mikádó» vendéglő kertjében kedélyes vacsorára gyűltek össze, mely alkalommal lelkes felköszöntésekben nem volt hiány, kedves meglepetést tartott fenn számukra a kormánybiztos úr, bucsúbeszédjét t. i. azzal toldotta meg, hogy a tapasztaltak és látottak feletti megelégedése és elismerése nem engedheti meg, hogy velünk egy időre is szakítson, s ha már tényleges működő tagja nem lehet ennek a valóban humanus intézménynek; legalább mint alapító-tag akar ahhoz tartozni, s e célból 100 forintot tett le a főparancsnok kezeibe.

Valóban a tanfolyam méltóbb befejezést alig nyerhetett volna.

Levél a szerkesztőséghez a tűzoltósági felügyelői intézmény tárgyában.

Tekintetes szerkesztő ur!

Kézhez kapván becses lapjának f. é. június és július havi számát, melyben *dr. Szily Fózsef* ur által a «tűzoltóság felügyelői intézmény» tárgyalatik és miután én is majdnem ugyanazon a nézetem vagyok mint tisztelt cikkíró ur, kívánok egyénhány szóval pótlólag hozzájárulni és kérem ha megengedi, ezen sorokat nyilvánosságra hozni.

Hogy a tűzoltósági felügyelői intézmény megvalósuljon, nézetem szerint szükséges, hogy első sorban is, minden megyében a megyei tűzoltósági szövetségen kívül, minden járásban járási tűzoltósági szövetségek is alakittassanak. És ezt annál is inkább kell létesíteni, mert csakis ezen az úton lehet minden járás igényeinek megfelelni vagy legalább is kívánalmait meghallgatni és ennek folytán az egyöntetűséget és egyöntetű eljárást elérni; miután a járási szövetségek a megyei szövetséghez épen oly viszonyban állnának mint a megyei szövetségek az országos szövetséghez; csak hogy a munka fel volna osztva és a központból sokkal könnyebb volna az országban tűzoltó-testületeket vezetni.*)

Magától értetődik, hogy az országos, illetve megyei szövetség szabályai vagy közgyűlés határozataival ellenkező határozatokat hozni és foganatosítani nekik nem lehet; sőt kötelezni lehetne őket, hogy a tűzrendészet, tűzoltás és tűzoltóságra vonatkozókról időszakonként, vagy ha szükséges azonnal a felsőbb fokú szövetségnek előterjesztést tenni.

A járási szövetség választaná a járási tűzoltóságifelügyelőt, eleve meghatározván annak hatáskörét, kinek intézkedéseit nem csak a tűzoltó-testületek, hanem a községek előljáróságai is volnának vagy rendeletileg, vagy törvényhozással kötelezendők végrehajtani; továbbá mely felügyelőhöz a tűzrendészet és oltásra vonatkozó jelentések — a tűzjelentéseket sem kivéve — pontosan beterjesztendőek, ki azokat összegezve a választmány, illetve közgyűlés elé terjesztené, a honnan a megyei, illetve országos szövetség útján a nm. belügyminiszteriumhoz felterjesztendőek.

Nálunk, felső csalóközi járásban, mely 51 községből és jelenleg 24 önkéntes tűzoltó-testületből, mely 1200 ember tényleges létszámmal bír, a járási szövetség és felügyelői intézmény eszméje már 1886. megpendítettett, sőt a járási szövetség már meg is alakulván, alapszabályait a pozsony-megyei alispáni hivatalhoz további felterjesztés végett be is küldte, mely azokat az akkor alakult megyei tűzoltó-szövetségnek véleményezés végett kiadta, a hol ezen alapszabályok tárgyalattak is, de oly véleménynyel az alispáni hivatalhoz visszaterjesztettek, hogy «államot az államban alkotni nem lehet», minék folytán a megyei hatóság a nélkül, hogy felterjesztette volna a miniszteriumhoz, elutasította. Azóta ez az ügy csak pihent.

Most azonban a járási főszolgabíró *Molnár László* ur felhívására a fonalak ujonnan felvétettek és a f. évi június hó 15-én tartott értekezleten (melyen 22 önk. tűzoltó-testület parancsnokai és az összes községek előljárói résztvettek) kimondatott a járási szövetség létesítésének szüksége, miután a megyei szövetségről már ide-oda 4 év óta nem hallatszott.

*) Nem vagyunk cikkíró urral egy nézetem, mert így ma holnap annyi lenne Magyarországon a tűzoltó-szövetségek száma, hogy ez akadályozná meg a helyes ügyrendet. — Leghelyesebb és legtermészetesebb a vármegyei tűzoltó-szövetségek létesítése, ám ezek azután feleljenek meg rendeltetésüknek. A tűzoltó-szövetség felügyelői intézménye nem függ az ajánlatba hozott decentralizációtól.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA,

AZ ORSZAGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSEG HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

A SZÖVETSEGI TAGTESTÜLETEKNEK DIFTALANUL KULDETIK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORÉCKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-titkárja, az országos tűzoltó-szövetség titkárja.

A kiadóhivatal vezetője: **CLAIR ISTVÁN**, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-pénztárnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-körút 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Szentkirály-utca 22., III. em., 34.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelekeibe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 frt 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.
MEGREDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom: Az első országos tűzoltó-szaktanfolyam, Bárány N. Ernőtől. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész.* A várpalotai önk. t. testület zászlószentelése alkalmából tartott alkalmi beszéd. — A felső csallóközi jár. tűzoltó-szöv. alapszabályai. — Fejérvári m. tűzrendészete. — Levél a szerkesztőséghez. — *Testületek köréből.* Az ujaad-zsigmondházi tűzoltó-zászlószentelése. — A mátészalkai önk. tűzoltó-testület. *Irodalom.* — *Hírek.* — *Tűzesetek.* — *Vegyesek.* — *Hirdetések.*

Az első országos tűzoltó-szaktanfolyam.

Ismét, ezuttal azonban nem szívesen, foglalkozunk az első országos tűzoltó-szaktanfolyammal, mely augusztus havában Budapesten tartatott.

Miért nem szívesen? Mert a «Tűzrendészeti Lapok» szeptember 5-iki számának első cikke szintén arról szól, melléje oly kritikát mondván, a mely által válaszra provokálva vagyunk. Kivánságunk egyuttal a cikket, mely a végén az «egyedül üdvözítő» megoldásra utal — és ez alól kilátszik az impulzus lólába — egy kis igazságra, azután még egy kis helyesebb fel fogásra corrigálni.

Felszólásunk valóban nem volna helyén, ha mi önmagunkat vádolhatnók azzal, miszerint a kritikát magunk fölött nem bírjuk meghallani. De nem az. Mi szívesen hallgatjuk és eltűrjük, csak igazságos legyen.

Mivel azonban a cikkíró — noha nevét nem ismerjük, de sejtethjük — azok táborába tartozik, kik az önk. tűzoltó-testület parancsnoksága bárminemű helyes intencióját mind ez ideig és — legyünk őszinték — várhatólag még továbbra is kicsinyléssel fogadják, mint ha a füst nélküli puskapor tényleg ott lelte volna fel találását, — szokatlannak tünik fel előttünk, hogy cikkíró futtában oly szíves vala egyrészt a testület parancsnokságát dicséretre méltatni, másrészt pedig annak tisztikarát oldalba lökni.

A tantolyam horderejéről, a megoldandó feladat fontosságáról mi is alkottunk magunknak teljes, tiszta képet és valóban nincs szükségünk arra, hogy az ügynek ezen tulajdonságára, mintegy felébresztessünk post festum. Annak szintén adtunk nyíltan és beismerőleg kifejezést, hogy a szükséges tapasztalatok — értve a rendezés tekintetében — hiányában vagyunk, mert szakmánkban tantolyam ez ideig Magyarországon érdemileg még nem tartatott meg.

Az ez idáig a vidéken tartott három napi értekezést komolynak és egésznek nem vehettük. A magunk körében mindazonáltal helyeseltük a kísérletet, melynek yalószínűleg a viszonyok adták meg az irányt. De mivel erről ki nem tudósittattunk, nem szólhatunk hozzá, nem bírván azon rossz tulajdonsággal: kritikát mondani oly fontos ügy fölött, melynél «személyes megjelenéssel avagy befolyással» meggyőződést nem szerezhettünk magunknak.

Hogy a tantolyamon a felmerült viszonyokból szerzett tapasztalatok becses anyagot szolgáltatnak önmagunknak a jövőre, melynek kimerítő nyugodtsággal nézünk elébe, azt bizonyosra vettük; pozitív pedig azon öntudatunk is, hogy midőn hisszük, hogy helyesen cselekedtünk, még helyesebben fogunk cselekedni jövőre — de mindig csak saját erőnkéből.

«Mindenekelőtt» helyreigazitandónak véljük — mint a polemizálás keretébe tartozónak — hogy tisztelt lapársunk nagy tévedésben mozog, ha cikkében egyedül Köhler István tisztársunknak vindikálja az uttörő gondolatot a tantolyam létesítése körül, melynek elfogadására a parancsnokságot «rábirta».

Nem akarjuk Köhler István bajtársunkat megfosztani azon érdemtől, hogy valóban ő volt az, ki az eszme megvalósulására határozati javaslatával előlépett; de szolgáljon cikkírónak tudomására, hogy a testület parancsnoksága a tűzrendészeti kormányrendelet életbe léptetése után bizalmas értekezletein nagyon is fontolórá vette ezen nélkülözhetetlen ügy mozgásba tételét és erkölcsi tekintetből ez idő szerint (de még jövőre is) kizárólag a fővárosi önk. tűzoltó-testületre nehezedő feladattal való megbarátkozást.

Mint a jó gazdász, ki talaját jól ismerve, azt oly maggal hinti be, melynek busás csirázásától várja és reméli fáradságának jól meghozandó értékét, mi is a viszonyok fölött szemlét tartva, mit találtunk? Készséget, önzetlen munkára való ajánlközást, lelkesültséget a mi táborunkban; ellentállást, szükkeblü kicsinyeskedést, irigységet, igyekezeteinknek gátat mindenfelé, szóval: még nem született, ki okosan megérthetné, hogy mi szülte ellenségeskedéseket a városi tűzoltó-testület parancsnokságánál, mely mint hivatott (?) referense ügyeinknek is, a fővárosi tanácsnál minket — protegált.

Ez így volt és valóban, tiszta érzéssel örvendünk kell, hogy megszűnt. Legalább annak vesszük mi a magunk részéről egész őszintén — a békekötés óta.

Ily viszonyok által körbezve nem volt tehát nyugodt terünk aktióra.

De még komolyabb megfontolásra vétetett annak idején az is, hogy az ily visszás állapotoknak a mi szenvedő részünkre való megszüntetésére oly felterjesztést meneszszünk legmagasabb helyre, hol a tanfolyam létesítése országos érdeknek lévő ügyként tekintetik, mely felterjesztés által czélt elérve, ez re-torsióképen, mintegy ráparancsolólag visszaesett volna azokra, kiket illetett vala, — hogy a miniszter akaratából is — vállalkozásunk mindennemű erkölcsi támogatásban részesíttessék.

Bizvást tudjuk, hogy a magyar érzésű fővárosi tanács azon pillanatban, hogy országos érdekre történt volna hivatkozás, ismét magaslatán állott volna — mint a hogy ezt számtalanszor tapasztalhattuk már hazafias ténykedéseiben — eltekintve az őt környező pygmeusok véleményétől.

Ezt az utat azonban nem választottuk meg akkor-tájt, mivel hogy a kormányrendelet alig bujt ki vala embryonalisburokjából. Itt az időt még be kellett várni; az új viszonyok alakulásától függött korábbi vagy későbbi aktiónk.

De mikor az idővel az akadályok megszűntek lenni, a testület pedig tetemes kiadásaira megteremté az anyagi alapot is, örömmel léptünk a munkálkodás terére. A fővárosi tanács, a városi tűzoltó-testület parancsnoksága csakugyan készséggel támogatta ügyünket; *Köhler* István tisztársunknak pedig határozati javaslatának elfogadásával igazolva lett azon szép, rózsaszínű festékekkel föstött tájképe, mely «meggyőző érveivel» élénkbe tárult.

A tanerők alkalmazása tekintetében úgy hisszük, hogy a testület parancsnoksága a leghelyesebben járt el, midőn a munkafelosztással a tanfolyamot a tanerők között is általánosabbá tenni igyekezett. A cikkiró különben ezen munkafelosztást szintén helyeslven, ezt «az idén»-re concedálja.

Tán nem szorul bővebb magyarázatra, hogy miért tartható ezen módszer a legalkalmasabbnak és hogy a testület éppenséggel nem cselekedne helyesen, ha ezt megváltoztatná. Éppen a szerzett tapasztalat megmutatta, hogy csak a munkafelosztással volt győzhető a bizonyára nem csekély fáradság, mely ez egyszer vagy harmincz résztvevő hallgatóval szemben mindannyi tanárnak összesen és egyenkint kijutott. Miért is nem képzelhetjük, hogy esetleges tömegesebb jelentkezésnél, pl. 100 hallgatóval szemben a feladat a munka felosztása nélkül sikeresen megoldható lenne.

Daczára ezen munkafelosztásnak, mely egyeseket megmenté a bizonyos tudósvadástól, ha egyedül, másod- vagy harmadmagával a munka teljesítését 14 napon át délelőtt 7—11 és délután 4—8-ig magára vállalja, mondhatjuk, hogy úgy az előadások, valamint a gyakorlati kiképzés nagyon is kielégítő praecisítással ment és mi nem bírnak visszaemlékezni arra, — pedig a cikkiró elhiheti nekünk, hogy nem vagyunk feledékenyek — hogy oly oktatási részletek adtak volna elő, melyek nem lettek volna valók egy tanfolyamba.

Már most önkéntelenül azon kérdés merül fel, vajjon kinek állítása bir több jogosultsággal. A cikkiróé, kit kivéve rövid időre egy alkalommal, egyébként sem az elméleti, sem a gyakorlati előadásokon soha nem volt szerencsénk láthatni; vagy a mienk, midőn folyton a tanfolyam körül munkálkodtunk, és vajjon lehetséges-e komoly bírálatot mondani akkor, ha személyesen meggyőződést nem szerzünk magunknak. A komoly, az ügy érdekében való bírálatot szívesen hallgatjuk meg; sőt mondhatjuk, hogy a «kritikus» ur megjegyzései emitt-amott az ügy jól fölfogott érdekét tangálják, habár ugyanazt mondja, mit mi azonnal természetes fölfogásból a jövőre irányadasként magunknak megjegyezni szükségesnek láttuk. Tehát előttiünk sem újat, sem meglepőt nem hoz fel. De meglepőt cselekszik; mert bocsánatot kérünk, ha egyáltalán kétségbe vonjuk, hogy teljes és érdemes kritikát valaki mond-hasson oly tárgy fölött, annak kivitelét illetve, ha attól végképen távol tartja magát.

Hogy az egész tanfolyam alatt a városi parancsnokság tisztikarának csak két tagját és azokat is csak egyszer, úgy röptében láhattunk, az eleget bizonyít a mellett, hogy az annyira kívánt collegialitás agyalábakon jár. Mi nem szolgáltatunk okot arra, hogy nemes intézményünk körül kifejtett buzgalmunk, mely a magas kormány részéről is a kellő méltatásban részesítettett, a városi tiszt urak részéről constanter lené-zessék és kicsinyléssel sujtassék; mert be nem látjuk, hogy mily különös tulajdonság náluk ezt indokoltá teszi.

Az önk. tűzoltó-testület, kiképzését és szakavatottságát illetve, per absolute semmivel sem áll alantabb a színvonalon a városi testületnél, sőt minden fennhéjázás nélkül állíthatjuk, hogy kitartó, lelkesült és önfeláldozó anyagát illetve jóval előnyben van.

Tisztikara szakképzettségével ki mer állani bármikor a legnehezebb feladat elé, csak tere engedtesék és ne korlátoztassék gyöngé pillanatban elődei által concedált szabályok ferde interpretatiója által.

A testület erkölcsi positióját jóval növeli az, hogy szolgálatait, melyeket úgy az országnak mint a városnak felajánlott és eddig férfiasan betartott, önként teljesíti. Mindezek tiszteletben tartandó tények, melyek a «nóli me tangere»-t képezik a testület paizsán.

Azonban mindezt nem azért hordottuk elé, hogy elkeseredést szüljön. Korántsem. Jó ezt imitt-amott ismét egy kissé felemlíteni, hogy feledésbe ne menjen. És ezek után szabadjon ismét visszatérnünk arra, hogy a tanfolyam fölött kifogásoltakat készpénz gyanánt alkuba venni hajlandók nem vagyunk.

A tisztikar minden egyes tagja az oktatásban igyekezett a legjobban megfelelni feladatának. Mindenki helyén volt, a munkafelosztás gondos műnek az eredménye, a személyek helyesen és egyéni tulajdonságaiknak megfelelőleg is lettek alkalmazva. Kathedrai bölcsességet nem akartunk a tanterembe vinni. El nem felejtendő, hogy a tanfolyamnak nem az volt czélje, hogy tudósokat küldjön vissza, hanem faragott tűzoltókat, a kiknek a «kétszer kettő négy» érvével kellett positiv és gyakorlatilag alkalmazható fogalmakat imputálni ott, hol azoknak hiányában voltak.

Hogy két professor pedig egy tárgyra alkalmaztatott volna, ez sem áll teljességében. Mert az osztályozásnál ugyan jutott két tanárnak is egy tárgy mel-

lett dolga, csak hogy a tárgy gyűjtőneve alatt rejlett megannyi alkatrész, hogy ki-ki önállóan dissertálhatott a maga témája fölött, a nélkül, hogy egy a másikat desavouálta volna. Ez egyáltalán ily rendszeresítés mellett elő sem fordulhat és teljesen ki van zárva.

Midőn tehát a cikkíró sok jó indulattal viseltetik a testület ezen kezdeményezése iránt, el nem vitázható, hogy a hányszor elismerőleg szól, mindannyiszor gyöngédséggel bár — de oldalba lök. És mivel ezen ténykedésünk a tűzoltó-világ előtt még sem volt elhallgatható a «Tűzrendészeti Lapok»-ban, tehát: «ám legyen nektek, de köszönet nem igen.»

Különben nem gátol ez bennünket abban, hogy sajtósági eszjárásunkkal ne találjuk ki azt is, hogy a cikk tulajdonképen két impressio alatt látott napvilágot. Az első az, hogy a számba veendő tény mint chronikai recensio az olvasók és az utókor számára registráltassék. A második pedig, hogy a hozzászólás által a felszínen tartatni kívánt szakértelmi potentia kimutattassék. Mindkét impressio ellen nincs kifogásunk, de nem is lehet, noha az utóbbi a maga tisztaságában gyöngíthető az által, hogy lepelnek látszik lenni, mely alatt egy csöndes vágy az ébredésig álmát aluszsza.

Az önkéntes tűzoltó-testület még ez idő szerint és remélhetőleg jövőre még annál inkább elég képzetnek, elegendő erők fölött rendelkezőnek tartja magát, mintsem hogy «esetleg más tűzoltóságok köréből is» tanerőit szaporítsa. Cikkíró ur nem tart bennünket oly bárgyunak, hogy velünk elhitesse — mit ő maga sem hisz — miszerint a «más tűzoltóságok» alatt talán a helybeli gyári vagy magán-tűzoltó-testületeket és nem saját maga testületét értjük, és midőn magunk is úgy képzeljük, hogy «másoknak» még a távolból is szépnek és dicsőnek mutatkozik ezen

elismerésre méltó és elismerést talált ténykedésünkben részt vehetni, meg fogja engedni, hogy külön álláspontunknak adjunk kifejezést, mely a dolog lényegével okozati összefüggésben van.

Nem tangáljuk itt sem a kormány további intencióját, melynek támogatása, az ügy érdekében való igyekezetünk iránt tanúsított méltatása jól esett nekünk; sem pedig azt, vajjon kötelezhetőek vagyunk-e vagy sem; még kevésbé pedig azt, vajjon a tanárokat illető ki nevezést látjuk-e egyedül üdvösnek és nélkülözhetetlennek. Bár miként leend, ez mind csak forma lesz a kitűzött cél felé való törekvésünk keretében, melyben nem ront, sem nem javít.

De «esetleg más tűzoltóságok köréből» ez idő szerint saját tanerőinket szaporítani még sem leszünk hajlandók és meg lehet győződve cikkíró, hogy ebben az önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága egyenkint és összesen csak egy véleményen van és ez az: hogy a testület tisztikara a tanfolyam ügyét *kizárólagosan* saját feladatának és szívesen végzett és végzendő kötelességének tartja, melynek teljesítésében az eddig is folyton hangoztatott és fennen hordott elvéhez hűen, egyedül az *önkéntes elemnek* suprematiáját látja jogosultnak és helyén lévőnek.

S midőn az önkéntes elem tábora az intelligenciát képviseli, természetes az is, hogy feladatának minden irányban, minden toldozás és foltozás nélkül — mert ugyis csak annak adná látszatát — mind végig, úgy most, valamint a jövőben is megfelelni képes leend.

Arra, hogy a cikkíró ur nemes ambícióját megvalósítva lássa, velünk szemben rá kell szolgálni; mire a mi őszinte rokonszenvünk, bajtársi szeretetünk és «mások» méltatása valóban nem fog késni.

Bárány N. Ernő.

Hivatalos rész.

Tudomásul.

A magy. orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter úr által megerősített «Országos tűzoltó-segélyalap» alapszabályait kinyomatta, s azokat legközelebb valamennyi az alaphoz való csatlakozásukat bejelentett t. önkéntes tűzoltó-testületnek posta útján keresztkötés alatt a hozzá csatolt körlevéllel együtt megküldendi. — Az alapszabályt tartalmazó füzetke utolsó lapján van közölve a minta, mely szerint a bejelentendő tagok kimutatása készítendő.

Ennek kapcsán egyttal felhívja alulírott elnökség mindama t. testületeket, kik nagyobb vagy kisebb alapítványokat már előbb bejelenteni szívesek voltak, hogy azon összegeket most már mielőbb ide (VIII. ker. üllői-ut 22. sz. III. em.) beküldeni a kitűzött nemes cél megvalósítása érdekében igyekezzenek.

Bajtársi üdvözléssel

Budapest, 1890. szeptember 30.

Follmann Alajos,
s. a. elnök.

Gorecky Zsigmond,
s. a. titkár.

Ő császári és apostoli királyi Felsége *Perbenyik* község tűzkárosult lakosainak 300 frt, *Fánosháza* község tűz által sújtott lakóinak 400 frt segélyt legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ő Felsége a király a *nagyváradai, debreczeni és székelyhídi* önkéntes tűzoltó-testületeknek 100—100 frtot adományozott.

Ő cs. és kir. Fensége *Albrecht főherczeg* ur a *tokaji* tűzkárosultaknak 1000 frt segélyt adományozott.

A *pesti hazai takarékpénztár* a *tokaji* tűzkárosultaknak 1000 frtot adományozott.

Budapest főváros közönsége az ország tűzkárosult lakosai segélyezéséhez legutóbbi közgyűlésében 10,000 forinttal járult.

A *turzovkai, jarkováci, titeli, offszénitzai, felsőpulyai, németszentgróti, széplaki, böhönyei, glegoni, sürüházi és mocsai* önkéntes tűzoltó-testületek alapszabályai a nagyméltóságú belügyminiszter ur részéről megerősítést nyertek.

Általános rész.

Alkalmi beszéd

az önkéntes tűzoltó-testület zászlószentelésekor

Vár-Palotán 1890. auguszt. 20-án

tartotta: **Steiner Adám** plébános ö. t. elnök.

Szeretett Atyámfiai! Szeretett Polgártársak!

A mai nappal, Isten kegyelméből, nevezetes kettős ünnepre virradtunk. Kettős ünnepre: nemzeti és magyar ünnepre. Nemzeti ez ünnep azért, mert nem üli meg az egész világ-egyház, csak a magyarok s azon nemzetiségek mind, kik habár nem magyarok, a Magyarországnak nevezett területen laknak. Magyar ünnep azért, mert akinek tiszteletére megüljük, az Árpádház ivadéka, tehát valósággal magyar ember volt. Kit illet a nemzeti, a magyar egyházi ünneplés? — ha szinte nem mondom is tudjátok, hogy nem mást, mint szent István első magyar királyt. Azon szerencsés helyzetben vagyok Atyámfiai! hogy hallgatóságom magas értelmi, műveltségi színvonala fölment engem annak fejtegetésétől: ki volt, mi volt nekünk István, a szent király? Tudjátok mindnyájan történelemből, hogy ha Árpád, e hon elfoglalója, ugy szent István annak megalapítója vala. Tudjátok, hogy azon bölcs alkotmánynak, melyet Európa minden népeinél előbb élveztünk, s melyre támaszkodva e hon ezer éven keresztül annyi vész és viharban rendületlenül megállott, előrelátó, okos törvényeivel ő vetette meg alapját. Tudjátok azt is, hogy azáltal és különösen azáltal, hogy a szilaj és harcias magyarokkal a szelid kereszténységet, s viszont a keresztények által a magyarokat elfogadtatá — e rokon s testvér nélküli, ide vándorolt nemzetnek, az enyészettől megmentője lón, mivel ennek megtörténte nélkül e maroknyi nép ép ugy eltűnt volna a föld színéről, mint a hogy eltűntek azok mind, (hunnok, avarok) kik előttünk itt jártak, daczára annak, hogy számra nézve nálunk tiszerte nagyobbak, hatalmasabbak valának. Azért Atyámfiai! ha a szent irás szavai szerint: «midőn meghala Mózes, siratták Izrael fiai harmincz napig, míg eltelének a siratás és gyászolás napjai Mózes fölött,» (Móz. V. k. 34. r. 9. v.) ugy méltán siratják Árpád fiai is gyászos emlékezetben Istvánt, első szent királyukat, kire ismét helyesen alkalmazhatom a sz. könyv szavait: «és nem támada többé oly férfiú, (próféta) kit az Ur szinről-szinre ismert volna.» Áldozunk tehát Atyámfiai! a bánatos kegyelet könyűvel szent királyunk emlékezetének! A hagyományképen reánk szállott ő s egyházi énekkel, sirjon fel hozzá ez az egész nemzet s mondja:

«Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga? . . .
Ki voltál valaha országunk istápra
Hol vagy István király, téged magyar kíván . . .
Gyászos öltözetben te utánad sírván.»

Üljük meg Atyámfiai! emlékezetét azáltal, hogy ne legyünk csupán szóhősök és szájhonfiak, hanem szívvel, lélekkel magyarok, — mint ő az vala. Üljük meg ünnepét az által, hogy szeressük, szolgáljuk igazán e mindenható hazát, mint a hogy ő mindhalálig szerette, szolgálta. Üljük meg napját az által, hogy azt a szent hitet s a vele járó műveltségét, melyet ő vallott és plántált őseink szívébe, — mi is valljuk meg nyíltan, sőt bízékán, mint a hogy ő azt szíve végső dobbanásáig megvallotta. Tiszteljük meg szent István királyunk emlékezetét azzal is, hogy valósítsuk meg magunkban mindazon isteni, polgári, erkölcsi erényeket, melyek ő benne tündökölték, s melyeket a mai szent leczke így fest: («Sirák fia 31—8—II.) «Boldog az ember, ki szeplőtelennek találattott, és ki arany után nem járt, sem nem bízott a pénzben és kincsekben . . . Ki vétkezhetett és nem vétkezett, gonoszt követhetett, de nem követett. Azért megállapítottak javai az Urban, s az ő alamizsnáit (jótéteményeit) a szentek teljes gyülekezete fogja beszélni.» — (Siv. 31. 8. II.) Így Atyámfiai! így cselekedvén, fogjuk ünnepelni e nemzeti nagy ünnepet szent István királyhoz méltón, magunkra s szeretett hazánkra nézve hasznosan, s szent egyházunk tanítása értelmében helyesen. Igen, mert egyházunk tanítása szerint, hogy magamat szent Ágoston doctor szavaival fejezzem ki: a szentek tisztelete nem (külsőségekben) másban, hanem példájuknak

követésében áll. E szerint Atyámfiai! minden szent egy tökéletesebb minta, eszménykép, mely után indulni, idomulni, tökélyesbedni a gyarló ember feladata; minden szent egy csillag, melynek vezetése szerint, ha kalauzoljuk életünk sájkáját viharos tengerén e földi létnek, — biztosan az örök boldogság kikötőjébe jutunk; — minden szent, egy-egy zászló, mely az élet vészcsatáiból már is diadalra vezetett, s melyet nekünk követni, engedhetetlen köteleességünk. És itt Atyámfiai! e szónál zászló, eljutottam oda, hol immár, eltekintve a magyar nemzeti nagy ünneptől, s annak hőstől szent Istvántól, — figyelmeztetek e város, illetve e városban 10 éven át működő önkéntes tűzoltó-testület mai ünnepére, az előttünk lobogó díszes zászlóra, a zászlószentelési ünnepre fordítsam.

Kedves Atyámfiai! Nem esetlegesség, nem véletlen az, hogy a várpalotai önk. tűzoltó-testület e díszes zászló meg, áldásának napjául augusztus 20-át, szent István ünnepét tűzte ki. Nem esetlegesen, de szándékosan történt ez így, mert midőn ez által egyfelől hódolatunkat fejezzük ki a szent király iránt, ünnepét a zászló megáldása által is emlékezetesebbé, díszesebbé igyekeztünk tenni — más felől kifejezésre akartuk juttatni azt, hogy: valamint szent István minden igaz magyarra nézve zászló, melyhez magunkat tartani, mely után mindnyájunknak igazodni kell, — ugy hasonlóképp az önkéntes tűzoltó-testület e megáldott zászlaja az a jelvény, melyhez ezentul immár a csapat minden tagjának ragaszkodni kell, mely köré csoportosulni szükséges, melyet követni köteleességünk. Valamely testületnek legyen az vallási (Mária-társulat), katonai, (honvéd), emberbaráti (tűzoltó-testület), ha zászlója van: ez a zászló mindenek előtt és mindenek felett arra való, hogy az összetartozóság, az egyetértés eszméjét fejezze ki.

Mi e szerint, kik e zászlóhoz sorakoztunk, egy testületet, testvéri szövetséget képeztünk, melynek fő feladata, mert életfentartója, a testvéri békességet, egyetértést ápolni. Azért Barátaim! ha volna sorainkban, ki személyes hűségát leküzdeni, a tagok egyik-másika hibáit elnézni, a békés együttléte minden áron ápolni és mindenek fölé helyezni nem tudná, oh Barátaim! az ne mondja magát tűzoltónak, ne sorakozzék e zászló alá, mivel ő nem szerető tagtárs, nem testvér. Ne mondd, hogy szeretél, . . . ne mondd, hogy hű valál, igaz szeretetnek próbaköve — a halál.

A zászló továbbá jelvény, mely a köréje csoportosult testületet mindenha azon köteleességre, s azon köteleesség teljesítésére figyelmezteti, melynek teljesítésére vállalkozott.

Mi Barátaim! önként, felebaráti szives szeretetből vállalkoztunk arra, hogy a szerencsétlenség vész óráiban atyánkfiai jószágát, életét a tűztől megmentsük, a tűz ellen megvédjük. Azért Barátom! ha megkondul a vészharang, ha pusztító lángok fölemésztesse fenyegetik azt, mit a szorgalom évek hosszu során gyűjtött, egy gondolat e jelvényre buzdítson önként vállalt tűzoltói köteleesség teljesítésére. És e köteleesség teljesítése közben nem szabad kérdezned, tekin-tened gazdag-e, szegény-e? Magyar-e, német-e? Kath. református, avagy izraelita-e az, a ki bajban van? Csak azt: ember-e? E szentelt jelvény, az által, hogy itt, a kath. templomban, kath. szertartás szerint áldatott meg, nem lón felekezeti jelvény — megmarad az ember, a felebaráti szeretet jelvénye. Az egyház, midőn felállítja a felebaráti szeretet tanát: «Szeresd felebarátodat, mint tennen magadat», hozzáfűggeszti a magyarazatot is: felebarátunk minden ember, kivétel nélkül, Az embernek, ki az evangélium példabeszéde szerint. Jeruzsálem és Jericho között a rablók kezébe esett, ki volt felebarátja? — kérdi Jézus a törvénytudótól, s az feleli: az, ki vele irgalmasságot cselekedett. S mondá neki Jézus: Menj és te is hasonlóan cselekedjél. Menjetek Barátaim! ti is, és mindenkiel kivétel nélkül, e szent jelvény, e zászló szolgálata alatt: irgalmasságot cselekedjétek. — Láttátok az imént bajtársak, hogy kiterjesztett karokkal imádkoztam, álltam és imádkoztam, mint Mózes Rafidim pusztában az égre emelt kezekkel imádkozott mindaddig, míg népére, mely a völgyben harcot állá, a teljes győzedelmet le nem könyörögte. Tettem ezt meggyás püspököm, mélt. és főt. báró Hornig Károly ur meghagyásából, meghatalmazásából. S vajjon az

ég áldását e lelketlen selyemre, e zászlóra esdettém-e le? Nem, hanem inkább azokra mind, különbség nélkül, kik e megáldott jelvény alatt szolgálván, a felebaráti szeretet törvényét teljesíteni vállalkoztak. Igen Atyámfiai! az egyház midőn áld, felül emelkedik mindazon korlátokon, melyeket a rang, a nemzetiség, a valláskülömbőség az emberek közé rakott, s nem lát, nem áld mást, csak az embert. Menj hát Bajtárs! — ismétlem az evangélium szavait — és te is hasonlóképp cselekedjél!!

Szólhatnak még bajtársak! előtettek a hűségéről, melylyel e zászlónak tartoztok. Felhozhatnám buzdítástokra Logody Simon, Szabács vára kapitánya, Dugovics Titusz, (1456. Belgrád), Petneházy (1686, szept. 2.) példáját. De az idő int, a hála parancsol, parancsolja azt, hogy megemlékezzem egy-némelyikéről azoknak, kiknek e gyönyörű zászlót s a mai örömnépet köszönhetjük.

Hallottátok híret e hon első miniszterelnökének, annak, ki elvei és hazája iránti hűségét, tulajdon vérevel pecsételte meg? Annak vére kering a főrangú hölgyben, kit említeni legelső sorban kötelességemnek tartok s ki hozzánk való jó-sága és szeretete zálogát adta az által is, hogy a zászlóanyai tisztet elfogadni méltóztatott. Ha nem mondom is, tudátok, hogy az nem más: mint sztárai és n.-mihályi gróf Sztáray Antalné, született Batthyány Fanni ő nagyméltósága, Jóságáért áldja meg őt és minden hozzátartozókat a mennybéli nagy Isten! Szent Flórián esedezése által, oltalmazza meg az ég minden javait a tűzi veszedelmektől.

Ő nagyságát, Revisnyei Reviczky Ágostonné, Rutka Zsófia urhölgyet, hogy mellőzhetném hallgatással?

Fogadja ő is halánkat, az ég ura Istene minden áldását tegye valóságga rajta és családján! Szt. Flórián esedezése által oltalmazza meg Isten minden javait a tűzi veszedelemtől.

Ez ő város előljárósága, bírása: t. Herczeg Imre, jegyzője: t. Böcskey Sándor stb.-ek mind vegyék ezuttal nyilvános köszönetünket azon nemes pártfogásért, melyben együletünket a lefolyt 10 évben részesítették. Szt. Flórián esedezése által mentse meg Isten mindnyájunkat a tűzi veszedelmektől! Mivel, kedves Atyámfiai! «nincsen,» az irás szavai szerint, «előljáróság, hanem csak az Istentől!» engedelmeskedjétek kedves fiam! mindenkor és mindenben az előljáróságnak, de különösen cselekedjétek meg azt, ha valamit tűzrendőri szempontból parancsolnak. És mivel örökké igaz marad sz. Dávid szava: «ha az Ur nem őrzi a várost, hiába viraszt, ki azt őrzi:» emeljétek fel minduntalan szavakat, esedezvén: szt. Flórián esedezése által, mentse meg Isten ősi városunkat minden tűzi veszedelemtől.

De ki tudhatná végét, ki sorolhatná fel mindazokat, kik ma halából fölemlítendőek volnának, a helybeli buzgó lelkész urakat, a vidékről ide, ünnepélyünk emelésére megjött bajtárs-egyesületeket. Elhallgatom nevüket, köszönetünket kifejezni meg úgy sem bírom: mert «nem érez, a ki érez — szavakkal mondhatót!» Szívünkben, s az örök élet számadásának könyvében fölmarad jegyezve velünk cselekedett jóságuk, nem én áldom meg őket, arra az Istenre bízom őket, ki áldani egyedül tud; szt. Flórián esedezése által, mentse meg Isten mindnyájunkat a tűzi veszedelemtől.

Es most már Barátaim! vigyétek el ezt a zászlót! Az Atya, Fiu és szt. Lélek Isten áldása legyen rajta, s azokon mind, kik szolgálatába állanak. Mint az árnyék követi a napot, kövessük azt, nem pusztán jó időben, de inkább a szerencsétlenség sötét óráiban! Az a tudat, hogy önként vállalt kötelességünket híven teljesítettük, legyen nekünk jutalom, legyen zászlónkon a koszoru.

Vigyétek Barátaim a zászlót! Tűzzétek ki, hogy nyiltan lengjen s szabadon!

Mindegy, ha nincs is sas fölötte,
Sz. Flórián áll őrt azon.
Sz. Flórián! kihez könyörgünk,
S ki szíveinkben itt lakik...
Előre hát! Míg ő közöttünk,
E szent ügy el nem bukhatik!

Egy szívvel lélekkel, folyamodjunk, forduljunk végre Atyámfiai! szeretett hazánk védeimezőjéhez, e mai ünnep hőiséhez, sz. István királyhoz. Ismételjük az ő egyházi éneket mindnyájan mondván:

«Oh sz. István király! Régi nagy patrónánk
Minden szükségében Hozzád sir fel hazánk...
Magyar országról,
Drága hazánkról...
Ne felejtkezzél el, szegény magyarokról.» Amen.

Ecker Sándor, csallóköz-somorjai önk. tűzoltó századparancsnok és járási tűzfelügyelő hozzánk intézett megkeresésének teszünk eleget akkor, midőn a felső csallóközi járási tűzoltó-szövetség alapszabály-tervezetét az alábbiakban közöljük. Fentartjuk azonban folyton hangoztatott nézetünket és elvünket, hogy a nagy mérvű decentralisatió nem válhatik előnyére a nagy összességnek, de nem akarván semmi jóakaratú kezdeményezésnek szárnyát szegni, szívesen engedünk tért az ily irányban való mozgalomnak is. Szerk.

Pozsonyvármegye felső csallóközi járási tűzoltó-szövetség alapszabályai.

(Tervezet)

A szövetség czime

1. §.

Pozsonyvármegye felső csallóközi járás területén lévő önkéntes tűzoltó-egyletei «tűzoltó-szövetséget» alakítanak, melynek czime: «Pozsonyvármegye felső csallóközi járási tűzoltó-szövetség». Székhelye: Somorja.

A szövetség czélja.

2. §.

A szövetség czélja, a tűzoltó-ügy terjesztése, tökéletesítése a tűzoltó-testületek lehetőleg egyenlő elvek szerinti fejlesztése, az egyöntetű működés behozatala, a megyei és országos tűzoltó-szövetség támogatása és ez utóbbiak határozmányainak foganatosítása.

A szövetség tagjai.

3. §.

A szövetség tagjai a járás területén lévő összes tűzoltó-egyletek (testületek). A tagegyletek tagsági jogukat, az egylet elnöke és parancsnoka, azonfelül működő tagjainak létszámához képest, 25 tagig egy — 50 tagig kettő — 75 tagig három — ezenfelül négy képviselő által gyakorolják. A képviselők a tagegyletek tagjai sorából választatnak; ebből megbízó-levelük felmutatása mellett a szövetség közgyűléséin jelen alapszabályokban biztosított jogokat élvezik.

A tagtestületek jogai.

4. §.

a) a tűzoltó-ügy fejlesztésére irányuló törekvésekben a szövetség támogatását igénybe venni;
b) a közgyűlésekre szavazati joggal bíró képviselőket küldeni;
c) a közgyűlés elé indítványt terjeszteni.

A tagtestületek kötelezettségei.

5. §.

a) a felügyelőség által követelt és a közgyűlés elé terjesztendő statisztikai kimutatásokat a kitűzött időre beküldeni;

b) a szövetség céljait minden tekintetben elősegíteni.

c) évenként október hó 1-ig 9, azaz kilencz forintnyi tagdíjat a járási szövetség pénztárába befizetni; mely összegből 3 frt az országos — 3 frt a megyei szövetségnek küldetik; a megmaradt 3 frtból pedig a járási szövetség belkormányzati költségei fedeztetnek;

d) a 20—40 éves nem tűzoltók névsorát évenként a költség előiránnyal együtt, július 20-ig betérjeszteni;

e) minden tagegylet a működő tagjait az «országos tűzoltó-segélyalap»-nál biztosítani és a megtörtént befizetésről szóló nyugtát minden év július 20-ig a felügyelőségnek bemutatni.

A szövetség vezetése.

6. §.

A szövetség ügyeit vezetik:

- a) a közgyűlés,
- b) a választmány,
- c) a tisztikar,
- d) a felügyelőség.

7. §.

A járási szövetség közgyűlése nem hozhat oly határozatokat mely akár az országos, akár a megyei tűzoltó-szövetség alapszabályai vagy közgyűlési végzéseivel ellenkezik.

Közgyűlés.

8. §.

A közgyűlés a választmányi tagok, tisztikar, felügyelőség és a tagegyleteknek a 3. §-ban jelzett képviselőiből áll.

Hatásköréhez tartozik:

- a) a tisztviselők, a felügyelőség és a választmányi tagok megválasztása,
- b) az évi számadás megvizsgálása, illetve számvizsgálóbizottság kiküldése, jelentésének meghallgatása és a felmentvény megadása,
- c) a jövő évi költségvetés megállapítása,
- d) a választmányhoz a közgyűlés megtartása előtt 8 nappal beadott indítványok tárgyalása,
- e) az alapszabályok módosítása és a szövetség feloszlása iránti határozat hozatala,
- f) a felügyelőség által beterjesztett szerkezelési és szolgálati szabályok helybenhagyása,
- g) a választmány vagy felügyelőség elleni panaszok megítélése,
- h) az országos és megyei szövetség közgyűlésein hozott határozatoknak kihirdetése,
- i) a legközelebbi közgyűlés helyének és idejének meghatározása,

9. §.

Az testületi év január 1-én kezdődik.

10. §.

Rendes közgyűlés évenként a tavaszi hónapokban tartatik és ennek helye és napja az előző közgyűlésen határozatik meg.

Rendkívüli közgyűlés többször is tartható, de csak a székhelyen.

A közgyűlésen rendszerint a jelenlévők határoznak, határozatai a tagegyletekre kötelezők.

Oly határozat érvényéhez azonban, mely az alapszabályok módosítása vagy a szövetség feloszlása s netáni vagyonának hova fordítását célozza, a tagtestületek legalább felének jelenléte szükséges.

Ily határozatok a nmsz m. k. belügyminiszterium jóváhagyása után hajthatók végre.

11. §.

Ha az előbbeni §-ban jelzett fontosabb határozatok megkívánta kellő számú tagegyletek meg nem jelenésének 14 napra, új közgyűlés hívandó egybe, melyen a jelenlévők az előbbeni tárgysorozat felett határoznak.

A határozatok általános szótöbbséggel hozatnak, Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. Titkos vagy névszerinti szavazást 5 tagegylet kérhet.

A jegyzőkönyvbe a képviselt tagegyletek és ezeknek képviselői névszerint felveendőek.

A közgyűlés jegyzőkönyveit az elnök és 2 tag hitelesíti.

12. §.

A választmány.

A választmány áll: a közgyűlés által megválasztott 8 tagból és a szavazattal nem bíró titkár és pénztárosból. A választmány elnöke a szövetség elnöke; alelnök pedig a járási felügyelő.

Ha az elnök a pártoló tagok közül választatnék, megválasztása után a működő tagok jogait élvezi.

A választmányi tagok a szervezetkezett egyletek tagjai

közül akként választatnak, hogy egy egyletből csak egy választható és ugyanannyi póttag is választandó, kiknek megbízási idejük 3 évre szól.

Ha a választmányi tag a választmányban részt nem vehet, köteles a meghívó vétele után számítandó 2 nap alatt, azt az elnöknek bejelenteni, s az van jogositva a póttagokból mást behívni.

A választmány határozatképességéhez megkívántatik, hogy a tisztikaron kívül legalább 4 választmányi tag vagy póttag jelen legyen.

A határozatok szótöbbséggel hozatnak, a szavazategyenlőség esetén az elnök szava dönt.

13. §.

A választmány hatásköréhez tartozik: a közgyűlés tárgyainak elkészítése és határozatainak végrehajtása.

14. §.

A választmány negyedévenként, s ha szükséges többször is, ülést tart. A felvett jegyzőkönyvet az elnök és 2 tag hitelesíti.

A tisztikar.

15. §.

A tisztikar áll:

- a) elnök,
- b) alelnök, egyszersmint járási felügyelő,
- c) titkár,
- d) pénztáros, kik éppen úgy mint a választmány 3-évről 3 évre a közgyűlésben választatnak.

a) Elnök.

Képviseli a szövetséget hatóságok és harmadik személyek irányában, összehívja a köz- és választmányi üléseket, azokon elnököl és kimondja a határozatokat általános szótöbbség alapján. Ha 3 tag névszerinti szavazást kér, köteles azt elrendelni. A szövetségi pénztárra szükség esetén utalványoz, a szövetség állapotáról évenként jelentést szerkeszt.

b) Alelnök.

Az elnököt akadályozása esetén mindenben helyettesíti, s mint járási felügyelő működik.

c) Titkár.

A titkár (jegyző) mint ilyen a gyűléseken előadóként működik s a szövetség írásbeli teendőit végzi.

d) Pénztáros.

A pénztáros a szövetség pénztárát és könyveit kezeli s a választmány útján a közgyűlés elé évenként a költségvetést és okmányokkal igazolt számadást terjeszt.

A felügyelőség.

16. §.

Áll: a járási felügyelő — ki egyszersmind szövetségi alelnök és csak a parancsnokok közül választható — és a segédtszökből, melyet a felügyelő maga mellé kinevez.

A felügyelő működése alkalmával a derék körül vörös tábori övet visel, a segédtszöb a balkaron vörös karkötőt, s akkor hatósági közegeknek tekintendők.

17. §.

Hatásköre:

- a) úgy a választmány valamint a közgyűlési határozatok pontos teljesítését;
- b) a tagtestületek évi költségelőirányzatát, mely évenként jul. hó 20-án beterjesztendő, átvizsgálni, azt a községeknek, a községek költségelőirányzatba leendő felvétel végett hivatalból áttenni;
- c) összgyakorlatok rendezése;
- d) a járás területén lévő tűzoltó-testületeket évenként legalább egyszer, ha lehet, gyakorlatok alkalmával felülvizsgálni. A felülvizsgálat kiterjed az összes felszerelésre s annak elhelyezésére, a vízszerezésre, a csapat létszámára, szervezetére, technikai kiképzésére, valamint a testület könyveinek, lajstromainak vezetésére is. A felülvizsgálás tervezetét évenként a felügyelő állapítja meg. A felülvizs-

gálás eredménye a közgyűlés elé terjesztendő s egyszersmind a járási főszolgabíróhoz is egy példányban. A felügyeleti költségekről évenként költségvetést terjeszt a választmány útján a közgyűléshez, mely azt az 5. §. c) pontja alatti pénzből utalványozza;

e) szolgálati valamint szerkezelési szabályzatok kidolgozása;

f) szorgalmazza a parancsnokok által kimutatott hátralekrok behajtását a községi előjáróknál, esetleg a járási főszolgabírónál azt kéri.

Becsületbiróság.

18. §.

A szövetségi viszonyból eredő peres kérdésekben, mely a szövetséghez tartozó testületek között eredt, választott bíróság ítél, mely az 1868. évi 54. t.-cz. 9. czim 493 és 499. §§. értelmében alakul meg. Az elnök valamint a választott bírák csakis a járási szövetséghez tartozó testületek működő tagjaiból választhatók, azonban egyiknek sem szabad a peres fél vagy testülethez tartozni. Ezen választott bíróság véglegesen ítél.

Az a testület, mely magát az ítéletnek alá nem veti, az ellen hatósági eljárás fog igénybe vétetni.

Alapszabálymódosítás.

19. §.

Az alapszabályok bármely mérvű módosítása csak a nmsg. m. kir. belügyminiszterium jóváhagyása után lép életbe.

20. §.

Ha a szövetség a fenti alapszabályokban meghatározott cél és eljárástól eltérne, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, aláveti magát a nmsg. m. kir. belügyminiszterium által 1875. május 2-án 1508. sz. a kiadott szabályrendelet 9. pontjában kimondott jogi következmények és joghátrányoknak.

A Somorján szervező bizottságnak 1890. szeptember 14-én tartott üléséből.

Levél a szerkesztőséghez a felső csallóközi járási tűzoltó-szövetség ügyében.

Tek. Szerkesztő ur!

A «Tűzoltó Közlöny» 1890. évi augusztusi számában Ecker Sándor somorjai főpar. és járási felügyelőtől egy közlemény jelent meg, mely a járási szövetségek létesítését hozza javaslatba s ezzel kapcsolatban a járási felügyelőséget is kívánja felállítani. A t. szerkesztő ur *) alatt azt jegyzi meg, hogy nincs a cikkíróval egy nézetem, «mert így ma-holnap annyi lenne Magyarországon a tűzoltó-szövetségek száma, hogy ez akadályozná meg a helyes ügyrendet.» Engedje meg tek. szerkesztő ur, hogy ugyan e helyen szerény véleményemnek én is kifejezést adhassak, mely szinte Ecker Sándor uréval azonos. Hát miért van Magyarország megyékre, a megyék járásokra, a járások ismét körjegyzőségekre beosztva? talán csak nem azért, hogy az adminisztráció nehezebb legyen . . . sőt ellenkezőleg.

Ha minden járásban szövetség alakulna, élén egy ügybuzgó és szakértő felügyelővel, bizonyosan más lábra lennének tűzoltó-testületeink állítva, úgy az adminisztráció, valamint a technikai vezetés dolgában.

Egyébként, hogy valamely szövetség pártoltassék-e vagy nem, úgy hiszem mindig az alapszabályokban kitűzött cél határoz; már pedig azt mondhatom, hogy a felső-csallóközi szövetség oly célú tűzoltó maga elé, melyet megérdemli, hogy pártoltassék. A többek között minden a járás területén lévő tűzoltó-testület kötelezett tagja a járási-szövetségnek, ezen a réven a megyei s országos szövetségeknek is valamint az országos tűzoltó-segély-alapnak. Nézetem szerint sokkal könnyebb lesz úgy a megyei, valamint az országos szövetségnek, de sőt a segély-alapnak és a járási szövetség pénztárából a rendes tagdíjakat átvenni, mint így az egyes testületeket perrel, pelen-gére állításával fenyegetni — még sem kapni semmit.

Hogy pedig a járási szövetség létesültével a tagdíjak rendszeresen befolyanak, arról szinte gondoskodik az alapszabályok egyik pontja, a mely szerint minden testület évenként július hóban költségvetést készít, azt a felügyelőnek betérjeszti, ki

is azt *hivatalból* átteszi a községhez, hogy az augusztus hóban készítenő községi költség előirányzatba már felvehesse amit megtenni a községnek kötelessége.

Pl. X. testületnek 1891. évre szükségese:

országos szövetségi díj	3	frt
megyei	3	»
járási	3	»
segélyalapra 30 tag után	3	»
javitásokra	10	»
előre nem látható	5	»
összesen:	27	frt.

Eme 27 irtot a község köteles felvenni saját költség előirányzatában, s így el lesz érve az is, hogy *minden* község segítse saját testületét, míg most minden 10-ik teszi meg, s abban nincs köszönet.

Egyébiránt, mihelyt az alapszabályok a közgyűlés által (1890. okt. 25-én Somorján,) helybenhagyatnak, lesznek oly bátor egy példányt szives közlés végett leküldeni.

Attérve most t. szerkesztő urnak folytatólagos megjegyzésére, hogy t. i. «leghelyesebb és legtermészetesebb a vármegyei tűzoltó-szövetségek létesítése, *ám ezek azután feleljenek meg rendelkezésüknek.*» Hm! . . . bezzeg ám ha megfelel-nének, . . . de hát mindegyik nem is felelhet meg, mint pl. a pozsonymegyei, a mint azt a szövetség elnöke, Szalay Ödön ur Szereden kifejtette. Az «Illustrirte Feuerwehr-Zeitung» szerint «schilderte in längere Rede die desolate Lage des Verbandes und bezeichnete als Hauptgrund der Stagnation, das Verhalten der Oberschüttler Feuerwehren dem Ver-bande gegenüber.» Vagyis a felső-csallóközi tűzoltó testületek miatt nem felelhet meg hivatásának . . . És ez igaz volna! . . . nem hiszük.

A felső-csallóközi tűzoltó testületek már 1886. évben belátták a pozsonymegyei szövetség *tehetetlenségét*, ép ez volt az ok, hogy már ugyanaz évben megkísérelték a járási szövetség létesítését, s legyen ő nagysága meggyőződve, hogy nem beteges húságból, hanem mivel tenni, dolgozni, a zászlót előre vinni akarták; s eme jó törekvést megakadályozta a megyei szövetség, miért! . . . feleljenek az illetők.

Mit tett a pozsonymegyei szövetség fennállása óta? Semmit. De mégis tett: egy ízben Nagy-Szombatba hívott össze közgyűlést, mert ott 20 éves jubileumot ültek; most ismét Szeredre értekezletet, mert ott zászlót szenteltek. Hogy lehet ily ünnepélyek alkalmával tanácskozni? lett-e valaki a N.-Szombatban végzetekről tudatva? Mi nem. Mást mit tett? semmit és ismét semmit. Ha maga nem tesz az ember, legalább ne gördítsen akadályokat a másíknak útjába.

Szereden egy 3 tagu bizottság lett kiküldve, hogy a felső-csallóközi parancsnoktól kívánságaikat kitudják.

Nekünk nincs más kívánságunk, minthogy *mozogni, tenni, dolgozni* akarunk, a mit a megyei szövetség még eddig nem tett. Ha pedig tudni akarják még bővebben szándékunkat, a f. 1890. évi október hó 25-én Somorján a «korona» nagytermében tartandó közgyűlésünkön szivesen látott vendégeink lehetnek.

Szóval nem a felső-csallóköziek vannak a pozsonymegyei szövetség hátrányára, hanem épen ellenkezőleg. A pozsonymegyei szövetség már megalakulásakor sem ért sokat, most pedig nem ér egy hajító fát sem.

Valóban ségyenli az ember magát, mikor látja, hogy a sokkal fiatalabb szövetségek mily szépen haladnak s céljuk elérésére minden eszközt felhasználnak, itt még semmi nincs téve. De hát azoknál, tudom, nem is kell a tagdíjakat pelen-gérré állítás és perrel való fenyegetéssel behajtani. Szivesen fizetnek, mert tudják, hogy viszont kapnak érte valamit.

A tervbe vett megyei szövetségi gyűlést és alapszabály-módosítást bizony jó lenne keresztül vinni.

Alkalom adtán majd vissza fogunk még erre térni.

Soraim szives közlését kérve,

Tejfalun, 1890. szept. 24-én

Horváth Dezső,

tejfalusi ö. t. főparancsnok, a felső-csall. szövetség titkára és a felügyelőség segédtisztje.

Közöljük ezt a hozánk beküldött levelet, melynek tartalmáért a cikkíró szavatoljon; a pozsonyvármegyei tűzoltó-szövetség érdeműs elnökének odaadását a humanisticus in' ézménvek iránt mi jól ismerjük, s ha ennek daczára stagnatióról lehet szólni, ugy az okoknak egyebekben kell rejleniök. Tévedés azt hinni, hogy mi a szentesített alapszabályok keretén belül üdvösen dolgozni kívánó járási tűzoltó-szövetségeknek elvi ellenségei volnánk, vagy bármí okunk volna létesülésüknek gátat szabni; de éppen amint cikkíró bajtársunk is helyben hagyja, a legtermészetesebb alakulási forma első sorban a vármegyei szövetség, azután pedig, miután a vármegye járásokra van felosztva: a járási tűzoltó-szövetségnek is lehet létjoga, ép ugy talán legtermészetesebb és radicalis gyógmód az lenne, ha hogy a vármegyei tűzoltó-szövetség életképessége biztosíthatnék első sorban, s azután ennek kebelében és védszárnyai alatt létesíthetnék a járási szövetségek, nem is itt-ott, hanem mindenütt. Hogy mi a nemes törekvést nem ignoráljuk, azt bizonyítjuk az alapszabály-tervezet közlésével. *Szerk.*

Fejérvármegye tűzrendészete.

(Közli: **Vida Pál** várm. szöv. titkár.)

Most, midőn a szokottnál jóval hatványozottabb mérvben pusztít a romboló tüzelem hazánk különböző vidékein, okozva számtalan halálesetet s ezekre terjedő embertársunk vagyonában hat milliót felül haladó károsodást, alig lehet időszerűbb dologról írni, beszélni, sőt még inkább cselekedni, mint a tüzesetek meggátlását célzó helyes tűzrendészeti intézkedésekről, különösen azoknak, kiknek ez a szakmakörükbe vág. All az főleg azokra nézve, kiknek hivatalos hatalmuk és kötelességükhöz tartozik e részben a szükséges lépéseket haladék nélkül s legkérelhetetlenebb szigorral megtenni, annál is inkább, mert a köztapasztalás bizonyítja, hogy ma már a biztatás mit sem használ és ki sem biztosíthatja a lakosságot arról, hogy ma, holnap, vagy tán a jövő nyáron az idej katasztrófák ismétlődni nem fognak, melyeket azonban idejében alkalmazott helyes elővigyázati intézkedések legalább is korlátozták volna. Honarúlassal egyenlő égbe kiáltó bünt követ el tehát a nemzet közbizonyára, sőt életbiztonsága ellen azon hatóság, tisztviselő vagy más illetékes egyén, ki e téren hivatali vagy erkölcsi kötelességét éppen nem, vagy nem eléggé teljesíti.

E kérdés tán sehol nem aktuálisabb, mint ez időszerint Fejérvármegyében, hol tudvalevőleg a kisebbektől eltekintve a moóri és pátkai nagy tüzesetek színtere van; nem mintha tán e vármegyében valami rendkívüli állapotok volnának, hanem mert e két nagyobb arányú tüzeset intő például szolgáltak arra nézve, hogy az erősebb fellépések ideje itt is elérkezett, mely utóbbinak kifolyása lón, hogy a vármegye alispánja, Pátka község előjárósága ellen az alább közlendő alispáni rendelet elleni mulasztása miatt a korm. rendelet alapján a fegyelmi vizsgálatot megindította.

Természetesnek fogom tartani, ha bajtársaim élénkebb figyelemmel olvasnák e sorokat, mely a hazai tűzoltó intézmény vezérlő csillagai lángbuzgalmu harezosai, oszlopai: **József főherczeg** ő Fensége szöv. védnök, **gróf Csirák Béla** szöv. elnök és **Kempelen Imre** tűzoltói tevékenységének otthona Fejérvármegye tűzrendészeti viszonyairól szól.

Részint ezen okból, még inkább a fent jelzettek szerint az ügy fontossága miatt ösztönözve hasznos dolgot vélek művelni, ha az országos tűzoltó-szövetség védnöke és elnökének vármegyében teljesített tűzrendészeti intézkedések felől bajtársaimat tájékoztatom.

Fejérvármegye derék alispánja, **Sárközy Aurél** áthatva nemcsak a tűzr. kormányrendelet által reá rótt kötelezettség tudatával, hanem saját nemes érzelmaitől elhatározta, hogy megyéjében a tűzrendészetet lehetőleg fejleszteni, azt kellő színvonalra emelni fogja, mívégből a vármegye összes községeinek tűzrendészeti viszonyairól az illető előjáróságok által táblás kimutatásokat állíttatott össze és ezen kimutatásokat további lépéseinek mikénti irányíthatása végett véleményadás céljából kiadta a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség elnökségének.

A szövetség választmánya e kimutatások elbírálásánál azon tapasztalatra jutott, hogy azok oly annyira felületesen

vannak összeállítva egyes adatai oly megbízhatatlan dolgokat tartalmaznak, hogy azok után helyes és végeredményében üdvös véleményt nyilvánítani lehetetlen volna.

Ezen oknál fogva a választmány tagjai közmegegyezéssel azon kijelentést tették, hogy a mennyiben a közigazgatási hatóság részéről hivatalos jelleggel ruházatlan fel, hajlandók lennének saját költségükön a szövetségi elnökség által kijelölt községben személyes vizsgálatot eszközölni, hogy illetéknép a választmánynak saját szakközgei által beszerzendő adatai alapján legyen módjában a vármegye tűzbiztonsági viszonyairól szakértői véleményt nyilvánítani. Mi sem természetesebb, minthogy **Sárközy Aurél** alispán örömmel vette a választmány ily érteimű közlését és nem késett körrendeletileg utasítani a főszolgabírák útján az összes községi előjáróságokat, hogy a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség elnökségének kiküldötteit tűzrendészeti szemléikben hatósági hivatalos személynek tekintvén őt eljárásában támogassák, felszólításait kézséggel teljesítsék.

E ténynyel el lett hintve Fejérvármegyében azon üdvös mag, hogy a tűzrendészetet szakértőnek — saját közgeink — ellenőrizvén, a tűzoltó-intézmény erkölcsi tekintélyének megteremtésén kívül bő alkalmunk kínálkozik annak kötelességszerű terjesztésére és fejlesztésére, melynek üdvös következményei már is mutatkoztak egyebek között abban is, hogy a vármegye hatósága ettől kezdve szakközgeinek ismerve el a megyei szövetséget, minden arra való ügyet véleményezés végett a szöv. elnökségnek ad ki, s csak annak meghallgatása után hozza meg érdemleges határozatát; tűzoltó-testületek pedig e szemlék óta mindinkább szaporodnak.

Ily előzmények után a vármegye 102 községét felosztotta az elnökség 17 kiküldöttje közt olyaténkép, hogy kiki a székhelyéhez közelebb eső községekből kapott megfelelő mennyiséget.

E kiküldöttek részére ké zítettett az elnökség alkalmas táblás kimutatást, melynek rovatai minden szükséges kérdést tartalmazták.

A szemlélet így felkészülve, a lehető legnagyobb alaposággal márczius és április hóban eszközölték a szövetségi küldöttek, figyelmeztetve minden községet a nyári idény bekövetkezte előtti elővigyázati intézkedésekre, buzdítva őket jobb eszközök beszerzésére s a meglévők javítására, valamint tűzoltó-testület alakítására, a tapasztaltakról pedig összeállították kimutatásaikat, melyeket kimerítő jelentés kapcsán terjesztettek az elnökséghez.

Az ilyenéknép összeállított kimutatásokat és kíséző jelentéseket a választmány csakhamar tanácskozás alá vette és ez alapon tett kimerítő javaslatot a vármegye tűzbiztonsági viszonyainak javítása érdekében az alispánhoz, felsorolva minden egyes községre nézve a szükségesnek észlelt teendőket elrendelését.

Ezen terjedelmes memorandumot, mely hü képét nyújtotta minden község tűzrendészeti állapotának, az alispán hálás szívvel fogadván sietett nyomban kiadni rendeletét az érdekelt községekhez, mely rendelet utbaigazítást nyújt minden esélyekkel szemben és minden sorában meglátszik a szakvélemény respektálása. Előnyét fokozta, hogy mellé volt csatolva külön kimutatásban az egyes főszolgabírákhoz tartozó községek hiányjegyzéke is.

Minthogy pedig e rendelet szelleménél fogva megérdemli a szakkörök figyelmét, egész terjedelmében itt közlöm.

9930/k. i. 90. szám.

Fejérvármegye 5 főszolgabírájának ezen alispáni rendelet kiküldetett 1890. június hó 29-én.

A fehérvári, moóri, vadli, adonyi, sárbogárdi járás főszolgabírájának.

Mint már a f. é. márcz. hó 13-án kelt 4070/k. i. 90. sz. rendeletemben jeleztem, megkeresésem folytán a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség saját szakközgeivel helyszíni szemlélet alapján a vármegye községeinek tűzoltó-szereit alaposan megvizsgálva irták össze.

Ez összeírás adataiból s a szakértők véleményéből arról győződtem meg, hogy a vármegye számos községében a tűzrendészeti kormányrendelet, határozmányainak alig, vagy nem mindenben van elég téve, daczára annak, hogy a

rendelet életbelépte óta erre elegendő idő volt; ugyanezért ezen, az általános élet- és vagyonsbiztonság érdekében való fontos közigazgatási feladat fontosságának tudatában elhatározta n: miszerint a tüzt. kormányrendelet 34. §-ában reám ruházott kötelességnél fogva annak mielőbbi teljes szigorral érvényt szerzendek.

Miért is főszolgabíró urat felelősség terhe mellett a következők szigorú végrehajtására utasítom:

A mely községek régi fecskendői bármely okból át nem alakíthatók, vagy ha azok szívószerkezettel bírnak is, de nem a magyar egységes csavarral vannak ellátva, ezekhez haladéknélkül az egységes átméretű «áttéti darab» szerzendő be, melynek ára 1 frtnál magasabbra alig fog rugni.

Ne vegye megnyugvással tudomásul főszolgabíró úr az egyes községeknek azon előadását, hogy önkéntes tűzoltó-testület vagy köteles tűzoltóság szervezése czéloztatik miután tapasztalás szerint, számtalan községben e czéloztatás évek óta csupán ígéret vagy szándék alakjában létezik anélkül, hogy akár önkéntes vagy köteles tűzoltóság szervezésének valamely kétségtelen jelei mutatkoznának, vagy figyelmet érdemlő intézkedés történt volna. Kivételt képez természetesen oly község, hol a szervezés láthatólag folyamatban van, de erre vonatkozólag is a további lépések szorgalmazandók. Tehát minden ily bizonytalan viszonyok közt lévő községben a köteles tűzoltóság szervezésének és begyakorlásának, nemkülönben azok szolgálatainak megkezdése azonnal elrendelendő és pedig nem elégedvén meg azzal, hogy a szolgálatra kötelezettek csupán összeiratnak, hanem a rendszeres tanulási és őrszolgálati kötelezettségek is azonnal életbe léptetendők.

Nem fogadhatja el főszolgabíró úr a lajt beszerzése alóli felmentés okául azt, ha a községben patak létezik, mert gyakori esetben a távolabbi tüzeknél lajt igénybevétele nélkülözhetetlen. Épp így nem lehet kifogás a szívó szerkezetű fecskendő beszerzési kötelezettségre nézve az, hogy a községben kevés vagy mély kutak léteznek, mert míg egyrészt a szívó szerkezetű fecskendővel annak szívó tömlőjét a lajtba téve, kiszámíthatatlanul előnyösebb eredményt lehet elérni, mint a közönséges fecskendő fáradtságos töltögetésével, addig másrészt a szívó fecskendők középfajánál már 7—8 méter mélységből (erősebbel mélyebbről is) lehet sikeresen szivattyúzva elegendő távolságra vezetni a vizet. Egyébként pedig alkalmas kutak hiányában közmunka erővel könnyen vízfogók létesíthetők, melyekből felváltott lajtközlekedéssel folytonos vízszállítás eszközölhető.

Elengedhetlen feltétel az is, hogy a község tűzoltóeszközei egy alkalmas ponton, földött helyiségben egyesítve, helyeztessenek el, melynek ellenkezője szintén nem egy községben észleltetett, minélfogva szigoruan utasítom főszolgabíró urat, hogy figyelmét ez irányban is különösen kiterjessze. Szívó szerkezettel nem bíró, de jó karban levő fecskendőknek szívókkal leendő helyettesítésére nézve ajánlatos a csereuton való beszerzés, melyre hazai gyáraink szintén vállalkoznak.

Több községben a lajt nem felelvén meg a kívánt nagyságnak és rossz karban találtattak, tehát ezek újakkal felszerelendők, nemkülönben a fecskendők és egyéb eszközök is rossz karban találtatván, azok rögtön jobb karban helyezésére és gondozására a községek utasítandók. Addig is, míg az itt vázolt intézkedések végrehajthatnak, a községek előljáróságai utasítandók a tűzveszélyes aratási időszak közeledte miatt haladéknélkül *meghétsserezett* éjjeli tűzország kirendelésére, mely mozgó őrség felváltott sorrendben az ifjabb polgárságból osztandó be.

Felhivom továbbá főszolgabíró urat, hogy az iránt is intézkedjék, miszerint a községek fogat-tulajdonosai előre meghatározott sorrendben az illetőre esendő napon, fogatát kizárólag tűzbiztonsági célra otthon tartani s vészkiütés esetén a tűzoltó-eszközök rögtöni szállítására hatóságilag köteleztessek. E kötelezettségről a község házábanál mindenki által szemléltetőleg pontos nyilvántartás vezettessek és annak betartását a község bírája vagy jegyzője gyakran ellenőrizze, illetőleg ezt a szervezendő tűzoltóság parancsnoka eszközölje.

Akár önkéntes akár köteles tűzoltóság gyorsabb létesítése céljából utasítom főszolgabíró urat, hogy a hol az értelmiség eddig jelentékenyebb kezdeményező lépést nem tett vagy annak sikere bizonytalan s haladéknélkül szenved, ott a tüzt. kormányrendelet 17. §-ában a főszolgabírákra háramló feladatnál fogva — ha kell — hivatalos uton is a szükséges kezdeményező intézkedéseket sürgősen tegye meg. Értésülésem szerint számtalan községben a kezdeményezés hiánya okozza a legjobb szándék megvalósítását.

Mindazon községeket hol az alább jegyzett tűzoltósági eszközök, azok költségesebb voltak miatt, már az ideai költségvetés keretén belül be nem szerezhetők, oda utasítandók, hogy következő költségelirányzatukba vagy pótköltségvetéssel a hiányzó eszközök beszerzéséhez szükséges összeget elirányzatba tegyék. Főszolgabíró urnak pedig gondja legyen reá, hogy ezen szerek tényleg be is szereztesse.

Mihez tartás és a községekkel leendő közlés végett tudatom főszolgabíró urral, hogy a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége úgy az egyes tűzoltó csapatok begyakorlására, mind azok szervezésére *díjtalanul* készen nyilatkozott ha e részben az illető község előljárósága hivatalosan megkeresi.

Ezek előre bocsájtása után itt közlöm érdekelt községeinek névsorát beszerzendő eszközeinek jegyzékével oly határozott megjegyzés mellett, hogy jelen rendeletnek azon részeire nézve, melyek természetük miatt gyorsabban fogantatosíthatók, részletes jelentését július hó 30-ig, a többiekre nézve pedig december hó 1-ig multhatlanul elvárom, annál is inkább, miután szükség esetén egyéb kényszereszközöket is alkalmazni szándékozom. (Lásd a jelentésben az illető főszolgabíró községeit).

Kelt Székesfejervárott 1890. június hó 15-én.

Sárközy Aurél, s. k.
Fejérvárm. alispánja.

Már most, ha a főszolgabírák igyekeznek e rendelet határozmányainak végrehajtását községeikben vasszigorral ellenőrizni, követelni, joggal remélhetjük, hogy Fejérvármegye területén a tűzrendészet méltó színvonalon leszen *gróf Csirák* Béla orsz. szöv. elnökhöz, ki e vármegyének főispánja is.

Hogy pedig a vármegyei szövetség megkezdett útján tovább haladhasson, elvileg megállapodott immár abban is, hogy az ideihez hasonló szemlélet ezután minden év tavaszán fog eszközölni, megelőzvé ekként az orsz. szöv. abbeli óhaját, hogy a kormány a tűzoltóság kebeléből kiszemelendő felügyelők által a tűzrendészetet ellenőriztesse s a mely tárgyban tudtommal közelébb tett az orsz. szövetség közp. választmányja javaslatot a belügyminiszteriumhoz. Sőt ennél mi fejérmegyeiek tovább is mentünk, a mennyiben kilátásunk van reá, hogy a törvényhatósági közgyűlés egy bizonyos összeget fog a vármegyei szövetségnek évente juttatni azon czélból, hogy a megkezdett szemlélet rendszeresen eszközölvén, kiküldötteink kiadása részben megtérítessek.

Csak buzgalom, jóakarát s a hatóság támogatása legyen meg, sok bajt le lehet küzdeni.

Testületek köréből.

A tűzoltók zászlószentelője Uj-Arad Zsigmondházán.

Az uj-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó testület zászlószentelési ünnepélye vasárnap f. hó 7-én folyt le.

Nagy ünnepség volt ez, melyre egész Uj-Arad, élén *Ternajgo* Caesárral talpra állt. Nemcsak a környék, nemcsak Arad, hanem messze földről is jöttek ez ünnepélyre résztve-

vők. Mondani sem kell, hogy a legnagyobb lelkesültség szállta meg az ünneplőket s *Ternajgo* Caesar dicsőségére vállt a fényes siker rendezése, de bőségesen kijuthat az érdemből a többieknek is, kiknek a kezében a rendezés volt, úgy *Cabdebo* Ferencz főszolgabíró és *Medvecsky* János járásbírónak is s az egész tűzoltókarnak.

A zászlószentelésen a következő önkéntes tűzoltó-testületek voltak képviselve: Az aradi első önkéntes tűzoltó-testület dr. *Műlek* Lajos főparancsnok vezetése alatt, az aradi első önkéntes tűzoltó-testület *Péterffy* Antal főparancsnok, a szabadkai *Venczel* Lajos, a mezőturi dr. *Adám* Sándor, a budapesti Zellerin-féle gyár tűzoltói *Weigmann* József, a győri *Tűzes* Béla, a perjámosi *Gyertyánffy* Dénes, resiczabányai *Pájer* János, a hidegkuthi *Müller* Béla, a pankotai *Stolcz* József, a vingai *Veress* Lajos, a dettai *Féger* József, a nagyikikindai *Brettner* Ernő, a fehértemplomi *Kresztics* Toma, a miskolci *Kulcsár* Károly, a gyulafehérvári *Roska* József, a verseczi *Mazzsary* Dezső, a zombori *Zomborcsevits* György, a temesvári első csapat *Varga* Lőrincz, második *Mayer* József, harmadik *Hermann* Ede, a lippai *Grünn* Lajos, a szegedi *Stein* János főparancsnokok vezetése, ezenkívül a pozsonyi ö. t.-testület képviselőit *Martinengó* Nándor főparancsnok, a fiumei tűzoltóság részéről dr. *Zotti*, a tűzoltókön kívül számos aradi testület, köztük a hadastyán-egylet *Nyáry* Béla elnök, a hadász-egylet *Sztánits* Mátyás vezénylete alatt.

Igy hát a legfényesebb részvétellel találkozott az ünnepély.

Az Uj-Aradra meghívott mintegy nyolczszáz tűzoltó reggel 8 órakor a zsigmondházi Retőfi-téren gyűlt egybe. Itt a szokásos katonai tisztelgések után az uj-aradi varosháza felé tartottak, három diszkapu át, s ezer és ezer ember lelkes eljenzései között.

A városháza előtt először *Hartmann* Lőrincz község bíró a következő beszéddel üdvözölte az egybesereglett tűzoltókat.

Mélyen tisztelt uraim! Szeretett kedves Vendégeink! Sorsom különös kedvezményének tekintem azt, hogy a szó és tett embereit, Uj-Arad községe nevében keblem mélyéből fogadni és üdvözölni szerencsés lehetek és önöknek, mint igen szívesen látott kedves vendégeinknek, egy magyar őszinte «Isten hozott»-at mondhatok! Isten hozta önöket szeretett honfi társaim! Önök édes hazánk különböző tájékáról, közel és messze földről, sőt még a magyar tengerpart gyöngyéből; Fiuméből is szívesek voltak ide seregleni és ez által ünnepélyünk jelentőségét, fényét emelni.

Legyenek tisztá szívűből üdvözölve, legyenek hő keblünkre öelve; legyenek bajtársi kézszerítással, testvéri csókkal illetve.

Kérem, érezzék magukat jól, egészen otthonosan körünkben.

Vajmi kevés lehet az, mit önöknek adhatunk, de a mivel szolgálatokra allhatunk, azt szívünk kristálytisza forrásából adjuk, mert szerény viszonyok között élünk és oda törekszünk, hogy fáradalmaikat, a nekünk szentelt boldog órák alatt a lehetőleg kellemes szórakozás kárpótolja. Még egyszer Isten hozta! Isten áldja meg önöket kedves családtagjaikkal együtt! Éljenek sokáig boldogan! Éljen a haza! Éljen a király!

A beszéd után *Ternaigo* Caesar főparancsnok a következő lelkes beszédet mondta el:

Igen tisztelt Vendégeink!

Szeretett Bajtársak!

Az egyesült «uj-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-testület» nevében hazafiúi, testvéri és bajtársi szeretettel üdvözölöm Önöket, mint a kiket azon erő, melynek erős akarata a kifolyása, hozott el egyesületi zászlónk, szent bizományunk ünnepélyes kibontásához; ez ünnepélyes pillanat erős hatása alatt, igazán lelkesült gyönyörrel ragadom meg az alkalmat, hogy Önöknek tisztelt vendégeink, Önöknek, a szeretett vándorapostolainak. Önöknek, a pusztulás korlátozóinak, szívem kristálytisza forrásából fakadó őszinte köszönetet mondjak szíves megjelenésükért.

Eljöttek, hogy kicseréljük tisztult gondolatainkat, hazafias és humánus érzéseinket és egymást jobban megismerve, változtatva segítségül szilárdabbá tenni azt a kapcsolatot, mely bennünket úgy is mint tűzoltókat és mint más testületi tagokat, de úgy is, mint a magyar állam loyális polgárait oly elvalhatlanul egymáshoz fűz, a mely kapcsolatot szentnek, üdv és áldást hozónak kell maradnia mindörökké!

Mi tűzoltók, a gondviselés támogató karjaiként szerepelünk, mi egy nagy és dicső elv képviselői vagyunk és hű szolgálói ama legmagasztosabb tannak, a melyet humanizmusnak

neveznek, ama egyetemes erkölcsi alapelvnek, a melyben beüdvözöljük mindazt, a mi szent, szép, jó, magasztos, hazafias és nemes, beüdvözöljük a haladást, a felvilágosodást és mivelődés megszentelt törekvései és küzdelmei, az emberiség érdekei, a nagy istenben helyezett hit, a kemény megpróbáltatást jutalmazó boldogabb jövő reménye és mind ezek alapját az önfeláldozást és a felebaráti szeretetet képezi.

Ennek a nagy elvnek vagyunk mi harcosai. A szeretet Istene nem fogja engedni, hogy a felebaráti szeretet gyakorlásában az eszme iránt lángoló lelkesültségünk, férfias kitartásunk, lelkiismeretes ügybuzgóságunk, ernyedetlen munkáságunk lankadásnak induljon. Szívűből kiáltom Önök felé: Kedves vendégeink, kedves tűzoltó testvéreink, Isten hozta Önöket, Isten áldja önöket, Isten oltalmazza Önöket!

Éljen a haza!

*

Az üdvözölő-beszédek elhangzása után a tűzoltók katonai sorrendben a többi testvér-testületekkel három zenekarral, *Ternaigo* vezetése alatt az uj-aradi templomba indultak.

A fő-úton ember-ember hátán volt. A menet alig tudott magának utat törni.

A tűzoltók a templom előtt négyszögbe állottak fel. A templomban *Hemmen* János fényes segédlettel czelebrált. A mise alatt az uj-aradi lövészek sortűzet adtak. A zenekarok erre az «Isten áld meg a magyart» szöveget hangoztatták.

A zászlóanyagát a templomba *Capdebó* Ferencz főszolgabíró hozta el, a kit koszorus hölgyek és vőfélyek követtek.

A templomban ott láttuk: Dr. *Műlek* Lajos, *Péterffy* Antal, dr. *Barabás* Béla, valamint az aradi cs. és kir. gyalogezred és m. kir. honvéd tisztakar több tagját, *Szabó* József képezdei igazgatót, *Györgyössy* Rudolf az aradi tanító-egylet elnökét, Temesmegyéből a többek között *Geisz* József zádorlakai, *Jankovits* József szekéruai, *Grivits* György szépfalusi, *Grünzweig* Miklós hidegkuthi községi jegyzőket, *Lendvai* Miklós a «Délmagyarországi Közlöny» szerkesztőjét, *Kishalmi* Ferencz lippai ügyvéd és lapszerkesztőt, *Vörös* Vidor az «Alföld» szerkesztőjét stb.

Zászlószentelés.

Az isteni tisztelet után a templom szomszédságában felállított tribünön folyt le a zászlószentelési szertartás, mely alkalommal *Várad* Ferencz pápai kamarás és esperes-plébános emelkedett szellemű beszédet tartott, *Jankay* József pedig «Tűzoltó zászlószentelésen» című hangulatteljes költeményét szavalta el.

Dr. *Barabás* Béla, gróf *Zselénszky* Róbertné született gróf *Károlyi* Klára zászlóánya helyettesítője dr. *Barabás* Béláné nevében a következő beszédet mondta el:

Tisztelt tűzoltó-testület!

«Egymásért a veszélyben!» Ez az egyik jelszó, melylyel e zászlót az «Egyesült uj-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-testület» parancsnoka kezébe leteszem.

Az emberszeretet e jelszava zászlójuk kék színéből szól. Önök hoz. Az égnek színe az, melynek boltozatán viharok multával emlékeztető és biztató jel gyanánt tűnik fel a szivárvány. Ne adja az isten, hogy e zászló alatt a testület veszélyt lásson; de ha a világok utjait intező gondviselés mégis veszélyt bocsájtana az önök őrszeme alatti környékre a legégőbb tűz, az emberszeretet szent tüze lobogjon fel szíveinkben ép úgy, mint oltáron az áldozat lángja, mert nincs olyan vész, nincsen olyan vihar melyet ez a tűz el ne fojtana.

A katona hősiessége hazát véd, az Önök hősiessége azt, miből a katona kerül: a családot és azt, a mi a hazát alkotja: a családi tűzhelyet.

A férfi jelleme tűzben edzett aczél, de a férfi jellemnek szinaranyonnyal kivert zománca: az önfeláldozás. Ennek a jelszava nem ismer visszavonást, nem ismer osztályokat, nem ismer pártokat, az csak egyet ismer, csak ezt a jelszót ismeri: «Egymásért a veszélyben!»

A társadalom napfénye, ez az ige mihelyt testet ölt, hogy megtermékenyítse a közéletet.

Bevilágít az mindenüvé, kunyhóba és palotákba; örökdiik gazdag és szegény, csecsemő és aggastyán felett; segélyt nyújtó karjával az emberben egyedül felebarátot ismer és mint ilyen tüzek és romok között úgy jelen meg, mint korszakunk őrangyala.

«Egyesült erővel» ez a másik jelszó, mely e zászló alá az emberiség jóltevői, a társadalom bajnokai gyanánt sorakoztatja Önöket. Vértörős színe képezi azt a vést, melylyel szembeszállani annál nemesebb, annál térfiasabb, mert erre önként, minden jutalom igénye nélkül vállalkoznak.

Ott, azon vértörős mezőn feltalálják Önök a rajongásig emelkedő és szentté avató kötelességerzet példányképét, a mint hőse magasztosul a lángoszlopok között. Ez a példánykép lebegjen a testület minden tagjának szeme előtt, ha a sors — mitől Isten óvjon — megkongítaná a vészharangot s a tűzoltói trombitának riadója szólítaná ki otthonukból Önöket, hogy a minden harcok között legfőbbesébb harc katonái legyenek, kiknek győzelme igazi győzelem, mert csak áldás jár nyomában.

De egy ember azért mindig csak egy ember, ha még oly hatalmas, ha még oly erős is. Csak egy szál vessző, melyet gyöngé izmok is széttörhetnek.

Egyedül az összefont vesszők ellenállása képes dacolni a szétrobbantó erővel. Ne feledjék soha, ne feledjék a társas életnek se örömei, se bánatai, se ármányai, se szenvedélyei, se elfajulásai között, hogy a legnemesb emberbaráti czélok egyike rója Önökre a zászlón olvasható 1877. és 1882-ös évszámok és mellettük az angyal kivarrott jelszó fegyelve alatt a tűzoltói tizparancsolat első parancsát: «Egyesült erővel!»

Adja Isten, hogy ez a megáldott zászló az Önök önkéntes tűzoltó-testületének kebelében legyen jelkép, legyen zálog, legyen ereklye. Legyen jelképe a haza védelme harcában bátor, a tűz- és veszélyben elszánt férfiaságnak, legyen; záloga a társadalmi életben az összetartásnak és lovasiasságnak; legyen ereklyéje a magán életben a becsületnek, a jellemnek és az önfeláldozó emberszeretetnek.

Isten áldása koszorúzza meg e zászlót, melyet szegény soha ne érjen s a melyet ime most tisztelt főparancsnokunknak testületi használás és megőrzés végett átadok.

Ismétlem e jelszót: «Egymásért a veszélyben!», «Egyesült erővel!» Isten óvja, Isten áldja mindnyájukat, éljenek sokáig boldogan!

Ternajgó Caesar erre átvette a zászlót s azt egy lelkes beszéd mellett átadta a tűzoltó-testület tulajdonába. Ezután a szegbeverés vette kezdetét.

Az első szeg a felszentelt zászlóba Várady Ferencz esperes, XIII. Leo pápa nevében verte be. Madarász Géza József főherczeg nevében e jelmonddal: «Siker koronázza a zászlót». Hemmen Ferencz: «Isten nélkül ember nem lehet». Brankovits György gör. kel. patriarcha helyett Cabdebó főszolgabíró: Hit és felebaráti szeretet nevében. Hemmen Ferencz esperes Schlauch Lőrincz püspök nevében: Szülővárosa felvirágzására. Dr. Barabás Béla: Legyetek készen mindig, de dolgok ne legyen soha. Dr. Mülek Lajos; Nem az a vashíd, a mit jövőben építenek, de a szeretet kössön össze bennünket. Cabdebó főszolgabíró megbízás folytán a következők nevében vert be szöveget eme jelmondatokkal: Metianu János püspök nevében: Szeresd felebarátaidat, megsegít az Isten, Széchenyi Ödön, Zselinszky Róbert, Csekoniczky György, Fábrián László főispán nevében dr. Mülek Lajos: Az egylet sikerére, Frölich országgyűlési képviselő nevében Cabdebó főszolgabíró e jelmonddal: Egyetértés és áldás vegye körül e zászlót, az aradi cs. és kir. várparancsnokság nevében Margineán százados, II. aradi m. kir. honvédszászlóalj parancsnoksága nevében Schindl százados, a III. m. kir. honvédszász század nevében Vicha százados, a lévai tűzoltó-egylet nevében Szabó József aradi képezdei igazgató e jelmonddal: Ne égjen Ujaradon és Zsigmondházán — csak a jó és nemes ügy iránti szeretet tüze. Márton János a délmagyarországi tanító-egylet nevében: Bátran, gondosan és istenben bízva előre az emberiségért. Az aradvidéki tanító-egylet nevében Györgyössi Rudolf elnök, Fletzer Ferencz a fumei tűzoltó egylet nevében: «Hazádnak rendületlenül légy hive ó magyar» jelisével, a mi általános lelkesedést keltett.

Ezután sorjába következtek az egyes hazai tűzoltó-egyletek által küldött szegek bevérese, a mi délután fél 2 óráig tartott el.

Közebed.

A közebed a «Szöllő»-höz címzett vendéglő csinosan felszített kerthelyiségében volt, mélyen mintegy kétszázan vettek részt.

A zászlóanya dr. Barabás Béláné. Cabdebó Ferencz és Ternajgó Caesar főparancsnok kíséretében érkezett meg, a kiket a tűzoltók és a nagy közönség lelkes éljenzéssel fogadtak. A kert-helyiség nemzeti zászlókkal és transparentekkel volt díszítve.

Az első pohárköszöntőt a harmadik fogásnál Cabdebó Ferencz főszolgabíró a királyi családra mondta.

Ezután Fletzer Ferencz a fumeiek nevében a következő beszédet tartotta:

Mélyen tisztelt gyülekezet!

Kedves bajtársak!

Nagyságos Ciotta János, fumei polgármester, a Szent István rendnek lovagja, és a Ferencz József rendjel tulajdonosa, engem tisztelt meg avval, hogy az Uj-Arad-Zsigmondházi önkéntes tűzoltók mélyen tisztelt egyesületének legmelegebb hazafias üdvözlését átadja, ama óhaját kifejezzem, hogy ezen jótékony egylet fejlődjék és virágozzék az emberiség javára és a haza dicséretére. Biztos vagyok, hogy ezen magas lelkű hazafi és tökéletes gentelman érzelmeit kifejezem, ha poharamat ezen egylet felvirágzására ürítem.

Hemmen Ferencz plébános XIII-ik Leo pápát éltette. Várady Ferencz plébános József főherczeg, dr. Barabás Béla egy emelkedett szellemű beszédben éltette Zselinszky grófnét, a zászlóanyát, Ternajgó Caesar főparancsnok dr. Barabás Bélánét, a helyettes zászlóanyát, Tüzes Béla a gyoroki tűzoltó-egylet nevében Ternajgó Caesart, mint a magyar tűzoltók jeles bajnokát, Avarffy Géza szőlőbirtokos Hemmen Ferencz plébánost, dr. Mülek Lajos általános figyelmet keltő szép beszédben köszöntötte fel Várady plébánost, mint az országos tűzoltó-egyletek főpapiját.

Fletzer Ferencz a fumeiek nevében tört magyarsággal szíve mélyéből fakadni látszó szavakkal éltette a dicső, nemes és lovagias magyar nemzetet. Jankay József Cabdebó főszolgabíró.

Dr. Mülek Lajos a tűzoltó-egyletek lelkes bajnokára és megteremtőjére, gróf Széchenyi Ödönre ürité poharát. Szép beszédje szintén nagy lelkesedést keltett, s a következő üdvözlő-sürgönyben adták a gróf tudomására lelkes üdvözlőket:

«Az uj-arad-zsigmondházi tűzoltó-egylet zászlószentelési ünnepélye alkalmával méltóságodat lelkesen üdvözölte és éltette a hazából nagyszámmal egybegyűlt ünnepelő társaság. Éltette dr. Mülek Lajos lelkes felköszöntőjében Méltóságodat, a legnemesebb érzelmekkel megáldott férfit, ki a tűzoltói egyletek megalapításában a felebaráti szeretet apostola. Fogadja legforróbb üdvözlésünket.

Lelkes felköszöntőket mondtak még a felemlítettek közül: Martinengo Nándor pozsonyi, Rónay Lajos, Brettner Ernő nagyikindai főparancsnok, dr. Zotti fumei parancsnok, dr. Geletich Nikoló fumei kir. közjegyző, Várady Ferencz plébános, dr. Barabás Béla, Székely Salamon tanár, Medveczky János járásbíró, Horváth Márton, Besze János, Ternajgó Caesar, Kresztics Tamás fehértemplomi főparancsnok, Salamon Gyula szigetvári főparancsnok.

Ezzel a társaság véget ért.

*

Délután 5 órakor nagy iskola-gyakorlatok voltak, melyeket szintén ezrekre menő közönség tekintett meg.

A gyakorlaton Buzáky Gyula vezényelt.

*

Este Ternajgó Caesarnál nagy társasestély volt, melyet a Szöllőhöz címzett vendéglő nagytermében fényes táncestély követett. Az első négyest mintegy 100 pár tánczolta. A kedélyesen sikerült tánczestély csak a hajnali órákban ért véget.

A vértanuk síremlékénél.

A magyar tűzoltók másnap, hétfőn d. e. 10 órakor a 13 vértanu síremlékénél is megjelentek s a megható ünnepély lefolyása alatt a fumeiek megkoszorúzták a magyar Golgothát, nagy közönség jelenlétében.

A tűzoltók az uj-arad-zsigmondházi gyermekzenekar gyászindulójával mellett értek ki a gyászos helyre, a hol Simay István a honvéd-egylet nevében a következő beszéddel fogadta a tűzoltókat:

Mélyen tisztelt közönség!

Az őszinte mély fájdalom boruja szállja meg lelkünket, valahányszor a martyromság e szent Golgotháján megjelenünk, mert lehetetlen, hogy érző szívünket megdöbbenésre ne indítsa a lelket megrendítő tudat, — hogy ez az a honfi vértől áztatott szent föld, hol az önvédelmi harc lezajlása után, hazaszeretőkért — legdrágább kincsekkel: életükkel adóztak legjobbjaink:

Itt e szerény emlékkő jelzi a nagy esemény helyét, hol halhatatlan emlékü hőseink martyr-halált szenvedtek s életük odaadásával pecsételték meg a csatatéren vallott magasztos nagy elvet: hogy hazájokat szerették s annak szabadságáért meghaltak.

Igen itt porladnak földi maradványaik, de az eszme, melynek szolgálatában állottak, nem halt meg, az eszme fel-támadott, az eszme él, s élni fog míg magyar él. Haláluk árán megszerezték nekünk az életet.

A fájdalom borus érzelmeit az öröm derüje váltotta fel, mert nemzetünk él, virul és gyarapszik.

Vérök árán visszanyertük alkotmányos szabadságunkat, mely bevilágít a jövő évezredeinek végtelenébe, s hinnünk s reménylenünk engedi, hogy unokáink a koronás király jogara alatt, a független magyar hazában boldogak fognak lenni.

E hit, e tudat vezérelte Önöket is ide, szeretve tisztelt vendégeink, kiket Kárpátoktól Adriáig e szent érzélem tölt el.

Elhozták szívökben a kegyelet drága adóját, hogy a nemzet 13 vértanújának emez oltárján áldozatul mutassák be a halhatatlanok szellemének.

Fogadják e hazafias tettökért hálás elismerésünket s a nemzet, Aradvárosa és az aradi honvéd-egylet nevében szíves baráti üdvözlésünket.

Ápolják, kérjék, e szent kegyeletet utódaikban, kiválólag a nemzet hű leányai lelkében, kiktől a jövő nemzedék megtanulandja: kegyelettel eltelni azon halhatatlan emlékü hősök iránt, kik a nemzet kegyeletére örök érdemeket szereztek.

S midőn Önöket t. honfitársaim ismetelten szívből üdvözlöm, kegyelettel leborulok a drága helyen, s áldólag üdvözlöm e szentelt göröngyöket, hol utóljára álltak ők s egyenkint haltak meg ajkaikon a haza szent nevével. Éljen drága emlékek! Éljen a nemzet s éljen annak alkotmányos királya I. Ferencz József! Éljenek a vendégek!

Simay beszéde után *Fletser* Ferencz a következő hangulatteljes költeményt szavalta el:

«Tengerre magyar!» szól Kossuth Lajosnak
Fél századéves lelkes szózata.
S a honfiak nem is sokat haboznak,
Az égi hangra fölkeltek a haza.
Fölbredése dicsőséget hirdet,
Villámként döng a honnak nagy fia.
Tövében rázza a kárpáti szirtet,
S viszhangot ad rá bájos Adria.

Aztán a szive fáj Hungáriának:
Ellenség gyilká tört döfött bele.
Könyekbe tört ki a mély honfi bánat,
Maga is sirt a népek istene,
A magyar tenger könnyé változott át,
Kossuth táplálja: még ma sem apad,
Magyar Golgotha, onnan jöttem hozzád:
Nézd, a szemembe forró köny fakad! —
E köny, mint gyöngy, e koszorú marad,
Fiume küldi, fogadd bus Arad!

Ezután a fiumei polgárok nevében megkoszoruzta a siremléket.

Most *Gelletich* Miklósné, fiumei kir. közjegyző neje a tenger sósvizével áztatá meg az egyszerű emlékdombot.

E jelenet a tűzoltók szeméből könnyet csalt ki.

A szép jelenet után *Fankai* József «Tűzoltók a magyar Golgothán» című szép költeményét szavalta, *Besze* János pedig egy alkalmi hazafias szellemű beszédet tartott. Az öreg urat a közönség lelkesen megéltjezte. Majd id. *Barabás* Péter köszönte meg a honvédegylet nevében a tűzoltóknak e hazafias érzelmű lelkesedését.

Az egyes beszédek között a gyermekzenekar hazafias zenedarabokat játszott.

*

Az ünnepély alkalmával Fiuméből, Budapestről, Nagy-Szebenből, M.-Szigetről az ottani tűzoltó-testületek üdvözlőtáviratokat küldtek.

A máté-szalkai önk. tűzoltó-testület köréből.

Ritka jó példával járt elő a máté szalkai önk. tűzoltó-testület, mikor már alakulásakor a testületnek technikai kiképzésére fordította főfigyelmét, s ennek keresztülvitelére egy szakközegnek átengedése iránt megkereste a bpesti önk. tűzoltó-testületet, mely készségesen felelt meg s kebeléből gyakorló-mesterül *Christe Loránd* szakasziparancsnokot küldte ki.

A testület, mely még csak gyermekkorát éli, nemcsak magasabb kiképzetésében kívánt túlnenni más testületnél, hanem az által is, hogy az elméleti s gyakorlati kiképzetésének befejezését diszgyakorlattal s zászlószentelési ünnepélyvel üli meg.

A zászlószentelési ünnepély, mely szeptember 13-án folyt le a lakosság óriási részvétele mellett, d. e. 10 órakor a róm. kath. templomban tartott ünnepélyes isteni tisztelettel kezdődött meg, a melyen *Perényi Heléne* bárókisasszony mint zászlóanyahelyettes, a megjelenésben gátolt anya *báró Perényi Péterné* képviselőjében jelent meg, *báró Perényi Zsigmond* egyes családtagjainak kíséretében.

Az isteni tisztelet után következett a zászló felszentelése, melyet a kath. lelkész szép alkalmi szónoklata előzött meg, a felszentelés után pedig a szögverés vette kezdetét. Ennek befejeztével a tisztikar és legénység a felszentelt zászló alatt tette le az elnök kezébe az ünnepélyes fogadalmat.

Délután 1 órakor vette kezdetét a polgári kaszinóban a társas ebéd, a mikor a dikciók sorát *Illosvay Endre* elnök kezdte meg, éltetve a **koronás királyt**, utána *Kiss R.* főszolgabíró a legelső tűzoltóért, **József főherczeg** ő fenségeért, *Endrédi* titkár a zászlóanyáért, *Szalkay Gyula* báró *Perényi Péter* örsz. gyűlési képviselőért, *Béres Gyula* főparancsnok *Christe L.* bpesti szakasziparancsnokért, kiemelve annak érdemeit, *Dienes A.* a magyaros érzelmű királyért, *Reöck* kir. járásbíró gróf Szapáry miniszter elnökért, *Christe L.* Illosvay E. elnök s *Béres Gy.* főparancsnokért, kiemelve a testület rohamos fejlődése alkalmával szerzett érdemeit s. t. b. üríté poharát.

Délután pont 4 órakor vette kezdetét a nagykiterjedésű gyártelepen a gyakorlat, hol 2000-re menő közönség várta feszült érdeklődéssel a történéndőket. A diszgyakorlat, melyet kezdetétől végig *Béress Gy.* főparancsnok vezetett s igen sikerültnek mondható, rendgyakorlattal vette kezdetét, melyet majd szivattyuk s mászószerkek iskola s gyorszerelése követte s végül a két emeletes malomépületre az összes szerekkel támadás tartatott s mentések eszközöltettek a közönség zajos tetszésnyilvánítása mellett.

Befezett gyakorlat után *Illosvay Endre* elnök elismerését fejezte ki a legénység s tisztikarnak a fényesen sikerült gyakorlatért, köszönetet mondott *Christe L.* budapesti szakasziparancsnoknak a rövid idő alatti kitünő kiképzésért.

Ezek után *Christe L.* budapesti szakasziparancsnok a testületi tagoknak köszönetét fejezte ki a begyakorlás ideje alatt kifejtett kiváló szorgalom s buzgóságukért, melylyel nehéz feladatában támogatták s annak továbbra való fenntartására buzdítva, minden egyes tagtól elbucszott. *Béress Gy.* főparancsnok indítványára, hogy *Christe L.* budapesti szakasziparancsnok, gyakorló-mester, az egylet — más napi elutazása alkalmával — testületileg fogja kikísérni a vasut indóházhoz, nagy lelkesedéssel fogadtatott.

A szép zászlószentelési ünnepély este 9 órakor fényesen sikerült elite táncmulatsággal fejeződött be s jelen volt nem csak a város, de a vidék intelligentiája is. Szünóra alatt *Szalkai Sándor* nagybirtokos s *Béress Gy.* főp. újlag élteték *Christe L.* budapesti szakasziparancsnokot, ki csak még néhány órát tölt körükben, a fényes táncmulatság csak reggel ért végett. Másnap vagyis szeptember 14-én délután 2 órakor a máté-szalkai önk. tűzoltó-testület testületileg kikísérte gyakorló-mesterét a vasuti indóházhoz, a hol már a város intelligentiája nemkülönbség nélkül is képviselve volt. *Christe L.* budapesti szakasziparancsnok a testületi tagokhoz intézett bucsubeszéde után, érzékenyen bucsuzott el a testület vezetőitől s a tiszteletére megjelentektől s éljenektől kísérvé robogott ki a vonat az állomásra.

Irodalom.

A tűzoltó a vészhelyen. (Taktikai és egyéb szabályok falusi tűzoltók számára). Ily címet visel azon 56 nyolczadrét oldalra terjedő, 10 fejezetre osztott szakművecske, melyet *Hondl János* torontál-tordai önkéntes tűzoltó-főparancsnok irt s folyó év február haváról keltezve kiadott.

Előszavában kijelenti az író, hogy művét helyi jellegűnek kívánja tekintetni s hogy ezt Torontál-Torda, csakis földszintes és majdnem kivétel nélkül nádtetős házakból álló falunak újabban szervezett tűzoltó-testülete számára írta s a füzetbe tulajdonképpen csak azt vette fel, mit falusi tűzoltóknak a vészhelyen teljesítendő szolgálatról okvetlen tudniok kell, de ezen dolgokat azután részletesen tárgyalja.

Megjegyzí a mű írója, hogy ezen szabályok alkalmazása *előleges kiképzést* tételez fel.

Felsorolja végül a segédforrásokat, miket a műve megírásánál felhasznált, u. m. az alcsuthi önkéntes tűzoltó-szakasz gyakorló szabályzatát; a budapesti önkéntes tűzoltó-testület jelzési szabályzatát; Breuer Szilárd «a szivattyu» című jeles művét; a Breuer-Köhler-Kálmán «Tűzoltók zsebkönyve» 1888—1890; Krause Valdemár «Tűzoltók kézikönyve» 1876; Oláh Miklós «Falusi tűzoltók betanítása» (Szarvas 1881); Oláh-Gressler «Tűzoltók könyve» (Budapest 1880; Jung «Anleitung f. d. Dienst des Feuerwehr-Comm.»; Dr. Kapf J. G. «Illustrirte Feuerlöschregeln» (Stuttgart 1878); Schuman R. «Taktik der Berufsfeuerwehren».

A füzetben eszközölt fejezetekbe való beosztás a következő címeket viseli: Bevezetés. I. Tűzszemle (Recognoscirozás). II. Életmentés. III. Vizszerzés. IV. Localizálás. V. Oltás. VI. Bontás, rombolás. VII. Vagyonmentés. VIII. Feltakarítás. IX. Tűzország-oltás után, és X. Személybiztonság fölötti örködés.

A szerző bizonyára nemes intenciókból eredő törekvését, melylyel füzetkáját megírta, mi a magunk részéről szívesen méltányoljuk, de az igazságos kritika szempontjából meg kell mondanunk, hogy a műve nyelvezetén megérzik a német források hatása, sok helyen igen szembeötlő és fülbántó germanizmussal találkozunk, másrészt azt is tapasztaljuk, hogy a nagy számban használt s feljebb elsorolt források hatása is meglátszik annyiban, hogy küzdött a különböző felfogások egyeztetésével és azok kapcsolatos összefüggésbe hozatalán.

Egyébként azonban, őszintén szólva, csak elismeréssel nyilatkozhatunk törekvése felett, s bár műve bevezető részében szerényen kinyilatkoztatja, hogy csak a vezetése alatt álló testület részére s az ottani helyi viszonyokhoz alkalmazva írta, mégis mi részünkről igen szívesen ajánljuk a tűzoltósággal komolyan foglalkozó bajtársak figyelmébe, mert bármivel szaporíthatjuk tudásunkat, azt mindenkor hasznosíthatunk lehet a közjó érdekében.

A füzet ára 30 kr., oly csekély összeg, melyet bárki nélkülözhet. — Megrendelhető a szerzőnél Torontál-Tordán.

A Ganz és Társa vasuti kocsigyár önkéntes tűzoltó-testületének szolgálati- és gyakorlati szabályzata. — A testület vezényszava: *magyar.* — Célja: a társulat tulajdonát képező kocsigyár területén a tűzbiztonságra felügyelni s az esetleg ott kitérő tüzet a segély megérkezéig megfékezni vagy elnyomni.

Igy hangzik a szabályzat 2-ik és 3-ik §-a s ebből méltán lehet következtetni, hogy ennek a kis műnek, mely dióhéjban körülbelől mindazt magában foglalja, mit egy tisztán területiális célokat szolgáló önkéntes jellegű gyári tűzoltó-testület működő tagjainak tudniok kell, — uttörő hatása lehet a gyári tűzoltóságok szervezetében; missiót teljesíthet, mert a magyarosodás eszméjét segíti diadalra vezetni; — s már ez okból is gratulálnunk kell őszinte szívből a testület tevékeny és ügybuzgó főparancsnokának *Wopaletsky Károlynak* s a vezénylete alatt álló tisztikarnak, kik ezen művet létrehozták.

A művecske maga 127 lapból áll, nyolczadrét nyomtatásban zsebkönyv alakjában jelent meg.

Három részre van osztva. Az I-ső részben foglaltatik a szoros értelmű *szolgálati szabályzat* 81 §-sal. a II-ik rész ugyanennek német nyelvű fordításából áll. A III-ik részben a *gyakorlati szabályok* mindenféle neme és faja van előadva, u. m. a *rendgyakorlatok*, a *mozdony-szivattyu szerelése*, a *községes kocsifecskendő*, *visszállító gépek* (Hydrophorok) Mászógyakorlatok. *Gyakorlat egykaru létrával*, (3 létrával III emeletre; 1 létrával III. emeletre). *Gyakorlat dugólétrákkal*. Kötélgyakorlatok: a) *kötéllel való önmmentés*, b) *más személyek mentése*, c) *tárgyak és személyek lehozása kötélen*. Ugróponyva gyakorlat. Tűzoltói kézi gyógyszer-tár. Különös tűzoltói szerek ismertetése: *Mata fúgós; Extingueurök, Bucher-féle oltópor, Levegő, pinczekészülék és füst álarczok*. Rangjelzés és egyenruházat, (a magyar országos tűzoltó-szövetség által 1887. évben tartott VIII-ik országos közgyűlésen elfogadott) Jelzések: 2 hangu jelző, sip- és kürttel.

A mű megérdemli a figyelmet a tűzoltó-ügygyel komolyan foglalkozók részéről, mert habár területiális jellege abban is nyilvánul, hogy ára nem lévén feltüntetve, eladásra úgy látszik nincs szánva, de foglaltatnak benne oly sok hasznos dolgok, hogy bizonyára csak önmagának tesz jót bárki, a ki annak megszerzése iránt a nevezett gyári önkéntes tűzoltóság főparancsnokához (Budapest, kőbányai-ut, Ganz és Társa vasuti kocsigyár) megkereséssel fordul. Mi meg vagyunk róla győződve, hogy a kérelemnek készséggel tesz eleget.

Pazar Károly, a lévai önkéntes tűzoltó-testület derék főparancsnoka, ki zeneszerzéssel is foglalkozik, azon nemes ajánlatot tette a magyar országos tűzoltó-szövetségnek, hogy az általa szerzett «Tűzoltó-csárdás», «Tűzoltó-induló» és «Tűzoltó-gyorspolka» című s zongorára letett igen tetszetős kiállítású csinos művei elárúsításából befolyó jövedelem 40°/₁₀-át az «országos tűzoltó-segélyalap» részére adományozza. A nemes intencióból eredő ajánlat megvalósítása szempontjából ajánljuk a t. tagtestületeknek, hogy a fentjelzett műveket mennél többen szerezzék meg. Ára a zeneszerzeménynek dronkint 1 frt. Megrendelhető akár a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége útján (Budapest VIII. üllői ut 22. sz.) akár pedig a szerzőnél, Pazar Károly urnál (Léva).

H i r e k.

Olvasóink a t. bajtársak és a tűzoltó-testületek becses figyelmébe ajánljuk a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által hirdetett pályázatot, mely f. évi december hó 31-ikéig a parancsnoksághoz beküldendő írásbeli szakmunkákra 25, 15 és 5 arany jutalmat tűzött ki. — A pályázat mint jelen számunkhoz tartozó melléklet ezuttal ismét csatolva van.

— **József főherczeg** ő csász. és kir. fensége bemutattatta magának Waldner Márk, gyöngyösi lakos, kocsigyártó találmányát és szabadalmát, az állandóan elhelyezett mentőtömlőt. A kísérlet a Margit-szigeten történt a sziget nagy szállodáján, a Magyar János főkertész parancsnoksága alatt álló Margit-szigeti önkéntes tűzoltó szakasz közreműködése mellett. Ő *Fensége* legmagasabb megelégedését fejezte ki a

készülék működése felett, s egy ilyet a Murgit-szigeti szálló részére nyomban meg is rendelt.

— **Tallós** községben (Pozsony várm.) önkéntes tűzoltóság alakult, melynek létesítésében legnagyobb érdeme van *Prohászka Ferencz* kataszteri segédmérnöknek. A testület ezen érdemei méltánylásul nevezettet főparancsnokává választotta meg. Most van folyamatban a begyakorlás.

— **Rákos-Palotán**, Budapest tőszomszédságában a község vagyonos közönségét a legközelebb volt tüzeset, melynek 11 ház esett áldozatul, arra bírta, hogy szintén megalkítsa az önkéntes tűzoltóságot. A szétküldött aláírási iveken csakhamar 5000 frtot irt alá a lakosság, s ezzel biztosította a testület létrehozatalát. Begyakorlásra a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságát kérték fel, mely azt díjtalanul készséggel elvállalta.

— **A máté-szalkai** (Szatmár várm.) önkéntes tűzoltó-testület begyakorlására, mint multhavi számunkban jeleztük, *Christe Lorand III.* szivattyú-szakasparancsnok szolgálatvezető lón a parancsnokság által kiküldve. A begyakorlást nevezett f. hó 13-án fejezte be, mely alkalommal a zárógyakorlattal együtt a testület zászlóavatási-ünnepélye is megtartott az egész nagy és diszes közönség részvétele mellett. Kiküldöttünk a fentnevezett testület parancsnokságától érkezett köszönő- s elismerő-levél szerint a legnagyobb megelégedésre oldotta meg feladatát.

— **8000-dik éjjeli őrseg.** A pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület f. hó 11-én ünnepelte 8000-dik éjjeli őrsegét. Ez alkalommal nagobbszabású társas összejövetel rendeztetett a városháza feldíszített közgyűlési termében esti 8 órakor, hol *Dröxler Gusztáv* polgármesterrel és *Szalay Ödön* kir. tanácsos testületi elnökkel élükön az egész parancsnokság teljes számban megjelent. Itt volt a társas vacsora, melyen a vendégek és tűzoltók nagy számban jelent meg. A főasztalnál ültek az egész városi tanács, a parancsnokság, a városi kapitányság tisztikara, városi bizottsági tagok, *Gervay* és *Pisztóry Felix* a pozsony városi takarékpénztár elnöke és igazatója.

Esti 9 órakor beosztott az éjjeli őrseg, melyet a tisztikar tartott meg.

Ünnepélyes felköszöntésekben nem volt hiány s különösen meleg hangú és érdekes beszédeket mondottak *Szalay Ödön* elnök, *Dröxler* polgármester, *Palugyay Főssé* alelnök, *Martinengő Nándor* főparancsnok, *Sendlein Fános* tisztb. főparancsnok. Szóba ejtetett ezuttal a tűzoltó-laktanya és szertár

ügye, mire *Pisztóry Felix* felköszöntőjében azon óhaját fejezte ki, hogy ez az üdvös eszme mennél hamarabb megvalósuljon s hogy ne csak a szónak, hanem a tettnek is embere legyen, kijelentette, hogy a mint a város a jelzett célra a gyűjtést megindítja kész azonnal 500 frttal járulni ahhoz. — Mondani sem kell, hogy ez a kijelentés óriási hatást idézett elő a jelenvoltaknál. — Erre nyomban *Bode Nándor* jelentette ki, hogy ő a maga részéről 100 frtot ad ezen nemcs czélra.

A lelkesítő beszédek hatása folytán kedélyes hangulatba jött vendégek és tűzoltók kiválóan kivirradtig maradtak együtt.

— **A Török-Szent-Miklósi** önkéntes tűzoltó-testület f. hó 17-én tartotta 15 éves fennállásának jubiláris ünnepélyét, mely alkalommal a jelzett nap délután 3 órakor a piac téren díszgyakorlatot rendezett. *Vadai Ferencz* a testület ügybuzgó és derék elnöke a testület történetéről emlékezett meg nagyobb szabású beszédében; *Szűcs István* főparancsnok pedig lelkesítő szavak kíséretében tüzte fel a XV., X. és V. éves szolgálati érdemeket az arra jogosult önkéntes tűzoltóknak. Végül *Kuncze Imre* városi főjegyző intézett beszédet a tűzoltósághoz, melyben annak már sok ízben tanúsított jó szolgálatairól dicsérelőleg nyilatkozott. Este kedélyes táncvigalom tartatott a Casino helyiségeiben.

— **Gyász hírek.** A budapesti fővárosi tűzoltóság athletáját *Szerb Antal* őrpáncsnokot folyó hó 7-ikén kísérte ki a temetőbe gyászpompával Budapest tűzoltósága. Aki ismerte ezt a derék, egészségtől duzzadó tűzoltó-bajtársat, annak nem juthatott eszébe a halál, vele szemben s illetve neki meg éppen Mathusalemi kort jósolt volna mindenki. S ime ezt az ember-óriást, kinek 20 évi tűzoltói szolgálata közben kapott koránás ezüst és az ezüst érdemkereszt, s katonai szolgálati idejéből a hadiérem díszelgett hatalmas mellén, a betegség 44 éves korában döntötte ágyba, s f. hó 5-én már ki is szenvedett. Elhunyt minden őt ismerő bajtárs szívében őszinte részvétet keltett, melynek a budapesti önkéntes- és egyéb tűzoltóságok az által adtak kifejezést, hogy végtisztességére igen nagy számban jelentek meg, s koszorukat helyeztek ravatalára. — *Tatarek József* a budapesti önkéntes tűzoltó-testület működő tagja f. hó 26-án este elhunyt. Temezésére 28-án délután a testület egy szakasza vonult ki *Christe Lorand* szak. par. vezénylete alatt s az elhunyt bajtárs ravatalára szép koszorut helyezett. — Megjelent a parancsnokság képviselőjében *Hermán Ödön* és *Szidanits Ferencz* osztály parancsnokok, kik a még alig 20 éves fiuk korai elhalálása felett méltán szomorkodó szülők előtt a testület részvétét tolmácsolták. — Nyugodjanak békében!

T Ű Z E S E T E K.

Máté-Szalka. A mátészalkai önk. tűzoltó-testület, mely csak július hóban alakult meg végleg, máris kiállotta az első tűzpróbát. Ugyanis augusztus 19-én d. u. gyuladt ki a posta-épület mögött levő s alig 1 méternyi távolságban épült 5 istállónak egyike, s a nagy szárazság következtében a *Béress Gy.* főp. és *Illosvay Endre* elnökkel kivonult tűzoltók megérkezésekor már a második istálló is lángban állott, fásasztó s megfeszített erővel mégis sikerült egy istállót, a közeli kazalnak egy nagy részét és a szélirányban fekvő s alig 3 méter távolságban levő lakházat megmenteni. Szeptember 4-én d. e. 9 órakor pedig a szomszédos Győrtelek község segítséget kért a községben a nagy szélviharban kiütött tűzhöz, mire *Illosvay* elnök, *Béress Gy.* főp., *Fülep J.* alpar. *Christe L.* bpesti szak. par. s 12 főnyi legénység egy mozdony-szivattyúval vonult ki s a lakosság segítségével a már ott működésben álló két kocsifecskendővel a tűz továbbterjedését megakadályozta, elégett két ház 140 szekér széna és szalma.

Garam-Szöllős f. hó 21-én kevés kivétellel teljesen leégett. A szomorú sorsra jutott virágzó városka, mely Bars vármegyében fekszik, vasárnap d. e. gyult ki otthon játszódozó gyermekek vigyázatlansága folytán. A lakosság legnagyobb része a templomban volt s a misét hallgatta, midőn a vészről értesült; a nagy szél szerte szét hordta az üszköket és szikrákat, egyik ház a másik után gyult meg s csakhamar mintegy 150 lakóház, melléképületekkel együtt lángban állott.

A tűz elpusztította a nagyobb köz- és magánépületeket, a beszteczebányai püspöki uradalom nagy kiterjedésű kastélyát, a tisztai lakóházat, az új iskolát, a posta-épületet, a község-házat és a nagy vendéglőt. A templom, a plébánia és tanító lak és vagy 25 lakóház csupán annak köszönhetik megmaradásukat, mert valamivel emelkedettebb helyen fekszenek. Egy özvegyasszony ki akarta menteni égő házában maradt néhány forintját, de a füst megfojtotta, 3 árvája maradt. Igen sokan elájultak és megsebesültek. A tűz oltására segítségül megjelentek a *lévai* és *őbársi* önkéntes tűzoltóságok. A kár mintegy 100 ezer forint.

Menhárdon is nagyobb mérvű tüzeset támadt pipára gyújtás következtében, melynek 20 lakóház és az összes melléképületek, takarmány s gabona áldozatul estek. A tűz localizálását a *késmárki, hunfalvi, lomniczi, leibiczi* és *merényi* önkéntes tűzoltók önfeláldozó munkájának köszönhetni. A kár 40000 frt.

Kocsola (Tolna várm.) községben is f. hó 21-én történt nagy tüzeset, mely 25 házat s melléképületeit emésztetett el. A tüzet a gyorsan megjelent *szakcsi* önkéntes tűzoltó-testület localizálta.

Miava (Nyitra várm.) községben f. hó 23-án roppant orkán mellett tűz ütött ki, mely csakhamar 140 épületet pusztított el.

Nagy-Jóka Pozsony vármegyei községben f. hó 22-én szintén óriási tűzvész volt, mely egész házsorokat emésztett fel, s a tűznek két emberélet is áldozatul esett.

Aranyoson (Komárom várm.) f. hó 23-án tűz támadt. *Pázmány Adolf* földbirtokos háza gyuladt ki s rémületes gyorsasággal terjedt tovább egész a plébániáig, innét azután átcsapott az északi részre s mintegy 150 házat pusztított el az összes melléképületek, a behordott takarmány és gabonával együtt. Két emberélet áldozatul esett, egy gyermek dajkájával együtt elégett.

Szabadhely (Arad várm.) községben f. hó 20-án ütött ki Kuli Nika földmives házában a tűz, mely alkalommal nevezett vagyonának kimentése céljából berohanó 4 lakos közül Barnau Joca ott lelte halálát, a többi három pedig csak súlyos égési sebek árán tudott menekülni.

Apátfalun (Trencsén várm.) f. hó 25-én délelőtt ütött ki nagyobb kártűz, melynek 16 lakóház számos melléképület, takarmány, gabona, sőt egy gyermekélet is áldozatul esett. A tűz lokalizálására megjelentek a *trencsén-teplai, dubniczi* és *trencsén-teplaczi* önkéntes tűzoltók.

Kossuthfalván (Erzsébetfalva tőszomszédsága, Pest vármegyében) f. hó 15-én délután 5 órakor Beer kapitány birtokán óriási szalmakazal-tűz támadt, melynek eloltásához, s a körülöttük lévő házak és épületek lokalizálásához kivonultak az erzsébetfalvi önkéntes tűzoltók, Dellinger oszt.-par., valamint a soroksári önkéntes tűzoltók *Forster* alparancsnok vezénylete alatt, a soroksáriak másnap 3 órakor reggel tértek haza; az erzsébetfalviaknak még esti 6 óráig volt dolguk, midőn *Spitz F.* szertárnok a legénységgel és szerekkel bevonult.

Budapesten f. hó 24-én két nagyobb tüzeset fordult elő. Az első a budai részen az ugynevezett *hívősvölgyben*, hol reggel egy nagyobb szabású istálló és kocsiszín teteje gyult ki és égett le; a lokalizálásához, mely a nagy vízhiány folytán estig eltartott, a főv. I., II. és VI. kerületi őrségek vonultak ki. — A másik tüzeset délután 4 óra tájban történt az *Andrássy-uton*, melynek 91. számú háznak teteje gyult ki s illetve a villaszerű épülethez a nyár folyamán készült kétemeletes házteteje, melyen még a bádgosok dolgoztak. A telefonon értesített tűzoltóság IV., V., VI., VIII. és IX. kerületi őrségei indultak ki negyedfél órai megfeszített munka után sikerült a tüzet eloltani s csak az égő épületre szorítani. Az utolsó őrség esti nyolcz órakor vonult be.

A **szaloniki** tűzvész borzalmas voltát élénken illusztrálja a napi lapok által közzétett ama szomorú hír, hogy ennek folytán mintegy 20000 ember vált hajléktalanná, ezek közül hatezren rokonaik és barátaiknál találnak menhelyet, míg a többi nyilvános jótékonyaságon kívül mire sem számíthat. A tűzvész által okozott kár egy része 250 ezer török fontnyi biztosítási összeg erejéig fedezve lesz, a másik rész, mely vagy 300 ezer török fontot tesz ki, nem lévén biztosítva, pótolhatatlanná vált. Még szerencse a nagy szerencsétlenségben, hogy emberélet nem esett áldozatul.

Az **Alhambra**, Spanyolország egyik legnagyobb büszkesége f. hó 16-án nagy részben tűz által pusztult el. A tűz az Albera-udvarban ütött ki, s daczára a megfeszített mentési és oltási kísérleteknek, gyorsan terjedt tova s belekapott a szomszédos galériákba. A ki oly szerencsés, hogy ismeri ezt a kincseket érő nagyszerű építészeti remekművet, csak az tudja megítélni, hogy minő nagy csapás a tűzelemnek ilyenmő pusztítása.

Ivánban, Sopron vármegyében f. hó 11-én délután 10 házat s vagy 20 melléképületet hamvasztott el a tűz-nem kimélve természetesen a behordva lévő temérdek takarmányt s gabonát. A kár minteg 20000 frt.

Sikátoron, Veszprém vármegyében, f. hó 7-én éjjélko, nagy tűz pusztított, melynek 26 ház esett áldozatul a mellékrépületekkel, takarmánnyal és gabonával együtt; a tüzet, mely valószínűség szerint gyújtogatásból eredt, a *péterdi, szentlászlói és varsányi* tűzoltóság megfeszített munkája lokalizálta.

Nyir-Lugason aug. hó 30-án nagy tűzvész volt, 39 lakóház, igen számos melléképület, gabona és takarmány égett el. Oltani nem igen lehetett az uralkodó nagy szél és vízhiány miatt, a kutak a nagy szárazság folytán ki voltak száradva.

Hogy milyen különös babonás hiedelmek uralkodnak még századunk végén is némely vidéken s helyen s helyen között, illusztrálja azon eset, hogy ezen tűz alkalmával ama háznak tulajdonosnője, kinek háza először kigyult, a tűz kiütésekor lehányt magáról minden ruhát és úgy szaladgált körül az égő házat azon hiszembben, hogy így a tűz tovább nem terjed; de hóbortjának megadta az árát, mert a nagy melegtől és füsttől elszédült, földre esett, s ott leli halálát, ha ki nem mentik, most sebekből borítva fekszik.

Inke községben f. hó 8-án délelőtt 10 órakor szalmában játszó gyermekek vigyázatlansága folytán tűz támadt, mely erős északi szél mellett a 150 házból körülbelől 70-et pusztított el minden melléképületeivel és gabona s takarmányával együtt. A községnek volt ugyan egy fecskendője, de az teljesen hasznavehetetlennek bizonyult. A szerencsétlen község most már negyedizben égett le.

Garam-Lök községben is tűz volt, mely alkalommal 20 lakóház összes melléképületekkel égett le. Tűzoltóságnak híre sem lévén, a szomszédos községek lakóinak segítségével nagy nehezen s nagy erőfeszítések árán lehetett a vésznek gátat vetni.

Kókán (Pestvármegye) f. hó 6-án tűz ütött ki, a nagy szélvész folytán az egész község veszélyben forgott, de az ottani önkéntes tűzoltóságnak sikerült a tüzet idejében lokalizálni.

Nagy-Surányban egy szükszavu tudósítás szerint szintén óriási tűzvész pusztított, egész utcák égtek le; két emberélet is esett áldozatul.

Veszprémmegyében ez idén, augusztus havában, nem kevesebb mint 47 községben volt kisebb-nagyobb tüzeset.

Gyújtogató villám. A Jersey Cityben, mint New-Yorkból távirják, nagy zivatar dühöngése alatt a villám a telefon épületébe ütött. A terjedelmes épület rögtön lángokban állt. A többnyire leányokból álló személyzet közt nagy rémület támadt. Tizenöt nő a negyedik emeleten rekedt és jajveszékelve akartak az ablakból kiugrálni. Az odahozott mentőlétra rövidnek bizonyult; egy tűzoltó leleményességének köszönhető, hogy mind a tizenöt leányt meg lehetett menteni. Mikor az utolsó is lebecsátkozott, leírhatatlan ujongással fogadták. Kétezer méter telefonsodrony égett el; az összes kár 125.000 dollár.

Gyermekek a lángok közt. Mint Berlinből távirják, a Friedrichstrassen egy urasági ház első emeletén ismeretlen okból tűz ütött ki. A háztulajdonos két gyermeke és egy cselédleány a lángok áldozata lett s egy gyermek oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy felépüléséhez alig van remény.

V e g y e s e k.

A gyakorló mestereinkről.

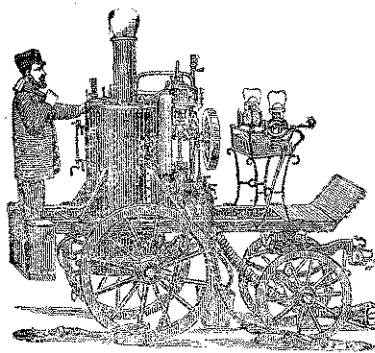
A Resiczán megjelenő «Volks-Zeitung» f. évi augusztus hó 10-én következőleg ír az ottani önkéntes tűzoltó-testületnek *Szidanits Ferencz* budapesti ö. t. testületi szivattyús osztály-parancsnok által történt begyakorlásának eredményéről:

«Mi — írja a nevezett ujság — az önkéntes tűzoltó-intézménynek ép oly fontosságot tulajdonítunk, mint bármely

népszerű és nemzetgazdasági intézménynek s ezért lapunkban önálló cikkben adjuk tudósításunkat.

Miután jul. 30-án a tűzoltó-gyakorlatok véget értek, szándékunk — erők és tehetségünkhöz képest — a kiküldött gyakorlómester és saját tűzoltóink működését következőképen ismertetni.

Julius hó 2-án érkezett meg Resiczára *Szidanits* ur is másnap, azaz 3-án már megkezdte a részletes gyakorlatokat. Ezen naptól kezdve 19-ikéig tartattak a részletes gyakorla-

Ujból javított
könnyű, egyszerű
gyors-
gőzfecskenő
Thursfield szabadalma.
I. nagyság ára: 1750 frt.

Kitünő bizonyítványok.
Elismerő-nyilatkozatok:

Tiopal B. Prága kir. főváros tűzoltósági igazgatója.

Gróf Wratislaw tűzoltó-főparancsnok Dirnában.

Wodak polgármester Jaromérben.

Az önkéntes tűzoltó-testület Melkben, Alsó Ausztriában.

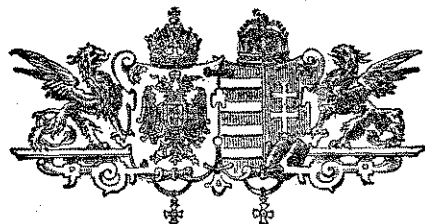
A pardubitzki önkéntes tűzoltó-testület által 1890. évi július hó 3-án az átvétel alkalmával megejtett próbáról felvett jegyzőkönyv záradéka így hangzik:

«Tekintve ezen gőzszivattyu rendkívül egyszerű s e mellett megbízható szerkezetét, másrészt a mai napon megejtett kísérleti próba kitünő eredményét, a pardubitzki önkéntes tűzoltó-testület ezen gőzszivattyu-tbárkinek a lejjobban ajánlhatja». — Aláírások.

A bécsi mentő-egyesület gőzszivattyu személyzete által a simmeringi vasuti kocsí-gyárban 1890. évi június 9-én megejtett nyilvános próbájáról felvett jegyzőkönyvben a következőket mondja: «valamennyi alulírott simmeringi tűzoltó a legjobb ajánlattal nyilatkozik a Thursfield fele gőzszivattyu működése és munkaképessége felett.»

Thursfield Wm. E. M. Inst. C. E.
Bécs, IV., Victor-utca 22.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószerszám, szivattyú- és kútyára, harang- és ércöntődeje

Seltenhofer Frigyes Fiai

Sopronban

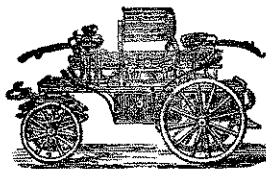
ajánlják legjobb szerkezetű

fecskenőket és tűzoltó-szerelket

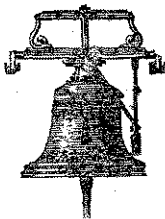
valamint kitünő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat

Előnyös feltételek!

Öt évi kezesség!

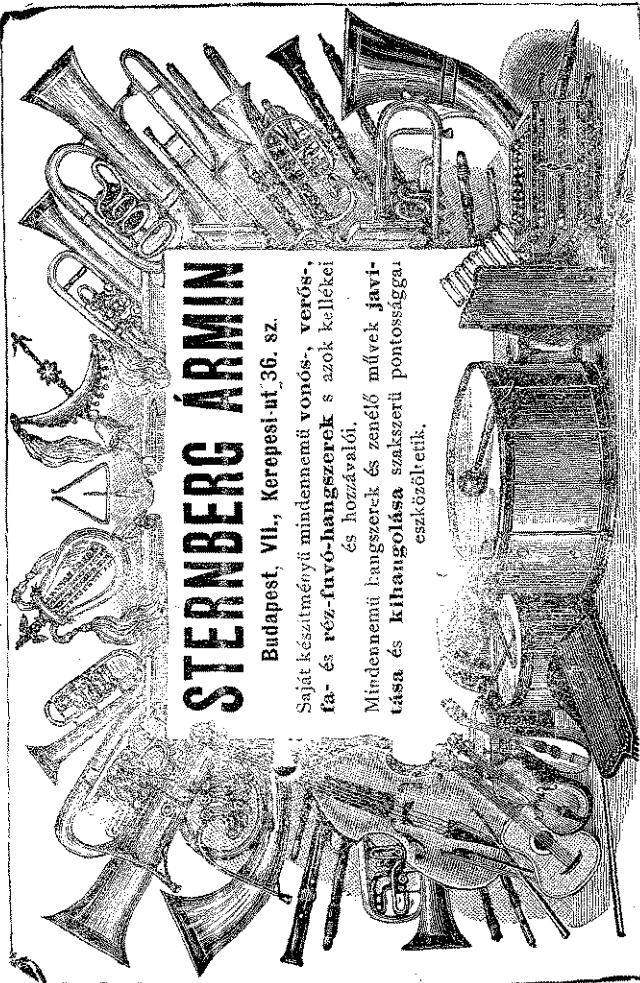

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

STERNBERG ÁRMIN hangszer-ipartelepe

Harmónikáról külön árjegyzék kérendő.

STERNBERG ÁRMIN

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz.

Saját készítményű mindennemű vonós-, verős-, fa- és réz-fúvó-hangszerek s azok kellekai és hozzávalói.

Mindennemű hangszerek és zenélő művek javítása és kihangolása szakzerű pontossággal eszközöltetik.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 36.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA,
AZ ORSZAGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGTESTÜLETEKNEK DIJTALANUL KÜLDETIK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-titkárja, az országos tűzoltó-szövetség titkárja.

A kiadóhivatal vezetője: **CLAIR ISTVÁN**, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-pénztárnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-körut 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Szentkirály-utca 22., III. em., 34.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 frt 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.
MEGRENDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamációk a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom: A fejevármegyei tűzoltó-szövetség. — *Hivatalos rész.* A fejevárm. t. o. szövetség Alcsuthon tartott választm. ülésének jkve. — *Általános rész.* Választm. ülés Alcsuthon. — Várady F. zászlósz. beszéde Uj-Aradon. — Levél a f. cs. járási szöv. alapszabályaihoz. (Dr. Kék L.) — *Testületek köréből.* Szolg. érmek kioszt. Kalocsán. (Mócsy A.) — A járási szövetségek kérdéséhez. (Dr. Kék L.) — Levél a felső csall. k. járásból. (Ecker S.) — *Hírek.* — *Tűzesetek.* — *Vegyesek.* Statisztika. — *Hírdetések.*

A fejevármegyei tűzoltó-szövetség.

Örömrzet hatja át egész valónkat, ha Magyarország egyik legmagyarabb megyéjére tekintünk, büszkék vagyunk Fejevármegyére, mely oly szerencsés, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség védnökét, **József főherczeg** ő cs. és kir. fenségét, **gróf Cziráky Béla**, orsz. l. o. szöv. elnököt, **Kempelen Imre** vármegyei t. o. szöv. elnököt, **Sárközy Aurél** vármegyei alispánt, **Seidel, Meszlényi, Libits, verebi Végh** buzgó és lelkes önkéntes tűzoltó-parancsnokokat, a vármegyei szövetség titkárát, a szorgalmas és ügybuzgó szakavatott **Vida Pált** birja a tűzoltó-ügy élén, kik mindannyian együtt működnek, fejlesztik és tökéletesítik vármegyék tűzrendészetét.

A fejevármegyei tűzoltó-szövetség egyike hazánk legifjabb e nembeli társulásainak, nagyok voltak a hozzá kötött reményeink éppen azért, mert a hazai önkéntes tűzoltó-ügy fejei vannak kebelében, meg is felelt derekasan a várakozásnak, tűzoltók és a közgazgatás fejei egymást támogatva, valóban «egyesült erővel» oldják meg a kérdéseket s teremteni igyekeznek fokozatosan olyan tűzrendészeti állapotokat, minők a magas kormányrendelet kifejezett intentiói valának; teszik ezt a két factor nem egymástól függetlenül és külön válva, hanem együtt és közös erővel.

Tekintsünk körül széles hazánkban, látjuk-e ennek mását valahol? ha őszinték akarunk lenni, úgy csak nem-mel felelhetünk. Pedig a kiindulási pont több helyt ilyen volt, hisz tudjuk, hogy vannak vármegyei tűzoltó-szövetségek, melyekben a közgazgatási elnök az alispán, s mégis mit tapasztalunk? azt, hogy teljesen megvannak elégedve az alapszabályok megerősítésével, azóta ugyszólván ujjukat sem mozdították meg; elkészítették vagy készítik a vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletet s ha az revideálva s végül megerősítve

leérkezend: egygyel több acta lesz a levéltárban. — Hogy azt applicálni, még pedig szakszerűleg és helyesen applicálni kellene, arra bizony nem gondol senki.

Tisztelet és kivétel azon vármegyei szövetségeknek, hol a factorok tőlük telhetőleg buzgólkodtak és fáradoztak, de jóakaratum talán az általános közönyön vagy egyéb, tőlük nem függő akadályokon mulik és szenved nem remélt hajótörést. Majd eljő annak is az ideje, hogy a lethargicus álomból felébrednek mindazok, kik eddig közönyösen néznek a tűzrendészet ügyére, de ébresztőjük nem a hajnal pirja, nem is andalító zene, hanem a veres kakas és a kárvallottak kétségbeesett jajgatása lesz.

Fejevármegye és annak tűzoltó-szövetsége ön-elégülten tekinthet működésére, mert nála kevesebbet dolgoznak papiron, annál többet tesznek és cselekesznek úgy az egyesek, mint az ügy iránt érdeklődő összeség, — van is, lesz is látható eredménye.

Arra meg már épenséggel büszke lehet, hogy a mely szerencsében a magyar országos tűzoltó-szövetség nem részesült két évtized alatt, az neki jutott osztályrészül: hogy a legközelebb f. é. október hó 21-én Alcsuthon tartott választmányi ülésén fenkölt szellemű védnökünk **József főherczeg** ő cs. és kir. fensége elnökölt s a maga részéről nem tartva elegendőnek az ott való megjelenést: hozzászólt a napirenden lévő tárgyakhoz, s a tanácskozást mély szakismerete, körültekintő és gazdag helyismeretével támogatni s annak sok tekintetben irányt szabni kegyeskedett.

Üdvös dolgok voltak azok, mikkel az Alcsuthon tartott ülés foglalkozott s jelentőségük óriási mérvben fokozódott az által, hogy *ő fensége* activ részt követelt belőle magának. Ez annyira fényes példa lehetne minden vármegyére, hogy nem volna szabad egy perczre sem kérniök saját territoriális viszonyaink jól felfogott érdeke szempontjából, hanem iparkodás volna kötelességük, a tettek mezejére kellene lépniök.

Lapunk hasábjain annak idején közétettük a fejevármegyei tűzoltó-szövetség alapszabályait, melyekből azt is megtanulhattuk, hogy nem elkerülhetetlen az a folytonos közgyűlésezés, sőt az ezekkel eddig mindig karöltve járt dinom-dánomok meg épenséggel kiküszöbölendőknek mondatnak ki. Látjuk és örömmel tapasztalunk

taljuk, hogy az e tekintetbeni kezdeményezést fejevármegye tűzoltó-szövetsége szószerint keresztül viszi.

Nem mulasztjuk el közölni a fejevármegyei alispán urnak a tűzrendészet keresztül vitelét tárgyaló rendeleteit is, mikből mindenki okulva kiveheti, hogy azokban az alispán nem mint bureaukrata, hanem a szakértők véleményével együttesen, s illetve annak kifolyásaképpen intézkedik, még pedig a helyi viszonyokat figyelemre méltatva, mindenkor a leghelyesebben.

Milyen fokon állna édes hazánk tűzrendészete már manapság is, hogy csak felerészben meg volna minden vármegyében az a tevékeny szellem, mely éppen Fejevármegyét áthatja? Pedig senki sem veheti tagadásba, hogy egyiknek époly szüksége volna reá, mint a másoknak.

Lehetne konkrét eseteket felsorolni, sajnos példák-
kal illusztrálni, hogy egyes vármegyékben minő az eljárás, mennyi a ferde és helytelen intézkedés, hol meg éppen semmi nem történik, de sorainknak most nem az a célja, a közel jövőben arra is rátérünk, mert bőven elmúlt két éve, hogy a tűzrendészeti magas kormányrendelet napvilágot látott, de hogy legtöbb vármegyében eredménye nincsen, az nyílt titok, de a ki nem tudná, annak megmondjuk.

Elvégre is igaz ugyan, hogy sok ember előtt úgy tűnik fel, mint sérelem a magas kormány beavatkozása a magán tulajdon megvédésére irányzott praeventiv intézkedések megtételének elrendelése által, de ez némileg állna akkor, ha arról volnánk biztosítva, hogy egyeseknek akár véletlenségből, akár szándékos vagy vigyázatlan eljárásából kigyuló háza vagy egyéb objectuma leég, elpusztul, de máséra át nem terjedhet; midőn azonban jól tudjuk, hogy a tűzvész igen sokszor ezer s ezer embert tesz hajléktalanná, juttat koldusbotra, képtelenné társadalmi és állami terhekhez való hozzájárulásra, sőt ellenkezőleg, ezeknek támogatását igényli, el kell ismerünk, miszerint nem csak szabad, hanem kötelessége is a kormánynak beavatkozni, s a praeventiv intézkedések megtételét elrendelni.

Hiszen ha teher nélkül járna ez az intézkedés nem is volna akkor valami nagy feladat, ámbár akadnának akkor is elegendő, kik azért nem hajtanák végre, mert a maguk véleménye szerint feleslegesnek tartanák; így azonban, hogy bizony a tűzrendészet megvalósítása anyagi terhekkel, sőt ezenkívül fáradozásokkal is van egybekötve, sok az ellensége, kevesekben van meg az a tudat, hogy a társadalom és az állam kötelezettségeket róhat az emberre, még a legszélesebb alapokra fektetett szabadság mellett is.

Azt is örömmel constatálhatjuk, hogy Fejevármegye területén az önkéntes tűzoltó-testületek száma rohamosan növekszik, s bizonyára nem messze van az idő amikor alig lesz valamire való községe, mely ezt az áldásos intézményt nélkülözni fogná. Ezt a növekedést látjuk különben édes hazánk mindama vármegyéiben, hol, a vármegyei tűzoltó-szövetségek egészséges alapon létesültek, s főleg ott, hol a szakférfiak a közigazgatási hatóságot együttes munkálkodásra megnyerni képesek voltak.

A tűzrendészeti kormányrendelet helyes és szabatos megoldása nem csekély feladat; sok és nehéz munkát ró az a vármegye közigazgatási fejeire, a főszolgabírákra a községi előjáróságokra s végül a már létező tűzoltóságokra; s bizonyára csak mindezek vállvetett munkája fogja a kívánt sikert létrehozni; mert ha mindegyik széthuz, képzelt hiúságában a saját hatáskörét véli megingatottnak ha egyik factor a másiknak jóakaratu tanácsal, támogatással vagy közremunkálkodással kívánna szolgálni; főleg pedig ha a tűzoltóságok s azok működő tagjai, s az egyes intézmények élén állók maguk közt sem férnek meg, személyeskedést tolják előtérbe ott, hol az ügy volna a fő, nem igen lesz valami nagy látszata az egész működésnek, s több mint valószínű, hogy a tűzrendészet rövid idő múlva csak mint írott malaszt fogja a levéltárakban zavartalan csendes álmát aludni.

Gorecky

Hivatalos rész.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a *Miava* községben pusztított tűzvész által károsult lakosok segélyezésére 800 frt; a *Fablonics* községi tűzkárosultak részére 500 frt; *Almás-Balásháza* tűzkárosultjai részére 400 frtot; *Sverző* község tűzkárosult lakosai segélyezésére 400 frtot segélyképen magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

O Felsége a király az *osslopi*, *sérczi* és *klímpai* önkéntes tűzoltó-testületek részére egyenkint 50 frt segélyösszeget magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

A «Budapesti Közlöny» hivatalos lap 1890. évi október hó 23-iki 244-ik számában a f. évben tartott országos tűzoltó-szaktanfolyam tárgyában következő miniszteri elismerés foglaltatik.

«A m. kir. belügyminiszter, az első országos tűzoltó-szaktanfolyam létesítéseért a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek, illetve *Bárány N. Ernő*, *Dr. Szily Főzsef*, *Hérmán Ödön*, *Gorecky Zsigmond*, *Köhler István*, *Kájlínger Mikály*, *Kálmán Géza*, *Hevesi Zsigmond*, *Dr. Gerber Béla* és *Christe Loránd* budapesti önkéntes tűzoltó-testületi parancsnoksági tagoknak

elismerő-köszönetét nyilvánítva, szakelőadókul és gyakorlómesterekül hasonló szaktanfolyamhoz jövőre is a nevezetteket bizta meg.»

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

462/1890. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya Budapestén 1890. évi november hó 16-án (vasárnap) délelőtti 9 órakor a IV. ker, Lipót-utczai új városháza II. emeletén lévő közgyűlési társalgó-teremben

választmányi ülést tart,

melyre, az alanti napirenddel, van szerencsénk tekintetes központi választmányi tag urakat ezennel tisztelettel meghívni.

Kelt Budapestén, 1890. október hó 15-én.

Follmann Alajos,
alelnök.

Gorecky Zsigmond,
titkár.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya által Budapestén, 1890. évi november 16-án d. e. 9 órakor, a Lipót-utczai újvárosháza II. em. közgyűlési-társalgó teremben tartandó ülés **napirendje**.

1. Elnöki megnyitó
2. Felolvasása és hitelesítése a folyó évi junius hó

22-én tartott központi választmányi ülésről felvett jegyzőkönyvnek.

3. Az elnökség jelentése a nagyméltóságú magyar királyi belügyi miniszter úr által időközben leküldött vármegyei és városi tűzrendészeti szabályrendeletek véleményezéséről.

4. Az elnökség jelentése az «országos tűzoltó segélyalap» alapszabályainak felsőbb helyen történt megerősítéséről, az alapszabályok kinyomtatása és szétküldéséről.

5. Elnökség jelentése az ügyforgalomról és a szövetségi iroda tevékenységéről.

6. A jövő 1891-ik év nyarán Sopronban tartandó X-ik országos tűzoltó-szövetségi közgyűlés ügye.

7. Titkár jelentése a beérkezett s időközben netalán beérkező s választmányi tárgyalást igénylő beadványokról.

8. Pénztárnok jelentései.

9. Netaláni szóbeli indítványok és előterjesztések.

10. A legközelebbi választmányi ülés határidejének megállapítása.

Kelt Budapesten 1890. évi október hó 15-én

Follmann Alajos,
alelnök.

Gorecky Zsigmond,
titkár.

A nyitra-zsámbokréti járási tűzoltó-szövetség alapszabályai a m. kir. belügyi miniszter ur által f. évi 67882 sz. a. a bemutatási záradékkal elláttattak.

A sólymosi, nagymartoni, balossa megyesi, malomházi, goricsáni, uptelepi, poroszlói, besenyői, (say-ugróczi, vasticzi, szittnai, radisai) községek tűzoltó-testületei, a németkereszturi, miklósfalvai, ároktői, havadi, gegesi, alsó-felső koskóczi, pruzsai, vasticz-bizkupiczi, homoki, dunapataji, dubniczi, vissói-örkentes tűzoltó-testületek alapszabályai a nagyméltóságú m. kir. belügyi miniszter ur által megerősítést nyertek.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Alcsúthon 1890. évi október hó 21-én tartott üléséről.

Jelen voltak a következő tagtestületek képviselői: Ágnes-forrás tűzoltó-testület részéről: *Sárközi Aurél* alispán, tb. főparancsnok, Alcsúthról *Libits Adolf*, Adonyból *Baur György*, Alapról *Vida Pál*, Bodajkról *Báró Miske Kálmán*, Bicskéről *Berger József*, Csákvárról *Molnár József*, Felcsúthról *Halász Mihály*, Kápolnás-Nyékről *Marton László*, Lovasberényből *Krell János*, Martonvásárról *Lakszgang József*, Nagy-Lángról *Lichtscheindl György*, Pázmándról *Szondy János*, Ráczkeresztúrról *Kócsy Mátyás Gyula*, Sárosdól *Fenisch Ádám*, Székesfehérvárról *Seidel Lajos*, Velenczéről *Meszleny Benedek*, Verebéről *Végh István*, Vaából *Szűts Jenő*, és végül Zámolyról *Báró Jenő* parancsnokok voltak jelen; összesen 20 testület képviselője.

Meg nem jelenésüket igazolták: a Felmayer-gyári, kálozi és ercsi tűzoltó-testületek képviselői, míg ellenben távolmaradásukat mivel sem igazolták: a gyurói, moóri, sárbogárdi, sárkereszturi, czecei és nagy-perkátai tűzoltó-testületek.

Részvett az ülésen *József főherczeg* ő fensége, mint az országos tűzoltó-szövetség védnöke, *gróf Cziráky Béla* orsz. szöv. elnök és mint vendégek: *Scserbovszki Szaniszló* budapesti városi tűzoltó-főparancsnok, *Markusovszki Béla* segéd-tisztjével együtt.

Kempelen Imre megyei szöv. elnök betegsége miatt meg nem jelenhetvén, őt *Meszleny Benedek* alelnök képviseli, és végül *Vida Pál* szöv. titkár mint jegyző és előadó van jelen.

Az elnöki tisztet ezuttal az országos tűzoltó-szövetség jelenlevő védnöke: ő csász. és kir. fensége *József főherczeg* ur, alcsúthi tűzoltó-főparancsnok viselte.

I. szám. — *József főherczeg* ő csász. és kir. fensége mint védnök megnyitván az ülést a tárgysorozat megkezdése előtt *Meszleny Benze* alelnök indítványozza, miszerint ő fenségének azon kegyes ténye, hogy a választmányi ülésen megjelenni, annak vezetését elfogadni méltoztatott, jegyzőkönyvi leg annál inkább is megörökíttessék, miután a hazai tűzoltó-intézmény történetében a fejérvármegyei tűzoltó-szövetséget

érte első ízben a szerencse, hogy ő csász. és kir. fensége a tűzoltóügy fejlesztésére irányuló tanácskozmányon résztvesz.

Alelnök urnak ezen indítványát a választmány közlekedéssel határozattá emelte.

2. szám. — Ezután olvastatott az elnökségnek Lovasberényben 1890. év június hó 8-án tartott választmányi ülés óta történt elnöki intézkedések tárgyában előterjesztett következő jelentése:

«Tekintetes Választmány! Mindenekelőtt kötelességemnek tartom aluirt elnök bejelenteni, miszerint a tagtestületnek általam kilátásba helyezett elnöki vizsgálatát legjobb akaratom daczára ez ideig sem teljesíthettem azért, mert a legalalmasabb időszakban — augusztus hó folyamán — súlyos betegségbe esvén, egészségem mai napig sem javult annyira, hogy a szobát huzamosabb időre elhagyhatnám, mely körülmény gátol abban is, hogy a tisztelt választmány mai ülésén elnöki kötelességemet gyakorolhassam.

Mindamellott a szövetekezeti ügyek vezetése fennakadást nem szenvedvén, e részben szerencsém van jelenteni, hogy eddigelő a folyó évben 149 ügyben történt intézkedés.

Ezek közül kiemelendők, hogy a f. évi június hó 8-án Lovasberényben megtartott választmányi ülés határozatai végrehajtottak, jelesen: elkészítettük az ülésen tárgyalt tűzrendészeti kimutatások alapján azon terjedelmes elaboratumot, melyet a vármegye alispánja az összes megyebeli községek tűzrendészete nézve tőlünk kért és kidolgoztuk szolgabírói járásonként azon hiányzó tűzoltósági eszközök jegyzékét, melyek egyes községekben beszerzendők voltak.

Ez alkalommal örömmel kell elismernünk, hogy a vármegye alispánja készséggel fogadván el a választmány utasítása alapján tett előterjesztésünket, nem késett annak szellemében elrendelni azon intézkedéseket, melyek az érdekelt községek tűzbiztonsága érdekében általunk szükségesnek jelezttettek.

A mennyiben magánértesüléseinkből tudhatjuk, az alispáni rendeletnek többhelyütt meg van már a kívánt üdvös eredménye, de viszont azt is tudjuk, hogy még sok községben nemcsak hogy az alispáni rendelet, de a vármegyeben néhány helyen dúlt borzasztó tűzvész sem volt serkentő hatással arra hogy a vész ellen szükséges védelem érdekében meg lett volna téve a községekben legalább annyi, ami hatóságilag elrendelve lön.

Az pedig köztudomású dolog, hogy a községek előjárói még mindig nem képesek, sőt nem akarják méltatni a tűz ellen való védekezés kötelmeit és hasznosságát.

Ezen körülmények arra kell hogy késztessenek bennünket, miszerint a buzdításban ne szüneteljünk, mert egyuttal az is feladatunk, hogy a megelőző tűzrendészetet vármegyénkben tőlünk telhetőleg fejleszteni segítsük.

A vármegyehatóságnak tett eme köteles szolgálatunk óta a hatóság mindinkább jelét adja annak, hogy szövetségünket szakközegének kívánja tekinteni, több ízben kérvén tűzrendészeti ügyben az elnökségtől véleményt, melynek tervezetét utólagos jóváhagyás végett mai ülésen lesz szerencsénk előterjeszteni.

Gyakorló-szabályaink közkedveltségéről tanuskodik azon körülmény, hogy folyvást kéri annak megküldését, melyet portomonesen teljesítünk is.

Gyakorlómeister kirendelését kérte tőlünk Ósi, Perkáta, Füle és Polgárdi községek előjárósága, mely kérelmük teljesítéséül a mohai Ágnes-forrás tűzoltó-testület törzsénél alkalmazott altisztet küldtük ki.

Időközben tagtestületeink sorába lépett a nagy-pertákai tűzoltó-testület is és ezzel tagtestületeink száma 29-re szaporodott.

A választmány által kiadott tüzelentések 45 esetben érkeztek be. E jelentések adataiból általánosságban azon meggyőződésre jutottunk, hogy a tűzesetek terjedelmére és lokalizálására nézve legtöbbször a vizszerzés hiányossága volt befolyással s így a fecskendők jóság, a kezelő egyének előteremtése mellett mindenkéfelett a vizszerzés módozatainak javítására kell a sulyt helyezni, mely czélből minél több lajt beszerzését, a községekben vizfogók létesítését, mindezek kiegészítéséül pedig — különösen nyáron — az előfogatok kirendelését kell szorgalmaznunk; a házak közötti tömeges kazalozást és a gyermekek, sőt aratáskor a felnőtt-

tek dohányzását pedig feltétlenül megakadályozandónak találtuk.

A tűz terjedésének lehető gátolása végett a tagtestületeknek minél több védőponyva beszerzését javasolni érezzük magunkat indítatva, mely kevés víz esetén kitűnő szolgálatot tehet.

A beérkezett tűzjelentések tartalmához képest tett is az elnökség illető helyen megfelelő lépéseket.

Hogy pedig minden irányban alkalmunk legyen intőleg, buzditólag eljárunk, kérjük a tagtestületeket a községükben észlelt hiányok iránt az elnökséghez külön bejelentés tételére és a tűzjelentésekbe azon észleletek bejegyzésére, melyek megszüntetése által a baj ismétlődése megakadályozható lenne.

Itt azon eljárásunkra és további gyakorlására kérjük a választmány jóváhagyását, hogy a testületek azon tagjainak buzgalmát, kikét a tűzjelentés ilyenekül feltűnteti, néhány elismerő sor küldésével a többiek buzditása végett az elnökség jutalmazhassa.

Ezekután pedig magunkat a tisztelt választmány becses bizalmába és jóindulatába ajánlva, maradtunk. Tisztelettel: Kempelen Imre, elnök. Vida Pál, titkár.

Ezen elnöki jelentésben foglaltakat a választmány helyesléssel veszi tudomásul és ebből folyólag megadja az elnökségnek a jogot, hogy a szorgalmas tűzoltókat a szövetség nevében írásbeli elismeréssel jutalmazhassa.

E jelentés alapjául felhívja a választmány minden egyes tagtestület figyelmét arra nézve, hogy úgy a saját községében, mint különösen a körletébe eső községekben mindazon észlelt bajokat és hiányokat, mely bajok megszüntetése, a hiányzó intézkedések létesítése által pedig az illető községben a tűzrendészeti viszonyokon javíthatni vél, azokat az elnökségnek nyomban tudtára adják, hogy ez — illetékes helyen — a szükséges lépéseket e részben megtehesse.

Különösen felhívja a választmány a tagtestületeket, miszerint terjeszszék ki figyelmüket serkentőleg, hogy szomszédos községekben a vízszerezés hiányosságán több lajt beszerzésével és vízfogók létesítésével mielőbb segítve legyen, a netán hiányzó fecskendők mindenestre szívószerkezetűek beszerzessenek s ezekhez kellő mennyiségű tömlők legyenek. — a kazal- és tetőtűzek terjedésének sikeresebb meggátolása végett védő ponyvák minél nagyobb számban beszereztesse s alkalom adtán mindenekelőtt azok vétessenek használatba, miután ezekkel vízhiány esetén nagy előnyököt lehet nyerni

Törekedni kell annak megakadályozására, hogy a házak közt tömegesebben ne kazalozzanak és hogy a serdületlen gyermekek ne dohányozzanak, sőt ettől aratási időben a felnöktek is eltiltandók.

Különös gondjuk legyen a tagtestületeknek, hogy, főleg nyári időszakban — a község előjárósága előfogatokról gondoskodják, melyek az összeirandó fogattulajdonosok felváltott rendje szerint, nyáron lehetőleg a fecskendők melletti helyiségben, máskor pedig a házi istállóban minden perczen készen álljanak.

A mennyiben mindezek elérhetéséhez a tagtestületek a községi előjáróságon kívül még valamely felsőbb hatóság közbelépését látnák szükségesnek, adandó esetben azonnal tegyenek az elnökséghez indokolt előterjesztést, mely utóbbi ezennel határozatilag utasítatik, hogy a megfelelő hivatalos lépéseket haladék nélkül megtegye.

3. szám — Vida Pál szöveg. titkár ismerteti azon szakvéleményeket, melyeket az elnökség a vármegye alispánjának felszólítása folytán Doboz és Csurgó községek kérvénye és Nagy-Perkata község köteles tűzoltóságának szabályrendelete tárgyában annak idején előterjesztett, kérvén azok utólagos jóváhagyását.

Az ismeretett véleményeket a választmány egész terjedelmében magáévá teszi és egyúttal gróf Cziráky Béla orsz. szöveg. elnök indokolt javaslata alapján felkérni határozta az országos szöveg. elnökséget az iránt, miszerint az hozza javaslatba a belügyi ministeriumnál, hogy mindazon vármegyékben, hol megyei szövetségek léteznek, az illető vármegye községeit érdeklő tűzrendészeti ügyekben a megyehatósága ne az országos, hanem a vármegyei tűzoltó-szövetséghez forduljon véleménykérés végett, miután ez utóbbi a helyi viszonyokkal jobban ismerős.

4. szám. — Tárgyaltatott Vida Pál szöveg. titkár által előterjesztett gróf Cziráky Béla orsz. szöveg. elnök által hasonlóan támogatott az iránti javaslat, hogy a szövetség gyakorló szabályzatával vegyen részt ama pályázaton, melyet a budapesti önk tűzoltó-testület egy szakmüre hirdetett.

Miután a választmány örömmel meggyőződött saját tapasztalatain kívül egyéb jelekből, nemkülönben az előadotakból is, hogy gyakorló szabályaink a pályázati feltételeknek lehetőleg megfelelnek, ennél fogva egyhangulag elhatározta, hogy a pályázatban résztvesz és az elnökséget e részben szükséges bejelentésre utasítja.

5. szám. — Tekintettel arra, hogy a tapasztalás bebizonyította, miszerint a folyó 1890. év tavaszán eszközölt tűzrendészeti szemlék a vármegyei községeinek tűzrendészeti viszonyait lehetőleg javították, ennél fogva Vida Pál szöveg. titkár indítványozza, hogy ezen szemlék ezután is évről-évre megtartassanak; s minthogy e szemlék az illető kiküldötteknek költséget okoznak javasolja, hogy ezen költségek megtérítésére végett a vármegye törvényhatóságától pénzsegély kérelmeztesse.

A választmány kapcsolatosan az elnöki jelentésre hozott határozatával, mely szerint a vármegye tűzbiztonságának fokozásán buzditólag közreműkölni erkölcsi kötelessége a szövetségnek, határozatilag kimondja: hogy a javasolt szemléket évről-évre annál is inkább szükségesnek tartja megtartani, mert a szemlék által elért eredmény még mindig nem elégséges siker — s előreláthatólag még több ideig nem lesz az — arra nézve, hogy a hatóságnak a cselekvésben, a szövetségnek pedig a serkentésben megállapodnia szabad lenne.

A szemlék megtartását mindannak dacára elhatározta a választmány, hogy az ülésen jelenlevő Sárközy Aurél alispán bár szintén felette kívánatosnak tartja, sőt határozottan kéri a szemlék eszközölését, de a következő évre még nem reményli a törvényhatóság anyagi segélyét kieszközölhetni.

A szemléknek az 1891. év tavaszán leendő eszközölésére szükséges utasítások megadására az elnökség már ezúttal felhatalmaztatni határozottatott.

6. szám. — Felvétellett Vida Pál szöveg. titkár előadó azon javaslata, hogy a vármegyében már szervezett és jövőre szervezendő községi köteles tűzoltóságok tartozzanak a vármegyei szövetség kebelébe lépni, hogy e községekben is a működés egyöntetű elvek szerint történjék; köteleztesse továbbá e községi tűzoltóságok hatóságilag, hogy a mennyiben szabályrendeleteikben egyenruhát állapítanak meg, ez egyenruhák a megyei szövetség előírása szerintiek legyenek, és hogy végül szabályrendeletük alapján a községi pénztárban befolyó tűzoltósági adóból ne egyenruha, sisak vagy költséges személyi felszerelés szereztessék be első sorban, melyeket a falusi tűzoltóság különben is nélkülözhet, hanem inkább szívószerkezetű fecskendőt és több lajtot szerezzenek be de még azon esetre is, ha netán régi fajtu fecskendők megjavítva és átalakítva lett is.

Ezen előadói javaslat elfogadása mellett utasítottatni rendeltetett az elnökség, hogy e tárgyakban indokolt kérelmet intézzen a vármegye alispánjához, felkérve őt, hogy mindezeket körrendeletileg hagyja meg a községeknek és ezeknek tényleges betartását a főszolgabírák által ellenőriztesse. Szolgálati tekintetekben azonban az összes köteles tűzoltóságok haladék nélkül a választmány felügyelete alá helyezendőknek találattván, a kérelem ez irányban is hangsúlyoztatni határozottatott.

7. szám. — Tapasztaltatván, hogy a legtöbb községben az éjjeli őrködést elaggott öreg emberek, a község beteges koldusai vagy más testi fogyatkozásban szenvedő emberek látják el és gyakran megtörténik, hogy ezen okok miatt az őrök vajmi hiányosan teljesítik őrsegi szolgálataikat, mi által — eltekintve a közbiztonsági bajoktól — az éj folyamán kiütött tüzesetek alkalmával a hivatott tényezők gyors értesítésének és vészjel adásának elmulasztása, a védőeszközök késedelmes előállításai stb. által kiszámíthatlan károknak lehetnek előidézői, melyeket éberebb őrködésel, több szolgálati buzgalommal s alkalmas testi erővel megakadályozni vagy legalább is korlátozni lehetett volna; ugyanezért Vida Pál szöveg. titkár mint előadó javasolja: hogy azon községek-

ben, hol szervezett tűzoltóság létezik, az illető tűzoltó-testület törekedjék községe előjáróságánál kieszközölni, hogy az állandó éjjeli őrszolgálat teljesítésével működő tűzoltóság tagjai bizassanak meg olyaténkép, hogy az örködésért fizetni szokott évi díj a tűzoltó-testület pénztárába fizetessék, és a tűzoltóorséggel egyesítendő közrendre való örködésért a szolgálati rend szerint kivezenylendő tűzoltó-örök a testület részéről díjaztassanak ezen pénzüsszezből.

A választmány ezen javaslatot helyeselve, annál is inkább magáévá tette, miután a testületek az ekként nyerhető penzbevételből működő tagjaikat őrségi szolgálataikért némi pénzjutalomban is részesíthetvén, az éjjeli őrszolgálat fokozottabb mérvben és nagyobb ügybuzgalommal fogna teljesíttetni; miért is ezen megállapobás érvényesítés végett a tagtestületek figyelmébe ajánlatni határozatott.

8. szám. — Felvétellett a zámolyi önk. tűzoltó-testület beadványa, melyben az ottani testület főparancsnokával szemben a községi bíró és csendőrség által őrségi szolgálatában tanusított tiszteletlen magaviseletet és hatósági mulasztást tüzetesen ismertetve, oly értelmű intézkedést javasol, hogy az által hasonló esetek ismétlődése más testületeknél megakadályoztassék. Egyuttal kéri a közigazgatási hatóságok előtt annak hangsúlyozását, hogy a tűzr. korm. rendelet 20. §-a értelmében a tűzoltó nemcsak tüzesetknél, hanem őrszolgálatban is közhatósági személynek tekintendő s mint ilyen szolgálata közben a kellő hatósági védelemben részesítendő.

Ezen javaslat folytán elhatározta a választmány ily értelemben a vármegye alispánjához kérelem beterjesztését, hogy az körrendeletileg világosítsa fel a községek előjáróságait és utasítsa őket, hogy a szolgálatban levő tűzoltó eilen való illetlen magaviseletől óvakodjanak.

9. szám. Olvástatott az alapi tűzoltó-testület kérvénye, melyben a sárbogárbi járás főszolgabíróóságánál a 9950/90. sz. alispáni rendelet erősebb foganatosítását szorgalmaznikéri.

Ily értelemben leendő kérvényezésre az elnökség felhatalmaztatott

10. szám. Olvástatott Meszleny Benedek szöv. alelnök, velencei főparancsnok javaslata a több tűzoltó-testület együttes működése alkalmával való vezényleti jog szabályozása tárgyában.

Beható hozzászólás alapján a tagtestületekre kötelezőleg elhatározta a választmány, miszerint a tűzvész színhelyén, ha netán több tűzoltó-testület együtt működik és az illető községben szervezett tűzoltó-testület létezik, ez esetben a műszaki vezénylet már a helyi ismeret szempontjából is a helyi tűzoltóság jelenlevő bármily rangfokozatu parancsnokát illeti, miként ezt a tűzr. korm. rendelet 24. § a is meghatározza; míg ellenben, ha oly községhez tartozó helyen dül a vész, hol szervezett tűzoltóság nincs, ez esetben a segélyre első ízben odaérkezett szervezett tűzoltó-testület parancsnoka jogosult a műszaki vezetés eszközzésére.

E határozat mihez tartás végette a tagtestület figyelmébe ajánlatik.

11. szám. — Meszleny Benedek alelnök indítványozza, hogy az 1891. évi farsang folyamán egy nagyobb szabású

tánczvizalom rendeztessék az orsz. tűzoltói segély-alap és a szöv. pénztár javára Székesfehérvárott.

Ezen indítványt a választmány helyeléssel fogadván, az annak idején szükséges összes teendőik korlátlan eszközzésére szabályszerűleg okiratolt számadás és jelentéstétel kötelezettsége mellett az elnökség felhatalmaztatni határozatott.

12. szám. Tárgyaltatt az országos tűzoltó segély-alap elnökségének 3./1890. számú leirata az alapra leendő befizetések megkezdése tárgyában.

Mint hogy a várm. szövetség elnökségénél történt jelentkezések és befizetések azon feltétel alatt eszközöltettek, hogy az évi illetményfizetések és segélyezési igények ne névszerint, hanem a testület által jelentett tagmennyiség szerint tartassék nyilván, ennél fogva a befizetések megkezdése előtt újból megkerestetni határozatott a segély-alap kezelő bizottsága, hogy — szükség esetén alapszabály-módosítással — gondoskodjék annak lehetőségéről, miszerint a befizetések a most jelzett mód szerint eszközölthessenek; fenhagyván a testületeknek a jogot, hogy segélyezés esetén az ő általuk felterjesztett tűzoltó a kért segélyt előzetes névnyilvántartás kötelezettsége nélkül nyerhesse el.

Ezek szerint nem osztja a választmány az alapbizottsági elnökség e részben kifejtett ellenkező érvelését.

13. szám. — Tanácskozás alá vétetett Helle Károly pozsonyi tömlő gyáros kérvénye, melyben hazai tömlő-készítményét a tagtestületek pártoló figyelmébe ajánlja, mely olcsósága mellett (méterje 70 kr. s ezenkívül az engedmény) minőségre is kiállja a külföldivel a versenyt.

Ez ajánlatot a választmány a tagtestületek figyelmébe eleve is ajánlva, mindazonáltal kísérlet eszközzésére s a tapasztalatok bejelentésére a székesfehérvári tagtestületet kéri fel.

14. szám. — Olvástatott Ziegler Nándor alcsuthi parancsnok által előterjesztett kötelező nyilatkozat, melyben a működő tűzoltók egy bizonyos határidőig írásbeli okirattal is köteleznék magukat a testület kebelében szolgálni s az okozott károkat megtéríteni.

Mint hogy a választmány reményli, miszerint az írásbeli kötelezettség vállalása által a tagok állandóbb és pontosabb szolgálattételre bírhatók, valamint az okozandó károk megtérítésére sikeresebben kényszeríthetők leendenek, ennél fogva a javasolt mintázatot a tagtestületek használatára elrendelni határozta, melyek esetenként írásban elkészíthetők lesznek. Az okirat mintázata a testületeknek kiadatik, önmaguk határozhatván meg a kötelezettségi idő tartamát.

Ezzel a tárgysorozat kimerítetvén az ülés ő császári és kir. fensége József főherczeg urnak azon történt magas megjelenéséért és vezetéséért nyilvánított legmélyebb köszönetnyilvánítás mellett befejeztetett.

Kelt mint fent.

A másolat hiteleül:

Vida Pál s. k.
titkár.

József főherczeg s. k.
alcsuthi ö. t. főpar.

Meszleny Bencze s. k.
várm. szöv. alelnök.

Általános rész.

A fejérmegyei tűzoltó-szövetség gyűlése Alcsuthon.

— Október 21-én —

(A Székesfehérvárott megjelenő «Szabadság» című lap után.)

Mint már előre jeleztük, az alcsuthi tűzoltó-testület ő csász. és kir. fensége József főherczeg hozzájárulásával azon óhaját nyilvánította a vármegyei tűzoltó-szöv. elnökségénél, hogy a netán a szükséges választmányi ülés ezuttal Alcsuthon tartatnék meg.

Mi sem természetesebb, mint hogy az elnökség a különben Adonyba tervezett választmányi ülés helyét ez óhaj folytán Alcsuthra tűzte ki.

Es ez ülés — mely a laikus előtt tán kevésbé fontos

momentumnak tűnik fel — a hazai tűzoltó intézmény terén történelmi nevezetességre emelkedett.

A magyarországi tűzoltó intézmény 30 éves multja s az országos tűzoltó-szövetség 20 éves fennállása óta az ifju 3 éves fejérmegyei tűzoltó-szövetséget érte első ízben a kiváló kegy, a magas megtiszteltetés, hogy a magyarnemzet személfénye, a magyar tűzoltók vezérő csillaga: József főherczeg ő fensége, a mi vármegyénk tűzbiztonságának fejlesztésére irányuló tanácskozáson részt vett, s azt az ő ismert szakértelmével vezette.

Emlékezetes marad e nap: október hó 21-ike nemcsak a tűzoltókra, hanem vármegyénk társadalmi életére nézve is, mert a mi vármegyénkben történt meg először, hogy az uralkodó család e fenkölt lelkiüetű elnöklő tagja érdemesítette

az egész megye közönségét arra, hogy annak élet- és vagyonszolgálatát előmozdító közös munkában is jelentékeny részt vegyen, mely tekintetben buzdító például szolgálhatnak sok nagy emberünknek.

Köszönet tehát érte a fenségnek és azoknak, a kik hajlamát nekünk megnyerték és kik őt ebben követik.

E nevezetes ülés október hó 21-én kedd d. e. 10 órakor kezdődött, melyen képviselők voltak az alcsuthin kívül az Ágnes forrás *Sárközy* Aurél alispán tb. főparancsnok által, az adonyi Bauer György főparancsnok által, a bodajki báró Miske Kálmán főparancsnok által, a bicskei Berger József elnök által, a csákvári Molnár József alparancsnok által, a felcsuthi Halász Mihály főparancsnok által, a kápolnásnyéki Marton László alparancsnok által, a lovasberényi Krell János alparancsnok által a martonvásári Lakszgang József alparancsnok által, a nagylángi Lichtscheindl György alparancsnok által, a pázmándi Szondy János alparancsnok által, a ráczkeresztúri Kócsy Mayer Gyula főparancsnok által, a sárosi Jenisch Ádám parancsnok által, a székesfejérvári Seidel Lajos főparancsnok által, a vaáli Szüts Jenő főparancsnok által, a velencei Meszleny Benedek főparancsnok által, a zámolyi Báró Jenő főparancsnok által, a budapest városi tűzoltóság részéről vendégként Scerbovszki főparancsnok és Markusovszky Béla segédtszót voltak jelen.

Az ülést megelőzőleg a testületek képviselői gróf *Czirák*y Béla orsz. tűzoltó-szöv. elnök vezetése alatt tisztelegtek József főherczegnél, ki az érkezőket dolgozó szobájában tűzoltó egyenruhába öltözve fogadta.

Gróf *Czirák*y Béla a vármegyei tűzoltó-szövetség nevében lendületes üdvözlő beszédet intézett ő fenségéhez, melyre ez szívélyes szavakban válaszolt a következőkben:

«Méltóságos uram! Tisztelt bajtársak! Nincsen esztendő, talán egyetlen sem, mely magyar krónikánkban oly nagy sokaságú és kiterjedésű tüzesetet jegyzett volna fel, mint az idej. Láttuk napról-napra, hogy pusztított nemcsak határainkban, de az egész haza területén, országszerte mindenütt. Hogy mily pusztítást tud végbevinni s mennyi viruló községet és várost képes tönkretenni, ha nem talál ahhoz értő bátor emberekre, akik vele szembeállni mernek is és tudnak is: azt ebben az esztendőben megdöbbentő módon bizonyítá a tűz. De éppen ezért remélem, hogy ez az esztendő felébresztí az országban is a népek az üdvös tűzoltó-intézmény iránt való érdeklődését, a melynél ez ideig még nem tudott népszerűséget szerezni. S ha felébredt az érdeklődés, meg is fog eredni irányunkban minden körök jóindulata. Erre pedig szüksége van intézményünknek, mert sok helyett nagy még az indolencia. A kormány megtette, a mit lehetett. Rendeletet bocsátott ki, hogy ezen intézmény ügyét előmozdítsa. Remélem, ha mindannyian összefogunk s jó példával előjárunk, akkor követésre is találunk országszerte. Kívánom, hogy az Uristen támogasson bennünket és segítsen fejleszteni ez áldásos intézményt és éltesse mindazt a tűzoltót, a ki erre a szép pályára lép és ennek a nemes hivatásnak él!»

A lelkes éljenzéssel fogadott válasz elhangzása és a küldöttek bemutatása után felkérte gróf *Czirák*y Béla József főherczeg az ülésen való részvételre s annak vezetésére, melyre a főherczeg készen nyilatkozván, azonnal elvezette a gyülekezéket, az őrtanya olvasó termébe.

Itt elfoglalván ő fensége az elnöki széket, *Meszleny* Benedek szöv. alelnök — ki a betegen fekvő Kempelen Imre elnököt helyettesítette — lelkes szavakban indítványozta, hogy ő fenségének a gyűlésen való magas részvétele, mint a tűzoltó történelemben első esemény jegyzőkönyvileg megörökíttessék, mely indítványt a választmány kitörő éljenzéssel emelt határozattá.

Ezután kezdetét vette a napirend tárgyalása, mely alkalommal az ügyeket Vida Pál szövetségi titkár adta elő, behatóan ismertette a megye tűzbiztonsági viszonyainak javítása, a tűzoltó-intézmény tökélyesítése, a tüzesetek lehető meggátlása és azok sikeres elfojtása, a vízszerzési bajok elosztása, a hlányos védő eszközök beszerzése és végül a kötelező tűzoltóságok szervezése érdekében szükséges teendőket és az erre irányuló javaslatokat.

József főherczeg az előadott ügyek iránt meleg érdeklődést tantsítván, több ízben szolt a tárgyzhoz.

A gazdag tárgyzsorozatból kiemelendők a következők: Minthogy a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség egységes gyakorló szabályzata több jeltől itélve igen jónak bizonyult, Vida Pál szöv. titkár indítványa és gróf *Czirák*y Béla partoló felszólalása folytán elhatározott, hogy a szabályzattal részt vegyen az elnökség, azon pályázaton, melyet a budapesti önk. tűzoltó-testület ily szakmüre hirdetett, s melyen remény lehet, hogy a 25, 15 és 5 aranyból álló pályadíjak valamelyike elnyerhető leszen.

Elfogadta a választmány mindazon szakértői véleményeket, melyeket az elnökség a vármegye hatóságának felhívása folytán oda beterjesztett.

Mivel a folyó év tavaszán eszközölt a lapunkban annak idején részletesen ismertett tűzrendészeti szemlék a tűzbiztonságra jótékony befolyással voltak Vida Pál szöv. titkár javaslata folytán kimondta a választmány, hogy az ily szemléket ezután minden évben szükségesnek látja megtartani, de a nagyobb siker érdekében a vármegye alispánjához előterjesztést tesz és a szemle költségeinek némi fedezésére — melyet eddig kiki sajátjából fedezett — a megye hatóságától segélyt kér.

Átirni határozott a megye alispánjához, hogy a szervezködő községi kötelező tűzoltóságok tartoznak belépni a megyei szövetségbe, hogy egyöntetű elvek fejlődjenek ki és hogy, e községi kötelező tűzoltóságok pénzbevételeiket ne cifra egyenruhára és drága személyi felszerelésekre fordítsák, a mi községben különben is felesleges, hanem inkább új szerkezetű fecskendők és lajtok beszerzésére.

Határozatba ment, hogy az egyes falusi tűzoltó-testületek kísétsék meg az előjáróságoknál maguk részére kieszközölni az éjjeli őrszolgálatot és az ezért fizetni kötelezett díjakat, mert faluhelyen rendszerint tehetetlen öreg emberek, községi koldusok látván el az éjjeli bakterkodást, sem a közrend, sem a tűzfelügyeleti célból nem képesek kívánt értelemben az éjjeli őrszolgálatot teljesíteni, mely által sok baj származik a községben.

A zámolyi tűzoltó-testület panasza folytán felkérténi fog az alispán, hogy rendeletileg utasítsa a községek bírát, miszerint a tűzoltóságot szakbeli működésükben — előfordult ellenkezések helyett — hatósági tekintéllyel támogassák és hogyem csak tüzesetek alkalmával, hanem más természetű szolgálatban is tekintsék a tűzoltót hatósági személynek, mint ezt a tűz. korm. rendelet különben is előírja.

Meszleny Benedek velencei főparancsnok indítványa folytán elhatározott, hogy a szövetség a farsang folyamán egy nagyobb szabású tánczvigalmat rendez Székesfejérvárott az országos tűzoltó-segélyalap javára. Ugyancsak *Meszleny* javaslatára szabályoztatott a vezényleti jog tüzesetek alkalmával több tűzoltó-testület együttműködésénél.

Tárgyaltattott az országos tűzoltó-segélyalapba megkezdendő befizetések tárgyában érkezett felszólítás, melynek tárgyában a választmány újból felírni határozott az alapot kezelő bizottsághoz.

Helle Károly pozsonyi tömlőgyáros kérvénye folytán megbízott a székesfejérvári testület, hogy az vegye kísérlét alá e gyár készítményét és tapasztalatáról tegyen jelentést.

Ziegler Nándor alcsuthi parancsnok javaslatára elfogadott egy fogadalmi mintázat behozatala, melyben a tűzoltó egy bizonyos határidőig kötelezi magát a testületben minden körülmények közt pontosan szolgálni és a testületnek okozandó károkat megtéríteni.

Egyéb kisebb rendű ügy elintézése után a tárgyzsorozat kimerítettén, *Meszleny* Benedek alelnök *József* főherczeg ő fenségének magas megjelenéseért köszönetet nyilvánítva, az ülés befejeztett.

Ülés után a küldöttek közös étkezésre gyűltek a községi nagyvendéglőbe; a mely alkalommal természetesen a felköszöntők sem maradtak el. Gróf *Czirák*y Béla József főherczeg, Verebi Végh István gr. *Czirák*y Bélát és Libits Adolfot, Seidel Lajos Kempelen Imrét, Kocsi Mayer Gyula a fővárosi tűzoltó vendégeket. Markusovszky Béla Sárközy Aurél alispánt, végül Ziegler Nándor a gyülekező bajtársakat éltette!

Ebéd után megérkezvén József főherceg is, kevés vá-
rakozás után vele együtt az összes megjelentek kocsi-
kocsikkal a máriavölgyi pusztához, hol a 121 főből felállított
tűzoltó csapat 15 szerrel már várta az érkezőket. Itt a szo-
kaszos jelentéstétel után kezdetét vette a minden ízében ki-
tűnően sikerült gyakorlat, mely először iskolaszerelemből,
majd később a gazdasági épületek ellen intézett jelképes tűz-
támadásból állott.

Gyakorlat után megvizsgáltatott Gyúró község által
vásárolt fecskendő és e próba végeztével befejezést nyert ez
örök-emlékezetes ülés, a testületek küldöttjei pedig a a Fen-
ség szívélyes köszönetnyilvánítása mellett gazdag tapasztala-
tokkal elítelve oszoltak szét a megye különböző vidékeire,
hirdetőivé válván a legelső fejedelmi magyar tűzoltó bámu-
latos szakértelmének és leereszkedő szívélyességének. *K. Gy.*

**Várady Ferencz, pápai kamarás, esperes-plébános
által Uj-Aradon az ottani önkéntes tűzoltó-testület
zászlószentelési ünnepélye alkalmával mondott
szent beszéde.**

Szeresd a te Uradat Istenedet, teljes szí-
vedből és teljes lelkedből és minden erődből.
Felebarátodat mind tenmagadat. Ezeknél
nagyobb parancs nincs. (Szt.-Márk. XII.
XXX., XXXI.)

A történet tanúsága szerint évezredek óta él az em-
ber, a teremtés remekműve és koronája. De hogyan és mi
képen élt? Ezt ismét a történet bizonyítja. A hatalmas a
gyengét leigázta, rabszolgává tette, sőt mi több, árucikké-
alacsonyította, vagy, mely gondolatra az ember szíve elszor-
ul midőn olvassa, hogy ember embertársát leölette minden
felelősség terhe nélkül és a véres hulla végvonaglásában pokoli
örömét találta.

Felsoroljam talán a pogány isteneknek kiengesztelésére
hozott ezer és százezer emberáldozatot? Említsem-e a pogány
római császárok vérfagyasztó kegyetlenségeit? Miszerint nem
volt már kigondolható kínzás és halálmeg, melylyel e kényurak
alattvaóikat ne gyötörték volna! Nem szükséges, hiszen ez ke-
resztény ájtatos hallgatóim előtt eléggé ismeretes. Tehát miért
az ember teremtve? Azért, hogy a bölcsész, ki egész életét
lett a tudományok kutatásának szentelte, halálos ágyan felkiált-
son: «Mindenek kezdője és végoka, könyörülj rajtam!» Vagy,
hogy meggyőződéséért, de melyről mast meg nem győzhetett.
a halál mérgező poharát kiürítse? Vagy azért teremtett, hogy
az évezredek vasfogaival daczó építészeti remekműveit lét-
rehozza? De szíve nyugalmát soha fe ne találja, hanem
folyton a szellemi sötétség éjjelében legyen? Nem, ennek
nem lehetett így maradnia! Mert a jó Istennek végtelen sze-
retete, mely eget, földet s mindent oly remekül teremtett
irgalmassággal és hatartalan szeretetével a földre küldé egy-
szülött fiát, a mi Urunkat, Jézus Krisztust, hogy a szellemi
sötétség éjjelét eloszlatván, világosságot hozzon, azon világos-
ságot, mely a pogány babona sötétségét, nem világító fáklya-
ként, hanem örökké fennragyogó napként eloszlassa, A népek
és nemzetek hó imáját meghallgatva eljött az, ki mondá:
«Én vagyok az út, az igazság és az élet.» (Szt.-János XIV., VI)

Igen! eljött a királyok királya, nem arany bölcsőben
ringatva, nem pazarfényű palotában nevelve, hanem egy roz-
zant istálló jászolában születve, egy szerény ácsműhelyben
gyermekéveit tölteni, a szegénységet megszentelte a válaszfal-
falat, mely évezredek óta a gazdagot szegénytől, hatalmást
a gyengétől elválasztá, ledönté a legnagyobb parancs hirdet-
tésével: «Istent mindenek felett, embertársaid mind önmaga-
dat szeretni» Áldást terjesztőleg haladt mindenhová, megáld-
ván a kisdedeket, segítséget nyújtott a betegnek és ügyefo-
gyottnak, a szomorúaknak vigasztalást, igazságot hirdetett
fáradhatatlan szóoklataival, szent beszédeivel. Ő maga az
örök szeretet, joggal mondható, midőn a kereszt kínzófáján
a legszentebb áldozatot tévé Isten és embertársai szeretetéért.
«Senki jobban nem szerette embertársait, mint én, ki eletem
adom érettök.» Ki midőn halálából dicsőségesen feltá-
madt, apostolainak és tanítványainak azon legnagyobb parancs
teljesítését szívökre, lelkökre kötötte, mondván: «Elmenvén
tanítsatok minden népet. Tanítsatok őket megtartani, teljesi-
teni mindazt, amit nektek parancsoltam» (Szt.-Máté XXVIII. —
XVIII.—XX.)

S így isteni Megváltónk szent áldásával, a szent szere-
tet kegyelmével fegyverezve a föld minden népéhez elmentek
a hű tanítványok, hirdetvén az örök szeretetet és ezen szeretet
nagy parancsára lehulltak a rabszolgaság bilincsei, kinyiták a
börtönök ajtai, felszarították az árvák és özvegyek könnyei,
hirdetvén életök feláldozásával a szeretet, egyenlőség, szabad-
ságot isteni mesterök szavaival: «Ki tanítványom akar lenni,
vegye fel a keresztet, tagadja meg önmagát és kövessen en-
gemet.» (Szt.-Máté XIV—XXIV.) «Szeressétek ellenségeiteket,
jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnék és imádkoztatok
üldözőitekért és rágalmazóitekért.» (Szt.-Máté V—XLIV.)

S im ezen isteni tan két ezredév tanúsága szerint a föld
minden népéhez eljutott és a szent, önzetlen szeretet áldásdús
gyümölcsseit termeli folyton — egyesek és testületek részéről.
A rabszolgák megváltása, a betegek ingyenes orvoslása, a
szegények és ügyefogyottak ápolása, a szerencsétlenek se-
gélyezése.

E legnagyobb parancs ünnepét üljük ma, a midőn az
Isten és felebarátunk iránti szeretet pompás zászlóját — jel-
vényét — a teljes Szt.-Háromság nevében, az anya szentegyház
imájával, mint az Urnak méltatlan szolgálója megáldom.
Annál is inkább hatványozott lelki örömmel teljesítem e
magasztos szolgálatot, mert három év alatt ez a második
nyilvános egyházi ünnep e szép és magyar érzelmű nagyköz-
ségben, hol a szeretet láncolatával egybekapcsolt tűzoltóság
férfias bátorsággal, Isten íránti gyermeki hódolatát, hitbuzgó-
ságát a világ előtt nyíltan felmutatja. Három évelőtt szentel-
tettek meg azon érme, melyek a tűzoltók nemesen érző
mellüket díszítik. S most e szép, kegyeletteljes jelvény, a
tűzoltók lobogója adattik át a nyilvánosságnak, hogy fennen
hirdesse az Isten és embertárs iránti szeretet legnagyobb
parancsát.

Igen, a tűzoltók lobogója hirdeti, hogy e drága szép
haza főhercegeinek koronája a közép és szegény néposztá-
lyalal e jelmondatban egyesülve van: «Istennek dicsőség,
embertársainknak segítség». E jel hirdeti mindenkinek, hogy
a tűzoltó férfias bátorsággal szereti Istenét mindenek fölött,
embertársait mint önmagát, sőt jobban. Mert midőn a harang
vészre kondul és a kürt vést jelez, a tűzoltó nem törődik
a nap égető hevével, nem a fagyasztó hideggel, sem az idő
viharával, nem néz nappali munkát, félbehagyja kenyérekere-
setét, feláldozza éjjeli nyugalmát, elfelejti szeretett feleségét
ott hagyja drága kincsét, kedves gyermekeit, nem kérdezi,
kinek háza, vagyona vagy élete forog tűz vagy víz veszélye-
ben? barát vagy ellenségénél van a baj? nem kérdezi mely
vallást követ, mely nyelvet beszél a szerencsétlen? . . .
csak a vészhelyhez siet, rohan, hogy ott Istennek szent
kegyelmével segítsen s ha kell, halált megvető bátorsággal,
saját megsebesülésével, sőt élte feláldozásával nyújtson segítyt.
S ez jól van így! Mert ha a hazáért meghalni édes, dicső,
nem kevésbé érdem embertársainkért életünket áldozni. Ez
a szeretet netovábbja!

Számtalan példát tudunk, hogy a tűzoltó a lángten-
gerből embertársát megmentve, önmaga az égési sebek
következtében a vészes elem áldozata . . . meghal. Nem
puszta szavak, hanem a tettek mondják a megmentettnek:
«Én szívesen halok meg, csak Te élj! Ez az a szeretet,
melyet az üdvözítő hirdetett és a melyért a keresztfán
kiszzenvedett.

Azért tisztelt szövetségeseim, kedves bajtársaim örö-
mmel tekintsetek folyton az isteni parancs jelvényére zász-
lótokra, hiven és bátran teljesítsétek szent fogadalmatokat:
«Istennek dicsőség, embertársainknak segítség». Ne törődjétek
néhány balvéleményeivel, talán e szent ügy ellenségeivel.
hiszen a tűzoltó mindenkit szeret és mindenkinek ha kell,
segít, ha vallásos és embertársaink iránti szeretet kötelemét
teljesítettétek, saját lelkiismeretetek szózatában birjátok a
legnagyobb jutalmat, mondván: a mit tehettem, megtettem!
Isten bennünket úgy segéljen!

És e szent percben hozzád is vonz szívünk dicső szent
Flórián, a mennyei pátronusunk és szószólónk azon
imaszerü fohászszal, hogy Te, ki évszázadok előtt e legna-
gyobb parancs hősi megtartásáért a magasztos vértanuk
hervadhatlan babérkoszoruját kiérdemelted, esedezél áldást
a mindenhatótól szeretett, sokat szenvedett, jobb sorsra
érdemes közös anyánkra, e drága hazára, a legnemesebb és

legjobb szeretett koronás fejére, apostoli királyunkra s legmagasabb családjára. A magyar tűzoltók büszkeségére, diszére, főhercegi védnökére: hazánk minden lakóira nyelv-, és valláskülönbség nélkül. Kérve kérd a nagy Isten szent kegyelmét minden tűzoltóra, hogy fogadalmunkhoz híven, Istent minden felett, embertársainkat mint önmagunkat szeretve, a legnagyobb parancsot itt e földön mindig teljesíthessük, Isten, haza, király iránti hűségünket megtartva, életünk utolsó percéig a szent szeretetben működve, egykoron veled dicső Szt-Flórián, védnök és szószólónk a mennyei hazában áldhassuk, dicsérhessük és imádhassuk azt, ki örökkön-örökké él és uralkodik: a mi Uruunk Jézus Krisztust. Amen!

A felsőcsallóközi járás alapszabályaihoz.

Tisztelt szerkesztő úr!

Ecker Sándor és Horváth Dezső bajtársak által megpendített járási tűzoltó-szövetség alakításához egy korábbi levelemben*) közöltem már nézetemet; ekkor ígértem egyszers-mint, hogy a pozsonyvármegyei szakadások által alkotott alapszabályokat is leszek bátor bíráló alá venni.

Ebbeli bátorságomat pedig alapítom ama körülményre; mert hogy Ecker Sándor collega a tervezetnek e lapok hátsóján leendő közzétételét kérte, involválja azt, miszerint megvitatás alá bocsájtani kívánta.

Felső-csallóközi bajtársaim pedig engedjék meg, hogy alapszabályukat a maga egészében vehessem bíráló alá; értvén ez alatt azt, hogy nem §-onkinti sorrendben szándékozom kifogásaimat megtenni.

A kérdés alatti alapszabályok 2. §-ában a szövetség célja tűzoltói szempontból meglehetősen ki van merítve; mert e kifejezés «a tűzoltó ügy terjesztése» eléggé tág fogalom, de az alapszabályok rendelkező részei ennek korántsem felelnek meg.

Azon kommentár értelmében, melylyel a járási szövetség létesítését felső-csallóközi bajtársaim megindokolták; azt kellett hinnünk különösen, hogy a járási tűzfelügyelőséggel, mint egyik kiváló szakközségével fogja a tűzoltó-ügy terjesztését előmozdítani. Egybe vetve pedig ezenalapszabálynak bizonyos tekintetben lehetőleg önkényű (de tetszetős) §-ait, így pl. hogy a járás területén levő összes tűzoltó-testületek, ha akarnak ha nem, kötelezett tagjai a szövetségnek és hogy az egyes tagtestületek által beküldendő évi költségjegyzék a tűzfelügyelő által az egyes községeknek *fizetési meghagyás* kíséretében megküldetnek, (legalább az intenciója ez) a felügyelőség számára előírt hatáskörrel; mondhatni, hogy a tűzoltó ügy terjesztése tekintetében azok vajmi szegények.

Szerény véleményem szerint az imént felhozott két példa helyett (melyet én, legalább ez időszert majdnem kivihetetlennek tartok) kizárólag a tűzfelügyelőnek hatáskörét lett volna tágítandó.

A felügyelő örökjék az egész járás tűzrendészete felett, járja be azt községenként, még pedig a nyári évadban több ízben váratlanul és tekintet nélkül arra, vajjon van e az illető községben tűzoltó-testület vagy nincs. Terjeszse be jelentését az észleletekről mindkét nembeli községet illetőleg, írja meg az észlelt hiányokat, a *helyi szükség és körülményekhez képest a szükségleteket*; tegye tanulmánya tárgyává vizsgálódása közepett az indolencia és renitencia alapindokait, mert hát egyik községben a financia, a másikban a sötét butaság, harmadikban a lakosság, negyedikben kizárólag az előjáróság rossz akarata vihető vissza a mulasztás. Ha azután a felügyelőségnek ily szakértelemmel megindokolt alapos jelentést képes a szövetségi elnök a járás vagy megye fejéhez előterjeszteni; akkor remélhetjük a «tűzoltó-ügy terjesztés»-s nem pedig, ha csak a meglévő önkéntes bajtársakon nyargalunk; mert bizony-bizony az az önkéntes jóakarát is inkább kifogyhat, mintsem hogy terjeszkedőleg szaporodjék.

Ha a felügyelőségnek a hatásköre ekként ki nem terjesztetik, úgy bizvást elmondhatjuk, hogy ezek az alapszabályok inkább a «tűzoltó ügy terjesztésére» bénítólag fognak hatni. Köztudomásu dolog, hogy népünk még mindig fázik a magas kormány rendelete érvényesítésétől. A községek még

a legvagyonosabbak is, ha csak lehet alkudoznak a helyzettel; parlamentiroznak a beszerzést illetőleg a nehézségek és akadályokról. No már most mi következik ebből? Az, hogy ha meghallja az a szomszéd község, kinek nincs tűzoltósága, attól a községtől melynek van, azt a hirt, hogy nekik a tűzfelügyelő által betervezett költségjegyzéket sonca fogantositani kellett; ugy az előbbi község bizony ellene lesz egy tűzoltó-testület megalkotásának, mert hát enélkül csak könnyebben lealkudja a lealkudhatót, pláne mikor a felügyelő őket nem is bolygatja.

Az alapszabályok szakaszai között diszonanciát észlelek továbbá ama körülményben, hogy nem mondatik az ki, miszerint akár a szövetség, akár a tagtestületek köteles tagjai a megyei illetve országos szövetségnek.

Az 5. §. c.) pontjából ez önként nem következtethető; mert hogy 3—3 frt. szedetik tagsági díj fejében az országos és megyei szövetség számára a beiratkozást és felvételt anná is inkább nem involválja; mert lehet hogy a pozsonymegyei szövetség nem is tagja az országos szövetségnek. Aztán még ha az országos szövetségi tagsági díj szedetik a tagtestületektől vagyis, ha a járási szövetség s ez által tagtestületi tagjai az országos szövetségnek is; akkor az országos szövetség alapszabályai és határozmányainak ezen alapszabályok keretébe hely szinte felveendő; nem is szölkök arról, hogy a járási szövetség határozmányainak különösen az országos szövetség alapszabályai és határozataival ellentétbe jönni nem szabad.

Nem találok §-t továbbá arra nézve, hogy a járási szövetség miként intézkedik a megyei és országos szövetségbeni képviseléről? Kérdés, hogy az országos szövetségi tagdíjak a megyei szövetség útján terjesztetnek e be?

Elhibázottnak tekintem azon rendelkezést, hogy az elnök és illetve felügyelő a 16. § értelmében csakis a parancsnokok közül választható. Ehhez már igazán jó lett volna egy kis kommentárt fűzni. Eddig én a világon csak az uralkodó házak tagjairól tudtam azt, hogy születésük percétől kezdve fokontként már bizonyos rangokat nyerne el; de hogy egy két hetes tűzoltó-parancsnok már oly tehetségekkel és szak tudománnyal bírjon, a mennyit e kényes állás megkíván, ezt igazán nem tudtam.

Ezen alapszabályok intenciója is persze az, hogy mindenre születni kell és hogy ki parancsnoknak megválasztatik eo ipso felügyelő is.

Az alapszabályok arról nem szólhatnak, hogy a felső-csallóközi járásban miként lesznek a parancsnokok választva, helyesebben miként jut valaki parancsnoki állásba?

Ha ez köznyelven szólva, «von der Picke auf» történik, vagyis ha valaki nagy gyakorlat, kipróbált tapasztalat és hosszabb ideig tartó szolgálat után juthat csak a parancsnoki álláshoz, «à la bonne heure» ekkor meg van az értelme e §-nak, mert uraim a felügyelőnek elméleti és gyakorlati embernek kell lennie.

Ez állásra a járásnak legértelmesebb, leggyakorlatibb tűzoltója volna mindenkor emelendő.

Tudtommal azonban az önkéntes tűzoltó-testületek parancsnokaikat rendezen nem is saját tagjaik közül, hanem a társadalomból requirálják.

Az illető vagy birtoka, vagy állásánál fogva népszerűségnek és tekintélynek örvendő, s talán erkölcsileg vagy anyagilag a testület esetleg a tűzrendészet körül bizonyos fokban jóakaratot, előszeretettel tanúsított és ez által a megtisztelő figyelem fejeje fordul; de tisztelt bajtársak, hány parancsnok van, kinek társadalmi állása és elfoglaltsága sem engedi meg, hogy magát practikus tűzoltóvá képezze. Ez állhat esetleg a felső-csallóközi testületek parancsnokai mindnyájára.

Tegyük fel, hogy most vannak ily alkalmas férfiak testületeik élén, de mire ezen alapszabály érvénybe lép, akkorra csupa új parancsnok lesz esetleg választva; ily eset pedig könnyen előfordulhat oly testületeknél, a melyeknek fejei a megyei szövetséggel mintegy dacolva a helyett, hogy ott tettvégyaiknak teret biztosítanak inkább pártütve az erőt szét forgácsolják.

De véleményem szerint az alapszabályokkal éppen ellenkezőleg a felügyelő az elnökségbe vagy adminisztráló tisztikarba beválasztható nem is lenne, mert a felügyelőség a szövetségnek oly szakközége, melynek hatásköre az elnökség teendőivel ugyszólván összeférhetlen. A felügyelő felelős a

*) A «Testületek köréből» rovat alatt.

választmányának és e hivatásának betöltésénél őt első sorban az elnökség ellenőrzi. A közgyűlés és választmány határozatait az elnöktől veszi, és jelentését ez az elnökhöz terjeszti be. A felügyelő direct a községekkel hivatalosan nem érintkezik; mert ez nem képviseli az alapszabályok értelmében a szövetséget, s mert ez nehezené funkcióját. Ha a szövetség képviselőjében és nevében az elnökség fordul hivatalos megkeresésével a járás főtitkárjához a vagy a községhez, bizonyára más értelme van, mintsem ha a felügyelő, a szövetség alárendelt közege.

Végre a felügyelő a szövetségnek nem oly közege, mely saját szakálára dolgozhatna, a mit ez a járásban helyesül vagy helytelenül, kell hogy előbb a szövetség is megadja ahhoz a sanctiót.

Tehát a közgyűlés, a választmány és felügyelőség hatásköre nézetem szerint hézagossá az alapszabályokban.

A 16 §. második bekezdésében miért van a «derék körül viselendő tabori övtől», és ismét a balkaron viselendő vörös karkötőtől feltételezve a hatósági közeg minősége; nem értem. Olvassák csak el a csallóközi bajtársaim a tűzrendészeti kormányrendelet ott, a 20 §-ban megtalálják, hogy a tűzoltó hivatalos eljárása közepett hatósági közeg.

Végre az alapszabályok 3. és 18. §-ai hatósági sancitót alig nyerhetnek, legalább ez időszert ahhoz kevés a kilátás; mert ha eddig nem volt kötelezhető az önkéntes és jóakarattól egyesült testületekre nézve az országos vagy megyei szövetségbe való belépés, úgy nem vagyok képes elhinni, miszerint a magas miniszterium ezen csallóközi testületekkel szemben saját akarattal ellen is e kötelezést azokra octrojalni engedné vagy elrendelné.

Az 1868. évi 54. t.-cz. 9. cím 498. és 499. §§. pedig nem a humánus testületek versengéseit szabályozza, különösen nem adható ennek oly értelmezés mint ez a 18. §. címében és a második bekezdésében foglaltatik.

A prts. hivatkozott szakaszai a választott bíróság megalakításáról szólnak melynek azonban hatásköre alá nem becsületbeli, hanem tisztán vagyon, jogi s vitássá vált ügyek elbírálása tartozik.

Csak hogy aztán a választott bíróság megalakítására, működésének intenciójára, eljárására, jogorvoslatára és végrehajtására nézve a prts. 9. cím III. fejezet 495—511 §§. és illetve az 1881. évi LIX. t. cikknek idevágó szakaszai ezen alapszabályokkal szemben egészen másképp is rendelkeznek.

Nehezetesen a nehézményezett 18. §. ekképpen kezdődik «A szövetségi viszonyból eredő peres kérdésekben» mely a szövetséghez tartozó testületek között eredt stb.

A szövetségi viszonyból eredőleg azonban szerintem vagy jogi peres kérdés alig merülhet fel, s ha igen, abban akkor a szövetség érdekelt s így annak egyetlen tagja sem lehet választott bíró. Feltéve azonban ha a szövetségi elfoglult és érdekelt tagok lehetnének is választott bírák, az 1881. évi LIX. t.-cz. 77. §. ellenére mi jogon merné a szövetség a jogorvoslatot kizárni? Oly csalhatatlan a felső-csallóközi járási szövetségnek minden választandó bírása, hogy még alaki hibákat sem fognak elkövetni?

S végre az 1881. évi LIX. t.-cz. 78. §. szabályozza, de sőt praecizizza a végrehajtási eljárást; megjelölve a bíróságot, mely erre competens mi féle hatósági eljárással fenyegeti a szövetség azon tagjait, kik az ítéletnek magukat alá nem vetik. Igazán ilyen §-nak tervezett formájában való közlése előtt is jó lett volna prts.-nak a választott bíróságról rendelkező szakaszait tüzetesen átolvasni; feltéve, hogy választott bíróság és nem pedig úgy nevezett becsület a vagy fegyelmi bíróság alkotása volt a szövetségnek az intenciója, amely utóbbiakhoz azonban az általuk idézett 1868. évi 54. t.-cikknek mi vonatkozása sincs.

Tehát ezek a részrehajlat. an nézeteim a megvitásra bocsátott alapszabály tervezett fölött s mindezekhez végre még általánosságban csak azt függeszthetem, miszerint az alapszabályokon is kiérzik, ki magaslik az az egyes egyedüli körülmény, mit Ecker Sándor bajtárs egy korábban megjelent cikkében hangoztatott; miszerint a felügyelői állás rendszeresíthetése végett alkotandók járási szövetségek. Hát bizony leszámítva egy-két kis mellék funkciót a járási szövetségnek a lelkét csakis a járási felügyelőség képezi.

Szerintem pedig a járási felügyelő által, ha ez az illető járás tűzoltó tagjai sorából a megyei szövetség által választatik, azon cél, melyet ezen alapszabályok a járási szövetség céljául kitűznek, határozottan nagyobb biztosággal és több eredménnyel volna elérhető.

Tisztelettel

Dr. Kék Lajos,
apatini tíf. főparancsnok.

Testületek köréből.

A szolgálati érmek kiosztása a kalocsai önkéntes tűzoltók között.

Szept. 8-án a kedvezőtlen idő azzal fenyegetett, hogy derék tűzoltóink eme szép ünnepélye nem lesz megtartható a szabadban. Ennek folytán a közönség csekélyebb számban jelent meg mint máskor, bár így is szép számmal volt jelen.

Tűzoltóink közül 65-en vonultak ki diszben a gyakorlóterre, hol a Jézustársasági atyák vezetése alatt álló Stephaneumnak 12 főből álló tűzoltó-csapata szintén megjelent. A kedvezőtlen időjárás miatt a meghívott közeli vidéki tűzoltók közül csakis a hajósi és keczeli tűzoltók főparancsnokai jelentek meg.

Az ünnepély d. u. 5 órakor gyakorlatokkal vette kezdetét a két emelet magas mázsházán. A mázások bámulatos gyorsan hatoltak fel az emeletekre s még gyorsabban ereszkedtek le lajtorjakon és kötélén egyaránt. Majd rohamra adott jelet a főparancsnok, mire a négy szivattyú, a tűzoltók által vonva, helyére állítva, az oltáshoz elkészítve lőn. Ez alatt a mázások a létrák segítségével a tetőre iparkodtak. Négy percnyi idő alatt már mind a négy szivattyúból a kétemelet magas tetőn álló csövezetők magasra löveltették a vízugarat, bemutatván ezzel azt, hogy Kalocsán bármely háznak, sőt templomnak a tetejére képesek a vizet feljuttatni. Majd néhányan a másodemeleti ablakból ugrottak a ponyvára, mely mutatvány, természetesen a legélénkebb derűtségre ragadta a Vajas két partján festői csoportokat képező nézőközönséget.

Erre az érmek kiosztására került a sor. Előzőleg azonban ngos és ft. dr. Városy Gyula, kanonok ur hosszabb és helyeslésekkel kísért sikerült beszédben fejtegette a tűzoltói intézmény emberbaráti, közgazdasági és társadalmi fontosságát, egyszersmind a maga, a jelen voltak s a város közönsége nevében kifejezvé a derék tűzoltók önzetlen működése iránti elismerését és köszönetét.

A többszörös éljenzés lecsillapulta után Ő nagysága a következők mellé tüzte fel az érmeket, és pedig több mind 15 évi szolgálat után: Bencs János, Egyed József, Fábics István, Fekete Károly, Kiss Benő, Kiss Ferencz, Mezei Bernát, Szabó Mihály, Sóti Lajos, Sziártó János, Salacz Gergely, Vercse Mátyás; 10 éven fölül szolgálat után: Bálint Imre, Balaton István, Deák József, ifju Deák István (takács), Heil János, Kaszay István, Keszler Kálmán, Mezei Mór, Sándor Pál, Szabó József, Sánta János, Ublík Ferencz, Zsiga Mihály; 5 éven fölül szolgálatért: dr. Brandtner György, Belágyi Ferencz, Gaál Gyula, Horváth Károly, Kákonyi József, Katona Antal, Kovács Árpád, Lakatos Imre, Móder Károly, Pusztai Imre, Rozmanith János, Steinberger Márk, Vajda Károly, Volár János.

Az érem feltűzésekor minden egyes kitüntetett melegen üdvözölve s megéljenzve lőn a közönség által.

A tűzoltóság nevében dr. Brandtner György alparancsnok mondott meghatott hangon köszönetet Ő nagyságának szép beszédeért s az ünnepélyen való cselekvő részvételeért, melynek végén viharos éljenzések hangzottak fel annak bizony-

ságául, hogy a szónok mind a tűzoltók, mind a közönség szíve szerint szólott.

Ó nagysága még a jelen volt stephaneumi tűzoltókhöz szólt buzditólag, kérve őket, hogy majdan az életben legyenek az annyira fontos tűzoltói intézménynek bugzó apostolai.

Az ünnepély ezen részét a tűzoltóknak katonás elvonulása zárta be.

Az ünnepély könnyebb s vigabb része a Péterkerti tekepályatársaság helyiségében nyerte folytatását, több mint 100 terítékű vacsorában. A kitünő paprikás, jó turós csusza és kdczeli élvezete mellett, csakhamar megindult a tósztok árja. Dr. Tarajossy ur kezdte, éltetvén az önkéntes tűzoltókat általában és különösen annak kezdettől fogva mindig áldozatkész és fáradhatatlan főparancsnokát, Simig Rezső urat. A főparancsnok viszonzásképpen a pártoló tagokra; Dobos Sándor bíró ur dr. Városov urra; Mócsy a nap hőseire, az éremmel kitüntetett tűzoltókra; Salamon László ur a tűzoltók között legnehezebb, s legfontosabb munkát végző mászó- és szivattyusokra; ismét Simig ur az egyesület legidősebb tagjára, a 74 éves Bencs bácsira, ki magas kora daczára példás buzgalommal teljesíti most is az önkéntesen elvállalt kötelességeket; majd a vidékről jelen lévő főparancsnokokra: Posgay Miklós és Vrána István urakra üriték poharaikat. Mire Posgay ur mondott köszönetet, a miért a tanulságos ünnepélyre meghivatott s a kartársi jó viszony további ápolására ivott. Ezek után még több, inkább kedélyeskedő, semmint az ünnepélyre vonatkozó tósztkövetkező.

Ugy vettük észre, hogy mindenki igen jól érezte magát az estélyen és senki sem bánta meg, hogy azon résztvett, legfőleg azok, kik nem jöttek el s a kik különböző okokból megkésve jöttek az estélyre.

Mócsy Antal.

A járási szövetségek kérdéséhez.

Tekintetes szerkesztő úr!

A «Tűzrendészeti Lapok» t. szerkesztőségéhez a minapában beküldött cikkekcskémben bár jeleztem Ecker Sándor bajtársam nézete ellenében elfoglalt álláspontomat; de mert e lapok hasábjain immár színről színre láthatjuk a felső-csallóközi járási tűzoltó-szövetség alapszabályait is; de mert különösen nevezett collegám felügyelőségi adjutánsa egy fulmináns levélben sok oly dolgokat vett egybe, melyeket részemről szó nélkül nem hagyatok, engedje meg, hogy úgy a járási szövetség tekintetében vallott nézetemnek, de különösen Horváth Dezső collegám által közölt sorokra is tapasztalataim és meggyőződéseimnek e lapok hasábjain is kifejezést adjak.

Előre bocsájtom minden félreértés kikerülése végett, hogy a pozsonymegyei szövetséghez engem mi érdek sem köt; e megye az ország felső határát képezi, az én megyém az alsót; életemben egy ízben voltam jogászkoromban a megye székvárosában, Pozsonyban, sajna, oly alkalommal, a midőn is a legtöbb időt Palugyai bácsi rezidenciájában töltöttem a jogászcollegák ismeretségével.

Az egész megyéből két tűzoltót, a szövetség érdemes elnökét Szalay Ödön kir. tanácsost és Martinengo Nándor pozsonyi ö. t. főparancsnokot ismerem, mert mindhárman ketten orsz. választmányi tagok vagyunk. E minőségükben ők az orsz. választmány legbugzóbb és legtevékenyebb tagjai közül valók; mindazonáltal ebbeli kiváló érdemeik s irányukban érzett tiszteletem nem készítenek arra, hogy a pozsonymegyei szövetség védelmére és ezen indokból a felsőcsallóközijárási tűzoltó-szövetség üldözésére keljek.

Igyekszem Horváth bajtárs soraira tárgyilagosan válaszolni, állításainak tarthatatlanságát kimutatni; őt megczáfolni, és az alapszabályok fölött szerény kritikámat előadni.

Táplálom azon édes reményt, hogy t. csallóközi bajtársaim nem veszik zokon az ellenzézetet, az eszmecserét. Hiszen csak úgy tanulunk, ha egymás nézetét meghallgatjuk s azokból a legjobbat kiválasztjuk. Tehát még egyszer hangoztatom sine ira et studio.

Horváth collega sorai bekezdésénél mindenekelőtt zokon veszi e lapok szerkesztőségétől az Ecker Sándor bajtárs közleményére tett *) alatti megjegyzését és analysis útján azt kérdi a szerkesztőtől: miért vannak Magyarországon megyék, járások és körjegyzőségek?

Hát erre én megválaszolok. Mert a megyékben van 3—4—5 százézer lakos, a járásokban 30—40—50 ezer, a körjegyzőségekben 3—4—5 ezer lakos. S mi következik ebből? Kérdem én. Bizonyára az, hogy éppen Horváth collega elvei szerint csakis akkor lenne szükség járási szövetségre, ha a járásnak minden lelke tűzoltó volna. De mondom, hogy ekkor csak Horváth collega elvei szerint lehetne szükség arra. Én még ekkor is kizártnak tekintem, és pedig éppen nevezett bajtársam e kérdéséből concludálva okoskodásomat.

Horváth bajtárs hazánknek adminisztrációs beosztásánál egy nagyon fontos kis kérdéssel adós maradt, de ha még ezt felteszi akkor az előbbeni kérdése halva született gyermek.

Ez a kérdés pedig ez. Ki adminisztrálja a megyét? a járást? a körjegyzőséget? És erre most ismét én válaszolok. A megyét a megye közönsége az ő alispánja útján, a járást a főszolgabíró, a körjegyzőséget (értem speciel ennek hatáskörét úgy mint a kérdés fel lett téve) a körjegyző.

Ime tehát azon járás, melyet példalódszask éppen bajtárs ur felhozott, szövetség nélkül dirigáltatik.

De többet mondok. Bajtársam e kérdésével maga alatt vágja a fát.

Bizonyára Tejfalun is köztudomásu dolog azon országos nagy mozgalom, hogy az országos adminisztráció államosításék. Köz kivánság körülbelül országszerte az általános nagy centralisatió. Mindnyajan tudjuk, hogy óhajta az ország nagy többsége, miszerint a megyei önkormányzat a mai formájából és systemájából ki és átvethetőtethették. S miért mindez? Csak azért, hogy az ország politikai kormányzása, igazgatása egészségesebb alapra fektessék.

Kevesebb gyűlésezést és tanácskozást vagy helyesebben mondva tanakodást, és inkább több tettet.

De hát menjünk tovább.

Bajtársam azt mondja: Ha minden járásban szövetség alakulna, élén egy ügybugzó felügyelővel stb., akkor majd hogyan volna.

Bizony őszintén szólva én ezt a jóslatot sem hiszem el. Mert lássa, van az országban mintegy 30. megyei szövetség már. És ön is elismeri, hogy ezek között vannak tevékenységben minta, kiváló szövetségek; és vádol egyet nagy indolenciájáról. Lássa én az ön jóslatával szemben meg azt jövendőltöm, hogy majd ha megalakulna úgy valami 100 járási szövetség, abból 70%-ot igen rövid idő mulva ugy kellene elítélnie; mint tette ezt saját megyei szövetségével.

Azután abból, hogy csupa véletlenségéből önöknél a szövetség feje éppen tűzfelügyelő is a járásban, nem következik, hogy minden járásban «élén a felügyelővel», működhetne.

Mert a szövetségnek van elnöke és van (az önök alapszabálya szerint) *alelnöke, ki egyszermind járási felügyelő*. Már most azután ha a t. elnök ur valahogyan collisióba kerül az alelnök urral, (emberek vagyunk) bizony-bizony ezek ujjhuzása kihat a szövetség életére.

Önként mosolyognom kell midőn valamely szövetség pártolását azon deductió alapján várja el bajtársam, hogy nézze előbb minden ember vajjon, az alapszabályokban mi a kitűzött cél? No e fölött már igen sok szépet tudnék elmondani; e lapok hasábjai azonban igen kimértek tehát, elmékedésemet is dióhéjba szorítom.

Mindenekelőtt is szükségesnek találom figyelmeztetni bajtársamat, hogy *minden férfi legyen kimondott szavának embere*. A pozsonymegyei szövetség alapszabályai az ország összes szövetségi statutumai között a legkitünőbbek egyike. Az abban kitűzött cél oly szent és magasztos, mint a felsőcsallóközijárási szövetségéi. Ha tehát ön szerint «az alapszabályokban kitűzött cél határoz», akkor bajtárs mire való a széthuzás, a lázongó antagonismus? Tessék azoknak az alapszabályoknak érvényt, engedelmisséget szerezni. Ne legyenek önbiránk, ne szakadjunk oly motivással ki, hogy mi magunk akarunk cselekedni, hanem ha a megyei szövetségen belül önök jogos tettvágyuknak érvényt nem bírnak szerezni; ismétlem, ne üzzenek daczpolitikát; hanem forduljanak önök az országos szövetség elé jogorvoslatukkal. Ez bajtárs a mi illetékes forumunk és kell is mindnyájunknak azzá emelni, nem pedig «statusban statut» alkotni.

S legyenek arról is meggyőződve, hogy ha önök sérelmeiket részletezve, pontonként megindokolva ide előterjesz-

leznek bennünket, az ország összes tűzoltóit, ha e modust lapunkba közzé teszik, mert itt a Bácskában tüstént utánozzuk.

Természetesen nem 27 frtos költségvetéssel, mert ismétlem hogy azt én csupán olyan képlet félének tekintem.

Mi történik azután akkor, ha a közgyűlés tényleg jóvá is hagyja az alapszabályokat, hiszen azok felterjesztendőek lesznek a megyei szövetséghez, onnan a megyére (mert oly intézkedések foglaltatnak benne, mihez a megyének szava van) és akkor innen is elutasíthatnak. Hátra van még a magas miniszterium.

Sok tűzoltó-bajtársam pedig nem tudja azt is, hogy a tűzoltó-testületek és szövetségek alapszabályai helybenhagyása körül miként jár el a magas miniszterium, azért e körülményre vonatkozólag legyen szabad itt azon felvilágosítással szolgálnom, miszerint hála a minden hatónak, a magyar tűzoltó vitte a dolgát annyira, hogy a magas kormány minden egyes alapszabályt. sőt most már még minden megyei és városi tűzrendészetbe vágó rendeletet véleményezés végett megküldi előbb az országos szövetségi elnökségnek.

A választmány lelkiismeretesen megrostálja azokat és terjedelmes véleményével terjeszti azt vissza: s ki is vivta mint szaktekinély az elismerést, hogy immár az országos költségvetésben a szövetség támogatására felvett káraránylag csekély összeg ott figurál.

De többet mondom: a megszavazott összeg már ott várja pénztárnokunk kezében a hasznos célra szóló utalványt:

A felső-csallóközi járás szövetség alapszabályai tehát hozzánk is elkerülnek, s a mint én ott e tekintetben a hangulatot, vagy hogy jobban kifejezzem magamat, a nézetet, az elveket ismerem, nem előnyös a csallóközi szövetségre annyira, hogy kilátása van az egyhangulag leendő visszautasításhoz. Vezérel pedig bennünket e tekintetben az egyöntetűség elve, a mire minél nagyobb erővel törekedünk.

Mindebből tehát csak azt látom, hogy önnök felvették a rangos címeket egy makulányi hatáskör nélkül; mindazonáltal én vagyok és leszek az első, ki önöknek elismeréssel adózom, hogy ha azt, mit közleményeikből eddig kifejtettek, kimutatják a tényleges eredményt azóta, a mióta egyikük járási szövetségi elnök és felügyelő, másikuk pedig szövetségi titkár és felügyelősségi segédtsz.

A mi a pozsonymegyei szövetség ellenében felhozott szemrehányásokat illeti, e tekintetben még csak hozzászólni sem lehet. Mert ugy a Nagy-Szombatba, valamint a Szeredre egybehívott közgyűlést azért megszólíni, mert egyiken 20 évi jubileumot is ünnepeltek, a másik alkalmával zászlót szenteltek, mégis igazán nevétség.

Fiumében tartott országos közgyűléskor is volt zászlószentelés, és a jövő évben Sopronban tartandó congressusunkon lesz az ottani tűzoltóságnak 25 éves jubileumja. Mióta tűzoltó-főparancsnok vagyok (elmúlt 7 éve), legalább 20 tűzoltó-ünnepélyen vettem részt s mindegyike közgyűléssel volt egybekötve; és ha széttekintünk az országban, bárhol tartatik egy közgyűlés úgy az vagy valami kiállítással kötetik egybe, vagy oly alkalomra tüzetik ki, a midőn az a tűzoltó-polgár egyéb ághban és megtalálja szórakozását, hasznát, számítását, mulasztásának kárpótlását stb.

Ezt a praxist látjuk az életben; hasznost a kellemessel egybekötni.

Lette-e valaki a N.-Szombathban végzetekről tudatva? kérdi bajtársam. Igazán comikus kérdés. Engedje visszakerdeznem: Miért nem méltóztatott arra elmenni? Minek azt elvárni, hogy tudatva legyen a végzemény?

El kell arra, meg a szeredire is menni; ott, ha csak önök azok, kik Pozsonymegyében a zászlót hivatva vannak előre vinni; miben kételkedni nem akarok, az önök lelkesülésével és nagyszámukkal (mert ha járási szövetséget alkotni képesek, csodaszép számban is lehetnek) legyőzik ott a lethargiát; de nem onnan a felső-csallóköziből csak így a «Tűzoltó Közlöny» hasábjain bekialtani: «ti tehetetlenek».

Lássák, én, ha volna is megyémnek szövetsége, igazán árvaságban vagyok s nagyon könnyen lehetnék a szövetségnek mostohája; mert árvaságnak csupán kilencz községe van (ennek ugyan földje is, meg lélekszáma is van annyi, mint a felső-csallóközinek) és ezek között csak egynek van tűzoltó-testülete, melynek főparancsnoka csekélységem. S árvaságom tudatában mégis hön várom megyém szövetségének feltá-

madását. Szívesen látnám bárkinek a kezében a zászlót s főparancsnoki gallérral, örömet követném azt, mint szövetségi közkatona.

Nyílt őszinteséggel előterjesztett nézetem és czáfolatom után hiszem és reményem, hogy csallóközi bajtársaim azon keresztuton, melyen most állanak, azt választják, mely célravezetőbb.

Ejtsék el a járási szövetség eszméjét, de fejtsenek ki járásuk egyesült erejével tevékenységet a megyei szövetségen.

A Szereden tartott közgyűlésre vonatkozólag maga Horváth bajtárs választva elismeri, hogy ott egy három tagu bizottsággá és kiküldve, hogy a csallóköziek kívánságát, hozzájuk zárandokolva, megtudják.

Uraim, ez engedékenység és a békülékenység netovábbja. Ily közeledéssel szemben nyíltan a szaksajtóban fenyegetőleg azt írni jöjjenek el Somorjára, ott majd megtudják, mit akarunk; erre már csak igazán a bizonyos zsidóval, kit Kőrösre akartak utaztatni, de hát kellemesen hivatalos nem volt, vagyok kénytelen felkiáltani: Mit keressek én Kőrösön (Somorján)?

A f.-csallóközi járási tűzoltó-szövetség alapszabályaira vonatkozó véleményemet leszek bátor külön előterjeszteni.

Tisztelettel

Dr. Kék Lajos,

az apatini tűzoltó-testület főparancsnoka.

A felső csallóközi járásból.

Tekintetes szerkesztő ur!

Bátorkodom értesíteni, hogy f. hó 25-én a járásban lévő tűzoltó-testületek, a «felső-csallóközi járási önkéntes tűzoltó-szövetség»-et megalakultnak kimondották és az alapszabályokat — melyeket később beküldendém — egyhangulag elfogadták.

S miután a pozsonymegyei szövetség kiküldöttjei u. m. Szalay Ödön elnök, Martinengő Nándor, Meiszl Ferencz és Somits F. titkár urak, kik f. hó 12-én eljövételük által minket megtiszteltek, kinyilatkoztatták, hogy azon esetben, ha az alakuló közgyűlésünkön az alapszabályok elfogadtatnak, egy bizottság választassék, mely a megyei szövetséghez felmenend és annak alapszabályainak módosításánál közre fog működni, hogy ezen most f. hó 25-én elfogadott alapszabályaink a megyeiben is befoglalva legyenek és ennek kifolyólag mind a 7 járásban járási szövetség felügyelősséggel együtt létesítetni fog; ennek folytán következő bizottság választatott meg és küldetett ki: Molnár László j. főszolgabíró és a járási szövetség elnöke, Ecker Sándor somorjai főparancsnok, a járási t. felügyelő, Bittera Endre nagy-magyarai főparancsnok, Földes Gyula bacsfaity tűzoltó-testület elnöke. Horváth Dezső tejfalusi főparancsnok és j. szövetség titkárja és t. felügy. segédtsz, Ivánfi Béla tiszteletbeli főparancsnok és testületi alelnök, Spacsek József, eberharti főparancsnok.

Adja Isten, hogy ezen bizottság a járás érdekeit és kívánalmait érvényre hozhassa! nagy feladatuk leendő, no de bizunk erőnkben és a jó Istenben, a ki az igaz munkát, kivált ha tűzoltóságé, elveszni nem hagyja. A pozsonyi küldöttségnek lejövete, már bizonyítja, hogy a megyei szövetség —, a hogy különben nyilatkoztak is — kezdi belátni, hogy célunkjó egészséges, noha eleinte ellene voltak — talán féltékenységéből.

Ezek szerint Pozsonymegye 7 járási szövetségre osztatik ugyanannyi felügyelősséggel, melyek a megyei szövetség alá fognak tartozni; és majd ha a megyei szövetség alapszabályai eszerint módosítva és a mi alapszabályainkkal együtt jóváhagyva lesznek, csak akkor lesz majd eszménk jó oldala megitélhető és csak akkor fog az adminisztráció könnyű kezelhetősége kitünni.

A f. hó 25-én tartott alakuló közgyűlésen megjelent: 24 parancsnok és több testületi elnök, kiküldött és községi előjáró; már ez is mutatja a közönségnek a járási szövetség iránti érdeklődését.

A somorjai század a zenekarával együtt teljes számban vonult ki és a tárgyalások megkezdése előtt a zenekar a «Hymnust», azoknak befejezte után pedig a «Rákóczi indulót» játszott.

Ugy az alapszabályok, mint a járási szövetség megalakul-
tának kihirdetése nagy lelkesedéssel fogadtatott.

A tűzoltó ügy érdekében nagyon üdvös volna, ha
minden megyei szövetség, a mi alapszabályaink szellemében,
a járási szövetségek és felügyelőségek felállítását eszközölné.

Természetes, hogy egy testület se tarsja magát többre,
társtestületénél, noha talán erősebb és képzetebb, mint a
másik; mert az erősebb, képzetebbnak kell mindig jó példával
előljárni, hogy a gyengébb és nem oly képzett felkaroltassék
és képesítették.

Nekünk tűzoltóknak is az a jelszavunk, mint föl-
kent fenséges dicső királyunknak, t. i. »Egyesült erővel», továbbá
»Egy valamennyiért, valamennyi egyért».

Adja Isten, hogy az országnak minden járásában egy
legyen kifejlődve és a hatóság által felkarolva a tűzoltói
eszme, mint a felső-csallóközi járásban, akkor sokkal keve-
sebb tűzkár fog előfordulni és jobban számíthatunk a bíz-
tósító intézetek segélyezésére is.

Ezt vagyok oly bátor tek. szerkesztő ur becses tudoma-
sára hozni és örülni fogok ha »jegyzék»-képpen valami-
felhasználhat belőle.

Somorján, 1890. október 28-án.

Maradok teljes tisztelettel:

Ecker Sándor.

H i r e k.

— **Walszer Ferencz** budapesti tűzoltó-szergyáros,
Józset főherczeg ő cs. és kir. fenségének udvari szállítója, a
budapesti önkéntes tűzoltó-testület szivattyumestere, mint
örömmel halljuk, a szultán ő felségétől a III. osztályu Medsidije
rendet kapta.

— **Hermán Ödön** a budapesti önkéntes tűzoltó-testü-
let mászó osztály parancsnokának a király ő felsége legkegyel-
mesebben megengedni méltóztatott, hogy a IV. oszt. török
Medsidije rendjelvényét elfogadhassa és viselhesse, mely leg-
magasabb engedélyről szóló okmányt Budapest főváros főpol-
gármestere meleg hangu sorok kíséretében küldte meg a
kitüntettetnek.

— **Ráth Károly** urhoz, Budapest főváros főpolgármes-
teréhez neje elhunytá alkalmából a budapesti önkéntes tűzoltó-
testület, melynek ő méltósága tiszteletbeli tagja, részvét iratot
küldött.

— **Záró gyakorlat és szolgálati érem kiosztás.**
A budapesti önkéntes tűzoltó-testület f. évi október hó 26-án

tartotta az idei záró gyakorlatát a kun utczai gyakorlótéren
Bárány N. Ernő főparancsnok jelenlétében és annak vezénylete
alatt. Ez alkalomra a testületi működő tagok majdnem teljes
számban a parancsnoksággal élükön megjelentek, s a bár
kissé hideg, de tiszta időben a gyakorlatok mindenféle nemén
és válfajain keresztül mentek.

Midőn beesteledett a főparancsnok rendeletére sorakozott
az egész legénység s fáklafény világánál buzdító beszéd kísé-
retében tűzte fel a jogosultak mellé a szolgálati érmeket. X. éves
szolgálati érmeiket kaptak: *Dr. Szily József* főparancsnoki helyet-
tes, *Groszman Sándor* I. m. szak. par. *Gorecký Zsigmond* III. má-
szó szak. par. *Kálmán Géza* I. sziv. szak. par. *Clair István*
szak. par. pénztárnok, *Dr. Gerber Béla* sz. p. orvos, *Kovács*
János őrpáncsnok, *Wolf Miksa* és *Pichler Ignác* csővezetők
V. éves szolgálati érmeiket kaptak: *Christe Loránd* III. sziv.
szak. parancsnok, *Flóris Áron* őrpáncsnok, *Peck István* és
Stempel Mihály csővezetők, *Kovács György*, *Vidasits István*
és *Hoppichler János* mászók.

T Ű Z E S E T E K.

A tűz Kupuszinán.

A veres kakas egész rémségével és teljes borzadályával
Bácskánkát is meglátogatta.

Kupuszina község hangyaszorgalmu lakosságát érte e
borzasztó csapás.

Községeinknek a tűzrendészeti kormányrendelet iránt
tanusított végtelen ignoranciája és indolenciájáról ítéelve, bár
csuda-számba megyen ama körülmény, hogy a tartós nagy
szárazságban már előbb és több nagyobb mérvű szerencsétlen
tűzeset nem fordult elő; aggodalmunk csakis most, a késő ős
beálltával kezdett oszladozni. — Ha bejártuk az egyes közsé-
geket, sajnosan tapasztaltuk, hogy ez évben a fenyegető ve-
szélyt csakis a csupa véletlen szerencse s nem az egyes közsé-
ségek szorgossága és óvatossága háritotta el; s ime az ijesztő
példa bennünket sem kimélt meg. — Egy példás takarékos-
ságu, vallásos és erkölcsös község lakosságának $\frac{3}{4}$ része vált
hajléktalanná; nemcsak háza, de minden jószága és ingósága
lett a tűz martaléka.

E sorok írója a tűz kiütése után, a midőn még csak
mintegy 30 ház volt llángban, jelen volt az apitini önkéntes
tűzoltó-testület 52 tagjával és 3 fecskendővel a színhelyen;
a pusztulást tehát közvetlen tapasztalatai alapján irhatja meg.

Nemcsak a laikus, de bármely szakértő tűzoltó, ha most
az eredményt szemléli és vizsgálja, bizonyára véleménye csakis
az, hogy a borzasztó vihar mellett ez másképp nem is tör-
ténhettett, — hogy védelem és oltásról itt, míg a vihar ki nem
dühöngte magát, szó sem lehetett.

Es mégis, ha szigoruan alapjában vizsgáljuk a szeren-
csétlen esetet: merem állítani, miszerint ha a község a tűz-
rendészeti kormányrendelet értelmében rendelkezett volna
tűzoltósággal és a kellő szerekkel, úgy még a vihar beállta
előtt a tűz lokalizálható, elnyomható lett volna.

Mindenesetre nagy és nehéz munkát értek állításom
alatt, de leszámítva azon körülményeket, melyek e tűzvész
terjedésének szintén okai voltak, — s a tűzrendészet szemmel-
tartása mellett azoknak, — fenforogniok szabad nem volt: —
kétséget kizárólag a tűznek ily dimenzióban való kiterjedése
megakadályozható lett volna.

Állításomat egy saját esetünkkel akarom megvilágítani.
Apatin községben legnagyobb nyár idejében tört ki ha-
sonló körülmények között egy szalmatűz.

Egy ház udvarán több kocsi szalma szertesét hevert.
— a szalma alatt nagymenyiségű polyva feküdt; a miből,
arra lehetett következtetni, miszerint megelőző napon gazdal
uram az udvarán nyomtatott. Az udvar nagy részét elfoglaló
szalma, mint fentebb említettem volt, egy meleg nyári nap
délutánján északgyugati szél táplálása mellett langba borult;
a ház népéből csupán csak apró gyermekek voltak otthon,
kik a tűznek is bizonyára okozói voltak.

Az első tűzjelzésre a tűzoltóság bár szereivel a tűz szin-
helyén volt, de a tűz ekkor már a szomszéd ház nádtetőjébe
is beleharapott s ez is egy lángban állott.

És denique a tűz nemcsak lokalizálva lett, de még az
égó nádtető sem égett be.

A nádtető felülete $\frac{2}{3}$ részben elégett azon felén, a hol
a tűz kiütött, de a padlásba beégni képes nem volt.

A gyors segély, ha kellő szerekkel kellő időben nyer
alkalmazást, csodat művel. — Kupuszinán a tűz 4 óra előtt
ütött ki; — Apatinból a nagy füst-gomolyt a magasba szállni
lehetett ugyan látni, — de tűzvészre senki sem gondolhatott; —
mert különben ily nagy fekete füstgomoly látása kora tavaszi
és késő őszi időtájban e vidékről nem valami feltűnő dolog
szokott nálunk lenni; — miután ugy Kupuszina felül, valamint
a Dunához lefelé a nagy rétségeken ekkor égetik ki a gatz,
sőt sokszor kiegészéssel tisztítják a tarlókat is.

Egynegyed öt órakor állott be hozzám egy községi esküdt azzal, hogy Kupuszina ég, segítsétek kérnek, s 5 percz alatt 36 tűzoltó már az országúton állott ki fecskendőjével; kik pedig futás közben az utcán haladó fogatokból requirált kocsikon.

Néhány percczel öt óra előtt érkezünk meg a vész helyén s mint fentebb említém, ekkor körülbelül 30—35 ház állott lángokban. — Még az Apatinra néző fő utcán képesek voltunk felhaladni, — a viharfelhők a Duna felül már felettünk tornyosodtak.

A szél iránya észak-nyugati volt. — A templom-utcában tehát azon ház körül foglaltunk állást, mely az égő tulsó utcáról fenyegetve volt. Az égető meleg szél miatt fecskendőnket vontató lovakat kénytelenek voltunk már előre haladásunk közepett kifogni s a fecskendőt per pedes apostolorum az egész utca hosszat vontatni. A lakosság közül egy lélek segítségünkre nem volt, mert azok t. i., a kik még a házakban maradni elég bátrak voltak, jószáguk kiterelésével, ingóságuk kihordásával foglalkoztak.

Azon háznál, a melynél állást foglaltunk a kútról le volt akasztva a merítő veder, — futottunk a szomszédba, így aztán a 3-ik, 4-ik, 10-ik házba, — fájdalom egyetlen-egy kuton sem találtuk a vedret rajta.

Négy-öt percz alatt zuhogott azután Falb professor uram megkésített kritikussal s tomboló viharja. Néhány másodpercz alatt a templom utcában 15 ház borult egyszerre lángba, mert e házak fala egymással szalma és kukoricaszár kazlakkal szoros összeköttetésben állottak.

Csak nagy erőfeszítéssel voltunk képesek egyik legnehezebb járatu fecskendőnk az utca jobb felén álló házsor egyik udvarán keresztül a kertbe vonszolni. Innen visszafutva, mindegyikünknek csak annyi idő jutott még, hogy egy forduloval kiki egyes házból apró gyermeket, ingót magával hozhatott vagy a még benn veszteglő jószágot kiterelni seghettünk.

De mert a viharnek meg volt az észak-nyugati iránya s ezt mintegy negyedórán át nem változtatta, tehát a Dunára vonuló kereszt utcát véltük megmenthetni. Látván itt is azonban, hogy a kutakból vedrek hiányában vizet merni képesek nem vagyunk, s a rendelkezésünkre állott néhány öntöző kánnával rendkívül sok akadálnak vagyunk kitéve, az ekkor megérkezett hydrofort állítottuk egy jobb pozícióban levő házhoz. Több másodpercen át működtek embereink, de a kutból csak vizet nem kaptunk, ekkor a sötétbe levilágítva, megvizsgáljuk kutunkat, legnagyobb meglepetésünkre az ágy-neművel és egyéb holmival volt eltömve, és ez utcában több oly kutat találtunk, a melybe az emberek még éléstárukat is zsákokban lehányták.

Ezen Dunára néző kereszt-utcában két izben izoláltuk a házakat az egybekötő gyulékony tárgytól, hátul elhordtuk a kazalokat, elől lebontottuk a kerítést, az udvarban szétszedtük a nádtetejű hidasokat; de mert egy csepp víz, illetve ezt szállítók rendelkezésünkre nem állottak, a puska-por szárazságu nádtetőbe csak átsapott a szikra s gyújtotta ugy tovább egyik házat fel a másik után.

Hogy a Duna felé a tűz terjedésének mindkét soron-egyik háznál végre mégis sikerült gátot vetni, csakis annak köszönhetjük, mert az ijedségben a földekre menekült ez utca lakosságából embereim többeket vízfordásra requiráltak, akik aztán a legtávolabb kutakból ötvenével hozták szorgalmasan a vizet. Bátran állítom, hogy szél ekkor is volt oly nagy mint a vihar előtt, mert hiszen tudjuk, hogy egy nagyobb tűz önmaga is előidézi légmozgást, és el is képzelhető, hogy az a nagy hőfok, mely a leégett épületek fölötti légkörben ekkor már kifejlődött volt, a légmozgást nagyban elősegítette.

E tűzvésznél tehát a viharon kívül az oltás nehézségei voltak a következők.

A kutakból a vízérés azon körülménynél fogva, hogy a lakosság a vedreket leszedte, lehetetlen volt, — de különösen nagy bajt okoztak az által, hogy megmenteni valójukat azokba be is hányták, s így abból közvetlenül szivattyuztatni sem lehetett.

A tűz nagybani terjedését rendkívül elősegítette az a tenger sok szalma, mit a lakosság közvetlenül háza tövében összehalmozott s portáikat magasabb sáncszerűen egybekötötték.

És aztán szóljak a mult századokból még fenmaradt egyetlen ódon vízi puskájukról? És e tekintetben igazán nem tudjuk kit okozunk mulasztással; mert biztos tudomásunk van arról, hogy a község egy fecskendő-gyárossal már érintkezésben is volt szivattyuk beszerzése iránt, de visszalépett ismét azon kijelentéssel, hogy a járási főszolgabíró az egész járásra nézve maga fogja a megrendelést, illetve a vételt eszközölni. Ám hisszük, hogy őt is azon meggyőződés és legjobb tudat vezérelte, hogy a község tűzoltó-testület hiányában szakértelem nélkül belemászik oly vételbe, mely balul üthet ki.

De ha e községnek meg van a közrendészeti m. kormányrendelet által lakossága számához képest előírt két nyomó szivó fecskendője s egyéb felszerelvénye s csak néhány tagból álló tűzoltósága, nem vagyok képes elhinni, hogy a tüzet el nem nyomhatták volna, mert a tűz a község-ház közelében, a község meglehető középpontján ütött ki, s nagyobb üres terek voltak egyes helyeken az épületek között s a légmozgás ekkor még nem volt oly erős.

Természetesen akkor, a midőn a tűz már nagyobb területet okkupált, az egyetlen különben is rozoga fecskendővel uralni a helyzetet nem lehetett, hozzájárult a bajhoz az, hogy a zombori tűzoltóság a legrövidebb uton jöven, hozzánk, a merre a szél házról-házra a tüzet terelte, már le nem kerülhetett, el lévén a felső közlekedés minden oldalról dühöngő lángok által zárva.

A szegény lakosság fejvesztettségében holmiját, házi butorát az utca-közepére hordta ki; ez meg ott égett el.

A lakosság legnagyobb része is a falu felső részébe menekült a vihar elől, azért hiányzott az alsó égő részben a segítő kéz. Legyen tehát itt a közvetlen közelünkben végbement katasztrófia egyszersmind intő példa, «Tűzzel nem jó játszani» mondja a példabeszéd.

Első sorban tehát a hatóságra appellálunk,

A Tűzrendészeti Lapok mai számában olvasom Fehérvármegye lelkis alispánjának összes főszolgabíráihoz intézett erélyes rendeletét: idézek abból itt csak néhány sort.

Mint már a folyó évi márczius hó 13-án 4070 sz. alatt kelt rendeletemben jeleztem, megkeresésem folytán a fehérvármegyei tűzoltó-szövetség, saját szakközegeiről, helyszíni szemlélet alapján a vármegye községeinek tűzoltószereit alaposan megvizsgálva, összeíratta.

Ez összeírás adataiból s a szakértők véleményéből azt a meggyőződést merítettem, hogy a vármegye számos községében a tűzrendészeti kormányrendelet határozmányainak alig, vagy nem mindenben van elég téve, daczára annak, hogy a rendelet életbelépte óta erre elegendő idő volt; ugyanazért ezen az általános élet és vagyon biztonság érdekében való fontos közigazgatási feladat jelentőségének tudatában elhatároztam, miszerint a tüzi kormányrendelet 34. §-ában reám ruházott köteletségénél fogva annak mielőbb teljes szigorral érvényt szerezni.

Miért is főszolgabíró urat felelősség terhe mellett a következők szigorú végrehajtására utasítom (kihagyván a kihagyandókat)

A mihez tartás és a községekkel leendő közlés végett tudatom a főszolgabíró ural, hogy a fehérvármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége, ugy az egyes tűzoltó-csapatok begyakorlására, mint azok szervezésére díjtalanul késznek nyilatkozott, ha e részben az illető község előjárása hivatalosan megkeresi.

Ezek előrebocsajtása után itt közlöm érdekelt községeinek névsorát beszerzendő eszközök jegyzékével oly határozott megjegyzés mellett, hogy jelen rendeletnek azon részére nézve, melyek természetük miatt gyorsabban foganatosíthatók, részletes jelentését július hó 30-ig, a többire nézve pedig december hó 1-ig multhatlanul elvárom, annál inkább, miután szükség esetén egyéb kényszereszközöket is szándékozom alkalmazni stb.»

Pedig alig van megye az országban, mely tűzrendészet dolgában Fehér megyét felülmulna.

Hiszen köztudomásu, hogy a tűzoltóság fenséges védnöke, azon megye polgára, József főherceg, a leglelkesebb tűzoltó; főispánja, alispánja, összes főszolgabírái, a székváros kir. tanácsos polgármestere a több rendjelekkel kitüntetett főkapitánya mind tűzoltók.

Gavallérok ezek mind tetőtől talpig, de azért nem derogál nekik a tűzoltói zubbonyt felhuzni.

És e megye alispánja hivatkozással a megyei tűzoltó-szövetség hivatalos jelentésére nem nyugszik, hogy a még néhány számba menő renitens községet is a rendre szorítsa.

Általános és köztudomású dolog, hogy a köznép a tanügyi és tűzrendészeti célokra áldozni saját iniciatívájából a legnehezebben szánja el magát.

Ha a községnek egy szép bikát vagy drága csődört kell szerezni, nem gondolkozik szavazatával, de ha egy tanítóval kell szaporítani a tanerőt, vagy fecskendőt kellene bevásárolni, akkor szíjja a fogát s alkudozik a helyzettel.

Kérem, van-e ezen nagy Bácsme gyének 124 községe közül egyetlen egy, mely a tűzrendészeti m. kormányrendelet értelmében magát ellátta a kellő tűzoltói szerekekkel? Bátran feltehetjük, hogy nincs; s felénél többnek egy-két rozoga s ódon szerkezetű vízi puskája van csak.

Ilyen indolenciával szemben csakis a felettes hatóság képes a rendeletnek érvényt szerezni, de alkalmazandó a legnagyobb s kíméletlen szigor.

S akkor, a midőn kritikus helyzet javításán és orvoslásán elmélkedem, önkénytelen vissza kell térnem azon tárgyra a melyet már oly sokszor hangoztattam.

Alakítsuk meg mi megyebeli tűzoltók a megyei tűzoltó-szövetséget. — Állítsuk fel saját keblünkben a tűzfelügyelői intézményt. Osszuk be a megyét ily felügyelői kerületek vagy járásokra. Inspiciáljuk a kerület vagy járásnak nem csak azon községeit, melyekben van tűzoltóság, hanem a hol nincs is. Tegyük az észleltekről a megye fejéhez jelentést és biztosítom bajtársaimat, hogy a tűzrendészeti m. kormányrendelet észrevétel nélkül rövid idő alatt életbe lép.

Segédkezet nyújtunk ez által a hatóságnak. A tűzoltó hivatása nemcsak a lángok között izzadni és fáradni, hanem a tűzvédelem erkölcsi eszközeivel is közreműködni.

A megyei tűzoltó-szövetségnek első kötelessége lenne az önkéntes tűzoltó-testületek alakításához, szervezéséhez propagandát létesíteni, a tűzoltó-testületek útján az egyes községekben a tűzrendészeti kivánalmakról a lakosságot felvilágosítani, a községi előljárást az ellenőrzésben támogatni.

Tudjuk jól, hogy községünkben az előljárást rendszeresen a földmives osztályból kerül ki, mert a választó közönség többségét ez képezi. Az is köztudomású, bár igen megfoghatatlan dolog, hogy a földmives osztálynak van a tűzoltói intézmény iránt a legkevesebb érdeke, sőt ettől határozottan idegenkedik. Bizonyosság erre az a körülmény, hogy még egyetlen tűzoltó-testületnek tudtommal földmives tagja nincs.

Tehát a tűzoltó-testületnek hivatása az ilyen előjáráságot tűzrendészeti dologban támogatni, felvilágosítani, támogatni.

Az alakítandó megyei tűzoltó-szövetség feloszthatná e megyét kerületekre, s azután ezekben vagy minden szolgabírói járásba választhatna tűzfelügyelőt, ki a szövetségnek észleleteiről tehetne jelentést, a szövetség pedig a megye fejénél kereshetne orvoslást.

Igy fejlődhetne ki egy egészséges megyei tűzrendészet anélkül, hogy hatóságaink amúgy is bokros teendőik közepette e tárgyban terheltetnének.

Szent a meggyőződése, hogy úgy a megyei hatóság, valamint járásaink fejei örömmel üdvözlőnék a megyei tűzoltó-szövetséget.

Volt alkalmam tapasztalni épen a kupuszínai katastrófánál, ahol a megye alispánja, a járás főszolgabírája napokon át a legnagyobb gondossággal és buzgalommal segédkeztek a tűzoltás dirigálásában.

Mert hát volt ott tűz még a második, harmadik és negyedik napon át is.

Egyetem másnap a járási főszolgabíró ur megkeresése folytán három fecskendő és 52 emberrel jelent meg, a harmadik és negyedik napon pedig 12—12 tűzoltó váltotta fel egymást.

Nem tételezhetem fel tehát, hogy az egyesülés, a szövetség létesítése bármilyen akadályokba ütköznék.

A szövetség bevonhatná igazgatóságába mindazon férfiakat, kik már hivataluknál fogva a tűzrendészetnek különben is functionáriusai, kik szíves örömet osztanak meg s végeznék velünk egyesült erővel a humanitás egyik legszebb munkáját.

Fel tehát bajtársak minél előbb az egyesülésre!

Dr. Kék Lajos

apatini önk. tűz. főparancsnok.

Mátészalkáról írják: Erős megpróbáltatásnak volt kitéve fiatal tűzoltó-testületünk a folyó hó 7-én, este 8 órakor támadt tetőtűznél. A tűz a város legsűrűbb részében támadt egy nádfedelees ház gyuladt ki ismeretlen okból. A tűzoltóság 10 perc alatt teljes számmal megjelent a tűz helyén, de szárazság miatt a legnagyobb vízhányással kellett küzdenie, alig egy félóra alatt 5 közeli kutból szívattuk ki a vizet, két szívószerkezetű fecskendőnkkel; így csakis nagyobb távolságról, hordókkal szállított vízzel dolgozhattunk, azért két órai megfeszített munka után a tűz teljesen lokalizáltott. Alig pihenték ki tűzoltóink e tűznek fáradalmait, másnap reggel 10 órakor újra tüzet jeleztek; az óriási szélvész, mely dühöngött, a legmerészebbeket is kétségbe ejtette; Tokaj sorsától lehetett tartani. A tűzoltóság, bár szereit az előbbi tűz után mind tisztogatás alatt voltak, mégis oly gyorsan vonult ki, hogy csakis ennek köszönhető épen hogy a város tűz martaléka nem lett. Egy boglya széna gyuladt ki, mely, szél irányban alig két-három öl távolságra állott a házaktól; míg a fecskendők felszereltek, addig a tűzoltóság körülvette a boglyát s rudakkal, villákkal és reáhányott földdel a lángot leverte, a csomagot lefogták, hogy az óriási szélvihar azt fel ne kaphassa; így a működésbe hozott fecskendőkkel alig fél óra alatt a tűz teljesen eloltatott. A tűzoltóság 11 órakor bevonult. Déli 12 órakor újra tüzet jeleztek, a szélvihar még mindig teljes erővel dühöngött; valóban a városban oly óriási izgalom uralkodott, hogy csakis az önkéntes tűzoltóságnak köszönhető, hogy nagyobb katasztrófa be nem állott. A lakosság teljesen elvesztette lélekjelenetét; a helyett, hogy a tűzhöz sietett volna, mindenki sajátját igyekezett menteni, így történt, hogy a tűzoltóság kivonulásakor a tűz helyszínén jóformán senki sem volt. Két szénakazal állott lángban, a tűzoltóság hozzáfogott a ferasztó munkához; először a lángot lokalizálta, aztán a csomók szétbontásához fogott, a fellángoló részt mindig öntözve, a csomókat négy órai erős munka után sikerült teljesen szétszedni s az égő részeket eloltani. — A közönség körében általános a hiedelem, hogy gyujtogatás történik a városban, mivel alig 14 óra alatt három tüzeset történt. A parancsnokság a közönség megnyugtására folytonos éjjelnappali szolgálatot tartat 10 emberrel és 4 lóval.

Égő szálloda. Syrakusában (New-York állam) a Leland szálloda tűznek esett áldozatul. A syrakusai Leland szálloda a legnagyobb épület a városban; derékszöget képez, teljesen szabadon áll és hat emeletes. A 16-ára virradó éjjel zsirolvasztással foglalkoztak a konyhában; egyszerre az egyik cseléd ügyetlensége következtében a zsír kiömlött a konyhában és pillanat alatt az egész épület lángban állt. A szállodában mintegy 400 vendég volt mély álomba merülve, s midőn fölébredtek lángok és füst vette már őket körül. Iszonyu jelenetek játszódtak le. A félméztelen emberek rémülten szaladgáltak a folyosókon alá s fel és a lépcsőkön akartak lejutni, de a falépcsők már akkor égtek és csakhamar nagy recsegéssel összeomlottak. Az erős szél szította a megvadult elem dühét. Az óriás épület ablakaiban könyörgő alakok mutatkoztak, a tűzoltók el is követtek minden lehetőt, de segélyeszközei nem voltak elégségesek a nagy feladathoz. Az első emelet lakói nagy nehezen kijutottak a szabadba. A felső emeletekről mentő-eszközökkel szállították le az embereket. Többen leugráltak és összezuzott tagokkal, félholtan maradtak fekvé. Reggelre az egész Leland szálloda egyetlen romhalmaz volt. A romok és törmelék alatt sok halott fekszik eltemetve. A halottak számát huszonötre becsülik, de még többen lehetnek az áldozatok, a kiknek hozzátartozói nem jelentkeztek. Több tűzoltó súlyosan megsérült.

V e g y e s e k.

Statisztika. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület szolgálati ügyéről 1890 év *augusztus* havában.

A testületi működő tagok létszáma volt összesen 114 fő. Felvételt: 11. Kilépett 2.

Az éjjeli őrsegek naponta átlag 13 emberből állottak. Augusztus hónapban éjjeli őrseget tartott összesen 353 testületi tag és 45 tanfolyamhallgató. Az őrsegek augusztus hónapban 5 ízben lettek főülvizsgálva.

Gyakorlat tartatott 5. melyen résztvevett összesen 13 parancsnok és 197 ember. Ezenkívül augusztus hó 4-ikétől 17-ikéig mindennap délután tartatott gyakorlat az országos szaktanfolyam hallgatóival, 18. és 19-ikén délután ugyanezekkel a gyakorlati vizsga ejtetett meg.

Tűzhöz kivonult az őrség 5 ízben, 3 ízben pedig a testület tagjai őrsegen kívül vettek részt a tüzeseteknél. u. m. aug. 2-án este 10 ó. 45 p. VIII. ker. malom-tűz, 2 parancsnok, 21 ember, két szer, 1 sugár. Aug. 3-án VIII. ker. Státzió utca éjjel 2 ó. 16 p. fedett tekepalya és tetőtűz, 1 par., 15 ember, 5 tanfolyamhallgató, két szer, aug. 12-én este 9 órakor Ranolder u. istálló tűz, 2 par., 20 ember, 14 tanfolyam hallgató, 2 szer.

Aug. 16-án este 9 órakor IX. ker. Mester-utca végén, szénaboglya-égés, 2 par. 19 ember, 12 tanfolyamhallgató, Aug. 19-én d. u. 1/24 órakor Buda II. ker. Ganzgyárban tető-tűz, 1 par., 5 ember, s 7 tanfolyamhallgató, aug. 21-én Pékerdőben fűégés. Aug. 24-én IX. ker. külső Soroksári utcában d. u. 3. ó. 45 perc, szemét-tűz 1 par., 14 ember, két szer.

Aug. havában képesítő vizsgát tett: 1. őrparancsnok 8 mászó és 3 szivattyus megfelelő eredménnyel.

A parancsnokság augusztus hónapban két ülést tartott, melyeken a folyó ügyektől eltekintve, főleg a tanfolyam dolgoival behatóan foglalkozott.

Szeptember hónapban a testületi működő tagok létszáma volt 114 fő. Felvételt 6, kilépett 6.

Az éjjeli őrsegek naponta átlag 12 emberből állottak. Szeptember hónapban éjjeli őrseget tartott összesen 378 testületi tag. Az éjjeli őrsegek 7 ízben lettek főülvizsgálva.

Gyakorlat tartatott 4, melyen összesen 11 parancsnok és 161 ember vett részt.

Tüzesetekhez az őrség kivonult 1 ízben, 6 ízben pedig őrsegen kívüli időben volt a testület működő tagjai által képviselve, u. m. szeptember 5-én d. u. 5 órakor Ersébetfalván a gubacsi határban kazalégésnél 1 parancsnok s 4 ember. Szept. 19-én d. u. 4 órakor IV. Angyalföldön a tébolydai jégverem égésénél Ugyancsak 19-én este 1/27-kor a Lőportár-dűlőben kátrányégésnél 1 par., 4 ember. Szept. 20-án este 9 órakor II. ker. Toldy Ferencz u. 15. sz. tetőtűz-nél 1 par., 19 ember, két szer. Szept. 24-én délelőtt II. ker. Hűvösvölgyben tetőtűznél. Ugyancsak 24-én d. u. 4 órakor VI. ker. Andrassy-ut 91. szám a tető-tűz 1 őr., 9 ember. Szept. 25-én d. u. 4 órakor Madách u. tető-tűz megsérült 1 ember.

A parancsnokság 3 ülést tartott, ezenkívül hetenként 2-szer-3-szor szabályzatok módosítása tárgyában ülésezett.

H i r d e t é s e k.

A SZIVATTYÚ ÉS ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 iv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módzatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD
a testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ara 1 frt 50 kr. vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések ezen lap kiadóhivatalánál

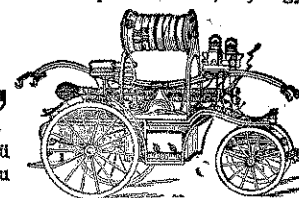
(Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 22. szám
III. em., 34. ajtó) eszközölhetők.

Jótállás és legolcsóbb árak.

E. C. FLADER, Sörgenthal u. p. Pressnitz, Csehország

tűzoltószergyára, alapított 1860-ban, mely 1872 óta 10.000-nél több darabot szállított, ajánlja mindennemű tűzfecskendőit, vízszállítóit és kerti fecskendőit a legjobb és legkönnyebben hozzáférhető szelepszerezettel, saját gyártmányu

elsőrendű
kandertömlőit,
legújabb és leg-
olcsóbb szerkezetű
10-24 magasságú

gépezetes
tolólétráit,
tűzoltói
szerelvényeit,

utcai locsoló-kocsit, mindenféle célra alkalmas szárny- és dugattyus szivattyuit, melyekből sok ezer van használatban. — Árjegyzékek és költségvetések ingyen küldetnek.

Jótállás és legolcsóbb árak.

A községi és gazdasági

TÜZOLTÁS KÖNYVE.

Pályamű

ifj. gróf Nádasdy Ferencz ur által kitűzött 20 darab arany jutalomra.

Irták:

GRESZLER VILMOS, és OLÁH MIKLÓS,
gazdász. tornatanár.

II. kiadás.

Ara 50 krajczár.

Kapható vagy utánvétellel megrendelhető a «Tűzoltó Közlöny» kiadóhivatalában.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA,

AZ ORSZAGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A SZÖVETSEGI TAGTESTÜLETEKNEK DIJTALANUL KÜLDETİK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnok-titkárja.

A kiadóhivatal vezetője: **TOMCSÁNYI BÉLA** a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszparancsnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-körút 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Pal-utca 3. sz. II. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre **2 ft 40 kr.**, félévre 1 ft 20 kr.
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész évre 1 ft 20 kr.
A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.
MEGRENDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Tartalom: Clair István †. — *Hivatalos rész.* A november 16-án tartott közp. vál. ülés jkvi kivonata. — A trencsén várm. t. o. szöv. aug. 20-iki közgyűlésének jkve. *Általános rész.* Levél Somorjáról. — Miért szükségesek a gyakorlatok. — *Hírek.* — *Irodalom.* — *Tűzesetek.* — *Vegyesek.* — *Hirdetések.*

Clair István †

Egygyel megint fogyott a budapesti önkéntes tűzoltó-testület régi gárdája, melynek szívéhez van növe a humanismus ügye, mely hajlamot érez magában utolsó lehelletéig szolgálni az önkéntes tűzoltóság intézményét még áldozatok árán is.

Megdöböntő volt midőn először hallottuk, hogy Clair István bajtársunknál a sorvasztó betegség előjelei mutatkoznak, s hogy életere van megtámadva, alig akartunk hitelt adni, mert mindnyájan ismertük edzett voltát, testi épségét s erejét, tudtuk, hogy folyton tornázik, gyakorolja és fejleszti testi erejét, meglehet, hogy ez utóbbi ténykedésének bizonyos tekintetben való tülhajtása volt okozója, illetve előidézője súlyos betegségének, mely sirba vitte.

Közel három éven át tartott az emésztő baj s igazán siralom volt nézni, hogy miként fogy ereje, s mint fogy el az annak előtte izmos és délczeg fiatal ember, kinek ép testalkatára oly igen jól illett a tűzoltó egyenruha.

A fővárosnál folytatott tanítói és tornatanári működését abba kellett hagynia, s egyuttal látható sajnálatára lemondania arról, hogy az önkéntes tűzoltó-testület kebelében annyi előszeretettel cultivált tényleges szolgálatot tovább folytathassa; de végkép nem tudott megválni az intézménytől, s bár szerető neje, rokonai, kezelő orvosai és mi mint bajtársai szakadatlanul kértek és intettek, hogy a munkától tartózkodjék, kimélje és ápolja megtámadott egészségét, nem igen volt nála fogamatja, mert vérében volt, hogy nem tudott tétlenül lenni.

Használt és alkalmazott ugyszólván mindenféle gyógy módot, bejárta a délvidéket, éjszakot s nyugatot, volt Abbaziában, Selmeczen, Feketehegyen és Gleichen-

bergben; itt-ott jobban is nézett ki, de ez csak mulékony változás volt, súlyos baja mindannyiszor erősebben lépett fel.

Ez őszön a betegség már ágyba döntötte, s olyan mérvü vérömlések álltak be, hogy orvosai már a beszédet is megtiltották neki. Szerető neje a legnagyobb gonddal és önfeláldozó türelmességgel ápolta, úgy hogy önmaga is kimerült.

Clair István tudatában volt sorvasztó betegsége eredményének, mely csak az enyészet lehetett, s mégis a munkában keresett vigasztalást, családjában, harminfél éves fiacskájában lelte örömét, kit bálványozásig szeretett, s kiben nevének fenntartóját látta, s erre büszke is volt; s ime mi történik:

a Mindenható kifürkészhetetlen akaratából a kis gyermek f. év október 30-án roncsoló toroklobban megbetegszik, 31-ike éjjelén, minden alkalmazott gyógy-szer ellenére meghal. S ezt a kínlódást, a szeretett kedves gyermek haláltusáját a testben s lélekben megtört apának végig kellett néznie! Lehet-e ennél nagyobb gyötrellem a világon? Képzeltető-e lesujtőbb csapás, mint mikor az embernek szemeláttára lesz a halál martalékává az, kit legjobban szeret? Bizonyynal nem! Még testi erejének teljében lévő embert is lesujthat, mennyivel inkább törhetette meg szeretett bajtársunk atyai szívet s egész valóját, ki önmagáról tudta, hogy nem soká lesz már az élők sorában.

Eme súlyos csapás bekövetkezte előtt a kezelő orvosok akként nyilatkoztak, hogy Clair István bajtársunk még jövő év tavaszáig — ha valamely komolyabb roham nem jó közbe — elhuzhatja, és lám a fia elvesztése felett való fájdalom, az utána való bánkódás alig 3—4 nap mulva sirba vitte.

Bár mindannyian tudtuk, hogy ideje meg van számlálva, mégis megrendített bennünket a f. év november 3-ika éjjelén bekövetkezett hirtelen-halála, s komor hangulat fogta el szívünket, felsóhajtottunk: miért kellett neki ily fiatalon meghalnia?

A ravatalára bajtársai és ismerősei letették a részvét koszoruit, temetésén ott voltak családján s rokonain kívül barátai és bajtársai, kik elkísérték utolsó útján, s korán megásott sirjánál «Isten hozzád»-ot rebegtek.

Az elhunytban özvegye szül. Rózsavölgyi Irma szerető férjét és támaszát siratja, mély fájdalomát kétszeressé teszi kedves kis fiának alig három nappal előbb történt elhunytja; ilyen csapások megtörhetik a gyöngye női szívet, ha nem lel vigaszt rokonai és hozzátartozói felkaroló szeretetében s abban az osztatlan részvétben, mely bajtársai körében mutatkozott.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület, melynek az elhunyt 11 éven át buzgó tagja volt, melynek működő tagja sorába 1879. évi június hó 16-án lépett be, s az ügy iránt tanusított lelkesedéssel egymás után tette le a szakvizsgákat, a tényleges szolgálatban buzgóan részt vett, midőn a közgyűlés bizalmából 1884. évben a testületi pénztárnoki állásra lón megválasztva, mely tisztségét a «Tűzoltó Közlöny» kiadóhivatala vezetősége tisztségével együtt az utolsó pillanatig viselte, — több ízben mint h. szakasparancsnok szerepelt, s most legutóbb a X. éves szolgálati érmet

kapta, — benne egyik oszlopos erejét veszítette, ki mint tisztviselő igen szorgalmas s ügybuzgó volt, s úgy ennek, mint tűzoltói kötelezettségeinek mindenkor a legnagyobb pontossággal megfelelt.

Testületünk nem szünik meg kegyelettel viseltetni hű és buzgó tagjai iránt, emléke köztünk marad, s a legőszintebben osztozunk a mélyen lesujtott s kettős csapást szenvedett özvegy s az elhunyt rokonai és hozzátartozói gyászában és fájdalmában; gyógyulást kívánunk a sebekre, miket a csapások okoztak.

Te pedig kedves barátunk és bajtársunk, pihenj a sir ölében, hol fáradt tested örök nyugalomra tért, a magasba röppent lelked lássa meg azt, hogy őszintén gyászolunk, s találjon megnyugvást abban, hogy kegyelettel emlékszünk meg felőled, ki a humanisticus önkéntes tűzoltó ügynek hű bajnoka és buzgó harczosa voltál!

Gorecky.

H i v a t a l o s r é s z.

Magyar országos tűzoltó szövetség.

525/1890. sz.

Értesítés.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége ezennel tudatja, hogy a folyó évi november 16-án tartott választmányi ülésen Gorecky Zsigmond ur titkári állásáról leköszönvén, a titkári teendők végzésével ideiglenesen Dr. Szily József ur a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese bízott meg.

Kelt Budapesten, 1890. évi november hó 24-én.

Follmann Alajos s. k.
szöv. alelnök.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

526/1890. sz.

Felhívás.

Tévedések kikerülése végett van szerencsém ujjal felhívni a tagtestületek parancsnokságait, illetve elnökeit, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez vagy választmányához intézendő beadványaikat, vagy megkereséseiket, nemkülönbén pénzküldeményeiket és segélyezés iránti kérvényeiket kizárólag csak «A magyar országos tűzoltó-szövetség központi irodájának Budapest VIII. ker. Üllői ut 22. szám III. emelet» czímen küldjék, annyival is inkább, mert ha helytelen czímezés folytán levelük vagy küldeményük nem jutna rendeltetési helyére, az ebből származó hátrány vagy kár az általuk képviselt testületekre fogna hárulni.

Kelt Budapesten, 1890. évi november hó 24-én.

Follmann Alajos s. k.
szöv. alelnök.

Országos tűzoltó segély-alap.

22/1890. sz.

Meghívó.

Az országos tűzoltó segély-alap Budapesten, 1891. január hó 4-én (vasárnap) délelőtt 9 órakor a IV. kerület. Lipót-utczai újváros háza II. emeletén levő közgyűlési társalgó teremben

rendes közgyűlést tart.,

melyre az alábbi napirend közlésével van szerencsénk a t. tagtestületet azzal meghívni, hogy arra hivatalos meghatalmazással ellátott képviselőt küldeni sziveskedjék.

Egyszersmind ujjal felhívjuk figyelmét a folyó évi szeptember hó 11-én kelt 355. számú felhívásunkra azon hozzáadással, hogy az immár jóváhagyott alapszabályok értelmében, — a mennyiben befizetést eddig nem teljesített, — ujjalagos bejelentését a rendes közgyűlés napjáig annál is inkább megtegye, mert különben eddigi bejelentése figyelmen

kívül fog hagyatni s a segély-alap egyesületből kilépettnek tekintetni.

Kelt Budapesten, 1890. évi november hó 22-én.

Follmann Alajos s. k.
ig. vál. elnök.

Dr. Szily József s. k.
h. titkár.

Napirend.

1. Elnöki megnyitó.
2. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 1890 június 30-án 44227/v—10 sz. a jóváhagyott alapszabályok felolvasása.
3. Alapszabályok megváltoztatására javaslat.
4. Pénztárnok jelentése a segély-alap állásáról.
5. Elnök jelentése a segély-alaphoz érkezett bejelentésekről.
6. Igazgató választmány megválasztása (egy budapesti és két vidéki).
7. Netaláni szóbeli indítványok és előterjesztések.

Follmann Alajos s. k.
ig. vál. elnök.

Dr. Szily József s. k.
h. titkár.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztárának állásáról 1890. évi június 22-iktől 1890. évi november 16-áig.

Bevétel:

1890. jun. 22-én tartott központi választmányi ülés alkalmával kimutatott pénzmaradvány	2072	frt	83	kr
Önálló tagtestületektől befolyt tagdíjak	156	»	—	»
Vármegyei szövetségek kötelékében álló tagtestületek tagsági díjai	III	»	—	»
Elhelyezett pénz után folyóvá vált kamatok	I	»	62	»
Összesen:	2341	frt	45	kr

Kiadás:

1890. jun. 1-től októb. 31-éig irodai ügykezelési és póstabér kiadások	18	frt	02	kr
1890. jun. 1-től októb. 31-éig járó tisztviselői díjak és irodaszolga bére	320	»	80	»
1890. aug. 1-től 1891. évi január 31-éig terjedő félévre eső irodabérleti díj	150	»	—	»
beszerzett vas-pénzszekrényért	66	»	—	»
az irodának a III. emeleti helyiségbe való átköltözésének költségei	10	»	—	»
az iroda helyiség kifestése és tisztításáért	28	»	50	»
irodai felszerelésekért	11	»	90	»
Pénzmaradvány mint egyenleg	1736	»	23	»
Összesen:	2341	frt	45	kr

Kelt Budapesten, 1890. évi november hó 16-án.

Tomcsányi Béla
szöv. pénztárnok.

Jegyzőkönyvi kivonat a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának Budapesten 1890. évi november hó 16-án d. e. 9. órakor az újjáirosháza közgyűlési társalgó termében tartott üléséről.

Elnök: *Gróf Cziráky Béla*.

Jegyző: *Gorecky Zsigmond*.

Jelen voltak: *Follman Alajos* szöv. alelnök. *Bárány N. Ernő*. *Simig Rezső*, *dr. Kék Lajos*, *Sztárek Ferencs*, *Kyss Géza* és *Lukáts Gyula* közp. választmányi tagok. *Rösch Frigyes* soproni, *Hauzer György* győri és *Bocskó Samu* debreczeni ö. t. főparancsnokok mint vármegyei szövetségi elnökök és *Tomcsányi Béla* orsz. szöv. pénztáros.

Elmaradásukat bejelentették: *Kempelen Imre* Fejér várm. *Szalay Ödön* Pozson várm. és *Putsch Tóbiás* tátravidéki szöv. elnökök, valamint *Martinengó Nándor* és *Teuffel Mihály* közp. választmányi tagok.

Ez volt az első nyilvános ülés, melyen hallgatóság is részt vehetett, jelen volt 4 érdeklődő.

1. *Gróf Cziráky Béla* szöv. elnök üdvözlö a megjelenteket s rövid befejezés után az ülést megnyitottnak mondja ki.

2. A június hó 22-iki választmányi ülés jegyzőkönyve felolvastatván, kifogas nélkül hitelesítették.

3. A jegyzőkönyv felolvasása kapcsán tett amaz észrevétel, hogy a hitelesített jegyzőkönyv is közölve legyen, a választmány által elfogadtatik, s határozatilag kimondatik.

4. Az elnökség ama jelentése, hogy a nagyméltósági m. kir. belügyminiszter úrtól a múlt ülés óta is számos vármegyei és városi szabályrendelet érkezett le, a szövetséghez véleményezés céljából, s hogy ezek a legutóbbi napokban érkezettek kivételével kellően véleményezve már fel is terjesztettek,

a központi választmány részéről jóváhagyólag tudomásul vétetik.

5. Azon kifejezett aggálylyal szemben, hogy az egyes vármegyei szabályrendeletek pusztán az elnökség által véleményezve a vidéki és helyi viszonyok nem ismeréséből kifolyólag nem egészen tökéletesen bíráltatnának meg, s így a tárgyaknak vagy a közp. választmány vidéken lakó tagjai, vagy a közp. választmány ülésében leendő tárgyalása ajánlatik, az elnökség oda nyilatkozik, hogy ez a dolgokat nagy mérvben hátráltatná, s még akkor sem felelne meg a várakozásnak, ha hogy a választmány minden hóban tartana ülést; mindezekből kifolyólag

határozatilag kimondatott, hogy az esetben, ha a magas kormány által fölülvéleményezés céljából leküldött tűzrendészeti tárgyakban az illető vidék speciális viszonyai az elnökség előtt ismeretlenek volnának, s illetve eme viszonyok azt kívánatosá teszik, azok az illető vidéken lakó közp. választmányi tagnak észrevételezés céljából kiadassanak.

6. Az elnökség bejelenti, hogy az «országos tűzoltó segélyalap» alapszabályai a belügyi miniszter ur ó nagyméltósága megerősítő záradékával ellátva leérkeztek, mintegy 300 példányban kinyomattak, s a már annak idején csatlakozásukat bejelentett önkéntes tűzoltó-testületekhez megküldve lettek oly felhívás kapcsán, hogy bejelentendő tagjaikról kimutatást készítve az esedékes belépési és tagsági díjakat mielőbb megküldjék.

Eddigelé a felhívásnak nem valami sokan tettek eleget, sőt bemutatattik a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának átírata, mely szerint a névsoros kimutatások beküldésétől eltekinteni kér, hanem csak a tagok számának bejelentését tartja kívánatosnak; másrészt a budapesti önkéntes tűzoltó-testület beadványa, mely szerint erre az évre már fizetést teljesíteni nem hajlandó, mert az év végén allunk, hanem ugy a bejelentendő tagok utáni belépési és tagsági díjakat mint pedig az alapítványt 1890. év január elején fogja beszámraztatni.

A választmány ugy a segély alap egész ügyét, mint a beérkezett kérdések eldöntését a segély alap elnökségéhez utalja át, s arra bizza az eljárást, melyet követni leghelyesebbnek vél.

7. A jövő évben Sopronban megtartandó X-ik országos tűzoltó közgyűlés ügyében jelenlévő *Rösch Frigyes* soproni ö. t. főparancsnok s várm. szöv. elnök élőszóval teszi meg

jelentését, mely szerint a közgyűlést s ezzel kapcsolatos ünnepélyeket rendező bizottság előzetes megállapodásaihoz képest a X-ik országos közgyűlés 1891. évi aug. hó 14-17 napjain tartatnék meg mely alkalommal tűzoltó szer kiállítás is rendeztetnék. Főbb vázlatokban felsorolja az ünnepségek rendjét is, melybe az ottani testület 25. éves fennállási jubileuma is bebefoglaltatik; jelenti, hogy mérsékelt utazási díjak kieszközölése iránt a lépések kellő időben meg fognak tétetni, Győrből Sopronba külön vonat hozandja a bajtársakat.

A közp. választmány a tett bejelentéseket jóváhagyólag tudomásul veszi, s egyuttal elhatározza, hogy a kiállított tűzoltó szerek versenyzése s illetve azok bíráló alá vétele hagyassék el, mert a multban szerzett tapasztalatok a mellett bizonyítanak, hogy ez sok viszálynak okozója, ha valaki privátbíráló illetve próba alá akarja venni kiállított tűzoltó szereit, megteheti az érdeklődő szakemberek s vásárolni szándékozók előtt. A választmány elégségesnek tartja, ha a kiállítás tanulmány tárgyául szolgál. Végül jóváhagyólag tudomásul vétetik, hogy az ünnepély részvételi díjak minden egyes jelentkező után 1 frtban állapítottak meg az előző évek szokásaihoz híven.

8. Fejér vármegye tűzoltó-szövetsége választmánya által beterjesztett azon indítvány, hogy a községek tűzrendészeti szabályrendeletei első sorban az illető vármegye területén lévő vármegyei szövetségnek adassék ki, s csak a fennforgó szükség esetén jusson felülvizsgálat céljából az országos tűzoltó szövetséghez.

a közp. választmány részéről elfogadtatott, s ez értelemben a nagymélt. m. kir. belügyi miniszter urhoz felterjesztés intézetni határoztatott.

9. *Waldner Márk* gyöngyösi lakos által feltalált és szabadalmazott «állandóan elhelyezett mentő készülék» (mentő tömlő) annak idején a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának adatott ki fölülbíráló és szakvélemény adása iránt, nevezett parancsnokság a tett megfigyelések és gyakorlati kísérletek eredménye alapján megalkotva indokolt véleményét, mely szerint a készüléket céljának megfelelőnek találja.

a közp. választmány részéről jóváhagyólag tudomásul vétetik, s a szakvélemény jelentés kíséretében a nagyméltósági m. kir. belügyminiszter urhoz felterjesztetni határoztatott.

10. Felolvastatik *Helle Károly* pozsonyi gyáros kervénye az általa gyártott nyomó tömlők ajánlása iránt,

mielőtt a közp. választmány e kérelem elhatározásába bocsátkoznék, felhívja a vállalkozót, hogy az általa gyártott nyomó tömlőkből küldjön be a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához, mely azt szakértőleg kipróbálja, s véleményét a szövetséghez bemutatandja.

11. *Törssök Adám* mezőtúri lakos ottani ö. t. oszt. parancsnok kervénye az általa feltalált «Csukló létra» ajánlása iránt;

miután nevezett az általa feltalált, s a múlt évi IX. orsz. t. o. közgyűlés alkalmával rendezett kiállításon bemutatott «Csukló létra» használhatósága és czélszerűsége tárgyában a bíráló részéről kiténtető okmányt kapott, további ajánlatnak szüksége fenn nem forog.

12. Titkár azon bejelentése, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület s illetve annak parancsnoksága által f. évi augusztus havában rendezett országos tűzoltó-szaktanfolyam, sikeres eredménye felett belügyi miniszter ur ó nagyméltósága magas köszönetét és elismerését fejezte ki, s ilyen tanfolyam tartásával jövőre is a budapesti önkéntes tűzoltó-testületet, illetve annak parancsnokságát bizta meg,

a központi választmány részéről örömdetes tudomásul vétetik, egyuttal azonban annak a czélszerűsége is kimondatik, hogy a tanfolyamhoz, illetve a megejtendő szakvizsgákhoz a központi választmány illetőleg az elnökség mint szakközeg meghívassék.

13. A pénztárnoki jelentés-tétel előtt felolvastatik a nagyméltósági belügyi miniszter ur leirata, melylyel az országos tűzoltó-szövetség részére a költségvetésileg felvett 2000 frtot. kiutalja, ennek szövegéből *Hauzer György* és *Lukáts Gy. kp.* választmányi tagok azt veszik ki, hogy ezen összeg egy része a tűzrendészet ellenőrzésére kiküldött biztosok költségeinek fedezésére adatott, kérdik tehát, hogy a kiküldetések miért nem, s illetőleg mikor eszközöltetnek?

Az elnökség erre akként nyilatkozott, hogy igaz ugyan, miszerint a költségvetésbe felvett ezen 2000 frt. a kiküldendő ellenőrző biztosok költségeire van contemplálva, de miután kiküldetések eszközölését a miniszter ur a tűzrendészeti kormányrendeletben is magának tartotta fenn, a szövetség maga ebben a kérdésben nem határozhat, erre nézve utasítást főülről vár, egyelőre az összeg mint az országos tűzoltó-szövetség anyagi támogatása szerepel.

14. Pénztárnok felolvassa a folyó pénztár és országos tűzoltó-segélyalap bevételei és kiadásairól készített kimutatást, mely a központi választmány részéről jóváhagyólag tudomásul vétetik.

15. Minthogy pedig a folyó pénztárban felesleg mutatkozik elnök időszerűnek tartja hogy a vidéken lakó központi választmányi tagok az alapszabályokban foglalt uti költség megtérítésben részesíttessenek.

mire határozatilag kimondatott, hogy az év végén a vidéki választmányi tagok megjelenésük arányához képest uti költség megtérítésben fognak részesíttetni.

16. A legközelebbi közp. választmányi ülés határidejének megállapítása

az elnökség hatáskörébe utaltatik.

17. Ezután zárt ülés tartatott, melyben Gorecky Zsigmond a általa 7 éven és 7 hónapon át viselt szöv. titkári állásáról lemondott.

Kmf.

Gorecky titkár.

Jegyzőkönyv,

felvéve Prusskán az állami elemi iskolában, a trencsénmegyei tűzoltó-szövetség 1890. évi augusztus 20-án tartott V-ik rendes közgyűlése alkalmával.

Jelenvoltak: Décsy Lajos szövetségi elnök, Singer Lajos szövetségi alelnök egyuttal mint a pruska-bohuniczi testület képviselője, Paral Ottó, Materna Ede, Barényi Ferencz, Csasztka Gyula választmányi tagok; Dohnányi Gusztáv (báni), Kanszky József (bellusi), Porubszky János (trencsényi), Schimpl József (illavai), Zeményi János (trencsén-tepliaczi), Schlesinger Róbert (trencsén-teplai), Nittnausz Ármin (puchói), mint a szövetséghez tartozó testületek igazolt képviselői, a bicsei és nemsovai testület több tagja meghatalmazás nélkül, a vöröskői, pjecho-bolessói, lideczai és felső-alsó szucsi, eddig szövetséghez nem tartozó megyebeli és a vágújhelyi (nyitra megyebeli) testület több tagja mint vendégek.

Távol maradt a nagy-bicsei, hlinniki, csáczai, felső-motesiczai, vágbeszterczei és zayugróczy igazolás nélkül; elmaradását igazolta a beczkői testület.

1. Az elnök szívélyesen üdvözlöi a jelenlévőket és megállapítván az alapszabályok 21. §-ban feltételezett határozatképességet, az ülést megnyitja, mire a jegyzőkönyv vezetésére Csasztka Gyula és Singer Lajos megválasztatik.

2. Felolvastatván a választmányi jelentés, ennek kapcsán elintéztetett a napirend 3-ik pontja, melynek folytán, a felső-motyesczai testület a tagsági díj beküldése iránt megintetni, a hlinniki testület pedig, miután 6 évi tagdíjjal az országos és 5 évi tagsággal a vármegyei szövetségi pénztárba tartozik s a póstamegbizást is visszaküldte, ezen, 33. frt. összeget tevő hátraléknak 3 hónapon belül való beküldésére, különbeni kizáratás és a kizáratásnak a vágvolgyi lap és összes hazai szaklapokban való közlés terhe mellett, megintetni rendeltetik.

3. A választmányi jelentésben foglalt indítványhoz képest, a vármegyei hatóság, az alispán utján megkerestetni rendeltetik, hogy a vármegyében létező testületek nevei a szövetséggel közöltessenek és a jövőre alakulandó testületek alapszabályai, midőn a belügyminiszteri záradékkal ellátva leérkeznek, egy példányban a szövetségnek kiadattassanak, egyuttal ily testületek vármegyei és országos szövetséghez való belépésre felhivatassanak, minthogy a szövetség fennállása, tekintve hogy a tagtestületek száma évről-évre csökken, kérdésessé válik.

A közgyűlés a pruska-bohuniczi testület által bemutatandó diszgyakorlat meg szemlélése céljából 11. órakor félbeszakittatik.

Pont 12. órakor a közgyűlés folytatása felvétetvén, tovább felolvastatik a választmányi jelentés, mely alkalomból:

4. Helyesléssel fogadtatott a választmány azon indítványa, hogy oly helyeken, különösen mezővárosokban hol az önkéntes testületek működése a gyakorlatoz feltűnő mulasztása által, kérdésessé kezdene válni, a tűzrendészeti kormányrendelet 22. §-ban kilátásba helyezett felosztásnak elkerülése céljából, megkíséreltessék az önkéntes tűzoltóság mellett a kényszer tűzoltóság felállítása, hogy így a hanyag tűzoltók, az önkéntesek sorából való kizáratás és 40. éves korukig a kötelezettek közé való besorozás által, a szükséges fegyelemre kényszeríttessenek, a megengedhető megváltásokból a testületeknek némi jövedelem biztosíttassék, de végre a kötelezett tűzoltók is szakavatott parancsnok által ellenőriztessenek.

Tekintve pedig, hogy ezen intézmény, vagyis a kötelezettségű tűzoltóságnak az önkéntes mellett leendő felállítása, kivált pedig a megváltások behozatala, csakis a vármegye által alkotandó szabályrendelet utján honosítható meg egyelőre a parancsnokságok felhivatnak, hogy a hozzájuk intézendő kérdéseket pontosan kitöltve és indítványokkal támogatva, ez által az elnökségnek módot nyujtsanak az iránti tájékozódásra, mennyiben szükséges ily szabályrendelet ki-
eszközlése.

5. A vármegyei tűzoltó-szövetség az egyenruha és rangjelzés kérdésében, e közgyűlésből a kívánt egyformaságot elérni képtelen, mert Tiller és Rosenthal fővárosi cégektől a mintául bekívánt ruhadarabok nem érkeztek, árjegyzék szerint pedig az orsz. szövetség által elfogadott mintaruhát meghatározni nem lehetett, midőn tehát a testületek készleteik kihasználásáig türelemre intetnek, új beszerzéseknél tanácsoltatik, hogy a ruha szabása és rangjelzés tekintetében a budapesti önk. tűzoltó-testület által használtak nyomán induljanak.

6. Tapasztaltatván, hogy a vármegyében különböző gyárosoktól beszerzett fecskendők legtöbbje magyar országos egységes csavarral bírónak állítatik, holott ezek egymással nem egyeznek, sürgős szükségse forog fenn annak, hogy a szövetség, a minta csavar birtokába helyeztessék, hogy ilyképen az eddig már beszerzett és jövőre beszerzendő fecskendők csavarjait ellenőrizhesse. Ennek folytán megkeresendő az orsz. tűzoltó-szövetség választmánya, hogy a 270/1890. sz. a. kelt átiratához képest, a nagyméltóságú m. k. belügyminiszterium utján egy ily aczél mintacsavart sürgősen beszerezni ne terheltesse, a 45. frt. összeg egyuttal a trencsénvármegyei pénztárból kiutalványoztatván a szövetségi pénztárnok által a kifejlendőkhez képest rendeltetési helyére kifizetendő.

7. Tárgyalás alá került a topognom (iránymutató) szövetségi pénztár költségén való beszerzése.

A szövetségi pénztár állása, ezen körülbelül 45. frt. költséget igénylő szernek beszerzését egyelőre nem engedvén, ezen kérdés a következő közgyűlésnek fentartatik.

8. Sajnos tudomásul vétetett a választmány jelentése, hogy a statisztika el nem készülhetett, mert alig a testületek felétől érkeztek az adatok, és ezek is oly későn, hogy a táblázatot összeállítani nem lehetett.

A testületek saját jól felfogott érdekében megkerestetnek a parancsnokságok, hogy jövőre kellő időben, kellő pontossággal kitöltve, a statisztikai kimutatásokat a szövetségi elnökhez küldjék be.

9. A választmányi jelentés felolvasásának végleges befejezése után, Dohnányi Gusztáv indítványára, Csasztka Gyula szövetségi jegyzőnek érdemei a szövetségi teendők végzése körül elismerésben részesíttetvén, a közgyűlés köszönete jegyzőkönyvileg kifejezteni rendeltetik.

10. A választmány által bemutatott számadások, 1888. aug. 20-tól 1890. aug. 20-ig terjedő időre, a közgyűlésileg kiküldött Materna Ede és Paral Ottó bizottsági tagok által megvizsgáltatván helyesen vezetve találtak mire a pénztárnoknak a felmentvény megadatai rendeltetik, a bizottsági tagoknak, pedig fáradságos munkájukért köszönet szavaztatik.

11. A napirend 4-ik pontjához a választmányi indítvány elfogadtatván, a vármegyei hatósághoz kérvény intézteni rendeltetik, hogy a községek, az önkéntes tűzoltó-testületek szükségletei fedezésére évenként a községi számadásokban bizonyos összeg bevételeire, továbbá a tűzrendészeti kormányrendelet értelmében befolyt bírságok évenkénti kimutatásának utasíttassanak. A kérvény szerkesztésével Barényi Ferencz és Csasztka Gyula megbízatik.

12. A napirend 5. pontja kerülvén tárgyalásra, a jövő VI-ik vármegyei tűzoltó-szövetségi közgyűlés színhelye, mint hogy meghívó be nem mutatott, a betűrend szerint következő Bellus községbe tétetvén, a közgyűlés 1892. évben megtartani határozatott, a hónap és nap azonban a testületek indítványai alapján a választmány által fog megállapítani. Az alelnöki teendőkkel Kanszky József bellusi főparancsnok lett megbízva.

13. Midőn az elnök saját és tisztársai nevében az alapszabályok 25. §. értelmében eddigi állásáról lemond, a megjelent igazolt képviselők a választást megejtve, elnökké Décsy Lajost, alelnökké Kanszky József, bellusi főparancsnokot, választmányi tagokká Csaszka Gyula, Parail Ottó, Barényi Ferenczet, póttagokká Materna Ede, Singer Lajos, Dohnányi Gusztávot megválasztották.

14. A jegyzőkönyv hitelesítésére Szinger Lajos, a pruzska-bohuniczi testület főparancsnoka lett kiküldve.

15. Magán indítványokra kerülvén a sor, Szinger Lajos indítványára, a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek ezen közgyűlésből köszönet szavaztatott, hogy a trencsényi tűzoltó-testület megkeresésének megfelelően Tomcsányi Béla szakasparancsnokot gyakorlómesterként kiküldötte, továbbá a tűzoltóügy fejlesztése körüli azon további fáradozásai szemmel

kisértetvén, mely szerint a tűzoltó irodalom gyarapítására két pályakérdést kitűzött és szakképzett tűzoltók kiképzésére f. é. augusztus 7-től 19-ig tisztképző tanfolyamot nyitott, ujjolag a közgyűlés indítatva érzi magát az első hazai önkéntes tűzoltó-testületnek ezen példatadó áldozatkészségeért és Tomcsányi Bélának odaadó fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetét kifejezni.

16. Dohnányi Gusztáv indítványára, Marsovszky Jenő Alispán ő nagyságának, a tűzoltó-ügy fejlesztése körüli fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatván, megkerestetni határozatott, hogy a falusi fecskendőminták meghatározása körüli intézkedéseit a lehetőség szerint siettesse, minthogy számos község a fecskendőrendelés stádiumában áll és csakis a hozandó rendeletet, illetve a mennyiben a megrendelés a községek tetszésére fog bízni, a meghatározandó minta megtekintetését várja.

Ezzel kimerítettvén a napirend és egyéb indítvány sem tétetvén az V-ik rendes közgyűlés bezáratott és a jegyzőkönyv befejeztetvén, aláíratott.

K. m. f.

Jegyzette
Csaszka Gyula.

Décsy Lajos,
elnök.

Hitelesíti:
Szinger Lajos.

Általános rész.

Tekintetes szerkesztő ur!

A «Tűzoltó-Közlöny» szeptember havi számában közölt levelemben ígéretet tettem, hogy a felső-csallóközi tűzoltó-szövetségnek október hó 25-iki gyűléséről tudósítást küldendek.

Kegyes engedelmével eme tett ígéretemet most beváltom, s hogy ezt már előbb nem tettem, szabad legyen mentségemül elfoglaltságomat felhoznom.

A gyűlésen, melyen Molnár László szöv. elnök, a felső-csallóközi járás derék főszolgabiraja elnökölt, mintegy 23 testület volt képviselve 74 képviselővel, továbbá több az ügy iránt érdeklődő és megjelent, valamint a somorjai önkéntesek dísszázada, élén a zenekarral.

A gyűlés megnyitása előtt a zenekar a «Hymnust» zendítette rá, mit a jelenlévők állva hallgattak végig. Ezután elnök a megjelenteket melegen üdvözlővén, a gyűlést megnyitottnak jelenti ki. A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván megjegyzés nélkül hitelesített. Ezekután a kiküldött bizottság által kidolgozott, s a «Tűzoltó-Közlöny» szeptember havi számában közölt alapszabályok pontról-pontra letárgyalatván, csekély módosítással, — mint pl. hogy a felügyelő a sedéd tisztet nem maga nevezi ki, hanem azt is a közgyűlés választja 3 évre, s hogy a felügyelőnek, nem alárendeltje, hanem kiegészítője lesz. — nagy lelkesedés között elfogadtattak; ezekután elnök a felső-csallóközi tűzoltó szövetséget végleg megalakultnak kimondja, mit a jelenlévők hosszas éljenzéssel helyeselnek.

A közgyűlést megelőzőleg október 12-én a főszolgabíró ur lakásánál egy elő-értekezlet volt, mely Szalay Ödön ur megyei szöv. elnök indítványára hivatott egybe, résztvettek a megyeiek részéről Szalay Ödön, Martinengő Nándor, Meisl és Somony urak. A járások közül Molnár László; Ecker Sándor, Török Pál, Sándor Béla, Spatsek József és e sorok igénytelen írója. Eme értekezleten, melyen Szalay Ödön ur elnökölt, hogy rövid legyenek, határozattá vált a megyei alapszabályok módosítása és ennek keresztül vitelére egy bizottság kiküldése, ugy a megyeiek, valamint e járásiak részéről. A járási szöv. közgyűlés eme bizottságba a következőket küldötte ki. u. m. Molnár László, Ecker Sándor, Földes Gyula, Ivánfi Béla, Spatsek József, Bittera Endre és csekély személyemet. Eme bizottság november hó 23-án fog Pozsonyban összeülni. Ama értekezleten a megyei szöv. elnök ur meggyőződhetett arról, hogy mi felső-csallóközietek sohasem voltunk a megyei szövetség ellen.

A bizottsági tagok választása után elnök ur kijelenti, hogy a 20—40 éves nem tűzoltóktól a megállapított díjakat a lehető legszigorúbban fogja behajtatni; eme kijelentés

szünni nem akaró éljenzést idézett elő: Ecker Sándor felügyelő ezután az orsz. segély-alap ügyét a testületnek a legmelegebben ajánlja s az alapszabályokból minden testületnek egy példányt adott.

Csekélységemnek az egységes rangjelzésre vonatkozó indítványomra határozatott, hogy várjuk meg az orsz. szövetségnek jövő évben Sopronban tartandó közgyűlését, mivel ott «valószínű» hogy *ismét* új rangjelzés lesz elfogadva . . . oh egységes rangjelzés, mikor jön el már a te országod?!

Miután több tárgy nem volt, az ülés bezáratott s a jelen voltak éltetve, az elnököt, a «Rákóczy» hangjai között szétoztlottak.

Igy végződött a nevezetes nap, a milyet adjon Isten Pozsony megye másik hat járásának *is minél előbb!* Hová lettél Both! és a többiek!?

A mult számban kifejtettem a megyei és járási, már mint a felső-csallóközi járási tűzoltók között levő feszültség okát, a mi végre a járási szövetség megalakítására vezetett, mindez nem fejlődött volna ennyire, ha a megyei szöv. az 1888 évi nem tudom, júniusi v. júliusi számban közölt közleményemet figyelme méltatja. Különben meg hát ha így jobb! . . . Adja Isten.

Bajtársi kézzsoritással.
Horváth Dezső.

Miért szükségesek a gyakorlatok és miként tartandók?

(Jung előadásából a «Für Feuerwehren» XI-ik füzetéből)

A közmondás szerint «Gyakorlat teszi a mestert»; — bármit akarunk az életben tanulni, illetve elsajátítani, legyen az az élethivatás bármilyen neme, az abban való jártasságot csakis gyakorlat által szerezhetjük meg, így lehetünk mesterré.

Ha egy ifju valamely iparágat kíván elsajátítani, nem foghat belé azonnal, illetve nem lesz nyomban mesterré, hanem a neki megmutatott fogásokat kell előbb megtanulnia s ha ezekben a gyakorlat folytan kiművelte magát, ugy, hogy az mintegy második természetévé vált, csak akkor lesz belőle mester. Ily módon kell a mi fiatal tűzoltóinknak is önként magukra vállalt hivatásukhoz kezdeniök.

Jóllehet, a tűzoltóságok nagy része tetterős férfiakból áll össze, de ezek pusztá jó akarata a közérdeknek nem használ, mert nagyobb részük meg messziről is alig látott oltó s mentőszereket, annál kevésbbé tudja, miként kell azokat vész esetén érvényesíteni.

A tűzoltóságok létesülése előtt szervezett intézmény a tűz oltása céljából — főleg a kisebb helységeekben — teljesen ismeretlen valami volt; — ha volt is csak névleg és papíron, mely a község irattárában feküdt anélkül, hogy bárki annak rendeltetése felől tisztában lett volna.

Gyakorlatra nem gondolt senki. Ha volt a községnek egy fecskendője, úgy ezt legfeljebb évenként egyszer kihúzták a félszer alól a patakhoz, s vagy negyed óráig dolgoztak vele. A «fecskendő superál» mondták s miután az utcát és a járó-kelőket lelocsolták, diadallal vitték vissza a szellős remisbe s eltették innét egy évre, vagy amíg tűz nem ütött ki s tisztogatástól menten nyugodni hagyták. (Bár nálunk Magyarországon megtennének sok helyen annyit, hogy évenként egyszer a pataknaál megpróbálnák, hogy superál-e. Szerk.) Másféle irányu tűzoltói kiképzésnek senki sem lón részesévé.

Más alakot nyert az egész az önkéntes tűzoltóságok szervezése és életbeléptetése után, ezeknek gyakorlatokat kellett tartaniok s lépésről-lépésre a magasabb kiképzés fokára emelkedniök, nehogy a régi állapotnál maradjanak.

A «gyakorlat tesz mesterré» közmondás az úgy buzgó és törekvő tűzoltóságoknál kellő méltatásban részesült, s a gyakorlat folytan derék testület vált belőlük.

Megkísértem a feltett kérdések elsőjére, hogy t. i. «Miért szükségesek a rendszeres gyakorlatok?» megfelelni.

A tűzoltóságok katonailag vannak szervezve, egyenruházva és ellenségük, az emésztő elem, a tűz megfékezése ellenében kellőleg felfegyverezve, parancsra és katonai gyakorlatokra hajlók.

Ennél a kérdésnél is katonáinkat óhajtom mintaképpül venni, mert amit azok lépésről-lépésre lesznek a háboru taktikájára kiképezve, s az ismételt gyakorlatok folytán a tanulak már mintegy szokássá válnak, s módot nyújtanak az ellenség eszélyes megtámadásához vagy visszaveréséhez, épügy

kötelességük a tűzoltóknak folyton-folyvást gyakorolni, hogy alkalomadtán vész kitorése esetén derekasan megállják helyüket.

A harcosok kiképzése nem történhetik kevés számu gyakorlat alatt, hónapok, évek szükségesek ahhoz, mely idő alatt egy és ugyanazon dolog számtalanszor ismétlődő.

Mennyivel kevesebb időt gyakorolnak a tűzoltók a katonák gyakorolatait tekintve, és a tűz éppen akkor tör ki, mikor legkevésbé számíthatunk rá. Gyakran kell a tűzoltónak nehéz körülményekkel és akadályokkal megküzdnie, s ekkor tűnik fel leginkább a kevés gyakorlat eredménye. Ha figyelembe vesszük, hogy azon rövid idő alatt évenként, midőn gyakorlat tartatik, 5—6 gyakorlatra legfeljebb 10—12 óra esik, így aztán nem lehet a felett csodálkozunk, ha a gyakorlatok mindig újra és újra mint szükséges dolgok lesznek hangoztatva. Lesznek olyan tűzoltók, akik mindezzel szemben azt hangoztatják, hogy «a tűzoltóságnál nincs mit sokat tanulni, egy kevés rendgyakorlat, néhány kézfogás, mindezt némi figyelemmel párszor próbálva, megtanulhatja az ember, a többi s különösen emezek ismétlése felesleges játék és hiábavaló fáradozás».

A dolognak ilyenét való meghatározása azonban nem telet meg a tényleges igazságnak. Az ügy iránti buzgalom és előszeretet a gyakorlatokat nem tekintheti fáradságnak, hanem kedvelt foglalkozásnak; ismételt gyakorlatok által lesz a tűzoltóság, amivé válnia kell: az élet- és a vagyonbiztonság valóságos védelmezője. Éppen úgy mint egyéb dolognak a megállás egyenlő a visszafejlődéssel, a tűzoltóság intézményénél még fokozottabban jut ez a tétel érvényre; sehol sem érezhető meg jobban a téletenség, mint éppen ennél az intézménynél, mely azután néha igen keserü boszut is áll.

(Folyt. köv.)

H i r e k.

— **A «Tűzoltó Közlöny» kiadóhivatala vezetését** Clair István elhunytá folytán a szerkesztőség *Tomcsányi Béla* szakaszparancsnokra bizta. Midőn ezen körülményt köz tudomasra hozzuk, tisztelettel felkérjük lapunk t. előfizetőit, olvasóit és a hirdetések által érdekelt gyári és szállító cégeket, hogy czentul az előfizetési és hirdetési díjakat, nemkülönben a reclamációkat és a lap expedálását illető kérdéseket nevezett kiadóhivatal-vezető címére (*VIII. ker. Pál-utca 3. sz. III. em. 18. ajtó.*) küldeni sziveskedjenek.

Ráth Károly főpolgármester válasza a hozzá intézett részvétírtatra:

«Tekintetes *Bárány N. Ernő* urnak, mint a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnokának

Budapesten

Igen tisztelt főparancsnok ur!

Meghatott szívvel olvastam a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek felejthetetlen kedves nőm elhunytá alkalmából hozzám intézett igen becses iratát, melylyel ama lesújtó gyász eset fölötti részvétének oly meleg szavakban kifejezést adni kegyes volt.

Igen jól esett bánatos lelkemnek, s enyhítőleg hatott méltó fájdalomra, hogy a résztvevők sorában, kiket vagy az elhunyt emléke, vagy a gyászoló család iránti tisztelet érzelme arra ösztönzött, hogy a boldogultnak egy könnyet szenteljenek, az önkéntes tűzoltó-testület tagjaival is találkoztam, kiknek rokonszenvét mindenkor nagyrabecsültem és meg-tiszteltetésnek tekintettem.

Midőn tehát igen tisztelt főparancsnok urnak, valamint a parancsnoksága alatt álló testületnek, vigasztaló szavaikért őszinte köszönetemet nyilvánítom, egyuttal biztosíthatom az urakat, hogy szives részvétük emlékéért mindenkor halás szívvel fogom megőrizni.

Fogadja tisztelt főparancsnok ur őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Budapesten 1890. nov. 1.

Ráth Károly s. k.
főpolgármester.

— **Clair István temetése.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasz-parancsnok pénztárnoka s a «Tűzoltó-Közlöny» kiadóhivatala vezetőjének folyó hó 5-én végbement temetése alkalmából a bajtársi érület nemes kifejezésre jutott abban, hogy az elhunyt bajtárs ravatalára úgy a budapesti ö. t. testület, mint annak parancsnoksága s a f. v. tűzoltóság parancsnoksága s egyéb társtestületek részéről szebbnél szebb koszoru helyeztetett le; s a délutáni 3 órakor megkezdett szertartásra a gyászoló rokonok és ismerősökön kívül megjelentek *Follman Alajos* oszt. t. o. szöv. alelnök, *Szeghő István* kir. táblai bíró a bpesti ö. t. testület pártoló tagja, *Róssavölgyi Gyula* főjegyző, *Scserbouszki Sz.* f. v. t. o. főparancsnok, *Fanicsek A.* tűzfelügyelő, *Breuer* és *Markusovszki* tisztek, *Wegmann József* zelleringyári ö. t. főpar. *Rösch Jenő* jutegyári ö. t. főpar. *Bohacsek K.* hajógyári t. o. par. a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága *Bárány N. Ernő* főparancsnok vezénylete alatt, ki a helyszínére megerkezeti fővárosi, zelleringyári, hajógyári, jutegyári, Ganz-vagongyári, m. kir. állam vasuti és Spitzer-gyári valamint az önkéntes-tűzoltó-testület szakaszainak jelentéseit fogadta, s az elhelyezés iránt intézkedett. Az összes megjelent tűzoltók száma a hétköznap daczára 114 főre rugott. A beszentelés után a koporsó koszoruktól elboritva, sisak és egyéb tűzoltó jelvények ráhelyezése után a négylovas gyászkocsira tétetett, s a megjelent tűzoltó-testületekből 12 altiszt két oldalon égő fáklyát tartva, a tűzoltóságok oszlop soraival élén a VIII. ker. Szilágyi u. 2. szamu gyászházból megindult; a koporsó után közvetlenül az elhunyt öcsöce *Clair Vilmos* és a megjelent tűzoltó-parancsnokok s tisztek haladtak, valamint az elhunyt-nak tanítótársai. A gyászoló özvegy és rokonok kocsiban követék a menetet. A kerepesi út melletti temetőbe érve a koporsó levétetett s a sir mellé tétetvén, a szokásos ima végezte után *Gorecky Zs.* titkár bucsuztatta el az elhunytat, mire a gyászszertartás véget ért, s az elhunyt bajtárs a földnek adatott át.

A kerepesi-uti temető mentén az oda kivonult tűzoltóságoknak *Bárány N. Ernő* főparancsnok egyenkint megköszönte a tanúsított bajtársi részvétet, mire az összes szakaszok diszmenetben előtte elvonultak.

Ozv. Clair Istvánné válasza a hozzá, férje elhunytá alkalmából intézett részvétliratra.

•A Budapesti önkéntes tűzoltó-testület tekintetes parancsnok-ságának *Budapesten.*

Ama súlyos csapások közepette, melyeket szeretett kis gyermekem, de különösen felejthetetlen férjem néhai Clair István váratlan elhalálózásával reám mért a gondviselés, mint egy enyhítő balzsamként hatott fájdalomtól lesújtott özvegyi szívemre a budapesti önkéntes tűzoltó-testület megható kegyelete, mely a végtisztesség alkalmából úgy a tek. parancsnokság, mint a testület többi tagjai részéről a boldogult irányában nyilvánult.

Én és családom sohasem fogjuk elfeledni azt a nagylelkűséget és őszinte részvétet, a melynek a tekintetes parancsnokság és a testület tagjai ezuttal is oly kiváló tanúságát adták, s a boldogult koporsójára letették a barátság és bajtársi szeretet örök emlékét.

Fogadja ezért a tek. parancsnokság hálás köszönetemet s kérem, kegyeskegyjék ezt nevemben kifejezni a testület tagjainak összesen és egyenkint.

Budapest, 1890. november 15-én *Ozv. Clair Istvánné,*
szül. Róssavölgyi Irma.

— **A budapesti önkéntes tűzoltó-testület bálibizottsága megalakult,** s elhatározta, hogy jótékonycélú tánczvigalmát 1891-ik évi február hó 1-én tartja meg a VI — VII. ker. casino termében. A befolyó jövedelem fele az «országos iskola egyesület» alapja javára engedtetik át.

— **Testületi pénztárnokká** Clair István elhunytá folytán a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága **Tabak Lajos** őrp. parancsnokot, m. kir. államvasuti távirád-főellenőrt helyettesítette.

— **A salgótarjáni önkéntes tűzoltó-testület** *Kálman Géza* budapesti önkéntes tűzoltó szakasparancsnokot, mint volt gyakorlómesterét tiszteletbeli tagul megválasztotta, s az erről szóló diszokmányt neki megküldte.

— **Siófok** Szép ünnepélye volt november 9-én d. e. a helybeli ö. t. testületnek. Szeretett elnökünk főtiszt. *Rosós István* pléb. mise után osztotta ki a templomban az V. éves szolg. érmeket, szám szerint hetet. A tűzoltóság, melynek nagyobb része jelen volt, az oltár előtt sorakozott, pléb. elnökünk rövid imát mondott, azután lelkes, szívreható beszédet tartva a jelenlevő tűzoltóknak, tűzte fel az illetők mellére az érmeket. Délután pedig a főpar. megvendégezte az összes legénységet. *Gerber Sándor* segédtsit.

— **Mezőtúron** az ottani önkéntes tűzoltó-testület november hó 2-án igen sikerült ünnepélyt rendezett lelkes főparancsnoka, *Dr. Ádám Sándor* köztisztületben álló ügyvéd, s a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek jogászkorában volt igen buzgó tagja, vezetése alatt.

Ez alkalommal ugyanis testület 5 éves fennállását ünnepelték a nagy közönség és a környékbeli társtestületek küldöttségeinek részvétele mellett. Az V. éves szolgálati érmeket a testület alakulása óta szakadatlanul ténykedő 12 működő tagnak *Takács Gábor* testületi elnök szép beszéd kíséretében tűzte fel, mire a dalárda a «Szózat» eléneklésével fejezte be az ünnepség ezen részét. Reggel 9 órakor istenitisztelet tartatott a reform. nagytemplomban, hol az alkalmi beszédet nt. *Turgenyi Lajos* lelkész mondotta. A délutánra kitűzött látványos diszgyakorlat a kellemetlen esős időjárás miatt elmaradt. Este tánczvigalom fejezte be az emlékezetes naot, melyen az ottani bajtársak örömeiben a budapesti önkéntes tűzoltó-testület részéről *Hérmán Ö.* oszt. par. *Kálmán G.* szak. par. *Köhler I.* szivattyu mester, *Flóris Á.* őrp. és *Sametena J.* csővezető osztottak, kik az alkalomra oda lerándultak.

Tallós községben a jelenleg ott működő *Prohászka Ferencz* kataszteri segédmérnök tiszteletére, ki az önkéntes tűzoltóságot nemcsak Tallóson, hanem a szomszédos Vezekényben is szervezte, távozása alkalmából bucsuestélyt rendeztek az ottani nagyvendéglőben. Az estélyt megelőzte a díszes átvonulás Vezekényből Tallósra, hol a galánthaiak lelkes főparancsnoka *Takács Péter* nyug. és vitézségeért többször kitüntetett tiszt és galánthai földbirtokos az egyesületi ügyész *dr. Baranyai* társaságában több tűzoltó tiszttel csatlakozott és átvette a 110 emberből álló tallósi és vezekényi tűzoltóság vezényletét, kísérve Mihok kitűnő zenekara által.

Tallóson azután megtörtént a lemondás, mire *Kutszera Lőrincz* Tallós derek fiatal jegyzője mint az egyesület elnöke lelkes szavakban mondott köszönetet a leköszönő főparancsnoknak, egyuttal abbéli óhaját fejezvé ki, hogy maradjon meg a távozó működése emlékére továbbra is tiszteletfőparancsnoknak, mit nevezett megköszönvén, megindító szavakban vett búcsút tűzoltóitól, mint katonáitól, éléken figyelmeztetve őket hazafias és felebaráti kötelességeikre és az adott szó, a fogadalom legszorosabb betartására. Utána még *Takács* főparancsnok szólt a távozó érdemeiről, a tűzoltóság hivatásáról.

Azonban az est is beköszöntött; de ez egyszer nem nyugalomra szólította a tallósiakat, hanem kivilágos kivirad-tig tartó vigalomra, hol az intelligencia szép számban képviselve volt.

Irodalom.

•**Tűzoltói utmutatások** községi hatóságok, előljárók, jegyzők s tűzoltó-parancsnokok számára» czim alatt összeállította *Breuer Szilárd* föv. tűzoltó-segédtsit a községekben szervezendő kötelezett tűzoltóságok directíváit. Művét, mely 30 oldalra, s illetve ha a német fordítását is vesszük tényleg 60 oldalra terjed, 5 fejezetre osztotta. Az I-ső fejezet szól «a kötelezett tűzoltóságok szervezéséről,» a II-ik fejezet «a fecskendők s tömlők gondozásáról,» a III-ik a «Tűzoltási szabályok» at tárgyalja, a IV-dik beszél «a tűzrendészeti szemlék és a tűzvizsgálatokról,» s végül az V-ik fejezet tartalmazza az 1888-ik évben 53888 sz. alatt kibocsátott «tűzrendészeti kormányrendeletet» a függelékekkel együtt. A művecske figyelemre méltó dolgokat foglal magában s a kötelezett tűzoltóságok felállítását illetőleg hézagpótló, de nem hallgathatjuk el, hogy egy kissé szűkszavú is, mert a kötelezett tűzoltóságok ténykedését, szolgálatát s egyéb szükséges eljárását illetőleg tagadhatatlanul bővebb instructiókra szorul; igaz, hogy e tekintetben forrásokat nevez meg, de ezeket is csak korlátolt számban. Ezekről eltekintve a művecskét ajánlhatjuk jutányos ára tekintetében is, mely 30 krban van megállapítva.

Tűz esetek.

Kalocsán okt. hó 4-én, erős nyugati szél mellett, de e. 10 órakor a sörház-közben ismeretlen okból kigyuladt egy a házhoz épített nádfedelű ól, mely hozzá volt építve a nádfedelű fáskamrához, mely viszont a nádfedelű lakházhoz, s rövid néhány percz alatt, az óriási szél által élesztve, az alig 8 lépés távolságra, északra fekvő s a sörházhoz tartozó cselédlak nádteteje szintén lángba borult. Az építkezés itt igen rendetlen s az először meggyuladt háznak közepétől kezdve kelet felé udvar nélkül, három lépésnyi távolságra ismét egy nádas ház áll, melynek teteje, nem a lángok által, hanem a másik ház izzó hősege folytán több helyen meggyuladt, s ha ez is lángba borul, úgy a keletnek fekvő egész városrész menthetlenül leégett volna. De szerencsénkre heti vásár lévén, tűzoltóink nagyobb része az őranya körül árulta készítményeit vagy ott beszélgetett s mivel az égő objectum az őranyától nem esik távol s az első füst is oda látszott, már 5 percz mulva az egyik szivattyu gyalog szerrel a vész helyére ért, még utána három percz mulva a többi három is oda érkezett, s csak így sikerült a tüzet a két égő tárgyon lokálizálni, s a többször kigyuladt törvényszéket és szomszéd házakat, valamint egy egész városrészt a leégéstől megmenteni.

Én ugyanakkor Aradon jártam s a vezényletet *Csernyus József* helyettes főparancsnok vitte, kit is a nap dicsőségének legnagyobb része illet még, s mondhatom, hogy midőn haza

érve a situációt megnéztem, a lelkem örült azon a bámulatos munkán, a mit testütem ez esetben véghez vitt. *Simig Rezsó*, főparancsnok.

Gyári tűz. A fiumei kőolajfinomító-társaság tulajdonát képező első, erdélyi petroleumfinomító gyár *brassói* helyi telepén szombaton d. e. 10³/₄ órakor ismeretlen okból meggyuladt a gyár tisztító telepében és illetve egyik főépületében levő egyik 10 méter magasságu üst, mely telve volt petroleummal. A tüzet az «Albina» takarékos és hitelintézet brassói fióktelepe jelenté be a főkapitányságnak és az önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának. Alig kondult meg a vészhang, a tűzoltóság teljes felszerelvényeivel nyilsebességgel rohant a vész helyére, hol a gyár műszaki vezetője Pislinger Károly ur kitünő szakértelemmel már hozzáfogott az oltási művelethez rendelkezésére állván a gyári vízvezeték a gyári gőzszivattyú és egy házi fecskendő. Midőn a tűzoltó-testület a helyszínen megérkezett javában égett a 10 méter magas tisztító-edényben éppen kénsavval raffinózott petroleum és a meleg folytán az ezen üst körül levő farészek. Később meggyult a másik edényben is a petroleum. A lángok felcsaptak egy körben a ház tetőjén. Vízrel a tüzet oltani nem lehetvén, a tűzoltó-testület egész erejét az épület és főleg a két mellék épület fedelzetére és fentartására fordította, mert az égő helyiséggel összekötve volt a szivattyúház és a fűtő telep. Hét hatalmas csőből száz és száz hektóliter víz lövelt a mellékfedélre valamint a szomszéd épületre. Mindez azonban csak az által tétetett lehetővé, hogy a már említett műszaki vezető kitünő szakértelemmel előre gondoskodott, hogy egy vész hozó robbanás már eleve kizárva legyen.

És így is történt. A tűzoltó-testület tagjai önfeláldozással dolgoztak, hathatósan támogatva a gyári munkások és a megjelent katonaság által. És míg a tűzoltó-testület vízzel az épület állagát fentartani igyekezett, addig a városi mérnök vezetése alatt két ajtó homokkal és téglákkal betömetett,

nehogy esetleg szikra vagy más égő tárgy által a petroleummal telt edények aljában tűz támadjon mi nagy vészt idézhetet volna elő. Csakis a körültekintő tapintatos és szakavatott oltási műveletnek köszönhető, hogy nagyobb kár nem idéztetett elő, hogy a gyár egyáltalában nem fog szünetelni és a kár nem oly jelentékeny, mint lehetett volna. Szombaton déli 11 órától vasárnap hajnali 2 óráig a tűzoltó-testület majdnem összes tagjai, az összes gyári munkások és a felváltott tűzország szakadatlanul és önfeláldozóan dolgozott, míg a tűzoltó-testület 24 működő tagja reggeli 9 óráig maradt a vész színhelyén. Ott ebédelt és vacsorált a tűzoltó-testület költségén a tűzoltóság és katonaság. Az épületnek melyben a tűz kiütött egy magas középső és két alsó kisebb teteje van. A középső része persze leégett, de az oldal tetőzet és az épület egész falazata. sőt a földszinti rész is teljesen épen maradt; és míg fent a lángok felcsaptak, addig a földszínten vígan dolgozott a gőzszivattyú és bámulatos erővel hozta a több kilométerre levő patakából a borzasztó mennyiségű vizet. Vasárnap reggel 9 órakor az utolsó láng is megszűnt lenni és vége lőn a nem mindennapi borzasztó látványnak. Fiumében csak néhány hét előtt ismeretlen okokból ugyanazon üstben gyuladt meg a petroleum, mint most itten, maga az épület ép ugy van itt berendezve, mint fiumében, csak hogy ott nem mentették meg az épületet mint nálunk. Hogy pedig az oltási művelet oly fényesen sikerült és hogy nemcsak hogy emberélet nem esett áldozatul, de míg az épület fenntartatott a kar maga jelentéktelen, az mindenesetre nemcsak a brassói önkéntes tűzoltó testület gyors és önfeláldozó munkájának köszönhető, hanem köszönhető Pislinger Károly műszaki vezetőnek az őt támogatott Porr Henrik és Molnár Ödön gyári tisztviselőknak és mindenesetre a közös hadsereg jelen volt tisztjei által a munkára buzdított legénységnek. A tűzoltó-testület fényes tanujelét adó szakavatott képzettségének és kitünő vezetésének.

Brassó, 1890. november hó 30-án.

—k.

V e g y e s e k.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület 1890. évi október havi szolgálati statisztikája.

A testület működő tagjainak létszáma volt október 31-én 101. Az elmúlt hóban felvétetett 1. kilépett 9. tag.

Október hóban 31 órség tartatott összesen 328 emberrel, s így átlag naponta 10 ember volt jelen.

Az órségek 4 izben lettek fölülvizsgálva.

Gyakorlat tartatott 4 izben, melyen összesen 13 parancsnok és 163 ember vett részt.

Tűzesetknél részt vett a testület 8 izben. 3-szor szerrekl, 5 izben pedig csak tagok által, összesen 4 par. s 63 emberrel. És pedig:

okt. 4-ikén éjjel 1/2 12 órakor a Svábhegyen tetőtűznél 1 parancsnok, 11 ember s 2 szer.

Okt. 10-én este 1/2 9 órakor külső Váci-uton tetőtűznél 1 par. 24 ember 2 szer 5 és 1/2 órán át.

13-án délután Mexicói-uton trágyatűznél. Ugyanaz nap este 11 órakor külső stáció-utczában pinczetűznél.

14-én délelőtti 10 órakor, Prater-utczában asztalos gyár égésénél.

19-én esti 1/2 8 órakor Páva-utczában tetőtűznél.

28-án esti 1/2 9 órakor este a Vigadóbeli kéménytűznél.

30-án éjjel 3 ó. 40 p. külső nádor-u. gyári lakatos műhely égésnél 1 par. 11 ember és 2 szerrel.

Követésre méltó példa. Versecz város önkéntes tűzoltósága a közelmúlt napokban a «Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság»-gal oly értelmű szerződést kötött, a melynek alapján a verseczi önkéntes tűzoltó-testület összes tagjai nevezett intézetnél, ugy a tűzoltásoknál, valamint gyakorlatoknál előforduló balesetek következményei ellen olyképen vannak biztosítva, hogy a szerencsétlenül jártak, illetve örökösöknek halál esetére 1000 frt. állandó munkaképtelenség-nél ugyancsak 1000 frt. mulékony keresetképtelenség esetében pedig naponta 1 frtnyi kártérítés nyujtatik.

Iha tekintetbe vesszük, hogy alig mulik el csak egy tűz eset is, melynél egy vagy más tűzoltó kisebb-nagyobb sérülést

lést ne szenvedne, nem méltányolhatjuk eléggé azon bölcs előrelátást, melyet a verseczi önkéntes tűzoltóparancsnokság az érintett szerződés megkötése által tanusított.

Mulasztást követnénk el azonban, ha dicsérőleg ki nem emelnők a «Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság» kiváló előzékenységét, melylyel a legméltányosabb feltételek megszabása mellett, a lehető legmérsékeltebb díjtételeket is alkalmazta.

Ennélfogva a «Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaságot», mely teljesen befizetett 600,000 frt. alaptőkével rendelkezik, az összes tűzoltó-testületek figyelmébe a legmelegebben ajánljuk.

A társaság magyarországi vezérképviselősege: Budapest Váci-utca 9. sz. alatt. Intézője: Báró Podmaniczky Frigyes.

Hirdetések.

Jótállás és legolcsóbb árak

E. C. FLADER

Sorgenthal u. p. Pressnitz, Csehország

tűzoltószergyára, alapított 1860-ban, mely 1872 óta 10.000-nél több darabot szállított, ajánlja mindennemű tűzfecskendőit, vízszállítóit és kerti fecskendőit a legjobb és legkönnyebben hozzáférhető szelepszervezettel, saját gyártmányu elsőrendű kender-tömlőit, legújabb és legolcsóbb szerkezetű 10—24 magasságu gépezetes tolólétráit, tűzoltói szerelvényeit, utczai locsoló-kocsiait, mindenféle czélra alkalmas szárny- és dugattyús szivattyúit, melyekből sok ezer van használatban.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen küldetnek.

Jótállás és legolcsóbb árak

42-szer kitüntetve

42-szer kitüntetve

A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért, versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.

GEITNER és RAUSCH

központi üzlet

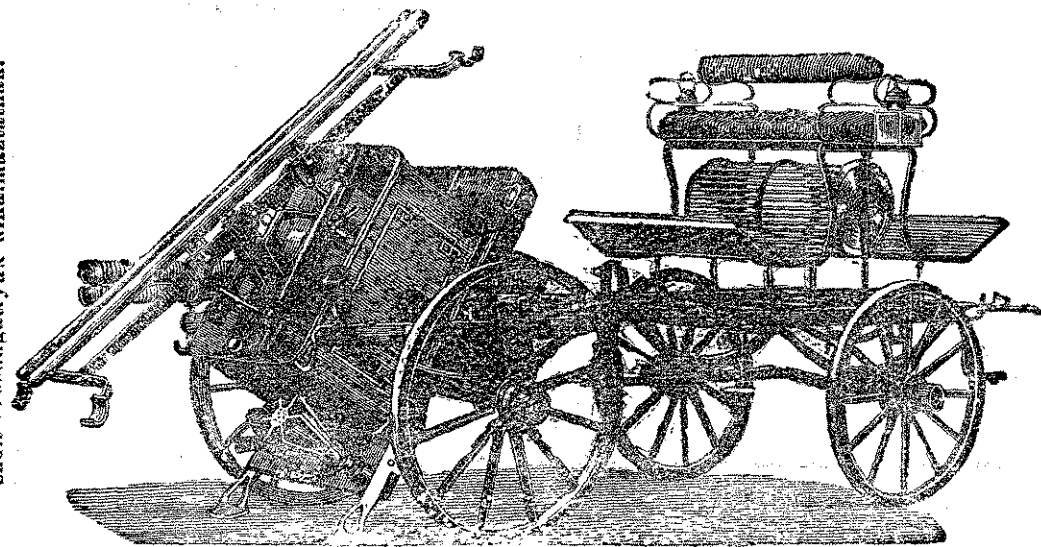
Budapest, VI., ker., Andrásy-ut 8. szám.

Tűzoltószergyár

Budapest, V. ker., Nádor-utca 46. sz.

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügy-miniszterium által 52.971/1873 és 6840/II. 1889 sz. a. ajánlva.

Fecskendőknek csak ércszelvények s hecsli-szolt erevűgatyák alkalmazhatók.

Fecskendőknek saját új találmányainkat, fontos s ezélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányú szivattyúknak, ugymlnt: tűzoltósági mozdony, személyszállító-kocsi, taliga és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű mézga (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkben, saját új találmányainkon, fontos és ezélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapesok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab. tömlőkapesok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle kapesocsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó- és párkánylétrák a legkitűnőbb fanemekből.

➤ Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlőszállító targoneczák. ➤

Közönséges és diszfelszerelések, tiszték és legénység számára; sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

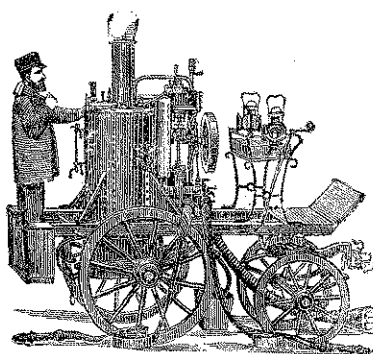
Minden szerkezetű, még fecskendezésre is alkalmas kutakat kiválóan szilárdan készítünk.

A t. cz. egyleteknek, előljáráóságoknak, községeknek, gyáraknak, színházaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan felszerelésére.

Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű érmeikkel kitüntetve.

Kedvező fizetési feltételek.

III. Öt évi jótállás. III.

Ujból javított

könnyű, egyszerű

**gyors-
gőzfecskendő**

Thursfield szabadalma.

I. nagyság ára: 1750 frt.

Kitünő bizonyítványok.

Elismerő-nyilatkozatok:

Tiapol B. Prága kir. főváros tűzoltósági igazgatója.

Gróf Wratislaw tűzoltó-főparancsnok Dirnában.

Wodak polgármester Jaromérben.

Az önkéntes tűzoltó-testület Melkben, Alsó-Ausztriában.

A pardubitzki önkéntes tűzoltó-testület által 1890. évi július h. átvétel alkalmával megejtett próbáról felvett jegyzőkönyv zárószóval hangzik:

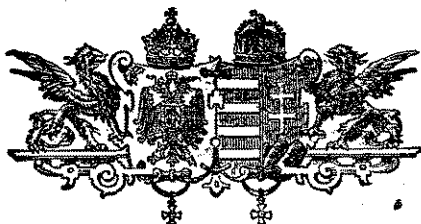
«Tekintve ezen gőzszivattyu rendkívül egyszerű s e mellett megalapozott szerkezetét, másrészt a mai napon megejtett kísérleti próba kitünő eredményét, a pardubitzki önkéntes tűzoltó-testület ezen gőzszivattyu-tbárkinek a lejobban ajánlhatja». — Aláírások.

A bécsi mentő-egyesület gőzszivattyu személyzete által a simmeringi vasúti kocsigyárban 1890. évi június 9-én megejtett nyilvános próbájáról felvett jegyzőkönyvben a következőket mondja: «valamennyi alulírott simmeringi tűzoltó a legjobb ajánlattal nyilatkozik a Thursfield-féle gőzszivattyu működése és munkaképessége felett.»

Thursfield Wm. E. M. Inst. C. E.

Bécs, IV., Victor-utca 22.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószerszám, szivattyú- és kútgára, harang- és ércöntődéje

Seltenhofer Frigyes Fiai

Sopronban

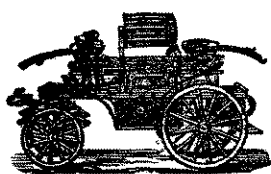
ajánlják legjobb szerkezetű

fecskendőket és tűzoltó-szerelket

valamint kitünő hangú **harangokat** s vasszerkezetű **harangállványokat**

Előnyös feltételek!

Öt évi kezesség!

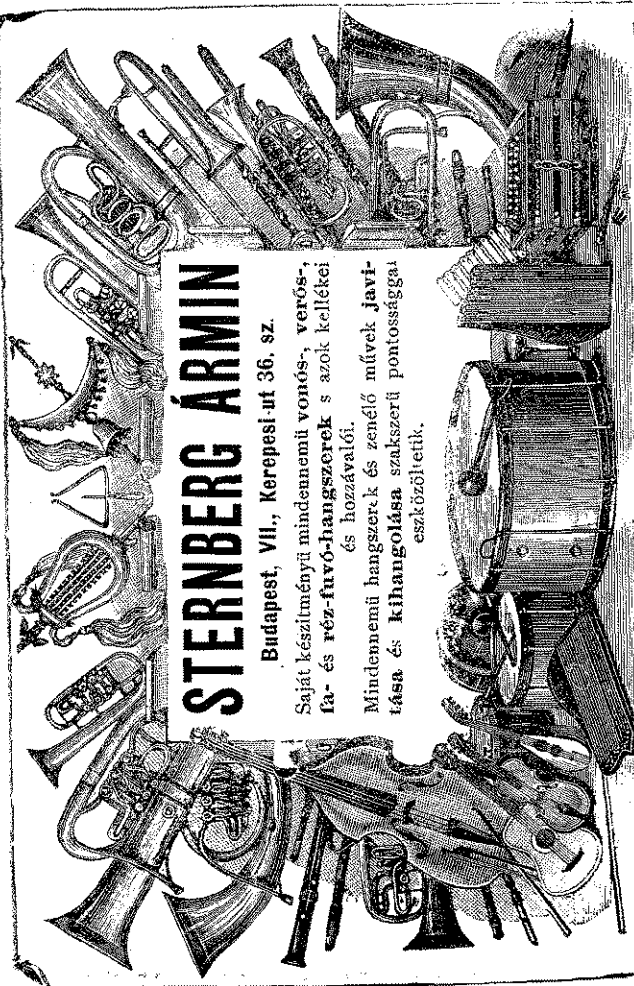

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

STERNBERG ÁRMIN hangszer-ipartelepe

A Budapest főváros összes tűzoltói testületek szállítója.

STERNBERG ÁRMIN

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz.

Saját készítményű mindennemű vonós-, verős-, fa- és réz-fúvó-hangszerrel s azok kellekeivel és hozzávalóival.

Mindennemű hangszerrel és zenélő művek javítása és kiharangolása szakaszerű pontossággal eszközöltek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 36.

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZAGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGTESTÜLETEKNEK DIJTALANUL KÜLDETIK MEG.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

FELELŐS SZERKESZTŐ

I. RÁNY N. ERNŐ.

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja.

Kiadó és laptulajdonos:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

BELMUNKATÁRS:

GORECKY ZSIGMOND.

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnoka.

A kiadóhivatal vezetője: **TOMCSÁNYI BÉLA** a budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnoka.

SZERKESZTŐSÉG:

IV., Budapest, muzeum-körut 9-ik sz.

KIADÓHIVATAL:

VIII., Pál-utca 3. sz. II. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre **2 frt 40 kr.**, félévre **1 frt 20 kr.**
Az orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre **1 frt 20 kr.**
A közlemények és fizetések bérmentesítendők.
MEGRENDELHETŐ: a kiadóhivatalnál. — Pénzküldemények és reklamatások a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

TARTALOM: Előfizetési felhívás. — A pályázat eredménye. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* A fejevárm. t. o. szöv. vál. ülésének jegyzőkönyve. Nyiregyháza város szabályrendelete a város tűzoltósága szervezéséről. — *Testületek köréből:* A radván-királyfalvi ö. t. testület felhívása. — A veszprémi ö. t. testület ünnepe. — *Hírek.* — *Tűzesetek.* — *Vegyesek.* — *Hírdetések.* — Egy könyvmatu melléklet. — Az 1889. évi Tűzoltó-Közl. tartalomjegyzéke.

Előfizetési felhívás!

Tisztelt olvasóink, eddigi előfizetőink és a tűzoltó-ügy és intézmény iránt bizonyos fokig érdeklődők becses figyelmébe ajánljuk ama bizonyára nem minden jelentőség nélküli körülményt, hogy a

„TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY“

1891. év január havában immár a XIII. évfolyamot kezdi meg.

Igyekezetünk mindig az volt s a jövőben is szilárdan az marad: önzetlenül szolgálni, támogatni s fejleszteni a hazai tűzoltó-intézményt. S éppen azért, midőn a lap szerkesztősége a legnagyobb odaadással kész a közérdekben munkálkodni, kiváló készséggel fogad minden az édes magyar haza bármely vidékéről a lapnak szánt dolgozatot, közérdekű s tűzoltó tárgyú közleményeket, híreket, technikai kérdések felett való dissertatiókat avagy eszmecsereket. Szívesen regisztrálja mindazt, a miről azt hiszi, hogy a hazai tűzoltó-intézmény hasznára lehet.

Szándékunk a jövő évfolyamban a «Tűzoltó-Közlöny»-nek más alakot adni; beosztása esetleg szintén változásnak fog alávetettni, főrovatai azonban, minők: a *vezércikk, hivatalos rész, általános rész, technikai rész, testületek köréből, tűzesetek* megmaradnak.

A «Tűzoltó-Közlöny» előfizetési díja:

egész évre 2 frt 40 kr, fél évre 1 frt 20 kr.

Az «Országos tűzoltó-szövetség» tagtestületei, tehát azok is, melyek ennek a vármegyei tűzoltó-szövetségek révén tagjai a közlöny egy példányát dijtalanul kapják, nemkülönbön valamennyi vármegye t. alispáni hivatalának is dijmentesen küldetik meg.

Az «Országos tűzoltó-szövetség» tagtestületei, s illetőleg az ilyen testületek tagjai ha még egyet, vagyis a maguk számára külön példányt járatni ohajtanának, a közlönnyt **példányonként 1 frt 20 krért kaphatják egész évre.**

Régi előfizetőinket pedig arra kérjük, hogy előfizetésük megújításánál az *utalványlap szelvényének hátára régi címsszalagjaik közül egyet red ragasztani* sziveskedjenek.

Bajtársi szives üdvözléttel

A „TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY“ szerkesztősége
és kiadóhivatala.

A pályázat eredménye.

Nyolcz magyar és két német mű. Ennyi érkezett be 1890. évi deczember hó 31-ikéig a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságához az év elején kiírt pályázati határidő utolsó napjáig.

A beküldött pályaművek beltartalmáról, azok bel-értékéről ezuttal még nincs módunkban nyilatkozhatni, ez a delegálandó bíráló bizottság tiszte és feladata, mely apelláta nélkül fog határozni a rendelkezésére bocsátandó anyag felett szigoruan, de igazságosan.

Mi csak annyiban kívánunk hozzászólni a pályázat eredményéhez, a mennyiben mérlegelni óhajtának: arányban áll-e, illetőleg számszerinti eredményében megfelel-e a pályázat a hozzá kötött várakozásnak, vagy nem?

Bár nem mondható, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által kiírt 25, 15 és 5 arany pályadíj tulságos volna, hogy valami nagy anyagi jutalommal kecsegtethette vala az érdeklődőket, de nem is annyira csekély, hogy a testület intentiója komolyra vehető ne lett volna; mindezekről eltekintve első sorban ponderál a mérlegben az ezen kérdésre adandó felelet: mutatkozott-e a pályázat iránt érdeklődés? Erre igenel lehet válaszolnunk.

Utóvégre azt, hogy csak 8 magyar nyelvű pályamű érkezett be, s nem több, ezt nézetünk szerint nem lehet abból a szempontból mérlegelni, hogy Magyarországon van ma már közel 1200 tűzoltó-testület, mert ezek legtöbbje még igen is zsenge korát éli, a tűzoltószakma elemeivel csak most foglalkozik, elég ha önként elvállalt kötelességeiket komoly irányban fogják fel s teljesítik, irodalmi, illetve szakirodalmi munkásságot tőlük kívánni nem jogos, nem is méltányos.

Igaz másrészt, hogy van édes hazánknak számszerint is több, azt lehet mondanunk: sokkal több olyan önkéntes tűzoltó-testülete, melyeknek olyan szakemberei vannak, kik hivatva volnának gyarapítani a magyar tűzoltó-szakirodalmat, de vagy nincs erre elég-séges szabad idejük, vagy nincs meg bennük az akarat.

Nézetünk tehát oda concludál, hogy a pályázat számszerinti eredménye nem volt meddő, s ha még hozzávesszük a Berlinből és Luxemburgból érkezett két német nyelvű pályamunkát, ugy a kezdet kezdetén meg lehetünk vele elégedve.

Ha így haladunk, s a beérkezendő pályaművek használható anyagot is tartalmaznak és szolgáltatnak, akkor pár év választ el bennünket attól az időtől, hogy a magyar tűzoltó-szakirodalom az elméleti kiképzés

szükségeit annyira bőven élénk tárja, hogy a külföldre ez irányban többé rászorolni nem fogunk.

Nem is fog egyéb kelleni ehhez, mint jóakarát és némi munkásság a tollat forgatni tudó bajtársak köréből, mert a budapesti önkéntes tűzoltó-testület nem kimél s nem fog kimélni a jövőben sem anyagi áldozatot, sem fáradságot; nem tart igényt még elismerésre sem, elégtétele az lesz, ha mennél több mód és alkalom kínálhat neki feladata betöltéséhez.

A nyolcz magyar pályamunka, melyből kettő nyomtatásban már megjelent, hat pedig kézirat, hazánk különböző vidékeiről lett beküldve, s egyelőre legalább, azt kell hinnünk, hogy mindannyia vidékről származik, mert ott lettek postára téve; kisebb-nagyobb terjedelműek, s címeikről valamint jellegikről, miknek kíséretében keérkeztek, lapunk hirrovatában tájékoztatjuk tisztelt olvasóinkat.

Van azonban a pályázat eredményében egy igen meglepő jelenség s ez nem más, minthogy technical tárgy dolgozat egy sem érkezett be, pedig mennyi, ugyszólva kiaknázhatatlan anyag kínálkozik ezen a téren, s ha szabad a negativ eredményből következtünk: vagy kevés a technicához szakszerűen értő ember a tűzoltóság szolgálatában, vagy nem szeretik az irás mesterségét gyakorolni. Pedig ki tagadhatná, hogy erre is nagy szükségünk volna?

Meglehet, kevés volt az idejük, rövidnek találták a terminust s így majd csak 1891-ik évben, ha új pályázat lesz kiírva, nyújtják be. Igen helyes, csak azután egészen a tollban vagy éppen a tintatartóban ne maradjon: örömmel fogjuk üdvözölni később is.

A beérkezett 10 pályamunka most a kiküldendő bíráló bizottság kezeibe lesz kiadva, melynek minden egyes tagja záros határidőn belül megalkotja az egyes művekről a véleményét, s midőn mindezzel készen lesznek, együttes ülésben fognak dönteni az eredmény felett, mely, hogy olyan legyen, miszerint a kitűzött jutalmak kiadhatók legyenek, bizonyára a pályázatot hirdetett testület maga leginkább óhajtaná; mert ezáltal garantiát látna a jövőre nézve az iránt, hogy ily irányu törekvéseit siker koronázza.

Tisztelt olvasó-bajtársainkat pedig egyben arra is felkérjük, hogy az esetleg jövőre kínálkozó alkalmat a közügy érdekében használják fel arra, hogy szellemi termékeikkel gazdagítsák szakirodalmunkat, segítsék a magyar önkéntes tűzoltó intézményt arra a színvonalra emelni irodalma tekintetében is, melyen egyébként versenyezve megállhat a külfölddel szemben.

Gorecky.

H i v a t a l o s r é s z.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya Budapesten 1891 évi január hó 6-án a IV. ker. Lipót-utczai ujjváros háza közgyűlési társalgó-termében tartandó ülésének napirendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. Felolvasása és hitelesítése az 1890 évi november hó 16-án tartott központi választmányi ülésről felvett jegyzőkönyvnek.
3. Az elnökség jelentése a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz időközben intézett véleményezésekről.
4. Alelnök jelentése az országos tűzoltó-segélyalap 1891 évi január 4-iki közgyűléséből kifolyólag.

5. Az elnökség jelentése az ügyforgalomról és a szövetségi iroda tevékenységéről.

6. A volt titkár Gorecky Zsigmond által kezelt szövetségi iratok átvételére kiküldött bizottság jelentése.

7. Titkár választása.

8. Titkár jelentése a beérkezett s választmányi tárgyalást igénylő beadványokról.

9. Pénztárnok jelentése.

10. Netajáni szóbeli indítványok és előterjesztések.

11. A legközelebbi választmányi-ülés határidejének megállapítása.

Follmann A.
alelnök.

Dr. Szily J.
h. titkár.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség azon tagtestületeiről, melyek tagsági díjaikkal hátralekban vannak.

Abony	1887—1890. évre	24	frt
Alsó-Lendva (Zlv)	1886—88. és 1890.	» 21	»
Apatin	1890.	» 6	»
Arad e. ö. p. t. k.	1890.	» 6	»
Aszód	1887—1890.	» 24	»
Ács (Dt)	1890.	» 3	»
Bajna	1890.	» 6	»
Baksa	1885—1890.	» 36	»
Balaton-Füred (Dt)	1889—1890.	» 6	»
Ballony (Gym.)	1889—1890.	» 6	»
Balmaz-Ujváros	1890.	» 6	»
Barcs (Dt.)	1889—1890.	» 12	»
Bacs	1890.	» 6	»
Bácsa (Gym.)	1889—1890.	» 6	»
Bálorkeszi	1890.	» 6	»
Báttaszék	1888 és 1890.	» 12	»
Belényes (Nv.)	1890.	» 3	»
Berettyó-Ujfalu (Nv.)	1890.	» 3	»
Beregszász	1888—1890.	» 18	»
Besztercebánya	1890.	» 6	»
Boba (Dt.)	1887—1890.	» 12	»
Boglár	1890.	» 6	»
Bihar-Diószeg (Nv.)	1890.	» 3	»
Bihar-Torda (Nv.)	1890.	» 3	»
Boldogasszony (Mvm.)	1890.	» 3	»
Bőny (Gym.)	1888 és 1890.	» 6	»
Bucsu Szt.-László (Zv.)	1887—1888.	» 6	»
Budapest, Erlich	1890.	» 6	»
Budapest, Ganz gy. vasönt.	1889—1890.	» 12	»
Budapest, Geitner és Rausch	1890.	» 6	»
Budapest, Goldberger	1890.	» 6	»
Budapest, Grunwald	1885—1890.	» 36	»
Budapest, hajógy. (6-budai)	1888—1890.	» 18	»
Budapest, Malmok	1888—1890.	» 18	»
Budapest, Spitzer	1889—1890.	» 12	»
Budapest, Városi	1890.	» 6	»
Budapest, Zellerin	1890.	» 6	»
Búr-Szt.-György (Pm.)	1885—1890.	» 18	»
Búd-Szt.-Mihály	1886—1890.	» 30	»
Brád	1888—1890.	» 18	»
Csákány	1890.	» 6	»
Csepreg (Spr.)	1889—1890.	» 6	»
Csikvánd (Gym.)	1890.	» 3	»
Csorna (Spr.)	1890.	» 3	»
Csütörtök (Pm.)	1890.	» 3	»
Derecske (Nv.)	1890.	» 3	»
Déva	1889—1890.	» 12	»
Dévény (Pm.)	1890.	» 6	»
Dévény-Ujfalu (Pm.)	1887—90.	» 12	»
Dobra	1888—1890.	» 18	»
Dombóvár	1889—1890.	» 6	»
Duna-Bogdány	1890.	» 6	»
Duna-Földvár	1889—1890.	» 12	»
Duna-Szekcső	1886—1890.	» 30	»
Duna-szeg (Gym.)	1890.	» 3	»
Duna-Szerdahely	1887—1890.	» 24	»
Encse (Gym.)	1887—1890.	» 12	»
Eperjes	1888—1890.	» 18	»
Erzsébetfalva	1890.	» 6	»
Erzsébetváros	1887—1890.	» 24	»
Ertergom, megyei	1886—1890.	» 30	»
Esztergom, városi	1890.	» 6	»
Ecs (Gym.)	1889—1890.	» 6	»
Érsekujvár	1890.	» 6	»
Ermihályfalva (Nv.)	1890.	» 3	»
Felka (Tv.)	1884—1890.	» 21	»
Felpéc (Gym.)	1888—1890.	» 6	»
Felső-Eőr	1890.	» 6	»
Felső-Ireg	1890.	» 6	»
Felső és Alsó Káld (Dt.)	1887—1890.	» 12	»
Felső-Lövő (Spr.)	1890.	» 3	»
Felső-Motesicz (Tr.)	1890.	» 3	»

Felső-Tóköz (Gym.)	1889—1890. évre	6	frt
Félegyháza	1888—1890.	» 18	»
Fiume	1888 és 1890.	» 12	»
Galántha	1887—1890.	» 24	»
Galgóc	1890.	» 6	»
Gartha (Spr.)	1889—1890.	» 6	»
Gács	1890.	» 6	»
Gödöllő	1888—1890.	» 18	»
Gölniczbánya (Tv.)	1890.	» 3	»
Gönyű (Gym.)	1889—1890.	» 6	»
Gyarmat (Gym.)	1890.	» 3	»
Gyimót (Gym.)	1889—1890.	» 6	»
Győr szt.-Iván (Gym.)	1888—1890.	» 9	»
Győr szt.-Márton (Gym.)	1888 és 1890.	» 6	»
Gyulafehérvár	1890.	» 6	»
Hajdu-szoboszló	1890.	» 6	»
Hochstetno (Magasfalu) (Pm.)	1890.	» 3	»
Hódmező-Vásárhely	1888—1890.	» 18	»
Igló (Tv.)	1890.	» 3	»
Ikervár (Dt.)	1886—1890.	» 15	»
Iván (Spr.)	1890.	» 3	»
Jánosháza (Dt.)	1889—1890.	» 6	»
Jobbaháza (Spr.)	1890.	» 3	»
Kajár (Gym.)	1890.	» 3	»
Karánsebes	1889—1890.	» 12	»
Keszthely (Zlv.)	1888 és 1890.	» 6	»
Kézdi-Vásárhely	1890.	» 6	»
Kézsmárk (Tv.)	1890.	» 3	»
Kis-Bajcs (Gym.)	1890.	» 3	»
Kapuvár (Spr.)	1888—1889.	» 6	»
Kis-Barátfalu (Gym.)	1889—90.	» 6	»
Kis-Baráthegy (Gym.)	1889—90.	» 6	»
Kisfalud (Nyitram.)	1886—1890.	» 30	»
Kisfalud (Sopr.)	1890.	» 3	»
Kis-Pecz (Gym.)	1889—90.	» 6	»
Kisselmecz	1888—1890.	» 18	»
Kisselmecz Turángyár	1890.	» 6	»
Kis-Várda	1889—1890.	» 12	»
Kolozsmonostor	1889—1890.	» 12	»
Kolozsvár	1890.	» 6	»
Komárom	1890.	» 6	»
Koronczó (Gym.)	1887—1890.	» 12	»
Körmöcbánya	1888—90.	» 18	»
Körösbánya (Hom.)	1888—90.	» 9	»
Kőszeg (Dt.)	1890.	» 3	»
Kún-sziget (Gym.)	1889—1890.	» 6	»
Kurtics	1890.	» 6	»
Lajta-Pordány (Spr.)	1888—1890.	» 9	»
Lengyeltóti	1889—90.	» 12	»
Lenti	1885—90.	» 36	»
Légrad (Zv.)	1890.	» 3	»
Léva	1888 és 1890.	» 6	»
Ligetfalu (Pm.)	1888—90.	» 9	»
Lippa	1889—90.	» 12	»
Liptó-Tarnóc	1889—90.	» 12	»
Liptó-Ujvár	1885—90.	» 36	»
Losoncz	1890.	» 6	»
Lugos	1887—88 és 1890.	» 18	»
Markó	1890.	» 6	»
Margitta (Nv.)	1890.	» 3	»
Maros Ludas	1888—1890.	» 18	»
Ménfő-Csanak (Gym.)	1888—90.	» 9	»
Mihályi (Spr.)	1887. és 1890.	» 6	»
Miskolcz	1890.	» 6	»
Modor (Pm.)	1890.	» 3	»
Mohács (Dt.)	1886—1890.	» 21	»
Moson-Szolnok (Mvm.)	1890.	» 3	»
Mramorák	1890.	» 6	»
Munkács	1888—1890.	» 18	»
Mura-Keresztur (Zv.)	1890.	» 3	»
Mura-Szombat (Zv.)	1888—1890.	» 9	»
Nádas (Pvm.)	1888—1890.	» 9	»
Nagy-Bajcs (Gym.)	1889—90.	» 6	»
Nagy-Barát (Gym.)	1889—90.	» 6	»
Nagy-Barom (Sp.)	1890.	» 3	»
Nagy-Bánya	1888—90.	» 18	»

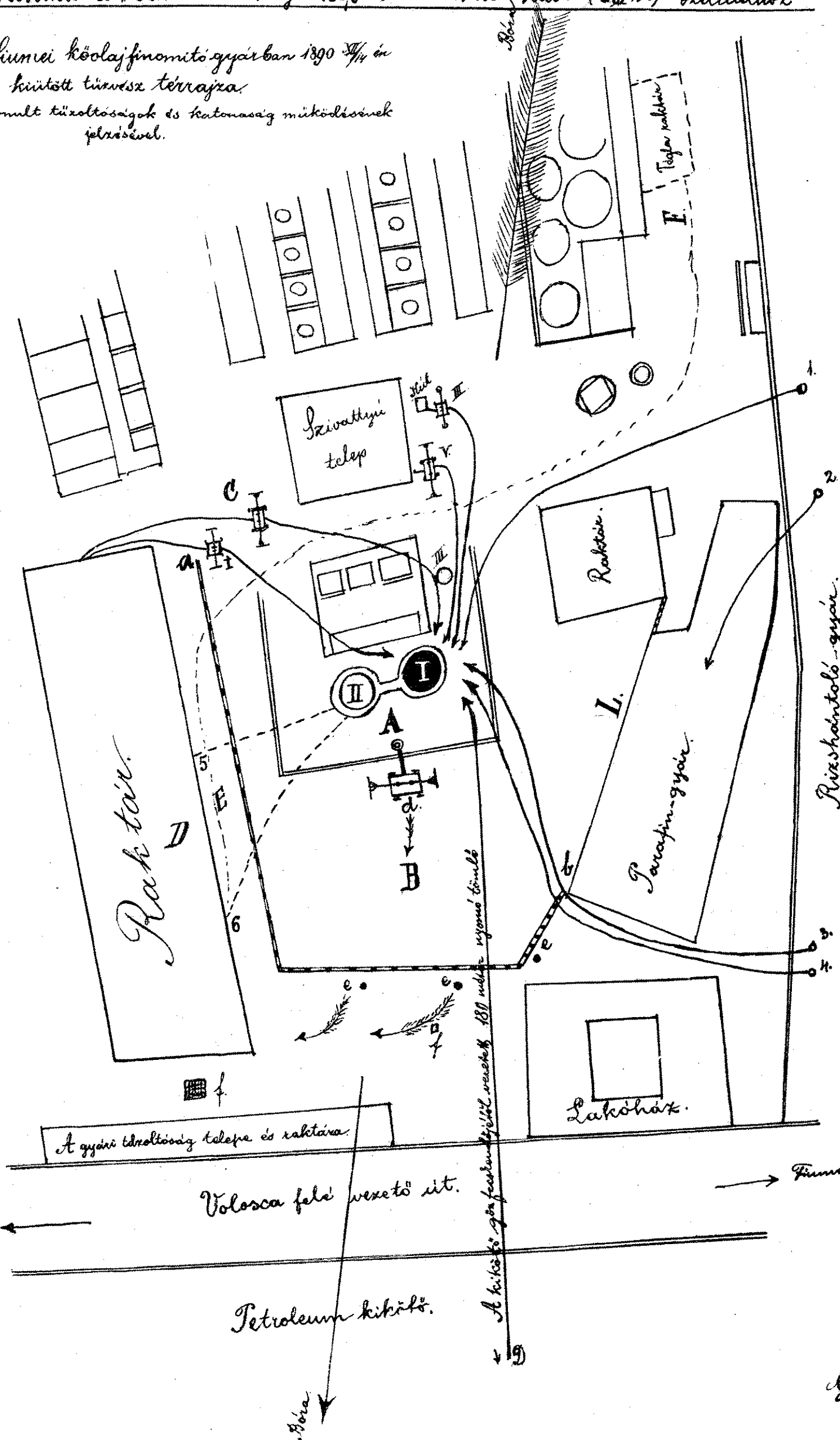
Nagy-Becskerek	1886—90. évre	30	frt
Nagy-Bobrócz L.	1887—90.	24	»
Nagy-Czenk (Spr.)	1890.	3	»
Nagy-Enyed	1888—1890.	18	»
Nagy-Födemes (Pm.)	1887—1890.	12	»
Nagy- és P-Magasi (Dt.)	1886—1890.	15	»
Nagy-Komlós (Bánát)	1890.	6	»
Nagy-Megyer	1886—1888 és 1890.	24	»
Nagy-Rócze	1888—1880.	18	»
Nagy-Szalonta (Nv.)	1890.	3	»
Nagy-Szt.-Miklós	1887—90.	24	»
Nagy-Kikinda	1888—90.	18	»
Nagy-Tapolcsány	1888 és 1890.	12	»
Nagy-Varad (Nv.)	1890.	3	»
Nova (Zlv)	1890.	3	»
Nyárad (Gym.)	1890.	3	»
Nyíregyháza	1890.	6	»
Nyitra	1890.	6	»
Nyúl (Gym.)	1889—90.	6	»
Óravicza	1887—90.	24	»
Orosháza	1887—90.	24	»
Orsova	1888—90.	18	»
Osztfy-Asszonyfa (Dt.)	1888—90.	9	»
Öttevény (Gym.)	1887—90.	12	»
Paks (Dt)	1887—88.	6	»
Pancsova	1889—90.	12	»
Pankota	1890.	6	»
Parajd	1887—90.	24	»
Pápa (Dt.)	1887—1890.	18	»
Patas (Gym.)	1889—90.	6	»
Pátka (Gym)	1889—90.	6	»
Pázmánd (Gym.)	1889—90.	6	»
Pecsenyéd (Sopr.)	1890.	3	»
Pécz (Gym.)	1889—90.	6	»
Perjámos	1889—90.	12	»
Perlak	1888—89.	12	»
Pinkafő	1889—90.	12	»
Poprád (Tv.)	1885—90.	18	»
Pozsony-Szt.-György (Pm.)	1890.	3	»
Pozsony-Széleskut (Pm.)	1890.	3	»
Püspök-Ladány (Nv.)	1888.	3	»
Ravasz (Gym.)	1889—90.	6	»
Ráczkeve	1890.	6	»
Réthi (Gym.)	1889—90.	6	»
Rimaszombat	1886—90.	30	»
Rohrbach (Pm.)	1890.	3	»
Rozsnyó (Tv.)	1889—90.	6	»
Rózsahegy	1887—90.	24	»
Salgótarján, önk.	1888.	6	»
Salgótarján, vasgy.	1889—90.	12	»
S. A. Ujhely	1888.	6	»
Saxlehner, Vác	1887—90.	24	»
Sárköz-Ujlak	1887—90.	24	»
Sáros-Patak	1889—90.	12	»
Sárvár (Dt.)	1887—88 és 1890.	12	»
Selmeczbánya	1890.	6	»
Simontornya	1888 és 90.	12	»
Sóvár	1888—90.	18	»
Sójtör (Dt.)	1890.	3	»
Stefánsföld	1890.	6	»
Stomfa (Pm.)	1890.	3	»
Strázsa (Tv.)	1887—90.	12	»
Szabadi (Gym.)	1889—90.	6	»
Szalónak	1889-re 1 frt, 1890-re 3 frt.	4	»

Szamos-Ujvár	1887—90. évre	24	frt
Szatmár	1890.	6	»
Szászvár	1890.	6	»
Szeged	1887—90.	24	»
Szemere (Gym.)	1889—90.	6	»
Szempez (Pm.)	1888—90.	9	»
Szepes-Remete (Tv.)	1884—90.	21	»
Szepes-Váralja (Tv.)	1890.	3	»
Szepsi-Szt.-György	1888—90.	18	»
Szerep (Nv.)	1890.	3	»
Székelyhid	1890.	3	»
Szigetvár (Dt.)	1888 és 90.	9	»
Szilágy-Somlyó (Nv.)	1890.	3	»
Szill (Spr.)	1888—90.	9	»
Szombathely	1890.	6	»
Szunyogdi (Pm)	1889—90.	6	»
Tajna	1888—90.	18	»
Tapolcza	1888—90.	18	»
Tata-Tóváros	1887—90.	24	»
Tálya	1888—90.	18	»
Táp (Gym.)	1889—90.	6	»
Tejfalu (Pm)	1888—90.	9	»
Temes-Hidegkut	1890.	6	»
Temesvár	1884—90.	42	»
Tenke (Nv.)	1890.	3	»
Terezovác	1888—90.	18	»
Tényó (Gym.)	1889—90.	6	»
Thurdossin	1887—90.	24	»
Tokaj	1887—90.	24	»
Tolna	1890.	6	»
Tormás (Zlv.)	1889—1890.	6	»
Torontál-Torda	1890.	6	»
Ujfalu (Gym.)	1890.	3	»
Ujfalu-Malomok (Gym.)	1890.	3	»
Ujfalu-Vidék	1889—90.	12	»
Ungvár	1888—90.	18	»
Vajka (Pm.)	1887—90.	12	»
Vasvár (Dt.)	1888—90.	9	»
Vác	1890.	6	»
Vág-Sellye	1890.	6	»
Vág-Ujhely	1888—90.	18	»
Város (Gym.)	1890.	3	»
Várpalota (Dt.)	1888—90.	15	»
Veszprém (Dt.)	1888—90.	15	»
Vezekény (Pm.)	1888—90.	9	»
Vép (Dt.)	1888—90.	9	»
Vinga	1887—90.	24	»
Zala-Tárnok (Zlv.)	1890.	3	»
Zágon	1890.	6	»
Zám (Spr.)	1889—90.	6	»
Zámoly (Gym.)	1890.	3	»
Zenta	1888 és 90.	12	»
Zilah	1890.	6	»
Zircz (Dt.)	1887—90.	15	»
Zólyom	1888—90.	18	»
Zsarnócza	1888—90.	18	»
Zsombolya	1888—90.	18	»
Zsupanek	1888—90.	18	»

Kelt a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának Budapesten, 1890. évi június 22. napján tartott ülésének határozatából.

Tomcsányi Béla,
szöv. pénztáros.

A fiumei kőolajfinomítógyárban 1890. évi kiépített tüzelés tervrajza a kivonult tüzelőanyagok és katonaság működésének jelzésével.

Volosca ←

Volosca felé vezető út.

Petroleum kikötő.

Bóra ↓

A kikötő gőzfejlesztőjével összekötés 181 méter sugarú körle.

→ Fiume

Részlet a kőolajfinomítógyárban.

dy

Általános rész.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a fejevármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Székesfehérvárott 1890. évi december hó 21-én tartott üléséről.

Jelenvoltak: *Kempelen Imre* elnök, *Böröndi Béla* pénztárnok, *Meszlenyi Lajos* ügyész és *Vida Pál* titkár szövetségi tisztviselőkön kívül: *Meszlenyi Bencze* alelnök velencei főparancsnok, *báró Miske Kálmán* bodajki főparancsnok, *Seidel Lajos*, sz.-fehérvári főparancsnok, *Báró Jenő* zámolyi főparancsnok *Krell Fános* lovasberényi alparancsnok és *Lichtscheindl György* nagylángi alparancsnok, mint választmányi tagok. Elmaradásukat igazolták: a Felmajer gyári, sárosdi és kálozitestületek képviselői.

1. *Kempelen Imre* elnök az ülés határozat képességét konstatafván, azt a megjelentek üdvözlése mellett megnyitja azzal, hogy az ülés egybehívásának célja *Meszlenyi Bencze* alelnök velencei főparancsnok azon javaslata volt, hogy az Alcsuthon 1890 október 21-én tartott választmányi ülés 11-ik számú határozata értelmében székesfehérvárott megtartandó szövetségi bál az említett ülés határozatának megváltoztatása, mellett ne kettős célra rendeztessék, hanem kizárólag a varmegyei szövetségi pénztár javára, melyből majdan a választmány lehetőség szerint a szövetségi működő tűzoltók segélyalapjait fedezni segíthetné.

A választmány ezen előadott javaslat alapján az alcsuthi ülés idevágó határozatát oda módosítja, hogy a szövetségi bál kizárólag a szövetségi-pénztár javára rendezendő. Megtartásának helyéül a székes-fehérvári színház, határnapul pedig 1891. évi január hó 24-ike tüzelt ki.

2. Titkár által javaslatba hozott, hogy bálanyául *gróf Cziráky Béláné* ő méltósága egy szűkebb körű küldöttség által hivatalosan kéressék fel,

melynek alapján a hivatalos felkérés eszközzése végett *Meszlenyi Benedek* alelnök ur vezetése alatt *báró Miske Kálmán* bodajki és *Seidel Lajos* sz.-fehérvári főparancsnokok küldetnek ki.

3. Tárgyalás alá vétetett a bál rendezésének főbb részletei, melyek tárgyában a következő megállapodások létesültek u. m:

a) Kimondja a mai választmányi ülés, hogy a bál anyagi vesztesége esetére a felmerülendő hiány erejéig a választmány összes tagjai egyetemlegesen felelősek; a mennyiben azonban e felelősségnek a mai ülésen meg nem jelentek magukat alávetni vonakodnának, ez esetben a most jelenlevő választmányi tagok és tisztviselők a reájuk esendő kárösszegre nézve a felelősséget magukra vállalják.

b) Az előrelátható költségek következő czimeken irányoztatnak elő:

1. színház-bér	100	frt
2. a színház belsejének átalakítása, fel- dizsítése jelvényekkel, padlófényezés és egyéb javítások	50	»
3. világítás	40	»
4. nyomda-költség	90	»
5. zene, kétféle (czigány és színházi)	100	»
6. Kertész munkák, a díszítés és bálanyai csokorra	50	»
7. Posta-költségek	20	»
8. Díztánczrend a bálanyának	20	»
9. Tűzoltók és rendőrök díjazása	15	»
10. Nappali pénztárnok fizetése	6	»
11. Rendezői jelvényekre	5	»

Megjegyeztetik, hogy ingyen-jegy senkinek is nem adandó, és hogy a zenére előirányzott összegből a színházi zenének annyi adandó, hogy a zenekar minden egyes tagjának legalább 2 frt fizetés essék, a czigányoknak pedig a reájuk esendő díjon felül, szünórakor egyszer tányérozni szabad.

Czigány-zenekarul Radits bandája jelöltetett ki oly megjegyzéssel, hogy a Budapesten hangversenyző Radits fiuk ezuttal a bandában működjenek.

c) A jegyek árai a következőkben állapítottak meg:		
földszinti és első emeleti páholy	12	frt
az örökös páholyok ára tulajdonosaiknak	1	» 20 kr
másodemeleti páholy	6	» — »
családjegy 3 személyre	5	» — »
családjegy 3-nál több személyre	6	» — »
személyjegy	2	» — »
másodemeleti ülőhely	1	» — »
másodemeleti állóhely	—	» 50 »
karzati ülőhely	—	» 30 »
karzati állóhely	—	» 20 »

d) Felülfizetés kérése.

A rendezési teendők végrehajtására *Kempelen Imre* elnöktele alatt, *gróf Cziráky Béla*, *Seidel Lajos*, *Meszlenyi Lajos*, *Heinrich Lajos*, *Böröndy Béla* és *Vida Pál* titkárból álló szűkebbkörű bizottság küldetett ki.

e) A tánczrendező-bizottság megalakítására a végrehajto bizottság akként utasított, hogy abba a szövetségi tagtestületek összes meghatalmazott főparancsnokai nemkülönbén a vidéki jelesebb tűzoltó-vezérferfiak és a helybeli intelligentia tagjai beválasszassanak.

f) Az egyenruhára nézve az egyöntetűség céljából kimondja a választmány, hogy a bál alkalmával a szövetség kebelébe tartozó testületek tagjai posztó-egyenruhában jelenjenek meg, a rangjelzés pedig feltétlenül a megyei szövetség előírása szerint egyszerűsítve (tehát csakis a galléron van zsinórzás és kis rejtett arany sipszínór) legyen.

3. Tekintettel arra, hogy a választmány ezuttal a karácsonyi ünnepek és az új évfordulat napjaiban ülésezik, *Vida Pál* szöv. titkár indítványozza: hogy a súlyos betegségéből immár felépült *Kempelen Imre* szöv. elnök iránt fejezze ki a szövetség jókívánatát.

Miután a választmány taja egyenkint úgy mint összesen át vannak hatva *Kempelen Imre* elnök urnak úgy a szövetség, mint általában a tűzoltó-intézmény iránt tanúsított lángbuzgalma és áldozatkészsége miatt érzett hála és tisztelet érzelmeitől közhelyesítés és lelkes éljenzéssel jkönnyűleg fejezi ki elnök ur szerencsés felgyógyulása felett érzett örömet s egyuttal a küszöbön lévő ünnepek és új évfordulat alkalmával legmelegebb üdvözlétének és jókívánásának kifejezését adni egyhangulag elhatározta.

Ezzel a napirend kimerítettvéa, az ülés befejeztetett.

Nyiregyháza rend. tanácsu város szabályrendelete a városi tűzoltóság szervezéséről.

I. fejezet. Általános rész.

1. §. Nyiregyháza városa az 1886. évi XXII. t.-cz. 136. §-a és az 1888. évi aug. hó 1-én kibocsátott 53833. számú m. kir. belügyminiszteri tűzrendészeti kormányrendeletben gyökerező jogánál fogva, tűzvész esetére, annak előjótása, helyhez kötése, illetve eloltása, a tűzvész által veszélyeztetett épületek, tárgyak, esetleg emberek megmentése tekintetében a gyalog- és szekeres erőnek rendszeres és a czelnak megfelelő beosztása, kirendelése, felhasználása végett a városi tűzoltóságot, melynek hivatása tűzvész idején, a városunkban fennálló és működő önkéntes- és annak vezetése alatt álló városi fizetéses tűzoltóságot támogatni és közreműködésével annak segítségére lenni — az alábbi szabályok mellett szervezi és felállítja.

2. §. A városi tűzoltóság czime: «nyiregyházi városi tűzoltóság.»

3. §. A nyiregyházi városi tűzoltóság nyilvántartás, működési és műszaki beosztás, kiképzés, vezetés és intézkedés tekintetében a m. kir. belügyminiszterium által 1884. évi ápril. hó 20 án 26005. sz. alatt jóváhagyott nyiregyházi önkéntes tűzoltó-testületi alapszabályok s onalkotta szolgálati szabályai értelmében alakult, jelenben is fennálló és működő önkéntes tűzoltó-testület nagy gyűlése, választmányja, elnöksége, főparancsnoka, vagy helyettese rendelkezése alatt áll.

4. §. Nyiregyháza városában lakó minden férfi lakos az alábbi szakaszokban jelzett kivételek figyelembe vételével, életkorának 20 évétől 40 évéig városi tűzoltó.

5. §. A városi tűzoltói kötelek alól, addig, míg a felmentési ok meg nem szűnt, felmentetnek:

a) a kik a városi orvos által igazolt oly mérvű elmebeli fogyatkozás, vagy testi épség, egészség és erő hiányában szenvednek, hogy a városi tűzoltói teendők teljesítésére egyáltalában alkalmatlanok;

b) minden felekezeti lelkészek, azok segédei, továbbá a kántorok és azok segédei, nemkülönben a templomszolgák, harangozók, sirások és temetőőrök;

c) gyakorló orvosok, gyógyszerészek, azok segédei és nélkülözhetlen szolgálói;

d) postai, távirai, vasuti és dohánybeváltó hivatalnokok, azok segédszemélyzete és hivatalbeli szolgálói;

e) hatóságok mellett alkalmazott hivatalbeli szolgák, a nyilvános állami törvényhatósági és városi épületek őrzésére rendelt hajdúk, őrök, szolgák, kapusok, küldönczök és fegyőrök;

f) szintén felmentetnek azok is, a kik már eddigelé a nyiregyházi önk. tűzoltó-testületnek alapító tagjai lettek és ebeeli fizetési kötelezettségüknek meg is feleltek; valamint azok is, a kik legkevesebb 20 frt. alapítói tagsági díjjal ezután lépnek be a fent hivatolt testület alapító tagjai közé; ezen alapító tagsági díj 2 év alatt, egyenlő előleges félévi 5 frtos részletben az önk. tűzoltó-testület pénztárába fizetendő.

6. §. Nem végregelesen, sem hosszab időtartamra, hanem csak a nap bizonyos meghatározott óráiban, vagyis: ápril hó 1-től október hó 1-ig reggel 6 órától, esteli 8 óráig, okt. 1-től ápril 1-ig pedig reggeli 7 órától esteli 6 óráig, ugy azonban, hogy említett órákon kívül előállandó tüzeseteknél és az alább meghatározandó időben tartandó évi két öszgyakorlaton való szolgálattételre szintén kötelezvék, felmentetnek:

a) állami, törvényhatósági és városi hivatalnokok, ügyvédek, azok segédszemélyzete;

b) minden felekezeti nyilvános és magán tanítók s tanárok.

7. §. Bizonyos meghatározott évekre a városi tűzoltói kötelek alól azok is felmentetnek, felmentetnek, a kik a nyiregyházi önk. tűzoltó-testületnek már eddigelé pártoló tagjai lettek és fizetési köteleiknek eleget tettek, vagy a kik jelen rendszabály követelményéhez mérten magukat e célra vezetett naplőba legkevesebb 3 évi időtartamra pártoló tagokul két tanu előtt sajátkezűleg beirták.

A pártoló tagsági díj évi 2 forintban állapittatik meg, mely tagsági díj mindenkor félévénként 1 frtos előleges részletben a nyiregyházi önk. tűzoltó-testület pénztárába fizetendő.

8. §. A ki a pártoló tagságról való lemondását az utolsó év utolsó havának első felében az önk. tűzoltó-testület főparancsnokához írásban be nem adta, az ugy tekintetik, mint a ki a nyiregyházi önk. tűzoltó-testületnek a következő 3 évre is pártoló tagja akar lenni, illetve maradni.

9. §. Ha valaki azért szűnik meg a nyiregyházi önk. tűzoltó-testület pártoló tagja lenni, mert arról az előző §-ban előirt módon, időben és helyen mondott le, azon esetben a 15-ik §. értelmében részére kiállított törzskönyvi igazolványba jelzett minőségben helyét a városi tűzoltók százada, illetve szakasz-, vagy külön álló osztály-, illetve csapatjában köteles elfoglalni, ha a szabályrendelet értelmében szolgálattételre kötelezhető.

10. §. Akár az alapító, akár a pártoló tagok, ha kötelezett tagsági díjait a meghatározott mennyiség, idő és helyen be nem fizették, első sorban a már befizetett összeg az önk. tűzoltó-testület pénztára javára marad, másodsorban pedig a felmentés erejét vesztvén, törzskönyvi igazolványuk értelmében őket megillető helyüket a városi tűzoltók sorában ismét elfoglalják.

11. §. Az alapító és pártoló tagsági díjakon kívül befolyandó bármily természetű pénzbiroság (nem fizetés esetében különbeni közigazgatási behajtás terhe alatt) a városi házipénztárba fizetetik, a honnan a befolyt összeg minden félév utolsó havának utolsó felében a város polgármestere által az önk. tűzoltó-testület elnökségéhez a hivatolt testület pénztárába, szabályszerű kezelés végett által fog tétetni: mely összeg a meglevő tűzoltószeres jókarban tartására, újabb tűzoltó-szeres és azok között különösen a városi tűzoltói kerületekben elhelyezendő újabb fecskendő beszerzésére, nemkülönben a tűznél való működés alkalmával megsérült, megkárosodott önkéntes, fizetéses és városi tűzoltók segélyezésére fog esetről esetre, mindenkor a főparancsnok, vagy helyettese előterjesztése folytán a választmány által fordittatni.

II. fejezet. A beiratás.

12. §. A beiratás és azzal összefüggőleg a nyilvántartás a városi tanács, továbbá az önk. tűzoltó-testület elnöksége és a főparancsnok által közösen megállapítandó módozat és idő rendszerint fog — az előbbi szakaszok megszabásához mérten — az önkéntes tűzoltó őrtanyán az ott elhelyezett városi tűzoltói törzskönyvbe az ősszeiró küldöttség által eszközöltetni.

13. §. A 12 §-ban említett városi tűzoltói törzskönyvben a 4-ik §-ban kijelölt életkorba eső minden városi férfi lakos részére külön-külön számozott és rovatolt törzskönyvi lap nyittatik, mely lapra az illető kora, vallása, születési helye, foglalkozása, állandó lakása a beiratás alkalmával, az illető kiválmának lehető figyelembe vételével megállapított városi tűzoltói minősége, a század, illetve a szakasz, vagy önálló osztály, illetve csapat megjelölése mellett, nemkülönben később a választások utján nyert rangfokozat is kitüntetik.

14. §. Az előző § ban jelzett törzskönyvi lapra az is bevezetetik, hogy a különben életkoránál fogva a városi tűzoltók körébe eső férfi mily természetű mentőokok, továbbá elvállalt kötelek teljesítésének czime és felvétele, vagy társadalmi állásánál fogva végleg, esetleg hány évre és a nap mely óráira lett a városi tűzoltók teendői és azokkal összefüggő szolgálattételek terhe alól felmentve.

15. §. Figyelembe vétele nélkül annak, hogy az illető városi férfi lakos akár mint feltétlenül működő városi tűzoltó, akár mint felmentett, lett a tűzoltói törzskönyvbe bevezetve — mindenki — városi tűzoltói minősítésének kitüntetése mellett törzskönyvi lapja számával ellátott igazolványt kap.

16. §. A beiratkozási határidő 15 nappal előbb a helyi hirdapokban közléteendő és helyi szokás szerint közhírré teendő s azonkívül minden érdekelt városi férfilakos e célból kézbesítő iv mellett külön is megidézendő.

17. §. A ki e beiratkozásra az előző §-ban megállapított módon eszközölt megidézésre sem jelenék meg és ebbeli mulasztását az alábbi §-okban kiszabott határidőn belől nem igazolná, azontul minden meg nem jelenésért a 11. §-ban megszabott helyre és eljárás terhe alatt 5 forintig terjedhető pénzbiroságot köteles fizetni.

(Folyt. köv.)

Testületek köréből.

A radván-királyfalvi (Zólyom várm.) önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága következő felhívást intézte a hazai tűzoltó-testületekhez:

63/1890. sz.

Tekintetes Parancsnokság!

Ez évi augusztus 19-én községünkben dühöngött tűzset alkalmával, a melynek 21 ház számos melléképületeivel esett áldozatul, s a mely 50000 forinton felüli kárt okozott,

testületünk egyik legrégebb s legbuzgóbb tagja is, *Menda Samu* önkéntes tűzoltó-szivattyus hadnagy, anyagilag tökéletesen tönkre jutott, a mennyiben faháza s a benne volt házi butora és ipari felszerelése egészen porrá égett, s nem maradt egyebe, mint az a telek, a hol a tűzvész előtt kis házikója állott.

Hogy ezen bajtársunk szerencsétlen sorsán a csekély erőnkől kitett támogatásunkon kívül legalább némileg segít-

hessünk, fordult volt ezen testület parancsnoksága az országos tűzoltó-szövetséghez azon kérelemmel, hogy a nevezettet anyagi segélyezésben részesítse.

A nevezett szövetség elnöksége a f. é. október 15-én kelt 449. sz. leiratával azonban arról értesít, hogy ezen segélyezés kellő alap hiányában módjában nem áll, figyelmeztet azonban arra, hogy ez esetben csakis egy mód van, s ez a könyöradományok gyűjtése a hazai önkéntes tűzoltó-testületekhez intézendő körlevél útján, melynek eredménye, nézete szerint nem maradhat el.

A nevezett szövetség eme biztató figyelmeztetése folytán azon bajtársi kérelemmel fordulok a tekintetes parancsnokhoz, hogy a többször nevezett az önk. tűzoltóság terén teljes odaadással már 14 év óta működő szerencsétlen bajtársunk nyomorának és szerencsétlenségének enyhítése czéljából kizárólag a parancsnoksága alatt álló tagok között segélygyűjtést megindítani s a befolyó pénzüsszeget ezen parancsnokság útján kezelihez juttatni méltóztassék:

Kelt Radvánban 1890. évi december hó 6-án.

Bajtársi üdvözlettel

Markovits János.

a radván-királyfalvi önk. tűzoltó-testület
főparancsaoka.

A veszprémi önkéntes tűzoltó-testület ünnepe.

A veszprémi önk. tűzoltó-testület f. hó 7-én ünnepelte tizenöt éves fenállását.

A közhasznú intézmény ezen ünnepe az egész város ünnepe volt. Erre mutatott azon körülmény, hogy mind a hálaadó isteni tiszteleten, mind az azt követő közgyűlésen s lakomán fényes bizonyosságát adta a polgárság részvételével annak, hogy elismeréssel adózik azon testület iránt, mely gyors s jól felfogott kötelességszeretetet tanusított minden alkalommal, valahányszor a kitört vész azt igényelte.

Az ünnep lefolyásáról hú képet nyújt a kiadott jegyzőkönyv:

A megelőző tisztiszéki határozathoz képest, a 15 éves emlékűnnep díszének emelése végett úgy az őrtorony, mint az őrtanya zászlókkal s galyakkal díszített fel s a kirendelt díszőrség szolgálatát reggel 8 órakor megkezdte. A működő csapat 10 órára gyülekezett össze az őrtanya-helyiségben, a honnan a zászlóért a főparancsnok lakása elé vonult, mely azután a szokásos tisztelgések között a csapat élére vitetett. Ezután a működő csapat zászlóval zene-kiséret mellett felvonult a kegyesrendiek templomába sz. misére a melyet fél 11 órakor főt. Fekete Ipoly tanár a rendfenntartó osztályhoz tartozó önk. tűzoltó végzett. Szent mise után a városházára vonult a csapat, az ott megtartott diszközgyűlésre.

A diszközgyűlést Pongrátz Dániel testületi elnök megnyitván, gyönyörű beszédben ecsetelé az egylet alapítását, annak a lefolyt 15 év alatti működését s végül felkérte a jelenlevő Kovács Imre polgármestert, hogy a jelen jubiláris ünnep alkalmával a 15, 10 és 5 éves szolgálati éremmel kitüntetendő önk. tűzoltók mellé tűznél fel az érmeiket. Erre Kovács Imre polgármester emelkedett beszédben köszönetet mondott a város nevében a tűzoltó-testület 15 éves működéséért s megkezdődött a szolgálati érmek kiosztása s feltűzése a polgármester által.

XV. éves szolgálati érmek kaptak: 1. Sördén Lajos segéd-tiszt. 2. Valentin Antal csap. par. 3. Lang Adám csap. par. 4. Szüts Kálmán főszert. 5. Babos György csővezető. 6. Ráksi Lajos mászó-altiszt. 7. Bauer István törzskürtös.

X. éves szolgálati érmek kaptak: 1. Fata János. 2. Lukácsi István. 3. Páris Antal. 4. Racskó József törzskürtös. 5. Csikász János. 6. Tóth Ferencz.

V. éves szolgálati érmek kaptak: 1. Dömös János. 2. Franyó János. 3. Harák Gábor. 4. Hável Béla. 5. Gombos János. 6. Hungler György. 7. Jenőfy Ferencz. 8. Kaiblinger János. 9. Kalaba István. 10. Novák József. 11. Pekárdi Pál. 12. Polgár Lajos. 13. Rábaközi Mihály. 14. Szabó János. 15. Steigervald Antal. 16. Winkler Károly. 17. Winkler János. 18. Rostási Pál. 19. Fehér Antal.

Az érmek feltűzése után dr. Óváry Ferencz a működő csapat-, Jenőfy Ferencz a kitüntetettek nevében köszönetét fejezte ki a testület választmányának s a város hatóságának.

Délután 2 órakor a testületi zenekar a városház előtti téren térerét tartott, melynek végeztével, 3 órakor kezdődött a működő-csapat közgyűlése.

Elnöklő főparancsnok, dr. Óváry Ferencz a közgyűlést — az összes működő csapat jelenlétében — megnyitja és megnyitó beszédében megemlékszik a testület első, s ezek után következő összes tisztjeiről s reményét fejezi ki, hogy a jelenleg működő tisztikar, valamint az ezen alkalomból választandó tisztiek, követve elődeik példáját, úgy, mint eddig, ezután is tőlük telhetőleg elő fogják mozdítani a testület érdekeit.

Ezután az üresedésben levő tisztí állásokra a választások a következőleg ejtettek meg: Osztályparancsnokká a mászókhöz: Lang Adám csap. par.; a szivattyusokhoz: Valentin Antal csap. par. — Csapatparancsnokokká a mászókhöz: Meggyessy Imre mentő csap. par.; a mentőkhöz; Csomasz Béla; a nagygéphez: Winkler Károly; az I. számú kis géphez: Szüts Kálmán főszertárnok; a II. számú kis géphez Hungler György csővezető. A főszertárnoki állás ekként üresedésbe jövén, főszertárnokká Szabó János I-ső alszertárnok választatott meg.

Főparancsnok ezután a következő kinevezéseket tette. Alszertárnokokká: Babos István I-ső, Csikász József II-ik. Őrparancsnokokká: Suly László mentő, Pflf Andor mászó és Fata János szivattyus, (helyettes parancsnoki ranggal). Gyakorlómesterekké: Lukácsy István és Steigerwald Antal. Csővezetővé: Ráksi Lajos és Viktor János. Mászó altisztekké: Tóth Ferencz és Gyurits József. Mentő altisztekké: Racskó József és Novák József. Szivattyus altisztekké: Belovszky József és Beiczer Nándor.

Ezen választások és kinevezések megelőzőleg Suly László, Pflf Andor, Csikász József, Almási János, Beiczer Nándor és Braun Ferencz ujonnan belépett tagok az egylet kebelébe felvétettek.

A választás után a működő csapat a jubiláris ünnep emlékére megvendégeltetett. — Míndezek után esti 8 órakor a «Szarvas»-vendéglőben társas vacsora rendeztetett, melyen az egylet tisztjei és altisztjein kívül igen szép számmal jelentek meg a testület iránt érdeklődő polgárok is.

Ez alkalommal számos felkészöntő mondatott. Így Veszprémváros hatóságára, a testület tisztikarára s tagjaira, dr. Óváry Ferencz főparancsnokra, Kompolthy Tivadarra, a testület egykori alapítójára stb. stb.

V. F. H.

H i r e k.

— **T. Olvasóinknak, a tűzoltó-testületeknek, a humanisticus tűzoltó-ügy iránt érdeklődő jó barátainknak az 1891. uj év alkalmából minden szépet és jót kívánunk!**

— **József főherczeg** Ő császári és királyi Fensége a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által a hozzá intézett tiszteletteljes uj évi üdvözlésre a következő kegyes hangú távirattal válaszolni méltóztatott: *«Fogadják legőszintűbb hálámattal szíves kívánataikért; adja az Isten, hogy a fővárosi önkéntes tűzoltóság viruljon és haladjon fejlődésében 1891-ik évben.»*
József főherczeg.

— **Lejárt pályázat.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület által szakmunkákra ez év elején kihirdetett pályázat f. hó 31-ikén jár le. Tudvalevőleg 25, 15 és 5 magyar arany jutalmat illetve pályadíjat tűzött ki a parancsnokság a tűzoltó szakmába vágó munkákra, melyek akár kéziratban akár nyomtatásban jelíges levél kíséretében voltak beküldendőek.

Beérkezett összesen 10 pályamű és pedig 8 magyar és 2 német, ez utóbbiak a külföldről.

1. «Egy mindért, mind egyért!» jelíggel: az éjjeli őrségről.

2. «Cseppekből van a tenger is» jeligével: *Puskás uram megtérése, vagy hogyan lett Homokfalván tűzoltóság.*

3. «A betű lassan sorvaszt, de ől. A tűz gyorsan és biztosan. Vajjon melyik a kétségbeejtőbb?» jeligével:

Az önkéntes tűzoltó-testületek czélszerű beosztásáról, különös tekintettel falusi egyesületeinkre.

4. «Alba Regia» jeligével: *A Fejér vármegyei tűzoltó-szövetség gyakorló szabályai.*

5. «A jó tanító a nép lelke.» jeligével: *A tanítóképző-intézeti tűzoltó csapatok szervezése, felszerelése és begyakorlása.*

6. «Nem betanítani, hanem oktatni kell a tűzoltót» jeligével egy czím nélküli 50 írott oldalra terjedő tőzoltói szakmunka.

7. «Vizet!» jeligével: *Nincs többé vízhiány!* című 8 írott oldalra terjedő pályamunka.

8. «Hass, alkoss, gyarapíts!» jeligével: *a tús és annak oltása.* (32 írott olalon). *A csővezetés.* (60 írott oldalon.) című egybekapcsolt pályamű.

9. *Berlinből.* E. Krameyer a berlini tűzoltóság felügyelőjétől *«Bekämpfung der Schadenfeuer».*

10. *Luxemburgból:*

«Auch bei euch Kameraden. Im schönen Lande der Magyaren, Müssen. soll das Werk geideihen, Im Feuerlösch und Rettungswesen, Praxis, Theorie und Fachliteratur die Hand zum Bunde sich reichen.

jeligével: *«Feuerwehr-Katechismus.»*

A parancsnokság legközelebb ki fogja nevezni a bíráló bizottságot, mely a beküldött pályaművek fölött záros határidőben dönt; az eredmény annak idején közhírré tétetni fog.

— **A budapesti önkéntes tűzoltó-testület bálbizottsága** megalakult, s elhatározta végérvényesen, hogy a zártkörű táncvizalmat 1891. évi február hó 1-én fogja megtartani a VI—VII. ker. Casinó dísztermében, czigányzenét szerződttetett, a csinos kiállítású női tánczrendeket pedig Morzsányinál készítetteti. A tánczvizalom várható anyagi eredménye fele részben *«az országos iskolaegyesület»* fele részben pedig a *«budapesti ö. t. testület vizalmi alapja»* javára fordítatik. A vizalmi bizottság a következőkből áll: Elnök: *Gorecky Zsigmond.* Alelnökök: *Dr. Lisznyay Elemér és Köhler István.* Jegyző: *Balogh Dezső.* Pénztáros: *Christe Lorand.* Ellenőr: *Kovács Fános.* Bizottsági tagok: *Branovics Dezső, Flóris Áron, Fink Konrád, Farkas Gyula, Dr. Gerber Béla, Haluska János, Hanka Imre, Hevesi Zsigmond, Holes József, Kájlinger Mihály, Kálmán Géza, Klein József, Kovács György,*

Kónya Imre, Kucsera Dezső, Kuthy Imre, Laszka József, Peck István, Repszinszky Ignác, Ruff József, Schwert Frigyes, Spitzer Ignác, Szeretnek Nándor, Szmetya István, Tabak Lajos, Tomcsányi Béla, Zsigmond József.

— **A veszprémi önk. tűzoltó-testület** XV éves fennállásának, a XV., X. és V. éves szolgálati érmek kiosztásának ünnepélye czéljából Veszprémben a városház nagytermében 1890. évi deczember hó 7-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartott *disz-közgyűlése.*

Az ünnepély, programja szerint a következőkép folyt le:

1. Reggel $\frac{1}{2}$ 11 órakor szent mise a Kegyesrendűek templomában.

2. 11 órakor disz-közgyűlés a városházán, elnöki megnyitó beszéd.

3. A szolgálati érmek kiosztása Veszprém r. t. város polgármestere által.

4. Délután 2 órakor térszene.

5. A működő csapat tisztújító közgyűlése d. u. 3 órakor az őrtanyán.

6. Esti 8 órakor társas vacsora a «Szarvas» vendégfogadóban.

— **Párisban** is foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy nem volna-e jogos és méltányos megkívánni a biztosító intézetektől, hogy a tűzoltóság nagymérvű kiadásainak viseléséhez legalább részben hozzájáruljanak? Nálunk Magyarországon s itt a fővárosban is képezte már ez több oldalról eszmecsere tárgyát, de biz eredményre egy parányi részben sem vezetett, mert a biztosító intézetek «Noli me tangere» virágok; igaz, hogy szépen virágzanak is!

— **Csurgón,** Somogyvármegyében, az ottani önkéntes tűzoltó-testület mely *Reményi Samu* ismert buzgóságú főparancsnoka vezetése alatt áll, 1891. évi január hó 10-én, saját pénztára javára tombolával egybekötött zártkörű tánczvizalmat rendez. Szép erkölcsi s anyagi eredményt, főleg pedig jó mulatást kívánunk.

— **A kókai** önkéntes tűzoltó-testület saját pénztára javára Kókán 1891-ik évi január hó 10-én zártkörű tánczvizalmat rendez.

— **A mátészalkai önkéntes tűzoltó-testület.** *Christe Lorand,* budapesti önkéntes tűzoltó-szakasziparancsnokot, volt gyakorló-mesterét f. hó 21-én tartott gyűlésében tiszteletbeli főparancsnokká választotta meg.

T Ű Z E S E T E K.

A fumei petroleumfinomító gyár égése. (Eredeti tudósítás.) 1890. évi november hó 14-én délelőtt 10 órakor kapta a hírt telefonon a fumei önkéntes tűzoltó-testület központi őrsége, hogy a petroleumfinomító gyárban nagy tűz van. 10 óra 10 perczkor már utban volt az első fecskendő a szükséges mentő eszközökkel együtt. A városi önkéntes tűzoltók megérkezésekor már működtek a rizshántoló gyár tűzoltói, kik az 1., 2., 3., 4. hydransból támadták a tüzet. Más oldalról a 5. és 6-ik hydransokból a petroleum gyár tűzoltói dolgoztak. Az 1., 2., 5. és 6. számú hydransokból dolgozó sugárcsővek a körülfekvő raktárak tetőire ontották a vizet, a 3. és 4. számú hydransok sugarai ellenben a lángbaborult I. számú petroleum-tartály külső felületének lehűtésére használtatott fel. A városi önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága egy újabb s talán még veszedelmesebbé válhatott robbanás eshetőségét háritotta el az által, hogy összes rendelkezésre álló erejét koncentráltta, hogy a-tól b-felé mintegy 40 centiméter magas gátat földből készítsen, hogy így a szerte-szét folyó s lánggal égő petroleum feltartóztatható, s elnyomható legyen; az erre irányzott működést 30 perc alatt siker koronázta. Ezalatt az önkéntesek I. és V. számú nyomófecskendői, és a III-ik számú szívó-nyomó szerkezetű fecskendője, valamint a cs. és kir. tengerészeti académiá szívó-nyomó fecskendője, nemkülönben a m. kir. révkapitányság gőzszivattyuja a petroleum kikötőben, s végül a petroleumfinomító gyár szívó-nyomó fecskendője d. pontnál felállítva szakadatlanul

dolgoztak. Az I., III., V. szivattyukat a kivonult városi önkéntes-tűzoltók és a cs. és kir. katonaság, a d. pontnál felállított szivattyut pedig a tengerész katonák tartották folyton működésben. Az ezen működő szivattyukból származott vízmennyiség egész özöne az égő tartály lehűtésére fordított, illetve használtatott fel.

A a) szívó-nyomó szivattyú az A) gátban felgyülemelő viznek az ujonan készült B) gátba való átveze esére szolgált egyrészt az okból is, hogy ha az I-ső számú tartály netalan szétrobbant volna, az égő folyadék felfogható legyen, mielőtt a B) töltésbe áttörnék, s az e) alatti-pontokra felállított 3 tűzoltónak elég ideje legyen a felesleges vízmennyiség kifolyási nyílásait betömhetni, elejét veendő ez által annak, hogy a folyékony anyag az f) alatti szivónyílásba folyhasson.

Az f) alatti szivónyílás földalatti csatornával van a petroleum kikötővel egybekötve, hol éppen egy petroleummal megrakott hajó horgonyzott, melyet a révkapitány a kikötőből kivontattatott.

A D) alatti raktár, melyben nagymennyiségű áru volt felhalmozva, igen nagy veszélyben forgott, annyival inkább, mert a Bóra irányában feküdt: az épület pedig nagyarányu ablaknyílásokkal s ajtókkal van ellátva, s hogy a mentés lehetővé váljék az F) alatti tégla raktártól az E) pontig a katonaság lánctalakban lett felállítva s a kézzel-kézre adott téglákkal a raktár nyílásai csakhamar berakva. Ez az elővigyázati intézkedés az L) alatti parafingyár és raktárnál mellőz-

tetett, illetőleg felesleges volt, mert az ajtók és ablakok vastablákkal bírnak.

Miután a Bóra részben alábbhagyott, s a lángok inkább ég felé meredtek, az 1. 2. 5 és 6. alatti hydransok sugarai is az I. alatti égő tartályra irányoztattak annak állandó lehűtése czéljából.

A vész helyére kivonult valamennyi tűzoltóság feletti fővezényletet a városi önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka *Marussig B.* vitte, kit működésében az összes tiszték s a többi testületek parancsnokai támogattak.

Körülbelül 11 óra volt délelőtt, mire a fentelősorolt intézkedések részben végrehajtottak, részben megkezdve lettek.

A I-ső számú tartály szétrobbanása által a II-ik számú tartály is lángot fogott, a veszély óriásivá lett, melyet ebben a kritikus pillanatban a gyár igazgatója *Baracs* ur háritott el, ki *Draske* gépész és *Clauti Arthur* és *Doreich Fános* városi önkéntes tűzoltó osztályparancsnokok által kellőleg támogatva a II-ik számú tartályra felhatolt és életveszély között a felső szelelő nyílásokat elzárta, miáltal a lángok elfojtottak s ezzei a legnagyobb veszély elhárítva lett.

Miután így a II-ik számú tartályról a veszély elhárítva lett, a tartály koronája alatt körülfutó folyosón 6 városi önkéntes tűzoltó foglalt állást, s a még mindig magas lánggal égő I-ső számú tartály koronáját az I-ső számú szivattyu sugarával öntözték s lassankint lehűtötték.

A két tartály között vezető összekötőhidat a tűzoltók meglazították arra az esetre, ha az égő tartály hengere súlyedni vagy éppen eldőlni fogna, hogy a II-ik számú tartályt magával ne rántsa, mely esetben az ezen tartály körfolyosóján lévő 6 önkéntes tűzoltó élete is komoly veszélyben forgott volna, mert egyidejűleg a vaslépcsőt is magával ránthatta volna az I-ső számú tartály.

A II-ik számú tartályon lévő 6 tűzoltó élete biztosítására, minden eshetőségre való figyelemmel a folyosó korlátaira kampós létrák és egy menő-tömlő alkalmaztatott.

Az I-ső sz. tartályban volt petroleum legnagyobb része a tartályban foglalt záró-készülék segítségével le lett csapolva,

Délután pontban $\frac{1}{2}$ órakor óriási füstfelleg szállt tel az I-ső számú tartályból; újabb veszélytől tartott mindenki, hála az Egeknek két perc alatt az egész tartály teljesen kiégett és a veszély elmúlt.

A tűzoltók ezután a még szükséges takarítási munkálatokat befejezve, a szereket rendbe szedve a vész helyszínéről a városi központi őrtanyára hajtottak, s onnét lakásaikra szétozoltak.

Budapest a Grunvald és társa-féle szeszgyárban, mely az V-ik kerületnek külső váci-ut és a Duna közti részében a kültelken fekszik s meglehetősen nagy területen számos épületből áll, november hó 27-én szeszrobbanás folytán tűz ütött ki, mely hogy nagyobb mérvet nem öltött bizonyára annak köszönhető első sorban, hogy a gyár régtől fogva az akkor még ott mint gyárigazgató volt *Ehrlich S.* jelenleg gyártulajdonos által tűzoltóság szervezve, az kellőleg beoktatva, s a tűzrendészetnek megfelelő óvintézkedésekkel ellátva lett. A kétemeletes destilláló épületben egy munkás égő kőolajlámpát hagyott benn, melytől valamelyik csőből vagy üstből kiömlő szeszgáz meggyult, illetve hatalmas zajjal robbanást idézett elő, az ablakok kitortek, a gerendázat és faállványok pedig meggyultak. A gyári tűzoltóság nyomban munkához látott s az állandó gőzszivattyuból 2 sugarat vezetett az égő műhelybe. Ezalatt a főgépész elzárta a szesz bevezető-csövet, az üstök tartalmát pedig hirtelenében a csatornába eresztette, miáltal sérülések árán is megakadályozta azt, hogy esetleg még végzetesebb robbanás állhasson be. A kivonult városi tűzoltóságnak már csak kevés dolga akadt. A árk 7—9000 frtra tehető a kárba vesztett szeszt is beleértve.

Gyárégés. *Budapest* december 22-én a külső soroksári uton tűz ütött ki délelőtt *Bergi Adolf* és társa petroleum-finomító gyárában, mely harmadéve csaknem egészen leégett s tavaly is közel volt az elpusztuláshoz. A gyár három kazánja közül a középsőben gyuladt meg a petroleum, alkalmasint a tulságos hevítés következtében. A tűz keletkezésekor két kőműves melegegett a kazán tetején s mielőtt menekülhettek volna, a kicsapó lángok összeégették egyiknek a karját, a másinak a mellét. A tűzoltók hamar kivonultak az égő gyárba s elejét vették a másik két kazán kigyuladásának. A kár így is jelentékeny. A két sebesültet a mentők vitték kórházba, a kik a veszedelem hírére szintén küldtek ki egy derék kis csapatot.

Tűz a bécsi operaházban. December 19-én este volt a «Tánczrege» című új ballet bemutató előadása a bécsi operában. Már éppen meg akarták adni a jelt a vasfüggöny felhúzására, midőn a harmadik emelet egy szobájában, melyben kis balletleányok öltöztek, tűz ütött ki. Az egyik gázláng ugyanis nem volt körülveve a szabályszerű drótröstélylyal s egy könnyű tüllszoknya tüzet fogott. Ettől csakhamar a teremben levő összes balletruhák lángra lobbantak s a kis leányok sikoltozva, félig öltözetlenül rohantak a folyosóra. Rémült kiáltásaikkal fellármázták az egész balletkart s egy perc alatt az egész balletkar a szinpadra rohant. Itt a rendezők, az ügyelők, balletmesterek lecsillapították őket, ezalatt pedig az opera állandó házi tűzoltósága a lángban álló terembe nyomult s rövid idő alatt elfojtott minden tüzet. Se az utcán, se a színházban nem vettek észre semmit s az előadást pár percznyi késedelemmel megkezdték.

Szabadkán december hó 14-én reggeli $\frac{1}{4}$ órakor a III-ik körben 563. sz. a. Osztrogonatz Albert lakóháza kigyuladt, s a 13 méter hosszú nádtetejű épület csaknem teljesen leégett. A tűz oka a kémény volt, amely a nagyban elterjedt szabadkai kéményépítkezési stylusban készült t. i. faoszlopokkal körülveve. A tűzoltóság elég korán érkezett és a tűz továbbterjedését megátolta.

Berlinben, Herbst illatszeszgyáros irodájában, decz. 31-ik napján ismeretlen okból tűz ütött ki, mely csakhamar oly mérveket öltött, hogy az egész házat megtöltötte éles, maró füsttel. A kik a mentéshez siettek, elkövették azt a vigyázatlanságot, hogy a szűk udvaru ház lakásainak ajtait felszakították s ennek következtében a jobbára szegény emberek által lakott lakások úgy megteltek füsttel, hogy a szerencsétlen lakosok a megfulladás veszélyének voltak kitéve. Egy anya öt gyermekével csak úgy menekült, hogy a negyedik emeletről a szomszédos ház födelére ereszkedett; egy özvegy-asszony négy piczi gyermekével a harmadik emeletről a tűzoltók által kifeszített hálóba ugrott s így menekült; egy hetvenéves vak aggastyánt, kit a negyedik emeleten felejtettek, a tűzoltók csak az utolsó pillanatban vettek észre, de még megmenthették. Több lakó s néhány tűzoltó szenvedett sérülést, de emberéletben szerencsére még sem esett kár. A tüzet azután elfojtották.

Nagy tűz Badenben, Sylvester éjjelén, kevéssel tizenkét óra előtt, a badeni toronyőr nagy tüzet jelzett a Malom-utcában. Néhány perc múlva kivonult a tűz színhelyére az önkéntes tűzoltó-testület, mely a Ferenczy János-féle hangszergyárat találta lángokban. A tűz által a szomszéd házakat is veszély fenyegette, az oltást pedig nagyon megnehezítette a vízhiány. A tüzet a tűzoltóságnak csak két órai megfeszített munka után, a gőzszivattyu segítségével sikerült eloltani. A kár jelentékeny.

Megégett iskolásleánykák. *Wortleyban,* (Angolország) *Leeds* mellett, a karácsonyi ünnepegeken sok iskolás-gyermek vett részt, ki könnyed, tündérszerű öltönyben kínai lámpásokat hordoztak. A tulajdonképeni előadás kezdete előtt néhány lampion tüzet fogott; a lángok a leánykák ruháira csaptak, kik közül tizenöt megsebesült, néhány életveszélyesen.

V e g y e s e k.

Félévi Statisztika a f. v. tűzoltóság működéséről.

1890 év első felében összesen 264 tüzeset és 71 vaklárma volt; és pedig *január* hóban 53 tűz, 14 vaklárma; *február* hóban 50 tűz, 10 vaklárma; *márczius* hóban 64 tűz, 12 vaklárma; *április* hóban 49 tűz, 14 vaklárma, *május* hóban 24 tűz, 9 vaklárma és *június* hóban 24 tűz, 12 vaklárma.

Kerületenkint osztályozva:

Az I. kerületre 23, a II. kerületre 16, a III. kerületre 9, a IV. kerületre 29, az V. kerületre 29, a VI. kerületre 52, a VII. kerületre 53, a VIII. kerületre 34, a IX. kerületre 13, a X. kerületre 6 tűz esett.

Minőség szerint volt belső tűz 20, raktártűz 3, félszerégés 5, szemétegés 2, boltitűz 15, gerendatűz 1, pinczetűz 36. fűégés 2, szobatűz 63, kátrányégés 2, ruhaégés 6, kazaltűz 1, malmitűz 1, padlástűz 2, istállótűz 1, kéménytűz 102, szinpaditűz 2. — Az újpesti előljáróság felhívása folytán Újpesten is működött 1 esetben 1 órség.

Ezen 264 tüzeset közül 117 volt kárral egybekötve, a kárösszeg azonban, valamint a biztosítási adatok is, a bejelentések hiányos volta miatt még nem voltak összeállíthatók. Az elmúlt félévben 14 egyén szenvedett kisebb-nagyobb égési sérülést, 8 ló benn égett az istállóban, 1 ló égési sérülést szenvedett.

Az időt tekintve, nappali időre esett 134 tüzeset, éjjeli időre pedig 130.

A 264 tüzeset közül 90 a lakók által oltatott el, a tűzoltóság igénybe vétele nélkül, illetve megérkezése előtt, a fővárosi tűzoltóság 166 esetben állott működésben, míg az önkéntes és különböző gyári tűzoltóságok szerekkel összesen 17 esetben segítettek.

Színházi katasztrófák statisztikája.

Egy statisztikus kimutatást állított össze az utobbi idők színházi katasztrófáiról. A statisztika 1889. december havával kezdődik. Deczember 11-dikén tüzilárma volt a johnstowni (Pennsylvania) operában, több ember odaveszett, sokan megsebesültek. Decz. 20.: a német színház leégett Budapesten. Decz. 22.: Salamancaban leégett a Liceo színház, nyolcz ember megsebesült. Decz. 29.: A Teatro Umberto égése Firenzében, a közönség megmenekült. 1890. jan. 1.: A zürichi színház leégett, ember nem veszett oda. Jan. 3.: Színházégés Porth walesi városban. Jan. 7.: A brüsszeli Théâtre de la Bourse és a havrei Alcazar égése. Jan. 13.: Rémület a klagenfurti színházban földrengés következtében. A Théâtre Sebatier Montauban (Franciaország). Febr. 20.: Az amsterdami városi színház. Márcz. 24.: A brombergi városi színház. Jun. 11.: A brooklyni Variété-színház égése. Jun. 16.: Pánik milanoi Comenda-színházban, sok sebesült. Jun. 29.: A brüsszeli Théâtre Molière égése telt ház mellett, sok sebesült. Aug. 16.: Tűz a manchesteri Queens-színházban, a szinpadot az aszbeszt-függöny megmente. Aug. 26.: A párizsi Panorama de la Bastille és a chicagói színház égése. Szept. 2.: A brémai Tivoli leégett. Szept. 5.: A Calypso aréne égése Katániában. Szept. 18.: Tűz a Lourches színházában (Franciaország) egy gyermekelodadás alatt; nyolcz gyermek megégett, huszonhét súlyosan megsebesült. Okt. 1.: A Hippodrom égése Bordeauxban. Nov. 3.: Szinpaditűz a brüsszeli Galerie-színházban. Nov. 16.: A dublini (Oroszország) nyári színház égése. — A katasztrófák városai közt első helyen áll Brüsszel, a hol három színházégés volt ez alatt az idő alatt.

H i r d e t é s e k.

A

SZIVATTYÚ

ÉS

ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 ív.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módzatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület II. szivattyús szakaszparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr. vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések ezen lap kiadóhivatalánál
(Budapest, VIII. ker., Pál-utca 3. szám III. em.,
18. ajtó) eszközölhetők.

Jótállás és legolcsóbb árak.

E. C. FLADER, Sorgenthal u. p. Pressnitz, Csehország

tűzoltószergyára, alapított 1860-ban, mely 1872 óta 10.000-nél több darabot szállított, ajánlja mindennemű tűzfeckendőt, vízszállítóit és kerti feckendőt a legjobb és legkönnyebben hozzáférhető szelepszervezettel, saját gyártmányu

elsőrendű
kendertömlőt,

legújabb és legolcsóbb szerkezettű
10-24 magasságú

gépezetes
tolólétráit,
tűzoltói
szerelevényeit,

utcai locsoló-kocsikat, mindenféle célra alkalmas szárny- és dugattyús szivattyúkat, melyekből sok ezer van használatban. — Árjegyzékek és költségvetések ingyen küldetnek.

Jótállás és legolcsóbb árak.

A községi és gazdasági

TÜZOLTÁS KÖNYVE.

Pályamű

ifj. gróf Nádasdy Ferencz ur által kitűzött 20 darab arany jutalomra.

Irták:

GRESZLER VILMOS, és OLÁH MIKLÓS,
gazdász, tornatanár.

II. kiadás.

Ára 50 krajczár.

Kapható vagy utánvétellel megrendelhető a «Tűzoltó Közlöny» kiadóhivatalában.